

مِثْلُ كُلِّ طَبِيبَةٍ كَثُرَتْ طَبِيبَاتُهَا فِي السَّمَاءِ

نَدَامَد هر آن چیز که خاطر نبوت + آخر آمد ز پس پرده تقدیر پدید

آغنی

فَضْلِ حَمَانِ وَاِنْدَادِ یَزْدَانِ

حضرت خواجہ محمد معصوم قدس سرہ

بایں فی

مطبوعہ

سول اینڈ ملٹری پریس لمیٹڈ کراچی

جلد ثالث مکتوبات مصوبه جمع کرده حاجی محمد عاشور البخاری الحسینی

بسم الله الرحمن الرحیم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَكْمَلَ الْحَمْدَ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ الْأَمَّا
 الْاَكْمَلَانِ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَحَائِمِ النَّبِيِّينَ كُلَّمَا ذَكَرُوهُ الذَّاكِرُونَ وَ
 أَكْلَمًا غَفَلَ عَنْ ذِكْرِ الْخَافِلُونَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَيِّدِ النَّبِيِّينَ
 وَآلِ كُلِّ وَسَائِرِ الصَّالِحِينَ زَيْهَاتِ مَا يَنْبَغِي أَنْ يُسَلِّهُ السَّائِلُونَ. أَمَّا بَعْدُ
 عَرَضَ مِدَادِ وَأَضْعَفَ عَمَّا وَاللَّهِ الْبَارِي حَاجِي مُحَمَّدَ عَاشُورَ بْنِ حَاجِي مُرْزَا حَسَنُ
 الْبُخَارِيِّ الْحُسَيْنِيِّ غَفَرَ اللَّهُ لِقَالِي ذُنُوبَهُمَا وَأَحْسَنَ لِسُبْحَانَهُ عَاقِبَتُهُمَا كَمَا آمَنَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ مُنْشُورُهُ كَمَا مِنْ شَجَائِزِ سَجَابِ فَضْلٍ وَمَوْجِبَاتِ دَرَصِدْفِ بَاطِنِ صِدْقِ
 جَمْعِ آمَدِ وَجَوَاهِرِ سِتِّ مُنْشُورُهُ كَمَا مِنْ قَعْرِ سَحْرِ حَكْمَتِ وَهْدَايَتِ بَسْطِ لُطْفِ افْتَادِهِ

عوضه

له ورد آله ملطف علی الضعيف المجرور فی قوله علیه بدون اعاده الجار كما هو مذموب لكونه فیه ۱۳

له منع بیم کسر و افزع موحده یعنی بخشش ۱۴ له بقیتین خانه مرادیه ۱۵ - عه بیانه یکجمله بر ۱۶

نظم بنام آیزد چرخم نو بہار است
ہزاران تازہ گل دوسے شکفتہ
خط مشکین او بر لوح کافور
ہر آن حرفے کہ در پی چشم و ارست
دوش همچو غنچہ از ورق پر
زیکر گل ہمہ روے و ہم پشت
بتقریر لطافت لب کشا یند
کہ اسرار قرآن باز گویند
کہ باشند چون صافی درونان
کہ آزند در طے عبارت

کہ وہ باغ ارم را خار غار است
دوسد زر گس خواب ناز حفتہ
چو در پائے درختان سایہ نور
ز معنی موج زن صد شہ سارست
بقیمت ہر ورق زان یک طبق دہ
گرایشان را نہد کس لب انگشت
ہزاران گوہر معنی نمایند
کہ از قول تمییز را ز گویند
بانوار حقائق رہنمونان
ز رحمتہائے ربانی بشارت

نظم
نظمی
نظمی

چشمہ

نظم
نظم

نظم

مَنْ كَلَامِ اِمَامِ اَهْلِ بَيْتِ هَادِي اَلَا نَامُ فَبَلَدِ اَلْاَبْدَالِ وَالْاَوْتَادِ مَرْجِعِ اَلْاَقْطَادِ
وَالْاَفْرَادِ سُلْطَانِ اَلْعَارِفِينَ سَيِّدِ اَلْحَقِيقِينَ مَلَاذِ اَلْعَالَمِينَ عَيْنِ اَلْعَابِدِينَ
بُرْهَانِ اَلْمَلَكَةِ وَالَّذِينَ قُدْوَةِ اَلْعُلَمَاءِ اَلْاَبْحَاءِ وَأَقِفِ اَسْرَارِ اَلْمُتَشَابِهَاتِ
مُظْهِرِ رُؤُوسَاتِ اَلْمُقْطَعَاتِ اَلْعَارُوقِ اَلنَّسَبِ مُحَمَّدِي اَلْحَسْبِ شَيْخِ اَلْاِسْلَامِ
وَالْمُسْلِمِينَ شَيْخِنَا وَامَامِنَا اَلشَّيْخِ مُحَمَّدِ اَلْمَعْصُومِ مَدَدِ اَللّٰهِ تَعَالٰى ظِلًّا

۱۔ قولہ بنام آیزد یعنی بدنام پاک حق جل و علا یا قسم بنام دے سچانہ کہ این لالی مشورہ و جواہر مشورہ چرخم نو بہار است الخ و مراد از ان مکاتیب مصوبہ است رضی اللہ عن صاحبہا ۲۔ قولہ خار غار یعنی تردد و تفکر و اندیشہ طبیعت برائے امر و موطوب و غیر مرغوب۔ از بران وہاں مجرم غیاث ۳۔ قولہ سارا این لفظ برائے کثرت آمد چون کوہ سار و شاخسار و بمعنی مثل و مانند چون دیوسد و خاکسار و بمعنی با چون نمکسار و بمعنی شتر چون ساربان ۴۔ غیاث اللفات ۵۔ یعنی ہمہ کمال و مکمل و خوبی و خوبی است جائے انگشت نہاد نیست حتی کہ پشت مدنگ روست ۶۔ بیان قالی دجاہر ۷۔ اوائل سورہ فرائی ۸۔

کتاب

کتابت مسدود

ما مقام
طیقت
نفس
کبریا

سبز

مضامین
مصادیق

المختار

نا
شیخ
سلطان
مؤلف

کرد

از شادیه علی مفاریق العالمین و ساعد المسلمین من بحار بركاته الى يوم
 الدين قطعه بحث نشانی زشت گندگی ^{واری} تاج سرش خاک در بندگی
 جیب دلش مشرق انوار غیب نور کف کرده چو مونس ز حجب
 زندگی دل چو سیح از و مش سبزه جان چون خضر از مقدش
 طبعیت او نور سعادت فشان خلعت او دامن دولت کشان
 صحبتش کسیر مری هر وجود همتش ایشار کن بحر جود

ابن الإمام الزباني الجید دلایل الثانی کاشف اسرار السبع المثانی خازن
 كنوز الهدایة قاسم معدن الرحمة و مغایر الوصول منهاج القبول المتحقق
 بأسرار الحجة و المحبوبة الثانية المستعید بمناصب الخلافة و القیومیة

سیدنا و قبلتنا الشیخ احمد ابن الشیخ عبد الاحد قدس الله تعالى سیرهما
 و آفاض علینا و علی العالمین بركاتهما قطعه رخ او مطلع صبح صباحت

لب او گوهر کان ملاحظت جمال نیکون در پیش و گم چنان که بر تو خورشید انجم
 مبه بود از سپهر شنائی و زو کون مکان باروشانی نه همه هیبت روشن آفتاب
 که از لب بر فلک افتاده است چه میگویم چه جا آفتابست که رخشان چشمه اش انجاست

مقدس نور از قید چه و چون سر از جلباب چون آرد و بیرون اگر چه این
 ذره آخر را لیاقت جمع آوری انوار این خورشید نور بوده اما از غایت گرم و
 مهربانی که آن قبله دو جهانی در باره این غریب رحمت داشتند اکثری بنقل
 این آیات با همت که هر یک از آن در لیت از دریای هویت سرافراز میگردانیدند
 رباعی من بے تویی قادر نتوانم کرد احسان ترا شماره نتوانم کرد

له اما با بحر بدل من كلام الامام والشيخ من المعصوم والمنتصب مفعول لا عنى المقدار والرفع خبر لمخدوف
 يعنى هو ۵۲ القرآن والفاخرة ۵۳ بالغ جمع نجم بمعنى ستاره ۵۴ الطرب است از قبل خود ۵۵ هم
 نقل است معنی بیهوده معنی تاسف و غیره ثوب است ۵۶ من از قید که و کیف ۵۷ و با اول از جمله تقدیرى جمع آوی ۵۸

گر بر تن من زبان شود هر نوئے یک شکر تو از هر هزار تنواکم کرد
 و دیگر بحسب اشارت صاحب و صاحبزاده جهان شمع بحر العرفان نور حقیقه الانیس
 وَ الْجَنَانِ مَظْهَرِ آیاتِ الرَّحْمَنِ وَاصِلِ مَنْ عَرَفَ اللَّهَ طَالَ اللِّسَانُ وَاقِعِ
 اَسْرَارِ مَقْطَعَاتِ الْقُرْآنِ شَفِيعِ دُخُولِ الْجَنَانِ مَحْدُومِ وَ مَحْدُومِ زَادِهِ اَرْحَمُ
 حضرت خواجہ محمد نقشبند قطب
 از سر تا بقدم لطافت و نیکوئی از رشتہ جان دوخته است و ازل
 بر سر و قد تو جامہ نیکوئی بتاریخ سنہ یکہزار و ہفتاد و سہ کہ از لفظ
 مکاتبات قطب زمان ظاہر و مہوید است متصدی جمع آن گردید بیت
 نے خجستہ کتابے کراں پہر ہوا
 کتابے کی زلالے زلفٹ سجانی
 چو خواستم زول خود حساب تارین
 مکاتبات قطب زمان پیدا آمد
 بیت اگر ہر نوئے من گردو زبانے
 نیارم گو ہر شکر تو سفتن
 شاید کہ بنایت کیتائے بے ہمتائے جل و علا این فائدہ تام و مادہ عام منظور
 صاحب دلان شود و مقبول خاطر مقبلان گردد و جاتح را در وقت خوش بدعا اندازد
 فرامیندہ اللہ تبارک و تعالی طالبان صادق را از مواہدین فوائد بہر مند سازد
 این حقیر ابوتوسل این خدمت جلیل اللہ سبحا و تمدا و ارا و یحق النجی الاکبری و الہ
 الاعجاز علیہ و علیہم الصلوٰت و التسلیمات و البرکات و النجیات العلل

۱۔ حروف اول السور القرآنیہ بحون قیسم الم ذیر ۱۲ ۳۵ این پنج یم۔ ک۔ ا۔ ب۔ پ۔ ا۔ ب۔ ت۔ ج۔

ط۔ پ۔ ز۔ م۔ ا۔ ن۔ ۱۰۔ ۱۱۔ ۱۲ یعنی این ذرہ احقر بنابرین دو وجہ وجہ ۱۲ ۳۵ ذراتین مصرعہ

تاریخہ بحسب قواعد عروض درست لیکن وہ شاید کہ حرفے سابقہ گشتہ بحسب ہکات فیستال ۱۲ ملاحظہ فرمادہ اللہ تعالی

۳۵ قور مادہ مکسر حروف سم کہ ہر ہمت یعنی خوان ہزار طعام و نعمت ۱۲ غیث اللغات

ایضاً در خط اول

بناچی

پہر ہوا

پہر ہوا

پہر ہوا

زخیرہ زمین

شعر

شود

طالع

طالع

طالع

طالع

طالع

طالع

طالع

طالع

مکتوب اول

بہ برادر بزرگ خود قدوة الکاملین امام العارفین زبدة العلماء الراسخین الوارث الکامل
 والتابع البالغ مظهر اسرار الرب المجید حضرت شیخ محمد سعید قدس اللہ سرہ الاقدس
 مذكر لوازم شوق و محبت بموجب حدیث شریف من احب اخاه فلیعلم
 آیاتہ معاشاة الجمالیة الى حقیقة الوصول بسم الله الرحمن الرحیم
 مصراع آمد از ان جناب صحیفہ بسوئے من + اتحد لله الذی اذهب عنا
 الحزن بعد از تقدیم مراسم عقیدت و نیاز معروض میدارد عنایت نامہ نامی
 و ملاطفہ گرامی کہ از کمال کرم و مہربانی مصحوب ظاہر نامزد و این مسکین بے
 شکین فرمودہ بودند بود و آن مستشعہ گردید آذرا و تملطف و مخلص پروری
 مقتدای شوق آمیز و فقر بای عشق انگیز اندر ج یافته بود مطالعہ آن آتش
 مفتاقان را مضاعف ساخت و شعله شوق ایماز اسر بلند گردانید مصراع
 آب و آتش را مد و شدہ بچو نطفہ + بے لطف معشوق در رنگ استغنائے او عشق آمیز
 و آتش انگیزست حالت سوخته مشتاقان را این مصراع ہندی بیان مینماید

لے الہی شوق

افرا

لے تو در مظهر طریقت از ظهور یا اسم فاعل از اظہار ۱۲ لے و نظم الحدیث علی ما فی مشکوٰۃ من دواۃ
 ابی داؤد و الترمذی هكذا عن المقدم بن معدیکرب عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم قال اذا احب الرجل
 اخاه فلیحبہ انہ یحبہ یعنی چون دوست دارد مردے برادر خود مسلمانی را پس باید کہ بکسر کند آن مرد را و خود
 مسلمانی را کہ دوست میدارد او را - و فی الحصن الحصین و اذا احب اخاه فلیعلم ذلک ۱۳
 لے نطفہ باکسر و بالفتح و غنیست کہ از زمین بپوشد و مجازاً بادت را نیز گویند ۱۴

مصرع چوئے کی سی کا کبریٰ جبت پھر لڑک تبتیکرک + عاشق مسکین نہ تاب
 عتاب و نہ طاقت عنایت و نہ برداشت قہر و نہ یارائے مہر مصرع کہ وصل از
 ہجر باشد جان ستان ترہ جدیث نفیس لو کشفہ لاخرقت سبحات وجہ
 ما اشدنی الیہ بصرہ من خلقہ شاید این معنی است بیت گیرم کہ بغم خانہ ما
 یار غمزد کو جوصل و طاقت دیدار کہ وارد بے لای تحیل عطا یا الملیک الا
 مطا کما آستی عاشق تادمیان ست نور و صد بلاست صلاح او و نیستی ست و
 فلاح او و ترکِ ستی نامراد ترے از مکن معلوم نیست کہ کسے باشد کمال و رحمتی او فی
 کمال ست و غیرت و سلبِ خیریت مخفیہ کہ کمال او و نفی کمال بود و صلاح او
 نیستی از کمال مولائے خود چہ خبر داشته باشد و بحال نیستی او چگونه اعلام نماید
 مگر آنکہ بلامِ ستی صیدِ ستی نماید و بود و موجود و فصح کون العادین
 هو المعروف و الواجد هو الموجود و از نفی رفت بندہ باید کہ حد و خو
 طانہ اظہار انتظار آمدن این مسکین فرمودہ اند مصرع از دوست یک اشارہ
 از ابا سر و دین سعادت فقیرست کہ مدد مت برسد و از بزرکات صحبت کشیر
 البتحت مستفید و تسعد گردد

عاشق مسکین نہ تاب
 عتاب و نہ طاقت عنایت و نہ برداشت قہر و نہ یارائے مہر
 ہجر باشد جان ستان ترہ جدیث نفیس لو کشفہ لاخرقت سبحات وجہ
 ما اشدنی الیہ بصرہ من خلقہ شاید این معنی است بیت گیرم کہ بغم خانہ ما
 یار غمزد کو جوصل و طاقت دیدار کہ وارد بے لای تحیل عطا یا الملیک الا
 مطا کما آستی عاشق تادمیان ست نور و صد بلاست صلاح او و نیستی ست و
 فلاح او و ترکِ ستی نامراد ترے از مکن معلوم نیست کہ کسے باشد کمال و رحمتی او فی
 کمال ست و غیرت و سلبِ خیریت مخفیہ کہ کمال او و نفی کمال بود و صلاح او
 نیستی از کمال مولائے خود چہ خبر داشته باشد و بحال نیستی او چگونه اعلام نماید
 مگر آنکہ بلامِ ستی صیدِ ستی نماید و بود و موجود و فصح کون العادین
 هو المعروف و الواجد هو الموجود و از نفی رفت بندہ باید کہ حد و خو
 طانہ اظہار انتظار آمدن این مسکین فرمودہ اند مصرع از دوست یک اشارہ
 از ابا سر و دین سعادت فقیرست کہ مدد مت برسد و از بزرکات صحبت کشیر
 البتحت مستفید و تسعد گردد

۱۵ یعنی مل عاشق صنگہ چون بے آب سیدہ است چون برآن آب پاشیدہ شود چنان وقت برگ آتش
 ۱۶ بر آید + ۱۷ قد مسکین والہم جا کہ در بعض نسخ لفظ را موجودیت اما پس از لفظ عتاب و لفظ قہر لفظ داد
 برش وجود ست فافہم + ۱۸ قد لو کشفہ الخ اولش مجاہد النور و ہذا قطعاً من حدیث طویل رواہ سلم یعنی
 پرہیز حق سبحانہ و تعالیٰ درست اگر برداشتن این پردہ را برآیند بسوختن ازار ذات و سہ ہر چیزے را کہ نہایت
 رسیدہ است بسوختن آن چیز بصرے تعالیٰ کہ خلق دے باشند بیت است از پس پردہ گفتگوئے من و تو +
 چون پردہ برفشد تو فانی و نہ من + ۱۹ جیسی نمونہ کہ پردہ بخش شہائے شاہ را مگر شرمین بار بردار شد
 ۲۰ یعنی کلام بطلان نماید + ۲۱ بالغ شاعری و مذکری و ذریائی و غوی ۲۲ غیث اللغات

دویم

مکتوب دوم

بمخدوم و مزاده گرامی شیخ عبدالاحد در بیان آنکه افضلیت دارست میان عالم خلق
و عالم امر لیکن فضل کلی مرعالم خلق راست و در شرح عبارت حضرت مجده و الف
ثانی رَحِمَیْ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ که در مکتوبه واقع شده است که در تکمیل و دعوت محبت
آن سرور علیه الصلوٰۃ و السلام بر محبت حق جَلَّ و علا غالب میشود و در آنکه آنچه
حضرت خواجہ بزرگ قدس سره فرموده اند که مقصد از سیر و سلوک آنست که استبدالی
کشفی گردد و اجمالی تفصیلی گردد نسبت باز باب چهل چگونه راست آید و در بیان آنکه
عُزْمِ حَقِیْقَتِ مُحَمَّدٍ از مقام خود رسیدن آن بحقیقت احمدی بچه معنی است
و مایه سبب ذلک بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَ الصَّلٰوةِ وَ تَبْلِیْغِ
الدَّعْوَاتِ میرساند مکتوب مرغوب رسیده سبب سرت گردید الله تعالی بعبادت
و استقامت و اراد و ابواب فتوح همواره مفتوح بود بخدمت و کمال گردید نوشته
بودید که در مکاتیب حضرت مجده و الف ثانی واقع شده است که عالم خلق افضلیت
از عالم امر و در جائی دیگر نوشته اند که ولایت احمدی فوق ولایت محمدی است
چه در اسم احمدیک طوق عبودیت است و در اسم محمد و طوق پس اول یکقدم حضرت
اطلاق نزدیکی است و نیز در مکاتیب شریف آمده است که ولایت احمدی بعالم
امر تعلق دارد و ولایت محمدی علی صاحبها الصلوٰۃ و السلام و الخیرة بعالم خلق
از اینجا تفوق عالم امر بر عالم خلق مفهوم میشود و چه توفیق چیست سعادت آثار

مفسر

دارد

بودند

باشد

له یعنی در مرتبه ارشاد و تبلیغ ۱۲ یعنی دعوت خلق بحق جل و علا ۱۳ یعنی ذات حق جل و علا ۱۴

و تفوق مستلزم هر افضلیت را پس افضلیت عالم امر بر عالم خلق لازم آمد و قول ثانی ثانی قول اولیست پس وجه
توفیق چیست ۱۲

تفوق دالات بر افضلیت ملو و روست کہ مکان طبعی یکے فوق از دیگرے
 بود و آن دیگر با وجود غایت مکان طبعی او افضل بود و رنگ ملک کہ باعتبار
 چیز طبعی فوق انس است این بر زمین است و او بر فلک است و ولایت مفری
 و کبری است و او در ولایت علیا است و ذلک فضل انس راست پس هیچ مراعے نبود
 حقیقت محالہ است کہ عالم امر را بر خلق تفوق است و بالذات اقدس است بعالم
 قدس و عالم خلق چون مرکز و مظہر گردد و بکمال خود برسد از عالم امر بالا رود و
 جائے برسد کہ عروج عالم لغز ہم آنجا رسد پس باعتبار حال و چیز طبعی تفوق مفر
 عالم امر راست و باعتبار عروج و آل فضل مر عالم خلق راست و بلاحظہ این
 دو اعتبار حکم تفوق و فضیلت میان این ہر دو عالم داری میشود بے تدافع لیکن
 فضل مطلق عالم خلق راست چہ در افضل بر قربت و قربے کہ عالم خلق راست
 بعد از کمال عالم امر راست ہر چند کمال خود برسد اگر گویند کہ مفری عالم امر ولایت احدی
 است و این ولایت را فضل است بر ولایت محمدی کہ مفری عالم خلق است و علیہ السلام
 و السلام چہ او را تفوق است و اقربت حضرت ذات تعالی پس عالم امر افضل بود
 باعتبار فضل مفری گوئیم کہ تفوق و افضلیت نیست کما مقرر بر تقدیر یکم فضیلت
 کہ از او مفری باشد مستلزم فضیلت مطلق نیست فضل من بعض الوجوہ ہم کفایت
 میکند و حکم نیست کہ عالم امر از چندین وجہ فضل است بر عالم خلق ہر چند معالہ فضل
 مطلق بر مفری است پس باید بود کہ مکتوبہ از کتوبات جلد اول واقع شدہ است کہ در
 و عن محبت آن سرور علیہ السلام و علی آلہ الصلوٰۃ والسلام بر محبت حق جل و علا غالب

دک
 است
 نیست

نفس
 نفس

۱۔ یعنی تفوق عالم امر عالم خلق کہ مذکور کلام حضرت مجددت سلمت اما فوق چیزے دالات بر افضلیت آن ندارد
 چنانچہ مضموم سائل است چہ رعایت کہ مکان الم ۵۰ میلان و قول حضرت مجدد رف ۱۲ یعنی اعتبار حال و
 اعتبار کمال ۱۳ یعنی عالم امر و عالم خلق ۵۰ یعنی مجموع خوبیہائے عالم خلق من حیث المجموع و مجموع خوبیہائے
 عالم امر را چہ ستوافزون ۵۰ یعنی فضل کل عالم خلق راست ۱۲

میشود چه معنی است بآنکه این سخن در رنگ آن سخن است که در رساله مبدا و محلا
 آن حضرت رنگاشته اند و از علیه محبت آن سر و علیه و علی الیه الطلوعه و السلام
 خبر داده اند که حق سبحانه و تعالی را بواسطه آن دوست میدارم که رب محمد است
 صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم و علی آنرا با نجا فرموده اند بآن رساله رجوع نمایند توفیه را
 محبت و معرفت در مرتبه صفات است و بس در مرتبه ذات تعالی این قسم محبت
 را گنجایش نیست الخ اگر گویند که مخلوقیت تقاضای اصل محبت میکند و در مرتبه
 ذات که مرتبه سقوط نسبت و اعتبار است هرگاه نسبت محبت ساقط باشد باید که
 محبت مخلوب هم نباشد گوئیم در وقت عروج که هنگام استهلاک است نسبت محبت
 در رنگ سایر نسبت ساقط است لیکن زمان نزول که زمان ظهور است در و بخلق اگر
 محبت نسبی و بواسطه ملاقه پیدا شود گنجایش دارد چنانچه بملاقه آنکه مثلاً رب
 محمد است صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم و مانند آن ایضا پرسیده بودند که حضرت ایشان
 فرمشته اند و نیز از حضرت عاوجه بزرگ منقول است که مقصود از سیر و سلوک آنست
 که بتلاشی کشی خود و انجالی تفصیلی گردان این قول نسبت با بیل کشف و از باب علم است
 آید اما از باب حیل که از کشف و فهم تفصیلی بهره ندارند نسبت با آنها چگونه راست
 آید و این مردم چه چیز طلب نمایند بدانند که این قول نسبت بهم راست است مطابق
 نفس امر لیکن کسی که بتطلب نزد گناه و قول حسیست یا آنکه گویم که حکم نمودن که
 از باب حیل مطلقاً از کشف و تفصیل بهره ندارند در خیر منع است چه هرگز از ایشان
 کمال پرسیده است باطن او از حجب برآمده است و کشف غطا و اوراق بر سیط

چنانکه

نقشه

تفصیل

ب

لحججه نسبت از این مرتبه که نبی است آنجا به حیرت است یا جهل بلکه بذوق نفی محبت در آن مرتبه میکند هیچ و بیجه
 خود را شایان محبت او نمیداند محبت ذاتی که گفته اند مراد از آن ذات احدیت نیست بلکه ذات بابی از
 اعتبارات ذات است ۱۲ مبدا و معاد

حاصل نموده است که از رقیقت مایه محترک رگشته است و بفنا و بقا رسیده گفته اند تا نیایی نری و یافت مین گشت و شهود است و از مضیق استدلال و اجتناف برآمده است و بر تقدیر تسلیم آنکه کشف و شهود و اعرف و یافت است گویم که این قول موجب حصر نیست که غیر این مقصود از سیر و سلوک نیست چه معرفت اشد مقصود انسانی است از سیر و سلوک و آنچه درین قول مذکور است غیر از مقاصد است بعضی را حاصل نشود و بعضی را نه لیکن حصول معرفت همه را ناگزیر است که ولایت خاصه بے آن صورت پذیر نیست بمر این تقدیر اگر حصر گوئیم حصر اضافی خواهد بود نسبت با آنچه در اذن علم نقش بسته است که مقصود از سیر و سلوک طریقه صوفیه مشاهدات اولی و آثار فیهی است و کشف احوال مخلوقات و ظهور خوارق و کرامات بنابر آن فرموده که مقصود از آن تکمیل ایمان است نه تماشای صور غیبیه که دخل عبت خوش گفت نیست کرامات تواند حق پرستی است * جز این کبر و ریاء و عجب و ستی است یعنی چیزی را که کرامت خیال کرده از کشف و خوارق عادات که اوست نیست که است حقیقی مقصود بر آنست که حق پرست باشی و از دقائق شکر بر آئی و معرفت راه یابی و فنا وستی حاصل کنی که کمال انسانی منحصر در آنست و هرگاه خواهی که اظهار کرامت و خرق عادت ندانی و خلق را معقود خود گردانی و ازین راه از مردم امتیاز پیدا کنی بر اینهم کبر و ریاء و عجب و ستی پیدا کنی و از قرب جز نبعد نموی و از معرفت بے نصیبی حاصل نشود ^{سال چهارم} قَعُودُ بِاللّٰهِ مِنْ شَرِّ ذَوِّ أَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا نوشته بودند که این قول نسبت به مرتبه فوق است یا خاص مبتدی و متوسط سعادت اطوار این قول نسبت به مبتدی است و استدلالی کشفی شدن و اجمالی تفصیلی گشتن معامله مبتدی است مبتدی و متوسط ازین کمال دور اند نوشته بودند که چون حقیقت محمدی از مقام خود عروج فرموده

مقصود

نه

ازین

ازین

یعنی قول حضرت ائمه قول خواجه بزرگ است از مبتدی متوسط و منتهی ... سه سنی قول بر حضرت ائمه و حضرت خلیفه

بحقیقت امری تصور شد آن مقام خالی ماند پس باید که وصول درین ایام الی یوم
القیام بحقیقت محمدی محال باشد لکن آنها معذومه و مجمع مقامی حاصل حقیقت
تصور می که محبت صرف است و حقیقت امری که محبوبیت بخت است نباشد و
موجود در محبت و محبوبیت خالصین نبود و در کرب و دانه میاید که تحقق باشد این
بموجب صفت محال است و میاید که محمدی المشرع در جهان پیدا نشود که ولایت
محمدی موجود نیست تا اصل آن گردد و بداند که حضرت ایشان قَدْ تَرَكُوا لَنَا سِرًّا
و مکتوب است و نیم از جلد اول تصریح کرده اند که مراد از حقیقت امری و حقیقت محمدی
در اینجا تعین امکانی خلق و کم اوست علیه و علی الله الصلوة والسلام نه تعین
وجودی که تعین امکانی اولی آنست چه عروج تعین وجودی را معنی نیست و مخ
گشتن بآن تعین معقول نه مخ کلامه برین تقدیر همه شبهات بسیار مشهور میگردد چه
منشأ شبهات عروج تعین وجودی است و مخ گشتن بآن که لا یخفی و لیس فلیس
عجب که بعضی کلام را مطلقه کرده اند و بعضی را نامیده اند و این دو شبهات میمانند و بر تقدیر
تسلیم گوئیم که محقق ظل حاصل موجب انهدام ظل نیست اینجا تبدیل صفات است و قیام
بقا که دورین ولایت اند اینجا نیز تبدیل صفات است سبب انهدام بعد و همیشه
تبدیل حقیقت محالست خلقتم لایبده شنیده باشند عجب است که انهدام حقیقت را
کجا فهمیده اند و اینها شبهات بر آن نموده و میاید ازین نیست که پیغمبر صلی الله علیه
و آله و سلم از آن حقیقت عروج فرموده بحقیقت فوقانی رسیده اند و باوصاف آن

۱- یعنی مقام حقیقت محمدی ۱۱- یعنی سبب عدم و مفقود بودن حقیقت محمدی در مقام خود ۱۲- ۱۳- چ
حقیقت محمدی حاصل بود آن عدم شده و منحل گشته ۱۴- چ مرکز بین نقطه وسط دایره را گویند ۱۵- ۱۶-
کلام حضرت الهی قدس سره ۱۷- چون نیست مراد همین وجودی که منشأ شبهات سابق بود پس نیست و نابود گردید وجود
شبهات فایده ۱۸- یعنی شبهات وارد کنندگان بعضی حصص کلام را مطلقه کرده اند و بعضی حصص دیگر را نامیده اند
شبهات الخ ۱۹- یعنی شمار بک و معلوم و هیچ مطلق شده اند ۲۰

نموده

فصل فی بیان صفات محمدی

انکشاف

عزیز

کرده

تبدیل

مستم

بجز

نیز تصدیق گشتہ حقیقت سابق بر یافت و وصول آن واقع و عکسہ آن بین
 احقیقین بر حال و مرکز و دائرہ بر یکملہ تسمیہ آن بحقیقت محمدیہ باعتبار امکان
 و آنچه حضرت ایشان نوشته کہ مقام حقیقت محمدیہ خالی ماند نیز دلالت دارد بر کمال
 آن مقام بعد عروج آن سرور صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم بحال خودست پس آنچه لازم
 اوست از محبوبیت و محبتیت و مرکزیت و عدم مرکزیت نیز بحال خویش باشد و بہر کہ
 از اہل استعداد و نسبت ہائین مقام دارد محمدی الطربست چہ این مقام مقام حقیقت
 مقام محمدی است والسلام علیکم و علی سائر من اتبعہ الہدای

جہانگاہ

نامی

جہانگاہ

نامی

مکتوب سوم (۳)

بخدمت و مراد گرامی شیخ محمد خلیل اللہ در ذکر بعضی مناقب و آثار برادر کلان خود امام
 العارفین قدوة المومنین واقع اسرار کلام مجید حضرت شیخ محمد سعید کہ بتقریب
 مرقوم گردید بخند و نصیحت علی حبیبہ و آلہ و سلمہ از خودی بار آثار قبول
 کہ است از ایشان پیدا بود و از زمان تصبأ اطوار ولایت و نجابت ہموید از زمان حیات
 حضرت قطب الولاية خواجہ محمد باقی رضی اللہ عنہ ایشان خورد و سال بودہ اند و بکار
 صوفی خواجہ رسیدہ لیکن خواجہ در حق ایشان فرمودہ بودند کہ محمد شعیب حریف است از

نہم

گدیزہ

وہبہ

قطب خطاب

در شمس

لہ قولہ اثر یہ ہمزہ کہ ثنائے شفقہ آثار و نشانہائے نیکو کارانے پسندیدہ ۱۱۷۱ھ فرزند دوم حضرت مجدد مکر
 اندہ ملاقات شریف ایشان در حدود سال ہزار و پنچ ہجری شہر شبجان بودہ ۱۲۰۰ زبدۃ المقامات ۱۱۷۱ھ بمسار اول بے نامی
 کو کہ ۱۱۷۱ھ بفتح اول اصالت و بزرگاری و گرامی شدن ۱۲۰۰ھ ملاقات ظاہری حضرت خواجہ محمد باقی ۱۱۷۱ھ
 در زبدۃ المقامات آمدہ کہ حضرت ایشان میفرمودند کہ محمد سعید چہار وجہ سال بود کہ دے را بخوری پیش آمدہ در فلیات آن
 صنعت از دے پرسیدہ شد کہ چہ میخواستی بے اختیار گفت حضرت خواجہ را میخواستم من این حرف ادا بحضرت خواجہ
 قدس سرہ عرض کردم فرمودند کہ محمد سعید شامانی و حریفی نمود و غائبانہ از ما نسبت در بودہ ۱۲۰۰ھ

کتابت شد

هفته

فصلت

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

ما فائده نسبت گرفته است ^{در} فی المهدی یَنْطِقُ عَنْ سَعَادَةِ جَدِّهِ و تحصیل کمال
 ظاهری و باطنی در خدمت والد بزرگوار خود نموده اند و در مَعْدَةِ سالکی علوم ظاهره
 معقول و منقول را بدجه کمال رسانیده اند و در رنگ والد بزرگوار خود بکمال شریع و
 تقوی آرسیده و متابعت مُنْت و عمل بعزیمت پیراسته ^{بند} کلام و تواضع تمام و
 تصفیه و زودبایهام و بذل موجود و فی وجود طریقه انیمه ایشان است قرآن مجید را
 بسند عالی تجوید نموده اند و در حدیث نبوی علی مضید ^{بند} الصلوة و السکرم مستفید
 و رتبه قصوی دارند و در فقیهات و نگاه علیا حضرت ایشان را در اکثر اوقات که احتیاج
 بتحقیق مسأله فقهیه میشد از ایشان بیان آن میخواستند و گاهی که حل مشکلات
 مسائل میکردند و راه خلاصی از بعضی از مضایق می نمودند آنحضرت بسیار خوشوقت میشدند
 و دوماه باره ایشان میکردند و در حضور آنحضرت مبراتب کمال اتمیل رسید بودند و بخلاف
 ایشان در آن وقت نیز تعلیم طریقه و ارشاد طلبه میفرمودند و با وجود کمال عقل معاد و عقل
 معاش نیز درجه کمال دارند چنانچه حضرت ایشان در اکثر امور مصلحت و مشوره با ایشان
 می نمودند و آنرا ایشان را می پسندیدند و در امور باطن نیز ایشان صاحب برتر آنحضرت
 بودند و امر سر بر ایشان در میان می آوردند که کم کسی در آن شریک بود و یا سر بر
 غایبه و محاطات خاصه آنحضرت متبشر و متحقق اند از باب امراض صوری از توجیه
 ایشان شفا میجویند و محاب علم معنوی از تصرف شان را به جمعیت می پویند
 باجماله ایشان مصداق قول قطب المحققین وارث المرسلین حضرت خواجه نقشبند قدس

سے یعنی من کو کہ در گمراہ خود گویاست از سعادت بخت خود یعنی دروے آئند سعادت بخت یعنی بخت
 بودن موجود است ۴۔ قولہ اینقدر بر وزن معینہ یعنی خوب و عیب ماخوذ از انی یحقین یعنی خداوندان و جبارت
 خوش شدن ۵۔ خیانت سے سند جدید یک و خوب باعتبار راویان و سنا دان ۶۔ قولہ مشورہ فتح سیم
 و ضم شین و سکون و اصلاح برسی و کشاکش و بارین معنی بسکون شین و ضم و انیز آمدہ و ارفع و ادب شہوت
 غیرہ ۷۔ خیانت الفات

مکتبہ مصطفیٰ

بیت

ن

نشی

ع

سُرّہ اند کہ فرمودہ اند کہ افضلیا نِیمِ آبن نقل و بزرگی ایشان کافی است کہ سُرّہ اند کہ ایشان در مِیّا لیمے سبند کہ اصحاب کرام رَضِیَ اللہ عَنْہُمْ و حضرت پیغمبر و علیّہ و علیّ اللہ الصلوٰۃ والسلام جمع اند و ایشان با چندے از اربابِ حضرت ایشان نیز در آن مجلس حاضر اند و رین میان اصحاب کرام کاغذے طلب مینمایند کہ خدمت آن سرور صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم نامہ نویسند کاغذ حاضر کردند و نامہ نوشتند باین مضمون کہ ایشانان و ایمان و رعایت الہی جَلَّ سُلْطَانُہٗ بَرِّکَہٗم وَاٰلِہٖم مَحْمُودٌ و رِیاضِ احْسانِ شَاقِہٖ کَشِیدِیم و اِہْیَانِہٖ و جِہِشِ حِیثِ رَسُوْلُ اللہ صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم و جَوَّارِ آن اِنِ لَفِظِ قُرْآنِی نُوْشْتِہٖ اَنْذَ ذٰلِکَ فَضَّلَ اللہُ یُوْثِیْہِہٖ مَن یَّشَآءُ وَاَللّٰہُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ و در تمیین معارف و حقائق و تشریح اسرار و دقائق زبان عالی و بیان شافی دارند و چون نزو اہل معنی اعلیّے کمالات و اظہر کرامات سخن در دقائق ذات و حقائق صفات است تَعَالٰی و تَقَدَّسَتْ کہ از جوش ذوق و خروش شوق سُرّہ برزودہ است لا جرم از تشریح کمالات و بسط کرامات ایشان لب فوہستہ حوالہ بر طغولات و مکتوبات ایشان مینمایند تا ازین بآن پے بزند و از معنی بصورت گرانیدہ خوش گفت مضرع قیاس کن ز گلستان من بہار مراد

مکتوب چہارم

بفقیر حقیر جامع این مکتوبات قدسی آیات محمد ماثور بخاری در بیان طریق اہل اللہ و خلاصہ سیر و سلوک ایشان و بیان فنائے لطائف عالم لعمرو بقائے آنہا مفضلًا
 ۱۔ یعنی این جامد کہ خواجہ محمد سید از شانت فاضل ۳۰۰ ۳۰۰ یعنی گواہی از شرف محبت و درم آن در میان موجود و متحقق فاضل ۳۰۰ بہر ای پیغمبر خدا صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ۱۲ ۳۰۰ و یثیقہ حدیث رواہ دین علی ابی عبید اللہ قال یا رسول اللہ احد خیر مناسکنا اسناد جاهد ناصک قال ہم قوم یکونون من بعدکم فی غنمہ بی و لم یرونی و آتینا حدیث رواہ احمد طوی بن رافعی و طوی سبیم مہر لہن لم یرونی و اہل بی ۱۲ آخر الشکوۃ

وَمَا سَمِعْتُ لَطَائِفَ عَالَمِ خَلْقٍ بَاهِرٍ كَيْهِ اَزِينِ لَطَائِفَ عَالَمِ اَمْرِ بِسْمِ اللّٰهِ
 الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ نَحْمَدُكَ وَنُصَلِّیْ عَلٰی حَبِیْبِهِ وَآلِهِ وَنُسَلِّمُ بِدَائِمٍ كَمَا فَنَائے قَلْبِ مِلَّتِ
 اَزِ اَنْبِیَآءِ مَآسَوَئِ اَمْتِ سُبْحَانَہٗ وَوَدَّہٗ مَخْطُوْرٍ غَیْرِ مَحْدُوْرٍ كَمَا اِذَا كَلَّمْتَ اِخْطَارَ غَیْرِ مَآیِدِ
 مَخْطُوْرٍ مَكْرُوْرٍ وَوَقَّاعِ اَنْ یَّجِیْبَ سِتِّ كَمَا فَنَائے اَوْ اَزْ ظُہُوْرِ اَنْ یَّجْصُوْلَ شَیْءٍ وَّ اَنْ
 ظُہُوْرٍ تَحْلِیٍّ فَعْلٍ حَقِّ سِتِّ سُبْحَانَہٗ بِرَقْلَبِ اَلْكَوْنِ كَمَا بَعْدَ اَزْ فَنَآ ظُہُوْرِ اَنْ تَحْلِیَّ سِتِّ یَا بَعْدَ
 اَزْ تَحْلِیٍّ اَنْ فَنَاسِتِ كُوْنِ كَمَا اَزِمْ وَتَزِدُمْ ہِمَّ اَنْدِہِمَا اَنْ شَیْءٍ اَلْاِسْلَامِ اَلْاَنْصَارِیْتِ
 قَدِیْسِ سِرِّ كَمَا تَاثِیَابِیْ زَرْہِیْ وَتَا زَرْہِیْ نِیَابِیْ اَنْدِ اَنْ كَمَا مِیْ كِیْ پِشِ بُوْ كِسْتِ یَا
 پِوَسْتِ یَا چُوْنِ اَزْ ظُہُوْرٍ تَحْلِیٍّ فَعْلٍ قَلْبِ فَاثِیْ كَرُوْدُ وِرَ اَنْ فَاخْلِ سَالِكِ مَنْفِیْ شُوْدُ
 وَخُودِ اَمْسَلُوْبِ اَلْفَعْلِ یَا بَعْدَ اَزْ اَنْ لِفَعْلٍ حَقِّ بَاقِیْ كَرُوْدُ وِفْعِلٍ خُودِ اَمْلِ حَقِّ یَا بَعْدَ
 اَزِیْنِ فَنَائے رُوحِ سِتِّ وَفَنَائے رُوحِ اَزْ ظُہُوْرٍ تَحْلِیٍّ صِفَاتِ اَوْ تَعَالِیٍّ جُصُوْلِ ہِیْ پُوْنِدُ
 وَبَقَائے رُوحِ نِیْزِ مِیْدَانِ صِفَاتِ قَدِیْسِ بُوْدِ بَعْدَ اَزْ اَنْ فَنَائے سِرِّ كَمَا مَعْنِیْ اَنْ شِیْوَنَاتِ
 وَاعْتِبَارَاتِ صِفَاتِ وَقَائے اَوْ بَعْدَ اَزْ فَنَائے اَوْ بَا اَنْ شِیْوَنَاتِ وَاعْتِبَارَاتِ بُوْدِ تَعْدِیْ
 اَزْ اَنْ فَنَائے خُفِیِّ سِتِّ وَفَعْلِیٍّ اَنْ صِفَاتِ سَلْبِیَّہِ تَنْزِیْہِیْہِ ہِیْ وَبَقَائے اَنْ بَا اَنْ
 بَعْدَ اَزْ اَنْ فَنَائے اَخْفِیِّ سِتِّ وَفَعْلِیٍّ اَنْ مَرْتَبَہِ اِیْسِتِ كَمَا لِمَرْتَبَہِ سِتِّ مِیْدَانِ مَرْتَبَہِ
 تَنْزِیْہِیْہِ وَمِیْدَانِ اَحْدِیْثِ مُجَرَّدِہِ وَبَقَائے اَخْفِیِّ بَعْدَ اَزْ فَنَا بَا اَنْ مَرْتَبَہِ مَقْدُورِہِ چُوْنِ سِیْرِ
 ہَا تِجَارِیْہِ رَسَدِ رَجَا بَاتِ وَلَا یْتِ عَالَمِ اَمْرِ ہِیْہِ اِیْدِ كَمَا اِنْ لَطَائِفِ خَمْسَہِ وَرِ مَرْتَبَہِ وَلَا یْسِتِ
 بَعْدَ اَزْ اَنْ اَلْكَوْنِ اَلْہِیْہِ مَدُورِہِ اِیْدِ سِیْرِ دِ كَمَا لَاتِ لَطَائِفِ خَمْسَہِ عَالَمِ خَلْقِ كَمَا لِفَعْلِیٍّ اَنْسَانِیْہِ
 عِنَا تِجَارِیْہِ اَنْ تَعْدِیْہِ اَنْ خَوَابِ اَفْتَادِ وَاِنْ لَطَائِفِ خَمْسَہِ عَالَمِ خَلْقِ اَمْلِ لَطَائِفِ خَمْسَہِ عَالَمِ اَمْرِ اَنْدِ
 مَعَاكَلِہِ لَطِیْفِہِ رَفْسِ اَمْلِ مَعَاكَلِہِ قَلْبِ سِتِّ وَمَعَاكَلِہِ لَطِیْفِہِ اَدَا اَمْلِ مَعَاكَلِہِ لَطِیْفِہِ رُوحِ سِتِّ

حکم خطہ ہائے مکتوبات مذکورہ در ۱۳۰۰ سنہ ہجری بمطابق ۱۹۱۲ء از حضرت ابوالعباس انصاری مدظلہ العالی کرازا کا بر محمد بن بود
 ہست او گفتم کہ من از محمد بن مرثیہ نوشتم کہ کہ ہر سنی بلکہ اند ۱۳۰۰ سنہ از باد آب آتش خاک ۱۲

و معاملة الطیفة آب اصل معاملة الطیفة نبار اصل معاملة الطیفة رضى
 است و معاملة الطیفة خاک اصل معاملة الطیفة احتی است باید دانست که فائده قنا زوال
 صفات بشریه است و رفع شرک خفی اگر چه ستر و خفی و اخفی با حکام شرعی مکلف نشده
 اند و شرک آنها را در اسلام اعتبار نمی نموده اند لیکن در مرتبه ولایت خاصه از رفع آن
 شرک خفی چاره نیست و هر چند آنها تا زکرت و نورانی تر اند شرک آنها خفی تر است و رفع
 آن شرک دقیق تر و تواند بود که بعضی را فناء قلب و روح دست دهد و فناء بر سر نشود و
 بعضی را فناء بر سر نشود و فناء دو طیفه که بعد از آن است نشود و فناء بهمان طیفه قلب
 روح و بر سر اکتفا رود و از اولیا بود لیکن چون فرو احتیاق هر یک ازین لطائف و طو
 آید آن لطائف که درین نشاء بدولت فنا و بقا مشرف شده اند از ثمرات و نتائج
 مناسبه آن فنا و بقا فائده کامل نگیرد من کان فی هذه اعنی فهو فی الآخرة
 اعنی و اصل سبیلک و السلام

مکتوب پنجم (۵)

بقای عارف کشمیری در شرح حدیث اذوا حتم ای الشهداء فی اجواف طیر
 خضر الخ بر طریقه علما و صوفیه مع دفع الشبهات الواردة علیه علیه السلام
 الرحمن الرحیم الحمد لله علی ما اسبغ من افضاله و الصلوة و السلام علی نبی

صلی الله علیه و آله و سلم در دین دارد ثابرت و داخره نیز گریست - واقع است در سوره بنی اسرائیل ۱۷ علیه عن ابن عباس ان رسول
 الله صلی الله علیه و آله و سلم قال لا یصلی الله علیه و آله و سلم یوم احد جعل الله ارواحهم فی جوف طیر خضر یقوونها انما الجنة
 تاكل من ثمرها و تاوی الى قنادیل من ذهب معلقة فی ظل العرش فلما وجدوا طیب ما کلهم و مشربهم و مقبلهم قالوا اصل
 یسلم و خواننا هنا امننا احياء فی الجنة لئلا یزهدوا فی الجنة ولا یسکونوا فی الحرب فقال الله انا اطلعهم عنکم فانزل
 الله تعالی و لا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء عند ربهم یرزقون الی آخره آیات - رواه
 ابو داؤد ۲ مشکوة کتاب الجهاد

جان فائده

آبدان آن طیور نیست تا تو هم تناسخ پیدا آید بلکه در رنگ آنست که مروری یا متاع
 نفیس را در صندوق نهیذ بجهت تشریف و تکریم آن هر چند این ارواح محیی آن آبدان
 نباشند اما رواست که بتو مثل آن آبدان نعم و لذت فراگیرند حتی که در بدن ایشان
 تصرف میکنند هر چند محیی انسان نیستند اما با لم و لذت انسان مثلند و متمایلند
 میگردند پس این آبدان طیور مر آن ارواح را در رنگ آلات و مرکبات باشند تا بسبب
 آن آبدان هر چه میخواهند در بهشت جائی میگیرند و تصرف میکنند و مشاهد میکنند
 آنچه در بهشت است از آنهار و یا چین و مانند آن و بی هیچ واسطه و تکرید از قرب حق
 جل و علا و جوار فرشتگان مقرب وجود و هم آنست که گفته اند که میتوان این ارواح
 متمثل میشوند بصورت طیر خضر چنانچه فرشته بصورت آدمی متمثل میشود پس آبدان سوائی
 از ارواح نیستند بلکه ارواح متجسّم اند و مؤید این توجیه است آنچه در صحاح احادیث
 از طرق متعدده وارد شده است از واهم الشهداء طیر بیض و فی بعض الطرق فی
 صور طیر و فی بعضها ارواح الشهداء عند الله کطیر خضر و وجه تسمیه آنکه ظاهر
 این احادیث بر تمثیل این ارواح بصورت طیر مطابقیست با حدیثی که در این باب
 هم بر آن محمول باشد فان الحدیث یفسر بعضه بعضا و وجه شوم آنست که این آبدان
 بر صفت آبدان انسانی اند هر چند بر صورت طیر اند لیکن بر صفات طیر نیستند و معتبر
 صفات و معانی است نه صورت و ظاهر جعفر طیار که دو جناح دارد و طیران می نماید

نباشد
 نباشد
 نباشد
 نباشد

متلذذ

شوند

بجهت

شبه

شبه

صفات

له آن چیز که بران سوار شوند از قسم مواشی و گشتی ۱۲ هـ شکوه ناز و بوا و گلیا های خوشبو و گاهای غیر مرغ
 ۱۳ هـ و مؤید ه ما فی کتاب الجنائز من المشکوّه ان رسول الله صلا الله تعالی علیه و آله و سلم قال انما سماء المؤمن طیر
 تعلق فی شجر الجنة حتی یرجع الله فی جسده یوم یبعثه رواه مالک و النسائی و البیهقی ۱۴ هـ یعنی جعفر بن ابی طالب
 کتبه ابو عبد الله ان اشبه الناس خلقا و خلقا برسول الله صلا الله علیه و آله و سلم و کان اکبر من علی من دکان من المهاجرین
 الاولین هاجرا لی ارض الجنة و قدم منها علی رسول الله صلا الله علیه و آله و سلم حین فتح خیبر یبعثه الی
 مرتبه و قاتل فیها حتی قطعت یداه جمعا ثم قتل فقال رسول الله صلا الله علیه و آله و سلم ان الله ابدله یدیه جناحین
 یطیر بهما فی الجنة حیث شاء فمن هناك قیل لجعفر ذوالجناحین ۱۵ هـ من الاستیعاب لمختصا

و طیران آن در ضمن اخفی کمال اوست و باین طیران بجای میرسد که از اصل خود
 میکند و از استعداد خود ترقی مینماید و از همه آن لطافت بالا میرود و حق جوهر بمن
 فی الاخفی توفی الاخفی انا طار و شده است پیدا میکند خوش گفت بدیت
 مورسکین ^{مورسکین} موتی داشت که در کعبه رسد دست دیپای که بر ترز و ناگاه رسید
 و چون اخفی را این قرب منزلت باشد که قنادیل معلقه بالعرش در حق آن توان
 گفت و الرؤف بعد و صوله فی جوف الاخفی تستر من جنة القرب و الوصال
 حيث شاءت ثم تادى الى تلك القناديل ويعبرهم الجزر منى الى مقام الحق و يحو
 انقيد في الاطلاق الماحي لا تار فتكون في عالمة القرب و نهاية الوصال كان الاكل
 اشارة الى قاب قوسين والثاني اجماء الى اودن و هذه الحالة تحصل للزوج
 بمصاحبة الاخفى و زوال العين و الاثر من اثار الاخفى و لقد شاهدنا بعض
 السالكين الذين ولايتهم غير ولاية الاخفى حصل لهم في مصحبة الشيخ المتحقق
 بكالات الاخفى الواصل الى الولاية المحمدية التي هي ولاية الاخفى كمالا
 الاخفى و تحقق بمنازبة مصحبة الشيخ بتلك الولاية و عمره بذكره شيخه فوق
 استعداد خوش گفت بدیت اگر این لحظه مکن کار شب نیست
 ز بحث مقبلان این هم عجب نیست و مینا ينبغي ان تعلم انه يجوز ان يحصل
 كينونة تلك الارواح في جوف الاخفى و عمر وجهها الى تلك الدججة العليا محمولا
 على ظاهره و حقيقته و يجوز بناء على ان الاخفى بمقتضى الحديث النفس محل القرب
 و موطن الوصل ان يكون كناية عن حصول مراتب القرب لها و وصولها الى درجات
 الوصل سواء كان بوصولها الى مقام الاخفى و تحقيقا بكمالها او بطريق اخر كما لا
 يخفى على اربابها فان من كل الطائفت طريقا مؤصلا الى المطلوب و ان كان الطريق
 متفاوثة في الوصول و الا بصال بتفاوتة العلو و السفل الواقع فيما بينهم فان قيل

از ده نگاه

و الوصل
و الوصل

الوصول

بها

مقتضى قوله في الاخفة انا ان يكون الطريق كلها منتهية الى الاخفة فلما ظهر المراد بقوله وفي الاخفة انا وراء الاخفة انا بحيث لا يكون بين الاخفى وبين المطلوب حائل بخلاف الطريق الاخر من لطائف الاخر لوجود الحائل والوسائط بينها وبين المطلوب على ما يشهد به الدفق والوجدان * *

مکتوب (۴) مسر

بسطا ان وقت رد ذكر مواظ وادائے شكر نعمت امن و امان موجب من لم يشكر
الناس لم يشكر الله بسم الله الرحمن الرحيم سبحانك ما اعظم شأنك واطهر
برهانك انت الشاهد في العين ولا يشاهدك العين فانت اقرب الى الشئ من
عينه وقد حال المحب في البين صل على الهادي اليك بعد ما وقف غارس الجهالة
وازفع ظلم الضلالة محمد اشرف البرية واليه وصعبه ذوى النفوس لقد سبته
ما دارت الا زمان وتسلت الاسباب والا تكون عن معاذ بن جبل انه قال
قد اخذ بيدي رسول الله صلى الله تعالى عليه واله وسلم فثنى قليلا فقال يا معاذ
اوصيك بتقوى الله تعالى وصدق الحديث ووفاء العهد واداء الامانة وترك الخيانة
ودخول البيت وحفظ الجوار وكلم الغنيظ ولين الكلام وبذل السلام ولو لم يزل ما من التقى
في القرآن وحج الامارة والتجرع من الحساب وقصر الاميل وحسن العمل وانهاك انت
نسيم مسلما او نصديق كاذبا او نكذب صاذا او تقصوا ما ما عايدا وان قصيد في الارض
ما عاذا ذكر الله عند كل شجر وحجر واخبرت بكل ذنب توبة التير بالير والعلانية بالعلانية

٤٤ ولعمري الحولة بينها وبين الظرفية فافهم ١٢. ٤٥ هكذا ورد في الحديث عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ٤٦. ٤٧ فحب فحبته عظم الشأن وفهم البرهان ٤٨. ٤٩ قوله السبعة عشر عطفه على كل من التوبة وقصص لها معنى أحدث الرجوع المحقق في السوء المحقق ٥٠. ٥١ تمسك بظاهر الحديث بعضهم فقالوا لا بد للذنوب العلاف من التوبة العلانية والمخاطبة عند ادواب الاختيار انه امر استجابي ٥٢. ٥٣ انما مشيئة حسن حسين

رَدَاةَ الْبَيْهَقِي فِي كِتَابِ الزُّهْدِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَمْ أَهْفُ عَنِ الْخَادِمِ فَقَضَيْتَ عَنْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَمْ أَهْفُ عَنِ الْخَادِمِ قَالَ كَلَّا يُؤْمِرُ سَبْعِينَ مَرَّةً رَدَاةَ سُلَامٍ فِي صَحْفِهِ كَسْرَيْنِ دُعَاوِيَانِ يَأْزِمُنْدُ بَعْضُ أَشْرَفِ أَهْلِ حَضْرَتِ سُلْطَانِ الْإِسْلَامِ ظَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى آلِهِ نَامِرًا بِاسْطِوْمَاءِ الْعَدْلِ وَالْإِنصَافِ هَادِمًا لِأَسَاسِ الْجَوْرِ وَالْمُنْتَكَاتِ خَلِيفَةُ مَلِكِ الْإِفَاقِ بِطَوْنِهِ وَالْحَقُّ كَانُ مَدَاةِ آيَةِ سُلَامٍ يُحَوِّمُ حَوْلَ رَدَاةِ الْعَالَمُونَ كَمَا تَرَى الْحَيَّجَةَ بَيْتِ اللَّهِ مُعْتَرِكًا حَضْرَتِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَمَّا اللَّهُ بَرْهَانُهُ امِيرِ سَانِدِ وَانْهَارِ نِيَا زَمَنْدِي وَخَا كَسَارِي وَادَا كَيْ شُكْرُ شَنَاةِ نِعْمَتِ امِنْ وَامَانِ رُونِ قِي اسْلَامِ وَقَوِي شَمَارِ آن مِي نَايدِ وَبُوفِيْفُهُ دُعَا كَيْ اَزْدِيَاوِ دَعْمُو اَبْتِهَشْ وَظَفَرِ نَفَرْتِ كَيْ اَزْدَتِ مَدِي بَا نِ اُنْسِ اُلْفَتِ يَافَتْ هَسْتِ دَرْ زَاوِيَه نَامِرْدِي وَكَوْشَه شَكْسْتَكِي بِاَجْمَعِ اَزْدِ وَبِشَانِ شَرِّعَالِ وَارِوَاذَانِ رُو كَيْ اَيْنِ دُعَاوِ مَسِيْمِ قَلْبِ سَتِ وَعَنْ قَلَمِ الْغَيْبِ امِيْدِ سَتِ كَيْ قَرِيْنِ اِجَابَتِ بَاشَدِ آفَتَابِ دَوْلَتِ وَ سُلْطَنَتِ بَرَا فَرَقِ مُجْدِ وَ عَلَى تَابَانِ بَادِ بِالْبَيْتِ الْاَلِيِّ وَآلِهِ الْاَلِ اَنْجَادِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامَاتُ وَالتَّحِيَّاتُ وَالدَّرَكَاتُ الْعُسْرَى

تاریخ

مکتوب ہفتم

طیبت

آدم

بِشَخْ مُحَمَّدِ صَدِيقِ سِرِ سِنْدِي دَرْ فَرْغِ شَبِّهِ كَيْ بَرْ مَعْنَى كَلَمِ طَيْبِ كَيْ زِدْ قَوْمِ بِاَمْوُجُودِ الْاَلَا اللَّهُ تَعَالَى اَسْتَعُوْهُ بُدُوْءِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى الصَّحْفَةُ شَرِيفَةُ رَسِيْدَةُ سَبَبِ مَمْنُوْنَتِ كَرْدِيْدِ حُجُوْنِ شَمْلِ سِلَاسَتِي وَجَمْعِيَّتِ اَجْمَعِ مُمْنُوْنَتِ بَرِ مَسْرَتِ نَجْشِيْدِ تَوْفِيْقِ كَيْ هَمِيْرِ عِيْنِ مُمْنُوْنَالِ بَا زِيْسَالِ اَحْوَالِ خِيْرَالِ مُمْتَبِعِ وَ مَسْرُوْرِ مِيْسَاخْتِه بَاشَدِ

نور

لے قود اہمت بعہم اول و ثلثیہ بائے موصوفہ و دفع ابے بے بزرگی

جود

تاج

چ

بر نیاید

بنا کرد

نوشته بودند که کلمه لا اله الا الله و مشیت در دو چیز است یکی نفی و یکی اثبات آیا از این
 نفی نفی ماسوی الله مراد است یا نفی آیه باطله محمد ماهر و معنی مجوز است سالکان این
 راه اکثر یعنی اقل تکرار میکنند و با ما این کلمه طیبیه نفی وجود و کمالات تائیه وجود از خود
 مینمایند و ادستی موهوم منخل گشته نیستی و حدیث ذاتی مستحق میگردد و فنا که
 رکن عظیم ولایت است حاصل مینمایند نوشته بودند که اگر نفی ماسوی الله مراد باشد
 هیچ تضایقه نیست محمد و ماشیه که بر شق ثانی ایراد کرده اند اینجا نیز وارد میشود و حاصل
 تضایقه میگردد و چرا که اگر ماسوی الله موجود است نفی مانع نمیگردد و اگر موجود نیست نفی
 آن تحصیل حاصل نیست در جواب گوئیم که سالک تکرار این کلمه بعنوان لا مقصود الا الله
 میکند و باین تکرار نفی مقاصد و مرادات خود مینماید هر مراد و مقصود مدسکندی این راه
 است سالک تا از مرادات خود خبر آید و هیچ مقصود غیر از حق نیاند و در ساحت سینه او
 مانند تعلیق خبی علمی و از انشیبا گسته نشود بخالی بارگاه عزت راه نیابد مصرع
 در تو یک آرزو و امیسی هست + درخ فلان اشکال اگر بعنوان لا موجود گوئیم هم محظوظ
 مدفع است چه برین تقدیر گوئیم ماسوی الله موجود نیست محمد و م است لیکن موجود است
 مصرع ما عده ماییم استیها نام در رنگ دانه موهوم که از گردش نقطه جواله بهم سپرد
 است بنا بر آن در ذهن عوام و متخلف سالک بعنوان موجود مقرر شده است
 سالک بتکرار این کلمه نفی وجود آن مینماید تا از غلط حس بر آید و از جهل مرکب وارد و در
 دیده بصیرت او جز یک موجود نماند و در وصف خاص او که وجود است دیگر را شرکت نبود
 نوشته بودند که اگر مراد نفی آیه است که معتقد کفارت پس مارا که نه آیه باطله در ذهن است
 و نه در خارج گفتن این نفی و اثبات چه فائده دارد محمد و فائده آن تبری است از کفر و
 بیزاری است از شرک و تجدد ایمان است و اثبات توحید در حدیث آمده است

طه پس آل تاج مضایقه نیست چگونه راست می آید و الله الذی لا اله الا الله و هذا صیحه من عباده
 تکلف و معنی سبب موجود نماندش و الله ما کان از نادانی خود

جَعَلُوا دُعَاءَ نِكَاحٍ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِهِرَ كَفْتِ أَنْ جَدَّ مِنْ حَسَنَاتِ صَلَاتِهِ أَوْ يَتَوَلَّى
 كَعَابَتِ جَدَّ مِنْ حَسَنَاتِ مِينَ بِنْدِ وَدَرِ حَسَنَاتِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَمَنْ هَاهُنَا
 كَرْتَبَةُ الْأَدَبِ مِنَ الْكِبَارِ وَدَرِ بَالَا كَشْتِهَ أَنْتَ سَالِكَانِ رَاهِ كَثْرَةِ بِنْدِ أَوَّلِ تَكْرَارِ مَكْتَبِ نَوَاشْتِ
 بُوَدَنْدِ كَرَفِي الْوَاقِعِ أَكْبَهَ بِاطْلَافِ مَوْجُودِيَّتِ بَسْ تَقِي أَنْ تَحْصِلَ حَاصِلِ سِتْ وَ أَرُو مَوْجُودِ سِتْ بَسْ
 اَزْ تَقِي اَوْ مَقْتِي نَبِشُودُ وَ مَوْجُودِ نَفْسِ الْأَمْرِ مَعْدُومِ نَبِشُودُ وَ مَحْشُونِ مَعْدُومِ نَفْسِ الْأَمْرِ بُوَدُ
 نَعْنِي آيِدِ مَعْدُومِ اِيْنِ شَبِهِ بِرَقْدِ رِيَسِتْ كَزَالِ اللَّهِ لَا مَوْجُودِ خَوَامِصِمْ وَ نَفْسِ وَ جَوْوِ أَكْبَهَ كَنِيْمِ لِيَكُنِ
 اَكْرَفِي اسْتِمَاعِ عِبَادَتِ أَنْ نَايِمِ وَ مَعْنِي كَلِمَةِ رُطْبَةِ اسْتِحْجَاجِ الْعِبَادَةِ وَلَا مَسْجُودِ بَا مَقْتِ إِلَّا
 اَقْدَمِ كُوَيْمِ خَانِجِي مَلَا كَفْتِهَ اَنْدِ سَبِجِ شَبْهِ دَارِ نَبِشُودُ وَ اَنْجِ نَوَاشْتِ اَنْدِ مَوْجُودِ نَفْسِ الْأَمْرِ
 مَعْدُومِ نَبِشُودُ وَ مَعْدُومِ بُوَدُ نَعْنِي آيِدِ اِيْنِ هَرُودِ مَقْدَمِ دَرِ حَزِيْنِ مَعْنِي بَرِ اَصُولِ اِسْلَامِ
 دَرِ سِتْ نَبِشُودُ وَ مَسْجُودِ حَكَامَتِ كَمَا حَقِيقَ فِي مَوْضِعِهِ وَ السَّلَامُ عَلَيَّ مِنْ اَتْبَعِ اَلْهُدَى فَالْكَرَمِ
 مُتَابَعَةُ الْمُصْطَفَى عَلَيْهِ وَعَلَى اِلَهٍ مِنَ الصَّلَوَاتِ وَ السَّلَامَاتِ اَوْضَلَهَا وَ اَكْمَلَهَا

بنی

مکتوب هشتم

بِخَوَاجِهِ عَبْدِ اِسْلَامِ خَانِ مَحَلِّ سَوَالِ اَزْ تَطْبِيقِ دَرِ مِیَانِ قَوْلِ مَشَاخِ لَا یَذِکُّرُ اللَّهُ إِلَّا
 اللَّهُ کِهَ نَافِیِ وَ جَوْوِ سَالِکِ سِتْ وَ دَرِ آیَةِ کَرِیمِہِ کِیْ یَسْتَحْکِ کَثِیرًا وَ ذَکَرُکَ کَثِیرًا اَکْثَرِ
 وَ جَوْوِ اَکْثَرِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سَلَامٌ عَلَیْ عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰ
 نَوَاشْتِ بُوَدَنْدِ مَلْکَاتِ اَکْبَرِ وَاقِعِ شَدِ هَسْتِ مَا قَالَ اللَّهُ إِلَّا اللَّهُ وَلَا یَذِکُّرُ اللَّهُ
 إِلَّا اللَّهُ وَ اَمْثَالِ اَنْ اِزِیْنِ نَفْسِ وَ جَوْوِ اَکْثَرِ مَعْمُومِ مِشُودُ وَ آیَةِ وَ اَذِکَرُ ذَکَرِ اِذَا اَنْسَیْتَ

۱۰ یعنی هر کس بدین کلمه رطبه را بگوید در روز قیامت از آنجا که بدو خواهد بود از بزرگسالی و نفی آیه است غیر حق سبحانه و تعالی
 شود و بر طرف گردانیده شود چهار هزار از گناهان که آن را می دانند از استحضار العلماء ان بعد الصوت بقول لا اله الا
 الله و الحمد لله هذا فی کثرة العباد فی تذکرة الموضوعات ۱۰ و آن غیر مجرب است ۱۱ و قدر و حیز منبت
 یعنی منبت و مسلم نیست و بی دلیل است دلیل بر آن باید آورد ۱۲ و بر شایانیدن بسیار از دنیا ۱۳

وَأَيُّ كَيْ شَيْءِكَ كَيْفَ أَذْنُكَ كَيْفَ كَيْفَ أَوْجُودُكَ أَوْجُودُكَ تَطْبِيقُ حَيْثُ بَاشَدَ بِأَجْنَدِكَ
 بِنْدَه بَسِيرَتُكَ بَرَكَزُ حَقِّ شُودِ وَدَرْ سَبِّحِ وَقْتُ قَبْرِ امْكَانِي انْوَسَ زَوَالِ نَبِذِرْدِ بِلِيتِ
 سِهْ رَعُونِي زَمَنُ دُرُوعِ سَالِمِ + جُدَاهِرْ كَزَنَشْدِ وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
 لِيَكُنْ سَالِكٌ دَرْ مَنَاطِقِ مَحْمُودِيَّتِ وَبِهَتْ مَلَكِ تَعْيُنِ امْكَانِي خُودِ رَا تَحَقُّقِ بُوْجُودِ حَقَّانِي وَتَحَلُّقِ
 بِأَخْلَاقِ اَوْ تَعَالَى مِيَا بَدُورِ عِبَادَاتِ وَكَوْكَارِ وَجْزِ آنِ وَجُودِ خُودِ رَا دِمِيَانِ نَمُ بِنْدِ وَلَا
 يَنْ كُرَّ اللَّهُ أَكَلَهُ اللَّهُ وَأَمْثَالِ آنِ رَا بَرِيَانِ مَ كَرُوْنَسِ اِيْنِ مَسَالِكِ دَرْ شَهْرِ سَالِكِ سَتِ بَسِ
 عَهْ كَسِ كُوْدِ خُدَا كَمُ شَدَّ حُدَانِيَّتِ + بَسِ آنِچِه اَزْ آيَةِ كَرِيْمِ عِلْمِ سَتِ حَقِيْقَتِ وَنَفْسِ
 اَلْمَرْيُوتِ وَأَنْچِه دَرْ كَلَامِ اَكَا بَرِ وَاقِعِ شَدَّ هَسْتِ مَحْمُولِ بَرْتَشِيْبِيَّةِ وَتَجَوُّزِ سَتِ دِيْكَرِ آنِچِه دَرْ
 كَلَامِ اَكَا بَرِ وَاقِعِ شَدَّ هَسْتِ مَا قَالِ اللَّهُ أَكَلَهُ اللَّهُ مُرَادُ اَزِ اَللَّهِ بِخَاتَمِهِ وَجُودِ اَكَا جَامِعِ اَسْمَاءِ
 صِفَاتِ كَشْفِيُونِ وَاعْتِبَارِ اَسْتِ حَيْثُ فَنَاءِ بَقَا دَرِيْنِ مَرَاتِبِ سَتِ وَأَنْچِه دَرِ آيَتِهَائِ
 قُرْآنِي وَاقِعِ سَتِ مُرَادُ اَزِ اَنْ مَرْتَبَةِ ذَاتِ سَتِ بَسِ دَرْ مَرْتَبَةِ صِفَاتِ وَاعْتِبَارِ اَسْتِ حَيْثُ كَمُ نَفِي
 وَجُودِ سَالِكِ سَتِ بِاصْتِبَارِ فَنَاءِ وَهَتْ مَلَكِ مَا قَالِ اللَّهُ أَكَلَهُ اللَّهُ رَا سَتِ وَدَرْ سَتِ دَرْ
 مَرْتَبَةِ ذَاتِ بِيْ مِلْخَطِ اَعْتِبَارِ اَسْتِ اَزِ اَعْتِبَارِ اَسْتِ فَنَاءِ بَقَا مَقْصُودِيَّتِ بَسِ اَكَا رَا دَرِ اَنْ
 مَوْطِنِ نَسَبِ اَسْتِ اَسْتِ اَسْتِ بَا مَكُورِ سَتِ هَرْ چِنْدِ بِأَصُولِ خُودِ فَنَاءِ بَقَا يَافَتِهْ بَاشَدِ بَسِ
 دَرِ اِيْنِجَا وَادْ كُرْ وَبَاكَ وَكِي شَيْءِكَ صَادِقِ بُوْدُ + +

اَسْتِ

مَقْصُودِ

دَرِ اِيْنِجَا

مکتوب نهم (۹)

دَهْتِهْ

مَشْرُفِ

بِقَاضِي عَنَانِيَّتِ اَللَّهِ دَرْ نَصَائِحِ ضَرُورِيَّةِ وَدَرْ تَعْلِيمِ طَرِيقَةِ عَالِيَةِ كَمُ غَايَةِ اَزِ اَخْصَرَّتِ طَلَبِ نُوْدِ
 بُوْدُ + بِسْمِ اَللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْاَعْلٰی وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِهِ
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا يَحْتَزِيْ + اَمَّا بَعْدُ فَصَحِيْفَةُ كَرَامِيْ كَمُ نَامُورِ اِيْنِ مَسْكِيْنِ نُوْدِ بُوْدِ بُوْدِ بُوْرُوْدِ اَنْ مَشْرِجِ وَ
 مَشْرُفِ كَرْدِ مَخْدُومِ اَكَا رَقَارِيْ مِلُوْدِ حَقِّ جَلِّ وَعَلَا اَزِ اَسْتِ اَمْرُضِ قَلْبِيَّةِ سَتِ فِكْرِ اَزِ اَلْاَنْ

از آنچه تمام است مصرع در خانه اگر کس است یحرف بس است . مکتوب شریف بعد رسید
 و خطا که نمودن گم شده توقف در جواب آن همین شد که هرگاه بهم رسد بعد نظر ثانی جواب
 آن نوشته شود تا حال بهم نرسید ناچار بگله چند تصدیق ده گشت اظهار شوق و التماس از درد
 طلب نموده بودند آن شوق را نعمت عظمی و بلند و این درد را سرمای سملوت تصور فرمایند عزیز
 گفته است اگر نخواسته داد نداده خواست حق سبحانه آنش این شوق مشتعل سازد و
 شد طلب را سر بلند گرداند تا از ماسوی الله باطل میگانه کند و از کثرت لاطایل تمام وار ماند
 طلب طریق نموده بودند و نمیداد و اما در کار و طریق با صحبت است بصحت و توجیه پیر کاران
 طالب صادق ترقیات میفرماید و بدایت قرب عروج میکند این معامله به پیام و نوشتن
 راست نیاید بهر حال طریق را می نویسد عمل کنند از خلوت بهتر است قزوگر دارم از سحر
 جز نام بهتر ازین بے بهتر که اندر کام زهره بداند که اول شرط این راه توبه است توبه
 بکنند و بگویند خداوند هر گناه و تقصیر که از من بوقوع آمده است بدشمنی من یا بدشمنی
 من اذن توبه کردم و گشتم و نه بار این استغفار خوانند استغفر الله العظیم الذی
 لا اله الا هو الحق القیوم و انوب الیه بعد از آن زبان بکام بچسباند و لبها را ببندد
 و متوجه قلب صوری که آشیانه تحقیق جامع قلبیه است و محل آن پهلوی چیست
 زیر پستان چپ گردد و زبان دل تکرار لفظ مبارک الله الله بکنند چنانچه در دل حرف
 بگردانند درین ذکر بسر دم نکنند و نه دم را در ذکر داخل دهند و دم بطور خودی آمده باشد زبان
 را اصلا حرکت ندهند و مداومت برین ذکر نماید چه در نشستن و چه در برخاستن و چه در
 خوردن و چه در نشستن با وضو و بی وضو همه وقت بگویند گفته اند دست بکار دل بیار محل نظر
 مولی دل است دل لا پاک باید داشت و از التفات با دوان حق سبحانه کیسه باید کرد بیت

طلب

بیت

نکته

در عمل و ادوات

در

یعنی از ضرورتین ضروریات است ۱۱ یعنی اگر حق سبحانه و تعالی اراده دادن و بهرانی نمودن نداشته این خواست و
 شوق دور نداده و پندار نموده پس این شوق دور علامت عنایت حق است جل جلاله ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰ ۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰ ۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰ ۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲ ۱۴۰۳ ۱۴۰۴ ۱۴۰۵ ۱۴۰۶ ۱۴۰۷ ۱۴۰۸ ۱۴۰۹ ۱۴۱۰ ۱۴۱۱ ۱۴۱۲ ۱۴۱۳ ۱۴۱۴ ۱۴۱۵ ۱۴۱۶ ۱۴۱۷ ۱۴۱۸ ۱۴۱۹ ۱۴۲۰ ۱۴۲۱ ۱۴۲۲ ۱۴۲۳ ۱۴۲۴ ۱۴۲۵ ۱۴۲۶ ۱۴۲۷ ۱۴۲۸ ۱۴۲۹ ۱۴۳۰ ۱۴۳۱ ۱۴۳۲ ۱۴۳۳ ۱۴۳۴ ۱۴۳۵ ۱۴۳۶ ۱۴۳۷ ۱۴۳۸ ۱۴۳۹ ۱۴۴۰ ۱۴۴۱ ۱۴۴۲ ۱۴۴۳ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۴۴۶ ۱۴۴۷ ۱۴۴۸ ۱۴۴۹ ۱۴۵۰ ۱۴۵۱ ۱۴۵۲ ۱۴۵۳ ۱۴۵۴ ۱۴۵۵ ۱۴۵۶ ۱۴۵۷ ۱۴۵۸ ۱۴۵۹ ۱۴۶۰ ۱۴۶۱ ۱۴۶۲ ۱۴۶۳ ۱۴۶۴ ۱۴۶۵ ۱۴۶۶ ۱۴۶۷ ۱۴۶۸ ۱۴۶۹ ۱۴۷۰ ۱۴۷۱ ۱۴۷۲ ۱۴۷۳ ۱۴۷۴ ۱۴۷۵ ۱۴۷۶ ۱۴۷۷ ۱۴۷۸ ۱۴۷۹ ۱۴۸۰ ۱۴۸۱ ۱۴۸۲ ۱۴۸۳ ۱۴۸۴ ۱۴۸۵ ۱۴۸۶ ۱۴۸۷ ۱۴۸۸ ۱۴۸۹ ۱۴۹۰ ۱۴۹۱ ۱۴۹۲ ۱۴۹۳ ۱۴۹۴ ۱۴۹۵ ۱۴۹۶ ۱۴۹۷ ۱۴۹۸ ۱۴۹۹ ۱۵۰۰ ۱۵۰۱ ۱۵۰۲ ۱۵۰۳ ۱۵۰۴ ۱۵۰۵ ۱۵۰۶ ۱۵۰۷ ۱۵۰۸ ۱۵۰۹ ۱۵۱۰ ۱۵۱۱ ۱۵۱۲ ۱۵۱۳ ۱۵۱۴ ۱۵۱۵ ۱۵۱۶ ۱

کن

ذکر و ذکر تا تراجان ست + پاکی دل ز ذکر رحمان ست
وَالسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَعَلَا سَائِرِ مَنْ اشْبَعَهُ الْهُدَى +

مکتوب دهم (۱۰)

بیرزا

بمهرنا لطیف بخاری در مرغیب بر ما اوست ذکر و تخریص بر تحصیل فتائے قلبی + بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ مَسْئُودِ الْوَدَى وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ الْبَرَّةِ النَّفِیِّ اَحوال و اوضاع فقرائے این حدود مستوجب حدیث است امید که آن عزیز بنده
الوجود نیز سلامت و بجا فیت بوده بر جاده بشریعت علییه و سنت سنیة مستقیم و مستقیم
باشند و از قشر لب آید و از لفظ بمعنی گرانید خوش گفت میت قوس ز وجود خویش فانی
رفته ز حروف در معالی + اوقات را بذر و فکر ممو دارند و در کتب مرصیات مولائے حقیقی
جل شانہ بجان کوشند و فرصت را غنیمت شمرند و توشه آخرت را آماده سازند چندان اوست
بذر قلبی نمایند که ذکر و حضور بلکه دل شود و صفت لازمہ او گردد که بتقی متقی نشود چنانچه
سمح صفت پیامچه و بصیر صفت با صبره و انقطاع تام دل را از ماسوخی حاصل شود و سیان
ما دون او تعالی نمایند بحدی که اگر تکلف ماسوی بیاد او دهند یادش نیاید این حالت
معبر بفتائے قلبی است و منزل اول است از منازل اصول مصرع این کار دولت است
کنون تا گردانند + محمد ماکرم مصلح آثار تقوی شاعر شیخ عبدالرحمن از عزیزان است و
از دوستان صمیم هر قدر رعایت و تفقه حال مشارالیه خواهند فرمود بسبب سترت فقر خواهد شد

بیرزا

میسو

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله العلي العظيم
والسلام على رسول الله
محمد وآله وصحبه
البررة النافية

مکتوب یازدهم (۱۱)

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله العلي العظيم
والسلام على رسول الله
محمد وآله وصحبه
البررة النافية

محمد باقر لاهوری در ذکر بعضی از مضامین ضروریہ و آنکه بعضی از اقسام اجازت موقوف بر
کنال مجاز که نیست + بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْحَمْدُ

عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ الْكَتْمَانِ الْكَتْمَانِ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ
النَّبِيِّينَ وَالْأَمَلِ كُلِّ فَسَائِرِ الصَّلَاةِ بِحَيْثُ كَرَامِي كَزَادِ حُبِّتِ ارْزَالِ اشته بود رسید
خوشوقت گردانید باید که همبرین منوال احوال با نوسان باشد که سبب توجه غائبانه است
آنچه از سرگذشت خود و مقتضای طلب و هجوم و ساوس اولاً و ثانیاً آن ثانیاً و از ملاقات
و کرد و ظهور اشتقاق و اذواق نوشته بودند همه بوضوح انجامید خوش گشت بیت
جوشش تا رسم صدارت از پا انگشت شوقم که نور و از م و شایخ بیکه ایشان دارم
چون دین راه در آمده ایم روانه در آید و لازم طلبکاری را کار فرماید و عرو و نفی شریعت
عزرا از دست ندمید و سخن نبویه را علی صلیها الصلوة والسلام و النبیة بندن
محکم گیرید و از بدعت و صحبت مبتدی محترز باشید و کمزرت را در خدمت مولای حقیقی
جل سلطانة اُحسب بر خندید و دوام توجه و اقبال با بجناب قدس اوقالی از اجل نعم
دانید و استهلاک و ضحاکال قد فضائے اطلاق عظیم مقاصد شمرید و هر چه مانع و
منافی آن دولت باشد صدف سنگ را و از ان بگریزید و بر محبت و اطاعت شیوخ مستقیم
باشید که در این راه بر آن ست گفته اند فنا فی الشیخ مقدمه فنا فی الله است اجازتی
که بشما گفته آمد موافق آن عمل آرید این نوع اجازت برائے آنست که چند کس یکجا
نشسته مشغول کنند در طریقه باز تهانشستن این کوشش بهتر است تا فیض یکدیگر بر تیر
منعکس شود و موقوف بر کمال مجاز نه نیست این قدر هست که او هر حلقه می شود و درین
ضمن هم تربیت اوست و هم تربیت مترشدان او جن سبحانه بدرجات کمال و امکان
ترقیات دما و از حُب و پند ار بر ما د و والسلام علیکم وعلیٰ سائر من اتبع
الهدی و التزم متابعة المصطفیٰ علیه وعلیٰ الیه الصلوات و التسلیمات
و البرکات العلیه

نقد

نقد

نقد
بهر بر هر یک
قد است

له بنظم دل و ضم و دو دم و سکون ثانیة و فتح قاف یعنی مستأید محکم و عرو که یعنی رسن شهرت دارد و خطرات و غیره

مکتوب دوازدهم (۱۲)

نمبر

بحافظ محمد شریف لاهوری در تذکرہ بسم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة
و تسلیخ الدعوات میرساند محول و اوصلاع اینجودوستوجب حمدت و التکون من الله
سبحانه عافیتکم و استغاثتکم علی جاذبه الشریعة العلیة و التیة التیة المصطفی
علی صاحبها الصلوة والسلام و الخیة کانتها ملک الا من وکذا العجاة و دونه خوط
القتل محول لانیسان باشند و توشه آخرت را آماده سازند و گریه سحر را منقسم شمرند و روزی
بودن من استوی یوماه فهو مغبون و دستان را بدعای سلامتی خاتمه یاد آرند و السلام
علیکم و علی سائر من اقبل الهدی و التزم متابعة المصطفی علیه و علی الی الصلوة
و التلیات و البرکات علی +

ماند

مکتوب سیزدهم (۱۳)

نیز بحافظ محمد شریف لاهوری در موعظت بسم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة
و تسلیخ الدعوات میرساند مکتوب شریف که در نیو لا رسال داشته بودند رسیده سبب
مسترد گردید بحسبیت باشند و همواره در ترقی بودند من استوی یوماه فهو مغبون چون
نسبت شما این است امید اریهات باجملة آنچه تقدست آنرا باز دارند و شکر
آن بجا آرند لکن شکر کم لا یدیکم و آنچه نسیم است مستقیم حصول آن باشند فإِنَّ
المرء مع من أحب گریه سحر را منقسم شمرند و توشه آخرت را آماده سازند جلالت الراحفة
تسببها الزاد که جاء الموت بخلافیه جاء الموت بما فيه مامل از دستان
دعای سلامتی خاتمه است والسلام

سرا

له عزایین کمال کان رسول الله علیه و آله اذا ذهب تلك الليل قام فقال يا ايها الناس اذكروا الله اذكروا الله
اذكروا الله جاء الراحفة تسببها الزاد جاء الموت بما فيه جاء الموت بما فيه رواه القرطبي في المشكاة باب البكاء

مکتوب چہارم (۱۴)

باسلام خان در اتر عشق و خواہش آن . بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ
وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِهِ الْبَکْرِ عَلٰی سَائِرِ عِبَادِہِ وَالَّذِیْنَ اصْطَفٰہِ الرَّحْمٰتِ نَامَہُ
را می کہ بصوب ڈاک چکی ارسال داشته بودند رسید چون شعر از سلاستی آن مشفق مع ثواب
بود سبب خیرت خوان گردید اظهار گمانندی از قلت ارسال مرسلات نموده بودند مگر تا
فقیر و این نمی بیار کامل است مم ذلک متر و ان آن حدود ہم کہ اند معذور خواہند شد
خدا خواہست باشد جل شانہ کہ در نسبتہا فتورے و در محبتہا قصورے رقتہ باشد بلکہ بقاطاع
زمان امید است کہ نسبت معنوی بیفرماید و مبرور شہور آتش شوق مشتعل شود و بادہ محبت
در جوش آید شہ شراب کہنہ المات و در دلو ہر چند کہ کل جید پیدا کند لیکن شوق
و محبت ہر قدر کہنہ بود و دیرینہ تر باشد نشہ دیگر آرد و ثمرات بے اندازہ بخشد حبت قدیم
کہ سلسلہ وجود و ایجاد را جنبانیدہ است و عشق دیرینہ است کہ عاشق را از معشوق جدا خستہ
و شوق از لی است کہ آتش شوق بمشوق منتسب گردانیدہ و بر شوق حادث غالب آمدہ محبت
معاملہ است عشق ہر چند فشا ظهور و افکار گشتہ و کثرت را از وحدت نمودار ساخته است
نسبت ضعیف کثرت و واسطہ استہلاک و فناء عاشق در معشوق ہم عشق است عرفت
دقیقہ جمیع الاضداد دے در عشق چنین بود تعجبیہا باشد و ظہور اثینیت متقصنائے
ذات عشق است چہ نسبت را از وجود و اثین چہ نہ بود و محبت بے محب و محبوب صورت
نہ بند و محو اثینیت تقاضائے صفت عشق است کہ بلحاظ التنبسین قائم است یا
گویم کہ عشق معشوق مثبت اثینیت است و وجود عاشق میزاید و عشق عاشق سبب محبت
عاشق است و نافی اثینیت فنا و محویت عاشق بکمال بے جذب معشوق صورت نمی بند

۱۔ روزگمان بان اطراف ۱۲ ۲۔ و کلمہ عشق را بہا ۱۳ ۳۔ اشارت است بخدیجہ کہ وارستہ از مرین باب ۱۲ ۴۔
یعنی زیرا کہ عشق نسبت است و نسبت را از وجود لفظ ۱۲

خطابہ الیہ من اللہ
اسلام خان الدین
درین باب
۱۔
لکھنؤ
در تاریخ
۱۲۰۵

صحیح

در تاریخ

ابت

خ صحیح

شعبین

صفت

پس محمد مرین باب نیز عرش معشوق آمد خوش گفت بهیت ادائے حق مجبت عین
است ز دوست و گردن عاشق مسکین بسیج خور سندیست و والسلام علیکم و
علیٰ سائر من اتبع الهدی و التزم متابعة المصطفیٰ علیہ و علیٰ الہ الصلوٰت و
التسلیمات و البرکات و النعمات علی

مکتوب پانزدہم (۱۵)

نیز باسلام خان در بیان آنکہ آدمی را نگزیرست کہ تاثل نماید کہ برائے فواجہ آمادہ کردہ است
بسم اللہ الرحمن الرحیم الحمد للہ اضعاف ماحدہ جمیع خلقہ و الصلوٰۃ والسلام
علیٰ حبیبہ محمد خیر خلقہ و علیٰ الہ وحبیبہ الذین اقاموا الذین و احیوا النۃ من خلقہ
آحوال و اوضاع فقرا این حیدر و مستوجب حمدت المسؤل من اللہ علی سلا متکم و
استقامتکم ظاہر و باطناً قال اللہ تبارک و تعالیٰ یا ایہ الذین امنوا اتقوا اللہ و
لتنظر دینس ما قد مت لعلہ پس بر کس نگزیرست کہ در حال کار و تقدر و کار خود تاثل
نماید و نیک بنگرد کہ برائے سود و مودکہ مقدار آن پنجاہ ہزار سال است چہ آمادہ کردہ است و لا
حسنات او کدام قابل قبول است و کدام لائق رد و لعن حق سبحانہ و تعالیٰ آدمی را غیبت
و مہل نیافریدہ است و بطوریکہ گذارشتہ تاہر چہ دانہ بکن و ہر طور خواہد زندگانی نماید مقصد
از خلقت او ادائے وظائف بندگی است و تحصیل فنا و نیستی کہ حاصل معرفت است عباد
کہ در آن وجود عابد در میانست آن عبادت شایان جناب قدس نیست آنجا ہمہ میں خلوص
میخواہند و بشرکت راضی شے و تعادلات و مخالفت نفس طلبند و آیہ الہوسان در پے

علیٰ بآنکہ این آیت کریمہ واقع شد سورہ حشر و بارہ قد سمع اللہ (۲۸) ۱۵ قول پنجاہ ہزار سال اشارت است بکریہ کہ واقع
است در سورہ مارج و بارہ تبارک فی یوم کلن مقدار خمسین الف سنۃ ۱۶ قال اللہ تبارک انفسیم اضعاف
خلقکم حیثا و قال عز وجل یحسبہ الانسان ان یتلک سنۃ ۱۷ قال اللہ تبارک و تعالیٰ و ما خلقت الجن و
الانس الا لعیبدن ای بعرفونی ۱۸ قال عز وجل الا للہ الذین الخالص ۱۹

نیز باسلام خان

نیز باسلام خان

نیز باسلام خان

نیز باسلام خان

نیز باسلام خان

مُرَادَاتِ نَفْسِهِ وَدَرْ سِتْفَارِ نَفْسِ عَاجِلِ سَمْعِ دَارِیمِ نَبِیَّاتِ نَبِیَّاتِ وَ مَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَکِنْ
كَافَا أَنْفُسَهُمْ یُظَلِّمُونَ مَیْلُ اَز دُوسْتَانِ دُعاے سلامتی خاتمه است وَالسَّلَامُ
عَلَيْكُمْ وَعَلَى سَائِرٍ مِنَ السَّبْعَةِ الْهَذِهِ + +

مکتوب شانزدهم (۱۶)

بمحمد صادق پسر نصیه خان در جواب آنوله او در دوستان جامع که خود را با بنده می گرفته اند
و در تیر ضلالت مانده اند و معتقدات ایشان نه بر وفق شریعت عزراست و در تحقیق وحدت
وجود و فواید کلمه طیبیه لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ مَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اَلْحَمْدُ لِلَّهِ اَصْغَاتِ مَا حَمَدَ لَا حَمِیْخُ خَلْفِهِ وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَیْ اَفْضَلِ الرُّسُلِ وَ خَلِیْرِ
خَلْفِهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَیْ اَیْهِ وَ اَصْحَابِهِ الَّذِیْنَ اَقَامُوا الدِّیْنَ وَ حَافِظُوْا عَلَیْهِ مِنْ خَلْفِهِ +
اما بعد مکتوب مرغوب که از راه محبت فرستاده بودند سیده خوشوقت ساخت و چون
متضمن عافیت و استقامت و دوستان بود و فرحت بر فرحت افزود و خدا را شکر که در محبت
فقر اخالی نیستند و بتقریب یاد آوری بینانند از احوال بعضی از ساکنان آن دیار نوشته
بودند و پاره معتقدات ایشان را بیان نموده بودند و بوضوح انجامید نوشته بودند که مذکور
توحید بسیار است همه اوست میگویند و اسم ذات میگویند که اسم کل است چنانچه اسم زید که آنچه
در زید است و وجود زید است همه اسم علیهمه دارد پس کجاست هر حضور اسم جد است زید
بیچ جانست همچنین در اینجا هم میگویند که حق سبحانه و تعالی باین قسم در جمیع اشیا بطوری
آمده است و ابد الله بر باین طور گذشته و خواهد گذشت پس اگر هر شئی را الله بگویم جائز باشد
که فناء مطلق نیست مگر بحسب ظاهر وجود و هویم محمد و ما تودای این عبارات نفی وحدت
و اثبات کثرت است که منافی مذہب محققان صوفیه است و انحصار وجود مطلق است در

له قوتیه بلکه ریالنه که رنده دین پاک خود بیافات ۲۵ یعنی مجموع عوالم و مجموع موجودات ۲

وجود مقیدات یعنی وجودی که در وجود ممکنات منحصرت و مطلق را جز در مراتب
تقییدات وجودی نه و بطلان آن اظهر من الشمس است چه لازم می آید که حق سبحانه
در وجود و سایر کمالات محتاج بکمکن باشد چنانچه کلی طبعی که منحصرت در افراد و در وجود خود
محتاج است بآنها بلکه درین ضمن نفی واجب است تعالی و این کفر صریح است پس البته
وجود واجب تعالی و راس وجود ممکنات باید شمره و اثبات باید کرد و مطلق را و راسه تقییدات
باید فهمید و باید دانست که برین تقدیر نسبت اثبیت در وجود واجب و وجود ممکن پیدا
می شود و قضیه مقرر است که این متغایران و چون تغایر آمد اتحاد ذاتی میان
واجب ممکن نشد این اشکالیت صنف که بر سکه وحدت وجود وارد است زیرا که
اگر مطلق را منحصرت مقیدات میگویند کفر لازم است چنانچه گذشت و اگر منحصرت نیست وجود
علیه دارد پس توحید و اتحاد نشده و اگر گویند اثبیت وقتی باشد که عالم موجود بود عالم
نزد اینها جز در و هم نیست میگویند الا عیان ما شئت راحته من الوجود گوئیم برین
تقدیر اتحاد ذاتی نشده و همه اوست نمیتوان گفت چه موهوم با موجود چه اتحاد است و کدام
عینیت و اگر همه اوست باین معنی گویند که همه میقتد موجود اوست تعالی پس درست و
راست است لیکن درین هنگام همه اوست گفتن بطریق تجوز خواهد بود نه بر سبیل حقیقت
چنانچه صورت زید را که در آینه منعکس شود بر سبیل تجوز گویند که این صورت عین زید است
و یا زید را در آینه دیدم باجماله ظهورات و انعکوسش را بطریق تشبیه و تمثیل عین می توان
گفت نه بحقیقت نفس امر مگر آنکه اصطلاح برین معنی نمایند که خارج از بحث است چنانچه
اسد را چار گویند و اصطلاح برین معنی فی الحقیقه اسد است و چار چار اصطلاح اند
چار نشود و آنچه بعضی اکابر گفته اند همه اوست نه باین معنی است که مطلق تشریف نموده منحصرت
در مقیدات شده و تشریف تشبیه شده است و مرتبه تشریف نامده حاشا که مراد اکابر آن باشد

در

در

در

این پس لازم است که در واجب لا اقل ۱۲ معنی بر تقدیر یک وجود واجب و ممکنات مطلق ملاحظه نمود ممکن مقید
اثبات باید کرد و باید فهمید ۱۲ معنی موهومات خارجیه بر سه درجه تشبیه شده اند ۱۲

تَعَالَى اللَّهُ عَنْ ذَلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا بَلْكَ بَلْغَنِي شَيْءٌ كَمَا هِيَ ظُهُورَاتِ اَوْسَتْ چنانچه از کتب و
 رسائل شیخ محمد الدین عربی که سرآمد مؤرخان است و تابعان او انجمنی واضح و واضح است
 و بر این معنی اشکال وارد نمیشود و آنچه گفته اند که بعد از هر باین طریق گذشته و خواهد گذشت
 این سخن قول است بقدم عالم و این کفرست و نیز انکار است از رفتار انبیا که قرآن مجید
 باین مابقی است کُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ وَ نَفِخَ فِي الصُّورِ فَصِيعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَ مَنْ فِي الْاَرْضِ وَ نُوْثَ بُوْدَنَدَ کَ بَعَثَ باین طریق میگویند که این وجود از خاک است باز
 خاک شود و از خاک گیاه روید و گیاه را حیوانات بخورند و گوشت آنها شخصه خورد و از آن نطفه
 شود و از نطفه باز آدم شود و قیامت همین را گویند الخ بدانند که این انکار است از حشر و نشر و
 روز قیامت که کفر و الحاد و زندقه است و انکار است از احادیث و مصوص قرآنی که روز
 قیامت آمدنی است و مردمان از گور برخیزند و اولین و آخرین در جاسمین جمع گردند
 و حساب و کتاب در میان آید و میزان برپا شود و بطرح ارفع کند مومنان شقی از ان
 بگذرند و بهشت روند و کافران در دوزخ افتند و لعذاب محلد گرفتار شوند انکار این روز
 کفر صریح است قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فَاِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ وَ حُلَّتِ
 الْاَرْضُ وَ الْجِبَالُ فَذُكَّرًا ذَا ذَا وَاحِدَةٌ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ وَ انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ
 يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ وَ الْمَلَكُ عَلَى اَرْجَائِهَا وَ يُخْلِعُ عَرْشُ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمِينَةً اِلَى اَخْرِ
 الْاَيَاتِ قَوْثَ بُوْدَنَدَ که میگویند نماز برائے مردم ظاهرین است و ذکر قلبی و عبادات دیگر
 برائے صافی وجود است و اگر نه آدم و جمیع انبیا بعبادت مشغول اند سوائے عبادت ظاهر
 اگر چه خود اطلاع ندارند و شریعت از برائے مردم ناقص عقل آنست و گسترانیده اند که فساد
 برپا نشود و محمد و ما هر که نماز و سایر احکام شرعی را چنین میگویند از جهالت و نقصان عقل

یعنی بعضی از سنان آن دیار ۱۲ م است در آخر سوره قصص ۱۲ م بلکه این که واقع است در سوره زمر
 و آیه فز اعظم (۲۴) ۱۲ م یعنی این انکار قیامت و است نیکند اما بحث باین طریق میگویند که این الخ ۱۲
 م اعلم انکرمیه هذه واقعة من سورة الحاقة من الجزء التاسع والعشرين (۲۹) ۱۲

اوست نماز اوست کہ پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آنرا ستون دین فرموده است
 هر که آنرا بپا داشت دین را بر پا داشت و هر که بدم کرد نماز را دین خود را بدم کرد و نماز را معراج
 مومنین فرموده کہ الصلوٰۃ مغرایم المؤمنین و راحت خود در نماز اوست و قرۃ عین در نماز
 فرموده از خن یا بکل و قرۃ عینی فی الصلوٰۃ قریبیک در حین ادائے نماز است بیرون آن
 نیست چنانچه در حدیث آمده است اقرب ما یکون العبد الی اللہ فی الصلوٰۃ و نیز در
 حدیث آمده است حجابی کہ در میان بنده و خداست جل و علا در نماز بر او شسته میشود و نیز
 وارد شده است التَّحَدُّ يُنْجِدُ عَلَى قَدْحِي اللَّهُ فَلْيَحْذَرُوا لِيَرْعَبُوا بِأَجْمَلِهِ مَرَّكَاتِ
 مَنُوطِ الْيَتِيمَانِ بِأَحْكَامِ شَرْعِيَةٍ وَرَأَى أَنَّ ضَلَالَاتٍ وَكَرَاهِيٍّ سَتَ فَمَا ذَا بَعْدَ الْحَقِّ
 إِلَّا الضَّلَلُ قُرْآنِ مجید و احادیث نبوی علی مَصَدَرِهَا الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ همه ناطق
 باینسان احکام شرعی اند صراط مستقیم این است و رَأَى أَنَّ همه سُبُلِ شَیَاطِينِ است
 عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ خَطَبْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ خَطَابًا
 ثُمَّ قَالَ هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ ثُمَّ خَطَّ خُطُوطًا عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَقَالَ هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ عَلَى
 كُلِّ سَبِيلٍ مِنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُو إِلَيْهِ وَقَرَأَ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَأَتْبَعُوهُ الْآيَةَ
 رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتَّسَنُّيُّ وَالذَّارِعِيُّ كُلُّهُ مُتَّفِقٌ جَمِيعُ أَنْبِيَاءٍ وَجُمُوعٌ عَلَيْهِ عِلْمٌ رَاجِعٌ إِلَى الْكَلِمَاتِ الْكَلِمَاتِ
 نَمِيتوان بروشت شریعت برائے ناقص عقولان گفتن عین کفر و الحاد است اِنَّا ذَا اللَّهُ
 سُبْحَانَهُ وَآيَاكُمْ عَنْ هَذَا الْاِعْتِقَادِ نَوَاشِئَهُ بُوَدَنْدَ که از بعض کُتُب و رسائل اینقدر معلوم
 شده است کہ نہ اوست و نہ غیر اوست درین باب ہم حیران است کہ ہر گاہ نہ اوست نہ غیر
 پس چیست جائے حیرانی است بدانند کہ اگر عالم را مظاہر اسماء الہی گفته شود تعالی پس عین
 ذات اوست و این ظاہر است و غیر ہم نیست بمعنی باین و مستقل چه اسما و صفات

۱۔ من خیالات باطلہ از ادبیت غنائیت بعیدت ۱۲۔ یعنی عالم نہ عین حق است و نہ غیر حق بل دلا ۱۳۔ یعنی
 عالم برین تقدیر غیر ذات حق نہ نیست و مراد از غیر مابین و مستقل است یعنی مابین از حق نیست و نہ وجود مستقل دارد ۱۴۔

چونکہ قائم بذات اند مباین نیند و بخود استقلال ندارند چنانچه صورت زید که در آئینہ منکسر شود
 میتوان گفت کہ این صورت نہ عین زید است و نہ غیر زید نوشته بودند کہ وارد شدہ است اِنَّ
 اللہ خلق آدم علی صُوْرَتِہ باز چون و بیچگونہ و بے شبہ و بے نمونہ میگویند جائے چنانست
 مجذوب و ماسج جائے چیرانی نیست آنچه از دین بقطع و تواتر ثابت شدہ است بآن عقائد و راسخ
 باید داشت و این قسم الفاظ را از ظاہر صرف باید نمود یا علم از اجتناب بوجہ احوال باید کرد و در عقائد
 مجمع علیہ شبہ را راہ نباید داد حق سبحانہ حضرت آدم را علی نبینا و علیک الصلوٰۃ والسلام
 بکلمات خویش آراستہ کرد و بصفات خود موصوف ساخت و ذرات اتم گردانید پس مشابهت
 و مشابهتہ اورا علیہ السلام با حضرت پیدا شد ہر چند آن مشابهت در اسم بود و آن مشابهت
 در صورت باشد نہ در حقیقت مثلاً علم ممکن را در جنب علم واجب تعالی چه مقدار است و قدرت
 اورا با قدرت او تعالی کہ اسم اعتباری علیٰ ہذا القیاس سایر الصفات پس باعتبار این
 مشابهت صوری و مناسبت ہی بسبیل تجوڑ و تشبیہ میتوان گفت اِنَّ اللہ خلق آدم
 علی صُوْرَتِہ اینجا الطیفہ است دقیق در لفظ علی صُوْرَتِہ گویا ایماست بہت بآنکہ این مشارکت
 و مناسبت در صورت و در اسم است نہ در حقیقت چہ این کلمات و اوصاف کہ در ممکن است
 در جنب صفات و کمالات و جہی باعتبار اختلاف آثار گویا حقیقت دیگر دارند و ماہیت
 مختلف شمرکتے نیست مگر مقام و صورت مآل للذباب و ذب الا ذباب نوشته بودند کہ قرآن
 را میگویند کہ مجوزہ است اگر مراد آنست کہ مقصود از انزال قرآن آنست کہ معجزہ باشد نہ
 چیز فانی و دیگر کہ قرآن متضمن آنست از امر و نہی و اخبار پس این فی الحقیقت ناگزیر است
 با حکام الہی و استہزاء و تحزیر است بایاتہائے قرآنی عجب است کہ تا بحال قرآن قائلند و
 شک نیست کہ اعجاز قرآن ازین راہ است کہ کلام حق است تعالی نہ کلام بشر ہر گاہ نزد

اللہ

بسیار

بسیار

بسیار

۱۔ پس جہاں چیرانی است ۲۔ دواہ الشیخان بلغا خلق اللہ آدم علی صوْرَتِہ ۳۔ بیان حق مجازی در سبب
 مذکور است ۴۔ یعنی سیم مقام است ۵۔ یعنی سیم اعتبار است ۶۔ چہ نسبت فلک را با عالم پاک ۷۔ یعنی
 اگر مراد ایشان از قضا ایشان کہ قرآن مجزہ است آنست کہ مقصود از الخ ۱۲

تأمل

دفع

علم

علم

تأمل

تأمل

ایشان حق تعالی را وجود نیست جز در ممکنات چنانچه خود میگویند که زید کجاست زید
 بیج جائے نیست پس قرآن را که انزال کرد رسولان را که فرستاد و قل من أنزل الكتاب
 الذی جاء به مؤمنی نوشته بودند که واقع شده است اَلَا اِنَّهُ یَجْعَلُ شَیْءٌ مِّمَّ حِطِّطٍ
 و بیچ طرز محیط است بدانند که احاطه بر دو نوع است اگر احاطه را با احاطه علی فرو آوریم
 چنانچه جمیع از محققان بان رفته اند و قرآن مجید نیز بان ناطق است و اِنَّ اللهَ قَدْ احاطَ
 بِکُلِّ شَیْءٍ عِلْمًا بیج جائے تحریر محل ریب نیست و اگر ورائے احاطه علی احاطه ثابت کنیم
 پس گوئیم که احاطه و معیت حق جل و علا نه از قبیل احاطه جسم جسم است که منافی تنزیه و
 تقدیس است این احاطه از جمله مشابهات است در رنگ بدو وجه ایمان آریم که او تکلیف
 محیط است و بااست و کیفیت آن مشغول نشویم و آنچه در ذکر و کشف میشود او تعالی
 را از ان منزله و مبردا نایم این است طریق تسلیم در مشابهات اگر در حضور میبودند زیاده
 برین گفته میشد بِسْمِ اللَّهِ سُبحَّانَهُ اَحْمالِ بهمین قدر اکتفا نمایند نوشته بودند که اَلَا
 اِنَّ اللهَ اَلَا اللهُ اگر باین معنی گوئیم که کافران بُشهارا آله میگویند از انفی باید کرد و الله را
 اثبات باید کرد درست است و اگر بمعنی لا مَعْبُودٌ اَلَا الله گفته میشود پس مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ
 برائے چه گویند و لا الهَ هم برائے چه گویند دین هم ثانی میشود و بهمین اسم ذات الله
 کافی است دین باب چه حکمت است بدانند که کافران که بُشهارا آله میگویند اله بمعنی
 معبود گویند نه اله بمعنی خالق و واجب الوجود که اکثرشان مُشْرک فی العبادۃ اند پس مال
 هر دو شق یک بود تا نفی مشبودات باطله ننمایند اثبات معبود بحق صورت نه مبتدو
 اَلَا اِنَّ اللهَ کَلِمَةُ تَوْحِيدٍ است و توحید موقوف است بر نفی شرکاء پس اول نفی شرکاء

له نظم الایة هكذا و ما قد دوا الله حق قدرة اذ قالوا ما انزل الله على بشر من شئ قل من انزل الام هذه
 الکرمية وقعت في سورة الانعام من الجزء السابع (واذا سمعوا) ۱۲ الله الکرمية هذه في اخر سورة حم السجدة
 من الجزء الثامن العشرين (الببرود) ۱۳ اعلم ان هذه الکرمية وقعت في اخر سورة الطلاق من الجزء الثامن
 والعشرين (قد سمع الله) ۱۴ که آیات و احادیث بدان تاخر اند ۱۵ از تحقیق و تردید شما

بر آرد و طلب اعلی دلالت نماید طالب ذات احدیت را باید که از همه مشايدات و تحلیلات
بگذرد و در تحت لا آرد که این همه بسته بظلال است و تسلی است بشب و در مثال بلکه ایسا و
هم محو مارت نبود و قبله توجه را پاکانده سازد حضرت خواهد نشیند قدس سره فرموده
هر چه دیده شد و شنید شد و دانسته شد آن همه غیر است بحقیقت کلمه لا یعنی آن باید کرد
و شیخ ابوالصالح کازرونی بغیر خدا را صلوات الله تعالی علیه و علی آله و سلم بخواب دید و
پرسید یا رسول الله ما التوحید فرمود کل ما لم یسبک بیاک أو خطر فی خیالک فالتو
عالی ما و ذلک محد و این قسم مردم که این نوع معتقدات دارند و خود را بسند شیعی
گرفته اند خصوص من انداز صحبت شان دور باید بود و از دین بگمانند و از ربوبه اسلام
بیرون و در تحت ظلمات سترفته و دیگر از اسم از راه میسرند صلوات فاضلوا از اینها دور باشند
و صحبت شان را ستم قاتل دانند که بوی آبدی میسراند فوز من محبتهم و دوستیم اکثر
ما یقتر من الا سید محب است از برادران شما که باین قسم مردم گرویده اند و دین ایمان
خود را از دست میدهند عجب تر آنکه شما نوشته اید که تربیت میابند که که در دین و ایمان
سخن باشد تربیت او چه خواهد بود و او غیبتش گم است که را بر میری کند + همنه
هیچ گرفته است مدائے توبه مفتوح است مالم یغیر غیر ایمان را بر باند همنه خبر کردن سر

مکتوب هفتم

بمرا ابوالمعالی در بعضی نضاح ضروریه و در بیان آنکه مار ترقی و وصول غالباً بر محبت

له و حضرت سید شیرازی گفته بیت ے بر از خیال قیاس گمان دوم و در هر چه گفته اند شنیدیم و خواندیم و دفتر تمام
گشت و پایان کسب کرده ایمند و اول مصنف تو آمده ایم و قد جسر با محراب منی آنچه گفته و در تل و خسته کند و خل
توبه ضایع حالی بلا استادت ۱۲ و صمد و نصیحت جمیع کس که نه و سلق ۱۱ و قد بیا باضم و تشدیدیم میان دیا و در توبه
موضع در یابنی در بیان دریا گرای غرق انداز ۱۵ اشاره ال حدیث و داله و توفی داین حاکم طالب التو الله صلوات الله علیه و سلم
الله یقتل توبه العبدالم یغفر منی و دیگر خدا تعالی قبول میکند توبه بنده را لولم که غرقه کند منی ز سر روح در حلقم و غرقه
آورد و در کون آواز در گرو جان در صلق ۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ الْمُصْطَفَى
 كَمَا يَلِيْقُ بِحَالِهِ وَيَحْتَزِي وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَائِرٍ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى الرِّفَاتِ نَامَةُ نَامِي وَ
 صِغْفَرُهُ أَكْرَامِي كَهَبِطِ مُحَمَّدِي وَخُدُودِ مَزَاوِكِي اِزْزَاهُ كَرَمِ تَامِرِ وَابْنِ سَكِينِ نُوْدُهُ بُودَنْدِ بَطْلَانُهُ اَنْ
 مَشْرِفِ وَفَتْحِ كَرُوْدِ اَشَدِّ تَعَالَى سَلَامَتِ دَارِ وَبِرْجَاهُ شَرْعِيَّتِ وَطَرِيقِ اِهْتِمَامِ نَحْتِ
 اِظْهَارِ شَوْقِ وَدُرِّ دُغْلَبِ نُوْدُهُ بُودَنْدِ حَقِّ سَجَانِهِ وَتَعَالَى اَنْشِ اِيْنِ شَوْقِ رِشْتِ حَلِّ سَاوِ وَشَوْحِ
 طَلَبِ رَا سِرْ لِنْدِ كَرُوْدِ تَا زَا سَوِ مَطْلُوْبِ حَقِيْقِي بَكَايَتِ بَرَا نَدِ وَبِسَرِّ دَوَقَاتِ قُرْبِ وَعِرْقَانِ
 بَرِ سَا مَانْدَانِهِ قَرِيْبِ تَحِيْبِ كَرَمِ نُوْدُهُ نُوْشْتِهْ بُودَنْدِ كِهْ اَحْوَالِ اِيْنِ بَزَرْكَانِ رَا اَزْ نِعْمَاتِ وَغِيْرِهِ
 مَآخِظِهِ كَرُوْدِهِ مَطَابِقِ اَنْ شَعْنِي نُوْدُهُ وَبِنَا يَدِ اَمَّا چُوْنِ اِيْنِ هَمِّ بَغِيْرِ شَعْنُوْنِي سَا لِكِ بُودِ اَصْلًا تَحِيْبِهِ
 وَكَشَايَشِ رُوْنَمُوْدِ مَكْرَمًا اَنْجِهْ نُوْشْتِهْ اَنْدِ رَا سْتِ وَدُرِّ سَتِ دَرِيْنِ رَا غِيْبِ غِيْبِ
 بِيْ وَشِكْرِي مَرشدِ كَامِلِ رَا هُ رَفْتِ وَسَلُوْكِ نُوْدَنْ بِيْ شَعْلِ سَتِ حَقِّ سَجَانِهِ وَتَعَالَى مِيْغَرَا يَدِ
 وَابْتَعُوْلَا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ هَرْ كَاهِ بَارِ كَاهِ سَلَا طِيْنِ مَجَا زِيْ بِوَسِيْلَةِ نِيْمَتُوْنِ سِيْدِ بَرْ كَاهِ سَلَا طِيْنِ
 حَقِيْقِي وَشَا هِنْدِ شَا هِ حَقِيْقِي وَسِيْلَةِ ضَرْوَرِ نَا كِرِيْسْتِ وَاَنْجِهْ دُبَارَهُ اِيْنِ مَسْكِيْنِ اِزْزَاهُ حَسْنِ طَلْنِ
 نُوْشْتِهْ اَنْدِ اِزْ بَزَرْكَانِيْ خُوْدِ نُوْشْتِهْ اَنْدِ اِيْنِ دُوْرَا زْكَارِ رَا دَرِ اَيْنِهْ خُوْشِ دِيْدِهْ وَالاَّ نُوْشْتِهْ
 مَنِ اَسْجَمِ وَكَمْ زَبِيْحِ هَمِّ بِيَا رِيْ + وَزَبِيْحِ كَمْ اِزْ سِيْجِ نِيَا يَدِ كَارِيْ
 اِيْنِ قَدْرِ هَسْتِ كِهْ اَنْجِهْ اِزْ بَزَرْكَانِ بَا اِيْنِ سِجْدَانِ رَسِيْدِهْ هَسْتِ بَطْلَبِهِ وَرِيَا نِ اَرُوْ بَعْضُهُ
 اِزْ رَا مِيْ بَخْشِدِ وَبِيْرِكْتِ اَنْفَاسِ نَفِيْسِ اِيْنِ اَكَا رِيْ شَعْلِيْ اِزْ كَالَاتِ شَانِ مِيْ رَسَا نَدِ خُدُوْ اِيْنِ
 مَسْكِيْنِ هَرْ چِهْ بَا نْدَا رَهْ ظَلْنِ تَحْمِيْنِ خُوْدِ دَا رُوْ هَمِّ اِزْ اِيْشَانِ سَتِ وَ اِزْ بَزَرْكَانِ بَزَرْكَانِ اِلْغِيَا نِ
 اِزْ اِيْشَانِ چِهْ دِيْنِ سَتِ سَعَادَتِ خُوْدِ وَ خُدْمَتِ اِيْشَانِ تَصَوُّرِ مِيَا يَدِ لِيْكِيْنِ چِهْ تُوَانِ كَرُوْدِ مَدَارِ
 اِيْنِ طَرِيْقَةِ عِلْمِيَّةِ بِرَحْمَتِ وَبِرَا طَرِيقَةِ مَحَبَّتِ بِشَيْخِ مَقْتَدِرَاتِ كَشَايَشِ وَتَرَقِيْ عَالِيَا مَنُوْطِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين أجمعين
 بعد من طهره من ذنوبه كما طهر الله من ذنوبه يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله وابتغوا إليه الوسيلة وجاهدوا
 في سبيله لعلكم تفلحون - سورة مائدة بارة لا يحب الله لئلا

بآن است و چون طریقه بزرگان با اتباع سنت اجتناب از بدعت است تا حصول صحبت
 بر متابعت سنت مستقیم باشد و احیاء سنن متروکه نمایند در حدیث آمده است من کنی
 سنتی بعد ما ائمتنا قلنا اجزمائنه شهید و احیاء سنت متروکه عبارت از آنست
 که در عمل آرد و اعلائے آن آنست که دیگر از نیز دلالت نماید تا عمل آرد ترقی و حصول مراتب
 قرب همه وابسته با تلبیع سنت است آیه کریمه قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
 یحبکم الله شاید این معنی است و از بدعت دور بوند و محترز باشند با مبتدع صحبت نمایند
 و در مجلس خود بجای نهند و در حدیث آمده است اهل البدع کلاب اهل النار و اوقات
 را بوظائف طاعات و اذکار و اذعیه که از رسول خدا صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
 ماخوذ است و در کتب احادیث مذکور است معمور دارند و تکرار کلمه طیبه لا اله الا الله هر قدر که
 توانند نمود بکنند از یکدیگر تا پنجه را با اتفاق صوفیه علیه در تنویر باطن این کلمه سودمند است
 مانند ذکر قلبی و اشغال و مراقبات باطنی که در طریقه ماسموم استعارف است حضور
 دارد و حقائق آگاه مولانا عبدالحق که متوطن اینجا است و مدت در صحبت گذرانید و صاحب
 حال و کمال است چند گاه است که جهت ملاقات فقیر اینجا آمده است اگر بخاطر برکت
 اشاره فرمایند که او را رخصت آنجا کند که وطن مالوف اوست و از جانب فقیر بطریق مختار
 با آنجناب مشغول و مراقبه باطن بگوید و توجهات نماید شاید راه ترقی بکشد یا چون ملاقات
 فقیر با افضل بے اشکال نیست این طریق بخاطر رسیده است بنیضر مختارند و السلام
 علیکم و علی سائر من اتبع الهدی و التزم متابعة المصطفی علیه و علی آله
 الصلوات و التسلیمات

مکتوب (۱۸) شریف

سلمه فی مشکوٰۃ من اجلی سنه من سننی قد ائمت بعدی فان لم من کلاجر مثل جور من علی بن ابراهیم الترمذی
 و فی مشکوٰۃ ایضاً من تمسک بسننی عند فساد امتی فذلجر مائنه شهید رواه البیهقی ۱۲۷۳ را که این کلمه واقع است در
 سوره آل عمران و پاره نمک ازل (۲۳) ۱۲۷۳ مانند حصین بن عزیزی و اذکار سنوی رحمهما الله ۱۲۷۳ یعنی بعد جهت لیان

بصوفی پانید محمد کابلی در نصائح او یُسَمِّی اللّٰهَ الْخَمِیْسَ بِسْمِیْتِ هَرِجِ جَزْ مَشَقِّ
خُدائے احسن است ، که شکر خود را بدو جان کند است ، سعادت آنها را اگر فقاری بود
حق جل و علا از آشد که ارض قبیله است فکر از الاله آن از انهم بهام است مصرع در خانه اگر
کس است یکمرف بس است ، آشد تعالی همواره با خود دارد و یک لحظه بغیر خود نکند و دو فیت
و بهت قانت نصیب قت گرماند و السلام

مکتوب (۱۹) نوزدهم

بکلام اینده محمد کابلی در جواب اسئله که نموده بود بسم الله الرحمن الرحيم غمخنده و نصلي على حبيبہ والہ وکسلہم الله تعالی آن برادر دینی را از رفقت احوال که نازیده و محول احوال برساند و از غیب بختن و از احوال تفصیل آرد و از تلویح بتجلیق و از خروفت بمحاطی مشرف سازد کتابت که به فرزند می محمد عیسی نوشتہ بودند سید اسئله چند در آن مندرج بود جواب آنرا ازین فقیر درخواست نموده بودند نوشته میشود استماع فرماید سئوال اقل آنکه در قرآن مجید در حدیث قدسی تصریح است بآنکه حضرت آدم ابوالبشر علی نبینا وعلیه الصلوٰۃ والسلام مخلوق بیدادست تعالی اگر ازیذ قدرت مراد داریم تخصیص آدم را و چه باشد چه مخلوقات دیگر هم بقدرت مخلوق شده اند و اگر ازیذ قدرت مراد نداریم مذہب مجتہد قوت پیدا میکند جواب رواست که مراد ازیذ قدرت داریم چنانچه مذہب ما اولین مشابہات است و تخصیص آدم علی نبینا وعلیه الصلوٰۃ والسلام برای تشریف و تکریم است نه برای حصر چنانچه در آیه کریمہ ان عبادی لیس لک علیہم سلطان و امثال آن در قرآن مجید بسیار واقع شده است و تخصیص مذکور دالات بر تخصیص در نفس الامر میکند و اگر ازیذ قدرت

طے بنی انارشہ مزملیت ۱۲۔ ع بنی گردانہ حالات و اڑطے بحال اگر ساندہ حرقی دمنہ و منی حق ساندہ وصالی ۱۳۔ ع بنی جامعہ
بیمیت حق قتل قاتل نائے عکس اعوان اضافہ العباد الی یلو المتکرم ہذا للشریف والتکرم کافی ناظرہ اللہ وروح اللہ و بیت اللہ
وامثالہا لکرمۃ هذه واقعة فی سورة بنی اسرائیل من الجزء الحامس عشر (۱۵) ۱۲

مراود غایم صفت بدیهه که حق تعالی اثبات خواهم کرد در رنگ مشابهاست و دیگر مذموب
 مجتهد را تقویت بر تقدیر است که اثبات بدیهه نموده آید تعالی الله عن ذلک علو کبریا
 سوال دوم آنکه از خیر التابعین اونیس قرنی منقول است من عرف الله لا یخفی علیه شیء
 معنی این عبارت چیست بدانند که در صحت این نقل تردید است چه اگر شے را بر عموم بگذاریم
 لازم می آید که از معارف هیچ چیز خواه معارف و جمعی باشد خواه عبادت کونی معنی نماند و آن
 خلاف واقع است هر گاه بپیدا نیایا علیه و علی الله افضل الصلوات و التحیات حکم شد
 که قل لو کنت اعلم الغیب لاسکت ذکرت من الخیر و مما ستینی الشوء بدلیلان چه رسد و اگر
 شے را بمعارف باطنی تخصیص کنیم نیز مشکل میشود هر گاه مقرر قوم باشد که رفاست که ولی از
 ولایت و قرب خود آگاه نباشد فیما من علم و دمتا من جهل بجمیع معارف چه رسد اصحاب کلام
 علیهم الرضوان که در اعلی طبقه ولایت اندیش قصص شهو و مشاهد از اکثر آنها منقول
 نیست در خلافت حضرت عثمان چون انس بن مخذمت ایشان رسید و در راه ظاهر انصراف
 بحمیل از نساء واقع شده بود حضرت عثمان فرمود ایدخل علی احدکم و علی غلبه ان الزنا
 حضرت انس از روی تعجب گفت ادعی بعد رسول الله صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
 کشف و خوارق چون در آن وقت قلت دشت ذهن حضرت انس بدان طرف زرفت و
 بر تقدیر صحت نقل عبارت را از ظاهر مصروف باید ساخت بالفعل آنچه بخاطر راه میاید بگفت
 که مراد آنست که لا یخفی علیه شیء یمتاز بختا به الیه فی المعرفة یعنی هر که خدا را شناخت
 از مقبولان گشت و مقبول را ضامن نیکداند پس هر چه او را در راه معرفت در کارست با آن نظام
 فرمایند یا بواسطه بطریق الهام و کشف یا بواسطه پیر و مرشد و الله اعلم بحقیقه الحال
 جواب سوال سیوم مراد از ادب که اکابر طریق فرموده اند الطریقه کمالها ادب ادب شریعت
 و ادب طریقت که کنایت از رعایت و متابعت شیخ خود است همه در ادب شریعت

سنة الایمة هذه واقعة فی سورة الاعراف من الجوز بالتاسم ونظرا لا یر هکذا قل لا املك لنفسی نقیة الا ضلالة ما سأل
 الله و لو کنت اعلم الغیب لاسکت هذا من اقوال بعض اکابر الطریقة العلیمة ۱۲

مُسْتَدْرَجُ سِتِّ دِیَانِ شَافِی وارو

مکتوب بیستم

بشیخ محمد سعید فاروقی کدر شرح بعضی از اذواق او صحیفه شریفه رسید و مستر شش گرد
 حَمْدُ اللَّهِ بُنْحَانَهُ که بدوق و شوقند و از یاد فقر افایغ نه محبت این طائفه باین طائفه است
 و در حریم خاص شان محرم و همراز المؤمن من لَحَبْتِ حَدِيثِ نبوی است عَلَیْهِ وَعَلَى اٰلِهِ
 الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ در حصول حقیقت محبت کوشند و از یاد و کیفیت آن خواهند تا معیت ائمه
 حاصل نمایند و از خود گذشته همواره با محبوب بودند صفت محبت بود که صدیق اکبر اگر در شان او
 آمده و لکن شغنی و قدرتی قلبیه از همه پیش قدم ساخت و بدولت محبت خاصه برودن آئے
 شافی آتشین شنایید و بنویسد مَا طُنَّكَ بِاَشْتَنِ اللَّهِ نَالَهُمَا كَرَّمَ و ممتاز گردانید خوش گفت
 بعیت بکنج غار گزینیم خلوت از همه خلق + گر آن لطیف جهان یار غار ما باشد
 بعضی اذواق و واروات که در کتابت میان خواجہ نوشته بودند مطالعه آن خوشوقت است
 اَللّٰهُمَّ زِدْ اَوَّازِيكَ اَزْجَانِبِ سِتِّ رَاسْتِ شَنُوْدِه و روشنائی که از انجانب دیده اید و راست
 از حق جَلَّ و عَلاَ بر روح که مقام آن جانب راست است فرو آمده است و آنرا و تضرع
 خود آورده است لموک است که از عالم غیب بر ملکوت روح که محل هوش و شعور است بتیلا
 نموده آنرا زیر و زبر ساخته است لاجرم سستی و بیخودی آورده اِنَّ الْمُلُوكَ اِذَا دَخَلُوْا
 قَرْیَةً اَفْسَدُوْهَا وَجَعَلُوْا اَعْزَۃَ اَهْلِهَا اِذْ لَکُمْ وَکَدَّ اِلَیْکَ یَفْعَلُوْنَ اَنْحَالُ مُعَاوِلَةُ شَامَا

له هنا قطعاً من حدیث رواه الشیخان ۱۱۰۰۰ اشارت است بآیه سوره توبه یعنی اِذَا خَرَجَ الْمَدِیْنُ کَفَرُوا ثَانِی اَشْنَا اِنْجَا
 فی الصلوات ۱۲۰۰۰ قوله توبه بنم نین کسر و او دیاک مجهول خبر خوش و بعضی بفتح نین دیاک مجهول گفته ۱۲۰۰۰ انضمت ۱۱۰۰۰ عن
 ابن بن مالک ۱۱۰۰۰ ان ابابکر الصدیق قال نظرت الی اقدام المشرکین علی رؤسنا و نحن فی الغار فقلت یا رسول الله
 لو ان احدهم نظر الی قدمی لم یبصرنا فقال یا ابابکر ما طنک الا مشفق علیهم ۱۲۰۰۰ مشکوة باب المعجزات

۱۱۰۰۰ این کریمه و انست در سوره نعل و پاره و قال الذین (۱۹) ۱۲

از لطیفه قلب گذشته بطیفه روح قرار یافته است و ارتباط نموده امیدوار فوق باشند و بهمت
را بلند دارند و کینه ما قیل بیت بوصلش تارسم صمدار از پا انگند شوقم
که نوپروازم و شاخه بلبل آشیان دارم ۴ ممول از دوستان دواعی سلامتی
خاتمه است والسلام علیکم وعلیٰ سائرین اتبعه الهدی

مکتوب لبست و یکم (۳۱)

بصوفی نوربیک نصیحت او بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام علی عباده
الذین اصطفی خدمت صوفی نوربیک ازین دور افتاده سلام عافیت انجام خوانند احوال
بهیسه حال مستوجب حمد ذی الجلال است امید که آن عزیز نیز بجمیعت ظاهر و باطن باشد و
بر جاده شریعت علییه مستقیم بود و از قشر بلبل آید و از لفظ بمعنی گراید نسبت باطن را
نیک محافظت نمایند و دراز و یاد کیفیت آن گوشند با خلق کمتر اختلاط کنند و زوایه
ناظرادی از دست ندهند با کجمله نوشته آخرت را آماده سازند جَاءَتْ الرَّاحِفَةُ تَتَبِعُهَا
الرَّادِيَةُ فَجَاءَ الْمَوْتُ بِذَلِكَ فَيَزِيحُ مَمُولُ از دوستان دواعی سلامتی خاتمه است والسلام
المنفرد بنام شریف ۱۳

اولاً و آخراً

مکتوب لبست دوم (۳۲)

بحافظ ابوسعاد در مداحی طریقه صوفیه علیه بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله
و الصلوة و التبلیغ الذی نکوات میرساند مکتوب مرغوب که درین و لامر سوله داشته بود و
آن بهیچ و منسرور گردید الله تعالی بجمیعت و عافیت دارد و بر جاده شریع محمدی علیه
و علیٰ آله الصلوة و السلام و سنت احمدی مستقیم و مستقیم گرداند و از تعلقات دنیا
و گرفتاری ماسوائی محرز ساخته در اوقات معرفت و سرایده قرب خویش انس و الفت

سده را بچینه در به او برده آینه داند مرگ تمام خود را ۵۵ حذر فرمونی سواد و کلام به چرخ معجزه و با هم و صفار با کسر
مذکور یعنی شریف و جمیع شریعت را به عرب گوید اطلعه الدنیا بمذافره داد و در دنیا بیام ۳۳ منتخب

وہ آئین معنی در عالم اسباب وابستہ بسوگ طریقہ مصوفیہ ملیہ است آئین بزرگواران در محبت حق
جمل و عکا از خود و از غیر خود گزشتہ اند و در عشق او از آفاق و انفس گزشتہ با سوار آمد و او
مباحثہ و با وساختہ اند اگر حاصل دارند و دارند و اگر واصلند با و واصلند با طین شان را بنیجہ
انقطاع از مادی و بن اوتعالی رفته و لدہ است کہ اگر سالہا یا دہ ہوسے نمایند بیا دشان نیاید
و از آفات نفس بنوعے گزشتہ اند کہ خود کلمہ انار بر خود شرک میدانند و حال صدقاً
مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ وَرَجُلًا لَا تَأْتِيهِمْ بَيِّنَاتٌ وَلَا يُبَيِّنُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ فَمَا لَهُمْ مِنْ
قوم بگردان یا در نظارگیان این قوم گردان کہ قوم دیگر را طاقت ندارند بہر کس کہ بہر این
راہ دارد و تخم این اندیشہ در دلے کارو باید کہ ہمہ چیز را گزشتہ صحبت این اکابر اختیار نماید و
جان نثار لوازم طلب گاری کند و از ہر جا بویے ازین دولت بشتام جان برسد اپنے آن شود
خوش گشت بہیت بعد ازین مصلحت کاروران بے بنیم کہ روم بر در بخانہ و خوش نشینم
ہممل از دوستان فعالے سلامتی خانہ است و السلام علیکم و علیٰ سائر من اتبع البیت

مکتوب بہت مسموم

بمراخصہ شرح اذواق و تعبیر و قائل کہ نوشتہ بودند بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَبِكَلْبِغِ الدَّعَوَاتِ مِير ساند صحیفہ شریفہ رسیدہ سبب مستر گرد
چون متعین احوال علیہ و وقائع سنینہ بود و فرحت بر فرحت افزود از فتائے لطائف منہ
و نفی یافت از خود و انبات یافت خود خود کہ نوشتہ بودند و این بیت را حسب حال یافتہ
بیت نمیدہد ہر صحبتان بخلوت خویش و فغان کہ یافتہ دل را در دوق صحبت خویش
بوضوح انجامید حالے ست صحیح حق نبخانہ و تعالی بہر من منوال بلوہ ترقیات رفیع

۱۔ اشارت بہت کرد کہ واقع در سورہ احزاب از پیرہ اول و دوم و نظم الایۃ ہکذا من المؤمنین رجال صدقوا
کے اشارتہ لکری حیرت و صفت فی سورۃ النور من الجزء الثامن عشر و نظم الایۃ ہکذا فی بیوت اخذ اللہ ان ترفع وید کہ
فیما سہر بیدہ فیہا بالعدو و الاصل رجال ال ۱۲ سکہ یعنی قلب در و کسر و ضی و اخٹے ۱۳

دارو الله ثم ذلک نوشته بودند که در خواب می بینم که کلاه و بالائی آن قوطه علقه وار چنانچه
 عربان در طره گذاشته می پوشند تو بر سر من نهاده و میگوئی که آنچه در باب دوم را بشما
 دادیم و امانت شما بشمار سائیدیم از خود ما این خواب بشارت است بزرگ مبارک باشد لیکن این
 عبارت را بران محمول باید داشت که آنچه در باب دوم بشما دادیم موافق ظرف و استعداد شما
 یا آنچه در باب دوم بابت امانت شما بشما دادیم چنانچه فقره دوم قرینه است بر آن نوشته
 بودند که بعد از نماز تهنیت مشغول بودم دیدم که میان دل و سر دایره کلان پیدا شد و
 در میان آن دایره دل خود را مثل حلقه کمان یافتم چنانچه یک حلقه بر دایره کمان زده کرده
 باشند بدین صورت بجانب یک کمان که نظر میرفت وحدت صاف میدید و بجانب کمان
 دیگر که نظر میرفت کثرت در نظر می آمد این کثرت بهم رفته رفته وحدت صاف شد
 و در هر دو کمان وحدت صاف دید میشد و آنچه در قلب را برزخ گفته اند یا که این صورت
 برزخی قلب است که بنظر آمده است و آنچه در یک کمان وحدت صاف بنظر می آید و در
 کمان دیگر کثرت از قاب تو همین است و آنکه کثرت بهم رفته رفته وحدت صاف شد
 و در هر دو کمان وحدت دیدید مقدمه او اونی است و آنکه گفتیم که مقدمه او اونی
 است زیرا که حقیقت او اونی و قیمت تحقق خود که قوس کثرت باطل از نظر ساقط گردد
 و منظور نظر جز قوس وحدت نبود و آنچه بعد از این نوشته که این یافت بنفس یا روح
 مخصوص بود یا که این معامله خود بخود بود مشعر بر سقوط قوس کثرت است از نظر انقباض
 عند الله سبحانه و تعالی نوشته بودند که درین میان یک نسبت مخصوص وارد شد که هرگز در
 رابان آشنائی نبود چنانچه غریبه بشهری که هرگز ندیده باشد در آید بگوید ان للک اذا
 دخلوا قریة فاصدوها و جعلوا اعزة اهلها اذ لک خوش گفت . میت

سلسله کلمات با لفظ کمر بند و جاسه نا دوخته و رنگ جامی و بعضی دستار و در بال نیز آمده و علقه کمر اول جسم ظاهری که بسته
 و آویزان باشد چیزیست مثل دال تازیانه غیث است یعنی مراد بقول آنچه در باب دوم خصوص است نه عموم است این
 کمره واقع است در سر دایره کلان و در بال الدین (۱۴)

بوصلاش تارسم صمد بارز پا اکلند خرم + کہ نوپروازم وشاخے بلندے آشیان دام
والسلام علیکم وعلیٰ سائرین اتبعہم اھلہ

مکتوب بہت چہارم

بلا مشاق بہرہ کی در حل شبہ کہ از آئیہ کریمہ واتبعہ مکلة ازہیم حنیفاً مے آید
وتحقق حدیث لا تفضلونی علیٰ یونس ابن مئیی ودر شرح الايمان لا یزید ولا
یقتص ودر رفع توئم مساوات ایمان عوام باایان انبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام و
رفع توئم افضلیت شہد کہ بعضی مزایا مخصوص اند بر انبیاء علیہم الصلوٰۃ و
السلام بسیم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوٰۃ وتبلیغ الدعوات میرسان
کتابتے کہ از راہ محبت فرستادہ بودند رسید مسرت بخش گردید اسولہ چند نمودہ بودند
محمد واخل این اسولہ را علما و مشائخ نمودہ اند مم ذلک سوال را از جواب چارہ
نست چیزے درین باب مینوسید سوال اول آنکہ حق تعالی در شان حضرت ابراہیم
علیہ السلام وعلیہ الصلوٰۃ والسلام میفرماید اِنِّیْ جَاعِلُکَ لِلنَّاسِ اِمَامًا و نیز فرمودہ
اَتَّیْعَ مَلِکَ اِزْہِیْمَ حَنِیْفًا پس بمقتضای این ہر دو کریمہ حضرت ابراہیم علیہ السلام
مقتدی و متبوع ہوند پیغمبر ما علیہ وعلیٰ الہ الصلوٰۃ والسلام تابع باشند و حال آنکہ
پیغمبر ما علیہ وعلیٰ الہ الصلوٰۃ والسلام باقطع افضل اند و ہمین اشکال در مادہ ہتر
آوم علیہ السلام مے آید حق تعالی میفرماید اِنِّیْ جَاعِلُکَ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَۃً - فَلَزِمَ فِی
ہذہ الْاَیَۃ مَا لَزِمَ فِی الْاَیَۃ السَّابِقَۃ جواب در کریمہ اِنِّیْ جَاعِلُکَ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَۃً
ہیچ اشکال نیست چہ این حکم خلاف مرنوع انسان راست خصوصیت بحضرت آدم
علیہ السلام ندارد و چنانچہ جواب ملائکہ بران دلیل است کہ اَتَجْعَلُ فِہِمَا مَنْ یُّفْسِدُ فِہِمَا

تبی
مبارک
مکتوبہ
۳/۳
۱۳۳۱
۱۳۳۱

۱۳۳۱
۱۳۳۱

وَيَسْخَرُ لِلدِّمَاءِ حِمْرَ فَسَادٍ وَسَفْكَ مَاءٍ وَنُوعِ النَّاسِ سِتْرًا وَأَدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 وَبِرَاقَةِ تَسْلِيمِ أَيْنَ خِلَافَتِ خَاصٍ بِوَقْتِ حَضَرِ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بُوْدِهِ خِلَافَتِ بُوْدِهِ
 مَا أَشْكَالَ تَصَوُّرُ شَوْجَانِ فِي رِشَانِ حَضَرِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمُوهُ يَادُ أَوْ كُنَّا
 جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ وَرِشَانِ حَضَرِ مَهْدِي عَلَيْهِ الرِّضْوَانُ وَارِدِشْدِهِ
 كَانَ فِيهِمْ خَلِيفَةُ اللَّهِ الْمَهْدِيُّ وَازِينَ قَبِيلِ سِتْ قُطْبِ ارْشَادِ وَخَوْتُ وَقُطْبِ مَادِ
 كَرِهِي وَرَقْتِ مِيَا شَدَّ كَقُطْبِيَّتِ سَائِرِ مَنَاصِبِ مَخْصُوصِ بَا زِيَرَةِ اِيْشَانِ سِتِ وَبَحْثِ
 قَدْ جِي عَلَى رَقْبَةِ كُلِّ وَلِيٍّ اللَّهُ كَهْ حَضَرِ شَيْخِ عَبْدِ الْقَادِرِ جِيلَانِي قُدْسِ بَرُّهُ فَرَمُوهُ سِتِ
 مَخْصُوصِ بَاوَلِيَّ اِيْزَانِ وَرَقْتِ سِتِ عَلَى مَا حَقَّقَ آرِي كَرِيْمِي اِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ
 اِمْلًا حَكَمَ عَامَ وَتُوْبِدَتْ قَالُ الْقَائِمُ فِي تَفْسِيْرِهِ وَامَامَتُهُ عَاقِبَةُ مُؤَبَّدَةٍ اِذَا كَرِهِي
 يُبْعَثُ نَبِيٌّ بَعْدَهُ لَا كَانِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ مَا مَوْزَا بِاِتِّبَاعِهِ جَنَانِ كَرِيْمِهِ اَتِيَتْهُ مَلَكَةٌ اَزْهَمِيَتْ
 حَنِيفًا وَالَّتِ بَرَانِ وَارِ لِيْكَنِ اِيْزَانِ اَيَاتِ قُوْحِ وَرَاضِيَّتِ اَنْسَرُ وَرَاضِيَّتِ وَرَاضِيَّتِ
 وَالسَّلَامُ مَادِ وَنَفِيْسَانِ كَفْتِهِ اَنْدَمِيْسِيْ بِيْرُوِيْ مِيْ كُنِ وَرُوحِيْدِيَادِ رُوْشِ وَرَعُوْتِ بِحَقِّ حَقِّ
 وَصَلَا جَنَانِ اُوْبَرِيْقِ وَدَا اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ
 نِيْزِ جَنَانِ كُنِ صَاحِبِ تَيْسِيْرِ اُوْرِدِهِ كَهْ اِتِّبَاعِ سَلُوْكَ سَبِيْلِ سَلُوْكَ مَجْمُوعِ سِتِ پَسِ اِتِّبَاعِ
 اَنْسَرُ وَرَمَهْتِ اِيْزَانِ رَا عِلْمِيَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ سَبَبِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ اِيْزَانِ
 نَهْ بِحَقِّ اَكْهْ دُوْنِ اُوْبُوْدِهِ وَنَجْمِ اَنَا اَكْرَمُ لَا وَلِيْنِ وَالاْخِرِيْنَ عَلَى اللَّهِ مَقَرَّرِ سِتِ كَهْ
 اَنْصُرْتَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ اَزْمِهْ اَنْبِيَا اَكْرَمِ وَافْضَلِ اسْتِ وَنَفِيْسِ اُوْرَفَضِيَّتِ
 اَزْمَجْمُوعِ اَنْبِيَا وَاصْفِيَا اِنْجِلِ اَشْمَلِ وَازِيْنِ قَبِيْلِ سِتِ اَنْجِهْ وَارِدِشْدِهِ سِتِ فِيمَهْدِ اَنْجِهْ
 قَتْدِهِ كَهْ اَزِيْنِ اْمُوْرِ فُضْلِيَّتِ اَوْعَلِيْمِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مِيْجِ قُوْحِ اَزْمِ نِيْسِ بَا اَكْهْ

س: این کلام واقع است در سوره ص از پارہ و دلی (۷۳) ع: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اذا أقيموا للصلوة
 السودة فذجاءت من قبل خراسان فأتوها فان فيها خليفة الله المهدى ودواه احمد والبهقي « مشکوة باب انشراط
 الساعة » ع: في الجملة لا في جميع الاحكام كالاخيه « ع: يعني معنى اتبعه من سبت براهية شيوخ بران اهرقه باشد »

گوئیم که گاه است که فاضل را امر بتابعیت مفضول کنند و ازین امر بتابعیت هر شیخ قصور
 در فضیلت او لازم نیاید قال الله تعالى لِيُذِيقَهُمْ عَذَابَهُمْ وَعَلَى اللَّهِ الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ وَسَأَوْفِيهِمْ
 فِي الْأَمْرِ الْمَشْهُورِ بِاتِّصَابٍ كَرَامٍ خَالِيٍّ أَرْقَمْتُمْ أَمْرًا بِتَابِعِيتِ شَانِ نَمِيسَتْ وَالْأَمَشُورِ
 راجه فائده باشد و تحقیق این مقام و حقیقت این محاکمه را حضرت ایشان ماقدر سنا
 الله سبحانه و تعالی از او کشف و عرفان در کاتب خود نوشته اند از اینجا ملاحظه نمایند
 سؤال دوم آنکه جناب مقدس حضرت رسالت پناه محمد رسول الله صلی الله علیه و آله
 الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ بِالْقَطْعِ أَفْضَلُ أَنْبِيَاءِ الدِّينِ صَدِيقٌ لَا تَفْضِلُونِي عَلَى يُؤْنَسُ ابْنِ مَثَى
 بچه معنی است و حدیث من قال إِنْ أَخْبَرْتُمْ بَيْنَ يُونُسَ بْنِ مَثَى فَقَدْ كَذَبَ بِكُونِهِ بِوَجْهِ
 می تواند که معنی چنین باشد لَا تَفْضِلُونِي بِمَنْ يَلْزَمُ نَقْصُ الْمَفْضُولِ أَوْ يُؤْذِي إِلَى الْخُصُومَةِ
 و التَّزَاجُ و نیز می تواند که تفصیل ندیده و جمیع انواع فضائل هر چند بنمیرد را علیه الصَّلَوةُ
 وَالسَّلَامُ فَفَضْلُ كُلِّ سِتٍ چنانچه امام افضل است از مؤذن مطلقا هر چند فضل اذان در
 و نیست و نیز می تواند که معنی آن باشد لَا تَفْضِلُونِي مِنْ تِلْقَاءِ أَنْفُسِكُمْ وَ أَهْوَاؤِكُمْ
 و نیز می تواند که این قول از روی تواضع و هضم نفس فرموده باشد و نیز می تواند که معنی
 لَا تَفْضِلُونِي فِي نَفْسِ النَّبُوَّةِ باشد كما قال الله تعالى لَا تَفْرِقْ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ
 و نیز می تواند که این قول پیش از علم با فضیلت خود باشد باید است که تخصیص حضرت
 یونس علیه السلام باین حکم بآنکه همه انبیاء را درین امر شرکت است بواسطه آنست که
 چون از روی علیه السلام زنده بود وقوع آمده بود از بخت محل توهم منقصت شده
 بواسطه رفع این و هم تخصیص او باین حکم فرموده که ازین رگه در هیچ مقصود در رتبه او
 و رتبه نبوت او پیدا نشده بحکم التَّائِبِ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ وَ عِلْمُ أُولَئِكَ يُبْدِلُ
 اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ و می تواند که بهین اعتبار فرموده باشد مَنْ قَالَ إِنْ أَخْبَرْتُمْ

له هذا الحديث مروي عن عبد الله بن مسعود، فرموده موقوفه فاداه ابن ملجم، مشکوة اخبر باب النبوة عليه السلام
 تاب و امن و عمل صالحا فاولئك يبذل الله لهم ۱۲ سود قاله فان وجبه و قال لاذن (۱۹) ۲

يُؤْتِيهِمْ مِنْهُ فَبَدَّلَ كَذِبَ بَعْضِهِمْ بِكَ نَظَرُكَ أَوْ عَلَيْهِ السَّلَامُ نُوْدَهُ خُودًا بِرُفْعِ فَضْلِهِ
وَعُودًا اِزْزَلَتْ وَمَخَاصِي بَرِي تَصَوُّرِ نَمَائِدِ سِمْ حَقِيقِ اَوْ دَرُوعِ كُوسِ قَالَ اللهُ تَعَالَى
فِي شَأْنِهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَّا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ لِيْ كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ وَقَالَ تَعَالَى اَيْضًا فَاجْتَنِبُوا
رَبَّهُ فَبَعَثَهُ مِنَ الصِّالِحِيْنَ سَوَالَ سُومٍ اَنَّهُ مَقْرَرٌ وَمِيْنٌ سِتٌ كَهْ فَضْلُ كُلِّ مَرَأِيَا سِتِ
عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بِرُجِيْعِ اَفْرَادِ اُنْتِ وَدَرِ حَدِيْثِ صَحِيْحِ اَمْدِهِ سِتٌ كَهْ بَعْضُهُ كَمَا اَتِ
دَرِ بَعْضِهِ اَفْرَادِ اُنْتِ سِتٌ كَهْ مَرِيْتِ بَرَأْنِيَا دَارُو كَالشَّهَادَةِ فِي سَبِيْلِ اللهِ حَسْبِيْجِ
بِغُسْلِ نَدَارِدِ وَبِغُضِّ مَوْتِيْ نَحْوَانِدِ وَاَنْبِيَا بِغُسْلِ مَحْتَاجِ اَنْدِ وَبِغُضِّ مَوْتِيْ نَحْوَانِدِ جَوَابِ
اَيْنِ فَضْلِ رَاجِعِ بِغُسْلِ حَبِيْ سِتٌ كَهْ دَرِ اَنْ مَحْذُورِ نِيْسِتِ بِرِ حَائِكِ اَحْمَامِ صُنْعِتِ بِرِ عَالَمِ
ذِيْ فُتُوْنِ فَضْلِ اَرُو وَفُضْلِ كُلِّ مَرَأِيَا وَعَالَمِ رَاسِتِ سَوَالَ چِهَارُمِ عَلَمِ اَسْمَاءِ مَاتَرِ دِيْدِيْتِه
اَنْدِ اَلَا يَمَانُ لَازِيْ يَدُ وَاَلَا يَفْتَضُّ اَزِيْنَ عِبَارَتِ لَازِمِ اَيْدِ كَهْ اِيْمَانِ عَوَامِ مَوْمِنَانِ مَثَلِ
اِيْمَانِ اَنْبِيَاوِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَحَالِ اَنَّهُ اِيْمَانِ اَنْبِيَا عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اَكْلِ سِتٌ فِي
الْقُرْبِ وَالذَّجَّةِ جَوَابِ اِيْمَانِ اَنْبِيَاوِ اِيْمَانِ عَوَامِ رَا دِنَفْسِ اِيْمَانِيْتِ شَرِكْتِ تَسَايِ
هَسِتِ وَ مَرِيْتِ اِيْمَانِ اَنْبِيَا رَاجِعِ بِصِفَاتِ كَابِلَةِ اِيْمَانِ سِتِ اِيْمَانِ كَهْ مَقْرُوْنِ بَا عَمَالِ
صَالِحِ هَسِتِ وَ لِيْكَوْسِتِ اَزِيْنِيَاتِ وَ شَبِيْهَاتِ صِفَاتِ دِيْكَوَارُو دَوْنِ اَنْبِيَا عَلَمِدِ وَ
نَتَاجِ وَ فَرَاتِ بَزْرِكِ اَوْرُو دِهْ بَلَكِهْ تَوَانِ كِهْتِ كَهْ نَوِيْعِ دِيْكَرِ شَتِهْ دَرِ رَنَكِ اَفْرَادِ اِنْسَانِ كَهْ
نَفْسِ اِنْسَانِيْتِ شَرِكْتِ دَارِنْدِ وَ مَتَسَاوِيْ اَنْدِ وَ نَظَرِ كَمَالِ وَ نَقْصَانِ صِفَاتِ جَمْعِ رَا اَزْ اِنْهَآ
كَوَالَا نَعَامِ بَلْ هُمَا اَصْلُ فَرَمُوْدِهِ وَ اَحْقِيْقَتِ اِنْسَانِيْ بَرَاوْرُو دِهْ وَ اَسْجَدِ دَرِ حَدِيْثِ اَمْدِهِ هَسِتِ

١٤ باكرين كرمه وسورة الانبياء ازيد له اقرب (١٤) واقصه ١٢ في سورة القلم وابقوه شباك الذي (٢٩) ١٢ فله صلواته عليه السلام ان من عباده لا ناسا ما هم بائنياء ولا شهداء فيطعم الانبياء والشهداء يوم القيامة بمكانهم من الله قالوا يا رسول الله تجبرنا من هم قال هم قوم تحابوا بروح الله على غير ارحام بينهم ولا انزال يتعاطونها الخ وذو ابو داود ١٢ مشكوة باب الحق في الله ١٢ فون كشده مائة وزن ١٢ ١٢ ان ايمان امر العنصر اقرب ١٢

كَوْنُ اِيْمَانٍ اَبْنِي بَكْرٍ مَعَ اِيْمَانٍ اَمْتِي كَرِيْمٍ اِنْ رُجِحَانِ هُم رَاجِحُ بَصَافَاتِ كَامِلَةٍ هِيَ
 كِه نَوَانِيَّتِ وَصَفَائِ اِيْمَانِ رَا مَافَزَانِد وَاِطْلَاقِ مِيزَانِ رَا رَاجِحِ مِيكُنَد چ صِفَاتِ وَاعْرَضِ
 دَر مِيزَانِ مَوْجُوْد مَوْزُونِ سِت چَر اِيْمَانِ اَوْ رَضِ رَاجِحِ نِيَايد كِه اَوْ بُوْتِي كِه مِيشِ اَز مَوْتِ سِت
 مَشْرِفِ كُشْتِه اِسْت وَاَبَايِ صِفَتِ دَر مِيزَانِ صَحَابِه كَرَامِ مَتَّاز وِ مِيشِ قَدَمِ بُوْدِه وَاَبَا
 بَدَوَلِ مَحِيَّتِ بِمَقْضَايِ كَرِيْمِيهِ وَالَّذِيْنَ مَعَهُ وَكَرِيْمِيهِ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا مَشْرِفِ شَدِّدِ وَازِ
 مِيزَانِ هُنَّ حَاجِبِ كَرَامِ بِ بَشَارَتِ بَايِ مَوْتِ كِه مِينِ مَعْرِفَتِ سِت وَاَكْتِلِ اِيْمَانِ مَبْشَرِ كُشْتِه
 حَيْثُ وَكَفَى شَايِه مَنْ اَرَادَ اَنْ يَنْظُرَ اِلَى مَيِّتٍ يَمْسُحُ عَلٰى وَجْهِهِ اَرْضٌ فَلْيَنْظُرْ اِلَى اَبْنِي
 اَبْنِ اَبْنِي خَافَةِ هَر چَند سَايِرِ صَحَابِه نِيَز بَايِ مَوْتِ مَتَّحِقِ بُوْدَن لِيَكِنْ تَخْصِيصِ اَوْ بَايِ بَشَارَتِ
 مُشْتَعِرِ كِمَالِ اَوْ سِت بَايِ صِفَتِ اَز دِيْكَرَانِ وَهَر كِه دَرِيْنِ مَوْتِ كَامِلْتَرِ سِت اِيْمَانِ اَوْ بَايِ
 اَنْ نِيَز كَامِلْتَرِ چَر اَيْنِ مَوْتِ مَنَجِ اَطْمِئْنَانِ نَفْسِ سِت وَاَطْمِئْنَانِ نَفْسِ اِيْمَانِ حَقِيقِي سِت كِه اَز
 زَوَالِ مَحْفُوظِ سِت كَرِيْمِيهِ بَايِهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ كَوِيَا بَشَارَتِ بَايِ
 اِيْمَانِ سِت وَاَمَّا كِه دَر حَدِيْثِ اللّٰهُمَّ لِيْ اَسْئَلُكَ اِيْمَانًا لَيْسَ بَعْدَهُ كُفْرٌ مُّطْلُوْبِ مِينِ
 اِيْمَانِ سِت اَيْنِ اَنْ مَوْتِ سِت كِه حَيَاةِ اَبَدِي مِيْرَسَانِد وَاَنْ اَوْ قَرَبِ مَعْرِفَتِ مَتَّحِقِ
 مِيْسَا ز وَكَرِيْمِيهِ اَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَاحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِيْ يَهْ فِي النَّاسِ
 اِيْمَانِ سِت بَايِ مَعْنِي وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ سَائِرِ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدٰى وَالْتَزَمَ مُتَابِعَةَ
 الْمُصْطَفٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اِلٰهِ الصَّلٰوٰتُ وَالسَّلَامٰتُ وَالْبَرَكَاتُ وَالْخَيْرٰتُ

مکتوبِ بستی و پنجم (۲۵)

بِمِیرِ عَبْدِ الْفَتْحِ وَلَدِ حَقَّاقِ آگَاہِ مِیرِ مُحَمَّدِ نَعْمَانِ قَدِّسَ سِرُّهُ دَر اَوَّلِ لَوَازِمِ طَلَبِ کَارِی
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلٰوةِ وَتَبْلِیْغِ الدَّعَوَاتِ مِیرِ سَانِدِ

۱۵ اشارت ست بکریمه که واقع ست در سوره نساء از پارہ واحصانہ (۵) ۱۲ کلمہ اشارت ست باینکه که در سوره
 انعام پارہ ولواتنا (۸) واقع ست ۱۳

تجاری امور و توحیح خدمت امید که آن عزیز نیز بعافیت باشد و بر جاده سنت سنیه
و شریعت حلیه مستقیم بود و از لوازم طلبگاری فارغ نباشد و همواره مشغول و مضطرب
باشد سیری و فراغ نصیب آنها باد و بزرگ گفته است که تصوف اضطراب چون بیکان
آمد تصوف نماند مریه را بدین صفت باید شد که حق را ذائقه علیهم السلام و ما جفت
و صاف علیهم انفسهم و ظنوا ان لا ملأ من الله الا الیه چون طالب صادق
بدین صفت شود امید است که بخشش بخشش آید و نوید ثواب علیهم لیستوبوا
بگوش جاننش برساند و اواز او بستاند عجب است که جوانان سعادتی خواب خرگوش
آرام گرفته اند و از لوازم طلب فروخته و در رنگ طفلان از جواهر نفیسه خوف رزائی
چند مشغول شده بیت در جهان شایسته و وفا یغ + دقح جرعه و ما شیار +

مکتوب بیست و ششم (۲۶)

بصوفی سید کابلی متعبیر و قانع شرح احوال او بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله
وسلام علی عباد الله الذین اصطفی کتابی که متضمن وقایع روشن و احوال پسندیده بود
رسید و خوشوقت ساختند بجهان الحمد که بعافیت اند و در کار خود سرگرم و بواقعه که نوشته
بودند یک آیه مصحف و در واقعه دیگر خلعت بشما داده نیک و بد بشما آنچه نوشته بودند
اکثر که باحوال خود مقیم می شوم خود را نمی یابم و در مراقبه چنان مشغول می شود که هر یک کو
بشایه چراغی شعله میکند و در گفتن کلمه طیبه لذت می برد که انگ به اختیار روانه می شود
آیا کمال فناء نفس همین است یا چیزی دیگر معلوم نمایند که این احوال خوب پسندیده است
و از لوازم و ملاکات فناء نفس است لیکن فناء نفس فی نفیسه امری دیگر است
نه آنجا هم آنت که برتر زبان است + آری آنچه نوشته آید که خود را نمی یابم و آنچه

له فوری باری شمع سیم و راهی که مسجود جائی جاری شدن چیزه و راهی که روان شدن چیزه + اشارت
ست که گفته که واقع است (سوره توبه از باره میسترون (۱۱) ۱۲

بعد ازین نوشته آید که نه خود را دانسته میشود و نه عالم را اگر بعد از فنائی قلب شود و بعد از
مقدمات فنائی نفس است و از لوازم آن باجماع امیدوار باشند و هَلْ مِنْ مَّرْیَدٍ کَوْنِ مَوْجِبِ
فوق بوند مضرع هنوز لایان استغنا بلند است و نوشته بودید که بر سر نماز جمعیست روئے
میدهد اکثر اوقات که خود مقید میشود مثل شعله آفتاب و آفتاب و آفتاب در نظر آید فقیر درک آن
عاجز است بدانند علتی که در نماز دست میدهد اصل است و این شعله آفتاب که خود را میباید
میتواند که آثار بجا بود و این نور از حیات بود که مشرب بر موت است چنانچه کریمه او من کَانَ
مِیْنًا فَاحْیِنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا الْاِیَّهَ اشْعَاکَ بَرَّانٍ وَارِدٍ وَالسَّلَامُ اَوْ لَا وَ اٰخِرُ اَه

مکتوب بیست و ششم

بلا عطاء الله سرور تری و نصیحت او - بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ السَّلَامُ عَلٰی
عِبَادِهِ الْاَزْدِیْنَ اصطفی فضائل آباء اخوی طاعطار الله از پنج باب سلام عافیت انجام داد
و دوستان دور افتاده را بهمان خیر یاد آورد و خود را عمر چند و زه که بے عزت است باید که در
اعزّ الشیاء مصروف گردد و آن کسب فضیلت مولای حقیقی است جَلَّ سُلْطَانُهُ کَرَمَتْ
درین امر خطیر حُصْنِت بر بندند و هر چه چنان فی آنست ازان کی شود کمال در حق بنده آنست که
مولای او از و رضی بود لهذا مقام رضا فوق مقامات آمد علامت این رضا آنست که بنده از و
تعالی راضی شود و در مرادات و مقتضیات خلاف رضای مندی او تعالی از و بظهور نیاید و در
ایلام در رنگ انعام کشاد و پیشانی بود و در اولم و نوابی او چین بابر و نباشد و جمیع افعال و عی
کشج الصّد باشد و بقضا و قدر او عزّ بُرْهَانُهُ النّبِیّ و استسلام داشته باشند و السَّلَامُ

مکتوب بیست و هفتم

له یعنی این مردم یافت خود و نادانستن خود را و عالم را اگر بعد از الح ۱۲ ساله یعنی طالب زیادت گذشته ۱۳ ساله رسیده
انعام و پاداش لوانت (۸۸) واقع است

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

مکتوبات مصحح

مکتوبات مصحح

شیخ نور محمد سورتی در صیحت بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة وتبلیغ الدعوات میرساند احوال همه حال مستوجب حمدست خیریت دوستان مسؤل و مأمول اوقات را بزرگو و فکر معمور دارند و در کسب رضیات مولا تحقیق جلت عظمته بجان کوشند و توشه آخرت را آماده سازند جاءت الزحفة تتبعها البراد فزجاء الموت یحذنا فیه جلاء الموت بما فیہ احوال نویسان باشند و از کیفیت راه و فرزندانی نمی نمایند و می کنند که روزی باشد ابواب ترقیات مفتوح بود من استوی یوماه فهو مغبوتی دوستان بدعا خیر یاد آرند

والسلام

مکتوب لبست و نهم (۲۹)

بمیر محمد امین بخاری شرح تبیین کریمه و ما خلقت لیکن و الانس الا لیعبدون و کریمه لا تاخرنا الا ما نة علی السموات و الارض الایة بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و از سبیل التجنات بجناب سیادت و نقابت پناه میرساند احوال و اوضاع فقرا و اینخد و مستوجب حمدست و المسؤل من الله سبحانه تسکونکم و استقامتکم ظاهر و باطنا صحیفه گرامی که نامزد این مسکین نموده بودند مشرف ساخت حمد لله سبحانه که با وجود مشاغل صورته و تعلقات ششی در روابط معنوی و مجتبهات فطوره زفته است امید است که روزی در نزد باشد و در فزون بود و در این طائفه با این طائفه است المؤمن مع من احب حدیث نبوی است علی مصدرها الصلوة والسلام و التبیة نوشته بودند که حق سبحانه و تعالی میفرماید و ما خلقت لیکن و الانس الا لیعبدون و مفسران بر بیع فونی تفسیر کرده اند و در جاه دیگر حق تعالی میفرماید انما عرشنا الامانة علی السموات و الارض و الجبال فابین ان یحیلنها و اشفق منها و حملها الا انسان اگر مراد امانت معرفت باشد بانسان خصوصیت

له بگویند که واقع است در مورد اناریات زیاده قال فما ظلمکم (۲۷) لاکریمه انما عرشنا الامانة پس واقع است در مورد احزاب زیاده و من یقت (۲۲) ۱۱ و در خصوصیت و در این شیخ خصوصیت ندارد چه معرفت حق تعالی حاصل است هر شیخ را که احوال تعالی دان من شیخ الا یسبح بحمده و لکن لا یفقهون متبعهم ۱۳ بنی اسرائیل

دارد و اگر فراد چیز دیگر است اعلام نمایند خود و او را و این شبهه خصوصیت بآن غلط و که
 لَیْعَبُدُونِ را به یغرفون تفسیر کنیم لَیْعَبُدُونِ را بهر معنی که تفسیر کنند و امانت را بهر بهان
 معنی بگیرند یعنی لَیْعَبُدُونِ اگر بمعنی خود را می چنانچه اکثر علمائے مفتیین گفته اند و از
 امانت هم تکالیف شرعیه که محال آن عبادت است بگیریم یا نه هر دو جامع معرفت مراد داریم
 شبهه می آید که وجه تخصیص فعل امانت باینسان چیست جواب گوئیم که وجه تخصیص میتواند که
 شرافت و بزرگی انسان بود و اتهام به نشان او هر چند جن را نیز شرکت بود چون درین تکلیف
 تابع انسان است و تابع شریعت پیغمبر علیه و علی اله الصلوٰۃ والسلام که لیلۃ بخت
 کرد و اینها ایمان آوردند و بقولے بافر رسول الله صلی الله علیه و علی اله و سلم رفت قوم خود دعوت
 کردند و گفته یا قومنا احييوا داعی الله و امنوا به و از خواهی که معلوم میشود که پیش ازین
 تابع شریعت حضرت موسی علی نبینا و علیه الصلوٰۃ والسلام بوده اند چنانکه گفته اند انما یفنا
 کتابا انزل من بعد موئی لایة و ایضا میتواند که عرض امانت و حمل آن خاص باینسان
 بود چون در آن شرکت نباشد هر چند هر دو برابر است عبادت یا معرفت آفریده باشند و هیچ
 محظور نبود بداند که این سوال را جوابهای دیگر هم هست و برای این دو جواب که بران تقدیر اصلا بهم
 وارد نمیشود و اول آنکه لَیْعَبُدُونِ بمعنی خود باشد چنانچه علی فرموده اند و امانت بمعنی معرفت
 گوئیم چنانچه آن مشفق نوشته اند از شکل وارد نمیشود دوم آنکه بجهاد لَیْعَبُدُونِ را به یغرفون
 تفسیر کرده است لکن بمعنی معرفت را عام گرفته است که شامل موقد و شرک و مطیع و داعی است که هم
 می شناسد اما بعضی فرمان نمیرند و بر نرفته عبادت شرک بگیرند برین تقدیر از امانت
 معرفت که خاص موقدان و یا اولیاست اگر بگیریم یا عبادت و تکالیف شرعیه خواهیم نیز از شکل
 نمی آید سیوم آنکه مفسران گفته اند که میتواند که لَیْعَبُدُونِ باین معنی باشد که ای لیکونوا عبادا

۱۰۲

۱- مالک عبادت بمعنی تکالیف شرعیه و بمعنی معرفت مراد از امانت است حسب مطلق آیه اول ۱۲ یعنی پیغمبر یا
 علیه الصلوٰۃ والسلام در شب جنینش را با سلام دعوت فرمود و اینها ایمان آوردند ۲- اشارت است بیکریه امانت است
 سوره احقاف از پارہ ۴ (۲۶) ۳- یعنی تکالیف شرعیه ۴

برین تقدیر ہم اشکال وارد نیست چہارم آنکہ اگر مرد از انسان مکرر میوه و سحله انسان حضرت
 آدم علی نبینا وعلیہ الصلوٰۃ والسلام باشد چنانچہ مفسران گفته اند نیز شہد آورد نیست
 پنجم آنکہ حضرت ایشان ما قد سنا الله سبحانه و تعالی در مکتوب ہفتاد و چہارم از مکتوبات
 جلد ثانی بر نگاشته اند کہ این امانت بزرگم این حقیر قیومیت جمیع اشیاء است بر سبیل نیابت
 کہ مخصوص بخل افراد انسان است یعنی ماعلمہ انسان کامل تا بجائے میرسد کہ او قیوم جمیع
 اشیاء بحکم خلافت میسازد و ہمہ را فاضلہ وجود و بقا و سایر کمالات ظاہری و باطنی بتوسط
 او میرساند اگر تکست با و متوتلست و اگر انس و جن است با و توثبت و فی حقیقتہ
 توجہ جمیع اشیاء با و است و ہمہ نگران اویند یعنی را و اندیادہ فرمودانہ کان ظلوما
 کثیر الظلم علی نفسہ بحیث لا یقی من وجودہ و لا من توابع وجودہ شرا
 و لاحکما و تا بر خود چنین ظلم ننماید شایان تحمل بار امانت نبود چہو لا کثیر الجہل بحیث
 لا یکنون لہ علم و لا ادراک بالمطلوب بل عجز عن الازدک و جہل عن العلم
 بالمقصود و این عجز و جہل دران موطن کمال معرفت است لان اجہلکم آخر فہم شہد و
 لا شک ان آخر فہم ائین بخل الامانہ این دو صفت گویا علت اند مرسل بار امانت را
 این عارف کہ منصب قیومیت اشیاء شترن گشتہ است حکم وزیر وار د کہ ہما ت خلافت با و
 مرجوع دہشتہ اند ہر چند انعامات از سلطانت آما وصول انہا مر بوط بتوتل و وزیر است تم
 کلامہ برین تقدیر نیز ایراد شہد نمیشود والسلام علیکم وعلی سائر من اتبع الہدی
 و التزم متابعت المصطفی علیہ و علی الہ الصلوٰۃ و التسلیات و التبرکات علی

مکتوب سی ام (۳۰)

بشیخ حسین منصور بلندی در شرح احوال و از حصول فائزتم بسم الله الرحمن
 الرحیم بعد التحمد و الصلوٰۃ و ارسال التحیات میرساند مکتوب مرغوب کہ مصحوب

مکتوب مصوری

قاصد از سال اشته بودند سبب مسرت گردید چون متضمن اذواق پسندیده بود مسرت
بر مسرت افزودن میخانه و فعلی هم چون منوال ابواب ترقیات را منسوخ دارد و بجای
سمن مرغینه شفاست که است فرایدار استماره حالت نوال من و اثر و از دوام دید رجوع کمال
بایل خود و حقوق عدم میتد بعد مطلق نوشته بودند نیک مبارک است معتبر در فنان و کانت
که دوام پذیرد و آنچه دوام ندارد از حیرت اختیار ساقط است و این قسم فنا که عدم نیز در ملک وجود
از وی جدا شود و اصل الحق گردد از آثار تجلی ذات است بیست که بر سر کوه عرش کشته شوی
شکانه بد که غلن بهای تو نمم و عروجیکه درین ولار و داده بود و رفعت خود را از بعض
مشایخ وقت دیدم و قوم نموده بودند و منوح انجامید محل تحیر نیست ذلک فضل الله یؤتیه
مَن یشاء و الله ذو الفضل العظیم خوش گفت بیست سعادت هاست اندر پرده غیب
نگه کن تا که از یزد و جنب + میان شیخ هال جمعیت باشند و السلام اولاً و آخره

مکتوب سی و یکم (۳۱)

بخواجہ محمد کابل در تاشف بر اطوار خویش بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله
وسلام علی عبادہ الذین اصطفی ہزار افسوس عمر گرانمایہ در ہوا و ہوس فت و در چرمان
و محصیت گذشت در دیوار بر کردار این دوزار کار گریان و زار ناست و ہر سنگ و سفال و پیکر
حل فریاد میکند ما لهذا خلقت و لا یزالنا امرت بیست ہر دو عالم در لباس تعزیت
اشک بارند و تو در محصیت اذکروا لله و توبوا الی الله جاءت الراجفۃ تتبعھا
الراقدۃ جہ الموت بما فیہ یحذی فیہ السلام علیکم و علی سائر من اتبع الہدے

مکتوب

مکتوب

مکتوب

مکتوب سی و دوم

بقاضی حیدر لاہوی در تحریص تحصیل معرفت ایمان حقیقی بسم الله الرحمن الرحیم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَفَاتَانِ الْكَلَامُ
 عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ وَكُلَّمَا عَقَلَ عَنْ ذِكْرِهِ
 الْعَاقِلُونَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَائِرِ النَّبِيِّينَ وَآلِ كُلِّ وَسَائِرِ الصَّالِحِينَ *
 صحیفه گرامی که نامزد این مسکین نموده بودند بود و آن بزرگوار و مشرف گردیده چون متضمن
 اظهار شوق و مینوی از مدوطلب بود مسرت بر مسرت بخشید اللهم زد این شوق را نعمت عظمی
 دانند و این درود را تریایه سعادت تصور فرمایند عزیز گفتم است اگر نخواسته دادند و خدمت
 حق سبحانه آتش این شوق را مشعل سازد و شعله طلب را سر بلند گرداند تا از اسوا مطلوب باطل
 بیگانه و از کثرتش تفرقه تمام بر نماند و مطلوب اصلی رساند مطلوب مدین نشأ فانیه تحصیل
 معرفت حق است جل و علا و معرفت را صورت نیست و حقیقت صورتش آنست که علما گرام
 بیان نموده اند و مطلق ایمان بآن مربوط است و حقیقت معرفت که اهل الشربان متنازله عبارت
 از قنای معروف است و مشروط است باین صورت که بآن صورت نبند و ایمان حقیقی که
 از نوال محفوظ است باین معرفت منوط است آنکه در حدیث نفیس اشارت باین ایمان است
 و آورده است اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا لَا يَسَّ بَعْدَهُ كُفْرًا وَإِنْ فَنَاكَ مَنَاطُ مَعْرِفَتِ
 امر است و جدائی و ذوقی که گفتن نوشتن راست نیاید و بدین مطالعه کتب صورت یابد
 و مَنَاسِكُ كَمَا يَذْكُرُ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ لَمْ يَذْكُرْ
 ناگزیر است که در حال کار و مقصد و کار خود تامل نمایند هر که معرفت مسطوریه حاصلست فقط
 له و بشتری آنچه مقصود از آفرینش او بود بجا آورد و از ظن اصل شتافت لمولوی قیوس شود
 بیت چون بدستی تو خود را از نخست به سوت آنحضرت نسب کردی درست و دانگه
 دانستی که ظل کیستی + فارغی گردی و گزینی + و هر که این معرفت حاصل نیست و طلب

له یعنی اگر حق سبحانه و تعالی دادن مطلوب و مقصود نخواسته این درود و تقطش در طلب مقصد هرگز نداده فافهم ۱۳۵ ما
 بمنی شاید و چنین هر دو آیه ۱۳۵ و فی الحصن الحصین لجزء ۴۱ اللهم انی اسئلك ایمانا لا یزید و یغیب و لا یفقد و لا یفترق
 نبینا محمد فی اعلی درجه المحنة جنه الخلد (س حب مس) ۱۳۵ یعنی و هر که بشید دانست ۱۳۵

آن فلعنہ و نو دوازہ ہر جاوے ازین حریت و دولت ہشام جان او بر سرانے آن بشود و افسوس
ہست آنچه ازین کس بد نشد فانیہ طلب داشتہ اند بجا نیار و با مہر و دیگر پرواز و تعمیر ^{میں} حیرت
کہ تخریب آن خواستہ اند ناید بیت ترسم کہ یار با نا آشنا بماند تا و امن قیامت
این غم با بماند ^{و غم و اندوہ} و السلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی و الذم متابعہ
المصطفیٰ علیہ و علی الہ الصلوٰت و التسلیمات و البرکات العلی

نہایت

مکتوب سی و سوم (۳۳)

نہیں

بخواجه عبد اللہ کو لابی در بیان آنکہ مشہود در مرآت کثرت نہ وحدت حقیقی ست بلکہ ظلال آن در بیان آنکہ مشہود از اوح دخل کمال میت یسبحم اللہ الرحمن الرحیم بعد النکح والصلوة وتبلغ الدعوات میرساند احوال اوصناع فقر این حد و موجب حمدت المسؤل من اللہ تعالی عافیتکم واستیقامتکم علی جادة الشریعة العلیة والسنة السنية المصطفویة علی صاحبہا الصلوٰۃ والسلام والیتمة کتوب مرغوب کہ دین ولا فرستادہ بودند رسید چون تضمن شوق و شغراز در طلب بود فرمت بفرمت افزود اللہم ند احوال خود را برین بیت حوالہ نموده بودند بیت در دیوار چو آئینہ شد از کثرت شوق ہر کجایے نگرم روی تراے بیم و مخدوما احوال شمار از مضمونین بیت بلند میدانم باطن شما توجہ تشریف صرفست و مضمونین بیت شغراز مشہود و در مرآت کثرت ست مخدوما آنچہ در مرآت کثرت مشہود ست نہ وحدت حقیقی ست بلکہ شیخ دشتال دست و طلیست از ظلال او او تعالی و را را الو است و از دید و دانش باجدا مصراع حکام آئندہ در آید و حق را سحانہ در مرآت خلق جستن در نگاہ نیست کہ کے آفتاب را در طشت آب جوید کہ در سخن کاچی قلبیہ جوید اضاء العزم فی طلب الحلال خوش گفت بیت توار خوبی نے کنجی بکلم مرا ہرگز کجا کنجی در آغوش نوشتہ بودند

که اگر طایفه را این دید روئے دهد که بچشم ظاهر ارواح طیبه مشاهده او شده باشد و با وجود
 او چه حکمت مخدوم مشاهده از ارواح خواه چشم سمر بود خواه چشم سمر در ظل مسیح کمال نیست
 و منزه از منازل قرب بان و بسته نه کمال آنست که باطن از دید و انش ماسوے وارم
 نام و نشان از غیر در دیده سمر مانند مصرع تو مباحث اصلا کمال این است و بس این نوع
 چیزی که سالکان را در اشتیاق راه دست میدهد در رنگ محبتات بدیعی است و علم بلاغت که حقین
 کلام می بخشد و بلاغت پیچ و خل ندارد بلکه این مشاهده ارواح از محبتات هم ساقط است
 چنانچه بسیار است که این نوع مشاهدات از طلب باز دارند و در توهم کمال افکنند نفع این امور اگر
 ازین حضرت خالی باشد زیاده ازین نیست که اعانت در طلب سالک میکنند و مجد کار او شیو
 نوشته بودند که بعضی التماس با در عینه سابق معروض داشته بود و سر تصدیق جواب است مخدوم
 ظاهر این کتابت در ایام آزار فقیر رسید بود در آنوقت طاقت جواب نوشتن بلکه خواندن
 و تامل نمودن بهم نبود الحال آن کتابت بهم نرسید معذور دارند و السلام علیکم و علی اهل
 بیکم

مکتوب سی و چهارم

بشیخ امان الله بنیر شیخ حمید بن گالی در نصیحت و ترغیب تحصیل معرفت بسم الله
 الرحمن الرحیم الحمد لله العلی الاعلی و الصلوٰة والسلام علی رسولہ سیدنا و مولانا
 محمد المصطفی و علی اهل و صحبه البررة اللہ تصحیفه لای رسید خوشوقت ساخت
 حمد لله سبحانه که کبریا عفت اندواز یاد فقر فارغ نه اظهار اشتیاق ملاقات نوده بود
 الله تعالی بوجہ حسن میسر سازد امید که ناره این شوق شتعل شود و با محبت سر بلند
 گردد تا از مایوسه تمام براندوزد و آنچه مطلوب بشام جان رساند بیت عشق آن شعله
 است کلان چون بر فروخت + هر چه بزم معشوق آزار حمله سوخت + بر طریقه بزرگان

له نیرود روزن صغیر و زنده ادمعوما و بمعنی پسر زاده مخصوصا و گاه دختر زاده یا نیز گویند + غیاث

استقامت دارند و جائے شاز از انیک نگه دارند و خدمت فقرا و طالبان را بوجهی اخس کنند و
بر جاده فریعت محکم باشند و منت رسول الله علیه و آله و سلم بدنان گیرند و از بد
نختر زبوند و با متبع صحبت ندارند و از وے گززان بوند اهل البذعة کلاب اهل النار
شنیده باشند و در طریق بزرگان امر را انداخت نکنند که بر کات طریق تازانے فایض
که با ثور نختره از احوث ناساخته اند و از طلب حق حل و علما باز نه نشیند و معرفت او تعالی راه
جویند و از هر جا بوی ازین صلیقه دولت بدستام جان برسد از پے آن شوند مطلوب و دین
نشانه فانیه حصول این دولت مست و مقصود از خلقت انسانی تحصیل معرفت مست افسوس
است که آنچه از وے طلب داشته اند بجای آورد و با ثور دیگر پرواز و بدست ترسم که یارب با آشتا
بماند تا دامن قیامت این غم بماند و آذ و در بعضی تفرقه های صوفی نگاشته بودند
الله تعالی بجمعیت مبدل گرداند و از کشاکش با ثور بگرداند اکثر مسلمانان که از ان دیارے آیند
شکایت از حاکم آنجا مینایند و از بیدینی و عملی او نالان خدا الله سبحانه که اهل اسلام از شر او
خلاص شدند و از شدت او را نی یافتند ظلم حکام از شامت اعمال مست اعمالکم عمائدکم
خود را با اصلاح باید آورد و بوسع و تقوی باید ساخت و من یتق الله يجعل له مخرجاً و
یزدقه من حيث لا يحتسب و من يتوكل على الله فهو حسبه مامل از اجته و حاصل سلامتی
خاتم است والسلام عليكم و على سائر من اتبع الهدى

عن امرئ بن ربعی عن ابي عبد الله العباسی عن ابي عبد الله العباسی عن ابي عبد الله العباسی
 اصطفیٰ خضوصاً علی سید النوری صاحب قلوب قوسین اذ اذنی و علی الیه وخصیه
 البرزخه الثقیه تصحیفه کرامی سید مسرت بخش گردید چون متغیرین احوال صحیفه و افواق سنیه بود
 فرحت بر فرحت افزود آنچیز از حصول فنا و استهلاك اولاً و ثانیاً عدم مقید بعدم مطلق ثانیاً
 در رنگ ثبوت وجود و کمالات تابعه وجود پاهل خود نوشته بودند بوضوح انجا مید این نوع
 استهلاك و ثبوت درجه اعلاست در فنا که ناز وجود اثره ماند و ناز عدم و آنچیز نوشته
 بودند که درین و لا باز آن عدم را مجاور و قریب نمودند و از سابق ناز که و الطف گشته کانه
 در نظر بصیرت نمیدر آید قبل ازین که قیام عکس بآن عدم بوده انحال چنین است بلکه محال
 منکس گردیده مخد و ما این دیدار آثار بقا است و تحیر از نزول که معبر بسیر عن الله باشد
 حقیقت الطینان درین موطن است و اسلام حقیقی اینجا صورت میبندد نوشته بودند
 که در توسط حال یعنی او این عروج گاه عالم را معدوم مییافت و گاه موجود ساعه
 فساد و در هنگام قیام هم همیشه آنرا معدوم و منتهی بعدم میدید و موجود جز حق تعالی
 را نمییافت باز در وقت رجوع و نزول گاه عالم بنظر در می آمد و گاه مخفی گشته
 و الحال موجود مییاد و پله سیم از دست را چرب تر میبندد بچنین است و هر کدام ازین دید
 صحیح و مبتنی بر وجه و حقیقت و معامله تجد و امثال فی برین دو توسط حال است کما
 لا یخفی علی الناظرین فی حکامه شیخینا و اما من اقل سنا الله سبحانه و تعالی لا قدر
 و دوباره که حضرت ایشان را در واقعه دیده اند نیکی بیشتر است و طیرانے که بے توسط جوارح
 باشد طیران روحی است که سرچ التیر است از طیرانیکه توسط جوارح بود شتان کابینه
 نوشته بودند و ایداته که در صلوات خمس بر او میداد چه نویسد بکسی ناز معراج موافقت
 و موطن کمال قرب و افواق و ایداته از ایداته دیگر چنانست که ایداته که بدست
 ولید او برکی فرستاده بودند در آن مذهب بود که نوشته که این قسم فنا که عدم نیز در رنگ وجود

نوع

نوع

نوع

نوع

از وی جدا نشود و باصل الحق گردد آن از آثار تجلی ذات است از کلام اکابر مفهوم میشود
 که تجلی ذات مخصوص بحضرت خالیت است علیه و علی الله الصلوٰۃ والسلام و کمال
 تابعان او الخ محمد و با تجلی ذات بالا صاله مخصوص بان سرور است علیه و علی الله الصلوٰۃ
 والسلام لیکن بطیف و تبعیت او سایر انبیاء علیهم الصلوٰۃ والسلام و النبیات و کمال
 تابعان او را نصیب است مدعوا و لی بان دولت است علیه و علی الله الصلوٰۃ و
 والسلام دیگران بطیف او دین و دعوت شریک اند و تبعیت او از او نش امیدوار ایضا
 نوشته بودند که مفهوم گشته است اگر سالک محمدی الشرب عین و اثر هر دو را کم میسازد
 و غیر او اثر زائل نمیشود محمد و ما غیر محمدی اگر در صحبت پیر کامل و کمال محمدی الشرب
 بکمال ولایت محمدی بطیف او برسد ممکن بلکه واقع است درین صورت میتوان که عین اثر
 از وی زائل شود و این نوع فنا حاصل نمایند صاحبین فنا اگر محمدی است جائز نیست اگر
 محمدی نیست پس آنچه در ماده غیر محمدی نوشته است از ان راه امیدوار است خوش گفت
 سمیت مومسکین بود و داشت که در کعبه سده دست در پائے کبوتر زد و ناگاه رسید
 و تحقیق تقدم یا تاخر فنا فی نفس از فنا فی لطائف خمس عالم نمرد جائے دیگر این فخر نوشته
 است از انجا طلب باید نمود نوشته بودند که بار ما معلوم میکرد که لطائف خمس فوق محمدی
 مالا نهاییه در عروج اندا تا کیفیت صور آنها مری نمیگرد و آیا این قسم عروج سالکان را بوقوع
 می آید یا نه اگر می آید اعتبار دارد یا نه بدانند که این عروج سالکان را روئے مید و بسیار
 اعتبار دارد و این لطائف که اجزائے انسانند اگر از انکته خود عروج نمایند باصول خود که
 فوق عرش است طحق خواهند شد و از انجا بدائر ظلال اسما و صفات که اصول آنهاست
 معتبرست بولایت صغرے که ولایت اولیاست خواهند صعود نمود و از انجا بدائر اصول اسما
 و صفات که بولایت کبرے تعلق دارد و ولایت انبیاست علیهم الصلوٰۃ والسلام و التسلیات
 طحق خواهند شد نهایت عروج این لطائف تا این دائرہ اصول اسما و صفات است بآل

۶۵

سید علی قلی صحرایی در دفتر ملاحظه

در دفتر ملاحظه

آن عالم امر را گذر نیست نصیب از آن مقام نفیس مطهره راست و فوق محال که مطهره کار و بار
 بعالم خلق می افتد و غرض خاک از همه عناصر بالاتر می رود و پستی او باعث سر بلندی او میگردد
 بیت خاک شوخاک تا بروید گل که بخیز خاک نیست مظهر گل آیین کمال وابسته به کمالات
 نبوت است که با اصالت نصیب اینیاست علیکم الصلوٰت و البرکات و بوراشت و
 تبعیت شان نعمتان را ازین کمالات نصیب **وَاللَّذِیْنَ مِنْ کَاسِرِ الْکَمَالِمْ یَصِیْبُهُمْ**
وَأَنْجُوهُمُ وَاقِعُهُ بَابِی أَوْلُوا الْعَرْشِ مُصَافِحُهُ کرده اند امیدوار میکنم که از کمالات شان بهره ور
 گردند و السلام علیکم وعلیٰ سائرین اتبعه الهدی و التزم متابعتہ الصطفیٰ علیکم
 وعلیٰ الیه الصلوٰت و التسلیمات و البرکات الطل

مکتوب سی و هشتم

بما شتاق بهر کی در آنکه محبت جذپ معانی مینماید و ترغیب بر وظائف طاعات عملت
 القطار و آنکه مقصود از سیر و سلوک نه شغی و نه مرید گرفتن است بلکه مقصود حصول نیستی و
 و گم شدن است **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَتَبْلِغِ الدُّعَاءِ**
 میرساند کتابی که از راه محبت فرستاده بودند رسیده خوشوقت ساخت باید که همیشه بر احوال
 احوال ظاهر و باطن خود رای نوشته باشند که سبب توجیه قایمان است و ما هر چند
 صحبت تاثیر عظیم دارد لیکن محبت قایمان نیز جذپ معانی مینماید و را و فیض را میکشاید
 عه بوی جنسیت کند جذپ صفات و بر وظائف طاعات سرگرم باشند و کمالات
 را در خدمت مولای حقیقی جل شانہ چست بر بندند و بجزای رغب باشند و بقدر
 ضرورت با خلق و آمیزند بی ضرورت باینها صحبت دشمن رسم قائل است آری باطلیه
 صحبت دارند و بقدر فایده و استیفاوه باینها مختلط بودند عزیز گفته است **لَا تَصْغَبُ**
الْأَشْرَارَ وَلَا تَقْطَعُ عَنِ اللَّهِ بِحُبِّهِ الْأَخْيَارَ و از عدم اطلاع بر احوال خود و احوال

نشدنی نیست بر کسی (گور) - انعام - آفریننده و ابراهیم و اسماعیل حضرت مولا و فوق احوال را می بیند

ط
 ع
 ع

یاران در بار نباشند مقصود احوال است علم باحوال اگر بدین نعمت است و اگر ندین نعم نیست
هر که از شما نصیب است البته از شما فیض مند خواهد شد مقصود از سیر و سلوک شیخی و مرید گریستن
نیست مقصود از ان اوائی و طائف بندگی است بے منازعت نفس و غیر مقصود نیستی و گنای
است و زوال رعیت و انانیت آتاره که معرفت بان مربوط است هر که باین کس رجوع میکند
و انابت می آرد و اور از حق باز داشته بخود مشغول میسازد و هر که رجوع می آرد و از حق میسازد
ممنون او باید شد ربانی یا ب همه خلق را بمن بدخون + و در جملة جهانیان مرا یکسو کن +
روئے دل من صرف کنی از هر حجت + در عشق خود یکجست و گیر کن + و السلام و اولا و اخرا

مکتوب سی و نهم (۳۶)

بیرحمه الله بخشی کا بلی در تحریر حق جل و علاه پسبحم الله الرحمن الرحیم
بعد الحمد والصلوة و از سائل التفتیات میرساند مجاری امور مشکوکست امید که آن عزیز
بسلامت و عافیت باشد و بر جاده شریعت علیّه و سنت نبویه مستقیم بود و از قشر
بلب آید و از لفظ بمعنی گریه خوش گفت بیت قوی وجود خویش فانی + رفت
زخروف در معانی صحیفه شریفه رسید بسبب مسرت گردید باید که همبرین متوال از احوال
خیر مال خود نوشته باشد که باعث توجّه غائبانه است اظهار طلب نموده بودند حق
سبحانه آتش طلب اشتعل گرداند و شعله شوق را سه بلند کند تا از ماسوی تمام برانند و
بمحبت ذاتیه رساند مگر ما باندازه محبت و شوق راه فیض مفتوح است و از باطن بیابان
راه کشاده امید وار باشند نوشته بودند که یکک از خلفائے این سرزمین آفر شود که واسطه
حصول مطالب این فقیر بود و تو جهات مصروف میباشته باشی و ما شیخ عبد الکرم اینجا
حاضر بود با و گفته ام و خواجہ محمد ضیف بهما نجاست بشما خواهد فهمانید احتیاج نوشتن

چنان باشد کہ در حصول بقا تقب کس کہ بے سعی تو بعد از فناء اتم از راه عقل و معرفت این
 مشرف خواهند ساخت بخلاف فنا کہ ہر چند معرفت است لیکن مقدمات آن کسب نیست
 چہ فنا کہ انتہاست نتیجہ نفی است و نفی کسی است چہ نفی طریقت است و انتہا حقیقت
 و طریقت بظاہر کسب و البتہ است و حقیقت معرفت است پس فنا فی اللہ شویعی در
 تحصیل مقدمات او کوشش کن و نفی را کمال رسان تا انتہا بر وجه کمال آید دیگر آنچه مقصود
 از سیر و سلوک است زوال گرفتاری است از مادیات حق جل و علا و خلاصی است از اثرات
 نفس و عنوت و انانیت او کہ در فاعل است و معاملہ بقا از فناء اقدم سالکان است
 محل تو تم آنست کہ بندہ مگر حق شود بقا تعالی عن ذلک ہر چند تو ہم مدفع است بآنکہ حقیقت
 بقا مخلوق است باطلاق حسہ بعد از اخلال از اخلاق سنیہ کہ بقا مربوط است لہذا گفتہ فنا
 شویعی طالب فنا شود بقا شویعی کوشش حصول آن کن اگر از خود عطا میفرمایند نیست
 است عظمی و امید است کہ از زلت محفوظ دارند و دیگر قبض و بسط احوال اندک سالک را روست
 میدہ از درود قبض از جانروند و بطاعت و عبادات بیشتر رغبت نمایند و آنچه در واقعات
 خود را محض محمل ذہب مکمل بلایی و یواقیت مے بیند بسیار خوبست بیشتر بقا است از
 مد و طلب و شوق مطلوب و تقش و بے آرامی خود را ظہار نموده بودند نیک مبارک است اللہم
 زد تدین نشاء فانیہ بہین مرد و شوق مطلوب است و تقش و بے آرامی مرغوب یافت پر
 وجه کمال موعود بنشاہ باقیہ است متن کان یرجو لقاء اللہ فان اجل اللہ لا یتزیت
 انسان بر سایر مخلوقات بہین در دو بے آرامی است کہ کار انسان را فوق برود است بہت
 قدسیان را عشق بہت و دوستی + در دراجز آدمی در خود نیست
 وَالسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَعَلَىٰ سَائِرِ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ وَاللَّزِمُ مَتَابَعَةَ الْمُصْطَفَىٰ عَلَیْہِ رَحْمَةُ
 إِلَهِ الصَّالِحِينَ وَالسَّلَامَاتُ وَالْبَرَکَاتُ الْعُلَا

از کمال
 از کمال
 از کمال
 از کمال

۱۷ کہ کسی وقت محتاج است ۱۷ نہ تنگہ یا مانے راہ روزگان ۱۷ ۱۷ بگویند کہ در سورہ علقوت
 از بارہ امن خلق و از دست ۱۲ معجزہ بیہساب ۱۲

مکتوب سہمی و سہم

بصوفی سعادۃ کا بی تشیخ اذواق و احوال او کہ نوشتہ بود و در بیان آنکہ آنچہ مقرر فرمود
 آنست کہ یافت مطلوب منحصر در انفس است و نزد حضرت ایشان ما قَدْ سَنَّا اللہُ سُبْحَانَهُ
 بِسَبْرٍ حَقِيقَتِ يافت بیرون انفس است بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ
 عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی کتابتے کہ برادر دینی ملا سعادۃ فرستادہ بود رسید خوشوقت
 ساخت آنچہ در واقعہ دیدہ اید کہ مکتوبے بشمار رسیدہ است کہ نوشتہ اند کہ ترا مناسبتے بقرآن مجید
 حاصل شدہ است و نیز از کلمات فرقانی حفظے گرفتہ حافظ محمد حسن گوید کہ مرا سرگز خانے زین
 کلمات چہنے نگفتہ است بدانند کہ قرآن کلام حق تعالی است و صفت حقیقی او عزّ اسمہ
 کلمات اولاً مَعْدُ و لا تُحْصٰی است تا کہ ام صاحب دولت باشند کہ دین دریائے سیران
 شامی یا غرنے ازان بدست آرد تا در حرفے ازان بدست آرد این واقعہ شما امیدوار
 ساختہ است حق تعالی شمار و حافظ مذکور را زین سر شہمہ قطرہ بکام جان برساند انّہ المیسر
 لکلّ عَسِیر از محصول جمعیت و حضور شیء کیفیت خاص در نماز فرض و نقل و در و تجلیات
 و محویت و تلاشی نیز دران و در بیرون آن و فریت کیفیات نماز بر غیر آن کہ نوشتہ بودند
 بوضوح انجامید نیک و مبارک است حالت نماز چہ عزیت نداشتہ باشند کہ نماز معراج ہویت
 و کمال معراج فوق سائر کلمات است حدیث یوحیی یا بلال و حدیث قُرْءٌ عَنِّي فِي
 الصَّلٰوةِ مَوْدِعٌ لِّمَنْ سَمِعَ يَوْمَئِذٍ بَدَأَ يَوْمَئِذٍ لِّلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ هَٰذَا بَدَأَ يَوْمَئِذٍ لِّلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ هَٰذَا
 و اشک از چشمہ جاری بود و درین میان گویا تو حاضری و بمن میگویی کہ فلانی تو سبیر
 آفاقی و سیر انفسی را با انجام رسانیدہ چہ انعم بخوری و چہ میخوایی امید وارم کہ اطلاع یابم

۱۷ غیر محدود و غیر معصوم است ۱۸ غرض از انعم بعدیک مشت از آب و با نعم یکبار آب برداشتن بدست و با کسر
 نوع از آب برداشتن بدست ۱۹ و از غریزہ از خریدن بجائے و زائے مجتہدین یعنی داخل شدن و غرق شدن ۲۰

که دایره سیر آفاقی و انفسی یکجا منتهی میشود و طالبین مان بکدام مقام مشرف میگردد و بداند
که سلوک سیر آفاقی است و جذبه سیر انفسی میگویند که سیر آفاقی بعد در بعد است و سیر انفسی
قرب در قرب سیر آفاقی مطلوب بیرون از خود جستن است و سیر انفسی در خود آمدن و گردان
خود گردیدن و این هر دو در کن ولایت اند تا هر دو حاصل نشوند ولایت صورت نپذیرد و مقرر
تومست که نهایت ولایت نهایت سیر انفسی است و راس این کمان نیست که در ولایت
معتبر بود کمال کمال شهود انفسی گفته اند بیرون از خود شهود یافت نیست **هـ**
چون جلوه آن جمال بیرون ز تو نیست + پادرومان و سر بخت اندر کش
و نزد حضرت ایشان **هـ** اَقْدَسَنَا اللهُ سُبْحَانَهُ بَسْمَةَ يَافِتْ مَطْلُوبُ بِيْرِنِ آفَاقٍ و انفس
است چه مَطْلُوبُ بِيْرِنِ آفَاقٍ و انفس است هر چه در مرآت آفاق و انفس ظاهر است همه
بظلال وابسته است دایره ظن سیر انفسی منتهی میشود و عالمه اصل بماورای سیر آفاقی و سیر
انفسی است و ورای جذبه و سلوک است از انفس در رنگ آفاق باید گذشت تا آنچه مَطْلُوب
بمشام جان برسد **هـ** لذت طربش نای بخدا ناخشی + پس سالک چون سیر آفاقی
و انفسی بانجام برساند نهایت ولایت صفی برسد **وَالسَّكْرَةُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى**

مکتوب چهارم

بکلام محمد لاهوری در تحقیق عدیبت و ائمه انسان بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
سَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى خُصُوصًا عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ قَوْمَيْنِ
أَذْنَى وَعَلَى آلِهِ وَآصْحَابِهِمْ بِجُودِ الْهُدَى نَامَهُ هِيَ وَحْيُهُ كَرَامِي كَهْ نَامُ دَرِینْ مَسْکِینْ
بودند و در آن مشرف گردید الله تعالی در مدارج قرب ترقیات داد و بجزایات
خویش مکرّم و ممتاز کند مکرّم و سائر کمالات که تابع وجودند خاصه حضرت ربّ محمود
ازین کمالات هر چه در ممکن نمود است مستفاد و مستعار است از ان حضرت آنچه ذاتی مکانست

عدم است که بواسطه انعکاس کمالات وجود گذشته و باین کمال عاریتی و سستی انعکاسی خود را کمال
 و غیر تصور نموده است و موجب شرکت و همسری بوجوه حقیقی پیدا کرده و بنیاد دراز برین پایه بنیاد
 نهاده و ازین بگنجد انانیت و سرکشی و عنایت بهم رسانده و چون سابقه عنایت در حق او در
 حقیقت خود را کمابسی دریا بد و بر هر صیغه ذاتیه خود مطلع گردود و اندک این کمالات در عاریتی
 است و این خیریت انعکاسی است نه ذاتی این زمان سر رشته سعادت پست آید و رانحه
 از مطلق چشم جان او برسد بهیت چون بدستی که ظل کیستی فارغی که فردی و گر
 زیستی و چون این دید عاریت خال آید درست کمالات را از وجود و سایر صفات باطل سپارد
 و خود را که مرآت کمالات بود خالی محض باید و بوجه تخریریت نه بیند بلکه عدم محض باید و اثری از
 وجود و صفات در خود بیند این زمان بفضای حقیقی مستعد گردد و آنچه مقصود از آفرینش او
 بود بجا آید چه مطلق بدین بنیاد فانیه ازین کس انتقا نیستی است نه تو میباشی صلا
 کمال نیست و بس کمال در حق او انتقا کمال است و خیریت در سلب خیریت بیچاره که
 نصیب از مطلق است نه کمال نیستی است و کمال او سلب کمال از کمال مطلق چه دریا بد
 بحسن و جمال و چگونه بی برود که آن یُوجَد بَعْدَ الْعَدَمِ وَ یُوَلَّدُ بِالْوَلَادَةِ الثَّانِیَةِ فَحَسْبُ
 یَكُونُ هُوَ الْعَارِفُ وَ الْمَعْرُوفُ فَهُوَ الذَّاکِرُ وَ الْمَذْكُورُ أَرَادَهُ قَدْرُوم باین دیار اظهار نموده
 بودند نه کرم نما و فرودا که خانه خانه رشتست و در یوزده که ازین دور از کار نموده اند از راه
 حسن ظن است و الا این فقیر خود را هیچ وجه قابل هیچ نداند ایصال بمنابیل قرب امر عظیم
 آری بمقتضای آنکه عند ظن عبیدی بی ممکن است که بروفی منظر شما بشما معارف و
 بهیت میباید که در اشک مر آخر قبول آید در ساخته است قطره بارانی را و والسلام اولا
 و آخر و

مکتوب حیل و حکم

له یقول الله ان عند ظن عبیدی و اما معرذاذ کوفی فان ذکر فی نفس ذکر کفر فی نفسی وان ذکر فی ملا ذکر توفی
 ملاخیر منه اله رواه البخاری و مسلم و الحصین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ تَعَالَى تَبَاهُ بِعَنَایَاتٍ وَجَدَاتٍ مَعْنَوِيَةٍ مُكْرَمٍ
 مَمَّا زَوَّارًا وَصَحِيفَةٍ كَرَامِي كَهَامِ زَوَّارِینِ مُسْکِنِ نَمُودَه بُوْدَنْدِ شَرَفِ سَاخْتِ اَظْهَارِ شَوْقِ مَلَاَقَاتِ
 نَمُودَه بُوْدَنْدِ حَقِّ سَجَانِ اَكْثَرِ شَوْقِ رَا شَتَعْلِ كَرَوَانْدِ وَبَا رَهْ مَحَبَّتِ رَا سَرِ بِنْدِ سَا زُو تَا رَا سَوْ بِنَامِ
 بِرِ مَانْدِ وَرِ سَا یَهْ سَرِ پَرْدَه قُرْبِ بَرِ سَا زِ حیاتِ چَنْدِ رُوزَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه
 مَوَاقِفِ حَقِّ شَانِ مَصْرُوفِ كَرْدِ وَبِنْدِ وَفَرِ بَشَرِ شَوْقِ تَعْمَاتِ مَنَایِ نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه
 هَلَاکِ سَتِ كَرِ اَنْ نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه نَمُودَه
 سَرْمَدِ وَرِضَا مَنْدِ حَضْرَتِ صَدِی بَا زِمَانْدَه شُودِ وَالسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ عَلَی سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَهُ
 اَلْهَدٰی وَالتَّوَكَّلْ مَتَابَعَةُ الْمُصْطَفٰی عَلَیْهِ وَ عَلَی اِلٰهِ الصَّلٰوٰتُ وَالتَّسْلِیْمٰتُ وَ اَلْبَرَکٰتُ

مکتوب چهل و دوم

بصوفی سید کابلی در جواب وقایع روشن و آنکه نسبت از هر جابر از هر خود باید نوشت
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ تَعَالَى تَبَاهُ بِعَنَایَاتٍ وَجَدَاتٍ مَعْنَوِيَةٍ مُكْرَمٍ
 عزیز ما سید فرستاده بُوْدَنْدِ سید خوشوقت ساخت حَمْدُ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ كَهْ جَمْعِیَّتِ اَنْدِ
 رُوزِ بَرِ مَانْدِ اَنْدِ كِهْ دُرُوقِ عَمِیْمِ صَلَّی اللَّهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ عَلَی اِلٰهِ وَ سَلَامُ وَ حَضْرَتِ جَبْرِیْلُ رَا عَلَیْهِ
 السَّلَامُ وِیْدَه اَیْدِ وَا یَا كِهْ مِگَرِ كَمَالِهْ نَمُودَه اَیْدِ وَ نِسْبَتِ وَ كِفِیَّتِ خَاصِ كِهْ بَرِ اَقَمِه مَرْتَبِ شَدِ
 رُوزِ وَا یَا كِهْ نِسْبَتِ مَحَبَّتِ وَ تَلَا شِی وَ شَوْقِ وَ شُورِشِ كِهْ دُرُوقِ اَقَمِه وَ دُرُوقِ عَصْرِ كِهْ كِفِیَّتِ عَظِیْمِ
 دَسْتِ دَاوِهْ هَمِه بَضُوحِ یَسُوسِتِ وَ سَبْخِ شَدِی كِهْ دُرُوقِ وَ حَضْرَتِ اِیْشَانِ مَلَا وَ حَضْرَتِ خَوَاجِه زَرِگِ
 وَ خَوَاجِه نَقِیْنِ كِهْ دُرُوقِ وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا وَا یَا
 رَسِیْدَه وَ تَلْعَتِهَا عَنَایَاتِ فَرْمُودَه نِیْكَ مُبَارَكِ سَتِ لَیْكِنِ اِنْ قَدَرِ بَا یَا دَنْسِتِ كِهْ اَزِ هَمِه رَا فِیضِ نِسْبَتِ
 كِهْ مَشَاهِدَه كَرْدَه شُودِ اَنْزَا رَا رَاجِ بِرِ پِیْرِ خُودِ بَا یَا سَاخْتِ كِهْ بِصُورِتِ عَزِزِ مِثْلِ شَدِ اِفَاضَه

نسبت فرموده است: السَّلامُ أَوْلَا وَآخِرًا

مکتوب چهل و سیوم

بخواجه محمد حنیف کابلی دراز جامع حوادث باراده او تعالی و عدم تلون بآن بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَارْسَالِ التَّحِيَّاتِ باخوی ارشدی میرساند احوال و اوضاع فقر این حدود و توجب حرمت السُّؤْلِ مِنَ اللَّهِ سُبحانه سَلامَتُكُمْ وَاسْتِقَامَتُكُمْ ظاهراً و باطناً احوال را نویسان باشد و روز به روز من استوی یوماً فهو مغبون آجسته و در افتاده را بدعائے خیر یا آرنده از تقلبات زمانه و انقلاب ابل زمانه و لغتک نشوند و از غرض و رفع آن تلون نگردد بلکه عبرت گیرند و بر خود ترسان و لرزان باشند قَلْبُ الْمُؤْمِنِ بَيْنَ أَصْبَحِينَ مِنَ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ يُقَلِّبُهَا كَيْفَ يَشَاءُ چه بید بر سر ایام خویش می لرزد و از گریه و اندی دل شانه باید اندیشید و از استدرج باید ترسید علیکم انفسکم کایضاً که من صلّا اذا اهتدیتهم همه را از حق سبحانه باید نیست همه را باو تعالی باید پیرو بیت از خدا و ان خلافت دشمن دوست که دل هر دو در تصرف است و دُفَعْنَا لَا تَزِرُ عَنْ قُلُوبِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

مکتوب چهل و چهارم

بخواجه عجم الشیخ کولابی در شرح کمالیات فنا و بقا و در آنکه مدار کار بر فضل است لیکن از اشغال ناگزیر است بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَارْسَالِ التَّحِيَّاتِ میرساند مکتوب غیب که نامزد این مسکین نموده بودند و در آن بهجت و مسرت رو نمودند و چون بود که در نماز عصر حال طلوع نمود دید که آنرا کسی که ذات اینکس بودند باهل خود و خود کرد و پیچ نامی و نشان

له و دا این طبعه و المزمذی بلفظان القلوب بین اصباحین من اصباح الله الح ۱۳ ۵۲ یا ایها الذین امنوا علیکم نفسکم الا و انفع ست و زیاده فاعلموا ان الله و اذا سمعوا ۱۳ ۵۵ و ارفع ست و اذک علیان ۱۳

از آنها مانند و تمام منجیل و متلاشی در اصل خود کشند و اکثر محبت انقدر رو گویند که شوق بر
خود و بر غیر خود میماند و این محبت و این خود کمال است با هر چه کامل است در قفا و ملین
نفس و اسلام حقیقی برین نوع فنا مترتب است و آنچه وارد شده مؤثرا قبل آن مؤثرا
مرا از موت همین فناءست که نفس درین فنا بطریق قهرمان محبت و نزول صاعقه احدیت از
دید و دانش با سوزی بسته است و از آنست که شسته بلکه از خود مانده و نشانی نگذاشته و بر شیخ
مبوء غیب نبوت مقبول گشته و چنین مقبول و گم شده را توید و من کان مینا فاحینه
الایة و بشارت من قتلته فاندیده سر و آوج برده و معامله او از همه پیش ساخته این
حیاتی که بعد ازین موت است بکرم الله تعالی زوال پذیر نیست و چون منو بخت صرف
موت از آن تو اندر بدشت صورت موت است حقیقت موت نیست تا مصداق بحیات حقیقی
داشته باشد و چنانچه محال بود الا ان اولیاء الله لا یؤمنون و لکن یتفکون بزوار
الی و این شونده و کریمه و لا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء
عند ربهم هرگز نمیرد و اندر دل زنده شد بعشق و با اعتبار صورت موت فرموده ان
قات او قتل انقلبتم علی اعقابکم فلا منا فاة نوشته بودند که اعمال بایس تصور میشود
چنان میماند که این اعمال که این مقصود دارد درین درگاه هیچ نیست و دلاشته محض است حیران
که چگونه عمل کند که شاسته این درگاه باشد و آنچه نوشته اند راست و درست است مدار
کار بر فضل است لیکن از عمل ناگزیر است و در عمل کوشش طبع باید که دو اعتماد و فضل و رحمت
داشته باشد و این عمل لائق درگاه نباید نیست بزرگان گفته اند اعلم و استغفر الله العظمی
پرسیدند ما ترجین ما ترجین قالت بیای من جل علی در حدیث آمده است که مجلس
بعل خود و نجات خود بدیاف گفت و لا انت یاد رسول الله فرموده و لا انالاک ان یتغمد فی
الله منه بر خیمه آنچه در واقع دیده اند و در مجلس رسالت پناه صلی الله تعالی علیه و آله و سلم

عبدالرضا که دوازدهمین - در کس منکر آشنای تو منم
مگر بهر کسی که می شناسی من شناسه - منم - شکر بد معروض بای تو منم

१३

تفہیم

۱۰۰

1-75

100

2

—

...

1

1

نعمتہا است و بتو اہمست کہ از قسمت نمائی و تو ہر جا میرسانی و فقیر را با جمیع دیگر برود بکلامت
و پابوس آنسر و حکیم و علیہ الصلوٰۃ و التحیات مشرف گردانید و نیک و مبارک است
و بگو و بگو و بگو کہ تو در پہلوئے آنحضرت صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم نشستہ و ساعت
آنکذا نشہ بود کہ صورت تو غائب شدہ حضرت رسالت پناہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم
بجائے تو ظاہر شد نہ بامور مبارکہ آنحضرت صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم غائب
گردید و تو بجائے ایشان نمودار شدی تا سہ مرتبہ آنچنین مشاہدہ افتاد و حمد اللہ سبحانہ علی
ذلک و علیٰ

مکتوب چہل و پنجم

بسید نور اللہ میر بارہ در نور غفلت مرقوم شد بسم اللہ الرحمن الرحیم مکتوب مرغوب مبادات
پناہ میر سید نور اللہ میر رسیدہ دسترخشن گردید باید کہ ہمہ بین منوال از احوال ظاہر و باطن خود
قلبی منبہودہ باشند کہ باعث توجہ غائبانہ است اوقات را بیاور حق جل و علا معمول دارند و در
تحصیل مہذبات و عزہ برانہ بجان کوشند و توشہ آخرت را ہمتی سازند و در نیارے خورن
و خشن نیارودہ اند و بجهت عیش و تنعم نیافریدہ اند محل عیش و تنعم در پیش است اللہم ان
العیش کلش الخیر بلکہ برائے طاعت و بندگی آفریدہ اند و برائے معرفت خویش آورطند
و آوازے وظائف بندگی جد و جہد مرغی باید داشت و حصول معرفت و طلب آن خود را
قرار و آرام نباید داد و از ہر جا بوی اذان بمشام جان برسد از پے آن باید شد خوش گفت
بیت بیچہ مشغول کنم دیدہ و دل کہ مدام دل ترا میطلب دیدہ ترا میخواہد و السلام و لک و آخر

مکتوب چہل و ششم

بجان محمد میگ کو لابی در بیان آنکہ تمیدیستی حقیقی جز بدنامیستی نتوان نمود بسم اللہ
الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوٰۃ و السلام التحیات میر سامان احوال ہمہ حال مستوجب

مکتوب چہل و پنجم
بسم اللہ الرحمن الرحیم
مکتوب مرغوب مبادات

بسم اللہ

بسم اللہ

حَدَّثَنَا الْكُفُولُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى عَافَيْتُكُمْ وَأَسْتَقَامْتُكُمْ ظَاهِرًا وَبَاطِنًا جَدِّ كِتَابَاتٍ
 از شما پی در پی رسید چون تضرع سلامتی و ظهور نستی و دید حضور بود و سبب مرست گردید حق
 بِنَهَانِهِ وَتَعَالَى اِنْ دِید راز یاد کند هستی حقیقی خود آگاهی بدین تباد نامستی صید هستی
 نمایند قتل عشق را بشارت من قتلته فَاَنَادَيْتُهُ كَافِيَةً وَشْتَمْتُهُ رَجْعَ مَحَبَّتِ رَا فَوَيْدِ
 فَاحْيَيْنَهُ وَجَعَلْنَاهُ كَوْنًا سَرَّافِجِ بَرْدِ بَسِيتِ كِه بَرِ كَوْنِ عَشَقِ مَاشْتَمِ شَمَوِ شُكْرَانِهِ
 بدو که خون بهای تو نمم و لاسلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی و التزم متابعت
 لِمُحَظَّفَةٍ عَلَيْهِ وَعَلَى اِلَى الصَّلَاةِ وَالتَّسْلِيمَاتِ وَالتَّحِيَّاتِ وَالتَّبَرُّكَاتِ الْعُلَى

مکتوب چهل و هفتم

بمیرزا احمد صادق پیر نصیر خان در بیان حقائق و خصائص طریقه حضرات خواجگان و ایامی
 با آنچه حضرت ایشان مآبان ممتازند و بیان کیفیت طریقه نفی و اثبات بِسْمِ اللَّهِ
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَالدَّلَسَالِ التَّحِيَّاتِ میرساند مکتوب مرغوب که درین
 بدست کس خود نامزد این مسکین نموده بودند و بود و آن مستیج و خوشوقت گردید حق سبحانه و
 تَعَالَى بِرِجَالِهِ بِشَرِيعَتِ عَلِيَّهِ وَشَرِيعَتِ سَنِيَّةِ مُسْتَقِيمِ وَشَرِيعَتِ بَاطِنِ رَا بِرِئَسِتِ حَضَرَاتِ
 خواجها محمود و اراد اندک این طریق از بسیار طرق دیگر بهتر و مرغوب ترست این طریق قریب
 طریقت است و البته قریب است طالب صادق اگر در صحبت پیر کامل افتد امید است که در راه
 و اگر در صحبت ناقص افتد گناه طریق نیست که او خود واصل نیست دیگر در صحبت او چگونگی
 واصل گردد و درین طریق اندراج نهایت در بدایت است مبتدی شد این طریق از چاشنی
 نهایت بے بهره نیست لیکن مدار طریقه ما بر صحبت است و بر توجیه پیر ترقی و وابسته آنست
 مرید بعد از چند در غیبت پیر از باطن اولیقه در محبت و عقیدت بهره مندست و آخر فیوض
 بَرَکَاتِ مِیَنَایِدِ لَکِنِ اِنْ صَحْبَتِ تَاغِیْبَتِ صَدِیْقِ تَفَاوُتِ سَتِ وَنَا زِ کِه پِهَائِ کِه حَضَرَتِ اِیْثَانِ

ظاهر اخیرست درین باشد تجرد و ما در هندوستان هم ولایت میسرست چرا همین جا بسیر معنوی را در
 ولایت نکنند و طالب این دولت نباشند و سفر در وطن نمایند و پیسیر انفسی از سیر آفاقی
 مستغنی باشند و در هندوستان آن میسرست که در اکثر جاها میسرست از کثرت فیوض و
 وارطت رشک بقلع و بلاد است و از فرج صباحت و طاحت شباهت تمام بهر بیت میسرست
 بطریق در حسن و لطافت دارد از انوار و برکات آن بیش از پیش امیدوارست سخن بجای میسرست
 رفت باید که بر طریق ما خود را مایم باشد و در نگه داشتن نسبت باطن ساعی بود آنقدر بر
 محافظت نسبت کوشد که نسبت حضور ملکه دل شود و انقطاع تام از مایوسه مذکور حاصل آید
 عه این کار دولت است کنون تا که او دهند و التکلام اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

مکتوب چهل و نهم

بمحمد میرک بیگ خوشی در بیان آنکه چون مطلوب حقیقی و رآء آفاق و انفس است طالب او را
 باید که از آفاق و انفس بگذرد و ورآء آن جولان نماید بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بَعْدَ التَّحْمِیْدِ وَالصَّلٰوةِ وَالدَّسَالِ الْحَقِیْقَاتِ میرساند محمد آنکه سبحانه که از سفر طول فیه
 مُرَاجَعَتِ و واقع شد الحال بسیر انفسی بهر داند و از سیر تطیل بسیر تدریج برآید و از بُعد بقرب
 اگر اند نهایت کار نزد قوم بسیر انفسی است سیر آفاقی را دور از کار میداند و یافت مطلوب انصهر
 در انفس میگویند میفرمایند چون جلوه آن حال بیرون تو نیست و پادرومان و سر
 بجیب اندر کش و در حضرت ایشان ما قَدْ سَنَّ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ یَسْتَرْهَ الْعِزَّةَ بِسَیْرِ انْفُسِی
 در رنگ سیر آفاقی از یافت مطلوب تهی است او تعالی چنانچه ورآء آفاق است و رآء انفس
 نیز هر چه در مایه آفاق و انفس جلوه گریست همه آیات و ظلال است و تسلی شبهه مثال
 پس مطلوب را باور آفاق و انفس باید جست و ورآء سلوک جذبه باید پیوست و ورآء
 خروج و دخول باید طلبید عقل عقیل سیر این شمار نمیتواند کشود و رآء خروج و دخول بیرون فلتو

وَالنَّاسُ نَحْنُ قَصُورٌ نُوَدِّعُكُمْ رِزْقِي يَجْمَعُ الْأَعْدَاءُ وَالسَّلَامُ أَوَّلًا وَآخِرًا +

مکتوب پنجاهم

بجای مصطفیٰ بکلی نصیحت و تفقد احوال و بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد و
الصلوة وادعای الخیرات میرساند احوال و صنایع اینجند و مستوجب حرمت المسؤل من
الله سبحانه عافیتکم و استقامتکم ظاهر و باطن و اکرام و ملائکه الا مکر و مکر النجاة
تدقیقت که از احوال و صنایع شما اطلاع ندارد و خاطر نگذاشت معلوم نیست که چه وضع میباشد
و کدام مردم محبت میدارید بیشتر به نسبت راغب یا به نسبت طریقه مردم میگوید یا نه و اگر بگوید
چه قسم تاثیر بخشید بر حد فتنه میرسد یا نه بعلم ظاهر بیشتر اشتغال است یا بذكر و مراقبه راه
ترقی مفتوح است یا نه من استوی یوماه فهو مغبون بیت خوابم بشد از دیده درین
فکر جگر سوز و کاغوش که بشد منزل آسایش خوابت به باجمه حالات را نویسان باشند و او قاضی
را معذور دارند و بعزلت بیشتر راغب بودند و از اشتغال بعلم ظاهر هم فارغ نباشند و اگر طالبی
بیاید باحوال او بر و از دو توشه آخرت را آماده سازند و شبهاے تا یک بگریه و استغفار
روشن دارند و دوستان را بدعائے خیر یاد دارند و السلام اَوَّلًا وَآخِرًا +

مکتوب پنجاه و یکم

بمراحمه مادی در بیان آنکه طالب وحدت را ترک کثرت ناگزیرست و تحریص بر اتیان کثرت
و اجتناب از بدعت بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین
اضططعوا فی الله ثم ذلهم محمد و ما وحدت و کثرت صدیکه بگرد طالب وحدت را ترک
کثرت ناگزیرست هر قدر جهات کثرت با خود دارد همان قدر از وحدت تحقیقی دور و مجوسست
و حدائی باید بود هم از روی طلب و محبت و هم از روی علم و ارادت تا مناسبت پیدا آید و مراتب

وحدت گردودو توحید خفیی رسد التوحید انقطاع الاضافات اوقات را نیز کو فکر معبود
دارند و در تنویر باطن کوشند که محل نظر مولی است و تنویر باطن منوط بر و اوم ذکر و مراقبه است و
مربوط با وائے وظائف بدگی و ادائے فرائض و سنن و واجبات و اجتناب از بدعت و محرمات
و مکروهات تبرک در ارتقا شرعیست و سنت و اجتناب از بدعت کوشید و تکیه بر باطن نیز
جوابی بجای می آید ارتقا سنت البتہ بخجی سنت و نتیجہ محض و رافع درجات است و جمیع کلمات
ندارد و وائے آن خط و خط است و راه شیطان فالحذر کل الحذر و کذا بعد الحذر
الضلال و دین تویم را که روحی قطعی ثابت شده است بحر بات و اوام و خیالات نیستون
برداشت مانع التوسل الا بالذات والسلام علیکم وعلی سائر من اتبع الهدی و لا تدر
معاذة المصطفی علیه وعلی اله الصلوات و التسلیمات و البرکات علی

مکتوب پنجاه و دوم

بر رفت بیک در تحریض بر اعراض از خود و اقبال باصل حصول استهلاک نیستی تا بقائے اتم
بران مترتب شود یسبح الله الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوة و تبلیغ الدعوات
میرساند احوال مهمه حال مستوجب محبت است امید که آن برادر عزیز نیز بعافیت باشند و معیت
صوری و منوی متحقق بود و از لفظ معنی آید و از ظل باصل گراید و از ظل باصل شاه راه است و
مانع از وصول باصل توجه ظل است بخود و اعراض از اصل و چون بیهو سلوک بلکه بحض عنایت
از کلی توجه بخود و رزوال آرد و بجائے اعراض اقبال باصل پیدا آید سرشته سعادت بدست
افتد و تمسک بجزوه و تقوی گردد و بدست چون بدستی که ظل نیستی فارغی گردوی و اگر
زیستی بعد از وصول ظل باصل و حقوق بان سالک استهلاک استحال است و فنا نیستی
و این معنی کمال است در حق او کمال و در سلب کمال است و غیریت او در انقائے غیریت معرفت

لے مراتب بعضی اهل درائے معلوم شده است و بعضی باطل است که معنی باطل است ۱۲ غیث
که جنگ زنده برشته است ۱۱

والبسته باین فناست قُرب منوط باین ارتقا اِذَا جَاءَ لَكَ الْبَشِيرُ فَقُلْ هُوَ مِنْ خَصَمٍ لَكَ وَبَعْدَ ذَلِكَ
آن میشو که اور از نزد خود حیوة دهند و با خلاق خود خلق سازند من قَتَلْتُهُ فَأَنَا بَيْتُهُ وَكُلُّ
ناقصان بایش گروانند که میگویند اَمِنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي
النَّاسِ نِشَانِ حَالِ اَوْسْتَانِ اَمِنْ نَمَتِ دَرَجَتِ اَوْ تَامَ شُود مَعْنِي خِلَافَتِ بَطْنِ اَوْدِ
این کار دولتست که چون تا کار دهند از احوال فرزند میان لشکری مرقوم نموده بودند اَفْزَح
تا اَمِنْ اَزْ قُرْبِ اَوْ ظَاهِرِ سَاخْتِ اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ بِتَقْدِيرِ وَاوَدِ اَوْ تَعَالَى رَضَايِ
ناگزیرست چسبای صوری و سائل طراوت و نصارت معنوی است و سبب ترقیات اخرویة
حق سبحانه جز بطن و بدو راه ترقی بکشاید و هم البدل کرامت فرماید اِنَّ قُرْبِي قَرِيبٌ

مکتوب پنجاه و سیوم (۵۳)

بشیخ عبد اللطیف همیشه زاده حضرت ایشان سَلَّمَ اللهُ تَعَالَى در شرح قول کَايْدُكَوَاللهِ
اِنَّ اللهَ وِ بَيَانِ اَنَّهُ تَحَقَّقَ بِكَلَامِ مَجِيدِ اَنَا تَارِ اِيْنِ دِيْدِست بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ بِفَرْزِ سَعَادَتِ اَنَا تَارِ مِيرِ سَاخْتِ رَقِیْمِ که فرستاده بودند مطابق آن
فَرِحَتِ فَرَاطِنِ نَحْشِيْدِ وُ وُوقِیْنِ سَاخْتِ شُكْرِ خَاوَدِیْ جَلَّ شَانُهُ بِجَا اَرْدَنُ لَیْنِ شُكْرُكُمْ
لَا دِيْدُ نَكْمُ نُوْشْتِهْ بُوْدَنْدِشْ دَرِ نَاظِرِ تَجَدُّدِیْنِ قِرَاةِ قُرْآنِ مَجیدِ خُودِ رَا قَارِیْ دِیْمَانِ
نَمِیَافْتِ وُ قِرَاةِ بَايْنِ طَرَفِ مَسْوُكِ دِیْدِ بَلْکِهْ بَعْضِ قَدْرَتِ اَوْ تَعَالَى کَلَامِ اَوْ گُوَا اِيْجَا اَطْوُ
فَرموده و زبان خود را مانند شجره موسویه میافزاید قَوْلِ کَايْدُكَوَاللهِ اِنَّ اللهَ اَلَمْصَدِّقِ اِيْنِ
حَالِ مِیْدِ وُ گَا سَهْ هِنْکَامِ تَلَاوْتِ بَقَاے وُ تَحَقُّقِ بَاَنْ مِیَا دِ وَايْنِ بَیْتِ مُوَافِقِ اِيْنِ مِثَاقِ
مِشُودِ مِیْتِ اَنْدَرِ سَخْنِ دُوسْتِ نَهَانِ خَوَاهِمْ کُشْتِ تَابِ رِبَابِ وُ بُوْسَهْ زَمْ چُونِشْنِ سَخَوَانْدِ

له یعنی هرگاه حق جل و علا جلوه فرماید بجزیره است شود آن چیز همیشه و عز و جل ۵۲ این کره در سوره

انعام از پاره و لوا تنه واقع است ۵۳ در سوره ابرا بهیم از پاره و ما بری (۱۳) واقع است ۱۳

ساعات الطوار آنچه اول نوشته اند درجه علی است و فقا تا افری الا آثار سالک باقی است
 یٰن کوا الله الا الله دست نئے آید و ذکر و عابد با و آری تا اند بود آنچه از عزیز منقول
 که در هر طریقه نمیکند افتاده بودند ذکر و که اگر ازین نقطه نجات یابم هرگز حق تعالی رایا و کنم ازین
 رگم بر باشد که یاد خود را با این پستی و عنایت میگوید نه شایان آنجناب مقدس منید و عابد
 بخود یافته و گناه یافته و گناه بزرگ تصور نموده و آنچه اهل وحدت وجود لا ینکوا الله الا
 الله میگویند آنرا با این مسایست نیست ایند ایشان بر تعین امکانی که از این عنوان حقانی
 دانسته اند اطلاق میاید چه این جماع همه اوست میگویند و مقیسات را عین مطلق را انکار
 و در مآخض فیه از تعین امکانی اینا اثری نمانده است شتان مابینهما حقیقت کا
 یٰن کوا الله الا الله درین موطن است نه در آنجا که وجود ذکر در میانست غایب الامر مختلف
 عنوان است بکلمه نفی و اثبات نفی عنوان غیریت نموده اثبات الوهیت خود می نمایند همان
 قصه است غیبه خواب اندر مگر موثی شتر شد بر بر اصل سخن رویم که عارف راه هر چند در فنا
 قدم راسخ بود در کمالات فوق و فوق الفوق راسخ تر باشد و باطن بطون نفوذ نماید و آنچه
 ثانیاً از تحقق فنا و بقا بکلام مجید نوشته اند نتیجه دید اولی است و فرمود آن فناست نیک
 سائل باید نمود و قربی و منزهت که کلام را با شکم است دیگر را نیست پس عارف قربی که از راه
 کلام حاصل خواهد نمود مبرین قیاس خواهد بود و در سخن نهان شده باطن بطون خواهد رسید
 و السلام علیکم و علی سائر من تبع الهدی و التزم متابعة المصطفی علیهِ و
 علی اله الصلوات و التسلیمات و البرکات علی

مکتوب پنجاه و چهارم

شیخ مظفر برهان پوری در بیان آنکه تا معامله سالک بعیفات و اعتبارات است علم و تمیز را
 گنجایش است چون معامله غیب ذات افتد جهل مبر تمیزی افزاید و در ذکر بعضی از نصائح

در
نسخه

کتابت
المکتوب
العدد
۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹

ذات
الغیب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَارْسَالِ التَّحِيَّاتِ مِير سَائِدِ صَحیفہ گرا
 رسیدہ سبب سترت گردید چون متضمن عافیت و سلامتی اجنبہ بود و منہی بر استقامت ظاہر
 و باطن شان میرت بر سترت افزو و نوشته بودند کہ اکثر اوقات در نماز فرض و نفل انواع
 انواع انوار و فیوض گوناگون رؤیدید بعدیکہ در هر یک کہ میرسد در میانہ و مجمع صفات و
 حرکات و سکنات در صلوٰۃ و غیرہ بحق را بی رجوع نیست و لفظ انا ہی کاہ خطور میکند
 اینہمہ احوال بخیرہ و اذواق پسندیدہ اند اللہ تعالیٰ ابواب ترقیات را ہموارہ مفتوح دارد
 و آنچه بعد ازین نوشتہ آید کہ بعضی واردات کہ رؤیدید بتقریر و تحریر درنے کجایم یا کجایم
 واردات ناخوشی از مرتبہ مقدسہ غیب فات اند کہ نصیب از ان مرتبہ بہات و نکارست تا ہر جا
 علم و تمیز را غفلت و ناشی از صفات و شیون و اعتبارات است و چون معاملہ بغیب
 افتد و تمیز اصول و شیون نماند بجل و حیرت افراد من عرف اللہ کل لسانہ نشان حال
 این موطن است اگر کسی مجلس تاثیر تو جہات و وصول طلب بقائے قلب بعضی بقائے
 انفس کہ نوشتہ بودند خوشوقت ساخت اللہم زد شکر خداوندی جل شانہ بجا آرند
 لکن شکر کند از دین تکریم و از مکر خداوندی جل شانہ ہر سان باشند و ترسان لرزان
 بودند و استغفار را از مظان مضار این امر خطیر لازم گیرند و تو جہات را از طلبہ دریغ ندارند
 و ترقیات شان را خواہان بوند و سایر اوقات را در گوشہ نامردی بسر برند و از تذکرہ تعصبات
 و تفکر در آلاء و واردات خالی نباشند و توشہ آخرت را آمادہ سازند و در کسب مرضیات
 مولائے حقیقی جنت عظمیٰ سعی بلیغ نمایند و راجعہ دور افتادہ را بدعائے خیر یاد آرند
 و سلامتی خاتمہ او خواهند و آنچه در باب خواہ امان اللہ و خواہ محمد مومن نوشتہ اند کہ احوال
 و کیفیات نیک دارند و بہر دو فنا مشرف گشتہ در مقام حیرت اند واضح گردید خوشوقت
 گشت طلب تعین عدو طالبان در حق ایشان نمودہ بود و این امر مفوض بہ رائے شما
 است بعد استخارہ ہر عدد کہ تعین کنند و ہر گاہ خواهند بر ان اضافہ نمایند یا اجازت مطلق

فرمانید امید است که مبارک باشد لیکن هرگاه حکمی اجازت کند باید که مشروط با تباع شرعی باشد
 الصلوات الخمس و رخصت شیوخ سازند والسلام علیکم وعلی سائر من الیهم الهدی
 والتم متابعه المصطفی علیه وعلی الیه الصلوات والبرکات والسلامات علی

مکتوبات پنجاه و پنجم

بمِثْقَتِ پَنَاهِ شَيْخِ دُرُوشِ مُحَمَّدِ بْنِ جَالِدِ مَرِي وَأَحْكَامِ مُؤَلَّاتِ الْبَاقِيَارِ وَأَحْكَامِ تَقْسِيمِهِ وَ
فَضِيلَتِ حُبِّ بَعْضِ فِي اللَّهِ تَعَالَى وَرِقَّةً مُتَقَدَّاتِ جَمَاعَةٍ كَمَا مِثْقَلُ كَفِيرَةٍ بِدَنَابُودِ نَسْتِ
بِئْسَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ
اصْطَفَى خُصُوصًا عَلَى سَيِّدِنَا لَوْزَى صَاحِبِ قَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى وَعَلَى آلِهِ وَنَحْمُ الْعِتَادِ
وَمَحْبَةِ الْبَرِّ وَالنَّفَى أَمَّا بَعْدُ سَلَامٌ وَنَحْمَةُ أَزِينِ مُسْلِمِينَ طَالَعَهُ فَرَامِغُ مَعِيضَةٍ كَرَامِي مُشْرِفِ
سَاحَتِ تَفْسَارِ الزَّمَانِ لَا يَخْجِئُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَهُ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتُوا نَفَقَةٌ نُوْدُهُ بُوْدُهُ
بِشِكَا فِي تَفْصِيلِ مُؤَلَّاتِ وَعَدَمِ مُؤَلَّاتِ الْبَاقِيَارِ وَتَقْيَةِ وَعَدَمِ تَقْيَةِ فَرَمُودِهِ بِرِزَا صَاحِبِ
كَبِيرِ دِينَ بَابِ تَفْصِيلِ سَخْنِ كَرْدِ آتَمِ جَنْسِ زِيَادِ مَيَادِنِ قَالَ فِيهِ نَزَكَتُ هَذِهِ الْأَيَّةُ فِي تَحْرِيفِ
مُؤَلَّاتِ الْكَافِرِينَ أَعْلَمُ أَنَّكَ أَنْزَلْتَ آيَاتِ الْخُرُوجِ فِي هَذِهِ النَّفَقَةِ مِنْهَا قَوْلُهُ تَعَالَى لَا
تَجِدُوا بَطَانَتَهُ مِنْ دُونِكُمْ وَقَوْلُهُ سُبْحَانَهُ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَقَوْلُهُ تَعَالَى لَا تَجِدُ وَالْيَهُودَ وَالنَّصَارَى
أَوْلِيَاءَ وَقَوْلُهُ غَزَوْا جَلَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَجِدُوا وَاَعْدَاؤِي وَعَدُوَكُمْ أَوْلِيَاءَ

[illegible]

وَقَالَ هَٰذَا مِنْ قَائِلِ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَأَخْلَفَ أَنْ كُونَ
 الْمُؤْمِنِينَ مَوْلِيَاءَ الْكَافِرِينَ يَحْتَمِلُ ثَلَاثَةً أَوْ جِهَةً أَحَدُهَا أَنْ يَكُونَ رَاضِيًا بِكُفْرِهِ وَيَتَوَلَّاهُ
 لِأَجْلِهِ وَهَٰذَا مُتَوَعِّدٌ مِنْهُ لِأَنْ كُلُّ مَنْ فَعَلَ ذَٰلِكَ كَانَ مُصَوِّبًا لَٰكِي فِي ذَٰلِكَ لِلَّذِينَ
 وَيَصُونُ الْكُفْرَ الْكُفْرَ وَالرِّضَاءَ بِالْكَفْرِ الْكَفْرَ فَيَسْتَحِيلُ أَنْ يَبْقَى مُؤْمِنًا مِمَّنْ كُنْزُهُ بِهَذِهِ
 الصِّفَةِ وَثَابِتًا الْعَاشِرَةُ الْجَمِيلَةُ فِي الدُّنْيَا حَسِبَ الظَّاهِرُ وَذَٰلِكَ غَيْرُ مُشَوَّعٍ
 مِنْهُ وَالْقِسْمُ الثَّالِثُ وَهُوَ كَالْمُتَوَسِّطِ بَيْنَ الْقِسْمَيْنِ الْأَوَّلَيْنِ هُوَ أَنَّ مَوْلَاهُ لَا
 الْكَفْرَ يَعْنِي الزُّكُوفَ الْيَوْمَ وَالْمُحَوَّنَةَ وَالْمُظَاهَرَةَ وَالنُّصْرَةَ لِمَا يَسَبِّبُ انْفِرَاجَهُ
 أَوْ يَسَبِّبُ الْحَبَّةَ مَعَ اعْتِقَادِ أَنْ دِينَهُ بَاطِلٌ فَهَٰذَا لَا يُوجِبُ الْكُفْرَ إِلَّا لِمَا مَعْنَى
 عَنْهُ لِأَنَّ الْمَوْلَاهُ بِهَٰذَا الْمَعْنَى قَدْ تَجَرَّعَ إِلَى اسْتِغْنَاءِ طَرِيقِهِ وَالرِّضَاءِ بِدِينِهِ
 وَذَٰلِكَ يُخْرِجُهُ عَنِ الْإِسْلَامِ فَلَا جَرَمَ هَٰذَا دِينُهُ تَعَالَى فِيهِ فَقَالَ تَعَالَى وَمَنْ
 يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ فَإِنْ قِيلَ لِمَ لَا يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ الْمُرَادُ مِنَ
 الْأَمْرِ التَّكْفِيرُ عَنِ اتِّخَاذِ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ بِمَعْنَى أَنْ يَتَوَلَّوْهُمُ دُونَ الْمُؤْمِنِينَ فَأَمَّا
 رَدُّ تَوَلَّوْهُمُ وَتَوَلَّوْا الْمُؤْمِنِينَ مَعَهُمْ فَذَٰلِكَ لَيْسَ بِمَنْعِي عَنْهُ وَإِنَّمَا لَقَوْلُهُ
 لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ فِيهِ زِيَادَةٌ مَرَّتَيْنِ لِأَنَّ الرَّجُلَ قَدْ يُوَالِي غَيْرَهُ
 وَلَا يَتَّخِذُهُ مَوْلِيًّا فَالتَّكْفِيرُ عَنِ اتِّخَاذِهِ مَوْلِيًّا لَا يُوجِبُ التَّكْفِيرَ عَنْ أَصْلِ مَوْلَاهُ
 فَلَمَّا هَٰذَا الْأَخْتِمُ الْأَوَّلُ وَلَمَّا فِي هَٰذَا الْآيَةِ إِلَّا أَنَّ سَائِرَ الْآيَاتِ الدَّالَّةِ
 عَلَى أَنَّهُ لَا يَجُوزُ مَوْلَاهُمْ ذَلَّتْ عَلَى سُقُوطِ هَذَيْنِ الْأَخْتِمَيْنِ قَالَ الْحَسَنُ أَخَذَ
 مُسَلِّمَةُ الْكَذَّابُ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ
 لِأَحَدِهِمَا أَتَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ قَالَ نَعَمْ نَعَمْ نَعَمْ فَقَالَ أَتَشْهَدُ أَنَّي رَسُولُ
 اللَّهِ قَالَ نَعَمْ وَكَانَ مُسَلِّمَةُ يُرَنِّمُ أَنَّهُ رَسُولُ بَنِي حَنِيفَةَ وَمُحَمَّدٌ رَسُولُ قُرَيْشٍ

فَتَرَكَهُ وَدَعَا الْآخِرَ فَقَالَ أَتَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ قَالَ لَعَمْرُكَ قَالَ أَتَشْهَدُ
أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ إِنِّي أَصَمُّ ثَلَاثًا فَقَدِمَهُ فَنَقَلَهُ فَبَلَغَهُ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَمَّا هَذَا لَلْقَوْلِ فَمَوْعِدٌ بِقِيَمَتِهِ وَصِدْقُهُ فَهَيِّئْ لَهُ وَأَمَّا
الْآخِرُ فَقَبِلَ رِخْصَةً مِنَ اللَّهِ فَلَا تَبِعْهُ عَلَيْهِ وَاعْلَمْ أَنَّ نَظِيرَ هَذِهِ الْأَيَّةِ قَوْلُهُ تَعَالَى
لَا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ لَا حِلَّ لَكَ لِلتَّقِيَّةِ أَحْكَامًا كَثِيرَةً وَنَحْنُ
نَذْكُرُ بَعْضَهَا أَحْكَامُ الْأَوَّلِ أَنَّ التَّقِيَّةَ إِنَّمَا تَكُونُ إِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي قَوْمٍ كُفَّارٍ
وَيَخَافُ مِنْهُمْ عَلَى نَفْسِهِ وَمَالِهِ فَيُذَارِ بِهَيْمٍ بِاللِّسَانِ وَذَلِكَ بَانَ لَا يُظْهِرُ الْعِدَاوَةَ
بِاللِّسَانِ بَلْ يَجُودُ أَيْضًا أَنْ يُظْهِرَ الْكَلَامَ الْمَوْهُومَ لِلْحَبِيبَةِ وَالْمَوْلَاةِ وَلَكِنْ بِشَرْطِ أَنْ
يُصْمِرَ خَلَاكُهُ وَأَنْ يُعْرِضَ فِي كُلِّ مَا يَقُولُ فَإِنَّ التَّقِيَّةَ تَأْتِي بِهَا فِي الظَّاهِرِ لَا
فِي أَحْوَالِ الْقُلُوبِ أَحْكَامُ الثَّانِي لِلتَّقِيَّةِ هُوَ أَنْ تَقُصِّمَ بِالْإِيمَانِ وَالْحَقِّ حَيْثُ
يَجُوزُ لَهُ التَّقِيَّةُ كَانَ ذَلِكَ أَفْضَلَ وَدَلِيلُهُ مَا ذَكَرْنَا مِنْ قِصَّةِ مُسَيْمَةَ أَحْكَامُ
الثَّلَاثِ لِلتَّقِيَّةِ أَنَّمَا تَجُوزُ فِيمَا يَتَعَلَّقُ بِإِظْهَارِ الْمَوْلَاةِ وَالْمَعَادَاةِ وَقَدْ
تَجُوزُ أَيْضًا فِيمَا يَتَعَلَّقُ بِإِظْهَارِ الدِّينِ فَأَمَّا مَا يَرْجِعُهُ صُرْدُهُ إِلَى الْغَيْرِ كَالْقَتْلِ وَ
الزَّوْجِ وَغَضَبِ الْأَمْوَالِ وَالشَّهَادَةِ بِالزُّورِ وَقَدْ بَيَّنَّ الْمُحَصِّنَاتُ وَالْإِطْلَاعُ الْكُفَّارَ عَلَى
عَوَارِثِ الْمُسْلِمِينَ فَذَلِكَ غَيْرُ جَائِزٍ لِبَسْمَةِ أَحْكَامِ الرَّابِعِ ظَاهِرُ الْأَيَّةِ يَدُلُّ عَلَى
أَنَّ التَّقِيَّةَ إِنَّمَا تَحِلُّ مَعَ الْكُفَّارِ الْعَالِيَيْنِ إِلَّا أَنْ مَذْهَبُ الشَّافِعِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
أَنَّ الْحَالَةَ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ إِذَا شَاكَتِ الْحَالَةَ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُشْرِكِينَ حَلَّتِ التَّقِيَّةُ
مُحَامَاةً عَلَى النَّفْسِ أَحْكَامُ الْخَامِسِ التَّقِيَّةُ جَائِزَةٌ لِصَوْنِ النَّفْسِ وَهَلْ هِيَ جَائِزَةٌ
لِصَوْنِ الْمَالِ يَحْتَمِلُ أَنْ يُحْكَمَ فِيهَا بِالْجَوَازِ يَقُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حُرْمَةُ مَالِ
الْمُسْلِمِ كَحُرْمَةِ دَمِهِ وَيَقُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَتَلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَيْدُ

وَلَا تَكُنْ كَالْحَاظِمِ إِلَى الْمَالِ شَدِيدَةً وَالْمَالُ إِذَا بَاعَ بِالْعَبْنِ سَقَطَ قَرَضُ الْوُضُوءِ وَجَاءَ
 الْإِسْلَامُ عَلَى التَّيْمِ وَفَعَلَ ذَلِكَ الْقَدِيرُ مِنْ نَفْسَانِ الْمَالِ فَكَيْفَ لَا يَجُوزُ هُنَا
 الْحُكْمُ وَالسَّادِسُ قَالَ لِمَا هَذَا الْحُكْمُ كَانَ ثَابِتًا فِي أَوَّلِ الْأَسْلَامِ وَلَا يَضْعِفُ
 الْمُؤْمِنِينَ فَأَمَّا بَعْدَ قُوَّةِ قَوْلِهِ الْأَسْلَامُ فَلَا وَدَوَى عَوْنُ عَنِ الْحَسَنِ أَنَّهُ قَالَ
 الثَّقِيَّةُ جَائِزَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهَذَا الْقَوْلُ أَوَّلِي لِأَنَّهُ دَفَعُ الصَّارِفِ
 عَنِ النَّفْسِ وَاجِبٌ بَعْدَ الْأَمكانِ تَهَيُّفَتْ أَمَّا الْأَكْثَرُ صَوْفِيهِ خَامٌ وَطَاعِدُهُ ابْنُ قَتِ
 ازْمُوَالَةَ الْكَفَّارِ بَاكٍ نَارُ دَمِ يَكُونُ كَرَاهِيهِ قُتِلَ بِدَنَابُودِ نَسْتِ يَكْسِ سُبْحَانَ اللَّهِ سُرُورِ
 أَنْبِيَاءِ وَرُسُلِ قُتِلَ وَأَوَّلِيَارَا كَهْ أَفْقَرُ قُتِلَ فَرَسُوهُ عَلَيْهِ وَعَلَى إِلَهُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 حَكْمُ مَشْهُورٍ بِأَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكَفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَطَرِيقُهُ مَرْضِيَّةُ
 أَوْ نَبِيٍّ غُلَظَ وَتَمَلَّ بِالْكَفَّارِ بُوْدَهُ عَجَبُ قُتِلَ أَنْ كَرَاهِيهِ خُذَا وَبَشَوَاكُ خُودَارَا كَرَاهِيَّةُ
 رَاهُ دِكْرُ اخْتِيَارُ كَرَاهِيهِ خُذَا وَطَرِيقُهُ مَرْضِيَّةُ أَوْ كَرَاهِيهِ غَيْرُ اخْتِيَارُ كَرَاهِيهِ خُذَا وَطَرِيقُهُ
 فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ لَا الضَّلَالُ الْكَفَّارِ بَشِكْ أَعْدَادُ اللَّهِ أَنْ كَرَاهِيهِ خُذَا وَطَرِيقُهُ مَرْضِيَّةُ
 عَجَبُ مَحْرُوبِ دُوسْتِي سَتِ كَهْ بَشَمَانِ أَوْ دُوسْتِي وَارَنْدِ وَتَبَرِي نِي نَامِيْدَا كَرَاهِيهِ خُذَا وَطَرِيقُهُ
 مَبْغُوضُ أَعْدَاوِي نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ نَبِاشْدُ
 اِيْمَانِ نَكَشْتِي وَبَسْبِ حُصُولِ اِيْلَايْتِ وَرَضَا وَقَرَبِ سُبْحَانَهُ نَشْدُ عَنْ عَمْرِو بْنِ الْجَوْهَرِ كَرَاهِيَّةُ
 سَمِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَحِقُّ الْعَبْدُ حَقَّ صَدَائِهِ إِلَّا بِإِيْمَانٍ حَقِّي يَحْتَبِ اللَّهُ تَعَالَى
 وَيُبْغِضُ اللَّهُ فَإِذَا أَحَبَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَابْغُضَ لِلَّهِ تَبَارَكَ فَقَدْ اسْتَحَقَّ الْوَلَاةَ مِنَ اللَّهِ
 رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَحَبَّ
 لِلَّهِ وَابْغُضَ لِلَّهِ وَأَعْطَى لِلَّهِ وَمَنَعَ لِلَّهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيْمَانَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَتَحْفِيزُ
 حَدِيثِ آدَمَ سَتِ تَقَرُّبُ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِبَعْضِ أَهْلِ الْعَاصِي وَالْقَوْمُ يَرْجُو كَرَاهِيَّةُ

سُبْحَانَ اللَّهِ عَالِي عِلَالِ وَتَحْفِيزُ

لَهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ لَعَلَّ الْحَاجَةَ إِلَيْهِ ۝ ۷۷ وَفِي سِتِ اِرْسُوْدِ تَحْفِيزِ دَاخِلِيَّةِ فَدَسَّحَ اللَّهُ (۲۸) وَفِي سِتِ اِرْسُوْدِ قَبِيَّةِ
 اِيْمَانِهِ وَآخِرُ (۱۰۱) ۱۲

وَالْقَوْمَ اَرْسَأَ اللَّهُ تَعَالَى سَخَطِهِمْ وَتَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّسَابُعِ مِنْهُمْ دَوَاهُ
 ابْنُ شَاهِينَ وَالَّذِي لِي وَهُمْ وَحَدِيثُ امِّهِ هِيَ اَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى نَبِيِّهِ مِنَ الْاَنْبِيَاءِ اَنْ
 عَلَى لَفْلَاحٍ لِحَايِدَةِ اَمَارَ هَذَا فِي الدُّنْيَا فَجَعَلَتْ رَاحَتَهُ نَفْسِكَ وَكَأَنَّ الْقَطْعَانَ إِلَى
 فَتَحَرَّرَتْ فِي قِيَادِ عَمَلَتِ فِيمَا لِي عَلَيْكَ قَالَ يَا رَبِّ وَمَا ذَاكَ قَالَ هَلْ عَادَيْتَ فِي عَدُوًّا
 وَهَلْ وَالَيْتَ لِي رَدًّا لِحَلِّ حَظِّ عَيْنِ ابْنِ مَسْعُودٍ وَكُنْتُ كَمَا مَحَبَّتِ دُوسْتَانِ مَحْبُوبِ عَدُوَّتِ
 دُشْمَانِ اَوْ اَزْوَاجِ مَحَبَّتِ سَتِ مَحَبَّتِ صَادِقِ دَرِينِ دُورِ عَمَلِ مَحَبَّتِ كَسْبِ تَعَمُّلِ نَيْتِ چَانِجِ
 دَرِ اَعْمَالِ دِيكَ مَحْتِاجِ سَتِ دُوسْتَانِ دُوسْتِ چَرِ بِلَا زِيَا بِنَظَرِ وَايْنِدِ دُشْمَانِ اَوْ چَرِ مَحَبَّتِ
 اَيْنَعْنِي دَرِ مَحَازِ ظَاهِرِ سَتِ بَرِ كَرِ دَعْوِي دُوسْتِي نَمَايِدِ تَاثِيرِي اَزْ دُشْمَانِ اَوْ كُنْدِ مَقْبُولِ نَيْسَتِ
 اَزْ سَنَاقِ مِشِشِ نِيَا نَسْتِ شَيْخِ الْاِسْلَامِ كَفْتِهْ كَمَنْ بَا بُو حَسَنِ سَمُونِ نِي كَمِ كَمِ اُسْتَدِ مَنْ خُصْرِ رَا
 مِ رَنْجَانِدِ وِهَرِ كَمِ مَرْتَرِ رَنْجِدِ دَارِ وِ دَوَا زَوْجِ رَنْجِدِ نَبَاشِي سَكْتِ اَزْ تَوْبُو قَالَ اللَّهُ تَعَالَى قَدْ كَانَتْ
 لَكُمْ اَسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي اَبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ اِذْ قَالُوا الْقَوْمُ هُمْ اَنَا بَرَاءُ مِنْكُمْ وَبَيْنَنَا
 نَقَبٌ قَدْ مَنَ ذُوْنِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ اَبَدًا
 حَتَّى تُوْمِتُنَا بِاللَّهِ وَحْدَهُ بَعْدَ اَزَانِ فَرَمُورِهِ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ اَسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ
 كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ اَتَى بِهَا خَلْقًا مَعْلُومًا مِشْوَدِ كَهْ طَالِبِ حَقِّ رَاجِلِ وَعَلَا اِيْنِ تَبَرِي لَابِدِ
 وَنَا كَرِ سَتِ لَا كَمَا دَعَمُوا حَقَّ تَعَالَى مِشْوَرَايِدِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ
 يَعْنِي هَرِ كِهْ مَوْلَاةِ وَدُوسْتِي بَا كَا وَرَانِ كَنْ لَيْسَ نَيْسَتِ اَنْكَسِ اَزْ دُوسْتِي وَوَلَايَتِ حَقِّ رَجِيزِ
 يَعْنِي سَلِخِ سَتِ اَزْ وِلَايَتِ حَقِّ تَعَالَى بِتَامِ چَرِ دُوسْتِي دُو مُضَادِ يَعْنِي دُوشْمَنِ جَمْعِ نَشُوْدِ چَانِجِ
 بَعْضِ مَفْتِرَانِ كَفْتِهْ اَنْدِ شَاعِرِ مِيكُوِيْدِ تَوَدَّ عَدُوِّي شَرِّ تَرْعَمِ اَيْنِي + صَدِيقُكَ
 لَيْسَ التَّوَكُّلُ عَنْكَ بَعَا زَيْبِ + فَلَيْسَ اَخِي مَنْ وَدَّ نِي رَايَ عَلَيْهِ + وَلَكِنْ اَخِي مَنْ

فِي

وَلَا

۱۰۰۰ یعنی این کس بر که دعوی نماید ۱۲۰۰ یعنی هر که تبری از دشمنان دوست نماید تا کس مقبول دوست نیست بلکه مردم او را منافق
 میدانند و از منافق مینشاید ۱۲۰۰ یعنی خواجه ابو اسماعیل عبدالله ابن ابی منصور محمد انصاری از اولاد حضرت ابو بکر انصاری
 رضی الله تعالی عنه ۱۲۰۰ بدانکه این کلامه واقع است در سوره نهمه از پارده قدس ص ۲۸ (۲۸) ۱۲

وَدَفِنِي فِي الْمَغَابِ بِسِوَاكَ هُوَ مَحْتَقٍ كُنْدِ قَبْرِ تَبْرِي مَا زَادَ لَكَ لَوْ تَمَّ اِيْدِرْ دَوَّخُو كَاوَبِ
 است و بعضی مفسران گفته اند پس نیست آنکس از دین خدا بر جنب یعنی از دین هیچ ندارد
 و هر که از دین بی نصیب است از قرب و معرفت پر نصیب دارد و لیکن ذکر الله نفس یعنی
 می ترساند شمار حق سبحانه و تعالی بسبب موالاة کفار از ضلالت که صادر است از ذات گفته اند
 که این تهمید عظیم است دلالت دارد بر نهایت توجیه منبری عنه فی التفسیر الکبیر دوی آنکه اقبل
 یَعْرِضُ الْخُطَابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَنْ هُنَا دُجْلًا مِنْ أَهْلِ الْحَيْرَةِ يَعْنِي نَصْرَانِيًّا لَا
 يُعْرِضُ أَقْوَى حِفْظًا وَلَا أَحْسَنَ حِفْظًا مِنْهُ فَلَنْ دَأَيْتَ أَنْ تَتَّخِذَ كَاتِبًا فَمَتَمَّ عَمْرُ مِنْ
 ذَلِكَ وَقَالَ إِذَا اتَّخَذْتُ بَطَانَةً مِنْ غَيْرِ الْمُؤْمِنِينَ فَقَدْ جَعَلْتُ عَمْرُ هَذِهِ الْآيَةِ
 كَيْلًا عَلَى النَّاسِ عَنِ اتِّخَاذِ النَّصْرَانِي بَطَانَةً وَدَوَّى عَنْ أَبِي مُوسَى لَا شَعْرِي أَنَّهُ قَالَ
 قُلْتُ لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ إِنَّ لِي كَاتِبًا نَصْرَانِيًّا فَقَالَ مَا لَكَ قَالَ اللَّهُ لَا اتَّخَذْتُ حَفِيظًا
 أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ قُلْتُ
 لَهُ دِينُهُ وَلِي كِتَابُهُ فَقَالَ لَا أَرَاهُمْ إِذَا هَانَهُمُ اللَّهُ وَلَا أَعْرِهُمُ إِذَا ذَلَمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى
 وَلَا أَدْرِيهِمْ إِذَا أَبَدَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى قُلْتُ لَا يَتِمُّ أَمْرُ الْبَصَرَةِ إِلَّا بِهِ فَقَالَ إِنْ مَاتَ
 النَّصْرَانِي فَمَا نَعْمُ بَعْدَهُ فَمَا تَعْمَلُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ فَأَعْمَلُهُ الْإِلَاحُ وَاسْتَعْنِ عَنْ بَعْضِهِ
 حضرت ایشان ما رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ مَوْكُوتَاتِ قُدْسِي آيَاتِ خَوْصِي نُوَيْسِدْ که حضرت ابراهیم
 عَلِيهِ السَّلَامُ عَلَيَّ نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ این همه بزرگی که یافت و شجره انبیا گشت بزرگوار
 تبری از دشمنان او تعالی بوده قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كَذَلِكَ أَسْوَأُ أَهْوَاءُ حَسَنَةً فِي آيَاتِهِمْ الْآيَةِ
 و هیچ عمل در نظر فقیر از برای حصول ضائے حق جل و علا بر این تبری نیست میاید که حضرت
 حق سبحانه و تعالی را با کفر و کفری عداوت ذاتی است و الهیه آفاقی مثل لات و عزری
 و عبده ایشان بالذات دشمنان حق اند حیل سُلْطَانُهُ و علو و نار جزا این عمل شفع است
 و الهیه هوایی نفسانی و سایر اعمال سنی این نسبت ندارد زیرا که عداوت و غضب نسبت

و بعضی مفسران گفته اند پس نیست آنکس از دین خدا بر جنب یعنی از دین هیچ ندارد

صلوات

باینها ذاتی نیست اگر غضب است بصفات منسوب است اگر عقاب و عتاب است بافعال اهل
 لهذا خود را جزا بر این سیمات نگشته بلکه مغفرت ایشان را منوط به شیت خود داشته و لیکن
 هذا آخر المکتوب الحمد لله اولاً و آخراً و الصلوة والسلام علی رسولہ و آئمتہ
 و منہمدا و علی الہ الذکر امیر و صحبہ العظام و الی یوم القیامہ +

ذکر این حدیث
 مصنف مذکور

مکتوب پنجاه و ششم

بمیرزا ابوالمعالی در جواب کتابت او که اظهار طلب شوق صحبت نموده بود با ذکر بعضی از احوال
 شیخ محمد الخاق که از یاد راست و ختم مکتوب تجدیدت جلیل القدر بهیم الله الرحمن الرحیم
 الله تعالی و تقدس ساحت سینہ را از نقوش با سوسه نصفا و از دوش هوا مری ساسانه ظهور
 اشعاعی حاصل لایزالی که مبر از خیر و نهم و خیال است و مزین گرداناد انقلا تائید لای
 که تلمذ و این مسکین نموده بودند مشرف ساخت چون مخیر از سلاستی ذات بابرکات بود و دست
 افزود آنچه در باب برادر دینی شیخ محمد الخاق مرقوم فرموده بودند بوضوح انجامید چون استخوان و راه
 نمیداد موقوف باشد که بر تقدیر ملاقات آنچه مقتدر است و نصیب طریقین است بنظر خواهد پیوست
 که ما شیخ محمد الخاق کمیند و صحبت گذرانیده است و اخذ فوائد ضروریه این راه نموده است و
 از توین بتکمیل پیوسته و از فنا که رکن اعظم این است آگاهی یافته او را خالی از حال چگونه
 توان گفت مگر با اعتبار آنکه از حال گذشته بخول حال پیوسته است چه حال از توین خبر میداد صاحب
 تکمیل حال پس پشت داده است بے اذواق و مواجید امور است که سیاطن تعلق دارد و اطلاع بر آن
 بے انداد ربانی عے تعلق باخلق الهی چنانکه شانه متعیر است اولیائی تحت قبائی لا یخبرهم
 غیری بسیار از اولیا هستند که بر ولایت خود هم اطلاع ندارند و ظاهر شان از باطن شان
 بیخبر است و دیگران بولایت شان بعلامه پنهانی شکل که پنهانند کسی چه داند که درین گردشوار
 باشد و بر تقدیر یکمشار الیه خالی و بے بهره باشد او را درین امر خطیر نباید دید و مرسل بود و مراتب

نکته
 نکته
 نکته

نکته

مَن ارسل باید ملاحظه نمود شی ایثان نینداین همه الحان ز مطرب است . مع ذلك چون
 اقبال قلب ایشان باین عزیزیت متوقف دارند و سر قید باشند تا از پرده غیب چه ظاهر کنند
 است سعادت بهاست اندر پرده غیب . لکن کن تا کار یزد و رجب . این حقیر در دعا و صلوة
 و آنچه لازم خیر خواهی است بتقصیر راضی نیست و کمال آن ملاذ از دل جان میجوهر آنه فریب
 یحیی . و لطیف الکتاب بخاتمہ حسنہ عن معاذ بن جبل قال احتسب عتار رسول
 اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم ذات عداة عن صلوة الضحی حتی کذا نترای عین
 الشمس فخرجه سريعا فتوب بالصلوة فصلی رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم
 و تجوز فی الصلوة فلما سلم دعا بصوته فقال لنا على مصافحکم لکما انتم ثم انقل
 الينا ثم قال اما انی ساحدکم ما حبسني عنکم الغداة انی فمت من الليل فتوصات
 وصليت ما فديتني فمست في صلوئی حتى استيقظت فاذا انا برئ تبارك و
 تعالی فی احسن صورة فقال يا محمد فقلت لبیک رب قال فيما یختم المسلم
 الا على قلت لا ادری قالها لثنا قال فرایت وضع کف یمن یرکبی فوجدت برد انا و لیل
 بین یدینی فجعلت لی کل شیء و عرفت فقال يا محمد قلت لبیک رب قال فیم یختم
 اللہ الاعلی قلت فی الکفارت قال ما هن قلت مشی الاقدام الی الجماعات و الجلوس
 فی المساجد بعد الصلوات و اسبأع الوضوء عند الکراهات قال ثم فیم قلت فی
 الدراجات قال و ما هن قلت اطعام الطعام و لیل الکلام و الصلوة باللیل و الناس
 نيام قال سل قلت اللهم انی استأک فعل الخیرات و ترک المنکرات و حب المساکین و
 ان تغفر لی و ترحمني و اذا اردت فنته فی قوم فتوفی غیر مغفور و استأک
 حبک و حب من یحبک و حب عمل یقر بی الی حبک فقال رسول اللہ صلی اللہ
 تعالی علیہ و آلہ وسلم انما حق فاذر سواها ثم تعلموها رواه أحمد و الترمذی
 و قال هذا الحدیث صحیح و سألت محمد بن اسمعيل عن هذا الحدیث فقال هذا

حیاتِ حقیقہ

مکتوبات پنجاب و ہندوستان

بہاؤی حبیب اللہ حصاری در تعمیر و قرائع او کہ دیدہ و نوشتہ بودہ **بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ**
الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰ برادر دینی حاجی حبیب اللہ و فقہ اللہ تعالیٰ
 را کہ مختارہ نوشتہ بود کہ رونق در حلقہ باہر داشتہ بودم کہ گویا مرا از من رہو نہ موسیٰ اسرار
 از من نما نہ بعد از ان ندرے و در خود دیدم کہ آن نور سر فلک سائیدہ و از انجا تمام عالم را فرو گرفته
 محمد بار بودن شمار از شمار و هیچ از شمارے نما ندن اشارہ بقائے اتم ست و مشاہدہ نور در
 خود از آثار جماعت و کریمہ او **مَنْ كَانَ مِثْنًا فَاجْتَنِبْهُ وَجَعَلْنَاكَ لَوْ اَنَّكَ تَفْقَهُ بِهٖ فَلَا تَفْقَهُ**
 بلکہ گاہست و آنکہ آن نور سر فلک کشیدہست و تمام عالم را فرو گرفته است اشارہ بجماعت
 استعدا و شماس و جماعت اسمے کہ مرتبی و منہد تعین شماس و احاطہ او بسیار مبادی تعین
 و واقعہ کہ در آن پیغمبر را **صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** دیدہاید و قدحے کہ بشمار پر کردہ دادہ و شما
 آنرا بہ تمام کشیداید و لذت آن شمارا فرو گرفته بعد از ان فرمودند کہ ترا از اصل نصیب مبارک شدہ
 و میخواند کہ آن قدح نسبت حاصل اربود علیہ الصلوٰۃ و السلام کہ جرعه ازان بکام شمار رسیدہست
 و بشارت نصیب اصل مؤید آنست **چہ اصل بہ اصول تپاوست علیہ الصلوٰۃ و السلام و**
قرینہ بر آن کہ آن عزیز پیغمبرست علیہ الصلوٰۃ و السلام استعراق او در نور سبز و سبز بودن آن
مقام و سبز بودن حصص و ولایت او علیہ الصلوٰۃ و السلام ولایت اخف است و اخف نور
 سبز دارد و واقعہ دیگر کہ بالائے آسمان چند سہرہ دیدند و خود را بسہرے کہ بالاتر از ہمہ سہرے است
 یافتہ مؤید عطائے نسبت خاص است واقعہ دیگر نیز مؤید بمعنی است کہ دیدہاید کہ دائرہ بس عالی
 بنظر آید کہ تمام عالم را احاطہ کردہ است و چند دائرہ دیگر در تحت آن ظاہر میشود و من خود را مرکز
 دائرہ بزرگ میافتم در اوقت معلوم میشود کہ دائرہ کائے تحتانی و مرکز ہائے انہا از مرکز آن دائرہ

کہ خود را مرکز آن دارم میبایم ناشی شده است بدانند که مرکز دایره بزرگ میتواند که کنایت و حقیقت محمدی باشد علی صاحبها الصلوٰۃ والسلام بریل آنکه این حقیقت همه وقت مرکز آنست و باقی از بزرگ حقائق تفوق است و همه حقائق و مبادی تعینات گویا ناشی از ان حقیقت اند و از آنکه خود را مرکز آن دارم یافته اید و چه تأیید هویدا میشود و باجمالی این واقعہ و همچنین وقایع دیگر بسیار روشن و عالی است و آنچه اول دیده اید از احاطہ نور خود تمام عالم را نیز تأیید این معنی مینماید چه جامعیت و احاطہ مناسب رب اوست عَلَیْهِ وَعَلٰی اٰلِہٖ الصَّلٰوٰۃُ وَالسَّلَامُ اینقدر هست که اکثر وقایع و مناسبات مبشرات اند و فخر از استعداد و بعضی از ان نبی از قوت قریبہ بفعل و بعضی از ان دلالت بر حصول دارند طلاقاً دلیل حصول نیستند بہر حال امیدوار باشند بیت میتوانی کہ وہی اشک مرا حزن قبول + ایک در ساختہ قطرہ بارانی را + وَالسَّلَامُ عَلَیْ مَنْ اَتْبَعَ الْهُدٰی وَالْقَزَمَ مُتَابِعَةُ الْمُصْطَفٰی عَلَیْہِ وَعَلٰی اٰلِہٖ الصَّلٰوٰۃُ وَالسَّلَامُ وَالنَّسِیْمَاتُ وَالْبَرَکَاتُ الْعَلٰی +

مکتوب پنجاہ و ہشتم

کلاما قاسم روپڑی و در بیان آنکہ فنا و بقا علاوہ ظلمات و اصالت است چون مُعاملہ بعین ذات اقدس تعالی و این علاوہ مانند کارخانہ فنا و بقا القطع پذیرد و در بیان آنکہ وجہ را بوجہ است نہ بذات تعالی و در بیان بعضی از کمالات صلوتیہ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ السَّلَامُ عَلَیْ عِبَادِہِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰ مکتوب مرغوب سیدہ سرت بخش گردید چون ضمن احوال پسندیدہ فاذا واقع سنیۃ بود سرت بر سرت افزود نوشته بودند کہ اکثر از خواشے و نشے نے فہم وجود و تواجد از اعرایے محض میدانند و این دید بیدہی اوقالی گشتہ و بقائے خود را گاہے بذات او سبحانه تعالی نے فہم و اکثر اوقات بصغات امدارین وقت ہم پر توے از ذات ملحوظ شود حمدًا لِلّٰهِ سُبْحَانَا بدرجہ کمال از فنا و بقا رسیدند و زوال عنین بمحصل پیوستہ

و آنچه از جبر عاریت نوشته اند البته عاریت و لانت یابن آن ماندگشته و ظل مایل پیوسته باشد
 عدم نیز که مرآت بود و بعد هم مطلق محقق شده که معامله بزوال همین و اثر کشیده و آنچه نوشته اند
 که بقا کما به بذات می نماید ذات مدین موطن البته ما خود بشان و اعتباری خواهد بود نه ذات
 بحسب معرکه آن مرتبه را غنائی ذاتی است از عالم فنا و بقا بلا واسطه و ظلیت است
 تا هر چه از اطلاق اصل است از صفات نادمه و شیون و اعتبارات ذاتیه غیر زائده آن بقا را گنجایش
 است و چون معامله لغیب ذات افتد و اصل در رنگ ظل در راه ماند فنا و بقا آنجا متصور نبود
 آنرا اگر از ذات متصطلم قوم خواهند که مرتبه وحدت اطلاق ذات میکنند و تمثیلی از آنجی ذات
 میگویند گنجایش دارد و اطلاق فنا و بقا در آن مرتبه شاید و آنچه حضرت ایشان در کتبنا
 الله سبحانه و تعالی بعبودیت بقا ذات نوشته اند بر حسب غایب در رنگ متشابهات دست درگیر
 امثال ابو الهولسان از دایمان آن کوتاه است مامور را اگر ایمانی باین معانی حاصل شود محض
 بیست و هفت تا مشاکل آنان و کوتاهی است و توحیدت بلند و بالائی و بشنو عالم ظلال آسمان و صفات
 است و از ظل حاصل شایسته است کمال در حق ظل آنست که در جهان باصل شود پس وصول افراد عالم
 با سماء و صفات است و اگر نهایت ترقی شود باصول آسمان و صفات و وصول اصول آن الی آن
 یَمْنَعُهُ إِلَى حَضْرَتِ الذَّاتِ تَعَالَى وَ تَقَدَّسَ تَأْهِرُ جَاكُ عِلَاقَةِ اصَالَتِ وَ ظَلِیتِ سِتِ تَرَقِی
 ممکن است و چون این علاقه انقطاع پذیرد ترقی و عروج متصور نبود پس نصیب از مرتبه ذات
 بحسب اینان از آنچه نبود که از ذات در ممکن هیچ تعمیه نکرده اند تا از ذات نصیب بود تمام وجود
 شان و وجه و اعتبارات است و وجه را بوجه راه است نه بذات که از آن مرتبه علیها وجه انقطاع
 است و عاده الله جل جلاله شده است که بعد از قرون متداوله عارف را بعد از فنا تا تم ذات
 از زود خود عطا میفرماید که از آن ذات بذات اقدس راه است پس این عارف بعلاقه ذات
 از ذات مقدس نصیب و امیکید و ذوالعالم که در رنگ اعراض اند و ذات نیست که با وقام بودند
 قیام آنها بذات عارف است و ذات همه آنها همین ذات عارف است و عارف بحکم نیابت

خلاف قیوم آنهاست پس عارف را با افراد عالم غیر از مشارکت اسمی و نمائت صوری کدام مشارکت
و چه نمائت جوهر را با عناصر چه مشارکت حضرت ایشان ما قَدْ سَأَلْنَا اللَّهَ بِسْمِهِ بِرُكَاثَةِ اَنْد
که این قسم بزرگ در یک عصر تنیده نباشد هر گاه بعد از قرون متطاوِل این قسم کوهر بطوئے
تقدیر و در یک عصر چه صورت وارد نوشته بودند که در ناز گاہ و غیر آن کیفیت و واروے روئے
میداد و خورام آتوق متلاشی و استهلک محض مییابد و عنایت و لطیف خاص در حق خود بخند چنانچه
کسی را بهر بانی در آغوش کشند و گویا کشید کشید میرند و خود را از جمیع علایق مُصَفَّاء و مطهر می
و تخلیق نمود گاہ در پہلوئے راست می نمود و گاہ پس پشت چنانچه خانه را از رفیق خوس
خاشاک میکشاند جمع سازند و خود را ناز معلول معین مست عالئے که در ادائے آن روئے
میداد مناسبت بحالت معراجیه خواهد داشت و از سایر حالات ممتاز خواهد بود سایر احوال
را نسبت بحالت صلوتیه نسبت صورت است بحقیقت مثلاً صورتی که در آئینه منظر است
آزرا چه نسبت و کدام مساوات باهل خود غیر از نمائت صوری و مشارکت اسمی نیست خوش
گفت بہت گزینہ صورت آن لستان خواهد کشید حیرت دارم که نازش با چسان خواهد
کشید هر قدر که تکمیل ناز سیکوشند و رعایت سن و آداب آن جہد مینمایند و در تطویل قرات و
رکوع و سجود و روقی سنت سعی میکنند فیض و برکات آن بیشتر رود میناید و حسن و جمال و کمال
آن زیاد تر ظهور می نماید و ترقیات روئے میداد و عنایت و لطیف خاص تعلیل تر میشود و از
علایق مُصَفَّاء تر میشود که از پہلو و پشت ہم دور تر گردند و مول از دوستان و عاصت و کلام
عَلَىٰ مِنَ اتَّبَعِ الْهُدَىٰ وَ الذَّمَّ مَتَابَعًا الْمُصْطَفَىٰ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ اِلَى الصَّلَوَاتِ وَ التَّسْلِيَمَاتِ

وَالْبَرَكَاتُ الْكُلَّةُ

مکتوب پنجاه و نهم

بصوفی سوشد کابلی در تعبیر و قائل و تحسین احوال او در بعضی از مزیات حضرت صدیق اکبر
رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَ عَنْ مَتَابِعِي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ

به برادر دینی ملاحظه فرمایند که کتابی که فرستاده بودند رسید خوشوقت ساخت آنچه از بزرگی
 وقتا نیستی و بقا و بشارت که در وقایع و در منکبات رفته و در نوشته بودند بفرستاد پیوست
 زکات الله شوقا و ذوقا و معرفه و غیره و آن نوشته بودند که بعد از نماز پنجگانه سینه بودم
 که در عزیر ظاهر شدند یک میگویند که صوفی سعد الله در ولایت ملا اعلی است و دیگر میگویند
 که از ولایت ملا اعلی هم بالا رفته است و این هر دو نسبت را جدا جدا خود ملاحظه کردم چون
 بهوش آدم هم از بنسبتین مذکورترین در خود اثری مشاهده کردم و این واقعیه بزرگ بشارت
 است حق سبحانه و تعالی آنرا بر وجه کمال بظهور آورد و درجه علیا و ولایت ولایت ملا اعلی
 است از ولایت کبری هم بلند ترست فوق آن ولایت نیست مگر کالات نبوت و فضل انبیاء
 علیهم السلام مربوط باین کالات است ملا اعلی از معصیت مصحح اند که بولایت شان
 مشرف شود بیکه نصیب از عصمت داشته باشد و از ذنوب محفوظ الکلمه از حنا پترک
 المعاصی ایما ما ابقیتنا مناسبا این واقعیه است آنچه بعد از این نوشته اند که از خود میگویند
 روضه و مرا از من ربوند میگویند که این مقام ملا که مقربین است و مقام رضانست درین حال
 علم و ادراک نماند که مشاهده آن توانم کرد و آنکه نسبت مقام رضا به مقام ملا اعلی آن توانم بود که مقام
 رضا نسبت به مقام سلوک است و ولایت ملا اعلی نسبت به ولایت نبوت است و بعد از نماز پنجگانه
 بودم نسبت روئے داد که علم و ادراک هم از من زائل شد و از من مرار بودند و در کسب مسطور نتوانستم نمودن
 وقت میگویند که این نسبت و این مقام اصحاب کرام است علیکم الرضوان و این مقام عظیم
 چرا علم و ادراک زائل نشود که افضل اصحاب و اکرم انجاء فرموده است العجز عن درک ذلک ملا
 ادرک گفتند اندو را که دیگر است و در کمال ادراک دیگر آنچه مفتی است ملک ادراک است نه در کسب
 زیرا که ادراک بیطرت که عارف را بجهل و حیرت در آورده است و چرا درین نسبت شریفه
 ادراک از من نرماند که در شان صحابی مذکور وارد شده است من ادراک آن بینظر الی میتی میشتی
 سه صحابین و مانع از آن مناسب این واقعیه است ۱۲

عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى ابْنِ أَبِي تُخَفٍّ إِنَّ مَوْتَ سَبَبَ مَعِيَّةٍ فَاصْوَكَشَّةَ
صَحَابٍ يَكْرِأُ بِفَضَائِلٍ وَكِرْأُ بِمُؤَدَّةٍ وَأَوْرَابِغِيَّةٍ أَسْجَاكَ فَرَمُوْا وَالَّذِيْنَ مَعَهُ وَنَزْدَ عِيَادِ
أَمْرِهِ بِاللَّهِ مَعْنَا وَنَزْدَ مَاطُنْكَ بِأَسْتَيْنَ اللَّهُ تَالِيَهُمُ وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا مِنَ اللَّهِ

مکتوب شخصیت (۴۰)

بحمد میرک بیگ بخشی در بیان آنکه فرع هر چه دارد مستفاد از اصل است + بسم الله الرحمن الرحیم
الله تعالی از رفیقت ما سوا محترمانه ساخته در ملاح قرب ترقیات و مادی صحیفه اگر ایمی که نامزد
این مسکین نموده بودند رسید خوشوقت ساخت حدیث شوق و آیه اخلاص که اطمانوده بودند
و واضح گردید ازین جانب نیز این حدیث خوانند و همین آیه مطالع فرمایند آتش شوق حاصل
منسوب گشته است و محبت آن طرف سبقت فرموده یحیئهم و یحیئو نه بهمان محبت است که
گنج کنون را بر نصیبه ظهور آورده و عروس پرده نشین را بجلوه گاه برز بر آورده بسبب وجود
ایجاد گشته و عاشق را از معشوق و انوده باز بقابل محبت خود آن محب و اله را شجود کشیده
و مرآت جمال کمال خود گردانیده با بکمال هر چه فرع دارد و ما خود از اصل است اگر محبت دارد و جرئت
از محبت او و اگر شوق دارد و شاره است از آن شوق فرع در هیچ چیز خود استقلال ندارد خوش
گفت بیت ادائے حق محبت عنایت است ز دوست + و اگر نه عاشق مسکین هیچ خورند
ست + و آنچه در خواب دیده اند که آن لعل بدخشان سال و فیض قائم نبوت علیه افضل
الصلوات و اکمل الخیات بنماست عده میفرمایند که هر که تابع ملت ابو ضیفه کوئی است همراه
ابو ضیفه کوئی درین صف داخل شود بنده همراه تو در آن صف داخل شده و قیاب آن مخیر بوجود است
نماز جماعت خواند و وضو انجامید بشارت است شگرت شمارا و هم مارا حق سبحانه و تعالی از بركات

۵۴ کینیت والد الصديق الاكبر ۱۲ قال الله تبارك وتعالى يا ايها الذين امنوا من ينقصكم من ديني
فنون يا في الله فهو مجيب ويجوز ان لا يفتقر سورة فائدة ان يراه لا يحب الله فانه راجع چارم
۵۵ يعني ابن ماسم بشارته من الخ ۱۳

اَوْصَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْإِلهِ وَسَلَّمَ بِهِرِهِ وَكَرَدَانْدَ وَازِ كَلَالَتِ نَمَازِ اَوْ عَلَيْنَا السَّلَامُ كَمَا مَسْلُحِ

اَمْتُ نَصِيْبِهِ دَاوُدَ وَالسَّلَامُ اَوَّلًا وَآخِرًا *

مکتوب شصت و یکم

بصوفی زاهد برق انداز در تعبیر واقعه که دیده بود پس بسم الله الرحمن الرحيم الله تعالی بر جاده
شرعیات علیه و منت سنیّه مصطفویه علی صاحبها الصلوٰة والسلام و الخیرة المستقیم و
مستقیم دارا و کتابی که درین و لا فرستاده بودند رسید خوشوقت ساخت اظهار آرزوی که از
آیة نادان جامه بزرگی در وقت وداع نموده بودند بوضع انجامید پیش بهانست که در اندام
عید گاه شما خست شدید را انجام نموده بود تا داده شود من ذلک لغتیم که شغایب میفرستیم حال
بهت درنده کتابت مثل بیک پیر این فرستاده شدند خواهند پوشید و لباس آرزوی بزرگ خواهند
کرد واقعه که دیده بودید که وقت نماز رسیده و شما تنها ایمنی خواهید نماز را ادا کنید اقل اراده کردید که
حقیقت امامت کنم باز بخاطر آوری که مقتدی نیست چه اعتیاد امامت است دین افشا الهامی
بگوش رسید که جمعی از ملا که داخل جماعت شوند چنانچه ملا که آمدن گرفتند هم لباس سفید با من
استاده نماز کردند چون وقت سلام رسید بوقت من همه سلام گفتند نظر بدست راست کردم
قریب چهار صد و پانصد کس در نظر آمدند و طرف چپ هم بدین دستور بعد از آن چون باز ملا ظاهر
نمودم هیچکس گویا نبود و محمد و اچون شما بعد از سلام امام رسیدید و بجماعت رسیدید چنانچه نوشته
بودید و این باعث شکست خاطر شما گشت جهت تسلیم شما این کرامت بشمار دزدان خداوندی
جل شانه بجای آید که باین کرامت و باین الهام و باین دید ممتاز گرفته در حدیث آمده است من
اَذَنٌ وَاَقَامٌ فِی فَنَاءِ مَنَ الْأَرْضِ وَصَلَتْ وَحْدَهُ صَلَّی الْمَلَائِكَةُ خَلْفَهُ صُغُوفًا وَهَمَّ
مَصْرِیثُ اِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِی اَرْضٍ فَاَقَامَ الصَّلَاةَ صَلَّی خَلْفَهُ مَلَکَانِ فَاِنْ اَذَنٌ وَاَقَامَ
صَلَّی مِنَ الْمَلَائِكَةِ مَا لَا یُرِی طَرَفَا یُرَکَعُونَ بِرُكُوعِهِ وَیَسْجُدُونَ بِسُجُودِهِ وَیُؤْمِنُونَ

عَلَيْهِمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ سَائِرِ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ + +

مکتوب شخصیت دوم

بخواه میرزائے گل بهاری در جواب حل شبهه که بر کلام حضرت ایشان ما قَدْ سَأَلْنَا اللَّهَ بِحُجَّتِنَا
 یسیر نموده بود در جواب استدلال معتزله که مدعی رویت آورده اند و نیز در جواب اعتراضی که
 عبارت لغات کرده بِنِعْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالْ
 السَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالْأَمْرُ أَجْمَعِينَ پرسیده بودند که معتزله نفی رویت اخروی میکنند
 بدلیل آنکه رویت تقاضای مقابل و محاذات مَرْتَبِی میکند پس اگر حق سبحانه مَرْتَبِی باشد جهت و
 نهایت او را ثابت بود تعالی و حضرت محمد و اهل بیت آن شایسته این شبهه را در جواب فرموده اند یک آنکه
 لا نَسْتَعْمِلُ که در رویت بَصْرِی مقابل و محاذات شرط باشد زیرا که مقابل نسبت است که بتعالین
 قائم است پس چنانچه از جانب مَرْتَبِی شرط است باید که از جانب رَافِی نیز شرط بود که مقابل مَرْتَبِی
 باشد و حال آنکه حق تعالی جمیع اشیا را بحد و بیحد و بیج محاذات نیست دیگر نوشته بودند که محاذات
 نادان میرسد که معتزله که گفته اند رویت بَصْرِی تقاضای مقابل و محاذات میکند مراد ایشان از بَصْرِی
 قِطْعَه عَصَبِیّه است و این قِطْعَه در آن حضرت منفی است گفته اند حق تعالی بی نهایت است به چشم و شوا
 است به گوش در جواب گویم اَوَلَا أَنْكُرُ أَنَّ هَؤُلَاءِ هُمُ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِكَلَامِ اللَّهِ وَبِأَنَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
 مُنَاطَرَه گفته اند وَلَا يَدْرِي قَوْلُ التَّنْذِيرِ إِلَّا إِذَا كَانَ مِنْكَ ذُنُوبٌ كَثِيرَةٌ تَأْتِيكَ الْوَيْلُ مِنْ غَيْرِ مُنْذَرٍ
 از بَصْرِی قِطْعَه عَصَبِیّه است بصیرت نقل باید کرد که مراد ایشان این است ثانیاً آنکه معتزله که در صحبت خود
 محاذات و غیره را اشتراط مینمایند امری نیست که بدیهه عقل بآن حاکم باشد بلکه استبعاد است

۱۵ یعنی رویت یکشتم سر ۱۵ قوله مراد ایشان این شبهه است از طرف میرزا گل بر کلام حضرت مجدد قدس سره ۱۲
 یعنی در جواب اعتراض میرزا گل بر کلام حضرت مجدد قدس سره و رد نموده ۱۲ قوله سند اخضر یعنی قولی و قدس سره
 زیرا که مقابل نسبت است الخ ۱۳ یعنی بلکه این اشتراط از جهت بیدادستن است مراد رویت را بدون تحقق
 این شرط فافهم ۱۲

که از قیاس غائب بر شاہد ناشی شده است یعنی در شاہد رویت بے این شروط واقع نیست چون
عقل باین حکم انس و الفت گرفته است و غائب نیز اجزائے این حکم قیاساً علی الشاہد مینماید و
حاصل جواب حضرت ایشان آنست که این قیاس سے مع الفارق زیر که در شاہد حصول رویت
بطریق خاص است کہ بے دو چیز صورت نئے بند دیکھے آنکہ رانی قطعہ عصبیہ است دوم آنکہ
مرئی محد و دوزی جہت است و مکانی چہ درین نشاہ غیر محد و مرئی نیست پس اگر در غائب یکے
ازین دو چیز مفقود شود حکم قیاس فاسد باشد چہ قیاس مائلت سے طلبہ لہذا این حکم در رویت
حق تعالی را اجاری نشد کہ یکے ازین دو شرط مفقودست زیرا کہ مرئی ہر چند محد و دست اما رانی
قطعہ عصبیہ نیست و در رویت مومنان و سحانہ را نیز یکے ازین دو شرط مفقودست چہ رانی ہر چند
قطعہ عصبیہ است اما مرئی محد و دوزی جہت نیست پس قیاس فاسد باشد اگر با وجود فقدان یکے
ازین دو شرط این حکم قیاسی درست باشد لازم آید کہ حق تعالی مارانہ بینہ چہ رانی ہر چند قطعہ عصبیہ
نیست اما مرئی محد و دوزی مکانی است پس محاذات و غیر مارا مستلزم باشد پس ہر گاہ در رویت اللہ تعالیٰ
مارا محاذات و غیر لازم نیاید با وجود آنکہ مرئی محد و دست در رویت مومنان اورا سحانہ نیز محاذات
و غیر لازم نباشد چہ رانی ہر چند قطعہ عصبیہ است اما مرئی مکانی نیست یعنی چنانچہ بقطعہ عصبیہ
مرئی را دیدن بآشراط محاذات نزد عقل متبعہ است ہچنان مرئی محد و دوزی مکانی را بے محاذات
دیدن متبعہ است و در سجا و عقلی ہر دو برابرند پس یکے را تجویز نمودن و از دیگرے فرار کردن از
حدیم تدبیرست و بہذا التقریر اندفع اعراض العلامة التقنازانی مذکورہ ایضا انتشار اللہ تعالیٰ
بدون ارتکاب قتل کما لا یخفی را بجا آنکہ اعتراضہ کہ شاہد اید علیاً نیز مثل این اعتراض کردہ
اند و دیگران جواب از ان وادہ اند شارح عقائد نسفی گفتہ و قد یستدل علی عدم الامتیاز
بروئۃ اللہ تعالیٰ ایتاناً و فیہ نظر لان الکلام فی الرؤیۃ بحاشیۃ البصر لا و کمال محشی
براستہ لال مذکور حاشیہ نوشتہ است و حاصلہ آنکہ قیاس الشاہد علی الغائب و ہو فاسد

باید که در صورت نامرضی رضایند اگر چه وجه جیب بیند چه وجه او در نامرضی آنست که مرضی نیست
 سؤال بنده آنکه ظهور وجه جیب در صورتی که مرضی نباشد چیست چرادر صورتی ظاهر شد
 که موافق رضای او نیست باید که جمیع مظاهر و مصادر مرضیات باشد جواب آنچه شیخ گفته که در
 صورت نامرضی نه بآن حسنی است که ظهور در آن صورت نامرضی است تا سوال وارد شود بلکه بآن
 معنی است که کسب آن ظاهر مرضی است چنانچه گفته اند که خلق کفر قبیح نیست و کسب کفر بنده را
 و کافر شدن او بیعت است **ع** خَالِقُ الْخَيْرِ وَالْشَّرِّ الْغَيْبُ ، وَلَكِنْ لَيْسَ يَرْطَبُ بِالْأَلِ
 پس معلوم شد که همه مظاهر باعتبار ظهور در مطلق و مطلق مراضی اند قبیح و غیر مرضی کسب است
 و بطور صوفیه موقوفه مطلق عبارت از ظهور اوست باین کسوت و تحقق اوست بآئین و احکام
 این آمل صحت وجود میگویند که هیچ چیز قبیح و شرارت ذاتی نیست اگر است نسی و اضافی
 است **ع** پس بدی مطلق نباشد در جهان + بد به نسبت باشد آزا هم بد آن + و حضرت
 ایشان را درین مقام تحقیقات و مقالات مفروضه است چنانچه از رسائل و مکتوبات آن حضرت
 واضح است **وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ سَائِرِ مَنْ أَشْبَهَ الْهُدَىٰ +**

مکتوب شخصت و سوم (۶۳)

بمحمد یار خادم حضرت خواجه محمد ثبند در جواب کتابت او که مشعر از فنا و بقای اتم بوده
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَدَا الْحَمْدُ وَالصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ الْمِيثَاقَاتِ میرساند کتابتی که
 مستفیدین احوال اذواق سنیه بوده ارسال داشته بودند رسید سرت بخش گردید الله تعالی التوا
 ترقیات را مفتوح و ملا و بر جاوه شریعت علیه و ست سنیه استقامت دانا که مدار کار بر این
 استقامت است دید و نیز خراط الفتاد نوشته بودند درین ایام یقین کامل مشکوف میگرد
 که وجود و کمالات تابعه وجود که در مراتب عدم منعکس بوده درست بآل خود مطلق شده و همچنانکه
 صفات بآل خود رجوع نموده ذات که عدم مقیده است نیز باصل خود راجع گشت و این چیز ناز

وجود و ناز عدم باین طرف منسوب نماند معلوم نمایند که این حالت که نوشته اند درجه کمال است
در فناء نفس که منبطل عین و اثر است درین مظهر نفس با سلام حقیقی مشرف میگردد و دو باطنین
میرسد و رحنی و مفرضی میشود و نیز نوشته بودند که از هر سر موت نور ظاہر میشود و بنوعی
وسعت و بساطت پیدا میکند که تمام آفاق را از عرش تا فرش احاطه مینماید و در هر ذره از
ذرات عالم سرایت دارد و سعادت آثار این دیدار آثار بقاست که مترتب بر فناء اتم
است چنانچه کریمه اوست **كَانَ مَيْتًا فَاحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَاهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ**
اشعار نسبت بآن و وضوح احاطه نور دالات بر جامعیت شانه که بآن بقا حاصل شده است
دارد نوشته بودند که این دیدار اصله دارد یا مجرد وهم و خیال است امید است که محبت خیال باشد
چه گفته اند علامت صحت حال حصول یقین است بر وجه کمال چون یقین بر وجه کمال است
بیرون از تراش و بهم و خیال است **وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِحَقِيقَةِ الْحَالِ الْيَدِ الْمَرْجُوهِ وَالْمَلَابِ**
وَالسَّلَامُ

کتوب شخصت و چهارم

بخواجہ محمد صادق بخاری مدنی در اظهار افتخار بروضه مقدسه رسالت پناه **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی**
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و در بیان اذکار و اعمالی که مناسبت بهر کدام از ولایات ثلثه و کلمات
نبوت و فوق آن دارد و اشارت بمقاماتی که ترقی در انجام بوط باعمال نیست بلکه منوط
بفضل محض یا محبت صرف است **بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلٰوةِ وَ**
اِرْسَالِ النَّبِیَّاتِ میرساند احوال او ضلع فقر را بخند و مستوجب حمد است **اَلْمَسْئُوْلُ مِنَ اللّٰهِ**
عَزَّ وَجَلَّ حَافِیْتُكُمْ وَاسْتِغْفَامُكُمْ عَلٰی جَاذِقَةِ الشَّرِیْعَةِ الْعَلِیَّةِ وَالتَّنْهَةِ السَّیْنِیَّةِ
الْمُصْطَفَوْنَ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ وَالتَّحِیَّاتُ نموده فقر را دور افتاده دور از کار
امید دارند که مجاوران روضه مقدسه و جارب کثبان آن سده سنینه و معتقدان آن دیار

پُر آنور و زارین اِذْ هُنَا فِی الْغَدَّارِیْنِ شکستہ دل افکار و دران بد گاہ سلسر اسرار یاد دہند
 و از او عجز و افتخار سلام فقیرانہ اور اعروض فائدہ گاہ گاہ قدری تیرہ نگاہ باین و اَلْهَفِشْ
 نمایند کہ کفایت تامی کار این فروماندہ موقوف بہ نیم نگاہ است خوش گفت سے از مرد
 سر و خلد شستی و ستن بہ موقوف بیک نگاہ ستانہ گفت کہ کتاب ہائے متعدّدہ از شمار سیدہ
 شترت ما بخشد لیکن در ارسال جواب از بخواب کوتاہی رفتہ است بعد صاف مذمت اہد
 انحال بیچکلام الان مقام حاضر نیست تا بر طبق آن چیزے نوشتہ آید یا کجملہ مضبوط اوقات
 کوشند و موفقی وقت و حال یا اعمال طاعات تیرہ و از ند و طالب ترقی بوند و روز بہ باشند
 مِیْنِ اسْتَوٰی یَوْمَئِذٍ فُھُوْ مُغْبُوْنٌ در کمالات ولایات نہ گانہ غالباً ترقی و البستہ با ذکر است
 سوائے قرآن مجید غایت فانی الباب در ولایت ظلی کہ ولایت صغریٰ ست مراقبات و اذکار
 قلبیہ بیشتر طاعت وارد و در ذلّ ولایت دیگر کہ ہر کدام باہل متعلق ست و از نقل و راستہ ذکر
 لسانی و تکرار کلمہ طیبہ بیشتر ترقی بخش ست و چون معاملہ ازین ولایت بالا رود و شروع
 در کمالات نبوت واقع شود دران موطن تلاوت قرآن مجید و نماز خصوصاً صلوات و الفضل
 سودمند و نافع ست و چون معاملہ ازین ہم بالا رود مقامے پیشے آید کہ عمل و اعتقاد را
 در انجا اثر نیست ترقی در انجا مربوط بہ محض فضل و احسان ست آین مقام مخصوص با بنیاء منزل
 عَلَیْہُمْ الصَّلٰوٰتُ وَ الذِّکْرٰتُ و بطریق ایشان ہر کار از امتثال بنوازند و چون ازین مقام
 ہم ترقی واقع شود معاملہ از تفضل محبت گراید افاضہ کمالات و ترقی دین موطن منوط بصر و محبت
 بود و در محبت نیز در کمال ست محبت و محبوبیت ظہور کمالات محبت مخصوص حضرت کلیم
 عَلَیْہِ السَّلَامُ و کمالات محبوبیت فاتیہ اولاً مخصوص حبیب ب العالمین ست عَلَیْہِ الْاَفْضَلُ
 الصَّلٰوٰتُ وَ اَکْمَلُ التَّحْنِیٰتِ و بطریق این ہر دروا کا بر دیگران ہم ازین ہر دو کمال امید دارند

وَالسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَعَلٰی سَائِرِ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدٰی

لے والہی مرکتہ و شیفہ و بے خود ۱۲ منتجب

مکتوب شصت و پنجم

بفضل آل آب شیخ بدالدین سلطانپوری و اہلبارش تیاق و ملاقات و ایام فیوض و بَرَکات
 روضہ منورہ حضرت مجدد الف ثانی رَحِمَہُ اللہُ عَنہُ بِسْمِ اللہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ
 وَالصَّلَاةِ وَالدَّسَائِلِ الْحَقِیَّاتِ میرسانہ احوال و اوضاع فقرا و ایچہ و دستوجب و حدت المسؤل
 مِنَ اللہِ عَزَّ وَجَلَّ سَلَامَتُکُمْ وَ عَافِیَتُکُمْ وَ اسْتِقَامَتُکُمْ ظاہراً وَ باطناً عَزَّوَالِیام مُفَارَقَتِ
 بامرد اکشید و حدیث شوق از بیان بیرون دوستان ہر سال ہنگام رجوع حجاج انتظار
 قدم شریف میر بند چمن معلوم میشود کہ نیامد چشم ہر سال دیگر سید فزاد اگر ارادہ توطن آنجانیست
 اعلام فرماید تا شتاقان را امدی الراحۃن حاصل آید الحق افسوس است کہ کسے اذان و یار
 علیا باین دیار سُخْلِ آید و اذان اماکن متبرکہ کہ منبع فیوض و انوار است باین اماکن ظلمانی کہ
 معدن کفر و بدعت است گراید از آمدن خود چند آن نفرت و حسرت دارد کہ چہ نوید آرساگر
 بنیت زیارت روضہ مطہرہ حضرت پیر و تکلم و ملاقات مجاوران آن مقدس سرسایند و از
 بَرَکاتِ این موطن نیز بہرہ مند شوند بخیالیش دارد کہ فیوض و انوار اینجاے ماخوذ و مستفاد
 از انوارِ آن موطن است اما نہل الحصول ست زمین ہند ہر چند پر ظلمت و کدورت است لیکن
 چشمہ حیات و ظلمات ست نہ بتاریکی درون آب حیات است و انوار حرکت درخشا
 آفتاب است و از اسرار محبت متوکلہاں اینجاے امیدوار باجمہ اگر استخارہ مُسَاعَدَت کند و سیر
 این اماکن نمایند و شتاقانِ ائمہ و سازند مناسب ست توقع کہ این مسکن اہل انماکن
 شریفہ و در دُخْلِ بندگانے خیر یار و آرد و سلامتی قائمہ او خواہند و در مواجہہ روضہ منورہ
 سلام فقیرانہ این درویش عرض نمایند کہ قبول افتد زہد عز و شرف و السلام
 عَلَیْکُمْ وَ عَلَی سَائِرِ مَنْ اتَّبَعَ الْهَدٰی وَ الذَّمُّ مُتَابَعَةُ الْمُصْطَفٰی عَلَیْہِ وَ عَلَی الْاٰلِہٖ وَ صَحْبِہٖ
 الصَّلٰوٰتُ وَ التَّسْلِیْمٰتُ وَ الْبَرَکٰتُ الْعُلَیَّ

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

مکتوب شصت و ششم

به برادر بزرگ گرامی خود قدوة الکاملین امام العارفين زبدة العلماء الراغبين مظهر الميراث محمد
 حضرت شيخ محمد سعيد در بیان شوق و اظهار آلم دوری بسم الله الرحمن الرحيم
 بچه مشغول کنم دیده و دل که کدام دل ترا میطلبد دیده ترا میخواهد آخر مخلصان بعرض
 میرساند که آلم دوری و در بهجوری را چنان و اناید و شوق دریافت حضور موفور التشرورات
 کجا شرح و در بهیت این خط سر بهر بجانان که میدهد وین در سر بهر بد زبان که می برد
 خاطر فانی تر منتظر اخبار فرخنده آمار است امید و است که با اعلام آن مشرف و مسرور میگشته باشد
 چند روز است که این مسکین را در در تنگنایست چنانچه در مجلس غریب و دستگیر در دولی نشسته
 چند ساعت حاضر شده بود و در وقت گرم نیز در دولی نشسته بنابر جماعت حاضر میشود و الحمد
 لله سبحانه على جميع نعمائمه والصلاة والسلام على افضل انبيائه وعلى آله و رساله
 اجمعين

مکتوب شصت و هفتم

بخواجہ ضیائی مودودی در تحریض بر رفع مُرادات که منوط است بزوال صفات ارادت و در تبصیر
 و قانع که دیده و اهتمام در حصول کمال فنا و زوال اخلاق رفته بسم الله الرحمن الرحيم
 الله تعالی حصول مُرادات مکرّم کند بلکه از جمیع مُرادات و وصف ارادت نیز تهی گرداناد
 اطور و ولایت بندگی و صف ارادت را بر نتابد مُراد خود خواستن نفی مُراد حق کردن است تعالی
 و تقدّس باید که صاحب سینه از همه مُرادات و آرزوهای بود و هیچ بهیوس و بایسته غیر از حق
 سبحانه نماند نه در تو یکیک آرزو و ابلیس نیست و اهل الله برائے دفع مُرادات اهتمام در زوال
 صفات ارادت نیمانند و علاج بر صل میفرمایند که تا صفت ارادت در بنده است و در و مُرادات
 تصور است چون صفات ارادت نفی شود و طور مُرادات تصور نباشد نوشته بودند که نفی و اثبات

ما بعد و پنجاه و یک میرسد و فنا نیست معلوم میشود قبل ازین در ضمن فنا نیستی وجود خود را فانی
 مییافت و سر خود را میدید که هست و الحال سر را نیز درنگ جود فانی میباشد اما زبان باین
 هست که گویا باو فنا نرسید و ما هر عضوئی را که بقنا نرسیده بیند دلالت بر نقصان فنا
 دارد که بکمال نرسیده است خصوصاً سر را که رئیس اعضاست و ما وائے نفس و محل انانیت و ترفع
 که منافی بندگی است و مقام خیالات فاسده که فنائے آن از انیم قیام است آحال چون سر را
 فانی مییابند نفیست و بشارتی لیکن نقصان زبان هنوز هست زبان هم رئیس اعضاست
 و در رنگ سر منشأ فاعلم و اخلاق سینه وارنده است که چون صبح میشود همه اعضا پیش زبان
 می آیند میگویند اگر تو سلامت ماندی ما همه سالم میمانیم اگر تو در لغزش رفتی ما همه بلغزش تو گرفتار
 میشویم اصلاح آن از ضروریات است که مستغنی اصلاح دین و دنیاست بداند که فانی حقیقت
 تخلص است از اخلاق ذمیه و بقا تحقق با اخلاق حمیده پس هر عضو را که محل اخلاق بدیهه است
 بجای خود بیند که فنا باین راه نیافته است دلیل بر عدم زوال آن اخلاق کند و آن دلیل نقصان
 فناءست که اگر فناء درست شود این اخلاق ردیه از شرارت عدم ناشی است مانند آنچه نوشته اند
 که قبل ازین خود را دهانه میدید که دروازه نداشت و هر چند قصد بر آمدن میکرد میسر نمیشد و الحال با فنا
 خود را دید که بهر طرف که رو میکرد دیوارش میشد و راه میداد و همچنین بقصد هم نظر میکرد و مشق
 میشد و راه میداد تا نه برآمده است نیز نموده است که هنوز از تنگنای تقید و تعین رسته اید و
 بعضائے اطلاق نه پیوسته و آن از نقصان فناءست و آنچه دیده اید که خلال دندان میکنید و از آنجا
 گوشت مشت مشت می آید از آبش مرغان مسکنان می اندازید و شکر میگویند آن بسیار
 خوب است که پاک و مصفا میشود و اخلاق سینه می آید و آنچه بالائے سر فر فرغید روشن ظاهر شود
 مانا که نور سر شماست که از سینه بر سر آمده است و تربیت ساکنان سر میناید با حمله و ضبط اوقات

قال صلى الله عليه وسلم اذا اصعب ابن آدم فان الاعضاء كلها تكفر للسان فتقول انتق الله فينا فاننا نحن بك فان

استغفر استغفروا ان اعوججت اعوججتا و اهل التوراة مشكوة باب حفظ اللسان بدو كغيرها يعني انما و خضعت

و در لغزش رفتی ما همه بلغزش تو گرفتار میشویم

مانا

بسیار

خوب

کوشنده طالب حق باشد تا مادی گورو قیامت کند و احیة را بدو عاید دارند و السلام اولاً و آخراً

مکتوب شصت و ششم

بخواجہ احمد سعیدی در بیان آنکه جمعیت صوفی در طاعات اثر نسبت معنوی است و توضیح تشریحی از محبت پنداره بیغم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و در سال الحیات میرساند مکتوب شریف که بصوب حاجی یوسف فرستاده بودند رسیده خوشوقت ساخت از ضبط اوقات و قلت اغلاط و طاقات و احاطه آفات با ذکر و طاعات و ترک طعام و سایر قہویات که نوشته بودند واضح گردید و سرت بر سرت بخشید نالک الله تو فیقا و جعل اتباع الرسول و محبته علیک و علی الہ الصلوٰۃ و السلام لک رفیقاً محمد و جمعیت صوفی و ضبط اوقات اثر نسبت معنوی است که بر باطن نافه است و از آرام خود آواره و در تفقد مطبوعات حقیقی از اسباب باطل مانده و در شہو آتیار او مستغرق و متہلک ساخته و نام و نشان از او گمداشته و عین و آخر بر دشته باطن عارف در ذکر و قلت حضور محبوبیت ظاهر او که بر احوال از ان دور است بوظافت از کار و طاعات مسرور و مانوس است بآمل شکر حق جل و علا برین توفیق صوفی بجای آرند و مرصع متاع و ثمرات آن باشند و چشم بر ترقیات معنویہ و وزند و از تصور عجب و مانند آن حیران لرزان باشند و استغفار را لازم گیرند و جناب قدس از ان برتر دانند که اعمال معیوب ما شایان آن بارگاہ مقدس بود با وجود این او عمل فرو نہ نشینند و در از دیو آن کوشند و استغفار از ان نمایند که بزرگان گفته اند اغفل و استغفر فامول از دوستان مہملات سلامتی خاتم است لا ازار بدنی و فوت فرزند بزرگ کوشه نوشته بودند معلوم گردید چون بتدبیر و ارادہ حق سبحانہ راضی و شاکر باید بود بلکه از فعل محبوب لذت باید گرفت الا کم صوریہ و سیلہ ترقیات معنویہ است محمد و ابگفته مردم از جاز و زود نسبتی که میان ما و شماست ممتاز است محتاج بہ بیان نیست

سے بیخ در انجمن بریاری از خودینی و خود پنداری ۱۱

قُلْتُ يَا كَثْرَتُ مُرَاسَلَاتِ دِلَانِ تَعَاثُفَتْ نَفْسُكَ وَالسَّلَامُ أَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب شصت و نہم

بخواجہ محمد شریف بخاری در صلح او بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اللّٰهُ تَعَالٰی بِاَعْلٰی مَرْتَبَتِہٖ
وَالْکَمَالِ سَانَادِ مُرَاسِلَہٖ شَرِیفِہٖ کہ بدست حاجی یوسف فرستادہ بودند رسید دست بخش
گنجید از رجوع طلبان و گرمی سنگامہ شان و ظهور آثار توہمات نوشتہ بودند بوضع انجاسید
شکر خداوندی قبل شائدہ بجا آرد و احوال طلبان را مرآت احوال خود دانند تعانی مکنونہ شہادت
کہ در آنہا ظهور میکند از رجوع شان ترسان باشند و از عجب پذیرد از رُخسہ بودند بعد از استخارہ
شکل گویند و توہمات را بدہدہ آنہا مبذول دارند و سایر اوقات را بذکر و فکر معمور دارند و در تعمیر
آخرت کوشند و کمر و قیامت را ہموارہ و نظر دارند جَاءَتْ الرَّاحِفَةُ تَتَّبِعُنَا الرَّكْبُ فَتَجَاوَزَ
الْمَوْتُ بِحَدِّهَا فَنَزَلْنَا اِیْنَ سَکِیْنٍ رَا بَدْعَاے ظَہْرِ الْغِیْبِ یَا دَا اَرْدُو سَلَامَتِی خَالِدَہٗ اَوْ خُطْمَہٗ جِبْتِ کَلْبِ
غیر رسالت آنہا خواجہ علیہ السلام نوشتہ بودند مبارک است ستارہ بکتبہ شریعہ دین امر خیر نمایند
وَالسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَعَلٰی سَاوَرِیْنِ اتَّبَعِ الْهُدٰی وَالتَّزَمْتُ بَعْدَ الْمُصْطَفٰی عَلَیْہِ
وَعَلٰی اٰلِہٖ الصَّلٰوٰتُ وَالْبَرَکٰتُ الْعُلٰی +

مکتوب ہفتاد و نہم

بہ مخدوم زادہ عالی مرتبت شیخ محمد صدیق مذکور بعضہ احوال حقائق آگاہ میرزا امان اللہ برہانپوری
وشرح استفادائے اواز برکات حضرت لیثان سلمہ اللہ سبحانہ مرقوم گردید بحکمہ قَا
وَمَصْلَحَہٗ تَعَلَّقْتُ بِہٖ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَالسَّلَامُ عَلٰی عِبَادِہٖ
الَّذِیْنَ اصْطَفٰی حَقَاقِ آگاہ میرزا امان بیگ سنہ ہزار و پنجاہ و ہفت از بلدہ برہانپور بلدہ
سمرقند بہمہ زیارت مرقوم پھر حضرت پیر و شکر قَدْ سَمِعْنَا اللّٰہَ سُبْحَانَہٗ لَیْسَ بِہٖ الْعَزِیْزُ

و ملاقات مجاوران آن روضه مطهره کمال شوق و نیاز رسید میگفت که ازان باز کاین احقر
 احرام اینجا بست آنافا تا خود را چیر و دیگر یافت و حیران این معامله غریبه و عجیب شده که این
 چیست که میگردد و بهر زمان حقیقه ظهور میکند که بیان او بگویم و فهم در آن آید که به هر سر
 منحل بودم پیغمبر خدا را صلوات الله تعالی علیه و آله و سلم در خواب دیدم و میم که بار تمام عالم
 بر سر مبارک آن سرور است و آن سرور علیه و آله الصلوة والسلام آن بار را بر فرق مبارک
 حضرت ایشان قدس سره گذاشته و حضرت ایشان بر سر تو او اند بفقیر خطاب کرده گفت که
 تو بر سر من آن بار را وادی و چون دخل بده سر نه شد میگفت هر شب که در حرم شریفین میقام
 بعینه و اینجا میقام و نیز میگفت که روز و شب و نیم صفر است در روضه منوره حضرت ایشان بودم
 نسبت خاص الخاص اینجا ظهور پیوست کاین کمترین در تحریک و تقریر آن عاجز است و هیچ
 وجه شرح و بیان در آن آید و ذکر و ادراک را در آن راه نیست و و نیم و فهم را در آن گنجایش نه الخ
 و نیز میگفت که روزی میم که بارگاه عظیم بر پا کرده اند و طنا بهای آن تا دور و در رفعت است
 میگویند که این بارگاه فلان است نام فقیر را زده و تمام اهل عالم در زیر آن بارگاه اند لیکن تفرقه
 در میان عوام و خواص است که عوام در زیر طنا بهای اند و خواص در عین بارگاه درین میان حاضر
 بارگاه دست هر اگر رفته از زیر طنا بشی در بارگاه دخل ساخت و نزدیک خود نشاند اهل آن
 مجلس بن مصافحه میکنند و تنهیه دخول بان محفل عالی میدهند و همچنین بارها آن عزیز را اظهار کرد
 که امروز یا فردا حلقه یا غیر آن فلان نسبت و انجمن فیض از تو بن رسیده روزی میگفت که
 مرا بشارت دادند که بر هر خانه که نماز کنی آن بیت ریختم و نیز میگفت که روزی از تذکره فقیر
 و زلات ذنوب و معاصی که سر بر زده و میزند دزدی بودم و نادوم و نشتن دهم گشتم که سیات
 تو حکمت مبدل شد روزی میگفت که در روضه مطهره نشسته بودم میم که رسول خدا
 صلوات الله تعالی علیه و آله و سلم حاضر اند و از کمال کرم مرا میفرمایند که من از برای خدا اجل و علما
 یعنی براده سفر سه پند از بر ما چند بر من آمد

ترا دوست میدارم و هر که ترا دوست دارد مرا دوست دارد و یا من و او را دوست دارم گنجی ازین دلو
 لفظ فرمودند بعد از آن فرمودند که من بر غریبی نامرادی او وقت میدارم روزی بنفیر نوشته فرستاد
 که این فیه بمقدار اوقات دست خود تحریر و تقریر نیست که از حدود قیوس و برکات و وارادات در
 چیز تحریر و تقریر تواند آورد و هر چه هست این است از حضرت پوشیده و پنهان نیست و چون
 لازم است که بعضی برساند ناچار از خدا و ب قدم بیرون نهاده عرض میدارد که درین حلقه که بعد از
 نماز ظهر که حافظ قرآن مجید خواند نسبت وارد شد که از تحریر و تقریر بیرون است بجا می رسیده
 بآن تمام رسیده از روح و در جنبه اثری از حس حرکت نیست این فقیر میخواد برساند خود اثری
 نمی بیند اما این حالت را که بعضی میدارد در میا بی علوم شد که این مقام قاب قوسین است این
 جنبه که بود اینجا ندیده و سیر فوق آن افتاد که مقام او آونگی است احوال انجاری هیچ وجه بیان نمیتواند
 کرد این قدر عرض میدارم که در آن حالت باز حالتی دست داد که از و تقوی داشت آینه انقلا
 که در عالم سیر واقع شود حالتی و کیفیت بود که در درک و فهم و درنی آید حضرت ایشان بزرگ
 قَدْ سَأَلَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ كَيْفَ يَرَى الْكَافِرِينَ و حضرت ایشان که حضرت اند میفرمایند که ای مقام مقام
 محموس است اما هیچ محسوس معلوم نمیشود که این کیفیت اطلاع بخشیدن از حضرت بچه کیفیت است و
 استماع این خیر تمام تقصیر که صاحب است بچه کیفیت و آنچه عرض میکند چیست سعی دارد که باز فوق آن
 ظاهر شود و بآن رسیده و جذبه یار نمود و هیچ ظاهر نشد در آن حال کرم و شکری نمود و صورت تضرع
 دارد و معلوم شد و فوق آن تصور نبود و اثری از تصور کننده و تصور نبود و کلامه میگفت در آن
 هنگام که بداده حج با اهل و عیال از خانه برآمد و بکشتی سوار شدم روزی طغیان باد شد و در کشتی را
 یاس خاص بوی داد و من در تاسف و تالم فوت حج بودم که درین اثنا طلم شدم که حج اهل عرفات
 درین سال حج تو قبول خواهی شد خوش گشتم که هم امید نجات از ورطه فتنه حاصل شد و هم فیداد گ
 حج و عنایت دیگر و ذلله آلود شد میگفت در حضرت که اراده زیارت قبر میرم تصور کردم پرسیدم مقبره
 بزرگ نشان دادند چون بآن جابرسیدم قبور بسیار دیدم حیران شدم بفرقی قبر میر را رسیدم

بعد ازان معلوم شد که قبر میرزین است بکمال ندامت و تأسف و تحزن غیر ظاهر شد گویا میگوید
که این ندامت و افسوس الحال فایده ندارد من سبب آزارم پرسم میگوید بهین که ازین مجلس یعنی
مجلس حضرت ایشان مجد و الف ثانی جدا شدم و بان مجلس دیگر یعنی مجلس شیخ آدم پیوستم
چون بر قبر شیخ تاج نزدیک شدم نیز ندامت و افسوس ظاهر شد و میگفت که حقیقت اقی
الحال بظهور پیوست تا چه فایده والسلام اولاً و آخراً

مکتوب هفتاد و یکم

بسم الله الرحمن الرحيم الله تعالی
در مارج قرب ترقیات کرامت فرماید لطافه گرامی رسید چون تعین سلامتی دوستان بود
بهجت و سرت گردید در پوزه توبه نموده بودند و ما بر جانته رحمت است جذب عانی کنون
یکند و اخذ فیوض با ندازه محبت از باطن بغیض نمایند و بجای توبه نگاه میدارد اگر توبه نیز
یا این محبت جمع شود نور علی نور بود و عمده در این محاطه محبت است توبه باین کار اگر نیست
این بے توبه کار میکند اگر عزم من احب حدیث نبوی است علی صلواتها الصلوة والسلام
محبت است که سلسله وجود و ایجاد جنبا نیده است و گنج پنهان در عرصه ظهور آورده و حُسن بشیده
را بے پرده ساخته آرس حُسن سپردگی میخوابد و جمال مستوری ندارد و پری روتاب
مستوری ندارد و این محبت ظهور صفت معشوق است که حُسن نظارگی میخوابد و معشوق را عاشق
میاید تا صفت معشوقی او هویدا گردد و خوش گفت بیت منم کاستاد را استاد کردم
غلام خواب را آزاد کردم به محبتی که صفت عاشق است پر تو همان محبت است که معشوق قائم
است که عاشق هر چه دارد از صفات کمال همه ظلال کمالات اوست پس ظهور همان محبت است که دین
مرآت باین کسوت نمودار شده است یک نشه و جواهر کرده عاشق هر چند دقایق حُسن
بیشتر در کند و در معرفت جمال کمال معشوق چشمه درین دشته باشد صفت عشق در دنیا و ترا

بود و مشوق و شفیق تر گرد و بیت از کائنات و دید تیرست و این عشق بلائی خانه محبت
و السلام علیکم و علی سائرین التبع الهدی

مکتوب ہفتاد و دوم

بیان مقول در ترغیب و تشویق زیارت حرمین شریفین بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ
الحمد و الصلوٰۃ و السلام الخیات میرساند احوال فقرا این حد و مستوجب حمدت المسمی
من اللہ سبحانہ و سلامتکم و استقامتکم علی جادۃ الشریعۃ العلیّۃ و السنۃ السنیۃ
المصطفویۃ علی صاحبہا الصلوٰۃ و السلام و الخیرۃ مراسلہ شریفہ کہ بصحبہ خوی محمد و
وصوفی بایندہ فرستادہ بودند سیدہ سترت بخش گردید از اخبار اشتیاق نموده بودند فقیر را نیز مشتاق
مانند و حدیث آنالایہم لا تشد شوقاً بر خوانند اللہ تعالی ناز و شوق را شعلہ سازد و نار محبت
را سربلند گرداند تا از اسوی تمام براند و مطلب اعلی برساند انہ قریبک عجیب محمد و از شوق
زیارت بیت اللہ اظهار نموده بودند مطالعہ آن دو قین ساخت و شوق انجنت بے مسلمانے
اگر ارادہ سفر کن گوی چنین سفر باشد و اگر شوق قدم نگیر او شود و گوا این شوق بود کہ بہترین بقلع
و نشانے از مطلوب بے نشان وارد بیت گفت معشوقہ بعاشق کاے فتاہ تو بغیر بیت
گشتہ بس شہر کا پس کہ این شہر زانہا خوشترست گفت آن شہرے کہ در کوہ لبرست
پیغمبر خدا صلّی اللہ تعالی علیہ و آلہ وسلم فرمودہ است لا تشد الرجال الا الی ثلاثہ
مساجد المسجد الحرام و المسجد النبی و المسجد الاقصی ^{بہ الشہان} نوشتہ بودند و بارہ این سفر کہ اگر
اشارہ رود باعتبار مصلحت ظاہری و توجیر باطنی درین باب سنی نمایند محمد و مصلحت ظاہری
شما بہتر میرسد و مزاج سلاطین و بیگمازانیک مے فہمد والا کہ باعتبار آنکہ امر خیرست عین مصلحت
و توجیر باطنی و استخارہ کہ نموده میشود دیر گرم نئے آید و منع ہم مفہوم نمیشود و باجماع اگر فرض شدہ است
و علی قطعاً حکم بفرصت آن درادہ خاص میکنند پس جائے رسیدن نیست و اگر درین باب

توقف است و علی حکم قطعی بفرضیت آن نمیکند پس مختارند مصلحت کنند و استمرار نمایند و التسلام اؤلا و آخرًا

مکتوب هفتاد و نهم

بسید ابو الخیر شاه آبادی در بیان فناء لطائف عالم ابر و بقائے آن فرق میان فنا و فناء فنا و معنی وحدت وجود در بیان آنکه توحید شهودی و وجودی نفی وجود سالک است یا نه و بیان تجلی ذات و صفات آنکه تجلی نور تجلی ذات نیست تعالی بلکه تجلی صوری است که از دون تجلیات است **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ تَعَالَى أَبْوَابُ تَرْقِیَاتِ رَافِعُتُجَّ وَارِدُ حَیْضِهِ اِکْرَامِی سَیِّدُ سُرَتِ نَجْشِ گَرْدِیدِ از شوقِ ملاقات نوشته بودند بوضوح انجاسید امید که نازره این شوق مشتعل گردد و چون طلب پیدا آرد و از قید آفاق و انفس و از دایره طلب اعلی ساند نوشته بودند که قبل ازین نسبت محویت که روئے میداد بے اختیار کس افتاد الحال محویت که از تجلی نفی و اثبات روئے میداد با تمکین است مثل سابق نیست محذوم و محویت بهر روش که روئے دهد نعمت است و یک ساعت هم از قید هستی رستن نیست است لیکن محویت ثانیه به از محویت اولی است آن از جنبه صرف بود و این از جنبه ایست سلوک آمیز از حقیقت لطائف عالم ابر پسید بودند و نوشته بودند که فناء قلب و ال خطر و مایوسی است حقیقت چهار دیگر هم واضح گردید چنانکه عالم ابر بنی نازک است حقیقت آنرا علام الغیوب تعالی بهتر میداند و ما در غایت قِنِّ الْعِلْمِ اَلَا قَلِيلًا آنچه از اثمار و علامات آن علوم است بنویسد بآنکه که لطائف خمس عالم ابر را که اجزای انسان است اصول است و عالم کبیر در رنگ عناصر از بجزای انسان است اصول دارد و عالم کبیر که کره ارضی و کره مانی و کره هوایی و کره ناری است و ظهور اصول لطائف خمس فوق العرش است که بلامکانیت موصوف است لهذا عالم ابر را لامکانی گویند و لامکانیت شان نسبت با فلك الارضین است و نسبت بر تبه و جوب این لامکانیت عین مکانیت است پس عالم ابر

گیا یعنی مست میلان مکانی و لامکانی از ہر وجہ بہرہ واد و کمال ہر یکے ازین پنجگانہ و فنا و
بقائے اوست و نسبت بقصول او بعض کمالات الہی و فنا در ان کمالات قیاسے قلب مریوطہ تجلی
افعال است و فنا سے اوست و ان و بقا سے بیان بقدر حصول این فنا دل را نسیان ماسوائے
حق سبحانہ بنوعی میشود کہ اگر سالہا یاد ماسوی نماید ہرگز محظور نگردد و کمال روح وابستہ بتجلی
صفات است و فنا و بقا بیان و ہر را مناسب پیشین است کہ اصول صفات اند و حقی را نسبت
بر تہ تہ تہیات و تقدیسات است و حقی را بر تہ کہ فوق تہیات است و پایان تر از تہیات
ذات تعالی و تقدس کمال ہر کدام ازین لطائف نہ گانہ بوصول است بکمال ذاتیہ مناسبہ
ہر کدام و فنا و بقا سے با معنی از فنا الفنا و وحدت وجود پر سیدہ بودند بدانند کہ فنا عبارت
از ہتیلانے ہستی حق است سبحانہ بر باطن بحد کہ ادا از ماسوی تمام بر ماند و نسیان ان نماید
اگر سالک اعلم بقائے خود است از فنا میگوید و اگر این علم ہم زوال پذیرد و ماندن قیاسے فنا
بود گفتہ اند کہ فنا سے فنا و غل فناست چہ علم بقنا و غل علم ماسوی است پس بر تقدیر بقائے
این علم نسیان ماسوی باطل نشود و فنا حصول پیوند و وحدت وجود بطور صوفیہ علیہ است
کہ وجود ممکن را با وجود واجب تعالی متحدیند و فرق با طلاق و تفتید فہم سمیت چیز کہ مقتید
بود از روئے جہان و اللہ کہ ہمان روح بر اطلاق حق است پس برین تقدیر اتحاد ذاتی میان ممکن
و واجب تھا باشد اگر تعالیٰ ہست اعتباری است و بطور ما وحدت وجود باین معنی است کہ وجود
کمالات تابعہ وجود خاصہ حضرت رب مہمومت تعالیٰ و ذات ممکن عدم است کہ یوم طہ انوار
کمالات وجودی در کثرت ان موجود نماندہ است پس اتحاد میان ممکن و واجب جل و علا
ثابت نشد تفصیل ای مقام از کتوبات و رسائل حضرت ایشان واضح و واضح است نوشتہ بودند کہ توحید
بعد از حصول فنا سے فنا سے یا قبل از حصول بدانند کہ توحید بد معنی است توحید شہودی توحید
وجودی توحید شہودی آنست کہ مشہور سالک غیر حق سبحانہ هیچ چیز نبود و ہتیلانے شہود و

فنا و بقا

فنا و بقا

فنا

برہنہ شود کہ در دیدہ باطن از کثرت نامے نوشتا نے نبود و این معنی موعایے فناست تقدیم آن
بر فقا صورت ندارد و توحید وجودی کہ ہم موجودات را حق بنید تعالیٰ و تقدس مبررانه ہما دست
مستتر شود این مشاہدہ اگر دیکھت صورت آنرا تجلی صوری گویند و این تجلی معنی نیست پیش از
حصول فقا دست میدہم و الا این مشاہدہ در پردہ معنی بود و در لے صورت و معنی بود و این مشاہدہ
معنی وجود سالک است پس حصول آن با فقا باشد فرق میان تجلی ذات و تجلی صفات پرسیدہ
بودند محمد و متجلی صفات آنست کہ صفات خود را ظلال و عکوس صفات و جہی یا بدر
و کمال این تجلی آنست کہ این ظلال و عکوس متجلی با حصول خود گردند و خود را کہ مرآت این کمال است
بہرہ صرف متجلی باید این زمان نفس انا نیت و سرکشی و مارگی بر آید و بقنا مشرف شود
این کار دولت است کہ کنن تا کار اہمندہ از تجلی ذات چہ نویسد کہ ذوقی و وجدانی است بہ بیان
راست نیاید شیخ علی محی الدین ابن العربی قدس سرہ میفرماید اَلتَّجَلِّيُّ مِنَ الذَّاتِ لَا يَكُونُ إِلَّا
بِصُورَةٍ اَلتَّجَلِّيُّ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ سَوَى صُورَتِهِ فِي مِرَاةِ الْحَقِّ وَ كَمَا رَأَى الْحَقُّ وَلَا يُمْكِنُ
اَنْ يَرَاهُ وَ حَضَرَ اَنْشَانِ مَا قَدَسَا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ بِسِرِّهِ نَوَاشْتِہ اندکہ آن تجلی دہیز تجلی ذات
و تجلی ذات و راے آنست کہ این تجلی شانیست از شیونات ذات و این مرآت کہ صورت خود
دران دیدہ شانیست از شیون نہ ذات تعالیٰ نوشتہ بودند کہ تجلی ذاتی در پردہ نور واقع میشود و این
بدانند تجلی کہ در پردہ نور بود تجلی ذات نیست و بعضی آن تجلی را نوری گویند و چون نور مخلوق است
در رنگ سایر مخلوقات باید کہ تجلی آن تجلی صوری بود کہ اذون تجلیات است بذات کبارہ تعالیٰ
و تقدس شے در معنی جہی قلیہ جویدہ اَصْلُ الْعَرَبِ طَلَبُ الْحَقِّ وَ اَللَّامَةُ عَلَيْكُمْ وَ عَلَی سَائِرِ مَرَاتِبِہ اَللّٰہِ

۱۰۵

۱۰۶

از تجلی نفس

۱۰۷

مکتوب ہفتاد و چہارم

بمحمد سعید سارنگ پوری و تعمیر واقعہ او و در بیان آنکہ یافت مطلوب و راے آفاق و انفس است

۱۔ معنی این تجلی کہ شیخ ابن عربی سرہ آنرا تجلی ذات گنندہ دہیز تجلی ذات است نہ تجلی ذات چہ تجلی ذات و راے آنست ۲۔
۳۔ معنی بالغہ یعنی بزرگ دشت فارغ دامن غار و زمین ہموار ۱۲ غایت ۱۲ کہی نوسے از طراوت ۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ حَامِدٌ لِلَّهِ الْعَظِيمِ وَمُصَلِّيًا عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ أَشْهَدُ تَعَالَى
 در مراتب قرب ترقیات بے اندازه کرامت فرماید کتاب شریفه و طهارت کائنات و اذواق و مزاج
 و وقایع رسیده سرت بخشن گردید فرصت مطالعہ آن نیست و دوبارہ ازلان مطالعہ نموده است
 اگر توفیق یافت بقیہ را ہم مطالعہ مینماید طواری بکرات رسید و یک کثرہ در آب ترشہ آمد کہ با
 از انتقال ساقط بود و آنکہ در ایام عاشور ^{محرم} حضرت ام حسین را در خواب دید و طلبہ پرسید
 جواب شافی نیافتند باز پیغمبر ^{صلی اللہ تعالی علیہ و آلہ وسلم} در واقعہ دیدند و همان سال
 نمودند و جواب شافی نشنیدند و آنچه القا نمودند واضح نشد از فقیر ^{الصحیح} آن خواستہ بودند
 حمد و مدح و بزرگان و مفاخر موجودات کہ رحمت عالمیان است و ہادی گرامان علیہ
 أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَ أَكْمَلُ النِّيَّاتِ و دیدن جگر گوشہ او کہ سر چشمہ ولایت و منبع فیض و بہت
 است مبارک و بشارت است و جواب مسائل و حل مشکلات و کشایش کاروائی دینی و دنیاوی
 را همان دیدن کافی است بجائے ہمہ نگاہ میدارد و رہے کہ پیغمبر خدا ^{صلی اللہ تعالی علیہ و آلہ وسلم}
 الہ وسلم بان راہ رفتہ اند راہ اجتناب است کہ ناشی از مجبوتیت و اتیہ است و سلوک او راہ شریعت
 است پس ہر کہ خواہد کہ بر او علیہ الصلوٰۃ و السلام سلوک نماید راہ شریعت را حکم
 گیرد و بر اتباع سنت و اجتناب از بدعت راسخ بود و در میان دو شیخ کتاب سنت راہ گزیند
 تا در ظلمات بدعت و سبل شیاطین نیفتد و خدا شہودیکہ سالک از اوست و ہدیاد مرآت آفاق
 است یاد مرآت انفس شہود آفاق و نزاع اہل اللہ از حیر اعتبار ساقطست و سیر از انجید و بعد
 گفتہ اند آنچه عبرت نزدشان شہود انفسی است و یافت مطلوب بخیر و انفس دانستہ و این
 را قرب در قرب فرمودہ بگویند بہت ذرہ گرس نیک و بس بد بودہ گرچہ عمرے تک نہ در خود بود
 و نزد حضرت ایشان یافتہ سنا اللہ سبحانہ بسیرہ یافت مطلوب بیرون آفاق و انفس است
 او تعالی را چنانچہ در ایام آفاق گنجایش نیست در مرآت انفس نیز گنجائے نہ مصرع و کہ در آئینہ
 در آید و اورا و آفاق و انفس باید جفت و رائے دخوا و خروج باید طلبید این را ایت

با اعتبار اوقوبیت است چنانچه در اینست آفاق در جانب بعد است که جلالگاه و نجم است بلکه شبهه انفس
 نیز جلالگاه و نجم است مشهور درین هر دو جزآت از تحت و نجم و خیال بری نیست ازین قریب بعد
 باید برآمد و با قوبیت باید آمد هر چند عقل در تصور آن حیران است و عقلا در تصویر آن عاجز و کسر حجت
 از معاطره و شبهه و از تحت خیال بیرون است و از جلالگاه و نجم برتر و نجم و خیال اینجا مراد مانده است
 و بر ویل شکسته از خود نزو و یکتر را نمیتوان دریافت و نزدیک است که از احوال اند و حال آنکه و
 نحن اقرب الیک نفس قرآنی است معاطره که اصل تعلق دارد و امرای آفاق و انفس است با قوبیت
 وابسته و انزو و ظلال انفس شقی میشود و آنچه از محویت و فنا و نیستی و استهلاک که رئے میدیدند
 و مباحک است هر قدر که از کوه بشریت منهدم شود و از وجود بشریت کاسته گردد و تنیست عظمی حق
 سبحانه این کوه را از بن براندازد و این وجود موسوم را از میان برود و خوش گفت بیت
 مکتوبه تن بعلم آراسته به محموده و ان نکته میراسته به و ادستی خود هر چه بود کلمه بسته به
 هر چیز زهر که هست ناخواسته به و والسلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی

مکتوب هفتاد و پنجم

بخواجهمحمد صدیق پشامری در بیان کریمه و دندفا ظاهر الاثر و باطنه بسم الله الرحمن
 الرحیم بعد الحمد و الصلوة و از سال التبیات میرساند احوال و اوضاع فقر و اینده و ورتوب
 حمدت المسؤل من الله عز و جل عافیتکم و استیقامتکم ظاهر و باطنه قال الله تعالی
 و دندفا ظاهر الاثر و باطنه نعم حق سبحانه شامل ظاهر و باطن است پس ظاهر آنم که تعلق ظاهر
 دارد و باطن آنم که متعلق باطن است باید گذاشت تا شکر بر کدام ادا یابد و تجل ظاهر با حکام
 طریقه و تزین باطن با غار معرفت بحصول پیوند و نعمت در حق او تمام شود و نفس ولایت

له قوه مطهره یعنی پنهان کرده شده از نظر باطن که یعنی در زیر خان کردن و پوشیدن است و مطهره کنایه از پنهانخانه و نه خانه
 خیانت ۵۵ بلکه این کریمه واقع است در سوره انعام در کوع اول از باره و اولنا ۱۲

حاصل کرد و ثم غفل مع ما غفل فامول از دوستان دوائی سلامتی فاته است آنوقت قیامت
همو را مفرج بود بالنبی والاله الا فجد علیه وعلى الیه الصلوات والتسلیات والرحمات والبرکات

مکتوب هفتاد و هشتم

برفت بیک تحسین احوال او و فواید کلامه الا الله بسم الله الرحمن الرحیم
تعلی در مراتب کمال ترقیات داد مرا سله گرامی بر حید خوشوقت ساخت چون منصفین سلامتی
دوستان بود سرت بر سرت افرو و آنچه از احوال باطن نگاشته بودند از اعراض از ظلم باطل و
رؤی و طالع نیستی آوردن آن احوال حاصل گردیدن و نیز نوشته بودند که اکثر اوقات از سرور آن
کیفیت عجیب روح میخاهد که از قالب پرواز نماید در آن وقت محبت مالیت بخودی نیستی است
میدهد که شرح آن از بیان خارج است بطالع آن مخطوط و سکه ساخت احوال در دست نموده
است و بیشتر حصول حقیقت قنات هر درجه که ازین دولت دست یابد مبارک است در نگاشت
این نسبت سی فرایند و در از یاد و کیفیت آن بجان کوشند تکرار کلمه طیبه الا الله
بسیار کنند که در تنویر باطن اثر عظیم دارد و در حصول این نسبت و از یاد و کیفیت آن دخل تمام
جز بر اول آن یعنی ماسوی حق جل و علایم نماید و کوه کوه وجود بشریت ازین بر میسند و جزو
ثنائی آن اثبات معبود بحق بینماید که حاصل سیر و سلوک است و محصل فنا و بقا آید و کس برابر این
نیست که کس در گوشه خزیده باشد و تکرار این کلمه مبارک طیب اللسان بود و از یار آسمان آن
سیراب شاداب باشد در هیچ از مطلوب کشاده است و رله بقصود پدید آمده امیدوار باشند

و السلام اولاً و آخراً

مکتوب هفتاد و نهم

بخواجه محمد ضیف کابلی در اظهار تاضع بر عمر گذشته بسم الله الرحمن الرحیم بعد
الحمد والصلوة و از سالی التبیات میرساند احوال اوضاع فقرای این حدود مستوجب است

الْمَسْئُولُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى سَلَامَتَكُمْ وَأَسْتَقَامَتَكُمْ ظَاهِرًا وَبَاطِنًا مُحَمَّدًا وَأَشْرَفَ عَمْرٍو
ہوا و ہوس گذشت و در لایقنی صرف گشت و در از دل عمر از دست چه خواہد آمد و چه اعتبار خود
داشت کہ ہنگام ضعیف غنیمت در وقت غلبہ غنیمت اندک سعی و ترود ہم اعتبار بسیار دارد و نہا
ستی غنیمت بسیار ہم چندان اعتبار ندارد و افسوس کہ عمر با چرا آمد و در از دل عمر ہم در رنگ اشرف
چیز از دست نیامد و بطلان رفت لاجرم از دوستان در لوزہ توجہ دارد و متمسک
دعائے حُسن خاتمہ ہست مدّتے ست کہ از اذواق و کیفیات خود و یاران خود چیزے نہ نوشته اید
این نوشتن سبب توجہ غائبانہ میشود و در گفتگوے میکشاید ابواب ترقیات ہموارہ منتوج باد

مکتوب ہفتاد و ششم

بخوان محمد بیگ کولابی در بیان آنکہ نصیب از ان مرتبہ علیا عجز و نایافت ست بِسْمِ اللّٰهِ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اللّٰهُ تَعَالٰی بکس مرضیات خویش مکتوبہ مرغوب رسیدہ منہ بخش
گردید نوشتہ بودند نگران امرے میاشد و نمیداند کہ آن چه چیز است و معلوم آن نمیتواند است
و ہر چند تکا پو میکند بدست پہنچ نئے آید محمد و ماہرہ یہ سعادت ہمین نگرانی ست کہ چون غالب
ے آید از اسوی تمام میر ماند و ہر جد فنامیر ساند ایچہ از دست این کس ے آید ہمین ست کہ خود را
محسوس از دوز خود نامے و نقلے نلزار و کندہ اورا کہ دریافتہ ست ہمہ والدہ و حیرانند ہیست
دو بینان بارگاہ است پیش ازین بے نبرہ اند کہ ہست ۴ شہا کاپوے میکشید کہ از و چیز
بدست آید مشکل کار ست ۵ عفا شکار کس نشود و دام باز چین ۶ کاینجہ ہمیشہ باد بدست
دام را ۷ غیر از عجز و یاس از ان دروہ علیا حاصل نیست و جز سوز و کد از امرے نہ ہیست
عاشقان را نصیب از مستوق ۸ جز خرابی و جان گذازی نیست ۹ بہر حال در کار خود سرگرم باشند
و از غمزیافت از طلب باز نہ نشینند از ما و شہادین نشاء ہمین طلب مطلوب و ما خلقت الجن

بخوان

ہم نگرانی کہ چون غالب ے

نزد کا کاپوے

نزد

التَّائِيَّاتُ بِمَعْرِفَتِهِ وَتَأْمَالَ دِكْرِ بَيْنِ قِسْمِ عَنَائِتِ امْتِيازِ نِیَافَةِ بِحَالِی سِت
 امیدوار باشند نظایر ان کمالات مخصوصه او علیه و علی الیه السَّلَامُ و السَّلَامُ فیه و مگر
 و از دولت خاصه او بش او یابند که دیگر از اقوان شمایافته است و در واقع سیدم که از دیوار بند
 به خطاب محبت دریافتن جماعت محنت فرود آمده اید و با متعاده نماز مشغول شده می تواند که از عروج
 موبنزل آمده باشند و از سر و دست هلال صحو و بندگی آمده و از وحدت بکثرت فرو آمد و از وحدت
 نصیب یافته نوشته بودید که پیش ازین کاسه قرض میشد و کاسه بسط و الحال قرض با کمال بقیه است
 و تحصیل بسط است نیدانکه حالت سابقه که شکل بقیض بسط بود بهتر بوده یا این حالت که بسط
 خالص است تمدد و بقیض را که نخواهد بودم آرزو مند بسط اند لیکن قرض رقی بخش است اما این قرض
 و بسط دیگر است که مصطلح قوم است اهل ابتدا را که ارباب قلوب اند دست میدهند و از تلویات قلب
 که از تلویین گذشته بتلکین پیوسته است از قرض و بسط رسیده است آنچه او را روئے میدهند و
 قرض و بسط و مشارکت همتی کان مناسب حال او خوف و رجاء و الا یؤمن بین الخوف
 وَالرَّجَاءِ وَالسَّلَامُ عَلَیْهِ مِنَ اتَّبَعِ الْهُدَى

مکتوب هشتم (۸۰)

بلافاصل کابلی تحسین احوال و تحریر بر علوه است بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بعد الحمد
 وَالْعَلَوَةُ وَذَمَّالِ الْحِجَابِ میرساند مکتوب مرغوب که متضمن اشتیاق و اذواق بود رسیدن تحسین
 گردید مطالع آن لذات منوخیه شید چیز نایک بکشد است آنچه در نقطه روئے داده است از این
 شامت و نعمت عظمی شکر آن بجا آرند لیکن شکر نه که از ید تکم و آنچه از قسیم و قلع و قمار
 است هم نیک است که بشارت است سالکان بمرور شهر و دور این قسم امور و احوال و رسیدن
 لیکن در ابتدا اینهم واردات و هر روز روزی تو از نوادرات است پیوسته هر دم ازین باغ بر
 میرسد تازه تر از تازه تر می رسد در کار خود سرگرم باشند و همت را بلند سازند و طالب

اصیبت ذات بوند از صفت بذلت گرایند و از ذره محضی نفرینند و در اواسط احوال صوری
سرگرم باشند که سبب ترقیات معنویه اند و موجب رفع درجات آخریه درین خدمت عظیمه
سفر بعید را تمیاسانند و سرانجام برین صغری و کبری را آگاه کنند و لکن نظر نفس مت
قد مت یغنی دوست از اید عاقلانی ایمان یار دارند و السلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی

مکتوب هشتم و بیستم

بشیخ المان الله پسر شیخ حمید بنگالی در احوال بعضی یاران مناقب فضائل و صفه منوره حضرت
پیر و تکمیل قدسنا الله سبحانه و یسره بسم الله الرحمن الرحیم حمید عابد الله العظیم و
مصلیاً علی دسوله الکریم الله تعالی بدرجات کمال و اكمال سالام و محبت گرامی که همزین
سکین نموده بودند سید ستر بخش گردید باید که همیمن منوال از احوال ظاهر و باطن نگاشته
باشد که سبب توجیه غایبه است اظهار شوق ملاقات نموده بودند ازین جانب دوستان
نیر مشتاق و اندک حدیث نفیس و آنا الیه هم لاشد شوقاً بر خوانند فضائل پناه میر محمد
عارف و شیخ عبدالمقتر و یاران دیگر چند روز اینجا تشریف داشتند و منازل فقر را منور
ساختند و از فیوض درکات مدونه منوره حضرت پیر و تکمیل قدسنا الله سبحانه و یسره العزیز
مستغیر و بهره مند گردیدند و ایمان بکمالات این مکان فیج الشان حاصل نمودند بجهت امر و ترم
امید طالبان حق محل و علایم این خراز پر آوار و ختمه است و افاضه علوم و اسرار درین دیارین
سرزمین آویخته و بقعه سرهند هر چند بصوت از هند است لیکن روضه جنت است و در پیش
ولایت بلکه رشک نیست از ولایت سه گانه در اینجا نشانه است و کمال نبوت و وراثت
دران موطن جلوه گشت اسرار خلقت و محبت درین مقام هویدا است و انوار کعبه خسار درین
زمین پیدا حیم طهرت و اواز خاک مدینه است تا کجا الطائف این بقعه را بیان نماید و نفاست آنرا

Note:-

This page is missing

مکتوب هشتماد و سوم

خواجہ پادشاہ بلخی در یوفائی اہل دنیا و ترغیب بر تعمیر اوقات بسم اللہ الرحمن الرحیم
 بعد الحمد والصلوة واذن سال الثغیثات میرساند صحیفہ شریفہ کہ نامزد این مسکین نموده
 بودند رسیدہ ترست بخش گردید حمد اللہ سبحانہ کہ بعافیت اند و از یاد فقر فارغ نہ گشتند
 از یاران اظہار نموده بودند حمد و اہل دنیا بہ یوفائی معروف اند بر آشنائی نشان عتقادے نیست
 ہمہ را از حق سب و خلا باید دست و ظہور تقدیر وارادہ او تعالی تصور باید نمود ہرچہ بدست آمدہ
 است شکر آن بجا آند و امید و از زیادتی بوند کن شکر کن کہ لازید کنکم شفقت آنرا آردی
 را برائے عیش و تنم نیافریدہ اند و جمع مال از وی خواستہ اند مقصود از آفرینش او ادا وظایف
 بندگی ست کہ بہمت را در خدمت مولائے تحقیقی چست بر بندند و اوقات را بذکر و فکر معمور
 دارند تا در چپہ از معرفت در باطن بکشاید و سعادت ابدی و ملک سرمدی بدست آید و
 بدوینہ خراط القتاد دولت صومی و منوی محصل باد

مکتوب ہشتاد و چهارم

بسم اللہ الرحمن الرحیم
 بر جادہ شریعت غراؤنت مصطفیٰ علیہ و علی آلہ الصلوٰت و البرکات علیہم السلام
 کرامت فرماید مکتوب در غیب رسیدہ ترست بخش گردید حمد اللہ سبحانہ کہ از مطالبہ پادشاہی
 نجات حاصل گردید امید واریا شد کہ از قرض ہم مخلصی شود اللہم اکفنی بحلالک عن حرامک
 و اعفنی بفضلک عن سؤالک این دعا را بہمت غلامی از قرض اکثر اوقات بفرغ میخواند
 باشند فہما و اوقات را بذکر و فکر معمور دارند و بطاعت و عبادت را غیب بوند و بیداری نیز بر پا

از عوام اموال فهمند و بکار اکره طیبیه نفی مرادات و مقاصد خود کنند تا در ساحت سینده هیچ مراد
و مقصود غیر از حق جل و علا نماند و در نفی وجود بشریت کوشند و کتب تنبیهاست از خود نمایند
تا بعد صرف حق گردند و بقول آنم تحقیق شود مصراع این کار دولت است کنون تا اگر دهند

مکتوب هشتم تا دهم (۸۵)

بمیرزا محمد زمان پسر مایه خان در آنکه تفرقات صوریه موجب ترقیات مخویه است بسم
الله الرحمن الرحیم الله تعالی را بر ترقیت ماسول خورشید محرز گردانید و صیغه شریفه که بیت
بلور گرامی شیخ نور محمد فرستاده بودند رسید سرست بخش خاطر گردید و الحمد و ملاحظه و تفرقات
دینیوی سبب ترقیات و عروجیات اخروی است تنزل ظاهر ترقی بخش بلن است و پشتمرگی
صوت و سیله مطاوعت منوی است از اهل معنی باشند و از قشربلب آیند و از لفظ و معنی
اگر ایند خوش گفت شوقی ز وجود خویش فانی و رفته ز حروف در معانی چون سحله
آدمی دیدار حق است جل و علا و بے سعادتی در غفلت بگذر و فکر راغب بوند و کرمیت را در حد
مولای حقیقی جل و عظمت چست بر بند و شهبانے تیار را بگریه و استغفار روشن دارند و
چندان عداوت بند کر نمایند که ذکر و حضور لکله دل شود و انقطاع تام از ماسوی حاصل آید و تعلق
علی می اواز ماسد آگسته شود

مکتوب هشتم تا دهم (۸۶)

بمیرزا محمد رضا پسر مایه خان در ترغیب محبت شیخ و اشارت معنی یاد کرد و یاد داشت
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى بسم
هر چه جز ذکر ضلالت حسن است مگر شکر خردن بود جان کنند و تمد و اگر فاری ما و در حق
جل و علا از انچه امراض قلبیه است فکر از لاله آن از ایم مہام است مصرع در خانه اگر کس

یک حرف بس است و از اله این مرض شدید درین مهلت سیر بسته بذکر کثرت و تسبیح نام
بر محبت پیر درین راه نیز ناگزیر است گفته اند فغانی الشیخ مقدمه فغانی الله است بیت
از ان روئے که چشمش تخیل مرصوف و توپیرش است اول + بذکر کثرت پیر و از ند و بد و ام حضور بوصف
نیستی موصوف بودند از جانب حق سبحانه فیض دائمی است برین کس که اگر یک ساعت آن فیض
منقطع شود اثری از وی نماند پس برین کس هم ناگزیر است که از همه رو یافته بد و ام ذکر تسبیح آن
جناب قدس گردد و این معنی در ابته اشکاف است و از ازیاد ذکر گویند و بمرور و دور ذکر حضور بلکه و
صفت لازمه دل میگردد و چنانکه مع صفت سائمه که منفی هم منتفی نشود و این حالت یا دودا گویند

مکتوب هشتم و مضمون

بر عایت خان در رضا بقصا و از جاع حوادث بار آورده از بی او سبحانه العجل فقال بسم الله
الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و از سبیل التمجیات میرساند احوال و اوضاع فقرائے احمد و
مستوجب حمدت المسؤل من الله تعالى سلامتکم و عافیتکم و استقامتکم علی جلاله
الشرف العلیه و الشئبة السنیة المصطفویة علی صراحها الصلوة والسلام و التجمیة
و ترقی در جانکم و الصودیة و المعنویة حیضه گرامی مشرف ساخت آنچه از در و سخن و آلام
که بزبانی برابر دینی شیخ نور محمد حواله فرموده بودید همه واضح گردید و بسبب تألم آنچه گشت اشفاق
پناه هر چه بر بنده میرسد همه بقدر و اراده ازلی است که میه ما صاب من مصیبه فی الادره
لا فی انفسکم الا فی کتاب من قبل ان تدرأها و ال برین معنی است غیر از رضا و تسلیم طایفه
و گزیر نیست بلکه چون فعل محبوب است محب میباید که از ان لذت گیرد و کشاده پیشانی پیش آید
و درین ضمن میرصد الطاف و عنایات او بود و تعالی فقیر را از دعا و توجه فارغ ندانند و از آنچه
لوازم دوستی است بیکار تصور نفرایند منتظر کشاکش کار باشند و از رحمت رحیم کار ساز امید

بود و اوقات را بزرگو فکر معهود دارند و نوشته گور و قیامت را آماده سازند و هر ساعت که میگذرد عمری در کمی می آید و اجل مستحق نزدیک میشود و درین فرصت یسیر بند که کشید باید بدوخت و دوگاه حقیقی را جلالت عظمیه را بدین معنی ساخت و معرفت او باید حاصل نمود که مطلوب دین نشاء فانیه است در قیمة شریفه مندرج بود از رفتار فلک و از گون ناهنجار شفقت آثار خالق خیر و شر بر واسطه حق تعالی است و همه حوادث بقضا و قدر است نه چنانکه فلک غیر فلک را در انجام عمل نیست و مذنب حکماست که حوادث یومی را بعقل فعال که از عقل فلک تابع میگردد منسوب میسازند و اهل اسلام بعقل فعال قائل نیستند و تفصیل قائلان آن میکنند فلک که بخار خود حیران و سرگردان است چه بود که حوادث باو بعقل او و حرکات او منسوب بودند و السلام اولاد و اولاد

مکتوبات هشتم و نهم

بملاء طهاره الله صحتی بمیان بعضی درجات سلوک و آنکه کسب حلال به نیت صالحه و داخل در کتاب
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بعد از الحمد و الصلوة و تبلیغ اللعوات میرساند کتابهای
 شامتا بتعاقب یکدیگر رسیده است مرتب بخش گردیده به عافیت باشند و بر جاده شریعت طریقه
 سنت سفینه مستقیم بودند از کثرت بوضوح آیند و از فرق مجمع و از جمع مجمع گرد آیند و از
 غلظت اصل شتابند و از صفت بموصوف روند و طایبان از ظل اصل میرسند و شتابان از
 کلام بکلام پی میرسند اندر سخن دوست نهان خواهم گشتن و تا بر لب و بوسه زخم چو نوش
 بخواند و آفسوس است که با وجود این همه طرقی موصله و راههای کشاده این کس محجوب بود
 و محجور باشد و از دولت قرب و معرفت دور و در غفلت بود و در جهان شایده و ما فارغ
 در قبح جرعه و ما بهوشیار به نوشته بودند که بهمت بے استقلال عیال بکتابت قرآن مجید اشتغال
 دارد و داعیه آنست که دست از همه تعلقات افشانند و این انغاس معده را بزرگ صرف نمائند
 منظر حکمت محمد و منافعه عیال از واجبات است فکر کن ای هم ناگزیر است کسب حلال هم کنند

باقی اوقات بزر و فکر بر دارند بلکه این کسب هم باین نیت صاحب و خیر فکر میشود و حق می جعفر و
 آویار دیگر که طلب طریق می نمایند طریق باین هر سه عزیز گویند و توجه دهند و نصیحت کنند اگر شیخ
 نور محمد باین هر سه عزیز بطریق بگوید بر فقهی که آنجا برسد گنجایش دارد و اختیار هدایت ثبات
 یا خود طریق بگویند یا شیخ مذکور رجوع کنند شجره ای که نوشته میفرستند میسرند
 و بکار میروند والسلام علیکم وعلی سائرین ائمه الهدی

مکتوب هشتم و نهم

یکی از نساء صاحبجات که از اهل حقوق است در ضام و تعبیر اقامه اولیسم الله الرحمن الرحیم
 خدمت عفت پناه عصمت دستگاه مشفق محترم بیکم جو ستمها الله تعالی ازین مسکین
 سلام یافت انجام خوانند احوال بهمه حال استوجب حمد فی الجلال است امید که آن عقیقه
 مشفق نیز سلامت و بحقیقت باشند و بر جاده شریعت علیه و سنت نبویه مستقیم بودند و از
 صورت بحقیقت آیند و از لفظ بعینه گرامی خوش گفتند و نه بد و خویش فانی
 رفته زحرف در معانی و التفات نامه گرامی که مصوب برادر دینی شیخ نور محمد ارسال داشته
 بودند مشرف ساخت و سرشت بخش گردید حمد الله سبحانه که بعافیت اندواز یاد فقر و
 و مرا فتاده فارغ نیند امید که این دوران کار را میرمن موال بجا شیه ضمیر مهر تنور را امیدوار
 باشند و بدعای سلامتی خاتمه یابد میفرموده باشند اوقات را بزر و فکر نمودارند بحدی که دل را
 انقطاع تمام از ناسوی بحصول انجام و تعلق علمی و جوی اواز ان گسسته شود و تکرار کلمه طیبیه
 نفی وجود بشریت نمایند و تسلیم منتسبات از خود فرمایند تا بعد هم حرف طمق گردند و بفنائی
 حقیقی برسند بیت از نیت حجاب تولیقین است و شرط همه بر هر وان همین است
 از حادثه سهواً نگارش رفته بود بوضع پیوست حمد الله سبحانه که ایشان با تعلقان
 ازین واقعه بسلامت مانند و بیکس را گردند زرسید و آنچه در واقعه دیده اید که حضرت خواجه

باید

باید

باید

باید

باید

باید

باید

باید

بزرگ با جمعه از درویشان رسیدند و شما بجهت آنکه در قلعه فرنگیان افتاده اند و در واز قلعه را
 بر شما بسته اند گریه و زاری میکنند حضرت خواجہ فرمودند چرا گریه میکنی من آمدم تا شما را ازین فرنگیان
 خلاص کنم و واز را کشاوند و گفتند هر جا که خواهید بروید بشارت است بخلاصی از شر أعدای
 آفاقی و انفسی چنانچه از برکت قدوم آنحضرت از شر منقبان محفوظ ماندید امید است که
 باین انقباس نفیس شان از اعدای انفسی نیز خلاصی یابید و فی مرتبت آنها ترقیات نماید
 و براتب قرب و میل گردید نوشته بودند که الحمد لله که از غفلت های پیش اند که روئے
 بحضور آمده و در حصه غفلت رفته و یک حصه مانده هر قدر غفلت که زائل شده است و حضوری
 روئے داده نعمت است سعی نمایند که غفلت بتمام از باطن برود و حضور تام که در قفای آن غفلت
 نبود روئے دهد همین بحضور چون غالب آید نفس حاضر از میان برمیخیزد و حضور حق سبحانه و تعالی
 بروئے کار می آید چه توان کرد مگر بطریقه ما بر صحبت است و ترقی بظاہر و بسته بان و دردی
 ضروری در میان حال است اگر در حضور باشد انشاء الله تعالی در لوازم خدمت و اولئے
 حقوق تقصیر نرود و التَّحِيذُ فِيمَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى بُشْحَانَهُ وَالسَّلَامُ أَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب (۹۰) نودم

بشیخ ابوالمظفر ریائی نوی در فواید صحبت و برکات روضه منوره حضرت ایشان قدس سره
 اللَّهُ بُشْحَانَهُ يَسْبِرُهُ الْعَزِيزُ لَا قَدِيسٍ لِيَسْمِيَهُ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى
 وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ خَيْرِ الْوَلَدِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ الْبَرَّةِ الشُّقَّةِ أَمَّا بَعْدُ
 صحیفه گرامی که بصحوب برادر دینی شیخ نور محمد فرستاده بودید رسیده است مرت بخش گردید و از
 دریافت صحبت نموده بودید و اظهار شوق زیارت روضه منوره نیز بنوقوت بروقت است
 اجل کتاب ببله مدار بصحبت است و غیبت هم هر چند باندازه محبت و وفای شیخ از
 فیوض مینماید لیکن بگریه صحبت که بار عایت حقوق آن باشد نیز به محبت صرف جذب معا

سینما یا تا چون صحبت مصاحب شود که بریت آخر بود و نور علی نور باشد و برکات روضه
منوره را چو تواند بیان نمود که اندکی یافت و از راکل قاصد فہمان دور دورست ہر کس بہت
استعداد او از برکات آن بہرہ مندست لیکن کینہ و حقیقت آن کہ میرسد خوش گفت ۱۰
ہر کس از ظن خود شد یارین ۱۱ اندرون من نجبت اسرار من ۱۲ کتابتے کہ بدست شاہ محمد
فرستادہ بودند نیز رسید اندراج یافتہ بود کہ در دل بلکہ در ہمہ اعضا و اعضاء جلیہ تو با عشق بے قصد
مے آید و بسیار طاقت و ذوق مے افزاید بعد از ان جلیہ من جلیہ تو ہو ہو ہو مشہود و خصوصاً در
وقت توجہ کردن الخ مخدوم با تحقیق باین کیفیت از کمال مناسبت فخرست مانا کہ اتحاد یک
حقیقت و تحقق آن بحقیقت دیگر بحصول پیوستہ است کہ با اتحاد صورتی جلوہ گر شدہ است
۱۳ در عشق چنین بوجہیما باشد کہ مون و برور کہ مشائخ فرمودہ اند گویا ازین قبیل است
مخدوم این بیان موافق حال شہام قوم شدہ است اہل ابتدار کہ این کیفیت روئے دہد از قمر دیگر
است آنچه از احوال اطوار برادران دینی خواجہ امان اللہ و خواجہ محمد مومن نوشتہ بودند بسیار
خوشوقت ساخت زَادَهُمُ اللّٰهُ تَوْفِيقًا وَعَزَّوَجَّادٌ تَرْقِيًا يٰ اَيُّهَا ہر دو عزیز کتابتہائے
جدا ینو لیسیم انشاء اللہ تعالیٰ وَالسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَعَلٰی سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَ الْهٰدِیۃ

نام

و السلام کا را خوا

مکتوب (۹۱) نور و حکم

بحقائق و معارف آگاہ خواجہ محمد صدیق بدخشی لقب بہادری در اظہار فراق حضرت مجدد و لطیف
و شہدائے الزکالیات آنحضرت این مکتوب دراز بود بعضی اوراق او گم شدہ بقیمہ ازان اوراق ماندہ
آدر اقل گرفتہ شد بسم اللہ الرحمن الرحیم حمید الحمد للہ و سلام علی عبادہ الذین اصطفی
خدا م حقائق آگاہ معارف ابتیاء دعا و نیاز ازین عہدی مجبور و معروض قبول آرند سطر خندہ
از سوزش سینہ و غم ویرینہ بروئے سقینہ نگاشتہ بود مضمون آنرا بآن عزیز الوجود بطریق ہدایہ
۱۴ علیہ السلام بطریق خلعت و صورت و آرائش و صف چہرہ ۱۵ سینہ بیاض اشعار و شتی دریا اینجا اعلیٰ مراکت

بجائز

صلوات و تحیات علی سید عالم و آلہ

ارسال نمود و ما فراق حضرت قطب الاقطاب زبدة المحققین و ارباب المرسلین امام و غیره انانتم
 بمرور شهر و ایام قوی تر میگردد و هر چند که منتهی میشود تا زده تر میگردد و علی الخصوص درین ایام برین
 و این اشتیاق از غم فراق آن یگانه آفاق آوازی محبوب منتهی شده است و از تذکر آن مجلس
 بهشت آمین جگر کباب و دیده پر آب میشود اگر بگرد عالم بگردید آن اجتماع الله فی الله را
 بکمال بینید و آن فیوض و برکات صحبت را کجا یابید و آن معارف و حقائق و نازکیها که در ذات
 و صفات تعالی و تقدست بیان میشد و منبع هر کس میرسد از که گوش زد شود و آن اسرار
 که بحرمان خاص بود از کجا ظهور نماید و آن محاملات مخصوصه که از محرمان زیاده از یک یاد و
 را در استماع آن گنجایش نبود از که مسموع شود و اسرار و محاملات که بیج فروی در انجاء
 نبود و سر بگردون شد خود جدا بود هر چند از مجرای استماع آن محاملات دل در اضطراب سینه
 التهاب حواس در تعطش عقل و تحیر بود لیکن بجز و دیدن آن حضرت بصفی مذکوره که جای
 استماع بلکه تحقق بآن محاملات و دشت دل با حضور و سینه را نودید پدید آمد که جوش
 اضطراب و نار التهاب را فروی نشانند عقل و حواس از هیبت دیدار آن قبله که باز جوش
 میرفت و از تعطش و تحیر غالی میگشت لهذا بسیار شده است که در پیشه ملازمت آن عالی
 حضرت بنیت بعضی استفسار یا عرض احوال باطنی آمده است بجز حضور استفسار از حجت
 سینه اش رفته است و از احوال و مواجید هیچ مانده و چنانچه طلوع آفتاب ظلمات شب را
 میرواید بهمین طور بجز و حضور جمیع امور مذکوره را بر بوده است درین اثنا بعضی اوقات آنحضرت
 پرسید مانند که مان فلان کس چه حال داری و یا اگر استفسار داری در میان آر آن بچار
 خود در بار حضور از خویشین رفته است و زبانش فرو بسته و از اندر اک و دلش گذشته است
 خوش گفت بهیت خرد از دیدنش تسبیح خوانان و گریز و فریاد از جوانان و بنعم یا لا
 نه توانسته است تکلم نمود و بنفی یا اثبات حال و استفسار نه توانسته است لب کثرت بخورد
 فرو رفته با کمال محال بگشته است و بعد

نسخه

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

مکتوب (۹۲) نود و دوم

بشیخ امام الدین نجابی در نصیحت و ترغیب تحصیل معرفت با شمه از احوال حاجی محمد شریف خام
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلٰوةِ وَارْسَالِ النِّجَاتِ مِیْرَسَانِدِ اَحْوَالِ اَوْضِلِ
 فِقْرَارِ اِیْنِ مُدَوِّسِ تَوْجِیْهِ حُرْمَتِ مَكْتُوبِ مُرَغِّبِ كِبَرِ اُرْشِدِیْنِ مُتَطَوِّلِ اِدَاوَرِیْ اِیْنِ دَوْرِ اَقْدَامِ
 نُمُودِه بُوْدَن وَاَنْ هِمَّ بِتَقَرُّبِ بَخَارِشِ حَاجَتْمَنْدَانِ رَسِیْدِه اِسْتِ سَمَرْتِ بَحْنِ گَرْدِیْدِ وِعَزِیْمَتِ اَعْلَمِ
 طَاقَاتِ دَنَا اَمَلِنِ نُوْشْتِه بُوْدَن بِصُحْبِ سَبُوتِ تَحْمُدِ وَاَبُو عَمَّتِ نَا اَمَدِنِ وَتَرْكِ لُوفَاتِ نَحْوِنِ اِهْمِ
 نِیْكُ مَاحَظِه فَرَمَیْنْدِه بِاَنْ عَزْمُ دَا مَرْتَقَابِلِ اَنْدَا زَنْدَكِه كَدَامِ اِلَهْ غَالِبِ سِتِّ حَقِّ اللّٰهِ بِهَمْهُ حَقِّ غَايِبِ
 وِعَزْمِ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ اَزِ اَهْمِ مَهَامِ اَیْمَانِ حَقِیْقِیْ مُنْطَبِعِ مَعْرِفَتِ سِتِّ كِبَرَاتِ اَزْ قَانِیِ اِلْعَرُوفِ سِتِّ
 اِیْمَانِ اَمِیْدِ سِتِّ كِه اَزْ خَلِّ مَحْفُوظِ بُوْد وَاَزْ زَوَالِ مَصْنُوعِ اِیْمَانِ كِه پِیْشِ اَزِیْنِ مَعْرِفَتِ حَاصِلِ
 اِیْمَانِ مَجَازِیْ سِتِّ كِه اَزْ زَوَالِ مَحْفُوظِ نِیْسِتِ وَاَنْجِه مَدِ اَیْتِ قُرْآنِیْ اَمْدِه سِتِّ اَللّٰهُمَّ اِنَّا اَمْنُوْا
 اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَدَاوِعِیْهِ مَأْثُورِه وَاَرْوَشْدِه اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اِیْمَانًا لَا یُسِرُّ بَعْدَهُ كُفْرٌ
 گویا اشارت باین ایمان حقیقی است باجماع طالب این معرفت باید بود و از هر جا بوسه سازین دولت
 بشام جان برسد از پی آن باید شد و خاندان را باید گذشت و خویش و فرزندان را و آع
 باید کرد و که او تعالی از همه محبوب تر و مرغوب تر است و حق او بر همه حقوق حُرْبِ رَاجِعِ تَرَاوِیْهِ كِبَرِ قَلْبِ
 اِنْ كَانَ اَبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَاَعِیْبُكُمْ وَاَمْوَالُكُمْ اِقْرَبَتْكُمْ
 وَتِجَارَةُكُمْ تَحْشُونَكُمْ سَادَها وِمَسَاكِیْنُ تَرْضَوْنَهَا اَحَبُّ اِلَيْكُمْ مِنْ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَ
 جِهَادِیْ فِیْ سَبِیْلِهِ فَتَرَبَّصُوا الْاٰیةَ وَاَلْاٰیةَ هِیْ اَنْ تَرَوْا مَقَاتِلَ عِزِّ اَمِیْرِ مَآبِ كَاثِبِ
 كِه آتش شوق و جنون طلب در دل مشتعل نشده است و چون این آتش افروخته شود و جنون طلب
 شعله زند مقدمات همه در راه ماند و زبان عذر بسته شود و جنب ای جَلِّ شانه نمونه کشانش

لَا وَاقِعَتْ دَرْ سُوْرَةِ نَسَا وَاَفْزَلُهَا مَحْصَنَاتُ ۲۵ بَلَكَا اِیْنِ كَرِیْمِ وَاَقْرَبَتْ دَرْ سُوْرَةِ تَوْبَةِ اَبْدَانِ وَاَعْلَمُوا ۱۳۵

بسوے معشوق برود و کوی محبوب ساند یکدیگر را عشق قدس از جنون در کارست و اندکے
 را باقی از قید عقل ناگزیر بیت دل اندازد لعل لیلی بند و کار از عقل مجنون کن کہ عاشق را
 زبان دارد و مقالات خرمندی ۴۰۰ پیری و ضعف بدنی و ضعف بصری عندیست صحیح
 دیگر از احوال باطن خود و از شکر و شکایت آن اسبغ نوشته اید چون محبت و رابطه معنوی برجا
 امیدست کہ فتورے در آن نسبت زرفتم باشد بلکہ معاملہ در ترقی بود اگر تا دی ایام مفارقت
 تاثیر نکرده باشد کہ مدار طریقہ ما بر محبت است بہر حال ہر جا کہ باشد بمعیت بودند و ذکر و فکر
 مستغرق باشند و کمیت را در خدمت و رضامندی مولائے حقیقی جل شائے محبت بر بندند و
 در ترقی باطن کوشند من استوی یوماہ فہو مغبون و دوستان بدعا و سلامتی ایما
 یا دارند نزد و ما برادر دینی حاجی محمد شریف قرار داده است کہ در محبت فیر باشند و فواید کثیرہ
 اخذ کردہ است و ترقیات بسیار نموده والدہ و ہمیشہ اود را نجاست متوقع کہ از انہا خبر دار شایم
 و از نیک بدر انہا پرسند والسلام علیکم و علی سائر من اتبع الہدے

مکتوب نود و سوم (۹۳)

بخواجہ امان اللہ قاضی زادہ برتان پور در شرح حال او و کمالات نماز بسیم اللہ الرحمن الرحیم
 بعد الحمد والصلوۃ و تبلیغ الدعوات میرساند کتابت کہ متضمن اشواق و اذواق بودہ
 رسید خوشوقت ساخت نوشته بودند کہ در بعضی نماز ناچنان حالت روئے میدہد کہ گویا فقیر
 با حضرت صمدیت جل جلالہ تکلم میکند کہ پیچ حجاب و پردہ در میان نیامد و مست و بیہوش
 میشود کہ نماز را فراموش میکند و بظہیرت خود را و غیر خود را بغیر از خود نمی بیند وین آشنا خود را جمع
 کردہ بشعورے آرد ناگاہ رقت و عجز مستولی میشود و ہمچنین در تلاوت قرآن عبادتہائے دیگر
 حالت روئے میدہد سعادت انکار این وارد کہ روئے دادہ است و اودیت بلند و حالتے است
 از جہن چر آن باشد کہ نماز معراج مومن ست کیفیت و ذوق کہ ناشی از نماز است از سائر اذواق

وکیفیات ممتازست و چون نماز متعین تمام است قرآن مجیدست و مقتضائے حدیث نفیس من
 اکاد ان یحدث ربہ فلیقرأ القرآن بلامت قرآن سخن کردن است به پروردگار خود
 بلامتے که در نماز واقع شود و رجوع دیگر دارد و نتیجہ بہتر است کہ در حدیث آمده است قرآن کاغذ
 صلوة خیر من قرآن فی غیر صلوة الحدیث پیش اگر این معنی در نماز کہ در شان آن آمده است
 اقرب ما یكون العبد من الرب فی الصلوة جلوه گرد و معنی حکم ہو یا شود و گنجایش دارد
 و نیز مصححی اگر رفع حجاب فہم سے سرزد و حدیث وارد شدہ است کہ در نماز حجابے کہ در میان بندہ
 و پروردگار است برداشتنے میشود نماز معشوقے است دلربا و باطن مصلی چون پر تو جمال اکمال
 او جلوه فرماید حسن و خوبی او ظہور نماید نزدک است کہ اور است و بے شعور ساند و اور از وی
 برآید و چون با نور او متحقق شود و بجلوے او متحلی گردد خود را نور یابد و بحکم جامعیت انسان غیر خود را
 نیز نور یند و بوصف خود موصوف گوید و ہمہ شیا عارف جلوه گشت چنانچہ رایت را خود را و
 ہمہ شیا را ذکر میابد با تمام ذاکر است کہ در اشیا مشاہدہ مینماید کہ آنکہ امام اجل حضرت امام
 جعفر صادق نماز بود بیہوش شدہ افتاد و چون بہوش آید ملازمے پرسیدند فرمود کہ اگر آیت
 قرآنی میگردم تا بعدے کہ آن آیت را در محکم آن شنوم نوشته بود کہ در ماه رمضان متکلیف بودم
 شب بست و ہفتم چیزائے گوناگون معاینہ کردم حاصل آنکہ آن شب روئے و نمود و پر نور بود ناگاہ
 بر فقیر حالتے و دوتے روئے و او چنین معلوم گردید کہ این شب شب قدر است محمد و اہل بیت
 و اہل بیت و دیگر ہم انوار و برکات سجد و بہان شب مشاہدہ کردند و شب قدر کمال بردند و الغیب
 عند اللہ تعالی و قانع دیگر دیدہ و نوشتہ آمد و جامہ کہ از ان سرور علیہ و علیہ الصلوٰۃ
 و السلام واقع عطا شدہ ہمہ نیک عالی است اللہ تعالی بمراتب کمال و اکمال ترقی داد +

مکتوب نو و چہارم (۹۴)

۱۰۰ سے قبلہ قرآن لا روا البہقی بلفظ قراءة القرآن فی الصلوة افضل من قراءة القرآن فی غیر الصلوة لا مشکوۃ
 سے قبلہ اقرب روا مسلم بلفظ اقرب ما یكون العبد من ربه وهو ساجد فاکثر الدعاء ۱۰۰ مشکوۃ سے حلیہ الضم و کثرت الدعاء

خواجہ مکی جعفر خان در دید قصور و تحریص بر تحصیل معرفت بسم الله الرحمن الرحیم
 مَرْحَمَ اللّٰهُ تَعَالٰی صَدِّکُمْ وَدَفَعْ قَدْ رُکْمَ وَکَثَرِ اَمْرُکُمْ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْبَشَرِ الْمَطْهَرِ
 عَنْ زَيْغِ الْبَصَرِ عَلَیْهِ وَعَلَى الْاِفْضَلِ الصَّلَوَاتِ وَاکْمَلِ التَّحِيَّاتِ السَّغَاتِ لِمَنْ کَرَمَی کَهَامُ
 این مسکین نموده بودند مشرف ساخت سلامت و عافیت باشند و بر جاده سنت مستقیم
 بودند آنچه از این سخن در باره این درویش و لیش نگارش یافته بود این فقیر چگونه قابل این
 معنی نیست و از این قصور نسبت به اهل کمال ندارد و بجا که پائل اندر سید ۵ من بچشم و
 کم هیچ بیکار از این قدرت که آنچه بزرگان باین دور از کار رسانیده اند چون امانت و اوست
 با وجود ناقصی اهل آن میرساند و اگر اثری در یک پدید می شود از انفس نفیست این اکابر است
 خود را در میان نمی بیند ۵ ما خود را ایم این همه الحان مغرب است به مشفقاً که ما مطلوب از ما
 و شما درین نشاء فانیه عبادت و بندگی است و تحصیل معرفت خداوندی حل و علماً و معرفت بطریق
 این طائفه علیهم بی فانی المعروف صورت پذیر نیست ۵ تو مباش اصل کمال این است که
 رو دروگم نشو وصال این است و پس بر عقل و هوشمندان لابد و ناگزیر است که در حاصل کار و
 نقد رعد کار خود تا مل نمایند هر که معرفت مسطور حاصل است فطوری که و کثرتی که آنچه
 مقصود از آفرینش او بود بجا آورد و کمال انسانی رسید هر که این معرفت حاصل نیست از طلب آن
 باید که فارغ نباشد و از هر جا بوسه ازین دولت بشام جان او برسد از پی آن شود آفسوس است
 آنچه درین نشاء فانیه از وسه طلب داشته اند بجا نیاورد و با مورد دیگر پردازد و تعمیر جزئی که
 تخریب آن جوستند نماید فردا بکدام روز در حضرت صمدیش در آید و بکدام حیل زبان عذر بکشاید است
 ترسم که یار با ما آشنا بماند تا درین قیامت این غم با بماند و دیروزه نشاء بیمار فرموده بودند
 انوی سفیع محمد علیم درین و لا و پیشتر هم این ماجرا را بتفصیل نوشته بود آنچه و لایفه فقر است از
 دعا و توجیه پیش از پیش نموده آمد و اتنا را حاجت هم معلوم شد و ختم حضرت خواجہ اے عالی شان

با جماعه درویشان بکرات کرده شده ختم باروشن ظاهر گشت انشاء الله تعالی صحت است
امید داریم که پیش از رسیدن این مرقوم رو بصحت آمده باشد مصحح باکرمان کار بادشوار نیست
محمد و اما اگر رفتاری با دین حق محل و عطا از اشد امر این قلبیه است فکر از آن از انهم
مقام است ع در خانه اگر کسی است یک حرف بس است دولت صوری و معنوی در ترقی باده

مکتوب نود و نهم (۹۵)

بسم
العلیم

بشیخ علیم حلال آبادی در غریب بر شکر نعم ظاهر و باطنه بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی الله تعالی با علی مرتبه کمال و اکمال رساند
صحیفه شریفه رسید مشرت بخش گردید و محتاق آن بوضوح بیست اگر می حلقه ذکر و ترقی
یا ان نوشته بودند اللهم ید از نعم خداوندی محل سلطانه چه توان نوشت که ظاهر و باطن
را احاطه کرده است و استبغ علیکم نعمه ظاهره و باطنه پس نعم علیه باید که بظاهر
باطن بشکرا و عزه و جل پرورد و بصورت محنی حاضر بود و بغیر او بی اذن او سپرد و از ولید او
و دزد ظاهر و باطنه تا ترک ظاهر انتم شکر نعم ظاهره او ایاد و ترک باطن انتم
که گرفتاری و التفات با سویی از جمله انست شکر نعم باطنه بحصول بخامد گفتند که شکر
عبادت از صرف عبادت جمیع ما انعم الله علیهم من الخواص و القوی الظاهره و
الباطنه الی ما خلق و اعطاه و لا حبله مع ذلک از مکر خداوندی محل و عطا امین بنو و ترسان
ولرزان باشند فلا یأمن مکر الله الا القوم الخشیون

مکتوب نود و دهم (۹۶)

شنبه

نایب

بشیر بیک سمرقندی در بیان اذواق و شرح احوال و بسم الله الرحمن الرحیم
صلوات است در سوره لقمان از پاره اهل باوچی (ص) ۱۳ و اقص است در سوره انعام و ابتدا پاره و ولایت
صلوات است در سوره اسراف و پاره قال الملک الذین ۱۳

۵۶

۵۷

الحمد لله وسلاماً على عباده الذين اصطفى برادر دینی محمد بن بیگ ازین دور افتاده سلام
 محبت انجام خواهند کتوب خوب که از راه محبت فرستاده بودند چون شعر بر سلامتی دوستان
 و معنوی بر احوال پسنیده مطالعه آن فرحت فراوان بخشید از بر رخ خضراء قلبی نوشته بودند
 که بنحی که اگر تشریف ارسال بکنند و غیر بر دل خطور نکند الخ مخدوم رفیع خطره اندل بالکل قلمای قلبت
 و درجه اولی است از ولایت گفته اند تا نیایی نرسبی قلب که لفظ طاع تمام از راه رسوخ حاصل شود و دانی
 از مطایق و عواقب بهم رسیده یافت و معرفت نیست نوشته بودند شب در بیداری می بینم که نور
 بصورت نقطه ظاهر شد تمام وجود مرا احاطه کرد معلوم شد که لطیفه قلب روح و خفی و اخفی همه
 فنا شدند گویا پاریچه استخوانی باقی ماند بشارت نیست بقنائی سائر لطائف در رنگ قلب لیکن
 محبت که سر را نوشته اند تا چه سر باشد و علامات فنا سائر لطائف عالم اقر و خواصم کلام
 را این فقیر در مکتوبی نوشته است آن معانی را در خود ملاحظه نمایند نوشته بودند که وقت تجد
 حالتی خوش داشت هنگام التیحات خواندن خود را چنان نیست یافت که خود از خود سائل و خود
 بخود مجیب است در شب طریح که میان سرور عالمیان علیه و علی الله الصلوٰۃ والسلام و حضرت
 رب العزت و خواندن التیحات واقع شده بود همان لحظه روئے نمود که گویا میان این کترین و
 میان رب العزت است تعالی و تقدس تجد و ما خود را نیست یافتن و سوال و جواب همه از حق
 تعالی دیدن حالتی شگرت گویا زبان شما در آنوقت حکم شجره موسوی گرفته بود و این فیت
 یثی از قفا و بقاست و آنچه بعد ازین نوشته اند که میان این کترین و میان حضرت رب
 العزت نیست با سبقت بظاہر مطالبقت نداشت آنچه سوال و جواب هر دو منسوب بحق سبحانه است
 اید و نفی خود کرده اید و اینجا اثبات خود کرده ایم آن مناسب مقام ولایت است و این ملائم
 مقام نبوت نوشته بودند مذموب بود نور ظاهر شد بنهایت لطیف این کترین را احاطه کرد
 که جسد فقیر از نظر غائب شد از خود بعلی تعبیر میکردم که مشاهد آن نور بود جدا از آن از لطیفه روحی
 نور بنهایت لطیف بکیف مثل فواره بالا صعود میکرد و محمد و ما نا که این نور نور عین ثابت شد

نوشته آیت الله العظمی

بود که هنگام ظهور آن بود بشریت شما مستور گشته و آن نور خود بخود جلوه فرموده و میت مراد دیگر
بجای خود نه بینی + چو جان آئی بجان من نشینی + والسلامُ اَوَّلًا وَاخِرًا +

مکتوب نود و هشتم (۹۷)

بشیخ فقیر الله بنگالی مراد از بسم الله الرحمن الرحیم بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَتَبْلِغِ
الدَّعَوَاتِ میرساند احوال و اوضاع اینجی و دستوجب حرمت امیدست که آن برادر عزیز
بحقیقت باشد و بر جاده شریعت علیه و سنت نبویه مصطفویه علی صاحبها الصلوة والسلام
و الخیریه مستقیم بود کتابته که از راه محبت از جهان آباد فرستاده بودند رسید خوشوقت حشا
و کتابته که از منتهی مرسل داشته بودند نیز رسید اوقات را در طاعات و عبادات و ذکر و فکر صرف
نمایند و از سفر طولی احتیاسازند کریمه و کنتظرنفس مآقده مت لغد را نیک تامل کنند
و گوشه نامرادی و زاریه مسجد را از دست ندهند و با مساکین اهل جمعیت صحبت دارند و از
اهل تفرقه و اغنیاء دور بودند بی ضرورت با نهانه نشینند کریمه و اضیبر نفسک مع الذین
یدعون ربهم بالغداة والعشی یزیدون وجهه را بر خوانند و طالبان حق را حل و حل
خدمت کنند و بخوبی نمایند و توجهات را از آنها دریغ ندارند و دوستان دور افتاده را بدست
خیر و سلامتی ایمان یا دارند و والسلامُ اَوَّلًا وَاخِرًا

نوشته

نوشته

مکتوب نود و نهم (۹۸)

بخواجگی در ترغیب تحصیل سنتی و تمیز وقت بسم الله الرحمن الرحیم بَعْدَ الْحَمْدِ
وَالصَّلَاةِ میرساند مکتوبیکه درین و لا فرستاده بودند رسید مستر بخش گریه نسبت پنهان
را عزیز دارند و باس آنرا نیک نگه دارند شاید کلمات معرفت در ریزش شما بشکفته و نویسد

نوشته

قرب و بونے وصل آرد و در پیش سازد و هستی موهوم را از میان بردارد و عدسیت ذاتی را که
نماید مخصوص خود بخود جلوه فرماید با جمله سی فرماید که وقت بطایات نزد و باطل حق نما فریفتن
خود سازد و قهر آن قل بجاء الحق و زهق الباطل ان الباطل کان زهوقاً بر ممالک
بشیرت استیلا باید کرد تصرف خود آرد و خزان و دفاین این ممالک را مهور عرائس این نسبت
خلیقه آداند و ما باشد هم آغوش این عروسه بر غیشش انس و شوق باشد و همواره در پیش باد

بشارت

وصل بود والسلام مکتوب نود و نهم (۹۹) اولاً و آخراً

بشارت

بشیخ حسین منصور جالندهری در شرح احوال و بشاره عالی بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى صمیمه گرامی رسید سترت بخش گردید
حمد لله سبحانه که فقیر را دین روز با فرصت کلی است هر چند پیاده نمیتوانم راه رفت لیکن
مدولی شسته در سجده چهار نماز میروم و بدوستان کتابت هم می نویسم نوشته بودند که حکم
السلام و الهام اگر بحجاب قدس او تعالی متوجه گشته است کتابت بعضی عوارض مینماید مکتوب میگردد
شکر این نعمت بجا آرند الله تعالی از خطا و غلط محفوظ دارد که در کشف احتمال وقوع آن ثابت
است در کشف امور کونیه اگر خطا شود معاملة سهل است و در کشف اسرار الهیه و قایما بیها
من الاغیقا ذات و العبادات محکم شرعیت حق است آنچه بر طبق قوانین شرعیه است
و حکم بآن ندارد و اعتماد را شایان است و آنچه نه چنین است قابل اعتماد نیست نوشته بودند که
تحقق بحقیقت کعبه را در میابیم تو نیز درین باب توجه غائبانه کرده چیزی بنویس محمد و احوال
نازک است بتوجه غائبانه نمیتوان اکتفا نمود اگر طاقات مقدس در حضور این معاملة را شخص
نموده خواهد شد انشاء الله تعالی مع ذلك توجه را درین زمینه را اگر تحقیق یافت خواهد شد
بمشیتکم سبحانه بعد از نوشتن کتابت چون درین باب تأمل نمود نصیب ازین مقام
این کریم واقعت در حقه بنی اسرائیل از پادشاهان الهی «ع» حادث بود و درین «ع» گمان زد که سیاه باشد

شکرت شمار یافت وَالْقَبْ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَالسَّلَامُ أَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب (۱۰۰) صدم

بملا محمد باقر لاموری در جواب کتابہائے او کہ متضمن بحال بند و قانع از بند و دیار این اودودہ و
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ التَّحْمِيدِ وَالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ الْحَقَائِقِ مِير ساندتہ مکتوب
 مرغوب بتعاقب یکدیگر از شمار سید چون فقیر ضعیف و دشت بجا بجا نتوانست پرداخت کمال
 کہ فرصت روئے داده و بکرم اللہ تعالی طاقث نوشتن بہر سید ہر شب کتابت بعد تقصیر پیدا
 شدند کتابت اول کہ از برآئے نوشتہ بودند اکثر جا ہائے آزمائش غور و بیشتر متن را خورده و
 حاشیہ آن اکثر درست ملذہ و دو کتابت دیگر درست است بجز در جواب ہر کہ لم یمنو سید در
 کتابت اقل مندرج بود کہ در نماز ظہر چند بار چیزے کہ شبیہ بضحک باشد از انظر در باطن
 خود میافت در نماز فرض خصوص در حالت امامت لذت و قنائے روئے میدہد کہ چہ عرض
 نماید سعادت آثار را ظہور ضحک مشعر از کمال رضامندی است علی الخصوص کہ در نماز روئے دہد کہ
 اصالت وارد و در لذت و فنا چہ سخن است کہ نماز معراج مومن است و محل کمال قرب و وطن
 حجاب عظیم حجاب نفس این کس است و خود را کہ محلی بختی نسار و امارت و گاہ در صورت زنی کہ بختی
 امار در مرتب باشد میاید زینت ایمان اعمال صالحہ است و از آثار قبولیت و نشان محبت دارد
 و خود را کہ بتمام علم یا قدرت و بتمام قلب یا روح و تمام خاک را در مثلاً میاید از آثار بقا باشد
 است گفته اند ذات اللہ کُلُّہُ عِلْمُہُ وَ کُلُّہُ قُدْرَتُہُ وَ لَفِظُہُ عِلْمُہُ کہ بر پیشانی خود بین الحائضین
 نوشتہ می بیند می تواند کہ از ان رو باشد کہ مبداء تعین شما صفت علم بود و صانع عالم را کہ نہ
 دخل عالم و نہ خارج از عالم و نہ متصل بآن و نہ مفصل از ان می بیند بسیار اصل است و طاعت
 نفس آخر نوشتہ بودند آمر و معنی کَاذِبٌ کَرُ اللہ اَلَا اللہ بوضوح پر توان داشت سلاک بیچارہ

از ابتدا تا انتها باین کلمه گویاست از تحلی صومی تا الی ماشاء الله تعالی خود را بمضمون این
کلام متحقق می نماید که که حقیقت آن رسید باشد و از وقایع شرک تمام رسته و بکنه توحید
پرسیده بود حکم عقاب مغرب وار و هر قدر که ازین معنی نصیب وقت شود و از وقایع شرک تخلص حاصل
آید ^{۱۶۲} حقیقت است در کتابت ثانی که از اذواق خود نوشته بودید که گاهی حقیقت کعبه معظمه و گاه
حقیقت قرآن مجید و گاه افلاس بشناکه بابل ایمان هم مناسبت نهشته باشد و گاه
ایمان غیبی معامله اقریب و گاه در بعض احوال مشاکلت عالمی با خود می نماید چنانچه
امروز در نماز ظهر و حالت امامت گویا عالمی در قیام و رکوع و سجود و قرائت و تسبیح با فقیران
بوده ^{۱۶۳} مطالعه آن خوشوقت ساخت احوال عالمی و بخیره است و شرکت افراد عالم در بعض اعمال از
جامعیت استعداد و جامعیت اسم که مبدا اقصی است مجرب است گویا دیگران آنجا را می بیند و در
فعل کل اجزا را شریک می یابد آنچه نوشته اند که حقیقت قرآنی باید که در مرتبه صفات بود و در
ولایت کبری مکشوف شود و انکشاف آن حقیقت بعد از افروادات از اسما و صفات چه وجهی
باشد ^{۱۶۴} جواب این شبهه تعلق بحضور دارد و آنچه از احوال بایران خود نوشته بودید از قطع دایره ظلال
و بهر و یافتن دیگر از ولایت کبری و انهدام دایره ظلال بعد از یافتن آن دایره در خود و
دیدن صورت ظلال در آن و بعد از انهدام آن دایره ظهور نور لطیف در البطن بطول و انکشاف آن
همه درست و بخیره است حتی بجهان همواره ترقیات ارزانی فرماید در کتابت یوم مندیج بود که
در مراقبه نشسته بود و خلعت ترین بنفاست تمام در خود یافت و در بعضی اوقات چنان می نمود
که گویا باطنها در باطن این مسکین انداخته اند و میکشند بکعبه چنان ظاهر شد که درون این
حاصلی را عفو کردند و چیزهای عالی است و نموده حلیله شکر خداوندی جل شانه بجا آورده و طایر
زیادتها بود شکر عبادت از صرف عبادت جمیع ما انعم الله علیه من التجار و التجاری و النعمی
الظاهرة و الباطنة الی ما خلق و اعطاه لا یحلم و این قسم اهل شکر اقل قلیل اند و قلیل
له یعنی در تحصیل ایقان بر این ذات و اسما صفات از ۱۴۵ یعنی آنچه در کتاب سوم شما مندیج بود چیزهای عالی از ۱۴۵

من عبادی الشکور و نعمت و عنایت شد که ازین قسم خلعت پوشانیده است و بعضو ذنوب بشمار
 میسازد و عنایت است که بقلب محبت و طناب جناب کشان کشان میسرند و بطلب میسرانند
 مصراع گر نیاید بخوشی موی کشانش آرنده سنی این کس چه بود که باین طور مطالب سازد چیزها
 که مینویسد از طوق بشمیرد و ن است تا عنایت و تنگی نغمه و جاذبه معشوق بهمیری نکند
 خوش گفت نه مرا اگر تو سر دل میت در راه کنی زلف او هم نیست کو تاده و السلام او کلا

(۱۰۱)

و آخراً

مکتوب صد و یکم (۱۰۱)

هو

تاریخ

تاریخ

تاریخ

نیز ملا محمد باقر لاهوری در شرح احوال که نوشته بودند بسم الله الرحمن الرحیم بعد از حمد
 و الصلوة و از سال القیامت میسراند مکتوب مرغوب رسید از یافتن خلعت عالی در بر خود و مشاهد
 انوار بے کیفی نیز در خود و ظهور نور در سینه که مثل آن پیش ازین مرقی نشده بود و آنرا نور تفضل تصور
 کردن باز ستور گردید آن و ظهور حقیقت قرآنی که نوشته بودید بوضوح انجامید و تسلط و گرانید
 مانا که بر توے ازین حقیقت برابری شما یافته است که شمار درین تصور انداخته است حق سبحانه و
 تعالی نصیب کامل ازین تمام شکوف عطا فرماید و نور که در سینه دیده بودید و آنرا نور تفضل
 دانسته امیدواریم که همان تفضل باشد که فاضله کمالات دران موطن محض تفضل است علم و عمل
 را در انجا اثر و نتیجه نیست ترقی دران مقام منوط بفضل و احسان است و این مقام بالا صالت
 مخصوص با نبیاء اولوا العزم است علیهم الصلوات و التسلیمات و از امتان تا کارا باین
 دولت بنوازند مصراع با کریمان کار ما دشوار نیست و السلام علی من اتبع الهدی

مکتوب صد و دوم (۱۰۲)

بلا محمد بن حافظ آبادی در جواب کتابت او با بشارت بسم الله الرحمن الرحیم الله تعالی
 بر طریق مضیه مستقیم داشته هموار و برقیات و از او کتاب که متضمن اظهار شوق و محبت بود

رسیده خوشوقت ساخت حق سبحانه و تعالی ناره شوق را مشعل سازد و نار محبت را سر بلند گردانند
 به طلب اعلی رساند و از ظلم باطل بگذرانند و شته بودند که گاه گاه شروع سیر در هم ایلیا طریقی میگرد
 امید است که این مختل محقق شود و نفس امری گردد و آنچه معلوم میشود که نصیب و توفی ایجاب از انعام
 شمار حاصل است و قطره ازین بحر بی پایان در کام طرب شاخچانه اند و الحکم عند الله سبحانه

و لا تشکروا

مکتوب صدوم (۱۳۰)

محمد صلیق و کشف فی صالحم تها مسیری در تعبیر خواب و بعد الحمد و الصلوة نموده عاید
 واقع که نوشته بودند و تعبیر آنرا طلب داشته بودند بوضع بیست سعادت آتیا این خواب اگر
 از رویک صالحم است و از قبیل اصناف اخطام نیست پس تعبیر آن بدو طریق میتوان کرد اول
 آنکه این خواب محمول بر ظاهر بود حق تعالی قادر است که این معنی بدهد و قبولیت عطا فرماید که رؤسا و
 امرایان اهل بدعت و سلاطین بر دست شما توبه کنند و اثبات آنند و اخذ طریقه نمایند و اثرها
 در آنها پیدا آید و یا هم بحرین شریفین بر ویدایم دوم آنکه آدمی نموده است جامع هر چه در عالم کبر
 است از علویات و سفلیات و انسان است در عالم خلق عیان است و از عالم امر هم نشانی
 صفات ذمیمه ایسی در و کائن است صفات حمیده مکی هم ثابت توبه کردن اهل بدعت و اخذ
 طریقه گویا کنایه از تبدل صفات ذمیمه است بصفت حمیده و فیض مند شدن است از برکات
 طریقه لطیفه را که این صفات با و قیام دارند و دوا دوا شاه گویا کنایه از دوا لطیفه است که سرآمد لطاف
 اند سرآمد پنجگانه عالم افر که قلب است و سرآمد پنجگانه عالم خلق که نفس است نفس مناسبت
 بیاد شاه اهل بدعت دارد و آنکه از عالم امر است ملائمت بیاد شاه اهل سنت و توبه کردن توبه
 گرفتن این دوا بیاد شاه و رفتن همراه شما بحرین شریفین و دیدن یک رسول خدا تعالی را در
 خواب صلی الله تعالی علیه و آله و سلم گویا کنایت از تزکیه این دوا لطیفه است و

این خواب یکصد و سی و هفت و بیست و یک صفت بکسر استبانه گویا کنایت از عالم الفروع و علم
 بالعلم است خواب

أصول معامل با ذات است تعالی ذات تعالی یا ما خودست باعتبار از اعتبارات که تعبیر
از ان بر حقی مخوم رفته است یعنی شراب خالص خوشبو ختامه مسک بر آوایی آن مهربانست
شراب خالص خوشبو گویا اشارت بآنست که خالص است از تعلق و مناسبت با کوان چو آفر
ظل چونکه اصل مبدء عالم امکانست تعلقه او را بعالم امکان کائن است و دایره اصلی اصل
دایره ظل است آنرا نیز مناسبت گونه بآن عالم ثابت است و حقی مخوم ازین تعلق و مناسبت
برتر و از دوست و آوایی این شراب باطن ابرارست و ختام مسک مهربانست ذاتی است که کثرت
سوز است که مانع وصول اغیار است که باین محبت نرسیده اند و محبوس عالم بغلی اند و در قیظ ظلال
و احاطه اصول اند و چون ذات درین موطن ما خود باعتبار مثلاً اعتبار سجودیت یا جزان
تعبیر از ان به و میزاجه من تسقیم برفت و یا ذات مقر از نسب و اعتبارات که از انجا نصیبان
است عیناً شراب بها المقربون این نوع محبت ذاتی که بیخرج اعتبار است در فی مقربان است

۱۴۵

و السلام

مکتوب صد و ششم (۱۰۶)

بمراحمه نقی در علوهت و عدم التفات با سوائے محبوب حقیقی جلت عظمته لیسیم اللہ
الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و در سال الختات میرساند صحیفه گرامی مشرف است
سلامت و عافیت باشند و بر جاوه شریعت علیه و سنت نبویه تسقیم بوند و از صورت حقیقت
آیند و از لفظ یعنی گرایند خوش گفت به قومی ز وجود خویش فانی و رفته ز حروف معانی
علوهت و سمو فطرت مطلب را میخواهد که بدوام استمرار موصوف بود و گرد و فنا و زوال بر امان
پاکش زبیده و آنچه در معرض هلاک است قابل التفات نیست تعلق و گرفتاری آن موجب
و حیران است حق سبحانه بآن بزرگی و کبریائی بند ما را از کمال بنده نوازی بجناب قدس خویش
بر زبان انبیاء علیهم الصلوٰات و السلام دعوت فرموده و راه وصول بایمان روشن چست

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

یعنی ذات تعالی یا ذات غالی و مجرد از نسب اعتبارات است و در تمام احوال نشان است

افسوس است که ازین قلم دعوت چشم پوشید و اعراض نموده در دعوت نفس و شیطان مرآید و از دست
 قرب و لذت وصال محروم گشته بعباد و جردان گردید آن لذت زیاده از لذات جنات نعمت است
 و این عذاب بدتر از عذاب تحمیم فقر و قائلی ^{بنا} لکم ممتنه و نذیر مبین مگر با شفقت
 آثار آنچه بر بانی مالمعلوم حلاله نموده بودند رسانید معلوم را شریف باشد که فقیر دین امر
 دعا و توبه را دریغ نمیدارد و ختم حضرات خواجها با جماعت میکنند امیدوار است که آثار حاجات
 بظهور آید و تیر بهدف رسد ان الله قریب مجیب و السلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی

بنا
 بجا
 و نشان کرده

مکتوب صد و هفتم (۱۰۴)

بیادت مآب سید اسرئیل در علو مطلب و بحر طالب بسیم الله الرحمن الرحیم بعد
 التحید و الصلوة و از سالی التجیات میرساند احوال و اوضاع فقرا اینست و مستوجب
 خدمت امید که آنجناب نیز بعافیت و جمعیت باشند در جاده شریعت علیه و سنت بنیه مستقیم
 بودند و آنچه را از دوعائے خیر قلمی نیازند از استماع آزار شما خاطر دوستان متملم گردید خدا
 ان الله سبحانه که شنوده شد که الحال را و بصحت است مگر آنچه گوید و چه نویسد که لطافت مطلوب
 بر تر از تحریر است و فائس محبوب بیرون از تقریر تا او جلوه نفرموده است طالب بیچاره در
 جستجوی اوست و بخت روح پرور و حکایت روح افراے او مانوس و مالوف است و چون
 او جلوه گر شود و سالک در منزل و صحرائے عدم آرد و کل لسان را مژد و گرد و بعد از آن گوید
 که شنوده که در یاد چه در یاد نه گیرم که نعم خانه یا بار خرامه که حوصله و طاقت دیدار که وارده نمون
 الذی انشئ علی نفسه و حمد ذاته بذاته فهو الحامد و الحمد و ما سواها قاصر عن

بنا
 بجا
 و نشان کرده

بنا
 بجا
 و نشان کرده

مکتوب صد و هشتم (۱۰۵)

اولا و اخرا

الحمد المقصود والسلام

بشیخ بایزید سهارنپوری در حقیقت لایذکر الله الا الله و آنچه تعلق بمقام نفی و اثبات دارد
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَارِسَالِ التَّحِيَّاتِ میرساند که توبه مغرب
 سیده مرتب بخیر گردید الله تعالی بعافیت و رحمت دارد و بر طریق مضمیه استقامت بخشد
 استقامت اعظم است گفته اند الا استقامه فوق الکماله شیخی شیخ سوره هود
 شنوده باشند عزرا کے نا امن گاشته بودند بی الامورات کلها مرهونه باوقاتنا کل
 اجل کتاب نوشته بودند که در واقع می بینم که درون حرم متصل بدروازه کعبه متکلم و متعلقان
 درون کعبه اند چنان معلوم میشود که کعبه را من غایت کرده اند و مرآتین خاص کعبه حاصل شده است
 بشمار نسبت شکر الله تعالی از آثار و برکات آن بهر کمال عطا فرماید و کعبه بمقصود رساند و الحاح
 و اتحاد بحقیقت این خانه روزی گرداند فقیر درین باب بقدر طاقت متوجه خواهد گشت انشاء
 الله تعالی و آنکه کلمه طیب بے قصد بر زبان جاری نشود و گاه گاه بطرز خاص بے آنکه زبانی متحرک
 شود و معاینه میشود و نیک است و فی از مناسبت معنوی بحقیقت این کلمه طیبه امید که معامله نفی
 بقدر طاقت بانجام رسد و حقیقت لایذکر الله الا الله جلوه فرماید تا سر موعی از آنچه
 قابل نفی است و اقل است باقی است حجاب مطلوب و شرک من گیرند درون دیده اگر
 نیم موت بسیار است و هر چه در معرض احوال است تحت لایباید آورد و بیخ لا حی الاطین
 از و باید برید و بفرمان اقی و تحت و حتی رو با حدیث مجزوه باید آورد و هر قدر که از وجود
 باقی است دزد نهانی است و بیج شرک متکلم نمیکند که الا الله بآن جناب مقدس ماند گردد
 و بتکرار کلمه نفی و اثبات انبیا الوصیت خود مینماید فالحمد لکل الحمد تا که ام شهاب
 بود که از او شرک تمام برید و از وقایع آن بکلیت برید و بقدر حوصله صید اثبات و کوفی اجماع
 نماید از صعوبت این معامله است که عجز از صوفیای کرام در نقطه مهمله افتاده بودند و ذکر
 که اگر ازین مهمله نجات یابیم هرگز حق را جل و علایا نکنم چه یاد خود را عاود نمیدید و یاد وایان
 له دل بفرست در جواب نکر گفته شد یا رسول الله است اقلی بهم در حق ستاره ناپدید شدن اثبات

نو

و

معه

جناب قدس نیرسد و ہم ازین بگذشت کہ محمد معشوق طوسی کہ از مجانبین محققا بود و خود را قابل
 قرأت آیاتک تعبد ندید و چہن باین کلمہ تکلم نمود از ہر بن موعے او خون چکید باز گفت من
 حکیم زین عاصی دارم کہ نماز را نشاید شہسواران کی تبار میدان نفی و اثبات حضرت خلیل و حضرت
 حبیب اند علیہما الصلوٰۃ والسلام و الشیئما ت جز و اقل این کلمہ را کہ متعلق بنفیست بالاصالت
 حضرت خلیل تمام کرد و پیچ در از دمانے شرک نگذاشت کہ مسند و نساخت و لا اوجب
 الا یلین گوین از دقائش شرک برست فَبَرَأَ عَنْهُ رَأْسًا وَتَخَصَّصَ مُفْرَدًا لَاجِرَمَ مَدْحَم
 اللہ عزوجل فی مواضع من یکا بہ بنفی الشریک عنہ و جز و ثانی این کلمہ بر تہ اثبات
 کہ توجہ بنفیست و علت عالی آن تعلیق باثبات دارد بالاصالت حضرت حبیب علیہ السلام
 الیہ الصلوٰۃ والسلام بعد طاعت بشری تمام کرد و لاجرم سکہ اختتام بنام او زد و قرعہ
 مجوسیت ذاتیہ کہ نہتہائے کمالات بنام نامی او برآمد فکان امام التبتین و صاحب شفاعتہم
 و سید الاولین و الاخرین بہ ظہر الزبونیۃ و صار اھل المحبونیۃ و تم بہ مقام
 العبودیۃ علیہ و علی الہ و اصحابہ و سائر التبتین من الصلوٰۃ و الصلوٰۃ و من
 الخیات اکملہا و من الشیئما ت اشمہا

مکتوب صد و نہم (۱۰۹)

خواجہ احمد بخاری در ترجیح ایمان غیب بر ایمان شہوی بسم اللہ الرحمن الرحیم
 بعد الحمد و الصلوٰۃ و السلام التھیات میرساند مکتوب مرغوب کہ بصورت حاجی بیک فرستاد
 بودند رسید مستر بخش گردید بعافیت جمعیت باشند و بر جاہ شریعت علیہ وسلمت تنہی مستقیم
 و مستقیم بودند و ہموار در ترقی باشند و از ظل باصل گریند بلکہ اصل را نیز در نگ ظل و اگر اند و از
 شہو بغیب گریند حق سبحانہ متقیان یا ایمان بغیب ستاید و میفرماید و لیک علی اھل ہدے من
 و بہم و ہدایت را منونیست بطریق مصل مطلوبست پس ایمان بغیب مصل مطلوب بود و اگر شہو

152 to 155

Note:-

This page is missing

در غیبت عوام و غیبت خاص چون بعید است غیبت عوام از راه حجب است که حجب در میان
 منید و ملت است هم حجب ظلمانی و هم حجب فزانی و خواص از حجب ظلمانی رسته بحجب نورانی
 پیوسته اند اما آن حجب را همین ذی حجاب فهمید بآن در مانده اند و بشهود آن مبتلایان گشته
 و آن حجب خواص از هر دو حجب برآمده اند و از خود و شایسته برتر رفعت و السلام **اولا و آخر**

مکتوب ۱۴۱ صد و چهارم

بخان محمد بیگ کولابی در بیان آنکه بر جمیع وقایع اعتبار نباید نهاد بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ کتابچه که سعادت آثار اخوی خان محمد بیگ
 فرستاده بودند رسید و اقمه چند نوشته بودند نیک است بکار خود سرگرم باشند و بزرگوار اوقات
 را محو دارند و آنکه کلبه خود را گم میا بیند بسیار خوبت عزیزه گفته است آشتینی عَدَمًا
 لَا اَعُوذُ اَبَدًا و آنچه نوشته بودند که حضرت میر سید علی مهدی ظاهری شند پاره پاره بنده کدورت
 نگاه کردند و ما این نوع وقایع شایان ابرام نیست شیطان دشمنیست قوی در کین میخوانم
 که هر کس آدمی را از راه حق و صراط مستقیم بگرداند کسیک طالب حق باشد و راه وصول او را بگوید
 حضرت امیر چون از منی که در تندی بودند اعتقاد و محبت که پیش ازین بایشان داشتید بران مستقیم
 باشید و بکاریکه در پیش دارید محکم گیرید و باین نوع خواب خیال از جان وید و بزرگان گفته اند که هر
 یک پیر اگر رُش خود را در جائی دیگر بیشتر فهمد جائز است که بکار پیر اول در جائی دیگر
 ارادت آرد چه مقصود حق است جل و علانی الحقیقت پیر همان است که در صحبت او رشد بیند

و السلام

مکتوب ۱۴۲ صد و پانزدهم

بملا حسن علی پشاور می در فضیلت مقامت بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَ
 الصَّلَاةِ وَ تَبْلِيغِ الدَّعَوَاتِ میرساند آخوال اینجود و مستوجب حمد است الله تعالی و در شان

الحقیقت دارد و با استقامت ظاهر و باطن نگهدارد و طریقه را بر استقامت است الا استقامت
فوق الکرامه شیخی مؤلفه هود حریف معروفست هرگاه سید انبیاء سرور افضیا علیه
و علیہ السلام چنین فرماید و امر استقامت آنحضرت را بر سبب از امثال ما باطن
که حوس استقامت کنیم و دم از استقامت زنیم و حوس و خیال است بهر حال دست و پا باید زد و می
باید کرد که عرفی ازان نخبه بیکان بدست آید و بکام جان برسد مالا یدک کله لا یتروک
کله قصه استقامت شما که شنوده میشود خاطر بی خوشحال میشود اللهم زد متر صد نتائج بشند
کتابهای آن برادر بتعاقب رسید مترت بخش گردید ازین طرف در جواب کوتاهی رفته معذرت
خواهند داشت فقیر در نوشتن کامل و فرصت هم ندارم مامول از دوستان دعاست والسلام

مکتوب صد و شانزدهم

بفضیلت آب سید المرسل در حقیقت فنائتم و تخلص تام از دقائق شرک خفی بیسم الله
الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام علی عبادیه الذین اصطفی صحیفه خریفه سیادت و شرف
پناه رسیده مترت بخش گردیده از محبت مزاج نگاشته بودند مترت بر مترت بخشید حمد الله
سبحانه علی ذلك و علی جمیع نعماته تعالی از جدا شدن عدم از خود و حقوق آن بخدم صرف
نوشته بودند نیک مبارک است و شعر است از فنائم مطلق و نخبه از زوال عین و اثر بعد از آن
ذکر توجه و حضور و معرفت همه منسوب بانجناب مقدس است تا سر موی از وجود بشریت باقی
معانی مسطور و معلول است و عائد باین بکلمه نفی اثبات اثبات الوهیت خود میکند لایق آنجناب
نیست عارفی گفته است میتوان که ضمیمه کرده در کرمه دکان من شئی لا یتسمی بحجده عائد
بش بود یعنی هر کس که تحمید و تسبیح میکند تسبیح و تحمید خود میکند و عائد باوست و آنحضرت نمیرسد

له عن ابن عباس قال ابوبکر یارسول الله قد شئت قال شیئت من سؤة هود والواقعة والمسلات و
عم یسئلون وانا الشمس کواکب دواء الترمذی ۱۲ مشکوة باب البکاء علی قال قال فاستقیم
من ۱۱ من ۱۲ ۱۳ این کریمه در سورة نبی اسرائیل آمده است ۱۱

تا هیچ مراتب نفی را طے نکند و از دقایق شرک خفی زبرد نجات ازین مرض امکان ندارد این مرض
ناسوریت قوی که بهر دوا علاج پذیر نیست تاخیل و ارض و عاشاک راه را که مقتوی این ناسوریت
بکاروب لا اُحِبُّ الاَ خِلَیْقَیْنِ زور بد و بسر منزل و جَهَنَّم و شیخی عبور نماید بیخ ناسوریت تمام
قطع نشود که بحقیقت این تخلص پیوسته است و از دقایق شرک و استه است حکم عقا
مغرب وارد انشال با بوالهوسان را گفت و شنود این سخنان بهم منتقم است واقعه که دیده بودم و از
منازعت باطن از ظاهرو مشاهدۀ بین حال و دیار آن نیک و مبارک است حق سبحانه بمهر باران بدو رحم

نظر

مکتوب صد هفتم (۱۱۷)

کمال ساند

بخدمت مزاده عالی مرتبه جامع علوم ظاهره و باطنه صاحب کلمات هلیه مخدوم و مخدوم مزاده عالیجاه
خواجہ محمد عابدی در گرامی صحبت و فاضله فیوض و برکات طالبان بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بَعْدَ التَّحْمِیْدِ وَالصَّلٰوةِ وَتَبْلِیْغِ الدَّعَوَاتِ میرساند احوال همه حال مستوجب حمد است درین روزها
بعد از رفتن شایخ عبدالاحد با فقیه نشست و برخاست میکند و بسیار گرامت شرب روز و رخت
حاضرست حجرو در خانقاه گرفته میکند راند نشاء عجیب و از ترقی بسیار کرده است و شیخ بدیع الدین
میر محمد باقر بمشارایه موافقت نموده و ازیم طلبکاری حسب الوسع بجای آند با بجمله عالمه این هر سه
عزیز و زبرد در ترقی است و یارین دیگر هم در ترقی اند و طالبان قطع علائق و حساب نموده اظرف
و اکناف میسرند و سرگرم کار خواند و فیض مند میشوند و تخلص و آزادی در اول قدم حاصل مینمایند
سودی و گرفتاری نصیب این بجا اهل آدره است و قریه بجزر دوری بنام و برآمد است شرم آید
که این گرفتاری بامردم از او صحبت دارد و همچون خود را قابل مجلس این مردم نمی بیند و ازین
موافق حال خود و حال اینها میاید به پیست ما گرفتاریم بر ما ناوک بیداریز و سنبیل و گل در کنار
مردم آزاد ریز و قدرت حق را جل و علا را طاعت بیدار و با وجود این شرمی و افسردگی با جماعت
که نشست و برخاست مینماید شایسته شوق درینجا پیدا شود و از تشنگی تشنه ایشان شایسته افرا که بسبیل

نظر

نظر

نظر

نظر

نظر

نظر

آن انا سحر مائی پیدا میکنند و ترقیات میفرمایند الٰذی جعل لکم مِّنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ
 نَادًا هَٰمَانُ قصه جبر و شجر حضرت موسیٰ علی نبینا وعلیه الصلوٰة والسلام که از حضرت
 سبز آتش خلاص پیدا و دید بعد از آن شنید آنچه شنید و از سنگ عیار چندین چشمه آب شکر که
 سبب اختراع جمع کثیر گردید باید دانست که مری حقیقی و مرشد علی الاطلاق اوست تعالیٰ رخ
 از او شما بهانه بر ساخته اند خوش گفت نه ایشان نمیند این همه الحمان ز مطریت
 بیت از تست طلسم این خزانه + من هیچ نام درین میان + والسلام +

مکتوب صد و نهم

نیز بمحمد مزاده بلند و درجه صاحب کمالات صلیه واقف هر اری مع الله حضرت خواجه محمد صلیه
 و شرح دید قصور و اشارت بر کمالات که فوق کمالات ولایت و نبوت است و ثمره از کمالات
 صفت علم تسبیح الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام علی عباده الٰذین اصطفی
 مکتوب مرغوب فرزند عزیز رسیده بسبب مسرت گردید چون تفتن دید تصور و اتهام آمل و مقبول
 بر احوال علیه واذواق رینی بود مسرت بر مسرت افزون و بطریق باین جانب نسبت خیریت
 و قبول اطلاق مسلوب هرگاه ذات این کس شرف نقص بود نسبتا بر این قیاس باید کرد
 الشجرة تنبئ عن الشجرة هر چند جلوه خیر و کمال بیش دید نقص و شربت بیش نیست
 معشوق اگر گشت بهمانه + ویرانه تر از اول است ویرانه ما باز نقد وقت خود نوشته بودند
 که نسبت بکیفی که اختصاص آن پیچ لطیفه از لطافت عالم امر و خلق نمیگردد کلیت افزو
 میگردد و آنرا که این معامله و ابر کمالات ولایت و کمالات مرتبه نبوت است چاین هر دو کمالات
 اختصاص باین لطافت ده گانه دارد و تحقیقت نماز است که از این خصوصیت برتر است و کلیت

سوره خمر سورہ یسین و قیاس ۱۲ قال تعالی قلنا اضرب بصلک الحجر فانجرت منه اثنتا
 عشره عین ۱۲

را از ان بهره سجد لك سوادى و حياكى نشان آنست و حقيقت كعبه حقيقت قرآنى و آنچه
فوق اين حقائق است از اين قبيل است چه قرآن كعبه را خصوصيت خاص است به نماز و اذان و ايقاف
چه گويد كه كليتي در رنگ و خاصا نلان با رنگ و در اوست من كه يدق كعبه يد و آنچه از
انكشاف و تجلى صفت علم و حسن و جمال و عجب و دلال آنكه اين كس از بوش ميرد و قرب منزلت آن
بكتاب قدس و سبحانه و نعالى نوشته بودند بوضوح پرشانت اذ كمال حسن و جمال اين صفت
است كه محبوب ترين صفات نزد حق تعالى اين صفت است و كثره دلال لازمه محبوب است از كمال
و جمال اوست كه با موصوف ميگرد و چه نقصان كمال محبت برفع اشقيت است فافهم بكن
اين حسن مثنوى است و جمال جمال بكيه مقيدان چون و كيف از اين حسن چه دريا بند حسن نزد
شان حسن صورت است و جمال جمال كيف و چون امير آنكه نشه بكيه و بچه چنى ندرشته باشد
اين حسن را نتواند دريافت و حسن معنى را از حسن صورت نتواند جدا ساخت و نيكه در اين صورت
معنى است خود امر جرات بايد دانست كه بوجوب اين بيان اگر در حضرت خليل و حضرت نوح على
نبينا و عليهما الصلوة والسلام معنى مجبوت است اثبات نموده آيد متباعد نبود چه سبب تعيين اين
هر دو بزرگ نيز صفت علم است ليكن فرق است كه آنجا نشان علم است كه اصلا زيادى ندارد بمراد
تعالى و تقدس و اينجا صفت است كه زيادتى دارد نوشته بودند بعضى اسرار كه حقيقت محديه
على صاحبها الصلوة والسلام و الخيرة مناسبت دارند ظهور ميدهند از داخل مر كه صفت
كه ملاحت است سازمديان ظهور اين اسرار مبارك است و اگر لطيف را كابر از اين مرام بهره ورند
از كرم و بزرگو و

جناب حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وعلیه و سلم را که در واقعه یدمان پیش
 عبدالقادر را قید می فرمود نیز دیده و عنایت با ایشان مشاهده نموده و در واقعه دیگر عزیر
 بشما عطا کرده و در آن وقت دل چنان در حرکت آمد که قریب تر قیدان بوده و در واقعه ثانی
 حضرت جبریل علیه نبینا و علیه الصلوة والسلام دیده ام که حال فحش و وسطه رسالت
 همه نیک مبارک است و بشارت است بر بشارت تجار خود نیک مقید باشند و آنها آنگن بزرگ
 فکر پروازند و درین فرصت قلیل نوشته آخرت را آماده سازند و در رضامندی طاعتی حقیقی
 جمل شان بجان کوشند و آنچه دور افتاده را بدعا سلامتی غائم یاد دارند نوشته بودند که از خواندن
 رساله یا قوتیه چنان شوق در دل غالب آمد که ترک نوکری و خانمان نموده در صحبت برسد ام کرمنا
 این شوق نعمت است عظمی ملا کار بر شوق محبت است و معالما ترقی و قرب البسته بان چه چیز
 دیده حسن بین چشم انداز کمال جمال روشن و تیز تر بود شوق و عشق میفرایند و از مایه عاشق
 منقطع و بیگانه سازد و در هیچ معرفت در باطن او بکشاید نیست آنرا که محسن دیده تیر نیست
 این عشق بلائے خانه خیرست و محمد و چون جمع کثیر بشما وابسته اند و قرض بر دمه دارند در
 استعجال ترک توقف و تأمل در کار است و تا حصول ترک حقیقی بترک حکمی قرار برند و از ترک
 صوری بترک معنوی کفایت نکنند الصوفی کائن باین شنوده باشید که کائن مملو خلق
 سورة باین مننهم حقیقه و مفعی والسلام اولاد و اخر

مکتوب صد و بیستم

بمولانا محمد صدیق پشاور می در بیان کمال فنا نیستی و حصول کمال این معنی در صدیق اکبر بر حمان
 ایمان او بدین سبب برایمان این است و ایمان به طاعت فوق بسم الله الرحمن الرحیم
 الله تعالی باغلی مرتبه کمال و کمال رساند مکتوب در غرض رسید مسرت منجش گردیده نوشته بودند

له تریدن اینی شکافه شدن ۱۲ می آنچه هر سه واقعات دیده ایم همه نیک مبارک است ۱۳

که بخوار میخواستند که حقیقت حال خود را بنویسند اما از آنجا که خود را و احوال خود را لایق آن نمیدانند که بعضی
 رسانند معطل و حیران بمانند و احوال را بنویسند و زود او را در قلم آرند و ضمیر نفس را در آنجا کافران
 که باعث توجیه غایبانه میشود و راه گفتگو میکشاید نوشته بودند که الحال غیر از نیستی و گمانی و سلب
 کلی در خود نمی بیند و بگویند یا احوال الله الحال جلوه گر گشت و گفته قبل بزرگ که فرموده است
 مصرع این جمله شدی و مسلمان نشدی با فعل هویدا گردید بکار برین نیستی و سلب
 کلی است و حقیقت تحقق با احوال الله نتیجه این نیستی که صید هستی بی دام نیستی صورت پذیر نیست
 و اسلام حقیقی و بسته باین نیستی و تحقق است تا راحه از آثار سالک در میان است و حقیقت تمام
 نقصان است و از گرداب شرک خفی نیست است و بسیر کاینکه ذکر الله لا اله الا الله نه پیوسته استوار
 یکبار میزدن فنا نیستی و برین است که خیر الهم است صدیق که برست که در شان و آمده است
 مَنْ ارَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى مَيْتَةٍ يَمُوتُ عَلَى وَجْهِهِ لَا رَيْبَ فَلْيَنْظُرْ إِلَى ابْنِ أَخِي فَأَخْفَى مِنْهُ خُفْيُهَا
 ذکر ایشان باین کمال با وجود حصول آن در صحابه که کم نیز مشعر با مقیارات تمام ایشان است و باین
 کمال لاجرم ایمان آنحضرت بر ایمان تمام امت راجع آمد که ما و در چه کمال آن متفجع بر کمال
 فنا نیستی است که ما و لکن اتمام و سلب بآن سرور صلی الله علیه و آله و سلم پیدا کرد که
 هیچکس را میرنشد ما صلب الله شیائی صَدْرِي لَا صَبِيئَةَ فِي صَلَاحِي بَكَرَ مَا
 ظَنَنْتُكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ تَالِئْتُمَا مُحَمَّدًا وَمَا مُعَاوِلَهُ وَارْتَأَى وَأَسْرَأَ كَيْسًا لِقَيْنِ هِرْمِيَانِ
 هر کس این گفتگو است و مقرر این نیستی است و نتیجه اسلام حقیقی است بلکه بعضی از آن قبل است
 که منوط بعضی فضا است و مربوط بصورت محبت و پیچ عمل منتج این کمال و مقرر این فواید زوال
 نمیتواند شد اعمال در راه میمانند عارف درین وقت خود را از صورت و حقیقت شریعت بیرون میابد
 نه بان نبی که از ایشان احکام شرعیه مستغنی میشود و محکم امر و نهی نمیدانند که کفر و ایمان است بلکه
 امر است که تا بان نرسد در بابی مَنْ لَمْ يَذُقْ لَمْ يَذُقْ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَمْنَا فَمِنْ الْمُنَا فُسُونُ
 و السلام اَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب صد و بیست و یکم

بشیخ محمد العظیم جلال آبادی در علامت محبت ذاتیه شرح قبض و بسط و سرنگی در کار سالک برین
 باطن او و معانی آن و منافع صحبت پیر و محبت مرید و بیان اقربیت این طریق از طریق دیگر
 و نیز بیان آنکه این طریق البته موصول است و در تاجی این طریق علیه نقشبندیه پسیم الله
 الرحمن الرحیم بعد الحید و الصلوٰۃ و ارسال التحیات میرساند خوال حاصل متوجّب
 حدیث المسئول من الله تعالی عافیةکم و استقامتکم ظاهر او باطناً مکاتیب شریفه
 بمعاذ یکدیگر رسیده منسرت بخش گردید چون فقیر از مرید در آنکه دارد آزار غالب بود و وقت
 قلم گرفتن و نوشتن نبود مباران در نوشتن جواب توقف افتاد درین ماه مبارک از حضور مسعود
 ترویج و ختم قرآن محروم ماند الحمد للّٰه که در ماه شوال نسبت به ماه سابق در تخفیف بود انحال که ششم
 ماه ذی القعدة است چند روز است که مدوّل نشسته در همانخانه بے برآید و چند گهری باور و نشان
 صحبت میرسد هنوز به مجرد زنده است که پاره سافت و از قدرت نشستن دوزانو و چهار نانو
 نشسته است و کنیم ما قال بیت یسّٰک تهلّٰو الحیوة مريرة و کیتک ترضی
 و الا نام غضاب و وزیر کان کفته اند که علامت محبت ذاتیه است و انعام ایلام محبوبت یعنی
 محب از ایلام محبوب متکد و شود در رنگ انعام و حضرت ایشان ما قد سنا الله سبحانه
 بینه بر نگاشته اند که ایلام محبوب یاده لذت بخش است نسبت به انعام و از بر که در انعام او
 محبوب مشوب است بر او نفس و در ایلام خالص مراد محبوب و ضایع مراد نفس شتان مایه ها
 و این از جمله غرائب است بیت اگر مراد تو اے دوست نامرادی است مراد خویش
 و گریه من نخواهم خواست آنچه از کیفیت مشغولی بندگان حضرت سلمه الله تعالی رؤس
 العالمین نوشته بودند که بزلت فرمودند که ما محظوظ ایم در روز بروز در باطن خود محبت بیشتر
 میابیم و گاه گاه رفتنی و غیبتی روئے میدهد و گاه گاه عنایت حق تعالی را در باره خود بسیار میبینیم

از مطالعه آن بسیار خوشحالی رونمود الله تعالی این معاطره را هر روز به ساز و آید که قریب بحج
و گاه اگر قبض روئے نماید از آن تنگ نباید شد که سالکان را در اثنا سلوک روئے میدهد و
سبب ترقی شان میشود و قبض و بسط هر دو داخل احوالند گویا از ارکان این اماند قابض و بسط
هر کدام از اسماء الهی الله تعالی سالک گاه به نور دیک اسم است و گاه به مظهر اسم دیگر لیکن معاطره قبض
و بسط تا زمانه است که سالک تکوینات احوال است و چون معاطره از تلویین به تمکین آید قلب سایر
لطائف عالم از تلویین احوال وارد و از قلب قبض و بسط آزاد گردد و این مان نسبت باطن
از زوال و خلل محفوظ گشته بدو هم وقت و استمرار حال تصیف شود و درین هنگام اگر قبض است بر
ظاهر و صورت است باطن لطائف کثر برایت نمیکند یا بد است که بشکلی که کار سالک ظهور
بیر و نقی باطن او گاه باشد که بواسطه قبض بود که از احوال است کما مر تفصیله و گاه به جهت
از تکلیف زکات و غلبه صفات بشریت ظلمت بر باطن طاری میشود و بیرونق سازد و انوار ذکر
مستور گرداند و درین وقت توبه و استغفار در کار است و انابت و تصریح ناگزیر تا که نور بر بشریت
و ظلمت زکات از میان خفت بر بند و انوار ذکر و طاعات روشن شود و چون تفرقه میان قبض
و کدورتی که از راه زکات یا ظهور صفات بشریت بود و تغییر استغفار و انابت بهر حال نافع است
و سودمند انبیاء کرام علیهم الصلوات و البرکات و علیهم السلام هر چند که از گناهان معصومند
لیکن بواسطه الحاح بشریت گاه غین و پرده بر باطن شان آید و محتاج با استغفار میشوند
الحديث انه ليعان على قلبي و اني لا استغفر الله في اليوم سبعين مرة و گاه
بود که این بستگی به جهت ضعف نسبت باطن باشد و چون نسبت قوت پیدا نکرده است گاه
ظهور میکنند و گاه به طور میشود در حالت بعد صومی و غیبت از مرشد پیش از ملکه نشدن نسبت
این ضعف روئے میدهد و علاج آن صحبت را بهرست و توجیه او تا نسبت قوه پذیرد و ملکه شود و
بسر قوه فارسید و توجیه مرشد در صورت ثانیه که بواسطه زکات ظلمت طاری شده باشد نیز نافع است

۱۰۵

۱۰۶

ناتق کلمات

ناتق کلمات

عبارت

توجیه پیر کامل کوه ظلمات که درات را از راه که پیدا شده باشد از مریض صادق بر میدارد و
 تعلیم بر باطن او میفرماید و در بعضی نیز این توجیه سودمندست بزودی در بسط می آرد و راه ترقی را
 بر وی می کشاید با جمله مار کار بر محبت و توجیه است که با محبت و پیروی جمع شود از یک جانب محبت
 و پیروی و از جانب دیگر توجیه محبت تنهایی توجیه را بر می تواند که نافع شود و ترقی بخشد اما توجیه محض
 به محبت قلیل النفع است محبت است که معانی خفیه پیر را جنب می نماید و کمالات مخصوصه او را
 بخود میکشد و مقامی اشخ بلکه مقامی الهی پیدا می آید و چون از طریق صفات مذکور پیدا می آید
 امید است که راه ترقی کشاده شود و بزودی بمنزل مقصود برسد و راه مانده حضرت خواستند
 قَدْ سَمِعْنَا اللَّهَ تَعَالَى بِسِرِّهِ الْأَقْدَسِ فَرَمَوْهُ أَنْهُ طَرِيقُ الْأَقْرَبِ طَرِيقُ سِتِّ وَنِزْفَرَمَوْهُ أَنْهُ
 از حق سبحانه و تعالی طریق خواسته ام که البته موصل باشد و تقریب این طریق از طریق دیگر بواسطه
 آن است که ابتداء این طریق از جذبه است که مستحقین سلوک است و سلوک در ضمن آن قطع مینماید
 و جذبه که بی سلوک بود چنانچه بعضی از مجذوبان ابرار میباشند نزد این اکابر از خیر اعتبار
 ساقط است و غیر ولایت نیست و چون جذبه محبت بخش است سالک بقلای جذبه و محبت
 در او میخشد بمنازل قرب اصل میگردد و بسهولت قطع منازل سلوک نماید لاجرم راه اقرب میشود
 و طریق دیگر چون ابتدا از سلوک است بر ریاضات و مجاهدات قطع منازل سلوک مینماید و عمر
 در آن صرف میکند بعد از آن معامله با جذبه میرسد و راه دلا میشود و درین طریق سلوک در ضمن جذبه
 بحصول می پیوندد و راه اقرب میگردد سلوک از جانب طالب است پس راه رفق باشد و جذبه
 از جانب طلب است پس راه برودن بود از رفق تا برودن فرق است بسیار جذبه بهتر است
 جَذَبَاتِ الْحَقِّ يُؤَازِي عَلَى الثَّقَلَيْنِ وَ اسْمُهُ فَرَمَوْهُ أَنْهُ طَرِيقُ الْمَوْصِلِ سِتِّ يَأْتِيَانِ لَنْتِ
 که مواقع توقفات و مانع وصول سالک را جذب بهتر است که بسلوک جمع نشده است یا سلوک بهتر
 است یعنی سلوک باشد به جذب درین طریق نه سلوک خالص است و نه جذب ابر جذبه است یعنی
 سلوک پس باعث توقیف سالک سیر را و درین طریق هیچ نشیخ غیر از سستی طالب طلب صافی

باز

۱۰۰

۱۰۰

بجانه

باجه

۱۰۰

۱۰۰

باجه

ایضا

که در صحبت کامل فتنه و تزلزل طلب که اکابر قرار داده اند بجای آورده ام دست که البته وصل کرد و آنچه
گفتم که در صحبت کامل فتنه زیرا که از ناقص کامل نیاید ناقص خود وصل نیست دیگر را چگونه وصل
سازد پس اختیار این طریق طالب اولی و انشأ باشد و ایضا این سلسله علیه صدیق کبر
میرسد بخلاف سایر سلسله و سبیل ایشان بجناب حضرت سرور انبیاء علیه و علی السلام
و السلام حضرت صدیق اکبرست هر چند وسیله قوی تر بود راه وصول اقرب بود و قطع منازل
زودتر نمود مآید و آنچه در عبارت اکابر این سلسله علیه واقع میشود که نسبت مافوق به نسبت
دست است چنانست شان نسبت حضرت ابوبکر صدیق است که فضل بشرت بعد از انبیاء
که ام علیهم الصلوٰۃ والسلام و ایضا در این طریق عالی بر الزام است و احتیاج است
بدست اکابر این طریق عمل بجز نیست و آنها آنگاه از دست نمیدهند و بر نصرت نیکی اند و ذوق
و معارف را خادوم معلوم و دیندار است و هر نفسیه شرعی در رنگ طفلان بجز و موز و خد و حال
عوض نمیکند و بشریات صوفیه مغرور نمیشوند از نص نفس نیکی اند و از فتوحات دریه بفتوحات
ملکیه التفات نمیفرمایند از نجاست که وقت ایشان بر دامنست حال ایشان بر استیلا نقوش ماسو
از باطن شان بر نیجه متلاشی میشود که اگر هزار سال تکلف در اخطار با سوسن نمایند میسر نشود آن محلی ذاتی
که دیگر از کالبرق است این بزرگان آدمی است منصور که غیبت در حقان آن باشد نزد این
عزیزان از خیر اعتبار ساقطست رجال لا تلهیهم تجارۃ و لا بیع عن ذکر الله صفت ایشان
حضرت خواجه احرار قدس الله سره فرموده اند که خواجگان این سلسله علیه قدس الله تعالی
اگر آدمی هرگز راقی و رفا صفت ندارند کارخانه ایشان بلند است و عیض باشد شرح
او اندر بیان آنچه در عشق باید در نهان یک گتم صوفی و تار و بند پیش از آن که فوت آن حیرت خیزد

حضرت میرزا یوسف نانی قدس سره در مکتوبات معصومیه جلد ۱۰۰ (۱۶۱) این معصومیه را در دست

مکتوب صد بیست و دوم (۱۶۲)

بسلطان وقت مد ظله در فضائل سجد و ترغیب بر ترقی از ذکر مذکور و بیان تنزیه و تقدیس اوتعالی

و بیان آنکه اورا بخانه در ارتجلیات و مشاهدات و اسما و صفات بایده بست بسم الله الرحمن
 الرحیم الحمد لله العلی الاعلی و الصلوٰه و السلام علی رسولہ محمد بن المصطفی
 خیر الوری صاحب قاف قوسین او اذنی و علی الابرار ذرۃ الثقی و اصحابہ اخیار
 المقامات و الدرجات العلی قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ما من حاله
 یکون علیها العبد احب الی الله تعالی من ان یراه ساجدا یعفر وجهه فی التراب
 و ایضا فی الحدیث الشایع یسجد علی قدمی الله تعالی فلیس یسجد و لیرغب و لیسئل
 و ایضا فی الحدیث اذا سجد العبد طهر سجوده ما تحت جہتہ الی سبع ارضین و
 ایضا فی الحدیث طوبی لمن تواضع فی غیر منقصه وذل فی نفسہ من غیر مسئلہ و
 انفق مالا جمعه فی غیر معصیہ و دحم اهل الذل و المسکنه و خالط اهل الفقر و
 الحکمۃ و طوبی لمن عمل بعلمہ و انفق الفضل من ماله و امسک الفضل من قوله و دواء
 الطبع الذی کثر من دعا کویان بعض خادمان غلبه و دعا کفان سده سنه حضرت ناصر الملی
 طالین مرشح الاسلام و مؤید المسلمین خلیفه الله تعالی فی الارضین میر ساند کز ابن مسکین باوجود
 کم بضاعتی و دور از کاری از دعای سلامتی جان ایمان آنحضرت فارغ نیست و از طلبتی
 و بخت دست یافت صوی و معنوی غافل به مصرع این دعا از من از خلق جهان آمین باد
 حضرت سلامت برادر دینی شیخ عبد العظیم کتابتے باین فقیر نوشته بودند و از جمعیت بانی آنحضرت
 و اشتغال و تفتیش باین امر حلیل القدر مندرج ساخته شکر خداوندی جل سلطانه بجا آورده که با
 این همه اشتغال صورتی دل قیقت بین تعلقیست غافل طلب و جستجو شوقست مخصوص بقصود
 تحقیقی امیست که این تعلق روز بروز زیادہ شود و ناره اشتیاق قوت پذیرد تا از ذکر بلند کور نشا
 و از دال بدل دل بد و از لفظ بے کشد خوش گفت نه قوسے زوج و خویش فانی + رفته
 زخروف و روحانی + اطلاق اسم محنی و غیر آن در آنحضرت جل و علا از تکی میدان عبارتست و آلا
 له من العفو و التعفیر خاک آلود کردن

در ادب

در

در

در فضیلت و شکایت نبوت

در فضیلت و شکایت نبوت

آنجا همه آنست که برتر زبان است و را بخانه و را بر لفظ و معنی با یکبند و را بر آفاق و انفس و در
تجلیات و ظلمات و در اتحاد و در مشاهدات و کاشفات باید جست و است
تو از خوبی نمی گنجی بد عالم و مرا بر گزینگی در آغوش مقصود از سیر سلوک رفع حجب است حجب
و جوبی بود یا امکانی نه آنکه مطلوب را در دام آرد و عفا را شکار نماید و است عفا شکار گرسنه شود
دام باز چین و کاینجا همیشه باید دست است دام را این کمال مقبض از شکایت نبوت است
و این دید نتیجه ولایت است علیهم الصلوات و التسلیمات اتحاد را از امتیاز که بکار
ایشان علیهم البرکات تبعیت و ورثت رسیدند و از شراب صحنستان بخرمید سیر گشته
اند ازین کمال نصیب اهل سکر از آریاب لایت کمال را در شهود و مشاهده دانسته اند و تجلیات
خو رسند و طمأنند و بتوحید و اتحاد رفته این جماعه هر چند از حجب امکانی و ظلمانی برآمدند لیکن
در حجب فانی و جوبی مانده اند و از آن گاهی نیافته و شهود را زان شهود حق و تجلی او دانسته میگویند
تجلیات برقی است یعنی کالبرق الخاطف است باز در پرده آید و این آگاه که به کمال است و را به متحقق
گشته اند و توحید اتحاد را در راه گذاشته اند و از تجلیات و ظلمات بالا رفته و از شهود و مشاهده در گشته
و از حجب تمام برآمده و یقین دانسته اند که این شهود نه شهود است سبحانه و این تجلی نه ذات مقدس
است تعالی بلکه ظواهر صفت است از صفات و کمال از کمالات است که حجاب است و طاعت است
اقدس بشهود صفات و کمالات و خو رسند نشود و آرام نگیرد البحر خلیل و را که احب الا فلین گویند
و را فی وجهت و نمی خوانان با و را بر آن نشسته اند و از اسم و صفت جز ذات خواسته تعالی تبارک
و تقدس است بولش تارسم صد بار یا افکنده شوقم که تو بر و از من شایخ بلند آشیان دارم
رَدَقْنَا اللَّهَ سُبْحَانَهُ اِنَّمَا نَا بِمِنْهُ الْمَعَانِي وَ شَرُّ بَا مِنْ هَذَا الشَّرَابِ اَنْوَارِ آفتاب
جهانداری و سلطنت و آثار برکات و استقامت و ترفیع رت روز افزون باد الحمد
لِلَّهِ اَوَّلًا وَاٰخِرًا وَاَلِ الصَّلٰوةُ وَاَلِ السَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِهِ دَائِمًا وَاَسْرَمَدًا
وَعَلَى اٰلِهِ الْاَكْرَامِ وَصَحْبِهِ الْعِظَامِ +

مکتوب صد ہجرت سیوم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 حجاجہ الملکی جعفر خان در بر میر عشق و عاشق و جامت قلب عارف بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 حقیقت جامعہ قلبیہ مرآت جمال لایزال بادی الحدیث القدسی لَا یَسْعٰی اَنْ یَّحْضَرَ وَلَا یَمُوتُ
 وَلَکِنْ یَسْعٰی قَلْبُ عَبْدِی الْمُؤْمِنِ قَلْبَ اِنْسَانِی اِذَا رَاَهُ تَصْنِیْعِیْ حِوَالِیْ خُودِ بِرِسْدِ قَلْبِیَّتِ
 اَنْ پیدایمکن کہ آنرا بر وجوب و انوار قدم و مرآت او جلوه فرمایند و میر عشق و عاشق بدین
 آید اشارت باین سیر کردہ است ہر کہ گفتہ ہیست اَنَّهُ صورت از سفر دورست مکن پذیرا
 صورت از نورست بدین ہنگام ل ا تقدروست ست کہ طبقات سموات زمین را در جنب
 آن مقدارے نے بیند شیخ بایزید بسطامی قَدَسَ سِرُّہُ درین مقام گفتہ اند اگر عرش و ما فیہ را
 در زاویہ قلب عارف بہند عارف را از فراخی قلب سیح احساس بآن نشود شیخ جنید قدس شریح
 و تائیدیان میگوید کہ حادث چون بقدم مقترن گردد آنرا اثر نماند یعنی عرش و ما فیہ کہ حادث است
 در جنب قلب عارف کہ محل ظہور انوار قدمست نسبت نحو و تلاشی دارد محسوس گما شود و باید دانست
 کہ از لفظ یَسْعٰی قَلْبُ عَبْدِی و از سیر عشق و عاشق کسے منی حلول اتحاد و نفہمہ
 کہ او تعالی ازلن منزہ و بر است امریست بے کیف کہ بر آباب آن واضح و ہویداست مَن کَرْدَ یَقِیْ
 کَمَ یَذِہِرُ نَجْمُ اِزَانِ اَوْ یَقْلُ وَ یَحْمِلُ مَا دَرِیْدُ حَقِ سُبْحَانِ اِزَانِ پاک و برترست ہیست
 اتصالی بے تکلیف بے قیاس ہیست رب الناس با جانِ ناس حق سُبْحَانِ و تعالی
 انشال را ایمانے باین معانی دما و شربے ازین شرب روزی کُنَاد +

مکتوب صد ہجرت چہارم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 حجاجہ احمد بخاری در شرح حال یار او و تمیز اقامت بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بَعْدَ الْحَمْدِ
 یعنی گنجائے او تعالی در قلب مومن دیر عشق و عاشق امریست بے کیف الخ

الصَّلَاةُ وَلَا زِيَادَةَ فِيهَا بِمَنْزِلَةِ كِتَابٍ شَرِيفٍ كَسَيَرُ خَشَوْتُ سَخَتْ لَكَ تَعَالَى بِمَوَارِدِهِ
 تَرْتَقِي دَرَجَاتٍ بِرَجَاءِ شَرِيفٍ وَنُفُوسٍ بِمَقَامَاتٍ هَذِهِ تَقْبِيرُ لَوْ أَنَّ مَنَ سَمِعَ زَارَ وَصَفَتْ بِيَارَ شَيْدِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَيْلَتُهُ كَمَا دَرِينِ يَأْمُ فَرَسَتْ وَرُزْزُ بِرُزْزُ وَصَفَتْ كَمَا شَدَّ عَائِدُ وَكَانَ وَقْتُ دَرِ
 دُولِ الشَّيْخِ سِيرُونِ هَمَّ بِرَبِّهِ وَبَارِئَانِ صَحْبَتِ مِيدَارِ بِمَنْزِلَةِ مَنَ ازْ تَوَرُّوْنَ نِيْجَمِ كَرَمِ
 بِيَارِ زَارِي كَمَا خُوشِ بُوْدُزْ عَزَمَ انْ تَحْمِلُ خَوَارِشِي كَمَا نُوْشْتَهْ بُوْدَنَدَ كَمَا سِيَلَتِ بِنَاهِ مِيدَ عَمَدِ وَفَا دَرِ
 مَرَاتِبِ ازْ نَسْتِ زِيَادَةِ مِيْكَوِيْدَ وَنَچِهْ اَوَّلِ حِشْمِ پُوشِيْدَ مِيدَ بِحَالِ دَرِ حِشْمِ دَاوَمِ مِيدَ بَسِ سِيدَ كُوْخِ
 مَسْتَحْدَتْ وَقَائِلِ تَا صَحْبَتِ اَوْ قَلِيلِ سَتِ وَالْأَلْبَشِيَّتِ اَوْ تَعَالَى بِسُحَانِ تَرْتَقِي بِيَارَ كُنْدَ اَرْطَا
 اَيْنِ عَالِ بِيَارِ عَظْمَ شَدِيدِ فَا نَچِهْ كَمَا اَوْ مَسْتَقْبَلِ شَادِيْدَهْ سَتِ كَمَا دَرِ مِشْرِ شَا فَتَسَتْ كَمَا
 مَرُومِ هَفْتِ اَقْلِيمِ وَوُحُوشِ وَطُيُورِ اَزَانِ بِهَرِ مِيْكَوِيْدَ وَنَشَانِ خَا طَرِ شَانِ مِيْشُوْدُ بِشَارَتِ
 هَسْتِ بَزْرُگِ لِيْكَنِ چُونِ مُعَا لَمَ خَوَالِ سَتِ تَا چِهْ تَقْبِيرِ يَابَشَدِ بِهَرِ عَالِ ازْ اَسْعَادِ اَوْ شَعْرَتِ ازْ
 تَوَهْ بِفِضْلِ آمَنِ اِمْرُ وَا كَرِ سَتِ بِسَاسَتِ كَمَا اَعْوَانِ اَنْصَارِ صَا حِبِ مُعَا لَمَ اَيْنِ قَسَمِ چِيْزِ
 مَعْنِيْدَا اَلَا مَرْعَدُ اللهِ تَعَالَى وَالسَّلَامُ اَوَّلًا وَآخِرًا

۱۴۰

۱۴۰

مکتوب صد و سی و پنجم (۱۲۵)

بَشِيْحُ ابُو الْخَطَرِ بِأَيُّوْمِي دَرِ بَعْضِ اَزْ اَسْرَارِ خَامَةِ صَلَوَةِ وَتَعْبِيرِ وَقَائِعِ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى وَالسَّلَامُ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى خُصُوصًا عَلَى
 سَيِّدِ الْاَوْدَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى صَاحِبِ قَابِ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنَى وَعَلَى اٰلِهِ وَحَشِيْدِ الْبَرَدَةِ
 النَّفْثِي تَابَعِدْ مَكْتُوبِ مَرْغُوبِ كَمَا مُتَضَمِّنِ اَذْوَاقِ وَاسْتَوَاقِ بُوْدَهْ سِيدَهْ سَمَرَتِ نَجَشِ كَرْدِيْدِ
 عَنِ سُبْحَانَةِ اَبْوَابِ تَرْقِيَاتِ رَا مَفْتُوحِ دَرْدِ دِهَاتِلِي مَرْتَبَةِ كَمَالِ بِرِسَانِ دِهَاتِلِ وَرَقَّتْ دَرْدِ اَبْوَابِ
 وَنَا زِيَادَةِ كَرْدَانِ دَرِ حَقِيْقَتِ قُرْآنِي وَحَقِيْقَتِ صَلَوَةِ بِهَرِ كَامِلِ اِرْزَانِي فَرَايِدِ نَا زِ مَقْصُورِ
 بِرِينِ هَوْتِ نِيْسَتْ دَرِ عَالَمِ غَيْبِ حَقِيْقَتِ دَا دَكْ فَوْقِ سَارِ حَقَائِقِ سَمْتِ دُوْرِ حَرِيْثِ قَفَا بِاِحْمَدِ

۱۴۰

۱۴۰

فَاتَ اللَّهُ تَعَالَى بِصَلَّى كَوَيَايَا بَانَ حَقِيقَتِ سَتَا كَلَامِ صَاحِبِ دَوْلَتِ بُوْدُكَ اَزَانِ
 حَقِيقَتِ اَطْلَاعِ عِيَادِ وَكَلِّ اَزْكَاتِ نَهَائِ اَنْ يَحْتَدِ وَصْلُوهُ اَوْ يَانَ حَقِيقَتِ شَرْفِ اَقْبِدَايَا
 وَشَرِكِ تَحْرِيمِ پِيدَا كِنْدِ وَاَزَادِ اِتْحَادِ قُرْأَتِ اَمَامِ وَاَمَامِ قُرْبِ خَاصِ حَاصِلِ نَمَائِدِ وَاَقْرَأَتِ
 اَمَامِ كَفِي حَقِيقَتِ قُرْأَتِ اَوْ سَتِ تَلْكَسْ شَمْتِ دَرِ نَكِ كَلَامِ نَفْسِ اَمَامِ اَوْشِ مَطْلُوبِ كَرْدِ
 خَوْشِ كَلَمِ بَسِيتِ اَنْدَرِ مَحْنِ دَوَسْتِ نَهَانِ خَوَاهِمْ كَشْتَنِ + تَابِرِ اَبُو سَهْ زَمِ چُونِشِ كَحْمَتِ
 اَزْ حَضَرَتِ اَيْشَلَنِ مَا قَدْ سَتَا اللَّهُ بَسْمَحَانَهُ اَيْسَرَهُ الْعَزِيزِ شَنُوْدَه اَيْمِ كِه كَلَامِ رَا دَرِ نَكِ
 اَعْلَمِ اِتْحَادِ سَتِ بَا كَلِمِ كِه صَفِيَّتِ دِيكَ رَا نِيسْتِ پَسِ اَيْنِ رَا هِ قُرْبِ مَنَزَلَتِ رَا دِيَلِ فِيمِ نَزْ
 فِيمِ تَا كَجَا اَنْزَارِ نَا زَا اَبَا يَانَ نَمَائِدِ مَصْرَعِ قَلَمِ اِنْجِي اَرْسِيْدِ سَرِ لَشَكْسْتِ + دَوَاقِعِ كِه دَر مَارَهُ
 اَيْنِ دَوَرِ اَزْ كَارِ دِيْدَه اَنْدِ كِي اَكْثَرِ شَفْخِ اَشَارَتِ كَجَا بِ اَيْنِ مَسْكِينِ كَرْدِه بَزَا يَانَ عَرَبِي مِيكُوِيْدِ
 قَلَانِ اَزِ اَيْنِ قِسْمِ وَلِي اَنْدِ سَتِ كِه حَقِ تَعَالَى اَمَامِ اَخْتِيَارِ كَرْدِه سَتِ وَفِيْقِ اَدْوَلِي اَنْدِ نِيسْتِ
 وَاقِعِ دِيكَ اَكْثَرِ اَشَارَتِ بَا يَنِ دَر دَلِشِ كَرْدِه مِيكُوِيْدِ كِه هَر كِه اَوْرَا بِيْنِيْدَا يَا وَ مَسَا كَسْ كَلَامِ
 بَهْشْتِي سَتِ وَ اَحْمَدِ كَرْدِيْدِ فَعِيْرِ چَرْدِ قَابِلِ اَيْنِ خُطَابِ نِيسْتِ لِيَكِنْ چُونِ اَنْتَشِلِ شَاعِرِ اَزَانِ
 اَيْنِ طَوْرِ حَرِيْرِ بِيْ مَعْنَدِ اَلْبَتَّ مَحَلِّ خَوَاهِدِ اَشْتِ يَا مُوَافِقِ حُرْنِ ظَنِ خُودِ دِيْدَه اَنْدِ دَر فَنِّ اَلْاَمْرِ
 بَرْجِ بَا شَدِ بَسِيتِ چَشْمِ دَارَمِ كِه دِيْدَ اَشْكِ اَرَا حُرْنِ قَبُولِ اَكْثَرِ دَر سَاخْتِ سَتِ قَطْرَهْ بَارَانِي رَا +
 دَوَاقِعِ دِيكَ كِه بَرْخُورِ دَلِي شَيْخِ مَحْمُودِ دِيْدَه سَتِ هَر دُونِيكِ دَر وُشْنِ سَتِ حَقِ تَعَالَى بُوْجَانِهْ بَر اِتْكَالِ
 رَسَانِدِ مَعَانِي كُنُوْنِهْ اَزْ اَنْوَقَهْ بَعْلِ اَرْدِ اَتَهْ قَرِيْبِ تَجْنِيْبِ +

مکتوب صد و بیست و ششم (۱۲۶)

بِخَوَاهِ اَمَانَ اَنْدِ قَضِي نَادِهْ بَر اَنِ پُورِي دَر تَعْبِيْرِ وَاقِعِ وَ شَرْحِ حَدِيْثِ مَعَالِجِ يَا مُحَمَّدُ اَنَا وَاَنْتَ
 الْحَدِيْثُ رَسَمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى مَكْتُوبِ
 شَرِيفِ رَسِيْدِ سَبَبِ مَسْرُوتِ كَرْدِيْدِ اَطْلَاعِ اَشَوْقِ نَبُوْدِهْ اَمَامِ حَقِ بُوْجَانِهْ اَتَشِ شَوْقِ اَشْتَعِلِ سَاَزِ

سال از ماسوی تمام براند و بر اوقات قرب برساند و آنچه در واقع دیده اند که جناب حضرت رسول خدا
 صلی الله تعالی علیه و آله وسلم در مجلس نشسته اند و مردم در چپ دست نشسته اند و شام در آن
 مجلس نشسته ذکر نفی و اثبات بحسب نفس میکنند و معانی آنرا به لا موجود الا الله تصور مینمایند
 شخصی از آن مجلس بشما میگوید که تو که وجود پیغمبر را هم نفی میکنی و ایشان را نیست میسازی من
 میگویم که آن سرور را صلی الله تعالی علیه و آله وسلم نیست میسازی من درین بلاهوت یا رشدید
 محمد و اوصوفیه که ام که نفی وجود از ماسوی مینمایند نفی وجود اصالت مینمایند و با استقلال موجودانند
 چه وجود نزد ایشان از انحصار اوصاف است و دیگر که را همان شرکت مینمایند اگر در
 ممکن وجود است بر وجود و است تعالی و سبحانه و استعار از آن حضرت این وجود ظلی در چپ
 وجود واجب تعالی که لاشه مینماید و قابل نفی است و نزدیک است که از موهومات و تحلیلات فمرد
 آید کل شیء هالک لا وجه فیض قرآنی است بے الحدیث اذا قورن بالقدیر که بقی که
 اثر کس وجود بالا صلا و الاستقلال از ممکن همه وقت منقعی است و وجود ظلی ثابت عوام و خاص
 انبیاء علیهم الصلوات و البرکات و غیر انبیاء همه درین معنی برابرند و وجود همه استعار و استعار
 و وجود مستقل و اصل خاصه حضرت ذوالجلال است پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم
 شنب معراج خود را نفی کرد و در جنب واجب الوجود تعالی و تقدس خود را نیست تصور نمود آنجا که فرمود
 اللهم انت و ما انا و ما سواک ترکت لاجلک اگر گویند در حدیث معراج که نقل میکنند یا محمد
 انا و انت و ما سواک خلقت لاجلک حق تعالی اثبات حبیب خود کرد پس آن سرور صلی
 الله تعالی علیه و آله وسلم چه را نفی خود نمود که در جواب فرمود اللهم انت و ما انا و ما سواک
 ترکت لاجلک گویم که میتوان که اثبات باعتبار وجود موهوب که بولایت ثانیه مربوط است
 باشد و نفی باعتبار عدیت اصلی و فقر جبل که نصیبه ممکن است بود یعنی حق سبحانه چون خیر
 را با ظاهر نعمت غنی نبوداخت که وجود موهوب و بقارات که ترا عطا شده است تحکیم را مینماید

این کبریا و ذوق است در آخر سوره قصص و پاره اسن خلق

است و ہمہ اطفالی تو کردہ ام آنسرور علیہ و علی الصلوٰۃ والسلام اندازہ تواضع و تمیز نفس
 نظر بر حدیث ذاتی و فقر جمعی نموده نفی خود کردند و نعمت را با حضرت حوالہ ساختہ اثبات او
 کردند چنانچہ پادشاہ بریکے از نوکران خود بر سر غایت شدہ تعداد نعمتہائے خود برو نماید و او را
 سر بلند سازد و او را زارہ حسن نشاہ کہ دار و از روئے تواضع نفی خود نماید و فقر و احتیاج قدیمی
 یاد کند و بگوید کہ من هیچ نیستم و این ہمہ نعمتہائے ازشت بیت ازشت طلسم این خزائن
 من هیچ نیم دین میانہ من فدہ خاک استافم تو میطلمی بر سامن ہم گنج قوی و ہم تو بخور
 من مست ہی فشانم از دوہ و قلع دیگر ہم نیک روشن ست اندر تعالی ہر آب کمال ترقی داد
 و السلام اولاً و آخراً

مکتوب صد بیت ہفتم

بحاجہ مومن قاضی زادہ برانپور و خصائص نماز و رفع آثار بشریت و اسرار محبت و در شرح احوال
 او کہ نوشتہ بود کہ در تلاوت قرآن الفاظی کہ از زبان مے بر آید بعینہ از تمام اعضا مے بر آید
 گویا ہر موشے زبانے ست لذت بسیار پیدا میشود و حرکات و سکونات اکثر اوقات رجوع بان
 جناب اقدس میشود بسم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوٰۃ و السلام التحیات میر
 مکتوب شریف رسید سرت بخش گردید چون مضمین احوال و اذواق سنیہ بود سرت بر سرت افزود
 اللہ تعالی ہمارہ در ترقیات دارد و از عجب و پندار دور گرداند نوشتہ بودند کہ در نماز حالتے رونے
 میدہد کہ حجاب از میان بر میخیزد و ہر کس کہ او میدہد باز عود کردن بر کرکن دگر و ذوق نمیشود و خطا
 غیر اصل نمیکند و خوف بسیار در آن وقت پیدا میشود و خود را مانند خس و خاشاک ہم نمیداند
 بر آنند کہ حدیث شریف آمدہ است در نماز حجاب کہ در میان مہملی و پروردگار اوست بر داشتہ
 میشود و حضرت ایشان با قدسنا اللہ تعالی سبحانہ بزرگداشتہ اند کہ این رفع حجاب مخصوص نماز
 منہی است شکر خداے عزوجل برین نعمت عظمی بجا آرند و در از دیاد کیفیت او گوشتند و نماز
 را با داب و شرائط و طول قنوت بجا آرند قرینہ کہ در عین ادائے اوست بیرون آن نیست

سحر از زبان است

در نماز

در نماز

وَأَمَّا خَلْقُكَ بِالضَّلَوةِ وَاصْطِلَافُ عَلَيْهَا بَارَهُ از اسرار نماز در کتابت اخوی اعز شیخ
 ابوالمظفر بقلم آمده است اگر آن را مطالعه نمایند ظاهر حفظ کنند نوشته بودند که در دیدن اشیا با
 مانند آب درون و صحرای درخت و جز آن رفتی پیدا میشود و اسرار معلوم میگردد که هرگز در بیان
 نیاید و در مشغولی طاعتی روید که هستی از میان برنجیز و مقام حیرت پیدا میشود و بهر احوال
 و پسندیده است حق سبحانه و تعالی بکمال نفی حقیقت انتخاب رساند تا آثار بشریت تمام از میان
 بر بندد و لا ینکر الله تعالی ان الله جلوه فرماید نوشته بودند که هرگاه که بتوجه شوم
 متوجه پیدا میگردد و نشسته و محبت از آن طرف و برود میشود که چون رسیده محمد و این همه اذواق از این
 نشه پیدا است و این دیدارین محبت هویدا مدار کار محبت است که سبب ظهور و ظاهر گشته
 است محبت است که مگر کنون و گنج پنهان را بجلوه گاه بر و ز اورده محبت است که خرق محبت
 مینماید و اصل عریان میرساند نوشته بودند در تلاوت قرآن الفاظی که از زبان برآیند بجهت از
 تمام اعضا برآیند گویا هر موه را زبانی هست لذت بسیار پیدا میشود و حرکات و سکات اکثر
 اوقات رجوع یا بجنبان قدس میشود و ما هنگام استیلائی فکر بر عضو مذکر در آید خصوصیت
 بدل و سایر لطافت نماید اگر در تلاوت هم این معنی یون نماید و همه اعضا در تلاوت آیند بجاایش
 در و نیز بنده چون باطلاع کلام ربانی مستغرق گردد و بخلیت خود استماع مینماید خصوصیت براساس
 ندارد اگر تلاوت هم بخلیت خود نماید چه عجب بآنکه سراسر این معامله است که هر حکم که با بجنبان قدس
 منسوب بخلیت است که بعضی و تجربی آنجا محال است اگر تکلم است بخلیت است و اگر استماع است
 هم بخلیت است گفته اند ذلک الله کلّه علمه و کلّه قدره و کلّه اداة علی هذا القیاس
 و عارف متعلق حکم خلق نیز بخلیت خود تکلم میشود و بخلیت استماع علی هذا القیاس این معنی در حکم کلام
 الهی بیشتر متعلق است چنانچه همان کلام است که حق سبحانه و تعالی بآن تکلم است و السلام و لا اله الا

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

مکتوب صد و بیست و ششم (۱۲۸)

دینار

باز

بمحمد باقر لاهیکی شرح احوال او و انبشار و حصول مقامات عالیہ انسر ایسنیہ و بیان آنکہ
 عروج لطافت عالم امر تا کجاست و نصیب غنا و کمال از کجا و خل شبکہ بر تفتیق حقیقت
 قرآنی بر کمالات نبوت نموده و بیان آنکہ نصیب از ذات غیر صاحب قیومتیت را کجوق بمقیقہ
 متعلق غیر محمدی الشریعہ از راہ ضمیمت الشیخ ممکن است بلکه واقع و در شرح احوال یا بلان او و در
 بر خدمت طالبان حق جل و علا یسبحم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوٰۃ و دوای
 القیاسات میرساند مکتوبات شریفہ بمعاف یکدیگر رسید سبب مسرت گردید چون تفتیق از دین
 سنیہ و احوال علیہ بود مسرت بر مسرت افزو و فقیر درین ایام بیماری بسیار کشید چنانچہ قدرت
 نوشتن و نوشتن بطور خود داشت بحمد اللہ سبحانہ کہ بحال فرصت کفایت بدستمان
 کتابت ہم میسریم هر چند قدرت استاده شدن یا دوزانو نوشتن تا حل نشده است پنج شش
 کتابت از شما بفعل موجود است محلی جواب هر کدام می پردازد نوشته بودند سبب آنکہ درین
 مرتبہ در حضور حصول شان بشر گردیده درک نمایا و در فصل آن نگاشته بودند مہم بوضوح پیوست
 حق سبحانہ ہم برین مہوال متواہرہ بر قیامات و اربعہ ازان نوشته بودند کہ روز بکتوب مہمنا و
 و مہم از مکتوبات جلد ثالث مطالعہ میکرد و در بیان انبار توے حقیقت صلوة بکمال علو و کفایت
 مشتمل بر غراب انوار قدم بر اطلالین حقیر تافت و فوق حقیقت قرآنی ظاهر شد و بعینت مغلوب
 خود ساخت و نامت مغلوب این نسبت بود و بے ریب می یافت کہ پر توے همان حقیقت است
 و نماز فرض نیز گاہے ظهور میکند و در کتابتہاے دیگر ہم از حصولین بر معنی اظهار کرده اید و از واقعہ
 تبیین آن بحقیقت صلوة و محالہ کہ فوق این حقیقت است معلوم کرده اید و در روزہ توجہ ازین فقیر در
 دریافت صحت و تقیم این محالہ نموده اید و الحمد و اید فقیر درین محالہ توجہ کشت ظاهر شد کہ شمار نصیب
 ازین نسبت شکر حاصل شد بلکه اقتداء صلوة بصلوة نیز بفہم آمد و القیاسات عند اللہ تعالیٰ

نوشته بودند عروج بسیار معلوم میشود و ظاهر میگردد که لطافت از اصول خود با هم که فوق محمد و اند
 بالاتر از آنها نمودند بجز از تقارن لطافت از اصول خود شرط ولایت است در ولایت صغری عروج
 لطافت تا ظلال آنها و صفات است و در ولایت کبری تا اصول آنها و صفات نهایت عروج
 لطافت عالم آخر تا ولایت کبری است بلکه تا دایره اولی از ولایت کبری بیشتر معامله با عالم غلظت
 است و ثقیفه و دایره ولایت کبری نصیب از آن مفرس است و نصیب عناصر اربعه از ولایت علیا
 و کمالات نبوه است نوشته بودند که گاهی که مناسبت بحقیقه الحقائق میبود میگرد و در بنزول
 متخیل میشود بجهت از کمال عروج معامله بنزول است و این نزول آنست که ثمرات و نتائج آن
 بیش از پیش است و از ظهور نزول ملائکه تعطل کاتب شمال نوشته اند نمستی عظمی کائن
 شکرتکم لا یدیکتم و از این دایره لذت ایلام بر انعام که اظهار نموده اند آنگاه تخمین میاید دیگران
 علامت محبت و ائمه استوار با انعام و ایلام محبوب گفته اند و نزد حضرت ایشان دایلام بیشتر لذت
 بخش است نسبت با انعام این از دیوانگیهای محبت است من لایدق لایدق نوشته بودند
 که بهر از حقیقت صلوة و خلعت و محبت بهر دو معنی میاید و خلعت بزرگ خلعت باطلی نصیب
 میشود و این معانی اکثر صلوات خصوصاً در کتوبات و گاهی در غیر آن میاید و گاهی مناسبت
 بحقیقه الحقائق و گاهی فنائی خاص مفهوم میشود دیگر حقیقت معبودیت صرف که فوق
 حقیقت صلوة و مینو و مضمون مصرع من بجای میروم که آنجا قدم نامحرم است و نشانی آن مظهر
 بی نشان است پروانه از گردید حقیقه قرآن مجید بل ذات و صفات و جوی تعالی شانه داران
 مقام شگرف نمودار بود الخ محمد و ما چیز ناکه که شامیون سید انشمال دور از کار از انصو و خطو
 این امور هم مختص نیست و ایمان باین معانی بسند و قیاس لیکن چون محبت و رابطه با اهل این
 نسبت و درت و اید از برکات و نسبت خاص ایشان میاید و اید المرء مع من احب
 منیت هیچ دقیقه انگیذارد که نصیب محبت صادق نرود چه اگر در یک مقام از محبوب که تکی

۱۵ باضم چشم نرم و دانه ۱۵ یعنی گوین امور بغایت سبب است و غیر متوقع اما چون محبت الهی

معیت دست نیاید لیکن بقاوت محبت در معیت ہم تفاوت راه میاید با وجود بعضی ازین
 مواظبت مشہوریم میگردد لیکن نمودار گشتن حقیقت قرآنی دران موطن کہ معبودیت صرف است
 محل تامل است کما لا یخفی و ایضا حقیقت قرآنی بطور حضرت ایشان مابدا و معیت بحول حضرت
 ذات ست تعالی و این معنی نماندست بذات مجرد پس شایان معبودیت صرف نبود و از ان بعد
 علیا متیزان شد ازین میان ساقط شد شبہ کہ ایراد کرده اند کہ حقیقت قرآن ناشی از صفت
 کلام یا شان کلام است پس در اصل ولایت کبری بود و تفوق آن از کمالات نبوت چه صوت دارد
 زیرا کہ این معنی کہ مبداء و معیت بحول حضرت ذات ست تعالی برتر از ولایت سہ گانہ و کمالات
 نبوت و حقیقت کعبہ است فافهم نوشته بودند کہ یک مرتبہ پر توان ذات مہبوب برین کمینہ تافت
 در انوقت چنانچہ افعال و صفات از انظرون میاید جسم و جنبہ نیز ازین طرف نییافت بلکه جسم
 از نظر بصیرت بر خاستہ بود و سوائے نورانیت امرے دیگر مدبرک و مشہود میکشت محمد و مامرد
 از ذات مہبوب اگر وجود مہبوب حقانی است کہ بولادت ثانیه مربوط است فہا و اگر مراد این
 معنی است کہ صاحب بت قیومت را عطا میشود و خصوصیت با و دارد و بعد ازین صاحبیت
 در یک عصر وقوع ندارد پس جائے تامل است مگر آنکہ از راه حقانی شیخ کہ صاحب این نسبت
 بذات مہبوب نسبتے پیدا کند و از انوار و برکات آن بہرہ ور گردد چنانچہ لفظ پر توان ذات
 مہبوب تافت اشخاص باین معنی دارد و این نوع نسبت بذات مہبوب ممکن است بلکہ واقع
 و تجہین است و حصول حقیقتہ الحقائق اگر محمدی است پس او وصول حاصل دارد و غیر محمدی را
 حقانی شیخ اگر وصول گردد گنجایش دارد نوشته بودند کہ بعضی از اہل ہند و ریش منعی نفی از نسبت
 بزبان فارسی بر انہا دشوار است بہندی گفتن مجوز است یا نہ محمد و ما حال از ہند گان معلوم است
 کہ بہندی کسے تعلیم کردہ باشد ہم این قسم مردم را کہ تعلیم میکنیم بفارسی باند کہ مشقت یاد میکنند
 اگر بر کسے بسیار دشوار باشد بہندی بگویند بابل عرب کہ یگوئیم بزبان عربی میگوئیم و بلا نقص و الا
 اند دلالت مینمایم محمد عارف مناسبے ولایت علیا پیدا کردہ بود و تصنیف عناصر کہ مییافت

بانت

و اگر گفتن باز اول بجز و وقت قلبی یا توجیهی کیفی پر داند و آنچه نوشته اند که آرام جمیع است
که حرکت بل به روش که باشد باشد و دل به خیال نگیرد و حتی که خیال فقط اسم ذات هم
نماند این صفت به میسر باز میسر از همه چیز درین حال آرام و جمیعت زیاد از زیاد و مشابه
میکنند خود و این حال نیک است هر قدر که انقطاع دل از ماسوی حاصل شود نعمت است لیکن
بشرطیکه در فرائض و واجبات غفلت نرود و الا خطر و خطر چنانچه خود نوشته ای لیکن صفت
مذکور را از دست ندرید و ترسان و لرزان باشید و منت پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
را بدندان محکم بگیرد این است راه نجات و بدو نه خوط القاد فانه از برای استقامت
شما خوانده شد بکتبنا الله سبحانه و لا یاکم علی جاده الشریعه العلیه

مکتوب صدویام

بایک

بشیخ حسین منصور جان دهری تحسین احوال سینه او با بعضی بنیادیت عالیله در آنکه غریب
که از آن عنوان قطب باشد اگر خود را واسطه فیض دریا بدگنجایش دارد و محل شبهه که نوشته بود
که حقیقت قرآنی در مرتبه صفات است تفوق آن بر کمالات نبوت که مرتبه ذات است چگونه بود
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی خیر خلقه
محمد و آله اجمعین مکاتیب شریفه که پیش ازین فرستاده بودند رسید خوشوقت است
و منت است اگر دید در اوقات فقیر مریض بود طاقت جواب نوشتن نداشت الحال که از شدت
مرض فرصت است بجواب هر دو کتابت که مقبض احوال و اذواق سینه است می پر داند و از شمول
عنایات خداوندی محال نشانه که از چند و چون بیرون است که مشابه مینماید و رفع که وراثت
عمو زلات که احساس میکنید در بعضی اوقات خود را واسطه فیض و رحمت و مغفرت مییابید
فیوض و برکات که از جناب سروی علیه و آله افضل الصلوات و التحیات علی الدوام
بر خود مییابید که گویا هرگز از ان بحر محیط یا بنجاب کنده اند و علی الدوام فالض است و گویا از

نظر مبارک خود گزینستو نمیدانند و آنکه از مهربانی خود دور نمیکردند و درین امور مرقومه شک و
 ریب نمیاید بآنکه قوه الشَّمْسُ فی الظَّهِیرِ است یعنی ست بزرگ مطالعه آن خوشوقت است
 و لذت منسوبه بخشید اللّٰهُمَّ ذُوْهُ و خود را که وسط فیض بیاید محمد و این معامله و بسته بقطب است
 لیکن غیر قطب که از انحراف انصاف قطب است اگر این معنی در خود حساس نماید گنجایش دارد و
 چنانچه در عالم مجاز و زیر و سطح انعام بادشاهی است بخلاق اگر انحراف و زیر که مرجع خلائق اند نیز خود
 و سطح انعامات فهمیده بتبع ریاب حقیقت قرآنی استفسار نموده بودند ظاهر میشود که ترقی
 بسیار در آن حقیقت واقع شده است ظاهر این معامله انجام رسیده باشد و نصیب و پرتوے از
 صباحت که رسیده بودند نیز بزرگ و در آید الغیب عند الله سبحانه نوشته بودند که چون معامله
 کمالات نبوت بذات بخت تعلق داشته باشد تفوق حقیقه بکعبه حقیقه قرآنی بر آن چه صورت
 دارد و متحده و از آنجا معلوم میشود که کمالات نبوت بذات بخت تعلق دارد از فقیر که نقل کرده فقیر گز
 نگفته است و در کلام حضرت ایشان هم معلوم نیست آری و حصول این کمالات بعد از حصول
 ولایات سه گانه است و پس از عبور از اسما و صفات و ثنوی و اعتبارات و تنزیهات تقدیسات
 است و بعد از ترقی از اسم الظاهر و اسم الباطن است که در مکتوب بیان طریق تفصیل مذکور است
 لیکن مرفوعات بخت بودن آن محل سخن است متعبر کیف الوصول إلى سعاد و دونهما
 قلّ الجمال و دونهن خوف چگونگی این معامله بذات صرف تعلق باشد و حال آنکه
 حضرت ایشان در همان مکتوب حقیقت کعبه را که عبارت از اوقات عظمت و کبریا است و فوق
 کمالات نبوت نوشته اند و نصیب از کمالات نبوت جز را رضی را ثابت کرده اند و نصیب از حقیقه
 کعبه بیست و حدانی را که انجموع عالم خلق و عالم امر بهم رسیده نوشته و اینها در همان مکتوب مرتبه
 ذات را فوق این کمالات ثابت کرده اند آنجا که نگارش فرموده اند که ذات الله و این
 وجود و عدم است و نیز نوشته اند که این وراثت نه باعتبار وجود و جُست چُجب تمام ترفع

یعنی یک خطه ۱۲ یعنی بلکه در کتاب نصف النهار ۱۲ این شامل دریافت بر کعبه یعنی از کمالات نبوت

گشتہ اند بلکہ باعتبار ثبوت عظمت و کبریا یی است که مانع درک است و حقیقت قرآنی فوق حقیقت
کعبه بانی است و آن بطور حضرت ایشان با عبارت از مبدأ و محبت همچون حضرت ذات است
تعالی چنانچه در جلد ثالث تفصیل بیان فرموده اند فارفع الہ اشکال و زال الہ اشتباہ اگر
کلام حضرت ایشان را تتبع میکردید ظاهر این اشکال میرشد عجب تر آنکه حقیقت قرآنی ایے
اطلاع از تحقیق آنحضرت در یک کتابت شان کلام نوشته اند و در کتابت دیگر خطه خود کرده اند که در
کتابت سابق از راه خطا نوشته اند حقیقت قرآنی صفت زائد است چه جائے خطه است کلام
اللہ تعالی چنانچه صفت زائد است شان غیر زائد هم است و هر دو بطریق حقیقت است مجاز و مریدان
نیست پس کلام را بیکے خاص کردن یعنی دیگر نمودن بیکے معنی بود و بر تقدیر تسلیم که کلام خاص بصفه
بود اگر حقیقت آن شان باشد چه نقصان دارد و تحقیق آنست که حضرت ایشان افاده فرموده
و نیز پرسید بودند که چون سالک بولایات تلتله و کمالات نبوت مشرف میشود و سایر امور حقائق
مے افتد آیا هر کدام از ولایات و کمالات عروج و نزول علیحدہ دارد و یا بیک عروج بولایات و کمالات
مشرف میگردد و بیک نزول نازل میشود متحد و یا بعضی اشخاص باشند که بیک عروج این مقامات را
کرده نزول فرمایند و بعضی دیگر را عروج و نزول متحد میشوند و بعضی را در بعضی مقامات عروج
بود و نزول نبود این محالہ بحسب تعادلات طلبات تفاوت است و گاہ بود که این تفاوت
باندازه تفاوت تربیت را میرا شد ارادہ سفر کوستان نموده اند بہرست بعد استخارہ متوجہ شوند
از جانب فقیر ہم اذن است دیگر فقیر طریقه چشتیہ را بیکے میگوید و خر قہ ہم نمیدہ تا واضح
باشد سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العليم الخیم

چنانچه
اند
نام

چنانچه

اند

مکتوب صدسی و یکم (۱۳۱)

بشیخ آنور نور سرائی رحیم احوال و شرح وقایع او و در آنکہ تجلی ذات را دوام ناکزیر است بسم الله
الحمد للہ رب العالمین ماے خطه نیست پس بر خطه خود کرده اند حال آنکہ کلام چنانچہ الم ۲

چنانچه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى كِتَابُ تَبِيكَةِ اَزَادِ مَحَبَّتِ اَزَادِ
 بودند سید مشرت بخش گردید آنچه از اذواق و احوال خود نوشته بودند بر یک پندیده و اعلیٰ است
 مطالعہ آن خوشوقت ساخت تر قیم یافته بود کہ حقیقت صلوة چنان کشوف شد کہ در حقیقت
 از نور و شایع آن درخت مقابل قبلہ افتاد و فقیر این درخت را پہلوئے راست خود بنیدانا
 کہ نسبت این حقیقت بدخت آنست کہ درخت از دست تفصیل خبر میدہد چہ شجرہ تفصیل
 تو تو بیت و نماز نیز مرتبہ و معتبر چون حضرت ذات ست تعالیٰ و تقدس و چون توجہ آن
 بکعبہ مقصودست کہ مرتبہ معبودیت صرفست توجہ آن درخت بہمت قبلہ متمثل گشت و آن
 درخت را کہ پہلوئے راست بنیدان شعارے آن میداد کہ شمارا بان درخت را در دست
 امیدست کہ بطلب رساند و نصیب از ان حقیقتہ بحصول انجامد بہمت ماما شاکنان کوئہ دست
 تو درخت بلند بالائی نوشته بودند کہ روزے در نمازے خود را فوق آسمان میدونور سید کہ انظار
 صلوة از ان نور تصور میشد و در حین ادائے نماز در رکوع و سجود حظ و التذاذے میشود کہ از
 تصور و تصور سیر و نست چرا چنین نبود کہ نماز معراج مومنست و وطن کمال قرب ہنگام رفع
 حجاب نوشته بودند کہ در غیبت سے نیم نوریت بہمت لبے کف آغا خود را چنان معلوم کردم
 کہ بندہ مقبول و پسندیدہ صاحبم و از زبان کترین برآمد کہ خوب بندہ ام محمد و ما چون درین دیدم
 علم شاد در میان سید و از غیب این کلمہ بر زبان شما جاری شد دست نیک مبارکست شکر خداوند
 جل شانہ بجائے آمد و از رحمت او بیش از بیش امیدوار باشند و از کہ در او اعمال خود مایوس گردند
 و امید از رحمت صرف داشتہ باشند قبول او بکار و ما بستہ نیست نوشته بودند در مراقبہ ظاہر شد
 گوینا تجلی ذات ست تعالیٰ بہت سیرنگ و حسن و خوبی آن دروہم و خیال در نیاید محمد و ما علما
 تجلی ذات دوامست کہ استنار در قفائے آن نبود و آنچه استنار پذیرد نہ تجلی ذاتست سبحانہ
 بلکہ تجلی شانےست از شیونات ہذا تجلی ذاتی برقی کہ مشایخ قرار دادہ اند نزد حضرت ایشان
 تجلی ذات نیست تھا بلکہ تجلی شانےست از شیونات کہ سیرج الاستنارست محمد و ما آنچه کہ کتابست

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

فرزندی نوشته بودند از انکشاف حقیقت قرآنی و در وقت ادائے صلوة خود را محو مطلق دیدن
و مشاهده لذت عظیم ملایق نمودن و ظهور تاثیر توجّه در طلبه و گرمی مجلس همه نیک عالی است
مطالعه آن خوشوقت ساخت اللهم زد باحوال طالبان خوب پروازند و تو جهات را از آنها
دریغ نذر لیکن ترسان لرزان باشند و تصریح و لطیفی بودند بباد ازین راه خرابی تنگس خمسته
باشند صبح نامردی اوقات را بذر و فکر بسر برزد و گنج اسرار بدست آرند + + +

مکتوب صدسی دوم (۱۳۲)

خواجہ احمد بخاری مد بیان آنکه هر چه از محبوب حقیقی میرسد مرغوب و محبوب و قبض و بسط رزق
فعل خاص اوست تعالی و شرح احوال یاران او و هو الله تعالی بر جاده شریعت غرا و سنت
مصطفی صلی الله تعالی علیه و آله و سلم مستقیم و سقیم داشته ترقیات صوری و منویه کن
و ممتاز و اوصافه گرامی رسید مسرت بخش گردید از آثار فقیر نوشته بودند حمد الله سبحانه
که دین ایام فرصت است لیکن قوت ایشان تا حاصل نشده است اما اصابت من مصلبت
فی الارض و لا فی انفسکم الا فی کتاب من قبل ان تبراها هر چه از ان جانب میرسد
مرغوب محبوب است کنشاده پیشانی بگره جبین و ابرو بان میشن باید در راه بندگی این است بعضی
یاران اظهار گله مندی از مضائق روزگار و قرضاریها مینمایند جائے گله نیست و در رزق مقدر
اجمال کمی و زیادتی نیست تنگ کردن رزق و زیادتی آن فعل خاص اوست تعالی و سبکس در آن
و جل نیست الله یبسط الرزق لمن یشاء و یقدر بطریقه مرضیه آنست که بنده روی دل
را از همه جهات مصروف ساخته و ذکر و عبادت او بکجه و بیکر و بود و بکلیت و تعمیر آخرت کوشد
و طرح همش در مرضیات مولا حقیقی جل سلطانة نبود و از کرامت ربک و تبشیر الیک
تبت نیلا و امور محاش را با سپارد و کشاید کار را زود انداز و طلبد رب المشرق و المغرب

له در سوره مزمل واقع است از باره تبارک و تعالی

باجه

باجه
باجه
باجه

باجه

باجه

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا مَعْرِيفَتِ شَرِيفِ آمَدِهِ تَبَّالِدُ هَبْ وَالْفَوْصَةُ
 قِيلَ فَمَا نَدَّخِرُ قَالَ لَسَانًا أَكْرَأُ وَقَلْبًا شَاكِرًا وَزَجَرَةً تَعِينُ عَلَى الْآخِرَةِ وَنِزْرَةً
 شَرِيفَةً مَنْ جَعَلَ الْيَوْمَ هَمًّا وَاحِدًا كَفَاهُ اللَّهُ تَعَالَى سَائِرَ يَوْمِهِمْ وَمَنْ تَشَقَّقَتْ
 رِيَالُهُمْ مِنْ أَحْوَالِ الدُّنْيَا كَمَا نَبَّالُ اللَّهِ تَعَالَى فِي آيٍ أَوْ دِيْنَهَا هَلْكَ وَأَنْجَازِ أَحْوَالِ
 سَيِّدِ مُحَمَّدٍ وَبِرَّ طَلَانِ أَوْ نُوْشْتَه بُودَنْدِ بِنُوحِ بِسُوتِ دَرِ أَحْوَالِ بِلَاوِ غُذُوْشْتَه أَنْدَكُ أَنْجَازِ حِشْمِ
 بَسْتَه مِيْدِيْدَه فَحَلَّ كِشَادَه مِيْنَدِ مُحَمَّدٍ وَابْنِ دِلَالَتِ بَرْتَنِي بَاطِنِ نَزْدِ دُكُلَانِ بَنْ اَبَسْتَه نِيْسْتِ
 مَصْرَعِ تُوْمَا شِ اَصْلَا كَمَالِ ابْنِ سِتِ وَبِسْ وَ مَرَاتِبِ قَلْبِ كِه مَشَاهِدَه مِي كُنْدَنِكَ بِلَنْدِ سِتِ
 حَقِ سُبْحَانَه اَزْ كَمَالِ هَرِ قَلْبِ مِهْرَه وَرِ سَا زِدْ وَ اَزْ قَلْبِ سَبِيْطِ نَصِيْبِه اِرْ زَانِي فَرَا يَدِ دَرِ أَحْوَالِ مُحَمَّدِ زَاهِدِ
 چِيْرَا بِيْ بَرْگِ تَعَالِي نُوْشْتَه اَنْدَا زَكْرَمِ اَوْ تَعَالِي نَزْدِ كِسْتِ لِيْكِنْ أَنْجَه نُوْشْتَه اَنْدَكُ وِلَا يَتِ كِبْرِي
 رُخْصِيْلِ وَ اِرْسِيْر كِرْدَه دَرِ نِيْمِ دَاْرَه چِيْمِ مَقَامِ قَبُولِيْتِ تَعِيْنِ مِيْنَا يَدِ وَ مِجْنِيْنِ دَرِ جَوَارِ وِلَا يَتِ قَلِيْلَه
 تَعِيْنِ مِيْنَا يَدِ كِه اَنْ نِيْزِ مَقَامِ قَبُولِيْتِ سِتِ مَعْلُوْمِ اَنْشَدَكِيْنِ مَقَامِ قَبُولِيْتِ عِبَارَتِ اَزْ حَسِيْتِ
 چِه قِسْمِ قَبُولِيْتِ سِتِ دِيْمِ دَاْرَه چِيْمِ بِيْجِيْمِ بِيْجِيْمِ سِتِ اَكْرَمُ اَوْ قُوسِ سِتِ كِه حَضَرَتِ اِيْشَانِ اَزْ اَنْشَتَا
 وِلَا يَتِ كِبْرِي قَرَارِ دَاوَه اَنْدِ سِتِ نِيْمِ دَاْرَه چِيْرَمِ بَا يَكُفْتِ زِيْرَا كِه اَنْ قُوسِ دَاْرَه چِيْرَمِ سِتِ
 دَاْرَه دِيْسْتِ وَ اِلَا سِتِ اَنْ قُوسِ سِتِ نُوْشْتَه بُودَنْدَكِه يَارِيْنِ طَرِيْقِ اَكِه بِيْشَا مَسْتَبِيْنَدِ هَرِ جَا عَقِيْبَه دِلَانِي
 پِيْشِ مِيْ اِيْدِ وَ تَوَقُّفِ وَ اَقْعِ مِيْشُوْدِ بَا يْنِ خَالِ شِيْنِ مَتَوَجِّه مِيْشُوْدِ صُوْرَتِ فَقِيْرَا نِيْهَا ظَا هِرِ مِيْشُوْدِ اَزْ اَنْجَا
 مِيْگَنْدَرَنْدِ وَ فَقِيْرِيْ سِيْجِ نِيْ مِيْنَدِ وَ خِيْر نَزْدِ مُحَمَّدِ وَ اَكْمِيْلِ وَ اَرْشَادِ كَارْخَانَه خُدَا وَ نِيْ سِتِ جَلَّ شَانَه وَ
 مُرْتَبِيْ حَقِيْقِيْ اَوْ سِتِ سُبْحَانَه لِيْكِنْ بَا عِبْتِبَارِ ظَاهِرِيْنِ مُعَا لَمِه بِيْ پِيْرِ مَرِشْدِ وَ اَبَسْتَه سَا خْتَه اَنْدِ تُوْشَطِ اَوْ
 كَا رِ مَرِشْدِ اَكْمَالِ مِيْرِ سَا نَدِ كَا هِ بُودَكِه مَرِشْدِ اَزِيْنِ تُوْشَطِ اَطْلَاعِ بُودِ وَ كَا هِ نُوْشَه اَنْدَا وَ نِيْ
 بِيْاْنَه بَرِ سَا خْتَه اَنْدِ عَلِيْ اَلْخَصْوُصِ كِه مَرِشْدِ اَزْ اَرْبَابِ جَبَلِ بُودِ اَطْلَاعِ اَزْ اَحْوَالِ مَرِشْدِ وَ اَنْ تُوْشَطِ
 خُوْدِ كَمْتَرِ خَوَابِ بُودِ مَعَ ذَلِيْكَ دَرِ صَحِيْبِ اَوْ مَرُوْمِ مَرْتَبَه كَمَالِ اَكْمَالِ مِيْرِسَنْدِ وَ صَا حِبِ اَفْخَالِ

باج

باج

باج

وصاحب علم میشوند و ازین جهت هیچ نقصانی در کمال و کمال احوال و کمالات است
که در آیات مسترشدان ظاهر میشود والسلام اولا و آخراً

مکتوب صدی سوم (۱۳۳۳)

بشیخ شرف الدین سلطانپوری در غایت پر دخت احوال مسترشدان تاکید بر تصحیح نیت
هو بعد الحمد والصلوة و ارسال التحیات می رساند احوال همه حال مستوجب حمد
السؤل من الله تعالى عافيتكم واستقامتكم على الطريقة المرضية ظاهرة
و باطلاً حقیقه گرامی که درین دارالاسال شسته بودند رسید بجهت افزا گردید از تفتیه بطله صبح و
پیشین در طریقه توجیه بیاران بعد از غریب گری مجلس و تاثیر توجیهات و ظهور آثار و ترقیات عظیمه
بر آن که نوشته بودند مستر بر سرست افروود اللهم اکثر اخواننا فی الدین باید که درین
امر جلیل القدیث از پیش تفتیه و زنده در حدیث آمده است ان احب عبدا لله الى الله من
حبيب عبدا لله الى الله و حبيب الله الى عباده و تصحیح نیت بجان کوشند و همواره
لطیف متفرع بودند از تحقق حقیقت قرآنی و مجرب با فوق که نوشته بودند بوضوح انجامید تفصیل آن
تعلق بحضور دارد که معامله نازک است و آنچه میبایست نغمه است غلط امید است که از دو چیز خالی
نباشد آنچه میبایست بالفعل حاصل است یا قریب الحصول است بهر حال شکر خداوندی جل شانہ
بجا آرند و هست بر آن گمانند که ازین بحر عمان گوهری بدست آرند تا بسبب عادت هفت
پشت باشد و هشت بهشت روئے نماید مامل از دوستان دواست والسلام اولا و آخراً

باج

باج

باج

باج

مکتوب صدی چهارم (۱۳۳۳)

بسید نعمت اند بنگالی در شرح احوال و تعبیر واقعه هو الحمد لله و سلام على عباده
الذين اصطفى كتبته کیادت آب سید نعمت الله در احوال خود از راه محبت فرستاده بودند

رسیده خوشوقت ساخت از ظهور نور که معجزه حقیقت کعبه است بعد از آن عطا شدن خلعت مکتف
و معرّفن بالفاظ قرآنی که نوشته بودند بوضوح بیست امیدوار باشند که از فیوض و برکات قرآنی
بهره ورشوند و عنقریب از حقیقت آن نصیب یابند در رنگ نصیب از حقیقت کعبه نوشته بودند که
در واقعه برین تجلی شد خود را در آن عدم محض یافته بعد از آن بقا بآن ذات یافت درین اثنا اتفاقاً
فرمودند که این حال حضرت خلیل است **عَلَىٰ نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** حاصل معنی کریمه
الَّتِي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِينَ فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مَا آخِرُ الْقَافِرِينَ فرمودند بعد از این فقیر
خود بخود فرو بردن گرفت بحدیکه آسمان و زمین در خود میافت و تجلی حق جل و علا در درون این
آفتاب ظاهر میشد برین اثنا فرمودند که این حال سید المرسلین است **سَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ وَآلِهِ**
وَسَلَّمَ تقدیر و تغییر واقعه ظاهر است حق سبحانه و تعالی از هر دو ولایت بهره ور سازد و از انوار بهره
که نامشروع گردد و این واقعه بشمار نیست ظاهر امیدوار باشند در تجلی اول چون عدت و محبت
و تبری از شرک و روئے از همه تافتن و بجناب قدس بی مشارکت اغیار و آوردن دست نیست
بحضرت خلیل است **عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** که معامله نفی را بنقطه آخر رسانیده اند و تجلی ثانی
مناسبت تمام انبیا و تجلی ذات دارد که حال خاتم الرسل است **عَلَيْهِ وَآلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ**

مکتوب صدسی و پنجم (۱۳۵)

بعد از بیگ پر کمال بیگ آبادی آخرت و در نکویش دنیای دنی + **هُوَ اللَّهُ تَعَالَىٰ** از قرینت
ماسوی محرز گرداند احوال همه حال مستوجب حمد است اوقات را بگذراند و فکر معزور دارند و نوشته آخر
را آماده سازند و بر خرافات دنیای دنی مفتون نشوند و برزیت آن فریفته نگردند و بطریق
آن از جای نروند که فانی و پاک است ثباتی ندارد زهره است شکر آله و نهجاست ست مانند و
گشته این زهره بیهوش بدی گرفتار است بحسرت سرمدی بتلاست **فَالْحَذَرُ كُلَّ الْحَذَرِ**
بیت همه اندرین من توانم است که تو طفلی و خانه رنگین است + عمر بانست که در مصیبت

مولائے حقیقی تعالیٰ مصروف گردد و در طلب در و او بسر رود باقی در حساب عمر نیست و دخل و کمال است بیت هر چه جو عشق خدائے احسن است مگر شکر خوردن بود جان کندن است
انوال پانویسان باشد دوستان را بد عایاد آزند والسلام

مکتوب صدسی و ششم (۱۳۶)

بمحمد حسین کابلی در جواب عریضه او که الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین اصطفی برادر
دینی صوفی محمد حسین سلام خواند و باستقامت ظاهر و باطن بوده و دوستان را بد عایاد آورد
معمال که شب بخیر روی داده بود نوشته بودند و از مشاهده نور صرف اشعار نموده واضح گردید و
سبب مسرت و خوشی گردید حق سبحانه همواره در ترقی دار و از مقصد آفتاب نشانی پیدا کرد
از شکل گذاری خدمت حافظ جو نوشته و خدمت فقر و احمالی که میکنند بیان کرده بودند و خروج
انجام میداد حق سبحانه ایشان را جزای خیر بدو نوشت بود و که ایشان میگویند که هنگام مشغولی خود
نیست میبایم ز مطالعه آن خوشحال شدیم حق سبحانه و تعالی این دید را نیاورده و اثر بار هستی
موجود و وجود بشریت نگذاشته و فائز حقیقی روی نماید عزیز گفته است اشتیاقی عدالاً اعوذ بک
والسلام

مکتوب صدسی و هفتم (۱۳۷)

حاجی محمد شریف خادم در جواب عریضه او که متضمن معارف غریبه و تحقیقات بدیهه است بسم
الله الرحمن الرحیم الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین اصطفی برادر دینی حاجی
محمد شریف استفسار نموده که معنی قرب و نوافل و قرب فالص چیست و کفر شریعت و کفر طریقت
چیست و علامات هر کدام چه چیز است بدانند قرب و نوافل و قربیت که بر عبادات نافله مترتب
میشود و چون در نوافل وجود عابد در میان است و بریکه بران مترتب میشود و بریکه بود که وجود
سایک در میان باشد پس این قرب یعنی نبود که وجود صاحب قرب بنموده میان است گفته اند
خاتمه ۱۷

قُرْبِ نَوَافِلِ آنست که بنده فاعل شود و حق آنکه فعل او بود و فعل و علما در حدیث قدسی آمده است که **يَا زَكَرِيَّا**
عَبْدِي يَنْقَرُبُ إِلَيَّ بِالْتَوَافُلِ حَتَّى أُحِبَّهُ فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ لَهُ سَمْعًا وَبَصَرًا وَيَدًا
 وَرِجْلًا وَنُصِيرُهُ وَدُرِّيَّةً وَرَوَايَةِ آمه است **فِي تَيْمَمٍ وَبِي يُبْصِرُ وَدُرْبِ نَوَافِلِ** چونکه محض
 امتثال امر الهی است تعالی وجود عابد در میان نیست پس قُرْبِ که بران مترتب شود قُرْبِ بود
 که وجود عارف مدان در میان نبود لهذا گفته اند که قُرْبِ نَوَافِلِ آنست که حق تعالی فاعل بود و
 بنده آل فاعل او باشد چنانچه وارد شده است **أَلْحَقْ يَنْطَلِقُ عَلَى لِسَانِ عُلَمَاءِ طَائِفَةٍ حَقِّ سِتْرِ زِينَتِهَا**
عُمُومِيَّتُهَا مِنْ أَنْ يَسْتَوْفِرَ وَتَزِيلُ رَدِّهَا هِيَ أَنْ يَقُولُوا غَضَبُ عُمَرُو فَإِنَّ اللَّهَ يَغْضِبُ بَيْنَ قُرْبِ
نَوَافِلِ مُفْتَنِي وجود سالک است و قُرْبِ نَوَافِلِ مفتی نیست و جمع بین القُرْبِ آنست که فاعل آنکه
 هر دو حق باشد سبحانه و بنده در میان هیچ نبود و در کریمه **وَأَدَامَتِ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ**
 گویا اشاره به سه قرب است کفر شرعیت آنست که بنده مرتکب امر شود که در شرعیت غیر از تکلیف
 آن کفر باشد و بجهل شرعیت کافر شود و کفر طریقت عبارت از مرتبه جمیع است که در آن موطن تیز
 میان حُسن اسلام و قبح کفر از نظر سالک مرتفع میشود و همه البصرا طستقیم پنهان دارد و میگوید
بَسِيتُ بَكْفَرًا بِاسْلَامٍ يَكْسَانُ نَكْرًا که هر یک دیوان او در طریقت و حُسن منظورین مقام
 بوده است که گفته **شَفَعْتُ كَفَرْتُ بِدِينِ اللَّهِ وَالْكَفَرُ وَاجِبٌ لَكَ دَنِي وَعِنْدَ الْمُسْلِمِينَ قَبِيحٌ**
 درین موطن سکر و مه وقت دهنگیر است از مستی محبت تیز میان حُسن قبح ندارد و چون از سکر
 بصحو آید و از مستی بهوش و از بے تیزی تمیز گراید اسلام را حُسن و کفر را قبح و اندواید اسلام حقیقی
 مشرف شود و از کفر تیزی نماید پس کفر طریقت زین اسلام حقیقی باشد از حضور مبتدی اشتی
 و غیبت هر دو قبض و بسط هر کدام پدید بودند بداند که حضور مبتدی حضوریت که غیبت
 قفای است و حضور مبتدی حضوریت که غیبت در قفای آن نیست و درین هر دو حضور
 وجود حاضر در میان است و قفای حصول نبی و ستم حضور مبتدی حضوریت که نفس حاضر در میان است

له الحديث في صحيح البخاري وقد نقله الشيخ بالاخص والبالغة " ٥٠٠ " بذكر ان كرمه واقع است در تواتر افعال پاره قال الله الذين

حضور نیست خود بخود بی غایت حاضری و حضور شهود نیست بے وصف شهادی و مشهودی
 مِنْ كَمْ يَذُقُ كَمْ يَذَرُ غَيْبٌ بَتَدِي غَيْبٌ اوست از جس بوسطه استیلا و سلطان فکر بر
 حقیقت جامع و ذکر که محل حس و شعورست غیبت منتی غیبت اوست از ذات و صفات خویش
 در سطوات تجلیات ذاتیه و صفاتی و استتار بلکه انوار علم است هنگام استیلا استی حقیقی برین
 هستی موهوم و تعبایرت دیگر گوئیم غیبت بتدی استتار ذکر و حضورست از باطن او و غیبت
 غیبتی در پرده آمدنست ظاهر او از معامله باطن چه باطن او را غیبت نیست آنچه دارد و بطن
 دوام دارد قبض و بسط را با قلب می باشد که اهل ابتدا و اند قلب تا در مقام تلوین است نور و
 قبض و بسط است چون تکمین پیوست از قبض و بسط رست منتی را این قبض و بسط نیست
 که مصطلح قوم است او را با وجود تکمین و کبرنگی بوسطه عرض بعضی عوارض بے مزگی و بیجا و بی
 رفته می دهد و گاه سفائی وقت پدید می آید بران طلاق قبض و بسط بطریق تجز نمودن
 هر چند این اطلاق هم شائع و ذائع است از علم الیقین و عین الیقین و حق الیقین پرسیده بود
 بدانند که علم الیقین استدلال است از اثر بودثر و عین الیقین شهود بودثر است بے پرده اثر و استهلاک
 و کم شدن است در شهود بحدیکه از وصف شهادی و مشهودی مستجاب باشد و حق الیقین تحقق شد نیست
 بان و این مقام بقا و شعورست چنانچه از دو بآتش بے بردن و مشاهد آتش نمودن و عین آتش
 گشتن گفته اند که علم و عین حجاب یکدیگر ندیده هنگام علم عین نیست و چون عین آمد علم رفت چه فانی
 و استهلاک بحیرت و جهل متصف است که متانی علم و دانش است و در مرتبه حق الیقین این حجابیت
 مرفوعست و شهود علم با هم جمع اند که موطن شعور و بقاست و این هر سه مرتبه یقین تا زمانه است که
 سیر سالک اصول است که بمقام ولایت تعلق دارد و چون معامله از اصول بالا رود و بساطت
 پیش آید این مراتب کوتاهی کند و فنا و بقا در راه ماند چنانکه بودن که زوال عین اثر کجا محقق
 میشود بدایت ولایت کبری یا در نهایت آن بشری زوال عین اثر در بدایت این ولایت است
 و کمال آن در نهایت آن ولایت چه خروج از ظلال قید انفس که موجب زوال عین اثر است بدایت

ولایت کبری است و تا اصول در میان است اثره از آثار باقی است و چون اصول انقطاع پذیرد
اثره از آثار نماند معنی قُرب اقربیت و فرق میان هر دو پسید بودند بدانکه قُرب بمقابل بُعد
است چون بُعد مفقود شود قُرب تحقق گردد ولیکن قُرب بعد از امور نسبت بهیه است یک شے نیست
قریب است و نسبت بشے دیگر نسبت کمال از نسبت بلا امور بعید است و نسبت بهلج قُرب
لهذا اثرات قُرب متفاوت آمدن از تفاوت تفاوت فُقدان مراتب بُعد و چون بُعد از تسبیح و ج
ماند کمال قُرب تحقق شود و آن در اتحاد است پس کمال قُرب در اتحاد آمد و مماثله اقربیت از
هم نازکتر است از اتحاد هم باید گذشت در جانب قُرب تا اقربیت برود نماید نفس این کسین
کس نسبت بان بعید بود عقل عقیل مثل که باین دقیقه بر دوازده و دیگر بر رانده تصور و فوق
صحیح و کشف صریح که مقبض از آثار نبوت باشد باید که در کاین عجب نماید و ایقانه بفرقان مجید
حاصل کند مَنْ لَمْ یَدْرِ دِکْرَ اَزَادِ طَرِیْقَتِ سِتْ کَطَالِبِ مَحْضُورِ شَیْخِ بِخِرِیْهِ وَکَرِ
و راسے شیخ بے اذن شیخ متوجه نشود حتی بذکر و نوافل هم مشغول نشود و اگر در حضور او بچرخ
دیگر متوجه شود در آن وقت از فیوض و برکات شیخ ظاهر آنست که محرم است الا تا دامت
قوت نسبت شیخ بر وجه کمال اشته باشد مع ذلک تفاوت میان توجه و عدم توجه کائن
واقع که دیده این پنجین واقع که حافظ محسن ماده شام دیده است عالی و روشن اند و بیشتر میروار
باشد که حق سبحانه از قوه بفعول و از گوش باغوش آرد آنکه قَرِیْبٌ مُجِیْبٌ اَزْ مَحَبَّتِ ذَاتِی وَ صِفَاتِی
و افعالی و محبوبیت و محبت پر سید بودند بدانند که حضرت حق جل و علا ذات خود را دوست میدارد و
پنجین صفات و افعال خود را نیز دوست میدارد و ظلال اسما و صفات خود را هم دوست میدارد
و هر کدام از این افراد محبت و اعتبار دارد محبوبیت و محبت ظهور کمالات محبوبیت ذاتیه در حضرت
جِبَّتِ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم و ظهور کمالات محبت ذاتیه در حضرت کلیم علی
نَبِیِّنَا و عَلَیْهِ الصَّلَاةُ و السَّلَام و ظهور محبوبیت اسما و صفات را بنیاء و دیگر متحقق است علی
نَبِیِّنَا و عَلَیْهِمُ الصَّلَاةُ و السَّلَامَاتُ و الْبَرَکَاتُ در نگر محبت آن و ظهور محبت

191 to 192

Note:-

This page is missing

هر چه در زیر عرش است از اظلال و عناصر و جز آن آنچه فوق عرش است از لطائف عالم اُمرست و هر چه
در عالم صغیرست مع عالم اصغرست که قلب انسان است که با وجود کمال صغیر جامع عوالم است و در
بساط کمال است موصوف و مناسبت او بذات اقدس بیش از پیش آمده که در آنحضرت کمال
بساط و کمال است با هم جمع اند لهذا بعد از تصفیه قابلیت آئینه داری آن مرتبه مقدمه پیدا
کرد و بشارت و لیکن یَسْعَى قُلُوبُ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ مَشْرِقَ كُتُبِ وَ تَصْفِيهِ قُلُوبِ ابْتِم
است تجلی با حکام شرعی و ترین بسن مصطفوی علی صاحبها الصلوٰة والسلام و الخیرة
و اجتناب از بدعت نامرضیه و از آنها که در شهوات و لذات نفسانیه و دوام ذکر و مراقبه و روض
بر محبت شیوخ فلیک ملازمة هذه الخصال الحمیده لیظهر فیک عجایب المملک
و اسرار المملکوت و تكون من انوار الانوار الهوت

مکتوب صد و پنجاهم

به برادرزاده حضرت ایشان سَلَّمَ اللهُ تَعَالَى محذورزاده عالی مرتبه شیخ عبد الاحد بیان نفوق
حقیقت صلوٰة بر حقیقت قرآنی و حل شبهه که در اینجا وارد میشود و آنکه محاله محتاق تلمذ و حل
تفضل است و محقق انطباق بحقیقه الحقائق و آنکه قطب را غیر قطب ارشاد است و غیر صاحب
نسبت قیومت و آنکه بعد از عطای ذات موهوب غالباً محاط به نزول است بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ یَعْدِدُ مِنْ حَدِّكَ وَاَنْتَ الْخَدُّ یَعْدِدُ مِنْ لَمَّ یَحْدُکَ
وَعَلَى نَبِیِّکَ وَ حَبِیْبِکَ الصَّلٰوةُ وَ الْخِیَرَةُ یَعْدِدُ مِنْ ذِکْرِکَ وَ یَعْدِدُ مِنْ لَمَّ یَذْکُرُکَ وَ عَلَى
اَللهِ وَ اَحْصَاہِ کَمَا یَقْتَضِیْ کَرَمُکَ وَ یَلِیْقُ بِفَضْلِکَ اَتَابِعْهُ فَرْزِندار بنده شیخ عبد الاحد پریس
که حقیقت قرآنی عبارت از مبدا و وسعت بیجونی ذات است تعالی بیان نمایند که حقیقت صلوٰة
عبارت از کلام اعتبار و نشان است بدانند که حضرت ایشان در حقیقت صلوٰة بر نگاشته اند که
اینجا کمال وسعت بیجونی است پس در حقیقت قرآنی مبدا و وسعت است و اینجا کمال است لیکن

برین تقدیر شبه وارد میشود که مبادی را تقدم و تفوق است بر شئی پس باید که حقیقت قرآنی
 تقدم باشد بر حقیقت صلوة و حال آنکه حقیقت صلوة را فوق حقیقت قرآنی نوشته اند جواب
 میتوان که این مبادیست و جانب عروج سالک باشد یعنی شروع و مسرت در مراح عروج از حقیقت
 قرآنی است و کمال آن در حقیقت فوقانی و بانمی مبادیست را تا آخرت جواب دیگر آنست که
 تفوق از طرفین است بدو اعتبار حقیقت قرآنی چونکه جز حقیقت صلوة است چنانچه آنحضرت
 نوشته اند که اگر حقیقت کعبه است جز راس است و اگر حقیقت قرآنی است هم بعضی اول صلوة جامع
 جمیع کمالات و مراتب عبادت است که به نسبت اصل الاصل کان است و شک نیست که جز را تقدم
 بر کل و کل را فضل است که مثل ستر برین جز و اجزا و دیگر پس تفوق صومی جز راست و تفوق صومی
 و رتی کل را بود نوشته بودند که وصول بمقام تلبسه داخل فضل است نه معایله این محقق چونکه
 فوق کمالات نبوت است باید که داخل فضل باشد نوشته بودند که وصول بحقیقه محقق غیر محمدی شرف
 را نمیتواند بداند و اگر بطریق فنا فی شیخ باین دولت مشرف شود آیا محقق و مطابق تمام میشود
 یا نه بدانند که محقق تام محمدی راست و غیر محمدی را در ضمن شیخ خود که محمدی است و صاحب الطبیقات
 اگر میسر شد گنجایش دارد بر سید بودند که در عهد صاحب نسبت قیومت قطب را غیر اوست
 یا این منصب مسلم باوست بدانند که قطب ارشاد غیر اوست آری اقطاب بقعات که اقطاب
 جز نمیدانند و عهد را اگر باشند گنجایش دارد بلکه واقع است و او بمنزله کل است و اینها از انوار و بر کاش
 اوست فیض مستفید اند لیکن قطب را غیر اوست که او را از او و خلوت ناگزیر است در ملکان
 سرور صلی الله تعالی علیه و آله و سلم میگویند که قطب دارد بود و بشرف صحبت هم گاه گاه
 مشرف میشد لیکن کسی او را نمی شناخت الا فاشاء الله تعالی و آنچه میگویند که روح را بعد از
 مفارقت از بدن فنا نیست این حکم در سایر لطایف امر هم جاری است و آنچه میگویند که روح است
 فلائی ظاهر شد و چنان چنین افلا و بود و مستفید شد و اذان لطیفه روح است مخصوصه و
 الغیب عند الله سبحانه نوشته بودند که بعد از عطلای ذات موهوب معالیه با عروج واجب میشود

یا نزل و یا هیچ کدام خصوصیت ندارد الم چنانکه صاحب این نسبت چونکه نسبت قیومیت دارد
و کارخانه تکمیل و از شداد هم با و وابسته البته باید که صاحب نزول باشد و بطاهر و باطن متوجه خلق
بود و اگر این صاحب نزول گاه گاه غریب هم نماید بخیالین و او بیکه واقع است و السلام علیکم و
علیٰ سائرین

مکتوب صد چهل و یکم (۱۴۱)

بمشیت آب طایفه الجلیل و بلوی در بیان آنکه ممکن هر چه از جنس خیر و کمال دارد همه ستفا
و مستعار از مرتبه و جوب است بعد الحمد و الصلوة و از سال التحیات میرساند و حال بهم
حال مستوجب حدیث المسؤل من الله تعالى عافیتکم و استقامتکم و علی جادة
الشریفة العلیة و السنة السنیة المصطفویة علی صاحبها الصلوة و السلام و الحجة
و ترقی درجاتکم و المعنویة فی مدارج الکمال و الا لهیة صحیفه گرامی که از او محبت
نامزد این مسکین نموده بود و ندیده و محبت و مستر افرا دید باید که هم چنین بنحوال از احوال ظاهر
و باطن خود بر نگاشته باشد و این دوران کار بدعا کفایت نماید و در روز دوازدهم و این کم بصفت
در نیک استعارت است از مستغیر و سوان است از عاجز فقیر ممکن بیچاره هر چه از جنس خیر و کمال
دارد همه ستفا و مستعار از مرتبه و جوب است فی نفسه از خیر و کمال تمی است و از محض جمال
خالی امانات بطل امانات راجع است عدست وجود و نافر او ذاتی است و فاقه او سرمدی
از عدم چایید و از شرح بر آید بیت من سپم و کم ز هیچ هم بسپا و در هیچ و کم از هیچ نیاید
کلمه و انقدر هست که با بعضی طلبه که نشست و برخاست میکند تا از معتد به در آنها پدید
آید و ترقیات مینماید و بعضی بکمال میرسند این همه از زمین و برکات بزرگان است
و این کس در میان نیست بلکه مرتبی حقیقی حق است جل شانۀ مصرعه از او و شتابان
بر ساخته اند و خوش گفت ایشان نیست این همه الحان ز مطرب است +
الیه یرجع الا مزله فاعبدوه و توکل علیہ

مکتوب صد چہل و دوم

حضرت خاتونِ معارف آگاہ جامع علوم ظاہری و باطنی شیخ محمد یحیی دامت برکاتہ العالیہ
 الہم مفارقت و اشارت فیوض و برکات مرقہ مطہر حضرت پیر و تکمیل رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ یسبح اللہ الرحمن الرحیم أحمد اللہ علیہ و آلہ و سلم علی حبیہ
 أحمد و آلہ احوال و اوضاع فقرار این مرد و مستوجبِ حدیث المسؤل من اللہ عز و جل
 سلامتکم و استیقامتکم ظاہر و باطنی و ایام مفارقت بامید اوشید مہاجرت
 صوری ضروری بطول انجامید صیغہ شوق از شرح بیرونست و قصہ عشق پایہ نداد
 و انحلال دوست از لطافت مفارقت مانده و شتا قافرا جان بر لب آمد بزودی تشریف آرند و
 تمجید از اہم مہاجرت خلاصی دہند ہر چند افسوس است کہ کس از ان دیار علیا کہ موطن فیوض
 و انوار است باین دیار سُفلی کہ شیخ کفر و بدعت است آید از آمدن خود باین دیار ظلمانی و از مہاجرت
 آن کامرین نورانی کہ نشانے از ان بے نشان دارد و ترجمانی غیب الغیب میفرماید چندان حسرت
 و ندامت دارد کہ چہ نویسد و اینچاہم کہ است از برکات آنجائے امیدوار است و چشم بر ان دوختہ
 بہ بیت دین دیار بدین زندہ ام کہ کہ گاہے بہ ہم حافظے زان دیارے آید و آری
 اگر بہ نیت نیابت روضہ مطہرہ حضرت پیر و تکمیل و طاقات مجاوران آن مرقہ منیر بیایند برجا
 تا از فیوض و برکات این موطن نیز بہرہ مند گردند و از انوار و اسرار این محال کہ ما خود مستفاد
 از انوار این موطن است نیز مستفید شوئیم ہند ہر چند پر ظلمت و کدورت لیکن جنبہ حیات
 و ظلمات است مصراع تبارکی درون آب حیات است و امر و ذبیحہ ہر مند بطیفان آن دو حرم
 محترم از کثرت فیوض و انوار رشک ہند و غیرت سند است از ان ہند ندانند کہ در بحر و آب
 است بلکہ نمونہ اسرار نبوت است طالبان حق حل و علما کہ سر نیاز باین مزار فالض اللہوا
 دارند و از روی صدق طواف این مرقہ مطہر نمایند از ان فیوض و برکات مستفیض و مستفید

در کتب

تجربہ

میکردند و بگوشت بصدق و خردش ترک خویش نموده بطلب پیر و تیسرا که از کینه این
مقام جهت عدم صدق و ناگرویدن ازین چشمه حیوة خشک کام اند و ازین برکات دست پائی
خوش گفت بریت ز هر یک نقطه اش چون نافه ترا بشیم و صل جانان نیز در سر و دل
آن که برودت در ز کام است چه داند نافه اش گردش کام است و الا کلام اولاً و آخراً

مکتوب
بر
مکتوب

مکتوب صد چهل و بیستم

بمحمّد صادق مثنی در حلّ سؤال اول که فناء بقا چه معنی است زوال وجودی است یا چیز دیگر و
دقائق و انحراف فناء الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین اصطفی است اما محمّد صادق
مثنی پرسید بودند که فناء بقا چه معنی است زوال وجودی است یا چیز دیگر بدانند که فناء بقا
بریت از انحراف الی محلّ نشاء ذوقی است و وجدانی که بیان رست نیاید و تقریر و تحریر
در اینجا مصلحت لذت عی نشاء بخدا تا پیش از اجتماع اهل اندست که حجاب طلب نفس این
کس است انت الغماة علی شمسک بیت از شست حجاب تو یقین است بشرطی که در این
بهین است و تا اثر ازین کن باقی است را به معرفت خدا و بیت تا یکس روز خویشین که باقی
گروم زنی از راه فناء که ای بهیست بکنند که کوه بشریت را از تیغ و بن باید کند تا انتقائے حقیقی
روئے نماید و نیستی ذاتی پرده بکشاید و شک نیست که احکام بندگی از بنده هیچ گاه قطع نیست
و بنده هرگز حق نشود این حالت بر بقائے بنده و از لیس آنچه مقرر قوم است باین چگونه جمع
شود و بودن و نابودن یک آن بجه روشن متصور گردد و مصراع میباش و میباش مشکل است
عقل عقیل کل این اشکال پی نبرد و کشف این تمایز محال انگار و سابقه رعایت باید که این
تمایز بکشاید و حل اشکال نماید و محال بحال امکان آرد و عرفتی بجمع الاضداد در
آنحضرت جمع اضداد است و احکام متضاده با هم آمیخته اگر عارف متخلّق بهم نموده احکام

بود

له نون تا و جمل شیرین و گوار و آب حیات و یعنی زندگی و شهد و تزیان ۱۲ غیثات ۵۵ بادیه بوی خوش برآیند
۵۵ کلید بر وزن سنده آید که جان زمین را برآید زراعت بخاوند ۱۲

مستفاده گردد چه متبع باشد اثبات وجود و چه در آنحضرت هیچ اندک بود و با وجود عارض شود گنج این

مکتوب صد و چهل و چهارم

۱۵

بشیخ محمد مؤمن گیلانی شرم برانپوشی در تعبیر وقایع او و اثبات حصول بعضی مقامات عالی و حل
سوال که نموده بود با اشارت عالی به نسیم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العلمین و سلام
على عباده الذين اصطفى اما بعد سادات انار شیخ محمد مؤمن اتمه چند دیده بود و بنفیس
و سوله هم نموده واقعه اولی را بحسب ایرادینامه واقعه اولی آنکه روز جمعه تاریخ بیستم شهر محرم
در خدمت حضرت ایشان بزیارت روضه منوره رفته درون روضه مراقب بودند حضرت ایشان
سکمه الله سبحانه بر سر تربت حضرت امام المردین مراقب نشسته بودند ناگاه مشهود این مختصر
گردید که نور عظیم از جانب قبله نمایان شد و عالم را احاطه کرد و در محاط روضه منوره درآمد و در آنجا
که حضرت ایشان مراقب بودند مدت توقف نمود معلوم کرده شد که در آن نور حضرت خاتمیت اند
حلیه و علی الیه الصلوٰۃ والسلام در آن اثنا بخاطر این کمترین که شد که آنحضرت علیه
الصلوٰۃ والسلام در باب حضرت ایشان ماچو میفرمایند مقارن این خطره حضرت رسالت
صلی الله تعالی علیه و آله وسلم فرمودند که من صافح الشیخ المعصوم أو محمد المعصوم فقد
صافحنی بعد از آن نور عظیم از آنجا انتقال فرموده بر دروازه روضه منوره حضرت مجد الف
ثانی رسید توقف ورزید و نور از قبر منوره حضرت مجد الف ثانی با استقبال آن نور برآمد
محقق شد و در وقت انتقال نور فرمودند قول الشیخ أحمد حق بعد از آن نور منتقل گردید
بمدینه سکینه علی ساکنین افضل الصلوات و اکمل التیجات رسید و روضه منوره مطهر درآمد
در آن وقت از اینجا تا مدینه منوره هم در نظر این حقیر روشن بود و روضه شریف نیز مشهود بود بعد از
وصول بر روضه منوره آنحضرت علیه الصلوٰۃ والسلام و التیجه باز این لفظ را میفرمایند من صافح
فقد صافحنی محمد و امیرین واقعه که حضرت خاتمیت علیه و علی الیه الصلوٰۃ والسلام

نام این دواز کار را بر زبان خود دوبار آورده اند که موعظیات مبشر ساخته سر فقار ابا فاج
افتخار رسیده دست بدین ملو این قلیل البضاعة در زبان همه غلانی بچگونه خود را قابل
این خطاب فهمیده اند که باریان کارنا دشوار نیست چیست میتوانی که همی اشک
مرا حزن قبول کنی که در ساخته قطره بارانی را و آنکه در واقع دیگر از جانب حضرت ایشان
ما قَدْ سَأَلَهُ سُبْحَانَهُ بِسِرِّهِ بِشِمَائِلِ حَقِيقَةِ صَلَوةٍ عَطَا شَدَّ بَارِئِ فَقِيرٍ أَرَبِئَا
پوشانیده است تعبیر این همان است که در توحید آخر این حقیر بشما بشارت حصول این نسبت
علیه داده و نصیب خاص نموده و آنچه در وصف نماز در قمره داخل شده اید و میگوید که این
صف بنیاست علیهم الصلوات والتسليمات والبركات نیک مبارک است حق سبحا
و تعالی از برکات ایشان درین مقام شگرف بهره ور گرداند و شمه از روال صلوة شان بشام
جایز اُتال و پس ماندگان رساند هر چند از اخیر نماز بهره بود و از قمره شان نصیب شود و
رضوان تبارک و تعالی بر او و آنچه میفرماید که ترا از حقیقه الحقائق نصیب است بشارت شگن
امیدوار باشد پس بداند که سبب چیست که در تسلیک طلب بشارت بطریق حقیقه الحقائق
بعد وصول حقائق ثلثه میگوئی و حال آنکه این هر سه حقیقت داخل مراتب و درجات است و حقیقه
الحقائق از حقائق امکانی حل این مقام باید نمود که خاطر این مسکین بدست که متوشش است
محمد و ابیج اشکال نیست در حقوق حقیقه الحقائق و وصول حقائق ثلثه هیچ ترتیب و توقف
رواست که حقوق مذکور شود و وصول حقائق سیم نیاید و نیز میتوان که وصول صوت بند و حقوق
نشود که انبیا علیهم الصلوة والسلام از حقائق خفیه حقیقه کعبه فاقو قهار سید اند و
کسی که بر قدم ایشان است از حقائق نشان میتوان که برسد و حقیقه الحقائق در میان نیاید و بعد از
وصول اگر توسط شیخ خود حقیقه الحقائق طی شود گنجایش دارد چنانچه پیش از وصول هم رواست
که بان حقیقت برسد و از همین گذر است آنچه فقیر بعضی از یاران بشارت حقوق بعد از وصول
شان بحقاق سه گانه داده است این کلیه نیست بلکه اتفاق است که بعد از وصول توحید باین نجات

واقع شده است حالا قبل از وصول اگر توبه واقع شود تواند که حقوق مذکور حاصل شود آری در ماوراء
مجموعی الشرب اگر حقوق پیش از وصول گفته شود گنجایش دارد چه راه وصول و بجاتن حقوق است
بحقیقه الحقائق وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالسَّلَامُ عَلَیْهِ مِنَ التَّبَعِ الْمُبْتَدِئِ

مکتوب صد و چهل و پنجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فضیلت ذکر و شرح احوال اَوْجَدَ الْحَمْدُ وَالصَّلَوةُ وَارْسَالِ
الْحَقِیَّاتِ میرساند صحیفه اگر می رسید مسرت بخش گردید حمد الله سبحانه که بعافیت اند
بیاد حق جل و علا معمرانند بنده چون حق تعالی را یاد کند حق سبحانه نیز آن بنده را یاد فرماید
فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ و در صورت دوام ذکر ازین جانب از انجانب نیز دوام ذکر خواهد بود
ازین کدام سعادت زیاده تر بود که صاحب و مولای حقیقی جَلَّتْ عَظَمَتُهُ همیشه در یاد بنده
باشد و بنده همواره در فیوض ابدود تعالی نوشته بودند که گاه خود را یاد فرماید که خانه را
از خود دگر بماند و دیدار این دست و مشربست از جامعیت استعداد امیده ازین هم بالید تر
گردند و آفاق را بگشاید نوشته بودند خود را آراسته لباس سبز و مزین بزینا مشاهده کرده خود را
مطالع این حق خوشوقت ساخت این دیدار نسبت بلند خبر میداد و بشیریت عالی وَالسَّلَامُ اَوَّلًا

وَآخِرًا

مکتوب صد و چهل و ششم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شرح احوال او و اشارت به بشارت الحمد لله وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ
الَّذِينَ اصْطَفَى صحیفه اگر می رسید سرور و خوشوقت ساخت حق سبحانه بحقیقت و بهجت
ظاهر و باطن در یوفات اَلَا سُبْحَانَهُ فَوْقَ الْكَرَامَةِ نوشته بودند که مخلصی از تنگنای وهم
و خیال که جمیع مانع تراش سلوک جنبه اند حاصل نقد وقت دارد و مخرج نظر جز وصل الاصول
نمی پندارد و محرومان خلاصی از قید وهم و تنگنای خیال دین نشاء فانیه اشکال دارد و مظهر حق

بر وجه کمال آخرت است و هنگام لقائ زمان موت لکوث جبر یوصل الجیب الی الجیب
موت است که فاضلی ازین قید می بخشد و ازین تنگنای می برآرد من کان یزجر الی القاء
الله فإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَا يَتَدَوَّنُ دَرین حیات دنیاوی نادرست که ازین وزر خط نجات یابد و مطلوب
را به نعت خیال در آغوش کشد همان سخن استاوشیخ ابو سعید الوخیرست که این ازان نادرست
نوشته بود مذکور بود این نادرست غلط در جوش است و نادرست پیش در غرض است به نحر و عجز همه
وقت در تنگنایست و هر چند از تنگنای وهم و خیال هارسته است لیکن ممکن بیچاره مشکل که با
از این کلان بیرون نهد و مقید از قید وارد نیست سیر روی زمین در دو عالم جبار گز
نشد و الله اعلم بمکمل از واجب تعلق چه در یابد و مقید از مطلق چه فرایزد پس عجز همه وقت و انکار
بود و زبان غلط پیش در التهاب باشد نوشته بودند که انس به کیفیت و العفت بچون بغایت
لطافت از دانه خلقت مفهوم میکرد و نگاه گاهه نصیب قلیل از مرکز آن دارو نیز فیض ساق
خدا و شکر این عطیه بجا آرند و از یاد و تقویت آن خواهند در حضور هم حرفی از احوال آن
مذکور شده بود حمد الله سبحانه که ظهور فرمود الله تعالی از ذلک خطا محفوظ دارد
اللَّهُمَّ اِنَّا حَقَّاقُونَ الْاَشْيَاءَ كَمَا هِيَ وَالسَّلَامُ

مکتوب (۱۴۷) صد چهل هفتم

بشیخ عبد العظیم جلال آبادی در جواب کتبات او بعد الحمد والصلاة واز سائل التیجیات
میرساند احوال همه حال مستوجب حمد است الْمَسْئُولُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَافَيْتُكُمْ وَ
اسْتَقَامَتُكُمْ طَاهِرًا وَبَاطِلًا فَإِنْ اِلَهَ اسْتِقَامَةً فَوْقَ الْاَكْرَامَةِ وَيَشْهَدُ لِهَذَا الْعَمَلِ
مَا وَرَدَ شَيْئًا سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكَايِبَ شَرِيفَةٍ مُتَوَاتِرَةٍ سَيِّدُ سُرْتِ بَحْشٍ كَرِيْمَةٍ جَوْنِ
مُتَقَبِّلِ اَحْوَالٍ لَافُوْقِ سَنِيَةِ بُوْدُسْتِ بَرَسْتِ افروغی سبحانه همی بنی منوال ابواب قیام
راضی و اراد و در سایه سُر اوقات نبوی و جوار حقیقت مصطفوی علی صاحبها افضل الصلوات

وَأَكْمَلُ السَّلَامَاتِ وَالْبَرَكَاتِ جَادِهِ آمَنَّا بِرَبِّهِمْ هَؤُلَاءِ قِسْمُ آتَمِ وَمَا مَعْصِيَتِي
 هِيَ سَمِيَّةٌ كَمَا وَكَلَّيْتُ نَجْمَ لَفْشٍ عَجَبٌ دِيَانَتِي كَانْدِ سِرِّ قَلْبِي مَا رَأَيْتُ مِنْهُ خَيْرٌ سَوَّلَ عَمْرٍ
 وَمَا تَمَّ حَسْبِيَانِ نَاكَرِيَّتِ أَهْلًا شَوْقِ طَاقَاتِ نَمُوْدِ بُوْدِ فَقِيرَانِي مَشْتَاقِ دَانْدِ وَالسَّلَامُ
 أَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب صد چهل و ششم

بِخَاتَمِ مَحَبَّتِ کَوْنِی مَشْرِحِ اَحْوَالِ اَوْیْسِیْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادَتِهِ
 الَّذِیْنَ اصْطَفٰ اَحْوَالِ اَوْضَاعِ مَسْجُودِ حَمْدِ الْمَسْئُوْلِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی عَافِیَّتُكُمْ وَ
 اَسْتِغْفَارُكُمْ ظَاهِرًا وَبَاطِنًا لِّتَكُوْنَ وَبَسِیْلَةً لِّنَبِیْلِ الدَّرَجَاتِ وَعُلُوِّ الْحَالَاتِ کَمَا یَشِیْءُ
 اَزْوَاجُ حَمْدِ فَرَسْتَادِ بُوْدِ سِدِّی سُرَّتِ نَجْمِ کَرْدِی دُوْشَمَنِ بُوْدِ هَرِ گَاهِ نَظَرِ بَدَنَتِ مَحْبُوْبِ فَرَسْتَادِ
 خُودِ اَمَحْبُوْبِ یَا بَدِ عِلَاجِ دِیْکَرِ نَمِیْیَا بَدِیْکَرِ خُودِ رَانِیْسِتِ وَنَا بُوْدِ کَنْدِ هَرِ چَنْدِ سَمِیْیِیْنِ سَمِیْیِیْنِ
 خُودِ رَا زِیَادِی تَرِ مِیَا بَدِ چَرِ اَمَحْبُوْبِ نِیَا بَدِ کِهْ هَمْ کَامِ جِلْوَهْ مَعْشُوقِ عَاشِقِ خُودِ اَبِی مَنَاسِبَتِ مِیَا
 وَقَابِلِ تَقَابِلِ اَوْنِی مِیْدِ بِلْکِهْ تَابِ تَقَابِلِ نَدَا مِیْیَا اَبِی کِهْ خُشْتِ اَصْحَرَا اَعْدَمِ کُشْدِ وَازِ خُودِ
 وَنَشَا نِیْ نَلْذِ اَوْ سَمِیْتِ بَیْ هَرِ جَا بُوْدِ هَرِ اَشْکَا رَا هَمْ هَا رَا جَزِ نَهَانِ بُوْدِ چَرِ یَا رَا سَلَامِ
 هَرِ چَنْدِ سَمِیْیِیْنِ سَمِیْیِیْنِ دِیْ سَمِیْتِ خُودِ مِیْکُوشْدِ هَرِ چَنْدِ نِیْسِیْتِ بَیْشِیْرِ جَلِ حَمِیْتِ بَیْشِیْرِ وَازِ صَفَا
 کَمَالِ کِهْ عِلْمِ اَزِ جِلْوَهْ اَنْسِتِ تَهْمِی تَرِ نُوْشْتِهْ بُوْدِ دِیْ رَا دَا اَعْمَا رَا خُصُوصًا رَا دَا اَعْمَا فَوَاضِلِ وَطَاقَاتِ
 قُرْآنِ عَجِیْبِ قَتِ مِیْکَنْدِ شُکْرَا اَنْ وَقْتِ رَا کِلَامِ زَبَانِ اَدَا تَوَانْدِ کَرْدِ مَخْدُومَانِ مَوْعِیَاجِ
 مَوْسَمِ سِتِ وَطَوْنِ قُرْبِ خَاصِ اِلْخَاصِ حَالَتِ وَلَدَتِ کِهْ رَا دَا اَعْمَا اَنْ رُوْدِ خُصُوصًا دَرِ
 اَدَا اَعْمَا فَوَاضِلِ بَیْشِیْرِ کَمَالِ کَمَالِ سِتِ اَزْ دُوقِ شَوْقِ یَا رَا نِ خُودِ نُوْشْتِهْ بُوْدِ شُکْرِ ضَاوِنِی
 جَلِّ شَانْدِ بَجَا اَزْ دِوْدِ کَارِ وَبَارِ خُودِ سَرِ کَرَمِ بَاشَنْدِ وَازِ کَرَا دِ تَعَالٰی اَلْیَمِیْنِ بُوْدِ وَتَرِ سَانِ وَازِ زَبَانِ
 بُوْدِ وَازِ یَا رَا نِ فَقِیْرِ اَهْلِ اَبْدِ اَمِیْرِ کِهْ اَهْلَا رِ دُوقِ صَحْبَتِ شَمَانِ یَا وَصَحْبَتِ دَارِنْدِ وَتَوَجُّهِ نَمِیْدِ
 وَاللّٰهُ اَعْلَمُ عَلٰی مَنْ اَتَّبَعَ الْهُدٰی

مکتوب

نویسند

نویسند

کنند

مکتوب صد هجری و نهم

یکم

بیرنگ کولابی در تحقیق ظهور عدیته ذاتیه و کمال بودن آن با وجود شرارت و نقص که در آنها
عدم است و الله تعالی بر عباد شریعت علیّه و سنت سنیه مصطفویه علیه صاحبها الصلوٰۃ والسلام
والحیة المستقیم و سدید داشته بجزایات قویه معنویه کرم و ممتاز دارا و کتابی که از راه
محبت فرستاده بودند رسیده سترت بخش گردید نوشته بودند در خود نه نیست بیایم و نه حضور
نه جمیعت خود را عدم محض بیایم بے غیبت و حضور و جمیعت همه از منسبات این است
و از اوصاف او تا از منسبات خالی نشود و از اوصاف تهی نگردد و ظهور عدیته ذاتیه که کمال
است و حق مالک محال است اگر گویند عدم شر محض است و نقص خالص که در آنچه خیریت نداشت
در ظهور آن چه خیریت است و کدام کمال و همچنین در سلب اوصاف کمال چه کمال است بلکه
سراسر نقص و شرارت است گویم آنچه ذاتی ممکن است عدم است و صفات کمال از وجود و
توابع وجود همه در مستعار و مستغاف از مرتبه و جوب است و عکس در توصفات آن مرتبه
است و ممکن بواسطه این انعکاس عدیته ذاتیه و نقص و شرارت جمعی خود را فراموش کرده
است و کمالات عاریتی خود را خیر و کامل خیال کرده است و ازین خیال فاسد و جهل مرکب
مضد انانیت و خودی گشته و دعوی شرکت در اخص اوصاف او پیدا کرده و ندانے انا
و کبره انا علیه از نهاد او سر زده پس کمال و حق او آن بود که از عدیته ذاتیه خود آگاه شود و
کمالات عاریتی را بابل آن حواله نماید و از انانیت و جهل مرکب و ابد و از دعوی شرکت که
سبزه و حصول او گشته است نجات یابد و نفس را از انارگی برآورد و بفنائی حقیقی مشرف
گردد سعادت آنرا هرگز یار این فقیر که شغل خوب نه فهمیده است با و تو چه بکنند و اجابت
طریقه قادریه را موقوف بر حضور دارند و السلام +

در این مکتوب

مکتوبات معصومیه و نجباء هم

بشیخ محمد باقر لاهوری شرح احوال او و احوال یاران او بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد
و الصلوة و انسال الخیات میرساند مکتوب شریف رسیده بحجت افزا گردید از نزول
لطائف عالم از مجرای ابعاد عالم خلق نوشته بودند بوضوح پیوست از نزول لطائف عالم خلق
نوشته آن هم نزول کرده باشد چه عالم خلق را در رنگ عالم آخر عروجه است که رؤیت است
جل و علا و نزول است که رؤیت و خلقت نزول است و البته بنزول این لطائف عشره است
از عدم حصول صورت معلوم مدبر که با وجود معلومیت که تعلق بهل معلوم گرفته است بظلال
آن که نوشته اند پس عالی است و از معاملات مخصوصه حضرت ایشان است عقل عقیل
مشکل که باین دقیقه پی برد از غراب روزگار است که شخص غائب را احسن تعلق کند و به
حصول صورت بومن که یدق که ید را آنچه از ادراک نسبت محبوبیت ذاتیه و بهر فتن
از تعینات ثلثه علمی و وجودی و حجبی و رفع خطره از دماغ و از دیار الدنیا و از ایلام نسبت
یا نعام که در کتابهای متعدد برنگاشته بودند چیزهای عظیم و عالی است اکثر این امور از
خصایص حضرت پیر و کیم است قد سنا الله سبحانه و العزیز مطالعہ آن است
مضوی بخشید حق جل و علا از سائر کمالات آنحضرت نیز بهیوند سازد و انوار ترقیات
را مفتوح و ارواثة قرین تجیب از ظهور خیریت خاتمه و خود را طبع و جمیل نمکین یافتن که نوشته
بودند نعمت است بزرگ مبارک باشد لیکن الهام چون که ظنی است اینهم بر جاست نوشته بودند
که محمد فاضل مناسبت بولایت انجمن و مبدایت علم و شرکت افراد عالم با خود در بعضی افعال
در نماز و انوار حقیقه که بعضی مظهر بل تحقق بان و قلوب منسه و قلب سیط و وسعت مضغه میاید
و محمد عارف و محمد زاهد مناسبت با افراد ذات و تصفیه خاک و نسبت مضغه معلوم میکند با جماع
و عبد الواحد بولایت کبری رو آورده اند همه واضح گردید و خوشوقت ساخت اللهم اکثر

الحوائش فی لایزال و بعضی طلب امورے کہ از قوت بفعل نیاید است گاه باشد که بطریق
اندرک با انعکاس یا تحیل تصور آن ظهور نماید هنوز وقت آن نرسیده باشد درین کار تا آن
نیک و کارست و نیز تا قتل و اوضاع و اطوار آنها و استقامت و عدم استقامت و غیر
ملاحظه کرده حکم باید نمود و در ماده این بیان که احوال آنها نوشته اند میگویم بلکه این نظریه است
که منظور ما در دوستان باشد و السلام علیکم و علی سائرین اتبع الحسنة

مکتوب یکصد و پنجاه و یکم

بخواجہ محمد شریف بخاری شریف واقعہ اذ بینم اللہ الرحمن الرحیم حمد اللہ سبحانہ
کہ احوال و اوضاع برینج استقامت است امید کہ آن عزیز نیز سلامت و بعافیت باشد و
باستقامت ظاہری و باطنی و صوف بود مکتوب شریف رسیده خوشوقت ساخت درین ایام
بکرم اللہ تعالی در آراخت است لیکن قدرے از مرد باقی است طاقت استدان نیست
ما زرا نشسته چارہ از او میگذارم الحمد للہ علی کل حال و اعوذ باللہ من حال اهل التذلل
و آنچه دیده ایم کہ شمار از زیور کائے درخشان از مر و اید پوشانیده اند و بعد از آن میگویند کہ این
نسبت محبوبیت است بر تو مبارک باد بشارت است شگرت اگر از قوت بفعل آید و از گوش
باغوش رسد حمد اللہ سبحانہ کہ عبارت شما خبرے از فعل میدهد و نگار آغوش مآرد
کہ نوشته ید ازین بشارت خرم سر بلند کردیم چون بوقت خود مآردند آثار و علامات
بچو باران نیاں یزیش میشد تا سه روز این معامله سرشار قیام داشت الحال ہم خاطر
بران مشاہدات مرعی میدارد گویا همان وقت مآهل است از ملاحظہ این ملاحظہ فرمایید
شد و امیدوار ساخت رب زد فی علمنا و السلام آو لا و اخیرا

مکتوب یکصد و پنجاه و دوم

بشخص بازید بهار پوری در تعمیر فاقه که دیده بود و شرح احوال یارے که نوشته بود پس سید الله
 الرحمن الرحیم حامداً لله العظیم و معیلاً علی رسولہ الکریم احوال به حال استوجب
 محبت لکنسول و المأمول عافیتکم و استقامتکم ظاهر او باطن صحیفه گرامی
 و سید مسترت بخش گردید و قانع که دیده اید و نوشته نیک و روشن است و آنکه هفت کوشک
 دیده اید شش کوشک را تعبیر باطائف شسته کرده اید و تعبیر کوشک هفتم در خاسته اید و خود و این
 هفت کوشک گویا عدلت از این هفت کام است که حضرت ایشان قدسنا الله سبحانه
 لیسرید در مکتوبات خویش بر نگاشته اند که این آه که در صدد قطع آنیم بکلی هفت کام است
 پنج از این از عالم آمد و دو از عالم خلق که نفس و قالب باشد غایب ما فی الباب کوشک هفتم که صفات
 رفعت است تقابلات و ولایت که عالم آمد و در اینجا اصل است و عالم خلق تابع آن لطیفه خفی
 است که منتها عالم است و ولایت را فوق آن لطیفه و اصل آن قدم گاه نیست و نظر
 بکمالات نبوت را در اینجا عالم خلق اصل است و عالم امر طفیلی آن لطیفه قالب است که متضمن
 عناصر اربعه است و محتوی بر جزو ارضی که بالاصالت نفیس از کمالات نبوت آنراست و فی
 الحقیقه فوق لطائف عشره است و بیستی خاک سبب هفت او گشته است موافق تعبیر شما آنست
 که کوشک هفتم بین لطیفه قالب بود و چو تعبیر شش کوشک اول شش لطیفه کرده اید که
 پنج گانه عالم امر و لطیفه نفس است لاجرم کوشک هفتم لطیفه قالب باشد و هر چند در کمالات
 نبوت قدم را سبب بود که کمالات جزو ارضی بیشتر جلوه گر شود و در حجاب آن واضح تر گردد و احوال
 عبدالله که از شما اخذ طریق نموده است نوشته بودند که صفات را بصل محض میاید و خود از این
 خالی می بیند اما چون چنین بسیار دارد و بمفصل احوال خود مطلع نمیشود و در حقیقت حال و طلاع
 بخشد خود و آنچه او میاید بنجید و در است است این قسم شخص را صاحب چنین بسیار میشود گفت
 از کجا که چیزهای دیگر هم دارد و کما لان جاهل است این دید نتیجه تجلی صفات است و نبی از فناء نفس

که بسبب ترکیب از عناصر اربعه بجای چهار شمرده میشود ۲

در مکتوبات
 در مکتوبات
 در مکتوبات

او کمال این فنا است که چنانچه صفات کمال طمع باطل شدند و غیر از عدم در سالک نماند این عدم
که مرآت کلمات بود نیز بعد مطلق طمع شود این نشان انعارف نه عین ماند و نه اثر لا یبقی
ولا تذکر بعد از آن بگویم من قتلتها فانادیته معا له بقاست و معا له ولایت کبری
پیش است قفا و بقا هر چند در ولایت صغری صورت بسته بود لیکن حقیقت فنا و بقا در ولایت
کبری است الگام که حقوق عدم خاص بعد مطلق از خصائص این ولایت است والسلام

مکتوب صد پنجاه و سوم (۱۵۳)

شیخ ابوالکلام در تغیب طلب و اید صحبت بنسجم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد و
الصلاة و از سبیل التقیات میرساند صحیفه گرامی که نامزد این مسکن نموده بودند رسید اظهار
تألمت و تالم بر مقتضای دولت صحبت شیخ خود قدس سره نموده بودند و ارجح گدیده انا لله و انا الیه
وارجعون آنچه تقدیر است ناگزیر است لکن آجل کتاب هنوز هیچ زفته است مصراع
گرم بسته شد بامل دیگر بکشاید و لازم طلبگاری بجا باید آورد و از هر جا بوی او طلب
بشمار جان برسد از پی آن باید شد تا یام فرصت بے مغفرت نیست دوباره در دنیا آمدنی نیست
در یوزه این معنی ازین دوازده کار تمنائے پیش نیست مخذک هر آنچه نقد وقت است هر چند
هیچ نیست از دوستان در هیچ نیست لیکن مدار طریق با صحبت است قرب بعد چگونه یکسان
بود که آنس قری بر تریج صحابی رسد در طرق دیگر هم هر چند قرب و بعد یکسان نیست اما
درین طریق علیه مدار صحبت است در طرق دیگر باین مشابیه نیست آری میرشد باندازه
محبت و ربط معنوی که بشیخ مقصد دارد اخذ فیوض و برکات از باطن شیخ و غیبت او نیز
مینماید و بر البطله و رونی جذب معانی خفیه او میکند لیکن حصول معرفت و وصول بمراتب و لایا
غالباً منوط بصحبت است لا تغفل بالصحبۃ شیئا کانتا ما کان تقیه نیز از تو خیر ظاهر
الغیب خود را در هیچ نمیدارد انشاء الله تعالی حق سبحانه از باطن بزرگان فیض مندرگانه

و کمال گزیده اوقات را بذکر و فکر معهود دارند و علاج علت معنوی را درین فرصت یسیر
بذکر کثیر جویند و آنچه در افتاده را بدعا خیر یاد آرند و السلام اولاً و آخراً

مکتوب صد پنجاهم

بفرزندان حقایق و عارف آگاهه حاج محمد ضیف کابلی معزای خواجه مرحوم و صاحب فرقه
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی بر خود ابر
سعادت آثار خواجه شید مع برادر و همشیره کمال برسد و عصمت پناه و والده این نذر چشمان
و سایر اهل طریق که در اینجا اقامت ورزیده اند و در خدمات ایشان قیام دارند از نیجاسلام
حافیت انجام خوانند و بر جاده شریعت عز او منت مصطفی علیه و علی اله الصلوٰت و
البرکات و التسلیمات العلیٰ المستقیم و مستقیم بودند و بر محبت و متابعت شیوخ بر سرچ تمام
باشند از شنودن این عادت و همانگاه چه نویسد که برین دوستان چه قسم آلم و اندوه و چه نوع
فراق و مصیبت روی داد و لیکن چون بار آورده و تقدیر مولای حقیقی است جل شأنه غیر از
رضا و تسلیم چاره و گزین نیست ما هم صبر کردیم شما هم صبر کنید و بفعل حق جل معارفی و
شاکر باشید و کله شنگان را بدعا و صدقه یاد آرید و از فیوض و برکات خواجه مرحوم امیدوار باشید
و از مزار پر انوار او همواره زیورہ نمایند و یا از زباید که آنجا را معهود دارند و طریقۀ خواجه را نیک
رعایت کنند و علقه ذکر و مشغولی را بر پا دارند و خدمت آینده و رونده نمایند و در رمضان
و خدمتکاری فرزندان خواجه بجان کوشند و طفلان را نیکت بیت کنند و تعلیم آداب نمایند بنابر
پنجوقت رجاعت حاضر شوند و سبب بی نامۀ بخوانند چه کنیم ما از ایشان دور افتاده ایم مگر میوه
امید داریم که حق سبحانه و تعالی ایشان را ضلعت گذارد و کمال برساند ان شاء الله و قریب عجیب
بیت زبجروستان خون شد و در سینه جان من + فراق بهشتیان سوخت
معز استخوان من + و السلام اولاً و آخراً

مکتوب صد و پنجاه و پنجم

بشیخ انور نورسرائی در تعبیر واقعہ کہ دیدہ بود و ایمانے بحقائق ثلثہ + بعد التحکیم والصلوٰۃ
وَبَلِّغِیْلَهُمُ الْاَحْکَامَ الَّتِیْ رَسَمْتُ لَکُمْ فَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ کہ از او محبت فرستادہ بودند رسید خوشوقت ساخت واقعہ کہ حضرت
رسالت پناہ راضی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم دران دیدہ اید و عنایات مشاہدہ نمود
نیک و مبارک است و بشارت و آنچه کہ دیدہ اید کہ گنبد سفید عجیب سیار مزیّن شد محراب اردو خود
رلد میان یدیم بعد از ان مشغول معلوم شد کہ این گنبد حقیقۃ الحقائق است و این شد محراب حقائق
مطلوع است و نیز نوشته اید کہ در حقیقۃ الحقائق ترقی بسیار می یوم گویا تو کسان کسان میری
مطالعہ آن بسیار مخطوط ساخت حق سبحانہ و تعالیٰ ترقیات بجا نازانہ نصیب وقت گردانہ
و از حقائق اربعہ بہرہ و ساز و اتصالی بحقیقۃ الحقائق بفہمے دیدہ و الخبیب عند اللہ
تعالیٰ نوشته بودند کہ فرق دہر شد حقیقت معلوم کردم حقیقت کعبہ بمقام دل تعلق دارد و حقیقت
قرآنی بمقام مع تعلق دارد و حقیقت صلوة بمقام لطیفہ انفس تعلق دارد و خود و این معنی محل تأمل
ست درین باب یک تذکر کنند آنچه از کلام حضرت ایشان با معلوم میشود آنست کہ کعبہ را بعین
و یسار کہ مقام قلب و روح است تعلق نیست آنحضرت در جلد ثانی در مکتوب ہفتادم بر نگاشتنہ
اند در انسان چنانچہ قلب او نمونہ عرش رحمن است محل سلطانہ و ملہور قلبی او نمودج ظہور حق
ست از بیت اللہ نیز در انسان نشانہ است کہ میانہ است و از یمن و شمال یگانہ است و
بحسن سبقت یگانہ است الخ معاملہ این حقائق بسے نازک است دست فکر امتثال ما
بوالہوسان از دلمان آن کوتاہ است وَالسَّلَامُ اَوْلَا وَاَحْرَا عَلٰی رَسُوْلِهِ دَائِمًا وَاَسْرَمًا

مکتوب صد و پنجاه و ششم

بشرف و نجابت پناہ خواجہ عبدالمصطفیٰ دہلوی عظیم دینی و بیوفائی دنیاے دلی بِسْمِ اللّٰهِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا وَالصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ وَالْحَيَاتِ سِرَّ سَائِدِ اَحْوَالِ بَعْدِ عَالِ مُسْتَوْجِبِ
 حَمْدِ الْمُسَوَّلِ وَلَمَّا مَوْلَا سَلَامَتَكُمْ وَاسْتِقَامَتَكُمْ ظَاهِرًا وَبَاطِنًا اَفْسُوسُ كَمْ عَمْرٍ
 بِسَرْمَتِ بَعْدِ عَمَلِ اَزْمَتِ نِيَامِ حُجَّتِ دُرْتِ شَدِيدِ هُتِ يَوْفَانِي دِيَا بِدِي هِي اَوَّلِي كَشْتِ وَفَتْنِ
 مَصَابِ پِ دِ پِ عَمَادِ دُو سَمَانِ جَرِ كُ شَهَارِ دِر حِلْمِ دِ بَعْدِ تَقِيهِ وَتَذَكُّرِ نَيْسِ وَتَوْبِ
 اِنَابَتِ نَهْ خُفْلَتِ دِر تَرْتِي دِستِ وَصَاعِصِي دِر اَفْزُونِي اَوَّلَا تَرُونِ اَنَّهُمْ يَفْتَنُونَ فِي كُلِّ
 عَامٍ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُونَ اَيْنَ كَلِمِ اِيْمَانِ سِتِ وَچِه
 سَلَامَتِي نَزَارِ كِتَابِ حَسَنَتِ پِنْدِ رِيشُودِ نِهْ اَز مَشَاهِدِ آيَاتِ بِيْنَاتِ عَجَبَتِ يَكِي دِ بَايَا نَشِيدِ
 كِه يَارَانِ مَهْمُشِينَانِ كِه پَارِ وَپَارِ اَرَسَالِ كِي جَاهِ سَفَرِ وَبِمِ سَرِ بُو جُودِ مَوْسِ وَبِمِ كَجَاشِندِ مُصْطَفِ
 كَجَارِ قَنْدَ اَنِ يَارَانِ كِه بُو دِ مَوْسِ قِ جَانِي وَچِه اِشْرَ اَز اَنهَامِ پِيدِ اَيْسِتِ وَچِي كِشِ نَشَانِ اَز اَنهَامِ
 نَمِيْدِ سِتِ چَانِ خَرَمِ عَسِرِ شَانِ شَدِيدِ اَدِ كِه كَجَرِ كِشِ زَانِ نَشَانِ نَدَاوِ اَللَّهُمَّ
 لَا تَخْرُجْنَا مِنْ اَجْرِهِمْ وَلَا تَقْتُلْنَا بَعْدَهُمْ قَبْرِ اَوَّلِ اَوَّلِ اَوَّلِ نَاكَرِ سِتِ كِه عَمْرٍ دُورِ وَرُزْ
 بِنُفْلَتِ نَكْدَارِ اَنِيْمِ وَبُخَابِ خُرْگُوشِ نَسَارِ اِيْمِ وَبَايِنِ سَرِ اَفَانِي دِلْبَنْدِ نَشُومِ وَفَرِيْقَتِ اِيْنِ قُجْبِي
 عَدَارِ نَكْدَارِ اَنِيْمِ وَتَمَامِ اَلْمَرْضَى مَوَالِي حَقِيقِي مَلِّ شَانِ سَارِ اِيْمِ وَارِ كِيدِ نَفْسِ شَيْطَانِ اَز كِرْدِ اَبِ بُو
 وَهُوسِ كِنَارِ كِيرِ اِيْمِ وَكُورِ قِيَامَتِ رَا دِ نَظَرِ دَشْتِ خُودِ اَرِ عَدَا اَمَوَاتِ دَارِ اِيْمِ وَعَدَا
 ۱۹۰ نَفْسِكَ مِنْ اَصْحَابِ الْقُبُورِ وَارِ حَيُوةِ وَوُجُودِ مَوْجِ مُخْلَعِ گَشْتِ مَوْتِ كِه مِيشِ اَز مَوْتِ
 پَرِ اَز اِيْمِ وَبَعْدِ مَيِّتِ ذَاتِيهِ دِ سِتِي صِلِيهِ خُودِ سَارِ اِيْمِ مَعْدُومِ كِه بُو خُودِ اَحْكَامِ مَوْجِ دِ جَارِ سَارِ
 وَبَعْنُونِ اَوُجُودِ اَلْمَايِدِ نَيْسِتِ كِه تَهْمِتِ هَسْتِ شُودِ بِيخَا كِه خَلْقِ شُودِ سِتِ وَصَانِي خُودِ
 بَرِ غَرَمِ عَاسِدِ تَا كِه بَرِ وُجُوحِ چَنِينِ مَتَاعِ كَاسِدِ تَا كِه بَسْتِي وَتَوَالِجِ اَنِ بَالِ هَسْتِي وَمَوْجُودِ
 حَقِيقِي خُشَايَانِ دِ سَرِ اَوَارِ سِتِ وَوَضِعِ شَيْسِتِ دِر مَوْضِعِ خُودِ كِمَالِ مَكْنِ دِر نَفْخِي كِمَالِ سِتِ
 اَز رُوسِ وَفِيْرِ سِتِ اَوُورِ سَلْبِ خِيْرِ سِتِ دِر عَالِمِ اَز اَز جَزْ تَامِ نَمَانْدِ وَارِ صَبْحِ اَوُجُودِ اَز جَزْ تَامِ نَمَانْدِ

لَعَنَ عَنْ ابْنِ عَمْرِو قَالَ خَدَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْضُ حَسَدِي فَقَالَ كُنْ فِي الدُّنْيَا كَانِكَ غَرِيبًا وَ
 عَابِرَ سَبِيلٍ وَغَدَ مَعْدُوكَ مِنْ أَهْلِ الْقُبُورِ وَادَّاهُ الْبَغْيَارُ ۱۱ مَسْكُوتَةٌ دَابَّهَا مَلَّ الرَّحْمَنُ

عجل خبر و گھر اپنے سانچے پری سبیش مامول از دوستان مائے سلامتی خاتمہ است *

مکتوب صد پنجاہ و ہفتم

شیخ محمد باقر لاہوری در شرح احوال او کہ متفقین بعضے اسرار بودہ آذواق خاصہ خود و احوال دیگر
یاران خود کہ کمالات انساب میان محمد باقر نوشتہ بودند مطالعہ آن لذات مضمونہ بخشیدہ قسم
آسرا و معالمت کہ شمار بآن نواختہ اند تا تیر صحبت عطا فرمودہ از غراب و درگاہ است اگر گرد
عالم گردند معلوم نیست کہ مثال انوفج آن جائے دیگر یا نہ یا نہ اعلموا ان ذلک شکر او قلیل
من عبادی الشکور و میت سعادت ہاست اندر پردہ غیب نگہ کن تا کار بریزند در حبیب
لیکن اسرار و قطعات کہ لازم الاستیانت قطعہ البلعوم و روشن آن آمدہ است و حضرت این
ما بعد از قرن اول بآن ممتاز اندامیت دیگر مصرع لذت مے شناسی بخدا تا بخشی امید ایم
کہ مثال دوران کاران حکم و لا ارض من کائس الکرار نصیب بے بہو نباشند و قطرہ ازین
زال حویہ در کام جان این گشتہ لبان چکانند چون شہا حق جواریں اسرار پیدا کردہ اید و در
انوار آن گردیدہ امید و اید من حام حول الحی یوشاک ان یقع فیر و از لاحت و تبت
ذات و جزآن کہ مینویسد بوضوح انجا امید اللہم زد زیادہ برین طاقت نوشتن نیست والسلام

اولاً و آخراً

مکتوب صد پنجاہ و ہشتم

بلا محمد خان و ریکی در جواب کتابت او کہ مشتمل بعضے آذواق علیہ بودہ کتابت ہائے اخوی
اعری مولائے و سکی کہ متفقین آذواق و اشواق سنیتہ بود و مشعر از محبت ذاتیہ کہ آنجا مقول
انعام و ایلام است بلکہ از یاد ایلام بر انعام خوشوقت و ذوقین ساخت حق سبحانہ و تعالیٰ
ہم برین مبنی ہمارہ در ترقیات دارو این دور از کار را بدعائے خیر و سلامتی خاتمہ یادوار

لہ منی یا خیر و بخاند خوش کو قوت مغرب و شام بوقوع آمدہ ہوا و ہر ملک ۱۲۵۰ ہکذا کہین کریمہ واقع است در
سورہ سباز بارہ و من یقنت ۱۲۵۰ مضمون هذا الحدیث متفق علیہ

و از محبت و عقیدت که نصیب شماست ایثار فرمایند و السلامُ اَوَّلًا وَاخِرًا

مکتوب صد پنجاه و نهم (۱۵۹)

بسیادت پناهان میر محمد ابراهیم و میر محمد اسحاق در شرح احوال شان فرزندان گرامی هر کدام میر محمد ابراهیم و میر محمد اسحاق آنچه از دید عدلیت و حقوق صفات باصل خویش نوشته بودند بیک مبارست تو شیخ دین باب نموده آمد و اهل دے دراز و یاد این نسبت شریفه کرده شدند و ترقی چاه هر دو عزیز را درین مقام مفهومی گردید شکر خداوندی جل شانّه بجای آید که درین مدت قلیل این قسم عطیه که حکم غفار مغرب دارد بشما عطا شده است لیدرست که چنانچه کمالات باصل خود عود کرده اند و عدم صرف باقی مانده عدم که مرآت کمالات بود نیز باصل خود که عدم مطلق باشد عود نماید و عین و اثر از سالک بر باید مصرع این کار دولت است کنون تا که ارشد و والسلام اَوَّلًا وَاخِرًا بر خوداری میر محمد یعقوب جمعیت باشد از احوال خود گاه نمینویسد

مکتوب صد و ششم (۱۶۰)

بحاجی حبیب صاری در تبیین قانع اَوَّلًا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَلِيِّ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ اَمَدت حاجی البحرین شریفین ازین مسکن سلام شتاقانه خوانند احوال همه مال مستوجب حمدت المَسْئُولِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَافَيْتُكُمْ وَاسْتَفْتَاكُمْ عَلَى الطَّرِيقَةِ الْمُرْتَبِیَةِ تَطَاهَرًا وَبَاطِنًا فَمِنْ دین یام بیاری صفت کشید حمد الله سبحانه که احوال و بصحت است قلم بدست میگیرم و بحمل بدوستان کلمه چند می نویسم چون قاصد متوجه آنجا بود و جواب کتابتها در خواست دو کلمه بهر دو عزیز نوشته ام تا خالی نباشد و قانعی که دیده اند و نوشته همه روشن و عالی است در جهاد خیمه که آن سه روز شکر کنید و از کلام او عَلَیْهِ وَاٰلِهِ الصَّلٰوةُ وَاَلْسَلَامُ استفاه میکنید که این فتح بنام شماست این شرکت گوید در جهاد اکبر است که

با اعدائے انفسی است و غلبه افواج اسلام است کہ لطائف عالم اُمرست بر کفار خیر انفسی با عانت
 آن سرور صلی اللہ تعالیٰ علیہ و علیٰ آلہ وسلم چه خیر چنانچه در آفاق بودہ است در انفس است نیز وقوع بنام شما
 بشارت است بفتح اعداء انفسی و حصول اسلام حقیقی در وقت استماع قرآن مجید و ماہ مبارک
 رمضان کہ بعطیہ قطبیت از شاوہم شدید مانا کہ این بشارت بحصول کمالات مرتبہ قطبیت
 نہ منصب قطبیت و آنچه مانے کہ بر در شما مے بیند یک مبارک است اِنَّ رَبَّکَ وَاسِعُ
 الْمَعْرِفَةِ آنچه از احوال باران خود نوشته اند ہمہ خوب اعلیٰ است مطالعہ آن خوشوقت ساخت
 زَادَهُمُ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ تَوْفِيقًا وَ شَوْقًا وَ حَرَقًا نیک باحوال آنها پروازند و توجہات را
 در بیخ نذرند و از اجتماع باران ترسان و لرزان باشند کہ محل محب و پند است ازین گفتار نیک و
 مستخرج بودند و مستفاد و انابت را لازم گیرند و بخلوت راجع بودند و یک وقت رائے آن
 معین دارند و باقی بایاران محبت دارند و اجتہاد و رفاہ را بدعا یاد آورند و التَّسْلَامُ اَوَّلًا وَاخِرًا

مکتوب صد شصت و یکم (۱۶۱)

بمیرزا الطیف بخاری کتاب اول حقیقت فنا و نیستی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ نَحْمَدُہٗ
 حَمْدًا بَعْدَ حَمْدٍ وَ نُصَلِّیْ عَلٰی نَبِیِّہِ مُحَمَّدٍ وَ اٰلِہٖ وَسَلٰوۃٌ اٰثَرُ صَلٰوۃٍ وَسَلَامٌ غَیْبٌ سَلَامٌ
 احوال و اوضاع این حدود مستوجب حرمت امید کہ آن جناب نیز بعافیت باشند و بر جاوہ
 شریعت و سنت مستقیم بودند و از فرع باطل آیند و از صورت بحقیقت گرایند صحیفہ گرامی
 رسیدہ و سرت بخش گردیدہ نوشته بودند از کثرت مشاغل بدانکہ مامورست موافق مدعا نمیتواند
 پرداخت تا غافل نیست ہر وقت کہ فرصت میاید غنیمت شمرده پرواز دے اینقدر ہم
 غنیمت است گفتہ اند مَا لَا یَذُرُّکَ کُلُّہٗ لَا یَذُرُّکَ کُلُّہٗ لیکن امیدست کہ نسبت حضور
 باطن بردارم بود و غنیمت در قفائے آن نباشد و مشاغل مصوریہ بہ فتور نسبت معنویہ نشود
 بیت دارم ہمہ جا با ہمہ کس در ہر حال در دل تو آرزو و در دیدہ خیال و آنچه نوشته اید

که هستی خود را در محبت عین نیستی کرده است بسیار خوشوقت ساخت و از لطافت استعدا و شما
 خبر داد حتی بنحای آتش این محبت را مشتعل سازد تا از ماسکه تمام براند **حَدِّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ** که
 در محبت هستی به نیستی تبدیل یافته است نیستی و عدیته فانی انسان است وجود و توابع آن از
 صفات کمال خاصه حضرت جوهر است اگر در ممکن این صفات نمودار است هم از ان حضرت متغافل
 و مستعار است ممکن باین دید عاریتی این کمالات را از خود دانسته از راه چهل مرکب خود را خیر
 کامل تصور نموده است و دعوی همسری و شرکت با مولای حقیقی خود پیدا کرده و محل رعونت آنست
 گشته چون فضل الهی جل شانه در حق او در سوار این چهل مرکب بیامد و بفرقت خویش مجاز و داند
 که این کمالات از جای دیگر است و این صفات ظل صفات اوست تعالی و المولوی قدس سره
 بهیت چون بدستی که ظل کسیتی و فارغی که مزی و ورزیستی و این دید عاریتی وظل چون به
 عاریت غالب آید این کمالات را در دست صاحب آن می سپارد و ظلال را باطل ملحق مییابد و تویی
 ذاتی و عدیته اصلی ملحق میشود و از آن نیست منخلع میشود بحدی که اگر سالها بگذرد خود را با نانو تواند
 تعمیر کرد و این زبان بقائے تحقیقی موصوف شود و نفس از آن ملکی برسد بعد از ان بقصائے من
 قتلته فانادیتة معامله بقادر پیش است که میمده او من کان میتا فاحیینه ایما به این
 معنی دارد و این بقا و لادیت ثانیه است که عارف از وجود موهوم منخلع گشته به وجود موهوب حقایق
 موجود گشته است در خیر است لن یلج ملکوت السموت والا در جن من کم یولد مریکین
 و قانع که دیده اید و نوشته و همچنین فیوض و برکات که از مزار فائض الانوار معلوم نموده اند
 و مبارک است الله تعالی بطیف این اکابر از حقیقت کار اطلاع بخشد و از کمال انسانی بهره ورسا

الله قریب مجیب

مکتوب صد شصت و دوم (۱۹۲)

شیخ محمد یوسف گردیزی پسر زاده عثمان در مقدمه ای که مشعر از بهضم نفس است و نادیدن خود
 معامله افاده و بیان حقیقت ممکن و فناء او و در بیان آنکه مدار افاده و استغاده صحبت

هُوَ مُحَمَّدٌ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَتَىٰ النَّبِيَّ فَقَدْ وَصَلَ إِلَىٰ
 مِنْ جَنَابِكُمْ كِتَابٌ كَرِيمٌ كِتَابٌ يُعَرِّفُ فِيهِ دُجُوهَ عِبَادَاتِهِ نَضْرَةَ التَّعَلُّمِ أَيْنَ دُرَّةُ
 بے مقدار مراد این خطاب نیست لایق این کتاب تقدیماتیکه از راه شکست نفس و فروتنی
 که ملان نامه نامی بزرگاشته اند در حق این مغرور دوران کار صادق و بیان واقع است در مورد
 نجات ازین گرداب تخلص بگوشت الازباب ازین مسکین بودن در رنگ استعاره است از
 مستعیر سوال است از محتاج فقیر و بیچاره در خواست بابتش طایفه علیه نے بند و مشاکرت
 در امر رابطه منته در نیاید بمع ذلک طالبانے کز اظراف و الکانات مے آیند بقدر استعداد
 بهر دو میشوند و خیال کمال و اکمال مینمایند این همه از بزرگات بزرگان است از انفاغ نفس
 ایشان این مسکین در میان نیست مصرع ما خود نیم این همه انجان مضطرب است + بے
 نیستی و عدیث ذاتی ممکن است وجود و سایر کمالات که توابع وجود اند همه در دسترس و مستغنا
 از مرتبه و جوب است ممکن بیچاره ذات خود را فراموش کند کمال عاریتی خود را خیر و کمال تصور نمود
 است در اخص اوصاف مولائے خود شرکت جسته و ازین بگذرد غوث و اتانیت پیدا کرد
 ندانسته است که ذات عدم است که مشابیه شر و فساد است چنانکه وجود مبداء هر خیر و کمالات
 از جهالت ذاتی اوست که خود را کامل دانسته است کمال در حق او انتقائے کمال است از وی
 و خیریت در سلب خیریت بهیچ وجه نیست و صفای خود بر غم حاسد تا که ترویج چنین
 متابع کلید تا که بهیچ بجائے دیگر رفت این درویش در لیش از توجه غافلانه و از دعائے
 ظلم الغیب فارغ نیست انشاء الله تعالی امید داریم که از راه محبت که باین طبعه علیه دارند از
 فیوض و بزرگات ایشان فیض مند باشند و از انوار و انوار این اکابر بهره مند گردند این محبت
 را سرمایه سعادت تصور فرمایند حق سبحانه آتش این محبت را سر بلند سازد و شعله شوق را مشتعل
 گرداند تا از ناسو تمام بر ماند و بسر پرده قرب معرفت رساند انکه قریب حقیق مکرر مائیکه

تلاوت این سخن

تلاوت این

افاده و استفاد و بهر صحت است خصوص در طریق که مدار بر صحت است تا حصول صحبت
کامل مکتب بر اوضاع شرعی و سنن فرضیه مستقیم باشند و از این جهت صحبت تا جنس معرض بودند
و بواسطه و از کار با توره اوقات را سمو دارند و اشتغال بعلوم دینی از عظیم عبادات است و السلام

مکتوب صد و شصت و سیم

بمیر عثمان کولابی در حقیقت فناء قلب و ترغیب فناء نفس حامداً و مُصَلِّیاً مکتوب
مرغوب سیده مستر بخش گوید از جریان ذکر اسم ذات و ستر این آن در سید طائف کلام تمام
بدن و رسیدن نفی و اثبات با چهل و یکبار و به تعلقی دل از این سو بجهتیکه اگر در دل بگذرد
آنگذر که بر نگاشته بودند و مطالع آن خوشوقت می ساخت اللهم زد این حالت که ما سوار دل
خطور کند هر چند اظهار نماید بواسطه نسیان که دل از این سو حاصل شده است و ستر فناء
قلب است و در جز اولی است از درجات ولایت سعی نمایند که بدرجات دیگر ترقی نمایند و بکار
انسانی برسند و بجا ده شریعت علیّه و سنت نبویه مستقیم بودند و در مراضی موالی حقیقی جل شانّه
بجان گوشند و توشه آخرت را آماده سازند و دستار اید و آید و السلام و اولاً و آخراً

مکتوب صد و شصت و چهارم

بشیخ حسین منصور برکی جلندری در شرح احوال و ذواق و تبصیر قلم که نوشته بود و جواب تفصلاً
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله و السلام علی عباد الله الذین اصطفی مکتوب مرغوب
که مقربان اذواق سنیه و وقایع علیّه بودند سید مستر بخش گوید حق سبحانه ابواب ترقیات را همواره
منفتح دارد و بجا ده سنت نبویه علی صاحبها الصلوة والسلام و الخیر استقامت به
نوشته بودند که به بنسبت های ماکلا یشار الیه یا شاد و لا عبارة مشرف می سازند و
کتاب بخلعت های نولنی مرزبان سرفراز می نمایند گویا بخواست یا سخواست کشتان کشتان بر

بے نسبت کہ مرتبہ بیچونی تعلق و درونیز بیچون است و از عبارات و اشارات بر ترفوقی است
بیانی و نسبت می شناسی بخدا تا بخشی و گاه آن نسبت بیچونی را بصورت مثالیه و اینها
تا بضم و افهام نزدیک و دور تعبیر نماید و آنچه نوشته اند که شخصی مبارک شما میفرماید که وجود
در همه ممکنات سادیت آری عارف تا تم المعرفة که از همه اسما و صفات بهره ورست
بمنزله کل است مراد افراد عالم را از آنست که حقیقت محمدی را در سائر حقائق سرایان است بعضی
عرفا گفته اند که هنگام تجلی ذاتی عارف خود را کل و محیط اشیا در میا بدین مقام عارف
گفته است که جمع محمدی صلوات الله علیه و سلم اجمع است از جمع الهی چه جمع محمدی جامع
مرتبه و جوب امکان است نه جمع الهی باید دانست که این از قبیل اشتباه و انوفج شے است
باضل آن چه آنچه جمع محمدی است علیه و الله الصلوة والسلام و عقل و انوفج مرتبه و جوب
است تعالی و لفت است نه اصل آن مرتبه که برتر از آن است که در احاطه ممکن آید خوش گفت
بیت تو از خوبی نمی گنجی بعالم و مرا بر گز کجا گنجی در آغوش و آنچه نوشته اند از مشابهت
میت و باز خلاصی یا فتن او تو جوهر شما و نیز منعکس شدن نسبت و خواطر شخصی که وارد شده است
در شما و نیز شغایا فتن مر بضعه که معامله او بیاس رسید بود تو جوهر شما هم بطور پیوست و
باعث مزید شکر آن گشت نوشته بودند که هر گاه توفیق اعمال مرضیه میایم نورانیت و صفای
و جبر کمال در خود مشابهت میایم و اگر فرو گذاشت ادب از آداب نبوده عاید که ورت آن
نیز بر وجه کمال و خود می فهمم خدا و حدیث آمده است مَنْ سَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ وَسَرَقَتْهُ
حَسَنَتُهُ فَهُوَ مُؤْمِنٌ و آنچه در باب تضاعف حسنات در مسجد فقر نوشته اند نیک است لیکن
اگر این معامله معاینه مشابهت گردد خوبتر بود هر چند در استخاره این معنی معلوم کرده ایم از این
استمال نه رسید بودند که اگر از ولی گناه بکبر صادر شود از ولایت می افتد یا نه و خدا مقرر
مشایخ است که القافی لا یؤد کس که بفنائی اتم مشرف شده است امید است که گناه رو نشود

لیکن امید داریم که ولی مرکب گناه کبیره نشود که اولیا را نشد محفوظ اند غالباً آراده سفر کوهستان
نموده اند نیکو مبارک است بعد از آنکه متوجه شوند و اگر فقیر توفیق یافت از نوشتن کتابت خود
معاف نخواهد داشت و آنچه در باب ترقی در ملامت و بهر و یافتن از محبت ذاتیه بر نگاشته اند
مخدوم بهر محبت ذاتیه بفهمد و آید اما محاط ملامت بسیار نازک است بمورد تاثل کرد و خوا
شد انشاء الله تعالی از تعیین مبدا تعین خود دستبردار کرده بودند پیشتر مظهر تعین ولایت شای
که بر قدر کدام پیغمبر این بوده است بر قدم هر پیغمبر که هستند جزئی اسمی که مبدا تعین آن پیغمبر
عَلَيْ نَبِيِّنَا وَ عَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْأُمَمِ سَلِيلِينَ الصَّلَوَاتُ وَ التَّسْلِيمَاتُ بِرُطْبِ تَحْقِيقِ
حضرت ایشان مَا قَدْ سَأَلْنَا اللَّهَ سُحْنًا أَنْ يُبَيِّرَ وَلَا قَدْرًا مِنْ مَبْدَأِ تَعْيِينِ شِمَاسٍ وَ السَّلَامُ عَلَی

مِنْ أَتَمِّهِ الْمَلَأَ

مکتوب صد شصت و پنجم (۱۶۵)

بمهر محبت

بسیادت پناه میر محمد اسحاق در آنرا محبت. هُوَ حَقِّ سَجَانَةِ أَبْوَابِ فَيُفُضُ بِأَمْوَارِهِ مُفْتَوَحِ دَارِ
کتابت که از راه کمال شوق از سال داشته بودند و قین خوشوقت ساخت این شوق را سرایه
سعادت دانند و این محبت را در پی معرفت فہمند محبت است که سبب ظهور و انظار گشته است
و گنج کمون را در عصر بروز آورده و پر دگیان غیب الفیاض را آشکارا نموده بفضله شہود و شہادت
آورده و پرده را از روی نشان بکشوده و طریقہ عشق و ولولہ محبت مسلک گشته حُرَّتِ انسانی است
که درین مظهر تجلی فرموده است و راه ترقی را و اسانہ مصرع یک نشاء و دو جاذبہ آورده
آوار و آنرا محبت آنچه توان بیان نمود که معامله را از او بجنیض آورده و از او بجنیض با وج بروز
که دیده اند روشن است حق تعالی از فیوض آن حضرت بہرہ کاملہ عطا فرماید وَ السَّلَامُ

مکتوب صد شصت و ششم (۱۶۶)

بسیادت بہر در جواب مفسر اے اَوَّلُ الْخَلْقِ إِلَهِهِ وَ السَّلَامُ عَلَی عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى

کتابی که سیادت و نقابت پناه میرسد نور بهر فرستاده بودید رسید مسرت بخش گردید آنچه از
 اشتغال باطنه و ورزش رابط که بعد از نماز صبح و وقت خواب استعمال مینمایند نیک است پس
 که نتیجه بخش گردد و آنچه نوشته آید که بطائف اربعه غیر خفی حسب الامر توجه دارد و خدا را شمارا شایسته
 شده است فقیر بر گزاین امر نکرده باشد و خفی را از سایر لطائف بوجه جدا نکرده من بعد بهر
 پنج لطیفه توجه میکردم باشد تا از پنج گانه ارکان ولایت و از کمال هر کدام بهره مند شود و در
 ذکر و عبادت مقید جمعیت و صلوات نشوند ذکر باید گفت بحلاوت و بی حلاوت عبادت هر
 اشق بود و ثواب آن امید است که بیشتر شود و آنرا که بعد از هر نماز و وقت خواب میخوانند اکثر خوان
 الفاظ نبوی است صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم هر چند بعضی ادعیه تفاوت تعیین
 عدد و تعیین وقت حاصل نمائند بود و خوانده باشند آری سده ما ثانویست یکے الملی مجز
 الحسن الخ دوم بشیخ عبدالقادر الخ سیوم نَادِ عَلَیْکَ الْاِلهُ وَاَوْدُعَا وَاَوَّلُ کُنْجَاوِشِ دارد که بخوانند
 منع نمیکند دعا سیوم از شمار اهل سنت نیست موقوف باشد اگر از نقابت اهل سنت در استعمال این
 دعا نقل شده دیده باشد محتالند بعد از هر نماز فرض آیه کرسی میخوانده باشند حدیث آمده است
 وَفَضِّلَتْ اِنْ عَمِلَ کَمَنْعُهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ لَا الْمَوْتُ وَنیز آمده است کَانَ اللّٰهُ یَتَوَلَّی

قبض روحه

مکتوبات صد شصت و هفتم

وَالسَّلَامُ

با مان بگشت خشی در تعمیر واقعه و شرح حال او بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ حَایِلًا وَ مُصَلِّیًا
 مکتوب به خوب رسید مسرت بخش گردید بزرگ و فخر معور باشند و توشه آخرت را آماده سازند
 در رضامندی مولای حقیقی جل شانه بجان کوشند و آنچه دیوار دیده آید که هفت طبقه زمین
 شش شده است و نظر بر پشت مایه رسید نیک است و مشعر است از استعداد و نزول تام که متر
 است بر عروج کامل و جمیع صفات را که کم میآید مقدمه فناست اتم است چه ممکنات چونکه مظان
 آنها و صفات نماز ذات بهره ندارند و کم شدن صفات کم شدن ذات سالک است چه ذات

درائے صفات چیز دیگر نیست عزیز گفته است مصراع کم شدن در کم شدن دین
من است نوشته بودند که در نماز و در تلاوت خود را بیکار میایم ظاهراً بان معنی باشد که خود را
در میان بنیم این دید خوب و صیل است و نتیجه کم یافتن صفات است چه هرگاه که صفات همه چیز
و کم شد اینک که موصوف بود بیکار و معطل گشت و در تلاوت و جز آن در میان نماند و السلام

مکتوب صد شصت و نهم (۱۶۸)

بمقام و معارف آگاه شیخ عبدالصمد در زاده حضرت ایشان سَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى در آنکه فیض
از مبدأ فیاض دائمی است اگر کمی نقصان است از این جانب است اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سَلَامٌ عَلَیْهِ
عَبَادِ اللَّهِ الذِّینِ اصْطَفٰهُ اَلْمُتَّوْبِیْنَ مَرْغُوبِ سَیِّدِ سُرَّتِ بَخْشِ گریه و بی عافیت و جمعیت باشند و بر
طریق مدینه مستقیم روند و راجحه روبرو افتاده را بدعا یاد آرند و راجحه را نیز از خود غافل نمانند و فراغ
نقشه مصراع فراغت از تو میسر نمیشود و راه از مبدأ فیض تعطیل نیست همواره در کار است
بحسب تحدیدات و قابلیتات اگر قبض و تعطیل است منشأ آن قابل است نه فیض چه محتسوق
در مقابل است مثلاً او با اندازه صفات و نورانیت آئینه هر وقت منعکس نمایان است آئینه که
زنگار دارد پذیرای صوت نیست کمی نقصان از جانب آئینه است نه از جانب صورت اشیا
بسیار مری خود نموده بودند مطالعه آن خوشوقت ساخت حق سبحانه از کمالات و خصائص
آن بهره تام عطا فرماید اِنَّهُ قَرِیْبٌ مُّجِیْبٌ وَ السَّلَامُ اَوَّلًا وَ اٰخِرًا

مکتوب صد شصت و نهم (۱۶۹)

بمحمد یحیی پسر قاضی چوکی کاتبی در شرح احوال او ابواب فیوض همواره مفتوح باد کتابت که از
مجتبت فرستاده بودند سیده سُرَّتِ بَخْشِ گریه و از ملکه شدن ذکر قلبی نوشته بودند که اگر تکلف
خواهد که خود را نگاهد و نتواند شکر این نعمت بجا آرند این حالت را دوام آگاهی میاد و شست نیز

گویند تا زمانه که حضور ذکر تکلف است یاد کرد دست و چون دوام پذیرد و از تکلف و ابرام
 یاد داشت شود بیست و ابرام همه جا بهم رسد همه حال و دل تو از زود و در دیده خیال
 سعی فرماید که خطره ماسوازل برود که اگر سالها قصد کند و تکلف نماید خطره غیر گذر و بوط
 نسیان کند دل از ماسوا حاصل شده است این حالت بهتر بفتائے قلب است قدم اول است
 در اظهار ولایت مصرع این کار دولت است کنون تا کار رسیده و قاعے که دیده اند روشن
 و عالی است از مناسبت تا نه خبر میدهند حق سبحانه ترقیات ازانی فرماید والسلام اوکلا و آخر

مکتوب صد هفتم

بمیرزا محمد امین بخاری در جواب سوالی که نموده بودند که انبیاء علیهم الصلوات و البرکات
 در مقام رضا بوده اند پس آیه کریمه و کسوف یعطیک ربک فترضه بجه منی است پس
 الله الرحمن الرحیم الحمد لله العلی الاعلی و سلام علی عبادہ الذین اصطفی
 خصوصاً علی سید الوزی صاحب قاب قوسین او ادنی و علی الیه و اصحابه البررة
 الثقی بورد و صحیفه گرامی مشرف گردید سلامت و بعافیت باشند و بر جاده شریعت و سنت مستقیم
 روند و از صورت بحقیقت آیند و از ظل باصل گرایند نوشته بودند که خلاص و محبت روز بروز در
 ترنم دست حمد لله سبحانه علی ذلك امید است که آتش محبت مشتعل شود و شعله شوق
 سرفراز گردد تا از ماسوا تمام بر ماند و مقصد قصه رساند نوشته بودند که انبیاء علیهم الصلوات
 و البرکات در مقام رضا بوده اند پس آیه کریمه و کسوف یعطیک ربک فترضه بجه
 منی است محمد و ارضا برد و گونه است رضائیت پیش از وجود عطیه انبیاء علیهم الصلوات
 و البرکات امر و از این رضا حاصل است عطیه و عدم عطیه نعمت و نعمت درین رضا مستوی
 است هر چه از ان طرف میرسد و قضاء از لی بران رفته است بان منی اند و رضائیت
 وجود عطیه پیغمبر راضی الله تعالی علیه و آله و سلم در روز قیامت چون عطیات و انعامات

بیشتر شود از قبول شفاعت مغفرت است و اجلاس عرش و جزآن پیغمبر فرماید علیہ
 الصلوٰۃ والسلام پس است من رضی شدم از امام محمد باقر منقول است که گفت اہل عراق
 شما میگویند کہ از جی آیتہ در قرآن مجید لَا تَقْطَعُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ است و اما این بیت بر آنیم
 کہ امیدور آیتہ و لَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ بیشتر است چہ حضرت رسالت صلی اللہ
 تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم راضی نشود کہ یکے از امت است و در فرج باشد گویم کہ میتواند کہ از جی
 آیتہ نسبت بعامہ خلق آیتہ اولی بود و از جی نسبت باین امت آیتہ ثانیه بود و این تبارین دو
 رضا در یک تبارین علمین است باعتبار تبارین حال معلوم چہ حق سبحانہ جمیع اشیا را با علم
 ازلی میداند مَعَ ذَلِكَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ فَلْيَعْلَمَنَّ
 اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ و امثال ذلک علم ازلی علم است با اشیا
 پیش از وجود اشیا و علم ثانی علم است بعد وجود اشیا و این ہر دو علم مباین اند اما آنکہ گویم کہ معنی
 فَتَرْضَىٰ زیادتی رضاست اصل رضا بیشتر بود و احوال زیادتی رضا حاصل شود اگر گویند کہ آنسرور
 صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم بدوام رضا مصوفست پس قول امام کہ رضی نشود کہ یکے
 است او بدو فرخ رود و بمعنی بود و رضا و عدم رضا در یک محل چگونه جمع شود گویم معنی رضی نشو
 این است کہ منفرج و خوشوقت نشود و عدم انفرج کہ حزن باشد و ثانی رضا بقضائیت
 تمامیکت جمع نشود چہ در صائب سخت مومن منفرج نیست بلکہ مقنوم و محزون است
 مَعَ ذَلِكَ رَضِيَ الْقَصَادُ وَالْعَيْنُ تَذْمَعُ وَالْقَلْبُ يَحْزَنُ وَدَانَا بِفِرَاقِكَ يَا اَبْرَاهِيمَ
 لَحْزُونُونَ قول نبی است صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم و در سورہ طہ رضا بہین
 معنی است لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ یعنی شاید کہ تو خوشنود شوی و در سورہ و ام ایضاً ہم اگر رضا بمعنی
 فرح و خوشنودی گرفته شود اصل سوال مندفع میگردد و السلام اَوْ لَا وَ اٰخِرًا

۱۔ با تکرار کردہ و قسست در سورہ حدید و پارہ قال فاضلکم ۲۔ واقع است در آغاز سورہ ملکوت از پادہن
 علی (۴) ۳۔ متفق علیہ و ہذا قطعہ من حدیث طویل مشکوٰۃ کتاب الجنائز باب البکا

إِلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَنِّيَا تُمَحَيِّدَةً نُوْدَةً أَيْدٍ دَوْرَاقَةٍ سَيُومٍ بَارِئٍ مَرَوِّدٍ وَمَرَجَانٍ بِرَبِّ شَمَا
 مِيَّارٍ وَبَعْدَ اَزَانٍ مَحْلُومٍ كَرِهَ اَيْدٍ كَلَمِينَ بَارِئٍ اَزْ شَمَاسْتِ اَيْنِ هَرَسْتَه وَاقْعَه نَيْكُ رُوشَنِ سِتِّ وَاِخْمِ
 وِيْدَه اَيْدٍ كَهْ اَنْسَرُ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمْ بِشَمَا اَنْكَشْتَرِي عَطَا فَرَمُودَه اَنْدَكَلِينَ نَدَارُ
 مَانَا كَهْ اَنْكَشْتَرِي كُنَايَتِ اَزْ كَمَالَاتِ وِلَايَتِ مُحَمَّدِي بَاشَدُ وَكَلَمِينَ عِبَارَتِ اَزْ وِلَايَتِ اَحْمَدِي بُوْدُ
 يَازِ دِهْمَانِ اَقْعَه وِيْدَه اَيْدٍ كَهْ اَزْ شَمَاسْتُونِ نُوْرَ ظَاهِرِ شَدِيدِ اَيْنِ سَتُونِ دُوْپَاَرَهْ شَدَهْ هَرْ كَدَامِ مَثْبُلِ
 بِصَوْتِ اَدَمِي كَشْتِ بَعْدَه وِيْدَه اَيْدٍ كَهْ اَزْ فَرَا نِهَا عَالَمِي سَتُوْرَ مِيْكَرُودُ وَبَعْدَ اَزَانِ حَضَرَتِ صَلَّي اللّٰهُ تَعَالٰى
 عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمْ نَدَارِ رَسِيْدَه كَهْ اَنْوَارِ سِرِّ دَوَازِ شَتِ اَيْنِ سَتُونِ نُوْرَانِي حَقِيْقَتِ شَمَاسْتِ اَيْنِ
 هَرُودِ وِيْدَه كَهْ مَثْبُلِ بِصَوْرَتِ اَدَمِي شَدَنْدُ كُوِيَا الطَّائِفِ عَالَمِ طَلُقِ وَطَّائِفِ اَمْرِ شَمَاسْتِ وَچُونِ
 هَرْ كَدَامِ اَزْ اَيْنِ طَّائِفِ بَكْمَالِ خُوْدِ رَسِيْدَه اَنْدَ نُوْرَانِي كَشْتَهْ عَالَمِ اَزْ اَنْهَا سَتُوْرَ كَشْتَهْ هَسْتِ وَاَيْنِ بَشَارَتِ
 اَسْتِ شُكْرُفِ وَاِخْمِ اَزْ حُوقِ بِحَقِيْقَةِ اَحْقَاقِ وَبِهَرِهْ يَافِتَنِ اَزْ مَرْ كَرُودِ اِتْحَادِ سَيِّدِ الرَّسْلِ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمْ
 الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ نَكَا شَتَهْ بُوْدَنْدُ بَوْضُوحِ مَيُوسْتِ وَبَسْبِ خُوشْحَالِي كَرُودِ اَللّٰهُمَّ
 زِدْ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى مَنْ لَدَيْكُمْ

مکتوب صد هفتاد و سیوم

بِسْمِ اَدَتِ پَنَاهِ مِيْ مُحَمَّدِ اَبْرَاهِيْمِ دَ كَمَالَاتِ مَحَبَّتِ وَتَشْوِيقِ بَآئِ حَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى اَنْوَابِ فَيُوضِّحُ لَكُمْ
 مَفْتُوحِ دَارِ اَوْصِيْفَهْ نَكْرَامِي رَسِيْدَه خُوشَقِ سَاخْتِ وَدَوْلَهْ شُوقِ وَطَنَهْ مَحَبَّتِ وَبِقَرَارِي فِيْ
 اَرَامِي كَلَامِ خَدَا فَرُوْنِ سِتِ اَظْهَارِ نُوْدَهْ بُوْدَنْدُ بَوْضُوحِ مَيُوسْتِ اَرَسْ مَصْرَاعِ دَرِ شَقِّ چَنِينِ
 بُوْ اَعْيِشِيَهْ بَاشَدَهْ اَيْنِ قِسْمِ شُوقِ مَحَبَّتِ اَرَزُوْ طَلَبِ سِتِ وَتَمَنَّا سَاكِلَانِ كَهْ پَرْدَهْ اَزْ رُوْ
 كَارِ مِيْ كَشَا يَدِ وَمُعَاظَلَهْ سِنِيْنِ رَاسَاعَاتِ اَرْدُوْ مَحْبُوسَانِ عَقِيْلَهْ عَقْلِ قَدَرِ اَيْنِ مَحَبَّتِ رَا نَمُودَ
 وَاَيْنِ جَبُوْنِ اَعْيِشِ عِلَّتِ اِنْكَارِ اَكْرَمِ قَدَرِ سَرْمُوْسَ اَزْ اَيْنِ تَمَنَّا بَرَايَشَانِ پَرْدَهْ كَشَا يَدِ دِيُوْنَهْ
 اَيْنِ جَبُوْنِ كَرْدَنْدُ وَبَعْدَ اَرَزُوْ اَزْ بِنْدِ عَقْلِ كِيَهْ وَشُوْدَنْدُ بِسِتِ عَقْلِ كِيَهْ اَنْدَكَلِ اَبْنَدِ لَفْشِ چُونِ سِتِ

عاقلاً و توانه گرداندر پی رنج بر پا آید این جنون سرمایہ سعادت است و غیر قرب معرفت است
در حدیث است آن یوم من أحدکم حتی یقال انک مجنون نوشته بودند که ما و مبارک
در رمضان در سرزند گذرانند بهتر است هفت استخاره هر طریقه را بر یکند امید است که مبارک
باشد انقدر است که هر چه بکند رعایت حکمت را از دست ندهند نوع نشود که سبب انقطاع
فتنه گردد اذع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة - فقولوا له
قولا لیس العلة یتدکر او یخفی والسلام اولاً و آخراً

مکتوب صد هفتاد و پنجم

بمیر شرف الدین حسین اندجانی غم لاهوتی در فضیلت فقر و استغنا با ذکر حدیث جلیل القدر
اللہ تعالی ابواب فیوض المغنی و اراو مکاتیب شریفه پی در پی رسید خوشوقت ساخت
نعمت خوشگوار که نصیب روزگار شماست فقر و استغناست فقر را چه نویسد در شان آن آمده است
الفقر مخزی و استغنا متکبر است باخلاق اللہ تعالی در حدیث است انانی جابر بن
فقال یا محمد عشت ما شئت فانک میت و احب من شئت فانک مفارقة و اعلم
ما شئت فانک مجزی به و اعلم ان شرف المؤمن قیامه بالیل و عزه استغنا
من الناس اگر کسی مجلس پیش ازین نوشته بودند گرم تر باشد و از عجب دور تر بود و در پاس
نسبت باطن و از دیو کیفیت آن کوشند و باحوال یا ان نیک پروانند و توهمات فرمایند
تا آتیه ترقیات ظاهر شود و این دوران کار را بعبایا دارند و السلام اولاً و آخراً

مکتوب صد هفتاد و پنجم

بسرانداخان نصیحت و تعزیر و قانع او بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین

س و الذی فی الحصن الحصین للجزیری اکثر و اذکر الله حق بقولوا مجنون ۳ دوا احمد و غیره ۴ واقعت
در آیه و غل و دانه را ۱۲ ۱۳ و واقعت در سوره ظم از یازده ۱۶ ۱۷

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ صَاحِبِ كَرَامَتِي سَيِّدِ
 بَهجت افرازدید سلامت و بغایت باخند و بر جاده شریعت و نیت مستقیم بوندایام مغفرت
 بامیزد اکتشید و شوق طاقات چگونه نوشته آید چه توان کرد هر چیز را وقت معین است لیکن
 آجیل کتاب هر طور که حق سبحانه تعالی دادر منی باید بود و هر یک بود و هر دو را محبوب نزد من
 نیز ارباب بهتر و بهتر حال بطاعات و عبادات سرگرم بوند و بید کرد و فکر پردازند و در آوازی آخرت
 گوشند و هر رضا که مولا تصدیق می شانه خواهند و آنچه بود و افتاده را بدعای خیر یاد آرند
 چیز نماند که در مراقبه دیده آید همه نیک است و بشارتست فتح کند که کرده آید که معظمه گویا شاره
 بتقلب انسانی بجلالت آنکه که مرکز و خلص من است و قلب نیز خلص انسانست آنچه در طریقت
 انسان ثابت است در قلب تنها نیز ثابت است لهذا اصلاح جسم منوط بصلاح قلب است
 و فساد آن بفساد آن و فتح کند اشارتست تخلص قلب از چنگل دشمن و بشارتست بحصول
 کمال را و آنچه قلب اولاد سلطنت نفس است و راغوائ و چون بغایت حق جل و علا قلب
 از تسلط نفس بر آید و از اغوائ او و راه کمال پوید و بقریب معرفت کمال انسانی است
 رسد و آنچه پیر و مرشد شما میگوید که حال که تو داری بجزمت رسول الله صلی الله تعالی علیه و
 آله و سلم فردای قیامت گواهی خواهم داد بشارتست بحصول حال بر و کمال که قابل شهادت
 آن روز بود و آنچه از جانب دست راست شما سلام مضبوط و بلند دادند و شما جواب سلام دادید
 نیز بشارتست بسلامتی از آفات داین است و آنچه میگویند که آسمان را برائے شما شرف گذارند
 بشارتست بعروج روحی و ترقیات اعمال بر بالائے آسمان بیست لے عاشقان
 عاشقان هنگام آن شد و جهان مرغ دلم طیران کند بالای هفتم آسمان و السلام علیکم و علی
 آئین الهدی

مکتوب صد هفتاد و ششم (۱۶۹)

سایرین

بمیر الشیرازی در صیحت و محافظت طریقه شیخ طریقت و خدمت اهل حقوق + + +

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ تَعَالَى أَبْوَابُ فَوْضِ بَهْمَارِهِ مُفْتُوحٌ وَارَادَ أَحْوَالَ وَأَوْصَاعِ بَهْمَالِ مُسْتَوْجِبٍ
 حُرِّزِي الْجَلالِ سِتِّ الْمُسَوَّلِ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَافِيَتُكُمْ وَأَسِيْقَامَتُكُمْ عَلَى جَادَةِ
 الشَّرِيعَةِ الْعَلِيَّةِ وَالسُّنَّةِ السَّيِّدَةِ الْمُصْطَفَوِيَّةِ عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 وَالنَّجِيَّةُ فَإِنَّهَا مِلَاكُ الْأَمْرِ وَمَذَارُ النِّجَاةِ وَدُونُهُ خُرْطُ الْفِتَاةِ طَرِيقَةُ مَعْزِيَةِ
 خَوَاجَةِ مَرْحُومِ رَانِيكَ هَايَتِ كُنْدِ وَتَمَلُّبَتِ ایشان را از دست ندهند و یا ران را طریقی
 مُعَاثِرَتِ نیک فرمایند و در خدمت و رضامندی فرزندان ایشان بجان کوشند و آنچه
 در افتاده را به معانی خیر یا آورند و کبر تمت را در خدمت عبادت مولای حقیقی جَلَّتْ
 عَظَمَتُهُ بَرَسْتِ بَرَبْنَدِ و در این هملتِ قلیله رضامندی اورا عزت شاهِ حلال نمایند مرنی
 صَوْنِ هر خیز از سر رفته است لیکن مرنی حقیقی عَزَّ وَجَلَّ قَائِمٌ وَدَائِمٌ سِتِّ فَإِنَّ اللَّهَ
 حَتَّى لَا يَمُوتَ حَلَقَةُ مُؤَكَّرِ اَلْكَرْمِ دَلَرْنَدِ وَبَخْلُوتِ وَتَنَهَائِ رَاغِبِ شَنْدِ و در شبانه روزی
 یکدو دقت برائے عزلتِ مُعْدَبایدِ ساختِ و ذکر و فکر و تذکرات و تقصیرات و توبه و
 استغفار و نفی وجود و سایر کمالات و نفی مرادات از خود در آن وقت از مضنات
 باید شمرد و باقی اوقات در افتاده و استفاده صرف باید کرد و السَّلَامُ

مکتوب صد هفتاد و نهم

خواجه عبدالسلام کابل و تعلیم طریقه ائمه و حل ایراد که بر کریمه و مَا خَلَقْتُ الْإِنْسَ وَالْإِنْسَ
 إِلَّا لِيَعْبُدُونِ نموده و تعبیر واقعه هَالَهُ تَعَالَى بِكِسْبِ مَضِيَّاتِ خَوِشِ مَكْرَمِ و در در کتابت
 خواجه عبدالاحز ازین فقیر التماس طریقه توبه و توجیه بدل نموده بودند مخد و از زلات و تقصیرات
 گذشته ناوم شوند و توبه ببلوغ نمایند و توبه بار کلمه استغفار بزبان آرند بعد از آن بقلب صوبی
 که ایشان حقیقتِ جابره قلبیت است و در پهلوی چپ واقع است متوجه گردید لفظ مبارک

له این کریمه واقع است در سورة الذاریات از پاره قال فما ظلمکم ۱۲

دلی

الله را ملان بگذرانند و زبان دل آنرا بگویند و بران مدامت نمایند چنانکه این ذکر ملکه
دل شود و حضور مع الله صفت لازماً و گرد نوشته بودند که حق سبحانه ایست فرماید که و ما خلقکم
ایحیی و الا نسی الا لیعبد ذن پس باید که همه را بنیست که عبادت و معرفت را شاید رسانند
طفل میرانند و او را چه باشد محمد و قاضی میباید این کریمه را از ظاهر و حقیقت مصروف
دشته است و در تمثیل و مبالغه حمل کرده میگوید ما خلقکم علی صورۃ متوجه الی العبادۃ
مغلیبه لها جعل خلقکم معیناً بها مبالغه فی ذلک و کون جعل علی ظاهره من ان الذلیل
یمنع لان افعال الله تعالی غیر معلله بالاعراض ینا فی ظاهره قوله تعالی
و لقد ذرانا لجهنم کثیراً من الجن و الانس و نیز میتوان که معنی لیعبد ذن بگویند
عباد الی باشد چه لا شبهه و الا یضای بعضی معنی آن گفته اند که مراد از جن و انس مومنان هر دو
فرق اند نه عموم جن و انس بدلیل قوله تعالی و لقد ذرانا لجهنم کثیراً من الجن و الانس
فلا اشکال ایضا و نیز میتوان که در نشاء اخروی افعال را هم معرفت حاصل شود و آنها را
عقل مشعور بهند چنانچه مشرکان بران رنموده شوند و بگویند و الله ربنا ما کنّا مقربین
و دو واقع که دیده اند هر دو نیک مبارک است ظاهر از شما تقویت دین متین و احیای شسته
و امانت بدست و توحید آیدیم تعبیر و من قبر مبارک شود از چیزهای که بران افتاده است هم
سبب برآمدن در پیشه شود از لای اندیشه شیوع بدعت و سی دین متین و السلام اولاً و

ای

اخراً

مکتوب صد هفتاد و هشتم (۱۴۸)

بلا پاینده محمد کابلی در عزای خواهر مرحوم و ترغیب بر خدمت ابل حقوق بسم الله

۱۲ ای مستحق رحمت رب فیهم عقلاً و جعل لهم حواس آلات و اجساماً متفاده و غیرها من اسباب العبادۃ
۱۳ یشیر الی اندان در یک فیهم الشهوة و الغضب الان العقل حاکم علیها ۱۴ ۱۵ این کریمه واقع است در سوره
اعران و پاره قل للملأ ۱۶ و قبل معناه الا لنا همهم بالعبادة ۱۷ ۱۸ واقع است در سوره انفام
از پاره و اذا اسما ۱۹

الرحمن الرحیم حامداً و مُصلیاً و مکتوب شریف متعاقب یکدیگر رسید سرتن بخش
 گردیده از شوق طاقات و موایج و قویع آن که بر نگاشته بودند بوضوح پیوست و دستها
 نیز مشتاق دانست طاقات بروقت متوقف است لکن اجل کتاب آنچه از فراق خواجها
 قدس میثرا مرقوم نموده بودند همه بر جاست ماتم دیگران در یک جزو زمین است و ماتم این
 در زمین و آسمان است و در ظاهر و باطن سرایت کرده که از فیوض و برکات شان محروم گشته
 از اجتماع این خبر خوشتر از چه گوید که چه نوع الم و ماتم و دوا لیکن چون تقدیر و اراده
 محبوب حقیقی و فاعل مختارست غیر از صبر و رضا و تسلیم چاره دیگر نیست انا لله و انا
 الیه راجعون بیتی چند که در شکایت فلک روزگار نوشته بودند و این مصرع از انانیت
 مصراع فلک باین خسته بیدار کرد بسیار غیر مناسب است فلک بیچاره در روزگار بیدار
 چه بود که حوادث باین منسوب بودند هر چه هست باراده و تقدیر حق است جمل و علما و زمان و
 آسمان در فعل او سبحانه بیچگونه دخل نیست هر چه میکنند همه داد و عدل است بیداری آنجا
 گنجایش ندارد ان الله لا یظلم شیئاً ذرّ قلم و بیداری در آنحضرت اثبات کردن از قبح
 قلم است استغفر الله من جمیع ما کره الله قولاً و فعلاً و خاطراً خدمت و
 رعایت جماعه و فرزندان خواجهمرحوم و خدمت خانقاه بقصیر ریاضی نباشند و بجان کوشند و
 مکافات اینها خواجهمرحوم بخیرت و دلجویی فرزندان ایشان نمایند قل لا اسئلكم علیه
 اجر الا المودة فی القربى بر خوانند و اجته دور افتاده بدعا خیر یاد دارند و السلام و الاکرام

مکتوب صد هفتاد و نهم

شیخ میر محمد موسی در شرح احوال او و حقیقه فنا فی نفس او و الحمد لله و سلام علی
 عباده الذین اصطفی الله تعالی ابواب فیوض و فضل را همواره مفتوح دارد نوشته بودند
 که فنا فی قلب شده است و فنا فی نفس میشود اما میخواستیم که فنا با کل شود و صفات از خود جدا

شده بصل طحی گردد و مخدوما آنچه حاصل شده است نعمت است شکر آنکه آن بجا آرد و منتظر رقی باشد
و کلمه کافعی وجود و صفات از خود نمایند تا این هستی تمام از میان خست بر بند و بعد صفت
طحی گردد و صفات نیز جدا شده بصل طحی گردد این زمان فنائے نفس است نماید و از آثارگی
و انانیت بر آید بعد از بقائے اتم نفس باطمینان سه و آنچه نوشته اید که فنائے نفس میشود
الزم مخدوما این مقدمه فنائے نفس است نه فنائے نفس فنائے نفس آن وقت است که مذکور
شد و آنچه از احوال باران نوشته بودند که بعضی در ذکر لطافت اند و بعضی بفنائے قلب سید
اند خوشوقت ساخت بکار خود سرگرم باشند و بخلوت راغب شوند و کسب ماضی و لواحقیتی
جل شانہ کوشش نمایند و نوشته گوید قیامت مهتار ساند و دوستان را بدعا یاد آرد برادر را
دینی حافظ محمد طاهر و رجب علی سلام خوانند و السلام و الاذکار ام

مکتوبات مصوبه

نادر

اولاد خا

مکتوب صد و شصت و نهم (۱۸۰)

بمیر عزیز و تخریص بطلب و آرامی لبسم الله الرحمن الرحیم حامداً و مدعیاً الله تعالی
ابواب فیوض البهاره مفتوح دارد صحیفه آرامی رسید مسترت بخش گردیده سلامت و جمعیت
باشند و در وصول بطلب اعلیٰ بجان کوشند و از یائے طلب فرو نه نشیند افسر کی پیشمرگی
نصیب اعدا باد عزیز کے گفته است که تصوف مضطرب چون سکون آید تصوف نامد محب را
بمحبوب آرام نیست و با سوسوی او انس و الفت نیکو در جمعیت ناز و جمعیت او در تفرقه عشق
ست و آرام در بے آرامی مصالح جمعیت من آنکه پریشان تو باشم باز دوام شمع غافل شغل
باطن و استقامت بر جاده شریعت مرقوم نموده بودند باعث خوشدلی گردید ز کرم الله
سبحانه توفیقاً و محبتاً و شوقاً و السلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی

مکتوب صد و شصت و دهم (۱۸۱)

بخواهد محو صدیق لقب نخواهد ماه پسر خواجہ عبد الرحمن نقشبندی در شرح احوال او فوق در
 قنائے جنبہ کہ مقام حیرت و فنا حقیقی بعد الحمد و ارسال التَّجَنُّبَاتِ میرساند احوال
 بہر حال مستوجبِ عذرتِ اَلْمَسْئُولِ مِنَ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ سَلَامَتُكُمْ وَاَسْتِقَامَتُكُمْ عَلٰی
 جَادَةِ الشَّرِيعَةِ الْعَلِيَّةِ وَالسُّنَّةِ النَّبَوِيَّةِ الْمُصْطَفَوِيَّةِ عَلٰی صُلْحِهَا الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ
 وَالتَّحِيَّةُ وَتَرْقِي دَرَجَاتِكُمُ الْمَعْنَوِيَّةِ بِمَوْجِہِ اِلهِی رَسِیدِ مَسْرَتِ بَخْشِ گزیدہ چون متضمن
 اذواق و احوال فہم بود مطالعہ آن مَسْرَتِ بَرَسْرَتِ افروختن بجانہ ہموارہ در ترقی دل
 و این ہستی مومنین کہ حجاب پرده است بر روی حقیقی تمام از میان بردارد و مطلوب حقیقی
 بے مزاحمت اختیار بر غنۃ ظہور اید و حضور خود بخود روئے نماید فسیبِ سبک ازین مقام شہلاک
 و در محال است تلاشی و انجام تا وجود او در میان است از مطلوب نشانے نیست و چون مطلوب
 جلوه فرماید طالب بچارہ روی بصر ابر عدم آورد و نامے و نشانے از قے نماند جمیع صفیت خواجگی با
 بندگی چہ صورت در نوشته بودند کہ الحال حال نیست کہ در خود هیچ چیز را ملاحظہ نمیکند کہ بہت نیست
 خود را حال بندست لیکن سعی نمایند کہ از ہستی اثرے نماند و نیستی و عدم صرف مطلق محض خود
 تا قنائے حقیقی روئے نماید و عین و اثر از سبک نماند این زمان ہما و اوصاف و منتسبات را از
 خود نفی مینماید و سبک میکند و آنچه برگذاشتہ اند حالت گم شدن حیرت و عذرت است و فنا
 در بہت جنبہ گم شدہ چہ دانکہ صاحب اوصاف است یا نہ و در خود هیچ اثرے را ملاحظہ نمیکند
 کہ بہت یا نیست نفی و اثبات وقتے کند کہ از خود و اوصاف خود خبر داشته باشد بہت
 حُسن تو چنان کہ در ازیں و زبر و کز زلف و خط و خال تو اہم نیست خبر و صاحب فنا حقیقی
 صاحب شعور و تمیز است و حقائق اشیاء کمابہی است چہ درین موطن فنا و بقا از یکدیگر متمیز
 ہستند در عین فنا باقی است و در عین بقا فانی مینماید کہ ذات او عدم است و اوصاف کمال ہوا
 عاریتی است و استفادہ از مرتبہ و وجوب است بے تکلف از خود نفی آن مینماید و بچاہے کہ شایان
 اثبات است اثبات میکند و خود را بعد م صرف محض مینماید و بے از خیریت و کمالِ اُخْساس

حاشی

احوال و اذواق

بانی

کمال

۱۱۰

نمی نماید هر چند به بقا مشرف شود و ولادت ثانیه مولود گردد و عرفت ربی بجمع الاضداد
 من کم یذکر فتا ممل فان هذا الفرق دقیق قلما یمتد به فیتلکس
 الحاکم و یشبه الصوره بالحقیقه و حقیقه الامر عند الله علی الاعلا

مکتوب ضمه شایوم (۱۸۲)

بسم نور و بختیاروشی در بیان آنکه اصل در رنگ ظل و اباید گذاشت تا وصول بذات میرزاید

۱۸۲

بعده الخ و الصلوة و از سال التجیات میرساند احوال بهم حال مستوجب حمد است امید که
 آن سیادت انتساب نیز بعافیت باشند و بر جاده شریعت و سنت مستقیم و مستقیم بودند و از صورت
 بحقیقت آیند و از ظل باصل و از اصل باور آن پویند هر چند از اصل گذشتن در عدم خود کوشید
 است که به حاصلت و بظاہر تحیل لیکن محبتات ربانیت تعالی بکلم المؤمن مع من احب
 معیت است به کیف و ذات عزت شانه و راک ظل و اصل است لاجرم این محب از اصول باید
 گذشت تا معیت به کیف حاصل نماید و خود را و اصول خود را گذاشته با مطلوب هم آغوش بود
 من کم یذکر فتا ممل الله الحمد و المنة که سعادت آثار میرزا فیوض برکات رضو
 منوره بهره ور گردید و در محبت در ایشان مجاوران آن فوائد کثیره اخذ نموده و ترقیات بسیار
 کرده و بر خور داران میر عثمان و میر علی کمال برسد و السلام اولاً و آخراً

مکتوب ضمه شایوم (۱۸۳)

بسم نور و بختیاروشی در بیان آنکه اصل در رنگ ظل و اباید گذاشت تا وصول بذات میرزاید

۱۸۳

بسم نور و بختیاروشی در بیان آنکه اصل در رنگ ظل و اباید گذاشت تا وصول بذات میرزاید
 من کم یذکر فتا ممل الله الحمد و المنة که سعادت آثار میرزا فیوض برکات رضو
 منوره بهره ور گردید و در محبت در ایشان مجاوران آن فوائد کثیره اخذ نموده و ترقیات بسیار
 کرده و بر خور داران میر عثمان و میر علی کمال برسد و السلام اولاً و آخراً

لکل اجل کتاب امید است که آتش شوق مشتعل شود و ناره محبت سر بلند گردد تا از مابوهای
 باطل براند و بطلب اعلیٰ برساند نوشته بودند که بذکر نفی اثبات اشتغال میناید گاهی معامله
 عجیب و میده مقام نفی را از مقام اثبات ممتاز مییابد در جانب نفی جز نیستی و عدم نیست
 اگر اخیاناً در صورت هستی محلی شود از انزال ظلال و پرتو مییابد و چیز که اطلاق هستی بر آن تواند
 کرد در طرف اثبات مبین بے مالا للذرایب و ذی الاذباب هر چه در آیه آفاق و انفس
 ظاهر شود هم ظلال و امثال است و تسلی بشبه و مثال کریمه و نحن اقرب الیه من جبل
 الوردید شاہد حال تا آن آفاق و انفس نگذرد و بسیر اقریبیت نزد این متعابد و نکشاید
 حق سبحانہ آنچه در آفاق و انفس ظہر است آنرا در خل آیات و الہ ساخته است و فرموده است
 آیاتنا فی الافاق و فی انفسہم حتی یتبین لہم انہ الحق مطالعہ این حال شما
 و همچنین آنچه بعد ازین نوشته اند که درین وقت از صفات نہایت نزدیکی بشیر قاصر مییابد
 آیه کریمه و نحن اقرب الیک من جبل الوردید تصدیق مینماید بسید خوشوقت ساخت
 و از علو فطرت شما خبر و الوالہ تعالیٰ ہماره در ترقیات دہرا و نوشته بودند آیه کریمه فضلنا
 علیٰ کثیر من خلقنا تفضیلاً مفید تفضیل غیر انسان است و خدا و الہ این آیه تفضیل غیر انسان بر انسان
 لازم می آید غایب الامر زین کریمه تفضیل انسان بر جمیع اسوئ و نحن یگفتہ اند کہ مستثنیٰ درین جا ملائکہ اند
 فضل جنس انسان بر جنس ملائکہ هر چند از اینجا استفادہ نیست لیکن اگر بعضی افراد انسان را
 بر ہمہ افراد ملائکہ فضل بود گنجایش از بعضی گفتہ اند کہ کثیر درین جا بمعنی کل است پس جای شبه
 نیست لیکن این توجہ بعید است از مقطعات و متشابهات قرآنی پرسید بودند و حل
 آن خواستہ و ما طریق اسلم در متشابهات نیست کہ بآن ایمان آریم و علم از اجتناب سبحانہ
 تقویٰ نہایم آنرا از سجانی است کہ باخص خواص بندگان خود در میان آورده است و بر مژ
 و اشارت سخن کرده و از نامحرمان ستور ساخته و ہر کہ سر این متعابد و پروردہ کثبشودہ با ظہار اراک

جرات نموده و نوشتن و گفتن آن آسر و دیر می نکرده و حل آن از بیضاوی و دیگران چه صوت دارد
و ازین مسکین نادان چگونه این عقده کشاید و در خواهند داشت و السلام علی من اتبع الهدی

مکتوب صد و شصت و چهارم

بجای بیکم که یکی از اهل حقوق است در تحریض بر تحصیل فنا و عدیت ذاتی الله تعالی و دست
بازگشت را مشمول الطاف و عنایات خویش و شصت و پنج باب قویه معنیه مکرّم و ممتاز و اراد
ملاحظه اگر می که از راه کرم نامزد این مسکین نموده بودند مشرت ساخت و مسرت بخش گردید
بسلامت باشند و همواره در ترقی بودند من استوی یوماه فهو مغبون معلوم شریف باشد
که بزرگترین حجاب میان بنده و حق بیخانه وجود سالک است که منشأ آنانیت و بنفائے شرک
است بجز کلاه لغی وجود و سایر کمالات از خود باید نمود بحدی که عدیت ذاتیه رو نماید و وجود سایر
کمالات بآئیل خود عائد شود چه هر کمال که در ممکن است همه استفاد و استعار از آن جناب مقدس
آنچه ذاتی اوست عدم است و ممکن باین دید عاریتی خود را کامل و خیر تصور کرده است و شرک
آنانیت و دعوی همسری بهم رسانیده چون بسابقه عنایت عدیت ذاتی او رو نماید
کمالات همه عائد بآئیل کمالات شود و سر رشته سعادت بدست آید و از شرک خفی و آنانیت آواره
وارد و بنفائے حقیقی مشرف شود و آواره باطمینان آید مصرع این کار دولت است کنون
تا کار دهند بیت چون بدستی که ظل کیستی فارغی گردی و ورستی این و در افتاد
امید و است که گاه به دعا و توجّه یاد فرمایند و السلام *

مکتوب صد و شصت و پنجم

بخواجہ امان الله و خواجہ مومن بر پائی و مدعو مطلب در بیان آنکه تجلیات و ظلمات و است
بظلال است وصال و وجه کمال موعود با خشت بعد الحک و الصلوة و تبلیغ الدعوات

وَالسَّلَامُ مِير ساند مکتوب شریف رسید و مسرت بخش گردید و اظهار شوق و آرزو مندی ملاحظه
نموده بودند و دوستداران نیز مشتاق و اندوهناک و حدیث نفیس و اَنَا إِلَيْهِمْ لَا شَكَّ شَوْقًا رَحِمَهُ
نصیب عاشق محسوسین درین نشاء بیدار همین شوق و اضطراب پیش و التهاب است بیست
مساء کزین بگذر میسریم و لب خشک و مرغان تر میسریم و وصال و وجه کمال و موعود
به نشاء اخروی است که میمنه من گان بَرَحُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
و آنچه از بعضی صوفیه علیه درین دایره و مشاهده اثبات نموده اند و تجلیات و ظهورات قرار
داوه اند همه ابسته بظلال است و تسلی بشبه و مثال طالب ارباب احدیت تعالی بآن تسلی نمیکرد
و از آب بسراب گردید نهایت سعی درین دایره مدار رفع حجب و استارست نه آنکه مطلوب
را در دلم آرند و عمارت آشکار کنند بیست عفاشکار کس نشود دام باز بین کاینجا همیشه بود
بیست است دام و آری بعضی از اخص خواص زندگان هستند که دنیا را ایشان را حکم
آخرت داده اند اگر درین نشاء چیز مانده که موعود بنشاء اخروی است و حق ایشان ظهور فرماید
و از مرآت بظلال تمام گذرانیده بذات تحت مساند و نصیب لایان درده غلیظا عطا فرماید
گنجایش دارد بیست اگر چه این لحظه ممکن کار نبیست و در محبت بقبول این هم عجیب است
وَالسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ عَلی سائر من لَدُنْکُمْ سَعَادَاتِ آثار میان شیخ محمد کمال برسد
استماع اخبار توفیق شما بسبب مسرت و دوستان است اَللّهُمَّ زِدْ دَکَرِ خود سرگرم باشد و
از پائے طلب فرو نشینند و از ترقی باز نمانند من استوی یَوْمَ مَا هُمْ مَعْبُودُونَ امید دارند

اینها

از او

مکتوب صد شصت و هشتم و در اغافل نمانند

بیمور بیگ کولابی در ترغیب بحصول استقامت در حالت عدت و تحسین دید قصه اعمال و بیستم
اللّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ کتابی که از راه محبت فرستاده بودند رسیده خوشوقت ساخت

نزد

نوشته بودند که وقت سکوت از قالب اثر نمی بینم چنان معلوم میشود که گویا هیچ در میان نیست
در حیرت میمانم که این چرا باشد و اما هیچ جائی حیرت نیست که حالتی است نیکو سالکان
دست میدهند لیکن معتبر نیست که این حالت دوام پیدا کند و مراقبه و غیر مراقبه و سکوت و غیر
سکوت در دید عدیت و بیستی یکسان بود و عدیت ذاتیه رود و در وجود موهوم که منشأ آن است
آماره است روز و ال آرد و آنچه نوشته اند که اگر طاعت و عبادت کرده میشود از این استغفار
کرده نظر بر فضل و کرم او دارد و مطالعه آن مخطوط ساخت هر چند دید قصور در اعمال پیدا شود
اعمال را قیمت افزاید و قابل قبول سازد گفته اند اَعْمَلْ وَاسْتَغْفِرْ از عمل باز نماند و استغفار
از ان نماید و نظر بر فضل صرف داشته باشد راه بندگی این است دیگر بر که از عهده اسم ذات تواند برد
ذکر لسانی هم و را بگویند امید است که هر دو ذکر نتیجه بدهند دیگر در کتابت اخوی اخوی حاجی محمد علی
نوشته بودند که عدت چهل بوده شده است و خداوند شگفت دیگر را هم از این است که مجموع آن صد میشود و السلام

۱۶۱

۱۶۲

مکتوب (۱۸۷) صد شتا دو مضم

بیکی از سارصاحات در وعظ و نصیحت نوشته شده بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَامِدًا وَ مُصَلِّيًا عَصَمْتَ پناه و عفت و نگاه همیشه مشفق محمد صمد ازین مسکین سلام عافیت
انجام خوانده صحیفه شریفه رسید مسرت بخش گردیده چون منی از محبت فقر بود و مشعر از طلب
مطلوب بهیتماسرت بر مسرت افزود امید که ناره این محبت سرازیر شود و شعله طلب متعل
گرد و تا زمانه بیگانه و با مطلوب حقیقی یگانه گرداند هر حال تا حصول صحبت بوظائف طاعت
و عبادات متقی بودند و وقت را در لاطاع صرف نکنند و بلکه و لعبت پردازند که نتیجه آن غیر
از حسرت و ندامت هیچ نیست و در حال حرمت شرعی نیک احتیاط فرمایند و بمقتضای امر
و نهی زندگانی نمایند حق تعالی بنده را مهمل نیافرید هست و بطور او نگذاشته تا هر چه داند بکند
امواله حقیقی بر سر خود دارد که او را با و هر توانایی بنماید ساخته است این کس چاره ندارد بغیر از آن

۱۶۳

که بمقتضای آن عمل کند و الا بنده متمرّد شود و ستمی انواع عقوبات بود حمد الله تعالی سبحانه که
که فرزندان شما توفیق نیک یافته اند و کار ایشان ترقی است غبطه بر احوال ایشان آید زاهدکم الله
تعالی توفیقاً این فقیر را از دمار خیر و توجّه غائبانه فارغ نماند دولت دوام مستدام باد

مکتوب صد هشتاد و ششم (۱۸۸)

شرح

بسیادت پناه شیخ یوسف گردیزی در جواب کتابت او که از گرمی صحبت نوشته بودند بیستم
الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی توبه و دوا طافه گرمی
مشرف گردید حمد لله سبحانه که بعافیت بطن الموت رسیدید و فرزندان معطلقان را
بعافیت یافتید خلعتها که از بزرگان عنایت شده است مبارک باشد از حلقه نشستن و
متأخر شدن بایران و پیوستن شدن بعضی و دیدن سرور کائنات را علیه افضل الصلوات
و اکمل التحیات که بزرگاشته بودند بوضع پیوست و سبب سرت گردید شکر خداوندی جل شانه
بجا آید و طالب زیادتیا باشد بخلوت بیشتر رغبت فرمایند و بزرگشیر بر دارند و نوشته آخرت
آماده سازند و لتتظرن نفسی مما قد مت لعدی و آنکه بعضی مردم بے آنکه توجّه کرده ننویسند
افتند و از خود میر و بدتر آن ظاهر است که از تاثیر صحبت است مآمول از دوستان و عارفان
خاتمه است والسلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی والتزم متابعت
المصطفی علیه و علی الیه الصلوات والتسلیمات والبرکات العلی

مکتوب صد هشتاد و نهم (۱۸۹)

بجوب علی ملتانی در شرح احوال او در ترغیب بخلص از دقایق غجب و ریاضته از کمالات تلاوت
قرآن مجید و محبت ذکر و ذکر و مذکور بعد الحمد والصلوة و تبلیغ الدعوات میرساند
کتابیکه فرستاده بودند رسید خوشوقت ساخت حق سبحانه بحقیقت در دوا و الهام بر قیامات

مفتوح سازد و از دید تصور زلات و معاصی ظهور و قافق عجب ریا و استغفار گوید و تصریح و
 زاری بر آن نوشته بودند بعد از آن روز دیگر دیدید که ریا و عجب از شمار دو شسته اند لیکن چون
 آدمی شتر محض است هنوز بعضی دقایق آن است که من بر آن مطلع نشده ام و خود را بدترین
 خلاق میدانم محمد و ما شکر خداوندی قبل شانه برین دید و برین تخلص بجا آرند تخلص از دقایق
 عجب ریا که شرک خفی است امریست عظیم که مترتب است بر فناء اتم سلوک طریقه صوفیه
 علیه بر آن تحصیل تخلص است از دقایق این شرک و حصول حقیقت اخلاص است علم و عمل در
 کتب شریعیه میشن است و اخلاص البته بنده است علیه است علم و عمل بے اخلاص
 مقبول نیست در نکات بن است بے روح و وقایع دیگر که دیده اند منزل خود را بالا آسمان
 یافتند و بفرموده الله تعالی علیه و آله و سلم و صدیق اکبر را در دیدید بحال شما توجه
 دارند و وقت دیگر دستار شما عنایت کردند و فرمودند که این خلعت ولایت است و انفع گردید
 همه نیک روشن است بکار خود قید باشند نوشته بودند که در تلاوت قرآن لذت بسیار شود
 چه لذت نشود که مصیبت حقیقی بنفس خود جلوه گریست و از صفت به صوف راه کشاده است
 بصیبت اندر سخن دوست نهان خواهم گشتن تا بر لباب و بوسه نرم چو نشن خوانند نوشته
 بودند که در حلقه عشاق خود را محمود حضرت سالت پناه یافتم و مظهر اوصال الله تعالی علیه
 و آله و سلم دیدم چنانچه هنگام ذکر کلمه طیبه لا اله الا الله انار رسول الله میگفتم ما
 که بے اختیار از زبان شما این کلمه برآمده باشد با اختیار این قسم کلمه نمیتوان گفت هر چند مطلوب
 الحال باشند نوشته بودند که ذکر در لطائف بسته نمیدانم محمد و اذکر و توجه و حضور تا زمانه است
 که وجود و ذکر در میان است چون ذکر رخت به حوائی عدم کشد و منتسبات همه باصل عائد شده
 ذکر و حضور هم ملحق باصل گردید و حضور ذاتی رفت این مان عارف در خود نه ذکر بیند و
 نه حضور بعد از آن اگر ذکر و حضور است خود بخود دست و نصیب عارف از این مقام استهلاک و
 انهدام است و زوال نانیت و شرک خفی است مصراع از حضرت ذات بهر استهلاک است والسلام

۱۰۳۱

۱۰۳۲

۱۰۳۳

۱۰۳۴

۱۰۳۵

۱۰۳۶

مکتوب (۱۹۰) صد و نودم

دوست محمد بیگ در نصیحت شمره از کلمات مانده پس بسم الله الرحمن الرحیم حامداً و
مُصلِحاً دو کتابت از شما بتعاقب یکدیگر رسید خوشوقت ساخت خدا لایله سبحانه که
بعافیت اندو از یاد و رنج غافل نمید و تعمیر باطن مشغول اند سعی نمایند که راه ترقی همواره مفتوح
باشد من استنوی یوماه فهو مغبون انفس عمر ب عزیز و مفتوح است سعی نمایند که بیضا
نرو و در اہم اشیا مصروف بود باید که از مراقبہ و ذکر لسانی و تلاوت و نماز و علقہ ذکر خالی بنما
و بہر کدام کہ وقت تقاضا کند جمعیت بیشتر بخشد بہمان پروازند و تکرار کلمہ طیبہ بزبان عرب
تر بوند و آنچه حضرت ایشان قدسنا الله سبحانہ لیسیرہ بر نگاشته اند کہ مبتدی اوقات
خود را بنہ کر بہیچ معصومہ وارو کہ بغیر از اے فرائض و سنن مکتوبہ هیچ چیز نپزدازد و عبادات ناہل
را ہم موقوف دارد درست است لیکن شما ازین حکم خارجید این حکم خاص باہل ایند است شما بہتر
وقت تقاضا میکنید از امور مذکورہ و بیشتر جمعیت بخشد و کیفیت زیادہ از بہمان مشغول
باشند و چیز ہائے کہ بنماز تعلق دارد در ہر دو کتابت نوشته بودند مطالعہ آن بسیار دقت
ساخت علی الخصوص آنچه نوشته ایم کہ در خواندن نماز جمعیت و حفظ بسیار دست میدہد و غیر
نماز بہیچ چیز بر دختن خوش نمی آید و ہر حرفی کہ در نماز از مخرج خود بیاید اظہار خوشوقتیہا
مینماید من وقت این حقیر را گویا از جائے بجائے میسرنہ بسیار خوشوقت ساخت و لذات
مغنیہ بخشید خوش گفت ہمیت اندر سخن دوست نہان خواہم گفتن تا بہر او بوسہ زخم
چونش بخواند محالست کہ در ادائے نماز و سید ہر فوق ہمہ حالاتش و نشانی از صل سید ہر
بے شائبہ تطلیت و پردہ را از روئے کار میکشاید و از گوش باغوش می آرد والسلام

مکتوب (۱۹۱) یکصد و نود و یکم

بمشیت آب حیات علیہ السلام در جواب کتابت او ترغیب طلب مطلوب بہتاً بسم اللہ الرحمن الرحیم حامداً للہ العظیم ومصلیاً علی رسولہ الکریم بود و نامہ گرامی مشرف بہتہم اگر دیدہ نمیشد کہ از ادان یا اگر فائزان نمایند مردم در از کار با وجود بھوی منظور خاطر اگر فدیہ از پیشگاہ چیں است و محبت انلی سبب ظهور و ظہار گدیده است و با وجود غنائے ذاتی خلق را بجانب خویش دعوت فرموده و رہے بجانب قدس نموده و از روی کرم آن یادہ است افسوس است کہ با وجود دعوت و با وجود سنونی از انجانب الایزال محبوب ہجور باشیم و در بند نفس ہوا باقیم ۵ در جہان شادے و ما فایغ و وقح جرعہ و ما ہشیارہ بعد ازین دست برین و درین دوست بعد ازین گوش من و حلقہ یارہ با اینہم دوری و ہجوری از یاد و دست غافل نیست و از لولایم محبت خالی نہ آین سکین نیز از دستان دیونہ دعا و توجہ غائبانہ وارو والسلام اولاً و آخراً

مکتوب یکصد و نود و دوم (۱۹۲)

بسیادت پناہ میر محمد ابراہیم در جواب کتابت او کہ از التذاذ در نماز نوشتہ و از محبت و اخلاص مرقوم کشتہ بعد التجدد والصلوۃ و انسال التیجات میرساند صحیفہ گرامی کہ از راہ محبت فرستادہ بودند وصول یافت از شوق بے آرایہ ہائے خود نوشتہ بودند بوضوح پیوست حق سبحانہ قادر است کہ با خزن وجوہ ملاقات بیشتر آر دیون محبت شمار دست است امید است کہ در اخذ فیوض و برکات از یاران حضور کی نکنند فقیر نیز در ادہ شہادت تے یافتہ است و میت شمار از معیت بعضی یاران حضور زیادہ تر دیدہ امیدواریم کہ با ندازہ آن آثار مترتب شود نوشتہ بودند کہ اکثر اوقات در خود کیفیت سوائے کیفیت سابق میاید اغلب کہ از مقام فوق حفظ شدہ باشند بلکہ حظ از مقام فوق حاصل است کہ کیفیت سطورہ بران مترتب است لیکن بہین مقام تحتانی بے آنکہ دخول در مقام فوقانی شدہ باشد مانا کہ التذاذ و کیفیت کہ در نماز دست میدہد الخ اثر ہمین کیفیت جدیدہ بود مرقوم نموده بودند کہ بعضی اوقات چنان محسوس

کر

در جواب
کتابت
مکتوب

در جواب
کتابت
مکتوب

در جواب
کتابت
مکتوب

میشود که راجع و ساجد شخصی دیگرست میتواند که این مبدء اقصی بود که سالک بان بقایا بسبب
اعضای وجود همگی دوست گرفت و نامست زمین بر من باقی همه اوست و سر از سجده
برداشتن چگونه خوش آید که سجد و مطن کمال قرب است حدیث الساجد یسجد علی قدس الله
تعالی فلیسجد و لیغیب شود باشد نوشته بودند با وجود این وقت که صورت تراد تصور
می آید از همه زیاده لذت میدهد و عجب وقت میشود و فیض و انوار در خود عجب ملاحظه میکند و اخلاص
بحد است که اگر بر این مانده ظاهر شود نزدیک است که از نافرمانی خود کفایت کند و این همه کمال
مناسبت معنوی و اتحاد غیر میداد میدست که باند از آن جذب معانی نماید و معیت تمام

اولاً و آخراً

مکتوب صد و دوم (۱۹۳)

حاصل کنند و التلام

بسیادت پناه میر محمد یعقوب در تحریر بر ذکر و طاعات الحمد لله و سلام علی عباد
الذین اصطفی المکتوب مرغوب فرزند نور چشم رسید خوشوقت ساخت بذكر و فکر مقید باشند و
بر کسب مرضیات حق سبحانه سرگرم بودند و توفیق جانی را صرف طاعات و عبادات نمایند حدیث
ثابت نشانی عباد الله شونده باشند با بر امتثال شما جوانان غبطه میریم آیام جوانی ما در هوا
و بهوس گذشت الحال حسرت نداشت نقد وقت است جوانی باز نمی آید تنی بسما حاصل حاصل است
همان قضیه است شخصی گفته کیت الشباب یعود انه هجوم خطرات و لتنگ نشوند بکار خود
مقید باشند و استغفار بسیار می کرده باشند و السلام اولاً و آخراً

مکتوب صد و چهارم (۱۹۴)

شیخ محمد باقر لاهی در بیان آنکه خانه را از صاحبخانه نسبت است الحمد لله و سلام علی
عباده الذین اصطفی المکتوب شریف رسید مسرت بخش گردید از طاعات خلیفه عهد که
بر نگاشته بودند مفصلاً بوضع بیست حق سبحانه عواقب امور بخیر کناد و خلیفه وقت را توفیق

و استقامت بخشاد و از بركات نسبت این کار نصیب کامل باد و اگر می مجلس احوال را بران
که نوشته بودند تفصیل واضح گردید و بسبب خوشنودی و خوشوقتی شد حق سبحانه و دوستان را هم
بترقیات وارد و ابواب فیوض مفتوح سازد نوشته بودند منزل که در جهان آباد در اینجا رفیع القصد
بے فیض بود که چون رسید بعد از آن که چند روز را اینجا نشست و خواست کرد آنقدر محاط با نوار
ظاهر میشود که در جانب فوق بفقو العرش گذشته و از جانب تحت از تحت الثری تجاوز نمود
گویا فنا و بقا بعروج و نزول این فقیر هم رسانیده و این کشوف در رنگ محسوسات ظاهری
که گنجایش رب نیست بله و لا لدن من کاس الکریم نصیب خانه را با صاحب خانه
اتصال حاصل می جوایست و از انوار و بركات او امیدوار آنجا بزرگی و عظمت بیت الله
قیاس باید نمود و انوار و بركات آنرا باید فهمید فاللتراب و رب الارباب حضرت ایشان با
قدس سره نیز انوار و بركات خانه های سکونت خود را بیان میفرمودند و عجایب غرائب آن
مواطن را اظهار می نمودند و خانه های که در جوار آن خانه های بودند بركات آنرا نیز میفرمودند
در سفر که در منزل قری و بلاد که فرو می آمدند حقائق آن بلاد و قری را ایشان ظهور میکرد
و منکشف میگشت بعضی از آن حقائق مومن بعضی از آن کافران و السلام و اولاد و اخرا

مکتوب یکصد و نود و پنجم (۱۹۵)

بعد و مراده عالیجاه شیخ محمد طیل الله در شرح احوال او بعد الحمد و الصلوة بفرزند
نور چشم میرساند احوال همه حال مستوجب حمد و الجلال است الْمُسْتَوَّلُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
عَافَيْتُكُمْ وَاسْتَقَامَتُكُمْ ظَاهِرًا وَبَاطِنًا وَتَرَقَّى دَرَجَاتُكُمْ حَقِيقَةً وَمَعْنَى کتابت که
از راه محبت فرستاده بودند رسید و قائل بشیر که نوشته بودند مطالع آن دو قین ساخت حق سبحان
معانی کمند را بمنصه ظهور آورد و از قوت بفعل رساند نگام نوشتن کتابت شمارا بجلعت فرین
بدوازه تعین جوی یافت و وصول معلوم شد و دخل هنوز شخص نیست و حقیقت احمدی اگر نفس

حقیقت کعبه است چنانچه از بعضی عبارات حضرت ایشان معلوم میشود پس حاصل است اینست
 توجیه ندارد و اگر تعین نمیست پس نیز در معین حصول است و اگر امری دیگرست محتاج توجیه است
 امیدوار باشند آنچه دیده اید که فقیر در حق شما میگوید که بدو نائب مناسب بدین است از شما
 تائید خبر میدهم و از اتحاد معنوی بیشتر دیگر نوشته بودم اگر چنان حکم باریا فککان جناب
 قیومیت بجا دلی است اله فقیر باین قسم عبارات که درباره این دو از کار نویسنده نمیست
 گذشته برین بعد نخواهند نوشت بعد از نوشتن کتابت مرثیه ثانیه که توجیه فاقع شده معلوم گردد
 که دخول بدان حقیقت میرشد و العلم عند الله سبحانه اگر ولایت شما ولایت محمدی
 علی صاحبها الصلوٰۃ والسلام و النجیة پس این دخول و تحقق بالا صلاست
 و گرنه بالتبع است و الفروع والسلام اولاً و آخراً

مکتوب یکصد و نهم

بلا محمد امین حافظ آبادی در شمه انکالات نماز بعد الحمد و الصلوة و تبلیغ الدعاء
 میرساند کتابی که فرستاده بودند رسید خوشوقت ساخت نوشته بودند که بعضی اوقات در نماز
 فرض خصوصاً در حالت امامت حالتی که میباید که گویا تجسد گداخته میشود از مهابت عظمت
 او تعالی و در وقت سجده خوش نمی آید که سر از سجده برداشته شود واضح گردید مطالعه آن فو قین
 خوشوقت ساخت حق سبحانه انکالات آن بهر اتم عطا فرماید و از حقیقت آن بزرگوار
 نماز معراج موافق است انونج حالت بجزایه در نماز هویدا میگردد و التاجید یسجد علی
 قد حی الله فلیسجد و لیدعّب فطوبی لمن و قیق لادائها باذایها و شرایطها
 و اخذ حطّ من کل من از کانه و طول یخودها و قیایها و عرفه من صورها لا
 حفاقیها و السلام

مکتوب یکصد و نهم

علی من اتبع الهدی

بِحَافِظِ الْوَسْطِ حَقِّقْتُ فَنَاءَ قَلْبِ نَفْسٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى حَمِيقَةُ كَرَامِي سِيدَةُ سُرْتِ بَخْشِ كَرِيمَةٍ اَنَّهُ
 حضرت اسحاق علی بنِ هاشم وعلیه الصلوٰۃ والسلام در خواب بشما نیشکر کلان فرستاده اند
 و شما را بکمال طلبی از بعد از آن شما چند مرتبه که معظمه را در خواب دیدید و یک مبارک است از من است
 ممنونیه یا حضرت علیه السلام مشعر است و دیدن که مبارک را بعد از این خواب بود این معنی
 چه کعبه را یا حضرت و پدر زکوار و برادران حضرت علیهم الصلوٰۃ والسلام خصوصیت است
 خاص دوسم مرتبه که خود را برهنه یافته اید و چون بر چه پوشیدید باز برهنه یافتید تعبیر آن فناء
 و گسست از تعلقات و فناء قلب که معلوم میکنید تقوی آن دید است و کمال گسست
 منوط بقنای نفس است خروج او از ذمام اوصاف و اخلاق و از انانیت و ترفع و عدم انقیاد
 با حکام الهی جل شانہ که در بنیاد او مودع است در فناء قلب و زال علم حصولی اشیا است نفس
 حاضر درین موطن هنوز برپایه است و علم حصولی او بر جا درین قاهر خیز از تعلقات آفاق
 رسته است و از گرفتاری غیر خود گسسته لیکن از آفات نفس بالکل خلاص نگشته است و از انانیت
 او بنیام رسته در فناء قلب زال علم حصولی کافی است و خروج از علایق آفاق بسند چه
 علت او ذاتی نیست عرضی است مرض او درونی نیست بیرونی است زوال تعلقات بیرونی
 تزکیه و تطهیر او کفایت میکند زایل آفاق در حق او فنا بخش و در فناء نفس زال علم حصولی
 که عبارت از نفس حاضر است ناگزیر است زوال تعلقات آفاق در فناء او کفایت نکند مرض
 او ذاتی است تا او در میان است بمائے او جان است مصرع تو میباش اصلا کمال این است یعنی
 تفصیل این معامله در مکاتیب دیگر مذکور است و تحقیق آنکه زال نفس حاضر با وجود بقائے تکالیف
 شرعیة و احکام بشریت بجهت معنی است مصرع میباش و میباش مشکل این است والسلام

مکتوب یکصد و نود و هشتم

بمراحمه صابوق پسر نصیر خان و علامت فنائے قلب حقیقت تبدل صفات و تحسین احوال که
 دیده بود پس بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة وازسائل التجیات میرساند
 مکتوب شریف سید مسرت بخش گردید و سلامت و بعافیت باشند و بر جاده شریعت و سنت
 مستقیم بودند نوشته بودند که شیخ محمد حسین صحبت داشته و توجیهات گرفته درین چند روز انشاء
 بذکر سلطانی و بفنائے قلب فرمودند که شد هست محمد و علامت فنائے قلب آنست که خطره
 ماسوی حق جل و علا از دل مطلقاً برود چو که اگر تکلف یا داسو نماید برگزینا بدش نیاید بواسطه
 نیانے که دل از ماسوی حاصل شده است این حالت قدم اقل است در احوال ولایت و کمال
 نخستین است که شرط کمال است دیگر است این دولت که شمارا درین مدت قلیله روعی داده است
 اجل نعمت شکر خداوندی جل شأنه بجای آرند و منتظر ترقیات باشند نوشته بودند که حرکت
 بیاض گلبه میاید آیا فنائے نفس حاصل شده است یا نه محمد و فنائے نفس امر دیگر است حرکت
 و باغ کار سنا در علم حضوری که بذات خود متعلق است در رنگ علم حصولی در راه بایکدشت
 تا فنائے نفس روعی نماید چنانچه زوال علم حصولی بفنائے قلب تعلق دارد و در مراقبه از تبدل
 صفات بر خود که نوشته بودند نیک است گویا از نشانے بشانے دیگر میرود نوشته بودند که در
 مشغولی می بینم ضعیف است خوش روبرو و فقیر ظاهر گشت و گفت که بقیه طینت آنسره
 حکم الله تعالی حکیمه واکم و سکم که مانده بود اگر کردن بالا بحضرت ایشان مرحوم عطا کشته
 و چیز دیگر که از باقی مانده بود اشارت بفقر کرده گفت که از بارو بالا با و عطا شد و محمد و
 خلقت حضرت ایشان از بقیه طینت نبی علیه و علی الیه الصلوٰة والسلام سریت
 عظیم از آنرا حضرت سجد شکر بجا آرند که این قسم آنسره در واقع بشما نموده اند از مناسبت نامه
 خبر میدهم هر چند در تعیین موضع خلقت در هر دو جافاوت فته است دیگر شیخ عبدالحق از
 یاران خوب خوب است و صاحب کالات اگر با وصحت دارند و توجه بگیرند گنجایش دارد و
 نیک است والسلام حکمکم و علی سائر من اتبع الهدی

مکتوب (۱۹۰) صد نود و نهم

بشیخ عبدالحق بنگالی در آنکه از ورود طلبت سان لرزان باشند و از کفر خداوندی محال شانه
 این بنموده شمه انکالات محبت بعد الخیر والصلوة واز سلال التحيات میرساند
 مکتوب شریف رسید مسرت بخش گردید نوشته بودند که پیش ازین کتابت از جهان آباد فرستاده
 بودیم مخدوما معلوم نیست که آن کتابت بار رسیده باشد یا نه اگر رسیده باشد مضمون آن بخاطر
 نیست نوشته بودند که درین سفر کس بسیار داخل طریقه بعلیه شده اند خصوصاً اکثر مشنگران قبایل
 حمل الله سبحانه علیه ذلك نیک باحوال آنها را روانه و عطفه نوکر و مشغولی را گرم سازند و
 از ورود طلبت سان لرزان باشند و از کفر خداوندی محال شانه و عمر سلطان این بن نشوند و همواره
 مطبوعی و متضرع باشند مبادا در کارخانه عظیم ظل میفتد و متعلل خلق از حق سبحانه باز دارد و گری
 طالبان سبب فکلی این کس گردد بهر حال هم بسیاران صحبت دارند و استغفار و التجار از دست
 ندیند را عمل و استغفر در شبان روزی یکد وقت برائے خلوت معد سازند و ذکر کثیر و
 تذکر ذنوب و زلات و توبه و انابت دران هنگام غنیمت شمرند و آنچه دور افتاده بدعا
 خیر یاد آرند از محبت و اصلاح میرزا محمد صادق حسن بیگفته شده بودند بجا اخذ فیوض
 و برکات باندازه محبت است که معانی خفیه را جذب نمایند و محب بارنگ محبوب برآرد و
 فنا و بقا که اگر کان ولایت اندر نتیجه محبت اند اگر محبت نیمه دروازه ظهور و اظهار و وجود
 و ایجاد را که میکشود و طالب بطلوب همونی که مینماید والسلام علیکم وعلی سائرین اتبع

۶۳

۶۴

۶۵

اله

مکتوب (۲۰۰) دصدم

۶۶

بشیخ حسین منصور جاندهری در شرح احوال او که متضمن بعضی انراست بسم الله
 الرحمن الرحیم حامداً و مصلياً الله تعالی ابواب فیوض را همواره مفتوح و بارود مکتوب

شریف که محتوی بر بشارت صحبت و ظهور اثر آن از سرور کائنات علیه و علی الیه الصلوٰۃ والسلام بود و نیز و تکیه در نماز امام جماعتی بود و بعد از ادائے نماز چون خود را بخصم عاگردید
اثر اجابت ظاهر نشد و چون جماعت اهل اقدار او را دعوتی شریک کردید آثار اجابت بظهور پیوست
و سایر اذواق و مواجید رسیده مستر بخش گردید اللهم زد نوشته بودند که الحاق بحقیقت
الموافق که یافته ایم آیا بتعین نجبی است یا نه آنچه بفعل بهم می رسید تعین جتی است و موافق آن
خلعت و زینت نیز مشهود میگردد و نوشته بودند که نوعی از محبوبیت درین تعین محسوس میگردد
چرا محسوس نگردد که حقیقت حبیب عالمین است علیه و علی الیه الصلوٰۃ والسلام
که رئیس محبوبان و رئیس مرادان است اگر محبوبیت درین تعین نباشد کجا باشد غایب مافی البلیب
کسی که بوصول این موطن مشرف شود ازین معنی بهر ویاب است خواه باصالت رسیده باشند
خواه بطفیل ضمیمت دیگر علی تفاوت درجات الفرقیقین واللہ سبحانہ و تعالی
اعلم بحقائق الانبیاء و الامور کلها و السلام علی من اتبع الهدی

مکتوب (۲۰۱) دو صد و یکم

بسیادت پناه سید ابوالخیر شاه آبادی در ذکر بعضی از خصائص نسبت حضرت پیر و تکبیر رضوان اللہ
تعالی عنہ بعد التحمیل و الصلوٰۃ و التبلیغ الذی عوانت میرساند کتابت شریف رسیده حضرت
ساخت آنچه انا احوال خود نوشته اند که از بار وجود که برین هستی ناتوان افتد نموده میشود که بر
موردی ضعیف بار کو عظیم افتد آن میماند فلکنا انجلی ذبہ الجبل جعله دکا و آخر مؤمنی صغیرا
بوضوح پیوست اللهم زد امید است که این بار آثار بشریت را بنام برادر و بار خوشگوار آرد نوشته
بودند که کلام حضرت ایشان از مرتبه ذات بخت است و کلام سایر عزیزان از مرتبه صفات یا
ظلال صفات است و محذومان نسبت آنحضرت نسبت اصحاب کرام است و آخرتیه است که برنگ
اولیت برآمد است این نسبت شریف را با نسبتهای دیگر غرض از آن نسبتها از

قید انفس زسته است و بورای آن نشناخته و این نسبت عزیزه محجراته آفاق و
انفس است و ورای جذبه و سلوک است تا کجا نوید و السلام

مکتوب (۲۰۲) دو صد و دوم

بصلاح آثار صوفی پائیده محمد کالی در شرح احوال او الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین
اصطفی مکتوب شریف رسیده خوشوقت ساخت حق سبحانه بجمعیّت صوری و منوی اردو بر جا
خرعیت و طریقت استقامت دهد نوشته بودند که خود درین ایام داخل تعین جنتی میاید بلکه از مرکز
هم بهر و فهم میشود و در سکوت تنها دور حلقه یاران که در مراقبه میقوم تمام را نور محمدی علیه و علی
الله الصلوٰه و السلام فرو میگردد و محمد و این نسبت علیه حکم عقارب مغرب دارد و عقل و هوش
از تصور و خطور آن میلزد الله تعالی حصول این معنی را مبارک و میمون گرداند و بسبب هدایت
جمع کثیر سازد و احاطه نور همه را بصاحب نور رساند لکن قریب تحجب واقع که در باب نهیت
غنیم دیده اید و در کتابت فرزندی نوشته اید مطالعه نموده درین باب توجه و دُعای بیش از پیش
بکار برند که مسلمانان الحق تعالی از فتن و امان خود و از دین و امان آرد و السلام اولاً و آخراً

مکتوب (۲۰۳) دو صد و سوم

بمیر سید اسماعیل در بیان آنکه لقاء حقیقی موعود آخرت است و مشاهدات دنیاوی همه بظلال است
است و شمه از کمالات نماز الحمد لله و سلام علی عباد الله الذین اصطفی الله تعالی
ابواب فیوض الهی و مفتوح دارد و آنسانه نامی و صحیفه گرامی که نامزد این مسکین نمود بودند و بود
مشترب گردید اظهار تالم از دوری صوری ضروری نموده بودند از اینجانب نیز حدیث شوق برخاسته
و المؤمنین مزاره المؤمنین بخاطر آرنده چنان توان کرد دنیا محل فراق است موطن لقاء آخرت است
حق سبحانه با حسن و وجه آنجا جمع سازد و تلافی این فراق نماید و لقاء حق محل و علایر موعود

بآخرت سے من کان یرجو لقاء اللہ فان اجل اللہ لا یتجدد موت از مقدمات آخرت سے
 مشاہدات و محایات کہ در دنیا بآن تسلی میگردد در رنگ سربست کہ تشنه از آب پزند
 و عالی ہمت بآن فریفتہ نشود و از سرب سیراب نگردد و مشاہدات دنیاوی ہمہ بظلال وابستہ
 است و از قید خیال رستہ ہر چہ دیدہ شد و دانستہ شد آن ہمہ غیرت آری چون ناز معراج مومن
 است و مصطفیٰ کامل و حین ادائے از دنیا مے برآید و غشاۃ اخروی مے پیوند اگر انور و دولت
 کہ با آخرت موعودت در وقت ادائے آن رونے نماید گنجائش دارد دنیا فرزت آخرت سے
 ہر قسم کہ دین موطن افزونی در زراعت نموده آید اگر آن اتم و اکمل بود و مراتب قرب شہود در
 آخرت زیادہ تر حاصل نماید و افزونی زراعت یا کیفیت سب و یاد رکیت آنچه معتبرست و افزونی
 در کیفیت سب چہ افزونی در کیت از علوم ہم عاید و افزونی کیفیت بخواص مخصوصست چہ نفوس شان
 از دولت فنا و بقا باطمینان پیوستہ و از اتانگی رستہ و ازین گزیر طاعت و عبادات از بیا و
 وقایع شرک بعیدست و باخلاص نزدیک بقبول اقرت سکوک طریقہ علیہ برائے تحصیل حقیقت
 اخلاصست بے تحمل و تکلف کہ منوط بفنائے نفسست و اطمینان او و حصول حقیقت بندگی
 ست کہ مربوطست بخلص از وقایع شرک تا اسلام حقیقی رونے نماید و حقیقت صلوة و سایر
 طاعات پروردہ کشاید نہ آنکہ مطلوب را در دام آرند و عنقا را شکار کنند مصرع عنقا شکار کس
 نشود و دام بازین ہو گون علم الفناء و البقاء تدویر علی صحۃ النیۃ و خلوص العبودۃ
 و مایسوس ذلک مغالطہ و زندقہ اللهم ارننا حقایق الاشیاء کما ہی و جنبنا عن
 الاشتغال بالملأھی بجمہ من ما زاع بصرہ و ما طغی سعلہ و علی الایضال و التسلیم
 لعلہ و التسکیم

مکتوب دوم چہارم

بشیخ انور نورسرازی در تعبیر وقایع او و حق سبحانہ و تعالیٰ با علی مرتبہ کمال ترقی دادا کرتا ہستہ کہ

بوند
اند

عالی

بند
آورد
باز
باز
باز

فرستاده بودید رسید وقت افزای گردید آنچه میگویند که شمار اقطاب العالم نام کرده اند بشمار
حصول کمالات قطبیت است نه منصب قطبیت و همچنین آنچه دیده اند که شمار برانگشته کین فقیر
بر آنست همرا و خود گرفته است تعبیر آن نیز مثل تعبیر واقع اولی است نوشته بعد که وقت وداع افت
بودی که نسبت شما اعلی است و شمار ما یمیم که بد روزی و آراسته اند انگشتی که آن که لم نسبت است
که عالی است خود و نسبتی که در بر و نقد وقت شاست بجلو موصوف است احتیاج تعین ندارد
از مشرف شدن بحقیقه الحقائق نوشته بودند نیک روشن و مبارک است او گرمی مجلس و صحبت
که بقدر آورده اند فکر خداوندی بل شانه بران بجای آید و باحوال طلبه نیک پروا آید و توجهات
گمازید لیکن از کبر حق جل و علا ترسان لرزان باشید فلا یأمن مکر الله الا للقوم الخائضون

و السلام

مکتوب (۲۵) و صد و پنجم

بمخدوم و مدد عالی منقبت شیخ عبدالاحد دمری که تعلق بولایت احمدی تعین حبی دارند الحمد
لله علی نعمائیه و الصلوٰة و السلام علی افضل انبیائهم و علی آله و اصحابهم و سائر اولیائهم
نامه گرامی که مشتمل بر نقرائے شوق و شعرائے ثور انگیز بود رسید مستر بخش گردید آنچه از ادوق
و مواجید سنیت نگارش رفته بود بوضوح بیست مسطور بود که بعد از وصول بولایت احمدی که سرسبز
محبوبیت است عارف متلون بلون محبوبیت و کو علی سبیل الا نکاس خواهد بود و خود را هم
باین فن متلون نماید و هم بتلبس لباس محبوبیت حل این دقیقه نمایند که لباس مذکور از راه دخول
ولایت احمدی ظاهر شده است یا این جداست و تعین که از راه ولایت احمدی مفهوم میشود جدا
سعادت آثار اگر پیش از وصول باین ولایت باین خود استلبس میافتد پس اجمال خواهد بود
قوی بود و اگر بعد از وصول این لباس ظاهر شده است پس ظاهر آنست که منشأ آن همین ولایت است
و آنچه مبادی نظر می آید هم آنست که هر دو ناشی از آن ولایت اند که سرسبز محبوبیت است جداگی
مفهوم نمیشود و نسبت عموم و خصوص در تعین حبی و ولایت احمدی ثابت کرده اند از انجا تفویض

۹۱۱

همی بر تعیین جی نهوم میشود این محل تا مل است چه تعیین جی منتهای حقایق مکملات است
حقیقتی از حقایق مکملات فوق آن نیست چنانچه حضرت ایشان بآن تصریح کرده اند و برین تقدیر
تقی از تعیین جی جائز بلکه واقع بود و حال آنکه از اغیر واقع و محال نوشته اند که قدم از اجبار دشمن و پیش
نهاده این قدم هر دو واجب اند است و از امکان بر آن من که محال عقل و شرعی است و التسلک که

مکتوب دوم و صد و ششم

بسمای محمد شریف خادم در محل آنکه رضا بقضائنا فی طلب و دعاست مبعداً للتحمل و الصلوة
و تبلیغ الدعوات میرساند کتابت شما که تفتیح الفاظ کسیر نفس بود رسیده فرحت افرارید
خوب واقع شد که باطل بنیای رجوع نیفتاد و از راه فقرائے طریق نوشتن گذشت بعد از آنچه مقدم
بنظیر خواهد پیوست پرسید بود که حدیث **إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَعَالِي إِلَهِيْمُ الْمُتَّقِيْنَ** آنست که
امور عالییه باید طلبید و مقام رضا و عبودیت تقاضا میکند که این کس بیج طلب نکند بلکه منتهای
عبودیت و رضاست محمد و این سؤال در طریقی دعوای آید چه دعا و چه منتهای امری منافی رضا و
تسلیم است جواب منافات ممنوع است دعاست که موجود منی باشد و طایفه یا منی بود طلب یا منی
عدم رضا موجود نیست **قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَ هَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ**
بَعْدِي أَنْ يَوْسُوَانِي مِنْ حِلٍّ وَلَا مِنْ بِلَاءٍ أُرْسِي اندر مع ذلک دعوای دفع بلیه میکنند **رَبِّ**
إِنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَزْهَمُ الرَّاحِمِينَ اگر رضا بقضائنا فی طلب بود چرا امری معاشود
و قال **لَكُمْ أَدْعُوْنِي** استجب لکم کس معلوم شد که منافات فیما بین ثابت نیست در بار
بشاعت که نوشته بودند موقوف بر حضور دارند و قلم را معذور و **وَاللَّهُ عَا**

مکتوب دوم و صد و هفتم

بخواجہ ماه پیر خواجہ عبدالرحمن نقشبندی در شرح بعضی کلمات مصطلحہ قوم اللہ تعالیٰ ابواب

فیوض را بهر صورت و داشته بر جاده شریعت غرض است مصطفی علیه و علی اله الصلوات
و البرکات اعلیٰ مستقیم و مستقیم دار تحفه شریفه رسید ممرت بخش گردید شرح بعضی از
مصطلحات قوم نموده بودند بدانند که شرح عبارات از آن است که خلق را از حق جل و علا جها نمیند
سکر اوصاف و احکام یک بر دیگر جاری سازد و این را کفر طریقت گویند و اکثر خطیبات سکران
که از مشایخ صادر شده است ناشی از مقام جمع است درین مقام ذکر را از غلبه سکر تلقیه و
و سوسه میداند و نماز را شرک می پندارد و بلند و دوی می بیند و بقول انا الحق و سبحانی
می سراید جمع الجمع که از افرق بعد جمع نیز گویند آنست که خلق را از حق سبحانه جدا بیند و تمیز نماید
بے تمیزی که در مقام جمع بود و صحیح از سکر حاصل شود و اسلام پس از کفر و سوسه نماید و بداند که
پیر و از سیر آفاقی مطلوب بیرون از خود جستن است و سیر انفسی در خود امن و گردن خود را درین
گفته اند سیر آفاقی بعد از بعدت و سیر انفسی قرب و قربت یافت در خودت بیرون از خود
یافت نیست بیست و پنج نامینا مبر هر سوسه است ۴۰ بات و در زیر گلیم است هر چه هست ۴۰
سیر الی الله سیر تا اسمی است از اسمائے الهی جل و علا که متبداً لاتعین سالک است درین سیر قطع دایره
امکان است الی ان یتبی الی الانیم الذی هو من مراتب الوجود سیر فی الله صفت
از سیر در ان اسم و در ظلال اصول آن اسم است پس سیر فی الله یعنی سیر فی اسماء الله تعالی و فی
صفات باشد این بر دو سیر تحصیل کمال اند و مراتب خروج و ایجا و سیر دیگر است که نزول و کمال
تعلق دارد سیر عن الله باشد و سیر فی الاشیا سیر ثالث در الله نزول است و سیر رابع کمال
نزول است که مقام دعوت است بر رخ آرا گویند که هر سوسه بود میان دو چیز که رنگ هر دو طرف
داشته باشد حقیقت محمدی را علی صابجها الصلوة والسلام که مقام وحدت است بر رخ
وحدت کبری گویند که هر سوسه است میان اطلاق ذات و مراتب تقیدات مرتبه واحدیت که اعیان
نباشد اند و حقایق ممکنات و این مرتبه وحدت هم رنگ اطلاق دارد و هم رنگ تقید مطلق است مقید
بقید اطلاق و مطلق است که ضد او تقید است ۱ اطلاق مرتبه فوق که مرتبه لاتعین است اطلاق

است بے قید و اطلاق و بے ضمیمه تقييد و اعيان ثابته را بر پنج بين الوجود و العدم گفته اند
 که ننگ از وجود دارند که در علم الهی جل شأنه وجود دارند و هم ننگ عدم در خارج معدوم اند و قبرا
 بر پنج گفته اند میان دنیا و آخرت و احکام هر دو دارند و من فمات فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ
 و احکام قیامت از عذاب حساب و ثواب و انقطاع اعمال دارد و احکام دنیا نیز دارد و انقطاع
 عذاب از کفار شهبائے جمعه و روز جمعه ماه رمضان ولایت صفری ولایت کبری و ولایت
 میا این الفاظ از مصطلحات خاص حضرت ایشان است که کلام قوم موجودیت ولایت
 صفری ولایت اولیا است که بظلال اسما و صفات تعلق دارد ولایت کبری ولایت انبیاء
 عَلَیْهِمُ السَّلَامُ که متصل متعلق است و ولایت علیا ولایت طایفه اعلی است که فوق این هر دو
 ولایت است و کمالات نبوت کمال نبوت است که متعلق نبوت انبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ
 و السَّلَامُ و فوق کمالات ولایت گانه است و تفصیل کمالات این ولایت سه گانه و کمالات نبوت
 در مکتوب بیان طریق از مکتوبات جلد اول حضرت ایشان است از انجی طلب فرماید مخدوما
 رساله الیت که این فقیر و شرح بعضی کلمات که در طریق ما زبان زد و دارند بالتماس بعضی یاران
 نوشته است نقل آنرا فرستاده است مطالعه خواهند کرد و السَّلَامُ عَلَیْکُمْ و علی سائر من
 اتبع الهدی و التزم متابعت المصطفی علیه و علی الیه الصلوات و التسلیمات و البرکات

مکتوب دوصدم و هشتم (۲۰۸)

بشیخ خالص سلطانپوری در ترغیب ضابطه فضا و در فضیلت فقر مکتوب مرغوب رسید آنچه از
 مصافق روزگار مرقوم نموده بودند همه بوضوح پیوست بسبب تفکر خاطر گردید الله تعالی انعام
 غیب کشایش کند و انعام فرماید فقیرین باب فاتحه خواند از دماغ غافل نیست مخدومات تک کردن
 فراخ گردانیدن رزق ثم فعل است تعالی کسی را در آن خل نیست الله یبسط الرزق لمن
 یشاء و یشدد بندة مقبول است که بفعل اراده و تقدیر او تعالی راضی باشد و صبر او

نمکند و کشاد و پیشانی و خرم بود این فقر و تنگی سعادت بخاوص بندگی خود محبت میکند و مقصود
از آفرینش ایشان سعادت این کس است که در امر یابین برگزیده گان شریک باشد اگر قدر این
نعمت بداند و راه صبر رضا پیش گیرد و امید است که فواید قیامت نیز در انوار برکات این درگاه
شریک شود و از انش نشان آنکه بر وارد تنگ نشوند و از حیات خود تیری ننمایند حیوة که در غایت
گذرد قابل تبری است در دنیا برای عیش و تنعم نیامد و ماند محل عیش و پیش است اللهم
اِنَّ الْعِيشَ عَيْشُ الْاٰخِرَةِ در دنیا برای طاعت و عبادت آورده اند و مطلوب معرفت حق
است بل و علما اگر دین امور مطلوب خلل است جائز است و دنیا و ایفا کران آن میکند که بقدر
آن بین زمین گانی فانی تنگ آید که عنبر آن بهب نیز آخرت است والسلام اَوَّلًا وَاٰخِرًا

پیچ

مکتوب دوصد و نهم

بلا شاد و اقلی پشامی در رغبت پرده من با خوال طلب و ترغیب از کفر و دوزخی مثل شانه
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ حامداً و مُصَلِّياً و مُسَلِّماً مکتوب مرغوب سید مشرت بخش
گردید از اجتماع طلبه و گرمی مجلس و تاثیر صحبت و حصول فناء قلب بعضی یاران که نوشته بودند
بوضوح انجامید و خوشوقت ساخت بهیت آسنان سجده کند بهر زین که در دو یکد کس
یکد نفس بهر خدا نشینند و نیک خوال یاران بهر دوزخ و توجهات نمایند و ترغیب نگرفتند
نسبت علی الدوام کنند لیکن از رو و طالبان ترسان لرزان باشند و از کفر و دوزخی مثل شانه
ایمن نبوند مبادا خرابی این کس درین ضمن خواسته باشند یا بجمله دین باب همواره لطیف و
مستفیع بودند و از عجب و پندار ایمن نباشند رَبَّنَا اِنَّا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةٌ وَّكَهْنٌ
لَنَّا مِنْ اَمْرِ نَارِ سَدًّا وَاَلَسَّلَامُ عَلَیْكَ مِنَ اتَّبِعَ الْهُدٰی

مکتوب دوصد و دهم

بصوفی محمد حسین کابلی شرح احوال اود یسیم اللہ الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و
 تسلیع اللذخولت میرساند مکتوب مرغوب سید خوشوقت ساخت واقعات روشن کہ نوشته اند
 انویدن سرور کائنات علیہ وعلیہ افضل الصلوٰت واکمل التحیات وعبادت شان
 خلعت سبز ازیشان وچھین دوخلعت دیگر لہر کہ ام از حضرت حسین ویدن خود بصورت بن
 خوش ربوبی اس سرخ وبرت نام بندائے اعصا زیورمائے فخر ودرہان مان شیرے حکم کنان
 بر شما ظاہر گشتن بعد از ان غاصی یافتن از ان وادار دین وکائنات شکر وخواندن تمام قرآن
 در ان وقت ہر واضح وہوید اگر دیدہ کہ ام نیک عالی ست نوشته بودند چنان در راہ میروم ہر چیز کہ
 در میان آسمان زمین ست ہمارو فقیر میروند طوق ہر چیز را کہ مشاہدہ کردہ شود نوائے
 ہماوست بگوش میرسد واز ہوش بر دے دین راہ غیب الغیب ہر ذرہ از ذرات این راہ بنما
 اِنِّیْ اَنَا اللّٰهُ مے سراید ہر دیو این باوید بعشورہ پری خود را بیناید و بہترش خویش سلک را
 یغمازد و از نئی طالب میکند بلند ہستہ باید کہ مدگبار ایم پیغمبر علی نبینا وعلیہ وعلیہ
 الصلوٰۃ والسلام باہم اوقات نماید و فریقہ حسن موہوم شان نگردد لا اِحْبَ الْاَظْلَمِ
 گوید و بذاتے کہ سزا و طلب ست علم نزل ولا یزال صفت اوست پوید و برانہ اِنِّیْ وَجَّهْتُ
 وَجْہِیْ الْاٰیۃ مے سراید و در قبرستانے کہ میر و مید و انوات دامن شمار اگر فتنہ چیز مے طلبند از نیک
 است آنچه از دست شما بیاید موافق طلب با ایشان بگذرانید نوشته بودند ہر گاہ در نماز ہستاد
 میشوم و صفت جمیع انبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام خود مے بینم و آنچه از رکوع و سجود آورده شود
 بفقیر موافقت میکند و بعد از نماز در خلوت چیز ما بفقیر میگویند و بیج بخاطر نیامد مخدوما
 مقصود از آفرینش انبیاء علیہم السلام و ہر دولتی کہ ہست برائے ایشان آمدہ است سلام
 اُتٰنِ اَمْسَانِ مے کہ در مے از انور باین بزرگواران شرکت پیدا کنند و مبتا بہت ایشان
 از اُتٰنِ اَمْسَانِ چاشنی چشنہ اللّٰهُمَّ لَا تَحْجُرْنَا مِنْ بَرَکَاتِہُمْ وَاجْعَلْنَا مِنْ مُّتَابِعِیْ
 اِنَّا رِہِمَ وَالسَّلَامُ عَلٰی مَنْ اَتَّبَعَ الْہُدٰی

ایہ

نہ

نہ

نہ

نہ

نہ

نہ

نہ

نہ

مکتوب (۲۱۱) دوصد یازدہم

۶۶۰

بہ نصیر خان مراندند نصیحت بسم اللہ الرحمن الرحیم حاویدا و مصلیاً اللہ تعالیٰ
 مشمول الطاف و عنایا گوش داشتہ کسب تمضیات خود مکرم و ممتاز دارا و صحیفہ مشرفہ کہ بہت صوفی
 محمد حسین فرستادہ بودند سید چون مخبر از سلامتی دوستان بود سرت بخش گردید صوفی مشتاق
 الیہ از ان مشفق خیلہ رضامند و شکر گذار آمدہ است ہر خدمتہ کہ نسبت بموی الیہ وقوع آمدہ
 است بر عملت خدمت فقر اہل اللہ شمرہ کات است و سبب کشایش کار دنیا و آخرت
 محمد و حاجات دنیاوی بسیار قلیل است و معاملہ آخرت ابدی و غیر منقطع ماقبل کسے است کہ این
 فرصت قلیل را غنیمت شمرہ توشہ آخرت آمادہ سازد و باین انفاس محدودہ ملک ابدی بہت
 آرد و رصائے مولائے حقیقی جل شانہ حاصل کند اوقات را بفر کثیر و ادائے فرائض و سنن معہور
 باید داشت و از منہیات شرعیہ از محرمات و مکروہات یکسو باید بود و این کس بندہ است محکوم بطوبہ
 او نگذاشتہ اند تا ہر چه خواہد بکند مولائے بر سر خود او چارہ نذر بغیر از آنکہ بمقتضائے اوامر و نواہی
 او زندگانی نماید و آبانہ متمرد باشند مستحق انواع عقوبات بود شفقت آنا را حقائق اکابر
 شیخ عبدالخالق از یارین خوب خوب ماست و صاحب کمالات و احوال علیہ است صحبت و
 خدمت اورا غنیمت دانند و کار کا دعائے ستم را دراز و طلبند و ختم حضرت خواجہا گمانند مشیخت
 آنحضری شیخ محمد صادق اسلام برسانند شفقتاے شمارا دیدہ وطن دوستان استیجار و املوش
 کردہ اند خوش گفتہ را فایزین عیب غیر ان ضعیفہ یدلام بنسبیاں الاحبۃ والوطن

۶۶۱

مکتوب (۲۱۲) دوصد ووازدہم

۶۶۲

بصلاح آقا صوفی پائیدہ محمد کمالی در جواب کتابت او کہ تقصیر احوال سنیتہ بود و فرق میان فنا
 قلب و فناے نفس بسم اللہ الرحمن الرحیم بعد التمجید والصلوٰۃ وارسال التحیات

میرساند مکتوب مرغوب سید محمد الله سبحانه که بعافیت بوطن رسیدند و اوقات را
 بحقیقت میگذرانند و یاران جمع میشوند و حلقه ذکر منعقد میشود و معامله در ترقی است نوشته
 بودند که خود را درین ایام داخل تعین جتی میابد و از مبارک است اللهم ارحمنا و ارحم اولادنا و اولادنا
 گماهی از محبت و اخلاص حافظ مقصود علی نسبت بفقار نوشته بودند و نیز مرقوم نموده
 بودند که کاتب فقیر با سیر خان گذرانید و می نمود همه واضح گردید جزاء الله سبحانه خیر
 آنچه امید است که موافق محبت از او محبت فیض مند شود و اخذ معافی خجسته نماید و احوال
 مشا را لیه نوشته بودند که بی تعلقی دل بهم رسید است و خطر ما را با بدل نمیکند و اینحال بی
 شریف است و معتبر است بفنائی قلب قدم اول است در اظهار ولایت گفته اند تائیدی
 نهی دل را که لفظ طاع نام از ما را حاصل شود که اگر تکلف یابد ما را با بدش نیاید دلیل
 یافت است می نمایند که قدم پیش نهند و درین قاهر حیدر نیان را را حاصل است و حضور بی
 غیبت کان لیکن نفس حاضر هنوز بر جاست و انا نیست مای بر پا جای باید کند که این نفس حاضر
 روبرو ال آورده و این کوه انوند بکنند کلمه طیبیه از بیخ و بن بر کنده شود و انا نیست و معاوات
 بموائ خود وارد و معنی شود این حالت معتبر بفنائی نفس است قدم ثانی است درین راه

و السلام علی

مکتوب (۲۱۳) دو صد و سیزدهم

من اثم الله

خواجہ قاسم بینگی در شرح حال او سیر حقوق عدم بعد مطلق بعد حقوق کمالات باطل و وجه
 انفکاک یک حقوق از حقوق دیگر بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله العلی الاعلی
 والصلوة والسلام علی رسول الله سید الوادی صاحب قاب قوسین و اذنی
 و علی اله و صحبه البررة الثقی امل بعد صحائف گرامی بتعاقب یکدیگر رسید مسرتش
 و شوق افزا گردید سلامت بعافیت باشند و بر جاده شریعت و طریقت مستقیم بودند قرائت
 الا سقیمه فوق الکرامه و دهی مدار النجاة و بدو نها خرو طافنا از شوق

نیت

ملاقات بزرگاشته بودند ازین جانب و ستان ازین مشتاق دانند و اندیشه شوق از مبدأ و اصل
تصور فرمایند چون رابطه محبت قوی است بقضای حدیث المکرع مع من احب میت
معنوی با اندازه این کائنات و رابطه فیض گشاده و انبساط از احوال خود نوشته اند که از وجود حکم
مانده و نه از عدم اثر بسیار خوشوقت ساخت این قسم فنا که وجود با کمالات تابع خود باصل خود
طبیعی شود و عدم که مرآت آن کمالات بود نیز باصل خود که عدم مطلق باشد لاحق گردد و اعلائے
اقسام قنات که از عرف نه عین میماند و نه اثر لا یبقی ولا تدلّ عدم که از عدم دیگر
جدا شده بود و با انعکاس کمالات بود در مرآت او و چون کمالات باصل خود رجوع کردند بایلاقیات
عدم از عدم دیگر نماند عدم نیز عدم مطلق رجوع کرد اگر گویند برین تقدیر باید که تلازم باشد میان حقوق
کمالات باصل و میان حقوق عدم بعد مطلق و حال آنکه حقوق عدم بعد حقوق کمالات است
بعیدیه و ثانیه و بسا است که حقوق کمالات شود و حقوق عدم نشود و بر این اتفاقا که حبسیت
گوئیم که بعد حقوق کمالات باصل علاقه میماند کمالات را بر مرآت عدم و قنات تحقق میشود بعد
از ان بمخبر و ازین علاقه هم بر طرف میشود پس تا زمانی که علاقه بمرآت باقی است مانع حقوق عدم
ست بعد مطلق حیثا با اقبایه عدم و لکن فی الجملة باقی است و بعد زوال علاقه مانع باطل زایل
میشود و بعید نیست که گفته شود که اگر حقوق کمالات بطل اسم است که مبدا تعین سلاک است
علاقه اصالت و ظلیت ثابت است که مانع حقوق عدم است و چون سلاک ترقی نماید و از
ظل اسم باصل اسم طبعی شود علاقه مذکور نماند که عین ثابته او همان ظل بوده است نه اصل
این بنام عدم نیز بعد مطلق رود و فنائے اتم حاصل آید اطفای لمصباح فقد طلعت الصباح

و السلام

مکتوب (۲۱۳) دو صد و چهارم

نیت

بخواجه عبدالصمد کابل در جواب کتبت اوله تفضلت بر بعضی اذواق و دید تصور بود و اشارت به اشارت
بعد الحمد والصلوة و از سال التختات میرساند صحیفه شریفه رسید مشرت بخش

گوید مقدمات کبر نفس و دید تصور که مقدم نموده بود بوضع بیرون است این دید تصور فتنه است عظمی سبب
تغییر باطن است و وسیله قبل طاعات حق سبحانه این دید را اثرات دهد و این کسر الکسیر گردد و
چون این دید غالب آید عارف کاتب یمن خود را معطل و بی کار میابد چنانچه نیاید که بر سر کار کاغذ
ثبت نماید و کاتب شمال را همواره در کار میبندد این دید از ظهور نور قدیم است و از مشاهده کمال
و جمال لایزال است که در حجب آن به نقص و شر بنظر می آید اذ انجلی الله لنتیض خضم له از
ثبات این دید است آنچه نوشته یاد که این نسبت جمیع لطائف امر و خلق را فرو میگردد از این کسرتیج
نام و نشان عین و اثر باقی نماند و بحر ذات بخت و کمالات ذاتیه و سبحانه و تعالی امری دیگر
مفهوم و معلوم نیگردد بجهت تابر شریعت و نقص ذاتی خود آگاهی نیابد و صفات کمال از وجه بین کمال و
بحال لایزال پرده کشاید و بذات و کمالات ذاتیه او راه نیابد بنده انداخته و ما هنگام تسوید این سطور
بزیست و خلعت عجب بنظر آمدید معلوم شد که شمار از مقام غلت نصیب است و این تشریف این
است که ما که ولایت شما ولایت ابراهیمی است علی نبینا و علی الصلوٰۃ والسلام و الغیب
عند الله تعالی والسلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی واللہ اعلم

مکتوب (۲۱۵) و وصد بایزدوم

بمیرزا محمد صادق پسر نصیر خان در اندرند بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة
و از سبیل التجیبات میرساند مکتوب مرغوب رسید مشرت بخش گردید صبح از هر چه میرود سخن
دوست خوشتر است تا مترین عبارات در سیر سلوک اهل این طائفان آید که میرسد تا عندکم
یفتقد و ما عند الله باقی طالب صادق تا از مناسبات تهنی گرد و وجود و سایر کمالات که بر تو کمالات
اوست تعالی جاهل حواله نماید و با بنحیاب قدس سپارد و با نور لایزال بقا نیابد بیت
گر بر سر کوه عشق بگشته شوی + شکرا نه بد که خون بهائے تو نمم + شهاب باز بایک در بحال شمس
این کریمه غواصی نیابد و از عموم دو کلمه ما که در آن کریمه واقع است بهر دو گرد و دیگر از آثار خود نوشته بود

سبب تشویش خاطر و یحییٰ الله سبحانه و تعالیٰ بصحت تبدیل یافت بقیه که مانده است امید است
که آنهم بر طرف گردد و شکر حق جل و علا بجای آید دیگر صحبت شیخ محمد حسین بطریق اکابر آشنا
شدید و قایل کثیره اند نمود و ترقیات کردید اکنون مختارید اگر در صحبت شیخ عبدالحق که صاحب
کمال است بشینید و توهمات بگریزید خوب مناسبت سر ششم یکست بوظایف طاعات
آؤ کار مکرر مابینید و حیره را غنیمت شمرید و توشه آخرت را تمهید سازید و دوستان
بدعا خیر یاد آید و السلام علیکم و علیٰ سائر من اتبع الهدی +

مکتوب دوصد شانزدهم

بمجد و مزاده علی جاه شیخ غلیل الله در غایت از و ا. بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد
والصلوة و تبلیغ الدعوات میرساند احوال بهمه حال متوجع حمزدی الجلال است امید
که آن فرزند عزیز نیز بجا فیت باشد و بر جاده سنت مستقیم بود و در مارج قرب همواره مرتقی
مشتاقل زیر بار انتظار اند کم کرده ایشانرا بسکسار سازند و عمر چند روز را در راه گنمای و
بمجاوبت هزار سامی صرف نمایند و از برکات انوار آن بقعه بهره گیرند و اقتباس نور نمایند
تا همه نورگردد اللهم اجعلنی نوراً نوراً که سبب اظهار و ظهور است خلقت من نور الله
و المؤمنون من نور نبی بری نور اذکریمه الله نور السموات و الارض و حدیث
نورانی آرا که لایب محاله بقا باشد را که مستفاد از حدیث من قتلته فانادیته و کبریه
فاجیناه و جعلت له نوراً بیان فرمود مامل از دوستان دعاست و السلام اوک و

مکتوب دوصد هفدهم

بیامت پناه سید محمد شریف در حل آنسوله او که پسید بود و بعد الحمد و الصلوة نموده آید
که بیامت پناه سید شریف حل آنسوله چند ازین درویش خواسته بود باندازه فهم خود در حل آن

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

نوشته آید اَلْكَوْنُ مِنَ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ الْعِصْمَةُ وَالتَّوْفِيقُ سَوَالُ اَوَّلِ رُبْنِ صِفَتِ
 جمادات دارد و روح از لطائف است این هر دو در حالت مفارقت از هیچ حالت خبر نداشتمند
 و در حالت اتصال که تملّذ و متالّم اند چه طور است اجواب دُبْمَا یَكُونُ مَعَ الْاِجْتِمَاعِ مَا
 لَا یَكُونُ مَعَ الْاِنْفِرَادِ سَوَالِ دَوِّمِ بعد از موت که بدن و روح را مفارقت و قطعیت
 حاصل شد ثواب قبر و عذاب قبر که بر حق است چه طور است جواب قبر روح را با بدن تعلّق و
 اتصال می بخشد که بسبب ادراک ثواب عذاب شوند آن قدر که موجب حس و حرکت شوند
 یعنی که در خواب تملّذ و متالّم میشوند و هیچ اثر لذت و الم بر ظاهر او پیدا نیست سَوَالِ سِیَمِ
 ترقیات سلوک نهایت پذیرست یا نه جواب اگر سیر را بگذرد تفصیل اسما و صفات اقتاد
 پس مراتب وصول بر حق و نهایت پذیر نیست لهذا گفته اند مَنَازِلُ التَّوَصُّلِ لَا تَنْقَطِعُ
 اَبَدًا اِلَّا بِدِقِّیْنِ و اگر قطع مراتب اسما و صفات اجمالاً شود پس منازل وصول انقطاع پذیرست
 چنانچه تحقیق آن در مکاتیب حضرت ایشان کائن است سَوَالِ چهارم در میان حال و علم
 چه تفاوت است و ازین هر دو کدام بهتر است جواب حال اشرف است از علم و علم مقدمه علم
 علم خاص و عموم است و حال خاصه اهل وجود و کمال است علم اگر بمقتضائے آن عمل نشود
 حُجَّتْ مَتِ بَرِ عَالَمِ و اگر علم منقلب بحال شود از حُجَّتْ مَتِ برآید هَكَذَا سَمِعْتُ مِنْ سَيِّدِی
 وَ مَرْشِدِی رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ سَوَالِ پنجم نزد اهل کمال گمراهی چیست و گمراهی را میگویند
 در شریعت گمراهی است که خلاف شرع شریعت و زود آنگاه طریقت گمراهی است که از آن ماند جواب گمراهی
 طریقت آنست که خلاف شریعت کند و یا خلاف طریقت و زود از اطاعت پیر بیرون شود
 سَوَالِ ششم بعد حصول جمیع کمالات و کمال شدن انسان توجّه او بکدام جهت میباشد و بکدام
 جانب متوجّه میگردد جواب بعد حصول کمالات که بعروج تعلّق دارد بکلّیت متوجّه بر حق است جل
 و علا و اگر کمالات عروج طے کرده و روبرو نشود و برائے تکمیل ناقصان بعالم باز میگردند
 اگر کمالات ولایت را طے کرده و روبرو نشود پس بظاهر متوجّه خلق است و باطن متوجّه حق جل و علا

و اگر کمالات نبوت را با انجام رسانده بنزول آمده است پس بظاهر و باطن متوجه خلق است و
 بخلیت رُوحانیت دارد و سؤال بیستم مسئله تجدد و امتثال که در فصوص بیان نموده است گماری
 از حقیقت آن التفات فرموده واقف سازند جواب تجدد و امتثال که بعضی صوفیه بآن قائلند
 نزود ما به ثبوت نه پیوسته است این مُعامله اگر است در شهر سالک است و پس در نفس امر چه
 اگر این مُعامله نفس امری باشد لازم می آید که معصیت یکم کند و عذاب دیگر بود و این قضیه
 عدالت بعیدست و منشأ این دید که بعضی سالکان را روی خود در مکتوبات قدسی آیات تفصیل
 مذکور است از انجا طلب نمایند سؤال ششم بیاد این ضعیف آمد که عزیزی فرموده گوش بند و گوش
 بند و چشم بند و پس این هر سه را که بست بکدام چیز مشغول شود و باز این شغل نتیجه که حاصل
 میشود چیست جواب همین بند کردن ذکر و شغل است گفته اند دل از دشمن باز دارد و دوست را
 طلبیدن حاجت نیست و نتیجه آن نتیجه ذکر است بعد از آن موافق حال طالب هر چه پیرایان است
 نماید مشغول باشد سؤال هفتم آنکه نفس ولایت چیست و صفت ولایت کدام جواب نفس ولایت
 فنا و بقا است و ستن بیو ستن و صفت ولایت التجانی عَنْ دَارِ الْغُرُورِ وَ اللَّتَاهِبِ

۱۰۹

۱۰۸

۱۰۷

لِذَا الْقَرَارِ

مکتوب (۲۱۸) دوصدر شریف

بمحمد باقر الاصفهانی و تحسین اهل ارباب کمالات محبت بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله
 ذی الانعام و الصلوة و السلام علی رسولہ سید الانام و علی الابرار و
 صحبه العظام الی یوم القیام اما بعد مکتوب شریف سید فرحت ذوالانسانید باغیت محبت
 باشند و بر جاده شریعت علیہ سُنَّتِ سَیِّدِہ مستقیم یوندا آنچه از ذواق و تواجید خود در کاتب
 نوشته اند بسیار عالیست عقل عقلی شکل که باین قافیه بے تأیید الهی محل شأنه بے پرو و دیده و
 باید که در کمال این محانی نماید نور الهیست محل شأنه که حدیث یَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ اِیْمَانِہ بَانَ دارد

۱۰۶

که فهم این سرای فرمایند لا یجزل عطا یا مالک الا مطایا نوشته بودند درین بابست خاص از
جناب سرور علیه و علی اله افضل الصلوات و السلیمات مدعی خود فائز میبند
آنحضرت را نیز خود میبند و نیز عنایات و لطافت از حضرت مجدد الف ثانی که میامید و
چیزهای که در مراتب عروج و منازل نزول که مذکور میشود و سیمای شکو اعیاناً و صفو اعیاناً
همه بوضوح پیوست و خوشوقت ساخت اللهم زد هر چیز شسته بخت و رابطه معنوی
قوی تر بود و اخیر فیوض بزرکات بشیر نماید و بدعوات علی تر قیات فرماید مدار کار بر محبت
خصوص و طریق که نسبت با انعکاسی و انصباغی است مرید بر رابطه محبت که به پیر وارد بر و
ایام رنگ او بر آید و مجاذبه محبت اخذ معانی خفیه از باطن او مینماید که مع من احب
معیت هیچ دقیقه را نمیکند که نصیب محبت صادق نگردد هر چند محبت پیش نیست پیش هر چه محبت
میش جذب صفات پیش علی الخصوص محبت که با صحبت جمع شود که صحبت پیر نیز از ارکان و
شرایط این راه است و چون این طریق منسوب بصدیق اکبر است رضی الله تعالی عنه و آن
حضرت در محبت و فدویت بهیما بود و لاجرم او را در قرآن مجید نعمت یاد نمود و الذین معه
فرمود ما یأمرهم و ما صاب الله فی صدری الا وقد صببت فی صدری بکی و ما
فلک یا شئین الله تالیهما گردید و شرافت ثانی آتشین سر بلند گشت و از این طریق
نیز بر محبت آمد و این محبت معامله ایشان را از همه بیش برد

طریقه

مکتوب (۲۱۹) و وصه نوزدهم

بلا فصیح الدین در تعبیر واقعه و توجیه قول حضرت شیخ عبدالقادر قسیر که فرموده از مشرق
تا مغرب هیچ ولی از اولیا الله خفی مذنب نیست جز که بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله على الآيه و الصلوة و السلام على افضل نبيائه و على اله و على آله
و سائر اجدابيه اما بعد مکتوب مرغوب سید خوشوقت ساخت اظهار شوق و تعشش نموده بودند

بانی

موقوف بر وقت است لکن اجل کتاب امید است که آتش شوق مشتعل شود و ناره محبت بسوزد
 گردد و از ماسوی تمام برآند و طلب اعلی برساند اوقات را با بقی امور معمور دارند و در مضامین
 حق جل و علا بجان کوشند و توشه گور و قیامت آماده سازند جآیت الزا حفته تشبعها
 الذی اذ فتر جله الموت یحیا فیروزه آنچه در واقع دیده اند که برادر خود در شمار حلت نموده است
 می تواند که برادر خود عبارت از شیطان همزاد شما باشد و خود بودن او باعتبار آنست که در وجود
 و ولادت تابع شماست و مرگ او عبارت از عدم نظراست بر شما و ناسیدن او برادر خود
 اضلال اغواء و توجه شدن سرور کائنات علیه و علی اله افضل الصلوات و اکمل
 التحيات و اعزّه دیگر بنماز جنازه او کنایت از کمال مرگ و انعام خسران اوست میگویند
 که بر آن چیز چهار تکبیر گفتیم یعنی آنرا وداع کردیم و از آن خلاصی یافتیم مصحح چهار تکبیر روم
 یکسره بر سر چه است جو این جنود آن سرور صلی الله تعالی علیه و آله و سلم گویا برائے
 تبشیر و تهنیت شما بوده است بتیمم تخلص شما از شر آن لعین و سلامت ماندن شما از کید آن و
 نیز می تواند که ملازم برادر خود و قلب باشد و خود بودن او باعتبار آنست که قلب عالم اصغر گویند
 و انسان را عالم اصغر گفته اند آنچه در عالم کبیر است در عالم اصغر کائن است که انسان باشد و آنچه که در
 عالم اصغر است در عالم اصغر ثابت که قلب انسان بود و حلت نمودن او فناء اوست که مأمور است
 در صریح مؤتوا قبل ان تموتوا و نماز جنازه او عبارت از شفاعت است و حق او یا کمال
 فناء و حصول بقا و ترقی درجات مر او را بعد از فراغ از جنازه که بمسجی جامع در جماعت سلمانان
 و کمدی گویا کنایت از آن است که بعد تخلص از شر لعین و یا بعد از حصول فناء باقی است آن پیدا
 کردید که در عباد صالحین که باسلام حقیقی مشرف اند و در جنت وصال که مسجد کبیر است کنایه از آنست
 و امید که داخل فی عبادی و داخل جنتی محمد و اویدین سرور کائنات و مفر موجودات علیه
 و علی اله افضل الصلوات و اکمل التحيات و خواب واقعه شربان نیست که بصورتی که
 در دینه متورده و نند بهمان صورت دیده شود و هر صورتی که دید شود امید است که از نقل شیطان

مخصوصاً باشد لیکن باید دانست که وقایع و سننات بیشتر اند و غیر استعدا و دلالت بر حصول ندارند
چنانچه باید دانست که معامله از قوت فعل آید و از گوش یا غرض سرد و آنچه حضرت شیخ عبدالقادر عریض
فرمود که از مشرق تا مغرب هیچ ولی از اولیا را انداختنی نیست جز آنکه میتواند معنی عبارت
چنین باشد که امر و هیچ ولی از رجال الغیب جز آنکه نیست چه محال طلب جلال الغیب بوده است
موافق طلب او با و عن کردند الغیب عند الله عز وجل و السلام اولاً و آخراً

مکتوب دوم

بخدمت و زاد عالی درجات صاحب کمال و از شاه صاحب اوقار و ملکین شیخ سیف الدین محمد درین
آنکلام عروج و نزول و دقائق سیر مری و مراد می شمه از احوال بادشاه دین پناه مسلم که در کتب
الله الرحمن الرحیم الحمد لله و سلام علی عبد الوالدین اصطفی مکتوب شریف فرزند ارجمند
رسیده و سرت بخش گردید آنچه از اذواق و واجبه قلمی نموده بودند در اثنای راه از مزارات متبرکه که آثار
اشفاق و مهر بانیها مشاهده نمودید خصوص از مزار متبرکه حضرت خواجه اقدس میرزا که معامله کرده
نوشتید همه بوضوح انجامید و سرت بر سرت افزود نوشته بودند که نسبت این فقیر بنزول اهل بیت
علیه السلام تا اتم ظاهر میشود و این از شاد و وصول فیض خلق الله اثر آنست بهنگام عروج و نزول
روحی است جل و علا از خلق بیگانه و بیگانه است ماجر و مشقت و توجه نوح و بطایفه حیرت
و غیر مطبوع این معنی در اولیا و عزالت و غیر مروجین بیشتر است در اولیا و مروجین اهل عشرت که
کاسب عروج واقع میشود که چه غیر مروج را پسند آید تا نام است بخلق و مروج را که عروج واقع شود
آنقدر نیست چه ممکن با و آنکه او در مراتب نزول است آنچه نوشته اید که درین روز ما عروج
خاص واقع شده و راه وصول خود را در نهایت علو و تزیین یافت و حسن نصارت آن از بیان خارج
است و این مسلک مخصوص برادر آنست که میزد از اینجا قدم گامی نیست مطالعه آن سبب لذت
مضوی گشت آری مجوز از انقلاب محبت بر اهلیت با کشتان کشتان میرند و میدان بر اهلیت با کشتان

پای خود میرود از رفتن تا برن فرق بسیار است الله یختیق الیه من یشاء ویهدی للیک
 من یشیب در راه انابت چون پای خود رفتن است ریاضت و شقت بیشتر است و در راه اجتناب
 چون بره بدون است ریاضت و شقت آنقدر کم است ریاضت و اشیان احکام شرعی را پیروی
 سنت است و اجتناب از بدعت نامرضیه مراد از امیرند ریاضت کمند یانه و در راه خواهند
 گذاشت خوش گفت ع عشق معشوقان نه است و تیر و عشق عاشق باد و وصل طبع و
 نفیر و لیک عشق عاشقان تن زده کند و عشق معشوقان خوش و فیکند و آس و مرید که صحبت
 مراد آنقدر و فانی اشخ حاصل کند و شرایط صحبت هم آنگن بجا آرد سیر و نیز مشابه سیر مراد
 باشند و در نگارش خود محتاج شقت ریاضت نبود همان محبت شیخ را بر او باشد و کمالات او
 مستحق سازد مصرعه خاص کند بنده مصلحت عالم و محاب سول صلی الله علیه و سلم برکت صحبت
 او کمالات او رسیدند و از اولیاء امت سبقت کردند آنچه در احوال پادشاه و دین پناه سکه رتبه مرقوم
 نموده بودند از سران ذکر در لطائف و حصول سلطان ذکر و رابطه و قلبت خطرات و قبول کلمه
 حق و فی بعضی منکرات و ظهور لوازم طلب همه بوضوح پیوست شکر خداوندی جل شانہ بجا
 آورد و در طبقه سلاطین این نوع امور حکم عقاب مغرب دارد و حدیث آمده است من اخیی
 مننی بعد ما اُمیتت فله اجر مائتة شهید اللهم یددہ توفیقاً و طلباً و شوقاً و
 ترقیاً فی مکراتب قربک این درویش از آنچه وظیفه فقیر است از دعا و توبه فارغ نیست و صلاح
 ظاهر و باطن شان را در یوزه که باطن ایشان را به نسبت اکابر مرموریاید و امیدوار است که درین زندگی
 بقائے قلب مشرف شوند که درج اولی است از درجات ولایت و این معنی را در حق ایشان
 قریب الحصول بیاید مصرع بکریان کار باد شوانیت والسلام اولاً و آخراً

مکتوب (۲۶۱) و وصیه بیت و حکم

بسلطان وقت سکه رتبه و اظهار محبتها و روابطها معنویه و در بیان اذ انکی القلب من

الْفَقْدُ ضَيْحُكَ الرَّؤُومُ مِنَ الْوَجْدِ مِلْحَمُ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَوَّلَى مَا يَقْدَرُ مُحَمَّدٌ اللَّهُ
 بِسُحْنَانِهِ ثُمَّ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْإِلَهِ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ
 اللَّهِ مَتَى السَّاعَةُ قَالَ وَمَا أَعْدَدْتَ لَهَا قَالَ مَا أَعْدَدْتُ لَهَا إِلَّا أَنِي أُحِبُّ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ قَالَ أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ قَالَ أَنَسٌ قَدَارَ آيَةِ الْمُسْلِمِينَ فَرَحُوا
 بِشَيْءٍ بَعْدَ الْإِسْلَامِ فَرَحَهُمْ بِهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَفِي الْحَدِيثِ أَيْضًا عَلَى مَا نُقِلَ عَنْهُ
 مَعَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَصْحَبُوا أُمَّهُ اللَّهُ فَاصْحَبُوا أُمَّهُ مَنْ يُصْحَبُ مَعَ اللَّهِ حَتَّى
 يُوصِلَكُمُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَمَّا بَعْضُ كُتُبِنَا دُعا كَوَيَانِ مُحَمَّدٍ مَحْصُومٍ بَعْضُ بَارِيَا مَكَانِ حَضُورِ نَفْسِهِ
 كَيْفَ الْعَالَمِينَ ظَلَّ اللَّهُ عَلَى الْعَالَمِينَ حَضَرَتْ أَيْمُونُ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا اللَّهُ تَعَالَى
 بَرْهَانُهُ مِيرَسَانْدُ فَرْدَانِ مَالِشَانِ كِهْ اَزْ كَمَالِ غَايَتِ مِهْرَبَانِي مَرْقُومِ قَلَمِ غَيْرِينَ قُمْ شَتِ بُودِ خَوَاجِ
 مُحَمَّدِ شَرِيعَتِ بَخَارِي دَرِ اعْتَرَا اَزْ نِزْنِ رَسَانِيدِ وَفَرَايِ مِيوَارِ بِهْ تَشْرِيفَاتِ عَلَيْهِ بِنَوَاحِ قَدْ وَصَلَ
 إِلَيْنَا كِتَابُ كَرِيمُ كِتَابُ تَعْرِفُ فِي وَجْهِ عِبَادَتِهِ نَصْرُهُ التَّوَعِيمِ اَزْ فَوَاحِ اَنْ شَرَقِ
 وَطَلَبِ اِنْ رَاهِ هُوَ اِبْدَا اَنْ اَنْجَا اَمِيدِ وَارِي وَصُولِ اَنْجَا مِيهْ عَزِيزِ كَلَفَتِ هِتْ اَنْ خَوَاسِ
 دَاوْدَاوِ غُورِ قَالُوا اِذَا اَبْكَى الْقَلْبُ مِنَ الْفَقْدِ ضَيْحُكَ الرَّؤُومُ مِنَ الْوَجْدِ كَرِيمِ دَلِ
 اَزْ رَاهِ شَوْقِ وَطَلَبِ حَاصِلِ شَوْقِ اَزْ اَوَّلِ شَرْبِ اِفْتِ مَدُوحِ شَتِ اَنْدِ بِيَانِشِ اَنْسِتْ كِهْ لَطَائِفِ حَسَنِ
 عَالَمِ اَمْرِ طَلَبِ هِمَايِهِ وَتَهْنِشِ دَانْدِ وَبَعْضِ اَزْ اَنْهَا لَطِيفِ تَرَانْدِ اَزْ بَعْضِ دِيكَرِ وَبِهْ كَدَمِ كِهْ لَطِيفِ سَرِ
 بَعَا اَلْمِ غَيْبِ نَزْدِ كِسْرِ سِتْ وَدَرِ اَخِذِ فَيُوضِ اَزْ حَضَرِ تَابِ عَزْ شَتِ اَنْسِتْ سَبَقَتْ دَاوِدِ وَچُونِ لَطِيفِ
 اَزِ اِنْ لَطَائِفِ عَطِيَهْ وَارِ مِيوِشِ لَطِيفِ دِيكَرِ كِهْ نَزْدِ كِسْرِ سِتْ اَزْ اِنْ اِقْفِ كَشْتِ بِلَا نِ دِلْتِ شَتِ
 قَبِطِ مِيخُورِ وَوَرِ طَلَبِ اِنْ كُوشِشِ مِي نَايِدِ دَكِرِ شَوْقِ دَا مَكِيرِ اَوِ مِي شَوْدَا كِرِ بِيَجِ يَكِ اَزِ اِنْ لَطَائِفِ
 وَارِ دِيكِرِ رَوْنِ نِيَادِ هِمَا فَاغْلِ مِي بُونْدِ وَرَاهِ طَلَبِ سَنَدِ وَدِيوِ دِلِ كِرِ طَلَبِ لِيلِ سِتْ بَرِيَاتِ
 مَوْجِ قَلْبِ مَوْجِ رَا يَكِيدِ كِرِ نِسْبِ هِمَايِ وَاقْصَالِ سِتْ وَازِ يَافِ يَكِ دِيكَرِ وَاقِفِ وَارِ
 نَايَافِ اَقْلَافِ نَا اِنْ دَرِ طَلَبِ اِنْ دَاوَانِ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَآلِئِشْ كِهْ نَفِيزِ زَاوِدِ مَوْجِ نَظَرِ قَبُولِ شَتِ

و اثر محبت ب حصول انجامیده و از امر معروف منبری منکر که شیوه فقیر زاده است اظهار شکر و رضایت
نموده است شکر خداوندی جل شانه برین عطیه بجا آورد و بسبب از یاد دعا گوئی که دید چنانچه
است که با این طرأق بادشاہت و مدبر سلطنت کلمه حق تسلیم قبل قدم و گفته نامرک
مؤثر شود و بشیر عبادی الذین یسمعون القول یتبعون احسنه اولئک
الذین ھدہم اللہ و اولئک ہم اولو الکباب ھے اللہ تعالیٰ علی خیر خلقہ محمد و
آلہ اجمعین و بآرک و سلم

مکتوب دوم در وصیت دوم

بکما شرف الدین سلطان موسی در سر محوس شدن ملک مقام و علاج آن بسم الله الرحمن الرحیم
بعد الحمد والصلوة و تبلیغ اللعوات میرساند خال همه حل مستوجب حمدی الجلال
المسؤل من الله تعالی عافیتکم و استقامتکم ظاہراً و باطناً نوشته بودند
که وقت تحریر توجہ حال خود گشت مقام نمودار شد هر چند خواست که دخل نماید بیشتر نشود و اما
چون نمودار شد است و در شما خواست و دخل پیدا شد امید است که دخل شوید و حظه ازان را بگوشا
اگر خواهی و از دایره خواست از گری طلقه اصحاب ترقیات ایشان بر نگاشته بودند شکر
خداوندی جل شانه بجا آورد اللهم زد بیت آسمان بجز کن بهر زینے که در و بیکد
کس بیکد نفوس بهر خدا بشینند از محوس شدن عزیزے که بهر توجیه و تاثیرات عظیم بمر دم
روئے میداد رقم نموده بودند و ما بسبب نفس ایضا و زلت از کتاب گناه است علاج آن توجیه
انابت و توجیه پیرست یا انتفاع طلب شوق است علاج آن نیز توجیهات پیرست که از
برکت آن هم شوق طلب هم میرسد هم ترقیات ب حصول انجامد یا عدم مناسبت است تعداد
بغیر علاج آن نیز محبت و محبت تام است به پیر که از فوق نصیب یابد و توجیه و هم رانی پیر بکبر
آن از استعداد خود بالا رود و بجا و به محبت طلب معافی خفیه پیر نماید این سیر قمری است نه
طبعی یا خل در عقداست داین اطلای نیست همان سستی عقیده که ناسو نیست قوی ستر ادا و

تا اعتقاد تام و وفا فی الشیخ حاصل نکند ترقی صوت پذیر نیست و بجای دایمی گرفتار فقیر و نیازم
این تحریر توجه و تخلص آن عزیز کرد و تخلص او معلوم گردید امید که باز گرفتار حبس نگردد و اسلا

اولاً و آخراً

مکتوب (۷۲۳) و وصرت سیوم

بمشوخت مآب شیخ محمد یوسف گردیزی در قیصر و قلع او و ترغیب حلقه ذکر و صحبت با طالبان
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى تحية كرامی که
بدست طابعه اللطیف مرسول داشته بودند رسید مستر بخش گردید آنچه در واقع دیدید امید که این
غیر میان چو کمان یا قوس میوه بر داشته بر سر شما گذاشته است و شما آنحضرت را بر سر خود
سیرید و شما را کیفیت و حال شکر و روع داده است و لذت بهر سید که در کتابت مکتوب خود و ما
ظاهر افروض و برکات از ایشان بشمارسد و نسبت بیاید لیکن کسی که ایشان را بر داشته بر سر شما
گذاشته فی الحقیقه آن نسبت از آن کس است فلیعلم کانه ینفع جدّاً و در واقع دیگر که
دیدید امید حضرت خواجہ بزرگ و فقیر شما شمشیر و سپر و ادهیم و شما بران سپر تکیه ده داشته اید
شمشیر و سپر حرزست از دشمن پناه است از شر آن و تکیه در اعتقاد است بران فیلهای بسیار
با علم و تقار و قرنا و شریکیش پیش شما میرود و مردم بسیار جمع اند و همه منتظر شما اند و شاکست
بلوستان شما و درواری و رحمت شما لیکن خواب مخیر است و دست حق بختانه از قوت بغل
آرد و از گوش یا خوش ساند آنکه قرین تجیب حلقه ذکر را بر پا دارند و اهل طریق را سرگرم دارند
سودی و خنکی نصیب اعدا و باطل فکر و طالبان صادق صحبت دارند و بغیر ایشان بی ضرورت
نپروانند بیت با عاشقان نشین همه عاشقی گزین و با هر کس نیست عاشق با و مشوق قرین
و بطریقات اعمال پر دارند و طالب قیامت بودند من استوی یوماً فهو مغفور و احمه
- و ما افتاده را بدعا خیر یاد آرند و السلام و الا کرام

دو بیت

مکتوب (۲۲۴) د وصد بست و چهارم

بیت

بجوب علی ملتانی در شرح احوال سنجیده او: الله تعالی برابر کمال و کمال ترقیات و یاد
کتابت است که ارزاه محبت فرستاده بودند و احوال سنجیده مرقوم نموده رسیده خوشوقت ساختن شایسته
و توفیق و فناء با احکام مبینانه هر کدام و ظهور نمودن معنی تَخْلُقُوا بِأَحْلَاقِ اللَّهِ تَعَالَى
بر وجه کمال که نوشته بودند بوضوح انجامید اللهم زد و آنچه نوشته اند پس از آن کیفیت روئے
داد و ماهیت خود را با سبب از کان صلوة بختیج باز یافت و از کان مذکور و شوع را اجزائے
ماهیت خود ذوقی نموده این دید و این یافت محلی غالب است مطلقاً آن بسیار خوشحال
ساختن سبب است که این فناء و بقا که باز کان نماز بحصول پیوسته است وسیله وصول حقیقت
آن شود و محقق بصورت بهم آغوشی حقیقت رساند نماز معشوقی است و زیاده عالم غیب
حقیقت و از کف فوق همه حقائق است حدیث نفیس قَدْ يَا مُحَمَّدُ عَلَيْكَ السَّلَامُ فَإِنَّ اللَّهَ يُصَلِّیْ
ایمانیت بآن حقیقت بیت چکد مشک تر از دسم گران گیسو چنگ افند +
و دمسج از گریه ام گران مہ در کنار آید + وَالسَّلَامُ وَالْحَمْدُ لَكَ

۱۶

بیت

مکتوب (۲۲۵) د وصد بست و پنجم

۱۷

بسیات پناه میر محمد ابراهیم ولد شیخ میر در شرح حال و تَبَسُّمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صحیفه
گرامی رسید مستر بخش گردید از شوق ملاقات بر نگاشته بودند ازین جانب نیز اجبه اشتاق
دانند و حدیث نفیس وَآلَا إِلَهُمْ إِلَّا اللَّهُ شَوْقًا مِّنْهُمْ بر خوانند نوشته بودند که گاهی میباید
نورے در سینه بس روشن است و گاهی آن نور را در تمام انحصائے خود میباید چنان مخمل میشود
که گویا تمام وجود نور محض است آنچه بے هر فیض و نور که از عالم غیب برین کس میاید اول بر سینه
میاید که نقل علم و دانش است و موضع لطافت عالم افر که از قرب است بعالم قدس هر چند بعد

حصول کلمات نبوت و طاعت قربان فی عالم خلق میشود و عالم امر تابع او لیکن این قرب بود که
کمال است و قرب عالم امر خلقی و جمعی و بعد ورود بقدر سینه به سایر اعضا میرود و تمام وجود
را نور می سازد بآنکه گویم که مضغه قلبیه از عالم خلق است و محل آن سینه است پس سینه مخصوص
بجایگاه امر نشد چنانکه می نازل شد او من کان میتاً فاحیینه و جعلنا له نورا
یمشی به فی الناس الایة رسول الله صلی الله علی علیه و آله و سلم فهو النور اذا داخل القلب
انفتح فقیل هل لذلک علم یا رسول الله فقل علیه و آله الصلوة و السلام الخجافی
عن دار الفروید و التائب الدار النوریه من حدیث ائمه است بآنکه نور اول بر سینه فرستاده
از فی قصه اعمال و افعال و اقوال و نیات خود و خراب ابر یا فتن خود را مرقوم نموده بودند نیکست
این دید قصه قیامت اعمال را میفرایم و قبول نزدیکتر می سازد چه توان کرد و ضعیف مکن بیچاره قصه
است و ابر و خراب تر از عدم چه چیز خراب بود کلمات همه با بل آن عادت کل شیء بترجمه الی
اصحیه اللهم ادرنا حقائق الاشیاء كما هی نوشته بودند که شخصه از از صغیر است و حاجات
کاگرد نیست روزی توجیه یا بنیاب نموده و خود را از میان کشید متوجه آن مرض شدم بعد از توجیه
خفته طین مرض بهم رسید یک جزه از ارا در خود یافتم باز توجیه یا بنیاب نمود از ارا از فقیر هم طرف
شد واضح گردید و باقی اعتقاد نماند بمانند انا عند طین عبدی بی آنچه در باب فرزندی
الوالقاسم نوشته بوضوح پیوست الله تعالی جزای خیر داد و السلام و الا کرام

مکتوب دوم در سبب و شتم

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي هدانا لهذا
والصلاة والسلام على حبیبہ محمد وآلہ والنجاة مکتوب غروب سید
خوشوقت گردانید الله تعالی بجا فیت ویتقامت وارود مراتب قرب ترقیات کرامت فرمایید
بشارتے کہ ہنگام رخصت بشما گفتم ہوم الحال ہم کہ ملاحظہ مینمایاں معنی دشمن طالعہ میند و شمارا

مخدوگان آوار و آسرا در میاید بلکه بیشتر از سابق معلوم میگردد و سرتی و آن مقام بغیرم عداید
 اما داخل مقام فوق طرح نمیشود و فقیرین باب توجه نیست اید و باشد جواب انوله
 شمار امیان حضرت با تصویب فقیر نوشته است مطالعه خواهند نمود و فقیر خالی از ضعف نیست
 و کتابهای بسیار نوشته بودی و اینها را خود نتوانست نوشت بخالت راغب باشند و اوقات
 در این امور صرف سازند و از تکریم و قیامت فارغ شوند جاءت الزاجفة تسبعا
 الزاجفة جاء الموت یحدا فیریه ممل از دوستان مائے سلامتی خاتمه است و السلام
 علیکم و علی سائر من اتبع الهدی و التزم متابعة المصطفی علیه و علی الصلوات و البرکات

بیا

رویت	مکتوب (۲۷۷) دو صد و بیست و ششم	العلی
------	--------------------------------	-------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَدْ مَدَّ ظِلُّهُ الْعَالِي وَبَيَّانَ مَعَارِفِي كَتَلْعُقُ بَعْدَ اِدْوَاءِ بَسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَوَّرَ قُلُوبَ الْعَارِفِينَ بِذِكْرِهِ وَانْطَقَ السِّتْمُ بِشُكْرِهِ وَ
 عَمَرَ جَوَارِحَهُمْ بِحُجَّتِهِ وَسَقَاهُمْ بِحَبَّتِهِ شَرَابَ مَعْرِفَتِهِ وَاشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَ عَلَى آلهِ وَ أَصْحَابِهِ نَجْوَمِ الْهُدَى صَلَوَاتُهُ وَسَلَامُهُ مَا دَامَ آمِينَ أَبَدًا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ
 تَعَالَى كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَسَلَّمَ وَكَيْفَعَةً قَالَ لَيْبِدُ شَمْعُ الْأَكْلُ شَيْءٌ مَا خَلَا اللَّهُ بِاطِلَ مَا رَوَى عَنْ جَلِ عِلْمِ
 مَا لَكَ لَا تَشْتَعْنُ مَحْضَتِ بَاطِلَتِ عَنْ نَاقِدِ سِتِّ وَجُودِ آذَانِ أَعْدَمَتِ كَمَا وَانَ هَرِ
 شَرَفِ نَقْصَتِ وَجُودِ وَتَوَلَّجِ وَجُودِ زُصْفَاتِ كَمَالِ دُرٍّ وَ مُسْتَفَاوُ سَتَمَارِ زُتَبِهِ وَ جُودِ وَ بِرْتَوِ
 كَمَالَاتِ اوست تعالی پس غیر و کمال همه عائد به جناب قدس باشد و شر و نقص بتام عاجز بگویم
 مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنْ اللَّهِ وَ مَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ تَوَدَّ أَنْ يَزِيلَ عَنْكَ
 مَكْرَانَ كَمَالِ نَاقِدِ ذات خود را فراموش ساخته است و از تشریفات و تعزیراتی خود پیشتر به کمال است

وچند

بیا

عاریتی خود را خیر و کمال خلیل کرده است و مبدی آخرت دانسته و بنیاد و دراز برین بنیاد نهاده این
 بگذرد و عوی همسری بواسطه خود جل شانه پیدا کرده و رعونت و انانیت اماره ازینجا ناشی گشته
 عجب معامله است اصل که بکمال جمال بسته است در پرده است و از نظر پوشیده و ظل که منشأ
 نقص و ظلمت است خود را بهت بعنوان اصل هویدا کرده و بر نظر اربابان جلوه داده است
 پیری نهفته رخ و دیو در کثره و ناز و بسوخت عقل ز حیرت که این چه نوع عجیبیت و چون بسبب
 غایت سالک بر حدیثه ذاتیه خود اطلاع یابد و صفات کمال پرتو کلمات او قیمن نماید و
 این کلمات با درت پهل حواله کند و خود را که مزارت این کلمات بود خالی محض یابد و در عین
 صوف مینه بفنائی حقیقی مشرف شود و از انانیت اماره و ابر و اماره بتدریج باطمینان
 رسد این دامن غمت در حق او تمام شود و لمولوی قدس شوه بیت چون بدستی که ظلم
 کیستی و فارسی گردوی و در زبستی اما بعد فرمان عالی شان در انجلازمه پرتو نزول انداخته
 فقر جنیطار الطوبی بهت و شرف رسانید بیت از آمدنش چو گل شگفتیم و اهن دهن
 بهار فتم و از فصاحت نظم نگین گوش و بلاغت معانی و کلمات آن چه توان نگاشت
ع فی کل لفظ منته روض من المنی و فی کل سطر منته عقد من الدریه
 کیفیت سبق باطن را در کلمات فقیر زاده میش نوشت است بنظر عالی برآمده باشد ستماء و توجیه
 غائبانه ازین شکسته فرموده اند هر چند از راه دعا کوئی قدیمی سابقا هم اکثر بدعا و توجیه آن حضرت
 مشغول بوده درینولا که این قسم بهر بابها و خصوصیت در میان آمده خود جمع است بطریق معهود
 این سلسله علیمه در حق باطن را زود یاد کیفیت آن و استقامت و نصرت ظاهر نیز مقتضیات
 و هیچ وجه بتقصیر مضانداره از اینا که انبار جهان داری و حسن خاتمه اظهار رفته بود چون ازینجا
 از کرم خویش خوف درین باب عنایت فرموده است امیدواریم حاصل گشت این خوف
 کار مانع تعجب آسان میگردد و در حدیث آمده است لا یختم خوفان خوف الدنیا و خوف
 الاخره آدای خدمات و لوازم خیر خواهی فقیر زاده چون بنظر نظر عالی شده موجب حیات و شادمانی

باج

باج

باج

صالح محمد سیف الدین در الزام

امتیازا گردیده والحی که فقیرزاده که صاحب کمال صورتی متوسل به عزت و عدم احتیاط خویش
 و صحبت چندا نه سر نه داشت لیکن معجز خیرخواهی اورا برین معنی آورده است که بیاب برادر دینی
 که نیز کمالالت ظاهر و باطن آراسته است کرم فرموده بعد از سابقا هم حق صحبت بمشارالیه ام و امیر
 الحان بموجب اقر علی بیشتر از بیشتر خواهد گشتید برتی حقیقی است جل شانه خود و طلب میداد
 و در طلب خود میداد و خود را و فضل میکشاید مصرع از او شما بهانه بر ساخته اند
 آفتاب سلطنت و کوکبه محفل تابند و در خشتان باد

مجلس
در خرداد

دولت	مکتوب (۲۲۸) و وصیت و تم
------	-------------------------

بدست محمد یگ و فضائل نماز و در بیان آنکه لذت که در ادا آن مُوید بدست ابواب
ترقیات متفرج باد و کتابت شاہی در پی رسید خوشوقت ساخت آنچه از جمعیت نماز گردی
در ذکر و حلقہ یاران نوشته بودند نعمت غفلت شکر این نعمت بجا آرند و در از وی جمعیت آن
کوشند و ماندن آنکه در نماز خصوص نماز فرض مُوید بدلا اصالت نسبت مُشعرست و از انجام
کار مخیر نوشته بودند و افاضل کہ بنیت تکمیل فرائض کرده شود همان لذت می بخشد بعد از آن هر چند
میخواہد این نیت در فاعل دست نیسد و اگر تکلف بخصائیت میکند میجوای قوی می انجامد آئند
ملاکار بر فرائض است گو در فاعل آن نیت دست نیسد بیج فکر نکنند و در تکمیل نسبت فرائض
ولذت آن کوشند والسلام اولا و آخر

مکتوب (۲۲۹) و وصیت و نهم

خواجہ کلان خواجہ مزاری شبنوی پسرخواجه عوض مزاری بخاری در بیان آنکه ظل هر چه دارد از
اصل است لیکن از کمال و انانی اصل خود را فراموش کرده است و اصل واقع او اینست بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّهِ وَحَسْبِهِ الْمُصْطَفَى وَعَلَى

محمد بن عبد الله

١٧

دے مرقوم دیدہ است

اَللّٰهُمَّ وَافِعْهَا بِهٖ الْبَرَكَةُ الشَّامَةُ اَبَا بَعْدُ وَصَحِيحُهُ كَلَامِي اِنَّكَ جَنَابُ بَابِيْنَ دَوَلِيْنِ دَلِيْشِ رَسِيْدِيْ
 مُشْرِفِ سَاخْتِ سَلَامَتِ دِلْجَايَتِ بَاشْدُو بَر جَاوَدَه شَرْعِيَّتِ عَلَيْهِ وَنُكْتِ مَنِيَّتِ مُسْتَقِيْمِ وَنُزُوْلِ
 ظِلِّ بَاضِلِ آيِدِ وَانْزِلَافِ بَعْضِيْ كَرِيْمِ دُخُوْشِ كَفْتِ بِمِيَّتِ قُوْىِ زُوْجُوْ دُخُوْشِ فَاغِيْ دُفْلَتِ
 زُخْرُوْفِ دُخُوْشِ مَحَاوِيْ مَحْصُوْلِ مَلَايَتِ مُرْبُوْطِ بُوْصُوْلِ بَاسْمِ كَهْمُ دُتْعِيْشِ سَالِكِ سَتِ فَنَا
 دِلْكَ اَمِّ دُخُوْشِ ظِلِّ اَنْ اَسْمُ دُظِلِّ هِرْجِ دَاوَاغِيْ وَكَمَالِ حُسنِ جِهَالِ هِمْدِ پَرُوْشِ ظِلِّ سَتِ جُوْ
 دُشِجِ جِيْرِ سَتَقَالِ نَدَاوِ لِيْكَنِ ظِلِّ اَنْ كَمَالِ نَاوَانِيْ حُصْلِ خُوْشَاوَاوُشِ كُودِ سَتِ دُخُوْشِ فَنَا
 كَشْتِ دُكَمَالِ جِهَالِ اَنْ اَنْضِلِ سَتِ اَزْ خُوْدِ سَتِ خُوْدَا كَامِلِ مُنْبَدِ اَخِيْرَتِ تَصَوُّرِ نُوْدِ سَتِ رُغُوْشِ
 دَاوَانِيَّتِ پِيْدَا كُودِ دَاوَانِيْنَ رَهْگِزِ مِهْمِيْ شَرِكِ بُوْلَاوِىِ خُوْشْتِ بِمِيَّتِ پَرِيْ نَهْفَتِ رُخِ وَ
 دِيُوْدِ كَرِشْمِ كُوْنَا زَبِ سُوْخِ عَقْلِ نَجِيْرَتِ كِيْ اِيْنِ جِيْ لُوْجِيْ سَتِ دُچُوْنِ سَابِقِ غَنِيَّتِ دُرُودِ كَمَالِ
 وَجَالِ ظِلِّ هِيْوَا كُودِ دَاوَانِ كَمَالَاتِ فَاغِيْ رَاوُشِ بَاضِلِ پِيَا زُوْشِ دُورِ سَتِ فَاغِيْ خُوْدِ حُلْمِ
 وَبِيْنَا كُودِ دُخُوْشِ رَاكَلِ لَشْتِ يَا بِيَا زُوْشِ سَرِشْمِ سَوَاوِ سَتِ اِيْمُوْشِ شَرَارِ بَتَا مَاهِ اِيْمِيْ
 نَجَاتِ يَا بِلُوْشِ قُوْشِ سَرُوْ بِمِيَّتِ چُوْنِ بَدَسْتِيْ كِهْ ظِلِّ كَسْتِيْ دُفَارِغِيْ كُرْدِيْ دُزِيْسْتِيْ
 اَنْتِ عَا اَنْشَالِ دُوْشِ كَا زَا اَنْزَا بَطِيْلِ شَمَاشِ مَبَا زَانِ كِهْ جَانِشِيْنِ بَزْ كَا نَدِ دُجَاوُشِ رُوْضِ مَقْدَرِ
 مَسْعِيْدِ اِيْمَانِ بَيْنِ مَعَاوِيْ دَاوَاوِشِ بِيْ اَزِيْنِ مُشْرِپِ رُوْشِيْ كُنَا دَاوَاوَاوِشِ بَرَكَاتِ اَنْ مَوْشِيْنِ
 هِمُوَاوِشِ چِيْشِمِ اَبْظَاوِشِ رَاوِشِ وَازِ فَيُوْشِ وَاسْرَاوِشِ اَنْ جَاوِ اِيْمُوْشِ بِمِيَّتِ دِيْنِ دِيَاوِشِ بِلَانِ نِيْزِ
 اَمِّ كِهْ كِهْ كَا بِيْ سِيْمِ عَاظِفِ زَانِ دِيَاوِشِ اِيْدِ دُاقُوْهْ طَوِيْلِ كِهْ بَزْ كَا شْتِ اَنْدِيْكَ سَتِ اَنْزَاوَاوِشِ
 مَعْنُوِيْهْ مُنْجِرِ وَخَطَرِ سُوْالِ مَقْطُوْطِ قُرْآنِيْ هِمْمِ شِعْرِ اَزَاوِشِ اَجْتِمَاعِ حُلُوْشِ تَرَاوِشِ پِيَا زُوْشِ
 يَكْ لِيْكَنِ كُوِيَا اِيْمَايَسْتِ بِسَبْتِ خَاصِ اَنْخُسْرَتِ كِهْ مَقْبُوْسِ اَنْفَاوَاوِشِ اَنْ اَنْبِيَا سَتِ عَلِيْنِ دُوْ
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالْبَرَكَاتُ وَخَوَا جِ مَاشِمِ عَلَيْهِ الرِّحْمَةُ اَشَارِهْ بَاوِشِ نُوْدِ اَنْجَاكِ كَفْتِ بِمِيَّتِ
 بَشِيْرِيْ نَكْتِ يَسَاوِيَاوِشِ چِهْ اَعْجَاوِشِ كَايِنِ لَبِ هِيْمَاوِشِ وَشَمَارِ كِهْ اَزَاوِشِ نَمْتِ دَاوِشِ اَنْدِشَارِ
 سَتِ شَرِكِ بَاوِشِ دَاوِشِ بَزْ كَا نِ مَابَرُوْ قَاوِشِ وَنَمَاتِ چِنْدَانِ عَقْبَارِ نِهَادِ اَنْدِ مَحْمُوْرِشِ

که در بیداری روئے نماید خواب بیشتر استعداست جانے باید که آنکه معامله از قوت بفعل آید از
گوش باغوش رسد والسلام اولاً و آخراً

وینت

مکتوب دوم سیام

نیمه

بحاجی حبیب حساری و تغییر وقائع و منامات و با شرح احوال یاران او و مایه سبب ذلك
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعَمَائِهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَفْضَلِ
أَنْبِيَائِهِ وَعَلَى آلِهِ وَآصْحَائِهِمْ وَسَائِرِ أَحِبَائِهِمْ آمَنَّا بِكَ كَاتِبِ شَرِيفِ تَعَالَى يَدِ كَرِيمِهِ
مَسْرُوتِ مَخْشُ كَرِيمِ نَجْمِ انْزِمَاتِ وَقَائِعِ وَأَحْوَالِ خُودِ وَأَحْوَالِ يَارَانِ خُودِ وَأَهْلِ شَوْقِ وَارِزِ
وَمَقَاتِلِ كَسْرِ نَفْسِ خُودِ وَدِرِ قُصُورِ وَتَفْسِيرِ رُوَايَاتِ فَهْمِيهِ دِرِ بَابِ زَسَالِ فَنَشِ مِثْلِ الْكَافِرِينَ
وَالْبَصَائِقِ الْغَبِيْنِ دِرِ كُوعِ وَجَزَائِنِ هِمِ بَوْضُوحِ انْجَامِ دِرِ وَفَرَحِ بَرْفَرِ نَجْمِ دِرِ وَنَجْمِ دِرِ
كِه رُوزِ نَخَاطِرِ سِيدِ كِه بَا اِيْنِهْمِ نَفْتَكُو كِه خُلقِ كُستِ نِهَادِي يَارَانِ عَالِ تَوْجُونِ خُودِ شَرِيفِ
اَكْبُوشِ سِيدِ فَسَيْكَ فَيْنِ كِه اَللّهُ اِلَى اٰخِرِ اَلَا يَهْ بِسِيَارِ خُوشُوقِ مَسَاحَتِ وَامِيْدِ وَارِ كِه رُفِيْدِ
اِيْنِ كَلِمَةِ بُنَاكِدِ مَاعِ خِيَارِ وَبَرَكَاتِ سِتِ وَبَشِيرِ دَرَجَاتِ وَقُرْبَاتِ وَنَجْمِ دِرِ مَالِكِ شَمَارِ نَحْتِ
نَشْطَةِ اِيْدِ تَجْوِيْزِ بَادِ شَاهِي بِرِ شَمَا كِه دِهَانِ دِرِ مَعْنِ اِتْفَاقِ اُخُوْدِ وَهِمِ مَرُومِ رُؤُوسِ اُشْمَا اُودِ اَنْدِ
تَعْظِيْمِ مِيْنِ دِرِ مَبَاكِدِ مِيْدِ هِنْدِ وَشَمَا تَعْجِبِ مِيْنِ كِه اِيْنِ مُعَامَلَةِ كِيُوْنِ صِدْقِ اَمْتِ اَشْتِ بَاقِ اَحَالِ كِه
مُعَامَلَةِ مَنِ دِرِ مِيَامِ بِيَا سِ شَيْدِ اَسْتِ وَخُودِ اِلَا شَيْ مَحْضِ مِيَا بِمِ مَحْذُومِ اِيْجِ جَانِ تَعْجِبِ سِتِ
اِيْنِ بِيَا سِ اِيْنِ اَلَشَيْئِ مِيْفِيْدِ لِهْنِيْتِ مَعْنُوِي سِتِ هَرِ حِيْذِ مَحْذُومِ وَلا شَيْ تَرْطُوبِ كِمَالَاتِ وَحَرِيْتِ
اَزِ رِقِيْتِ وَتَخْلُقِ بَا خُلَاقِ كِه اَزِ حِلْمِ اَنْ مَلَكِيْتِ سِتِ زِيَادِ تَرْوِهَرِ جِنْدِ مِيَاوِسِ اَزِ اَظْلَامِ وَارِسْتِ
وَخَرِيَادِ شَاهِ كِه بِشَمَا عَقْدِ كِرْدِه اَنْدِ مِيْتَوَانِدِ كِه مَبْدِ اَتْعِيْنِ شَمَا اَسْتِ عَقْدِ بَسْتَنِ بَا نِ تَعْمُقِ شَدْنِ
بَا نِ فَنَاوِ بَقَا سِتِ بَا نِ چُونِ اَنْ مَبْدِ اَتْعِيْنِ جَزِيْسِتِ اَزِ جَزِيَا تِ شَانِ كَلِي كِه مَبْدِ اَتْعِيْنِ
بَغِيْرِ سِتِ كِه شَمَا بِرِ قَدِمِ اَوْ سِيْدِ لَاجِمِ اَزِ اَبْدِ قَرْنِ هَوَانِدِ كِه اِيْنِ جَزِيْ اَزِ اَنْ كَلِي رُطْبُو اَمْدِ اَسْتِ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله

را

مستول شده و آن شان گلی حکم بادشاه دارد بر جزئیات بی واسطه بواسطه خود در واقع دیگر که نوشته اند
 خود عریان شدید و عریان ساخته در آغوش کشید و بدن بی خود را بر من میالید و با هم
 جامه خواب خوابید و از آن بانهان با هم میگفتیم الخ بسیار خوب است و از مناسبت تانم مخیر و از
 نصیب یافتن آن سرزبان مشعر و آتق که برادر شما دیده است رسول صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
 او را در کنار کشید و اندو حضرت ایشان قدسنا الله بسبحانه کبیره از یک طایفه ایشان مخیر و از
 دیگر و فقیر زاد و سایر یاران فقیر هم همراه اندم خوشوقت ساخت امید که از بركات آن حضرت
 علیه الصلوٰه والسلام بهره تمام یابد طالعه احوال شالیه نیز خوشوقت ساخت و همچنین
 احوال طافح الله که نوشته بودید نیک و اصل است احوال یاران دیگر هم خوب است حق تعالی و تعالی
 روز بروز تر قیامت و آتق و آنچه حضرت ایشان در باب صعوبت غلبه از دقایق شرک خفی و عود
 نمون کلمه اثبات که در من کلمه نفی و اثبات است از همه براهات ایشان عدم یاقیت آن بحجاب
 مقدس یعنی بکلمه لا اله الا الله اثبات الوهیت خود میکنند و لا اله الا الله ایشان هم ایشان عالم
 است نه بان فروه علیا فروه اند و خود را ازین حکم استثناء نموده و نیز آنچه برین فقیر در حرم
 کعبه معطره رفته واده نوشته بودند و نیز اظهار نموده بودند که از آن من که این مبارک شکر و دیده
 میان خوف و رجاست و ترسان لرزان است نمیداند که از کلام طالع باشد سعادت آثار این پس
 و از بر رجاست و رجاست که در من ندارد و دانست که و پذیر نیست شمع لقد عصفت
 حیتة الهوی کیدی فلا طیب لها ولا راقی سمیت همه صبح وصل جیلان من شام امید
 که سیاه بخت مجرم شب من سحر ندارد و شبها زباید که خلیل دار علیه الصلوٰه والسلام از همه
 ماسوی و منافه و برانه لا ارب الا فیلین مترجم گشته از دقایق شرک دارد و متبیری گردد و
 قبله تو جبر را میریت ذلت تعالی ساخته بر بلبل در فشان آروائی و جنت و نجی للذی
 فطر السموت و الارض حنیفا و ما آنا من المسترکین این معنی را اکثر مردم بتمام معنی
 اما که که بحقیقت این عالم بر سر از دقایق شرک دارد حکم عقاب مغرب دارد و دیگر از آن خود

مکرر مینویسد و آنجا را خالی گذاشتن معقول نمینماید بجز حال اگر شوق غالب آید تا هفت ساعت بخوابد
بگفت بعد اقبال قلبت تجرین خود گرد و دماغت را بجا خود نصیب نمایند بعد استراحت و التکلام

عَلَمَ الْاَقْبَعِ الْاَهْلُ

مکتوب (۲۳۱) دوسری و حکیم

بمیرزا الطیف بخاری مددکنه سلطان در کار غیر مهمات نیست از بزرگان آمده است و در مقامات کفر و
ویر تصویر بنیم الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى خصوصاً
على سيدنا ابي عبد الله الخي صاحب قلوب قوسين اذ ادنى وعلى اله واصحابه بجموعهم الامم
وكتب شريفه تعاقب يكدمر رسيد سبب سرت گردید الله تعالى سلامت در و بر جاده شريفه عليه
وكتب سینه مستقیم کند و ابواب ترقیات را منفتح سازد آنکه قریب عجیب تر قوم نموده بودند که در
وقت زیارت بزرگان از جانب دیدن صبح چیز تازه فرو میگردد و کیفیت و حضوری حاصل میشود
لیکن نمیدانند که آن چه چیز است و خدا این افکار و برکات نسبت است که از بزرگان بشما میرسد شکرانه
بجا آید و قبول نماید و بر آن هلهل من میزند و مترحم باشد و آفته موور و رازش که دیده و نوشته آید
که چهار باب هست اول است و بعد از بیدار شدن از خواب خود را غرق فیض بافتید نیک و دشمن است
حق سبحانه از واقعه بوقوع آورد و از گوش باغوش ساند نوشته بودند که روزی از محقق و معارف
ایشان میگفت شت سخن از سلطان فرمودند شد رئیس مجلس سؤال کرد که تا حال باین اسم ذکر
مسموع نشده و در کتابها نیز بنظر نداده آیا این سخن اولیا سابق است یا غالب ایشان است محمد
سلطان فرمود در نقطه مانبان زرو شائع و ذائع است و ما از پیران خود شنوده آمده ایم مختص نیست
هر چه هست از بزرگان است خدمت شیخ عبدالقدوس که انا کار بر مشایخ هند بوده اند قریب زمان
حضرت خواجه انوار قدس سره را در آخر عمر استغراق و بنحوی برای نشان غالب شایسته چنانچه اکثر رو
در استغراق میبودند و اوقات نماز با و از بلند ایشان را بیدار میساختند بر آزار ایشان پرسیدند
خود مدلل بنده بسیار کوفتم سلطان فرمود که هر زمان غالب آید و ما از من میراید تر قوم نموده بودند

اگر ده سخا زیار آن خلفائے تورین ملک باشند گنجایش دارد که نصرت این حدود سیل دست خبر
 گرفتن طالبان حق بفرموده داشته اند ضرورت که از رنج مسکون خبر گیری خود و این مسکین
 خود را در هیچ شمار نکرده و پاک داشته می پندارد و بنابر آن با هر غیبت و اندر پرداخت و به شرکت
 مولائے حقیقی جلّت عظمت خود انیتواند منصوب است بیست من بهیم و کم ز بهیم هم بسیک
 و ز بهیم و کم از بهیم نیامد کار می حقیقی اوست تعالی و رنج مسکون جز آن همه در تحت تصرف
 اوست عزّ بزرگانه مصراع از ما و شما بهانه بر ساخته اند هر کس را به خواجگه که به توطئه یکبار
 دوستان خود فیض مند و کمال برساند آنکس را به صحبت او میرساند این با آنکس میرساند که
 اگر ما موثر بخیر شود و غیر است آن مان موافق آنرا ناکزیر است با جمله امثال با هم چنان دور
 از کار را سوگنج و ماتم حصیان شستن از همه چیز ضرور و واجب است و کوفه ملازمتی با فرامات
 شریعت ایم غلی را با و سپرد و مکرر است را که سبب فضیلت او بجا به چیست باید تربیت و اذکار
 اسم ربّک و بکمل اللّٰه تهذیب و درین ضمن هر که مناسبت دارد فیض خود ببرد و الا لا و لا کلام
 اولاد و اخرا

مکتوب دوصدسی دوم (۳۳۲)

در بعضی آنرا سر آنکه در شرح احوال که بخند و مراده عالی در شرح سیف المله والدرین ستمه برقم
 خود مانده ایم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و ان سال الخیرات میرساند
 مکتوب غریب که مستقرن اذواق علیه و اذواق ستمیه بود خوشوقت ساخت و بهیبت دل و
 راحت جان گردید نوشته بودند که با وجود نسبت محبوبیت و آنرا متعلقه آن جانب تمایل و ارشاد
 روز افزون است چهره روز افزون نبوده افضل محبوبان سرور دین و دنیا است و جانب ارشاد و
 تمایل می علیه و علی الیه افضل الصلوات و اجمع الخیرات از همه زیاده تر بود و مرقوم
 نموده بودند که بعضی اوقات بباشرت امور مباحه نزول واقع میشود و تا بان امور شتت نموده
 معامله تمیل زبون افتد بکار کتاب خص و مباهات تقویت جانب بشریت که مکرر تمیل است

در بعضی آنرا سر آنکه در شرح احوال که بخند و مراده عالی در شرح سیف المله والدرین ستمه برقم

در بعضی آنرا سر آنکه در شرح احوال که بخند و مراده عالی در شرح سیف المله والدرین ستمه برقم

میکند و از کتاب عزیمت و متحب پرورش جانب ملکیت نماید که باز نشاد کار ندارد لکن وجهه
 اولیای غیر مخرجین در محفل جانب ملک و ملکیت کوشش نمایند تا ملکات بشریت و وحی حظه
 ندارند و اولیای مخرجین تکبیل بر دو جانب میکنند و ملکیت را با بشریت جمع ساخته اند این کار
 بر او حق عمل و علامت اند شعر لا فی فی الوصال عبید نقضی و فی الجوزان مولى المولى
 بیت جبر که بود او محبوب ان وصل هزار بار خوشتر به منون حدیث است ان الله كما يحب
 ان يؤتى به ثمجة يحب ان يؤتى به خصية باید دانست که مباح که مرقون بیت صلح
 خود و نزل سقبات میکرد و در خصیت میشود توهم العلماء عباد الله شود و باشند علی
 الخصوص مبل که با خدا و تعالی بوقوع آید و در ارض و واجبات میگردد چنانچه این معنی بتفصیل از
 کتابت جلده ثانی حضرت ایشان واضح و واضح است نوشته بودند که در مجالس سلطانی طرفدار اسلام
 الاستار جلوه میدهند و مجرد و در محل بان محافل بروج و نزول خاص ممتاز میسازند بآل کمال
 از هر بقعه فیض فائز را مناسب آن بقعه اخذ نمایند و از هر زمین کمال مناسب آن زمین میگیرند
 نه مناسبت با مقامات فاست و زین را موافقت با مقامات بقا بقعه ایست بروج مناسبت
 دارد و بقعه نزول حرم که را مقامات جداست و حرم مدینه را فوض و کار و بار جداست
 هر خوش اسرار کات و درست و در احوال بندگان حضرت بر نگاشته بودند که از وسعت لطیفه
 اخفی و مناسبت تام بان خبر میدهند از مقام الله آن فو که را لطیفه اخفی اعلائے لطافت است
 و ولایت آن فوق سایر ولایات است و این لطیفه را خصوصیت است خاص بر کائنات و مفر
 موجودات علیه و علی الیه الصلوات و التسلیمات و البرکات فقیر نیز ایشان را مناسبت
 بطیفه اخفی در میابد و الغیب عند الله سبحانه

مکوتب (۱۳۳) دو صد سی و بیوم

بلا شاه مراد پیشاوری در غیب گاشتن بر توجبات بر طلب فیض بیکم قوم گردید بیکم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَتَبْلِغِ الدَّعَوَاتِ مِيرَسَانْدِ مَكْتُوبِ مَرْغُوبِ سَيِّدِهِ
مُسْتَرْتِ بَخْشِ گروید و بجایفت باشند و بر جاده شریعت علیه و سنتِ سنیه مستقیم بودند و از ظلِ اعلی
آیند و از اسمِ یحیی گرایند و بکار خود سرگرم باشند و در تعمیرِ باطنِ بجان کوشند تا راهِ ترقی مفتوح بود
و از سرگرمیِ یدلانِ خود نوشته بودند شکر خداوندی بَلْ شَانَهُ بَلْجَا آرند و توفیقاتِ بحالِ شان
بگمانند و در ترقیاتِ شان کوشند بیست آسمان بجهانِ پیرینه که در و یکد کس یکد نفس
بهر خدا بنشینند لیکن بکمالِ نعمتِ شریسی نمایند و خلوتِ راجب بودند که تکلیلِ دیگران
فِرْعَ کَمَالِ خُودِ مَتِ وَالتَّكْلَامُ أَوَّلًا وَآخِرًا

مکتوب دوصدسی چهارم

بِخَوَاجَةِ مُحَمَّدٍ وَفَاحِصَارِي مَرَارِجِ خَوَادِثِ بَارَادَةِ اَوْثَعَالِي وَتَعْمِيرِ رَاقِعَةِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَتَبْلِغِ الدَّعَوَاتِ مِيرَسَانْدِ مَكْتُوبِ مَرْغُوبِ مَحْضُولِ بَايْتِ آنچاز تفرقا
و حوادثِ روزگارِ مرقوم نموده بودند بوضوح انجا میدهند و ما همه از حق باید دید تعالی و کشفِ کاش
هم از سنجانه باید جست و اِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِصُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ اِلَّا هُوَ در کتابتِ سابق
دو واقعه نوشته بودند یکی پیغمبرِ خود را و در دیگر حضرتِ عیسی را علی نبینا و علیه الصلوات
السَّلَامَاتِ بسیار روشن و عالی است خشتِ ساخت و امیدوار گردانید و از واقعه دوم منت
شما بحضرتِ روحِ الله ظاهر میشود و علی نبینا و علیه الصلوة والسلام و حق سبحانه و تعالی از
برکات و انوار ایشان بهره در سازد و التَّكْلَامُ مُحَمَّدًا در کتابتِ خود نامِ فقیر را بالا دست از نام
حق بجل و علانوشته اید خوب واقع نشده است توبه بکنید من بعد چنین واقع نشود و ظاهرِ بطریق
سهو واقع شده باشد بهر حال توبه و انابت در کار است ابوابِ ترقیات مفتوح باد

مکتوب دوصدسی پنجم

بما قاسم پسر صوفی مغربی در شرح حال او کتابی که از راه محبت ارسال داشته بودید رسید
خوشوقت ساخت از تصفیه عناصر از بجم عموما و تصفیه عنصر خاکی خصوصا نوشته بودند ملاحظه
آن بسیار معطوف ساخت حالتی است پس شگرت و همچنین حالتی که در نماز رو میاید به اصل است
از حالت معراجیه است که خواص عباد را رو میاید به نوشته بودند که در ابتدا محبت حق را حاصل و حاصل
آن قدر مشاهده میکرد که از بیان خارج بود و الحال از محبت او را خود مشاهده میکنند مردم محبت با
بجای محبت و عدم محبت از نسبت اعتبارات است تا محاله در صفات و اعتبارات است
محبت را گنجایش است و چون از صفات و اعتبارات محاله فوق رود محبت و عدم آن ساقط
شود و در رنگ سائر نسبت محبت نیز در راه ماند و السلام

مکتوب (۲۳۶) دوصدی و ششم

بیر عثمان کولابی در حل سؤال او که در ابتدا ظاهر در رنگ باطن سرگرم است بعد از آن رفته رفته
سرگرمی سابق در ظاهر نمایانده بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد والصلوة و لا رسال
النجیات میرساند صحیفه شریفه که نامزد این مسکین نموده بودند رسید مشرت بخش گردید سلامت
و بعافیت باشند و بر جاده شریعت و طریقت مستقیم روند و از ظلم باصل آید و از لفظ بجنه
اگر آید نوشته بودند پیش ازین که در سکوت می نشستیم بحجب کیفیت و جمعیت در جمیع لطائف
حاصل میشد اکثر خدبها میشد که بشعور میساخت و شب روز ظاهر بکار معتقد بود و الحال که نسبتها
به کیفیت شده است و دل را به تعلقی از دنیا و آخرت بر وجه کمال پیدا شده است ظاهر در کار
بجای پروائی میکند و مستی مینماید بسبب حسیت بدانند در ابتدا ظاهر و باطن مختلط اند و از انوار و
برکات باطن ظاهر سیراب و بهر و است بنا بران ظاهر نیز در رنگ باطن با حضور و سرگرم است
چون باطن از ظاهر جدا نگردد و تعلقی از این گسسته شود و محاله از ابتدا بتوسط آید حضور
آگاهی باطن بظاهر کمتر میرسد کند لاجرم ظاهر اگر به پروائی نماید و مستی پیدا کند گنجایش دارد

مراقبه و غیر مراقبه

مکتوب دولیت مسمی و هشتم (۲۳۷)

بامان بیگ در آنکه از تفرقات صوریه از آنجناب مقدس موجب بناید شد و در تعبیر واقعہ کہ دیدہ
 بودہ بسم الله الرحمن الرحيم بعد الحمد والصلوة و ارسال التحیات میرساند مکتوب
 خرمین رسید خوشوقت ساخت از تفرقات دنیا دنی و کثرت قروض و بدسلوکی اهل خانه شکایت
 نموده بودند و از حق باید دید تعالی و تقدس و بعوض این امور از و بجانہ بناید موجب و باین علاقہ
 تفرقات صوریه را از اسباب جمعیت معنوی باید ساخت بیت در اهل غم دنیا غم معشوق شود +
 باوہ کفرام بود چمتہ کند شیشہ ماء را بر سر و از راه دانے رسید کہ از هجوم خطرات پریشا نم گفت بمقتضا
 الکدائد بکل شیء تخيط حن احاطه و شمول مطلوب معلوم است خطرہ را از اسباب فصل باید شمرده از
 موجبات فصل و پیوستہ نواب مشاہدہ مفتوح باید دشت و درون غفلت را مسدود این جواب هر چند
 بر قاعدہ توحید و اتحاد است لیکن علاقہ نقلیت اصالت پیچ جائزہ است از نظر اصل شایرہ
 و آنچه در خلیہ دیدہ اید کہ پیش فقیر بساط شطرنج پسین کردہ گذاشته اند و فقیر بشما میگویم کہ ہمہ مردم
 کہ حاضر نہ ہماہ ما شطرنج بازی کردہ اند احوال نوبت شماست بیا سیم ہماہ ما بازی کنید و حاضر نہ و در بازی
 کردہ اید کہ بیدار شدید و خود با بساط شطرنج بازی کردن بآن گویند عیال است از باختن و جود و شجرت
 در حق جل و علا یعنی در آن باختہ اند احوال نوبت شماست این باختن و عدت او و خلص است تعلقات
 بشری فاست از صفات آن شماسیت پارسا را مقام گرفت اند و است گفت او بدیدہ و ہر ہوا از من بیک با تم

این

مکتوب دولیت مسمی و نهم (۲۳۸)

دو بندہ

باجوہ

باجوہ

باجوہ

باجوہ

باجوہ

بشخ محمد باقر لایق و شرح احوال و کبریا گشته بود بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد للصلوة
 و از صال النجیات میرساند احوال بهر حال مستوی حیرت السؤل من الله سبحانه عافیتکم و
 استقامتکم ظاهر اوقایط از آنرا فقیر یک پنج است فرصت ظاهر نیست غایب الامر بهین بار
 بر دوشته بیرون برنده بنابر جمع حاضر میکنند آنرا فرصت گویند یا نه شمع کیتک تحلو و الحیوة
 هر یک کیتک ترخصه و الا نامر غصب کیتک الذی یبغی و بینک عالم و وینینی و
 بین العالمین خراب و کتایب شریف پند پی رسیدن زمین ساخت مرقوم نموده بودند که
 گاه گاه قسم دهم مقام رضای رضای انظر به خواست بر توانا در میگرد و دقیقه زیاده اعداد در
 از دیار این کیفیت نموده حق سبحانه و تعالی هر یک کامل بخدی گردانند باید دانست که این ضام مقدم است بر ضام
 دوم که ضام بنده باشد چه تقدم از انظر است پس برین تقدیر اگر این قسم ضام را قسم اول بگویند
 انسب بود گویند که در پیشانی شهر میگرد و چون پیشانی محل ظهور شقاوت و سعادت است میتوان
 که نور ایمان در پیشانی تشبیل بگویند و باشد و چون سینه محل علوم و اسرار است پس گویند که در
 سینه و سایر سینه مشهور است اشارت بود با حاطه نور علوم و اسرار رسیدن را از مشاهد برکات
 ما و مباحث کفضان عشره احکامات فی الیالی ختم قرآن مجید مشاهده اثار و طلعات بخود و مردم
 بخوار و کسب با هم جمیع صفات اول معلوم کردن خوشنویسی جناب نسبت بخود معلوم نمودن بشارت
 و مبارک ازین کس و مغرب از نوب سابقه و یافتن مناسبت با اسرار مشاهدات و مقطعات و
 و شب اخیر بحسرت و دواعی نمودن که نوشته بودند همه بوضوح بی حیرت و خوشوقت ساخت و در
 شوال که مکاشفه عظیمه دوائی و مکرر کر این خطاب جهت شنیدید که صریح خطاب بشما نمودن
 که این کلام شفا ما بوده و کان فضل الله علیک عظیم از خواندن این معنی و قهار و دوائی
 که چه نویسد اعلی آلاء داود شکو او قلیل من عبادی الشکوک آنچه از احوال یاران خود
 و ترقیات بعضی از ایشان و گرمی مجلس برنگاشته بودند بوضوح بی حیرت اللهم زد همیت
 آسمان بخند بر زمین که در و یکد و کس یکد و نفس بهر خنده بنشینند و السلام اولاً و آخراً

نقده

نقده

مکتوب دویست و سی و نهم

شیخ ابوالظفر راینوی در جواب کتابت و وثقه در بیان انوار و انوار و ضمه منوره حضرت محمد
 الف ثانی رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ با ذکر مجمل از احوال مقامات یاران حضور و اشعار کمال
 خود بِسْمِ اللہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ عَدَّ الْحَدَّ وَالصَّلٰوۃَ وَارْسَالَ التَّحِیَّاتِ میرساند صحیفه
 گرامی رسید خوشوقت ساخت خدای تعالی که بعافیت بوطن ملوف رسید و اوقات
 بجمعیت میگذرد و یاران سرگزنده و واردات و کیفیات گوناگون رویداد و بعضی عقد های قمیمه
 که از مکتب آرزو مائے حل آن دشمنان دین سفر حل شد لیکن تفصیل آن نوشتن شرح واردات
 و کیفیات ننمودید بهر حال همواره در ترقیات باشند و جمعیت و استقامت ظاهر و باطن معصوم
 گردند از غبار شوق ملاقات و شوق زیارت روضه منوره نموده بودند فقیر این شوق فانی و ناز
 انوار و انوار روضه منوره که همواره مستفیض و مستنیر بودند این درویش دلریش برکات و فیوض این
 بقعه مبارکه را چه تواند بیان نمود که از فهم و ویم آن مثال قاصر فهمان بیرون است مصراع
 لای از خیال برون در تو خیال کے رسد بخم ولایت است که در زمین ہند سبز گشت بہت و آب
 زمزم و کوثر تربیت یافته لاجرم رشک ہند و ولایت شدہ است و ثمرات و نتائج آن مفاہیل
 ثمرات و نتائج حرمین شریفین آمدہ و مجاوران و زائران و اوزین برکات بہرہ مند اند و ازین
 ثمرات مستمند مصراع ہنیکاً لآز باب التَّعِیْمِ نَعِیْمُهَا فقیہ تے است کہ بصنعت بنی
 گرفتار است و از کار انعم فروماند مع ذلک اہل طلب از اطراف و اکناف در رنگ مورخ
 میریزند بقدر طاقت باحوال آنہا پرداختہ میشود و آثار عظیم و شتر بردان پیدا میشود و شعلہ
 شوق و آتش شان افزاید و مریضہ میشود و تخلص علائق و ازادی اناسوی در اول قسم
 حاصل مینمایند خلی و گرفتاری نصیب این بیچارہ شدہ است فقر و ہجر و دوری بنام او برآمدہ
 چہ توان کرد بہیت ہجر کہ بود مراد محبوب از وصل ہزار بار خوشتر آید ہجر سبب وصل

مکتوب

مکتوب

مکتوب

جمع کثیر است و این دوری باعث قرب معصومی دیگران این خنکی و گرفتاری وسیله شوق
و آزادی خلق بسیارست فهم من فهم والسلام و لا و لا و آخراً

دوشد مکتوب دولیت و چهل (۲۸۰)

بمهر مرکب گشت خشی گرز بردار و ذکر احوال حافظ محمد صادق کابلی بعد الحمد و الصلوة
و ادنیال التیات میرساند که احوال بهم حال مستوجب حمد است انستون من الله سبحانه
سلامتکم و استیفاستکم ظاهر او باطن معلوم شریف باشد حقائق و معارف آگاه
اخوی اعز شیخ محمد صادق الاخص اصحاب و خلص آحاب این جانب است بلکه از راه ولادت
معصومی در خل فرزندان است بالکمال شمار و نه آن مهر و نموده شده است امید که یاران دوست
از صحبت مشارالیه مستفید و تنفیض خواهند شد والسلام علیکم و علی سائر من اتبع الهدی

دوشد مکتوب دولیت و چهل و یکم (۲۸۱)

بمحافظ محمد صادق کابلی در جواب کتابت او و در آنکه اجازت مقید باشخاص محدوده و خل خلافت
نیست الحمد لله و سلامکم علی عباد الله الذین اصطفی الله تعالی انواب ترقیت را بمو
مفتوح دارد و کتابت شریف که نامزد این مسکین نموده بودند بطالع متعج و سرور گردید و تعمیر
اوقات به تلاوت قرآن مجید برنگاشته بودند اللهم زد از تکرار کلمه طیبه ننوشتند از آن هم
خالی نباشند و یاران هم صحبت دارند و توجهات را از آنها دریغ نکنند و در آمدن آن احوال تمایزند
و هر جا که باشند راجعه را بدعا یاد دارند و باب اجازت اهل سپاه نوشته بودند که مردم گفتگو دارند و خود
آنچه شمار جواب آن مردم گفته اند سخن بهمانست بزرگان اهل ابد را که رنند و در صحبت آنها
می بینند این قسم اجازت مقید باشخاص محدوده داده اند که درین طریق علیه صحبت بشرط فنا
در یکدیگر به از غفلت است چند یکدیگر مشغول شده و بنشینند اولی است از آنکه تنها مشغول باشند چه

بدر

اجتماع فیض یکدیگر میسر می شود و این داخل خلافت نیست که از انحراف است و این قسم
خصت هم شرط با استقامت است بر شریعت و رسوخ بر محبت شیوخ و السلام

مکتوب دوم و صد هجدهم دوم

دو بیت

الله

نموده مزاده عالی از شیخ سیف الدین سَلَمَةُ اللهِ وَاَبْقَاةُ رَشِیْحِ اُخْوَالِ سُلْطَانِ قُوتِ
سَلَمَةُ رَبِّكَ بِاَوْكَرِ بَعْضِ مَعَارِفِ مُنَاسِبَةِ اَنْ بَعْدَ الْحَمْدِ وَالصَّلَاةِ وَازْ سَائِلِ الْبُحْتِیَاتِ
میرساند مکتوب مرغوب سید خوشوقت ساخت آنچه از احوال پادشاه دین پناه قوم نمود بود
همه بوضوح انجامیده طبقه سلاطین و اهل این نوع امور از غلبه روزگار است اَللّٰهُمَّ زِدْ سُلْطَانِکَ
چون صفات خود را بر تو صفات حق باید جلّ شأنه تجلی صفات بود و کمال این تجلی آنست که
این صفات را بحق جاهل باید و خود را که مرآت آن کمالات بود خالی محض باید و عدم صرف
بیند این زمان نه ذکر به بود نه توجه و حضور که بعد از حقوق کمالات جاهل این امور نیز عائد بان
جناب مقدّس میشود بعد از آن اگر ذکر است خود بخود دست و اگر توجه و حضور است هم خود بخود
عارف دین هنگام رخت بصحرای عدم کشیده است و از همه منتهیات بهی گشته این حالت بهر
بفناکے نفس است خوش گفت بهیت معشوق اگر چه گشت بهیجانه ماه ویران از اول است
ویرانه ماه نوشته بودند که سبب اقصیٰ خود را صفت علم یافته اند و میفرمایند که این صفت مبارک
بیشتر مناسبت یافته میشود از مطالعه آن حظها نمود نزدیک بود که رقص کند حق سبحانه از
برکات این صفت بزرگ بهر تمام عطا فرماید اِنَّهُ قَرِیْبٌ یُّجِیْبُ وَ السَّلَامُ

مکتوب سی و صد و سی و نهم

دو بیت

نیز بنموده مزاده با استحقاق شیخ سیف الدین سَلَمَةُ اللهِ وَاَبْقَاةُ هَامَةِ نَامِیْ اَنْ فَرْزِ نِکَرِ اُمّی
رسیده بهیت افزا اگر دید کتابت محبت الفقراء کامکار خان جوابی که مضمّن فوائد و نصایح

ضروریہ است نوشتہ فرستادہ است حق تعالیٰ تاثیر بخشید بصیحت گوش کن جانان کہ از جان دوست دارند + جوانان سعادتمند پندیر دانارا + وَالسَّلَامُ

مکتوب (۲۴۴) دوصد و چیل و چہم

دوست

بہ بخند و رخاں مدد کر بعضے اسرار کلمہ ماعند کلمہ ینفد و ماعند اللہ باقی + حامداً و
مصلیاً اللہ تبارک و تعالیٰ مشمولی لطف و عنایات خویش داشته بخدمت قویہ معنویہ کرم و
ممتاز و ارادہ استیلا و اخبار توفیق و حسن نشاء حق طلبی و خدمت و رعایت فرائے باب شد آن
مشفق بجا اختیار بران سار کہ بدعائے ظہر الغیب از دیادین امور بران باشد و توجہ علمیانہ
برائے ترقی در جہات صوریہ و معنویہ ایشان بر کار و مصراع از ہر چہ بود سخن و دست خویش
تمام ترین عبارات در سیر سلوک اہل شد این آئیہ کریمہ است ماعند کلمہ ینفد و ماعند اللہ
باقی + طالب صادق تازہ منتسبات ہی نگردد و وجود و سایر کمالات کہ بر تو کمالات است تعالیٰ
بہل حوالہ تمایذ و باجناب قدس سپار و با تو را لایزال بقایا بدست گریہ کوئے عشق ما
نشہ مشوی + شکرانہ بدہ کہ خون بہائے تو منم + شاہانے باید کہ در بجا از ارادین کریمہ عوامی
ناید و از عموم دو کلمہ ما کہ دران کریمہ واقع ست بہرہ ور گردد و اشتقاق پناہ شیخ محمد باقر کہ بجائے
فرزند است و کمالات صوریہ و معنویہ راستہ شکر گذاری اشتقاق ایشان را کہ نوشتہ بسبب
مسترت فقر اگر دید و با غیث از دیاد دعا گوئی گشت خدمت و رعایت درویشان باب اللہ
وسیله ترقی دارین ست و بسبب کشائش مشکلات دولت دارین مکمل و متصل باد + +

مکتوب (۲۴۵) دویست و چیل و پنجم

بخدمت مزادہ عالی درجہ صاحب کمالات صلی علیہ و علیٰ آسرار و معاملات بلند حضرت خواجہ محمد نقشبند
در جواب بعضے احوال و اوراق آن خدمت مزادہ کہ بزبان قلم با حضرت معروض داشتہ بودند با ایشان

حصولِ این اسرار عالیہ پسیم للہ العزیز الخیر الخیر الخیر الحمد للہ وسلم علی عبادہ الذین
اصطفیٰ انچہ از اذواق علیہ وواجب سنیہ وشمول عنایات و مواہب کہ در مادہ خود احسان
نمودہ اند و سرفرازی یافتن بآسرا رطلت و طغی شدن بالقاب بزرگ و شہادہ نمودن عجایب
غنیج و طلال و ملہم شدن بنزول بے کیف بعد از ان احسان این نزول در میان آمدن امور
کہ لا عین رأت ولا اذن سمعت کہ رنگاشتہ بودند ہمہ بوضوح پیوست و بسبب لذات
معنویہ گردید علو مرتبہ این اسرار را چہ بیان نماید کہ از حیثہ درک عقل و تصویر خیال بیرون است
من کہ یدقی کہ نیکو فقیر نزدیک باین چیز ہا در مادہ شما معلوم میکند و الغیب عند اللہ
تعلیٰ ہر چہ نوشتہ اید یا جمال نوشتہ ظاہر تفصیل را بمشافہ حوالہ نمودہ اید بل این نوع علم
بنوشتن راست نئے آید بلکہ یہ بیان ہم نئے در آید ہمان قصہ است کہ نوشتہ اید و یضیق
صدی و لا یبطل لسانی دیگر فقیر از عاوتہ و بارہ مرض شما غافل نیست و شفا
شمارے خواہد بلکہ مے بیند والسلام

مکتوب دویست و چہل و ششم

نیز در تصدیق بعضی اسرار لازم الاستتار مخدوم زادہ بر جادہ حضرت خواجہ نقشبند کہ بزبان
قلم معروض داشتہ بودند الحمد للہ وسلم علی عبادہ الذین اصطفیٰ چہ نویسد کہ از
مطالعہ رقمہ شریفہ کہ شمل بر الہامات عجیبہ القاب غریبہ و خطابات علیہ و تشریفات و
تکریات سنیہ کہ بآن ممتاز سر بلند شدہ اند چہ قدر خوشوقت و شگد ذکر دید و آنچه از اسرار
نعمت و محبت و تحقیق بآن کہ از اسرار لازم الاستتار است باجمال مرقوم نمودہ بودند و از
مشاہدہ احوال انوار و برکات این شہر مبارک و معاینہ نمودن فتح ابواب آسمانہا و ابواب
جنان ہمہ بوضوح پیوست اموریت کہ دیدہ عقل و فکر در درک آن خیرہ و در راہ ست جز بانوار
الہی و مایذات نامناہی بآن چہ نتوان برد احتیاج بتصدیق این فقیر ندارد مہم ذلک

تصدیق در تصدیق است و آنچه که دیده اید و تعبیر آن خواسته محتاج به تعبیر نیست از کمال مناسبت
معنوی خبر میدهم تا بجای رسید است که با اتحاد کشید و شرکت در معاملات پیدا شده و جهت
تأکید بفرمایا کفایت ناموده الهام باین معنی فرموده و السلام

مکتوب (۲۳۷) در وصیل و همت

نیز بنجد و مزاده برگزیده صاحب انرار مقامات علیه حضرت خواجہ شمسند سلّمہ اللہ و
ابقاء و نبی بشارت بحصول صحت بعد الحمد والصلوة ابواب ترقیات ہوا و مفتوح
با و واقعه کہ مرایب ترقیات معنوی خود میداد مبارک باشد شتاق استماع آنیم فقیر از دعا
و توجہ غافل نیست و ترقی باطن و استقامت ظاہر شما میروزہ مینماید و در بعضی اوقات
صحت و شفاے شما معان میشود و اطمینان برین معنی بحصول انجماد و انقباض عند
اللہ سبحانہ خاطر خود جمع دارند و صحت را بقین تصور نمایند العاقبۃ بالعافیۃ

مکتوب (۲۳۸) در نیست و چیل و همت

بنجد و مزاده بر جاده شیخ عبدالاحد در بشارت حصول مناسبت بعضی انرار و معاملات
بعد الحمد والصلوة نموده آید رقعہ شریفه رسید و ضامین دلکش آن دل نشین
گردید و اشعار رنگین آن مبتلون و ذوقین ساخت و در آشنائے این نوشن شما را سبقت
بمقام صباحت یافت بلکه نصیب از آن معلوم کرد و بعضی لوازم آن مقام شکرت در شما
مشاہد نموده و نیز مناسبت بمقطعات قرآنی مفہوم میگردد و هر چند ندانم کہ این مناسبت
از کدام بگذر باشد چه مقطعات کنایات از معاملات است ہر کہ اعمال حاصل است
مناسبت نصیب ہر چه گفته شود در حق او صادق است و الا مناسبت چگونه باشد و در آن
حیران است و مسموع نشده است کہ معاملات عبارت از چه چیز است تا اثبات و نفی آن

نمود آید و در باب شرائط یقین طلب بامرے یا عدم شرائط بیحکم نمیتواند کرد نہ در
مادہ خود و نہ در دیگرے ب یقین نمیداند کہ این فقیر اشتغال باین امر مرضیست یا غیر مرضی
و این تصرف در ملک او عزت شائسته و صرف وقت که عزیزترین اشیاست در پے حلق
چگونه است ازین مگر کباب دیدہ پُر آب است نوشته بودند کہ خود را از خاصان نمیدانم
کہ خاصا از اقرب عظیم باشد الخ ماین فقیر شمارا از خاصان مے شمرد و قرب شمارا بیش از بیش
مے فہمید بیشتر بر چہ بنویسند والسلام اولاد آخر

مکتوب دوم و صد پہل و سوم

بشیخ محمد باقر لاهیجی در جواب عریضہ او بحامد و مصلیٰ و مستلیم انا بعد میرساند
مکتوب شریف رسید بجهت افزا کردید کیفیت کہ در ناز عشار و دوداد و از مشاہدہ خواہش
از انظر و ظہور آثار آن در خود و نیز شنودن آواز بکرات از سینہ در ناز و تر کہ ما ترا میخوانیم
بوضوح بیوست اللہم زد حمدًا لله سبحانہ علی ذلک و علی جمیع نعمائہ
و السلام علیکم و علی سائر من اتبع الہدی

مکتوب دویست و پنجاہم

بحاجی شیخ محمد فضل اللہ در جواب عریضہ او کہ مشتمل احوال خود و احوال یاران خودہ بعد
الحکم و الصلوٰۃ و از سائل التخیلات میرساند مکتوب مرغوب کہ متعین واقعہ روشن احوال
پسندیدہ یاران بود و سید ستر بخش گردید حق سبحانہ ہمارہ در ترقیات و شتہ از کمالات
با تعلق بہر و کرد و یا لایان طریق ہمہ در ترقی باشند تو جہات را از ایشان مریدند و اینان
را فرمایند کمالات خود را و از ترقیات شان شکر بجا آرند و آنچه نوشته اند کہ ہمارہ مضی
در جد مصیبت بودم و واقعہ مے نیم گویا شب جمعہ است و نورے ساطع شدہ کہ از روز ہم روز

گشته و من شب قدر گمان برم الزمیک مبارک است و شب قدر معتبر بشب مهال است از بزرگوار
آن زیاده ازین چه باشد که نحمدت سرور دین دنیادان شب مشترک شدید و شهادت نبوت
و رسالت اوست الله تعالی علیه و آله و سلم داده اید و آنچه خود را بعنوان رسالت دید اید
و در عباد و رسل و خلایفیه علیهم السلام بیشتر کمالات رسالت نبوت است نه منصب
رسالت و نبوت که ختم یافته است والسلام

مکتوب (۲۵۱) دوست و پنجاه و یکم

در بیان طریق توحید و تصحیح به فقیر حقیر جامع این مکتوبات شریف حاجی محمد عاشور بخاری احمدی
معصومی نقشبندی التَّحْمِیْدُ لِلَّهِ وَ السَّلَامُ عَلَیْکُمْ اَیُّهَا الَّذِیْنَ اصْطَفٰهُ الْاَخُوْیُّ اَعْرَضَیْ مُحَمَّدَ عاشور سلام
عافیت انجام خوانند کتابی که از راه محبت فرستاده بودند رسید خوشوقت ساخت از اجتماع
یاران نوشته بودند حق سبحانه و دوستان از جمعیت وارد و راه ترقی بکشاید نوشته بودند که طریقه توحید
بن گفته محمد و ما توحید امر است ظاهر احتیاج بر بیان آورد هر روش که بدل خود توحید بشود بدل طلب
نیز بهمان روش توحید باید کرد و در طریقه یاران بشینند و خود را در میان بشینند و به باطن بزرگان مستوحش
باشند و در تمیز اوقات و نفی وجود بیشتر بجان کوشند و دوستان را بدعا یاد آرند و السلام اَوَّلًا

وَاٰخِرًا

مکتوب (۲۵۲) دوست و پنجاه و دوم

وَصَدَّ

اُرْسِلْ اِلَى الشَّيْخِ عُمَرَ الْحَضْرَمِيِّ فِي النَّصِيحِ وَالِدُ عَاءٍ عَلَى سَبِيلِ الْبَشَارَةِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
وَسَلَامٌ عَلَیْکُمْ اَیُّهَا الَّذِیْنَ اصْطَفٰهُ اَفَنَاكَ اللهُ عَرَّوَجَلْ عَنْكَ وَعَمَّا اَنْتَسَبَ اِلَیْكَ وَ
اَبْقَاكَ بِهٖ وَبِکَمَالَاتِ اَسْمَائِهٖ وَصِفَاتِهٖ وَهَذِهِ الدَّوْلَةُ الْقُصْوٰی لَا تَنْتَبِهُ لِاَیِّ
يَمْتَا بَعْدَ السُّنَّةِ وَلَا لِاجْتِنَابِ عَنِ الْبِدْعَةِ وَالرُّسُوْخِ عَلٰی حَبْثَةِ الشَّيْخِ وَالْفَهْمِ فِيْهِ
رَزَقَكَ اللهُ سُبْحَانَهُ هَذِهِ الْمَعَانِيْ ذَوَقْهَا لَشَوْقًا وَلَا يَمَانًا وَلَا حِسَانًا بِحُرْفَةٍ

سَيِّدُ الْبَشَرِ الْمُطَهَّرُ عَنْ زَيْغِ الْبَصَرِ

مکتوبہ
مؤثرات
مکتوبہ

مکتوبہ دولیت و نجات و سیوم

بخدمت و مزادہ عالی و درجہ جامع الکمالات بصورتیہ و لمعنویہ نعم الخلف محمد اشرف درامند و
نصائح نافعہ بالبشارۃ عالیہ در مشرب محبتیہ علی صاحبہا الصلوٰۃ والسلام والتحیۃ +
الحمد لله وسلام علی عبادہ الذین اصطفی مکتوب مرغوب محبت سلوب فرزندی
از شدی نور چشمی رسید خوشوقت ساخت و مضمون آن بوضع بیست احوال انوسیان شدند
اوقات را بوظایف طاعات و مراقبات محمودانند و از دال و ظلال با صلح مدلول حقیقی و فائدہ
و از علم بحیرت و از گفت بناموشی و از پوست بفر و از لفظ بمعنی گرایند خوش گفت بیت
تو می زود جو خوش فانی + رفہ ز حروف در معانی + ہر چند مطلوب حقیقی چنانچہ در لفظ معنی
و بیرون پوست و مغز است و اصل از ان و ولت نیز در نگار ظل در اہست و اصل و فرع
انہ سرے روز ہی + ہر دو مانند و حبیب کیسہ تہی + اما چون کسہ باہل این نسبت علیہ فی الجملہ
محبت و ارادت درست گردانند امید است کہ باندازہ آن نقاب از جمال این معنی با و بکشایند و خبر شجر
از ان مشرب عطا فرمایند و آنچه نوشته بودہ کہ خود را محمدی المشرب میا بمبارک است سعادت
آثار ارفیقہ نیز این معنی را بشنایم فہد ارت ربک و اسع المغفرۃ

مکتوبہ دولیت و نجات و جہم

بخدمت و مزادہ بر جوادہ عارف باشد شیخ صبغۃ اللہ در ترغیب تربیت طلبہ و رضاندی و خوان طریقی
فرزندی توفیق آتاری لا زالت کرامتہ و استقامتہ بحمیت باشد حمد اللہ سبحانہ و تہ
اخوی محمد صیف از شما بسیار رضاندند و رضاندی و خوان طریقی از نعم جلیلہ او بجنانہ است
در حدیث نفیس آمدہ است مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ یقین کہ پیشتر ہم در رضاندی

لہ این کتاب از نور خواجہ ابوالحسن محمد علی بکریہ نقل ہامد

۱۳۱۱ھ
۱۳۱۲ھ
۱۳۱۳ھ
۱۳۱۴ھ
۱۳۱۵ھ
۱۳۱۶ھ
۱۳۱۷ھ
۱۳۱۸ھ
۱۳۱۹ھ
۱۳۲۰ھ
۱۳۲۱ھ
۱۳۲۲ھ
۱۳۲۳ھ
۱۳۲۴ھ
۱۳۲۵ھ
۱۳۲۶ھ
۱۳۲۷ھ
۱۳۲۸ھ
۱۳۲۹ھ
۱۳۳۰ھ
۱۳۳۱ھ
۱۳۳۲ھ
۱۳۳۳ھ
۱۳۳۴ھ
۱۳۳۵ھ
۱۳۳۶ھ
۱۳۳۷ھ
۱۳۳۸ھ
۱۳۳۹ھ
۱۳۴۰ھ
۱۳۴۱ھ
۱۳۴۲ھ
۱۳۴۳ھ
۱۳۴۴ھ
۱۳۴۵ھ
۱۳۴۶ھ
۱۳۴۷ھ
۱۳۴۸ھ
۱۳۴۹ھ
۱۳۵۰ھ
۱۳۵۱ھ
۱۳۵۲ھ
۱۳۵۳ھ
۱۳۵۴ھ
۱۳۵۵ھ
۱۳۵۶ھ
۱۳۵۷ھ
۱۳۵۸ھ
۱۳۵۹ھ
۱۳۶۰ھ
۱۳۶۱ھ
۱۳۶۲ھ
۱۳۶۳ھ
۱۳۶۴ھ
۱۳۶۵ھ
۱۳۶۶ھ
۱۳۶۷ھ
۱۳۶۸ھ
۱۳۶۹ھ
۱۳۷۰ھ
۱۳۷۱ھ
۱۳۷۲ھ
۱۳۷۳ھ
۱۳۷۴ھ
۱۳۷۵ھ
۱۳۷۶ھ
۱۳۷۷ھ
۱۳۷۸ھ
۱۳۷۹ھ
۱۳۸۰ھ
۱۳۸۱ھ
۱۳۸۲ھ
۱۳۸۳ھ
۱۳۸۴ھ
۱۳۸۵ھ
۱۳۸۶ھ
۱۳۸۷ھ
۱۳۸۸ھ
۱۳۸۹ھ
۱۳۹۰ھ
۱۳۹۱ھ
۱۳۹۲ھ
۱۳۹۳ھ
۱۳۹۴ھ
۱۳۹۵ھ
۱۳۹۶ھ
۱۳۹۷ھ
۱۳۹۸ھ
۱۳۹۹ھ
۱۴۰۰ھ

ایشان خواهند که شید و دیگر چون جمیع مستورات از از باطل به شما مریط و اند خود را به نفع جمعیت داشته آن جماعه را سبب جمعیت گردند و احوال با نوسان باشند و الله سبحانه و الموفق

مکتوب (۲۵۵) ولایت پنجاه و پنجم

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام على سيد المرسلین محمد و آلِهِ واصحابه
 اجمعین ترقیات ظاهری و باطنی و عروجات صوری و معنوی ایشان از حضرت و به طاعت
 جل برانه سناکت نمود آید با جابت قرین با دجیمه جد که الا حید علیک و علی الیه
 الصلوات و التسلیمات و البرکات مصرع از هر چه میرود سخن دست خوشتر است +
 آدمی تا زمانه که گرفتار مادیات و دلت تعالی و ساحت سینه می به نقوش ماسوی مستقیق
 بر من باطن گرفتار است از قرب و تعالی دور و منحرف فکر از اله این مرض این فرصت سیر
 از این مهم است و علاج دفع این غلبت معنوی در غلبت قلبی از اعظم مقاصد از اله این مرض
 را مریط بیدار کشیده داشته اند و طهارت باطن را از لوث ماسوی منوط بیا و او تعالی گردانیده
 یا ایها الذین امنوا ذکر الله ذکر اکثر اوقات سجده بکوة و اصیلاً ذکر کثیر و قتی
 مستحق گردد که غلبت در قفای آن بود که درین لوح قایل است و مریط مرض باطن عزیز
 فرماید که لو اقبل مقبل علی الله مدة عمرة ثم اعرض عنه لحظت فكان ما فاتة اکثر
 میمانا که فکال این ذکر است که ماسوی مذکور از ساحت سینه رخت بر بندد و کوس حلت زند
 و از جمیع بایستنیها پاک و مصفا شود نه از شادی دنیا تا دن گردونه از غم آن غمگین بید که
 اگر بکلف اخطار ماسوی نماید میسر نیاید بواسطه نسیان که باطن را از ماسوی حاصل گشته
 و بدین این نسیان ذکر او سبحانه بایاد ماسوا مختلط است و هر چه دران شرکت غیرست ثنایان
 جناب قدس او تعالی نیست الا لله الذین الخالص قال الله تعالی و ذکر ربك اذا
 نسیت ل ماسوا تعالی اینحال ممبر نفاست و قدم اقل است بدین اه سیر الی شایخا با نجام

میرسد بعد از آن شروع در سیر فی الله و سیر در کمالات اسمائی و صفائی اوست تعالی این سیر
 سیر معشوق و عاشق نیز گویند چه عاشق درین موطن از سیر سیر گشته است به میت آینه صورت
 از سفر دور است مکان پذیرای صورت از نور است و کمالات این سیر مربوط بنشأ و اخرویست
 معاملات این نشأه فانیست نسبت به معاملات آن نشأه شتیجی بیش نیست حکم شنیده دارد
 نسبت به دنیا محیط پس نظر عالی همتان مقصود بر نشأه اخرویست و کمالات این
 نشأه مغتر و سیران بگردند از حال آن نورانی جان خبر دادند که کان رسول الله
 صلی الله علیه و آله وسلم و انهم انخزن متواصل الفکر با وجود این کمالات که
 او را علیه و علی الصلاة والسلام حاصل بود خورشید نبود و ازین نشأه انحراف نموده
 اللهم ارفعنی الی اعلى کویان رخت با خرت برود در آخرت ظاهرست که این خزن منافع
 خواهد شد نشأه الله تعالی چه آن موطن موطن خزن نیست موطن خزن دنیاست که به طاعت
 يعطیک ربک فترضه مؤید این معنیست و شرح معانی که با خرت معهودست از موت
 الموت جسم یومیل الجیب الی الجیب کریمه من کان یزجوا لقا الله فان احب الله
 کانت ایمانیت از آن روزه آن معامله اگر بعضی را در نماز که معراج مومن است و از دنیا
 گسستن و با خرت پیوستن است رود به گنجایش دارد و در حدیث شریف آمده است که هر وقت
 نماز جمعه در میان بنده و خداست محل علا مرتفع میگردد و ارحمن یا بیکل و قره عینی
 فی الصلوة نیز اشاره است بآن با جمله محل رضا و شادی آخرتست و محل درد و فقدان
 دنیا بهترین است این موطن در دوا نموده است و گواری نعم این ماده سوز و گداز آرامیجا در
 بے آرامیست سازد سوز و فصل اینجا طلبیدن دیار اذ کوه جستن است و آفتاب را در پشت
 آب دیدن این نشأه بیش از غرر نیست مر آن نشأه را هر قدر از فزونی رزاعت نمود آید
 توقع ثمرات بے اندازه است این دار و اعلم است و اراج در پیش است و وقت عمل حسرا
 طلبیدن بے حاصل است الا من اعطاه الله سبحانه ان له نیاة حکم اخریه فیمور

اَنْ يُرْسِمَ عَلَيْهِمْ مِنْ اَجْرِهِ الْمَعْدِي فِي هَذِهِ النَّشْأَةِ وَلَمْ يَنْقُصْ مِنْ اَجْرِهِ فِي الْاٰخِرَةِ
 كَمَا قَالَ اللهُ تَعَالٰى فِي ثَنَانِ خَلِيلِهِ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ وَآتَيْنَاكَ
 اَجْرَكَ فِي الدُّنْيَا وَآتَيْنَاكَ فِي الْاٰخِرَةِ كُنَ الصَّابِرِ الْحَيِّ سَيِّدِ الرَّجُلِ اِنْ لَمْ يَكُنْ كَارِشِبِ
 نَيْسِ دَرْجَتِ مُتَعَمِّلَانِ اِنْ هُمْ عَجَبِ نَيْسِ هَذَا ذَلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يُّؤْتِيهِ
 مَنْ يُّشَاءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ فَقَرِ اِنَّا اَخُو اَعَزِّى عَارِفِ اَكَاكِي مُحَمَّدٍ
 كَرِ اِنْ لَمْ يَكُنْ مُتَعَمِّلَانِ مَعَاكَ كَارِشِبِ وَازْ غُورِ دِي وَنَهْرِ سَيِّدِ اَهْلِ الشَّهِدَانِ شَدِيدِ وَهُوَ اَرَادَ
 اَوْقَاتِ اَوْصَرِ وَفِ طَاعَاتِ سِتِ وَبِوَاظِ قَلَّتِ اَسْبَابِ عَيْشَتِ وَكَثُرَتْ مَتَعَاتِ خَلْقِ
 مُتَشَوِّشِ اَوْقَاتِ مِيَا شَدِ چُونِ اِطَارِعِ اِنْ اَخْوَالِ اِنْ قَسَمِ مَرُومِ بَايْشَانِ كَرْمُ تَبِي وَهُوَ اَرَادَ
 قَرِ اِنْ لَمْ يَكُنْ مُتَعَمِّلَانِ مَعَاكَ كَارِشِبِ وَازْ غُورِ دِي وَنَهْرِ سَيِّدِ اَهْلِ الشَّهِدَانِ شَدِيدِ وَهُوَ اَرَادَ
 بِمَتَعَاتِ اِنْ اَوْ قَرِ اِنْ لَمْ يَكُنْ مُتَعَمِّلَانِ مَعَاكَ كَارِشِبِ وَازْ غُورِ دِي وَنَهْرِ سَيِّدِ اَهْلِ الشَّهِدَانِ شَدِيدِ وَهُوَ اَرَادَ
 چِه نَحْتِ سِتِ كَرْمُ وِشِ نَانِ اَزِ اِيْشَانِ بَخُورِ وَتَوْتِ اَنْ اَصْرَفِ مَعَادَاتِ

و طَاعَاتِ خُدا وَنَدِي جَلَّ سُلْطَانُهُ نَامِ
 وَالسَّلَامُ اَوَّلًا وَآخِرًا
 سَمْعُ مَجْدِ سَيِّدِ اَهْلِ الشَّهِدَانِ شَدِيدِ وَهُوَ اَرَادَ

قَدْ تَمَّ الْجُزْءُ الثَّلَاثُ مِنَ الْمَكَاتِبِ الْمُعَصِّمَةِ بِعَوْنِ اللهِ وَفَضْلِهِ وَمَنْعِهِ وَكَرَمِهِ
 وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى ذٰلِكَ وَجْمِيعِ نِعَمَائِهِ كَمَا يَنْبَغِي وَيَجْرِي وَيُليِهِ الْجُزْءُ الْاَوَّلُ فَالْثَلَاثُ اَنْشَاءُ
 اللهُ تَعَالٰى هَذَا مِنَ التَّرْتِيبِ الْمَعْكُوسِ الرَّجُوعِ مِنَ الْاٰخِرِ اِلَى الْاَوَّلِ وَالْاَشْتَغَالِ بِالْاَهْوَى
 فَالْاَهْمُ وَقَدْ اَفْرَغْنَا الْوَسْمَ وَالطَّاقَةَ لِتَصِحِّحِهِ وَتَفْقِيهِ وَكَانَ الْهَتْدَى لَوْ اَنَّ هَذَا اللهُ وَ
 صَلَّى اللهُ تَعَالٰى وَسَلَّم وَبَارَكَ اَفْضَلَ الصَّلٰوَاتِ وَالتَّسْلِيمَاتِ وَالتَّزَكَّاتِ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ سَيِّدِنَا
 مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اٰجَمِينَ وَعَلَيْنَا مَعَهُمُ رَحْمَتُهُ وَهُوَ رَحِمُ الرَّاحِمِينَ وَارْخُودُ عَوَانَا اِنْ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَآلِ الْعَبْدِ الْمُصَحَّحِ الْمَدْعُوبِ نَوْرِ اَحْمَدِ عَفَا اللهُ عَنْهُ وَعَنْ اَسْلَافِهِ
 وَعَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ نَسْأَلُهُ مِنَ الْهَجَرَةِ النَّبَوِيَّةِ عَلَى صَاحِبِهَا
 اَلْفَ اَلْفَ تَحِيَّةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اشاریه مکتوبات معصومیه

۸- ابوالقاسم (مخدوم زاده)

دوم: ۱۰۲-۱۲۱-۱۲۳-۱۲۹

سوم: ۲۲۵

۹- ابوالقاسم (بن محمد مراد لاهوری)

دوم: ۶۱

۱۰- ابوالعالی (میرزا)

سوم: ۱۴-۵۶

۱۱- ابوالمکارم

سوم: ۱۵۳

۱۲- ابومحمد لاهوری (ملا)

سوم: ۴۰

۱۳- ادریس (ملا)

اول: ۱۲۲

۱۴- اسدالله افغان

اول: ۵۰

الف

۱- آدم بنوری

سوم: ۴۰

۲- آدم تنبی (تنوی)

دوم: ۵۹-۶۳-۷۶-۷۷

۳- ابراهیم (خواجہ)

اول: ۱۷۳

۴- ابواسحق (حافظ)

سوم: ۲۲-۱۱۹-۱۹۷

۵- ابوالخیر شاه آبادی

سوم: ۷۳-۲۰۱

۶- ابوالفضل کشمیری (مولانا)

دوم: ۲۳

۷- ابوالفیض کابلی (ملا)

دوم: ۳۸

۱۵- اسد اشتر بیگ

اول: ۲۰۴

۱۶- اسر ایل (سید)

دوم: ۹۱

سوم: ۲۰۳-۱۱۶-۱۰۷

۱۷- اسمعیل (میرزا)

اول: ۲۰۹

۱۸- اشتر داد (میاں)

اول: ۵۸

۱۹- اشتر کھاسر بندی

سوم: ۱۰۴

۲۰- الیاس (شیخ)

اول: ۱۶۵

۲۱- امام الدین پجانی (شیخ)

سوم: ۹۲

۲۲- امان اشتر برهان پوری (میرزا)

اول: ۲۲۷-۷۶-۱۸۶-۲۰۵-۲۲۷

دوم: ۹۴

سوم: ۵۲-۷۰-۹۳-۱۲۶-۱۸۵

۲۳- امان اشتر نیرہ شیخ حمید بنگالی

سوم: ۳۳۷-۸۱

۲۴- امان بیگ برخشی

سوم: ۱۶۷

۲۵- امیر خان (سید)

دوم: ۱۰۰

۲۶- انور نور سرائی (شیخ)

سوم: ۱۳۱-۱۵۵-۲۰۴

۲۷- اورنگ زیب عالمگیر

اول: ۶۴ (شاهزاده)

دوم: ۵ (سلطان وقت)

سوم: (سلطان وقت) ۶-۱۲۲

۲۲۱-۲۲۷

ب

۱- (خواجہ محمد) باقی باللہ

سوم: ۳

۲- باقی بخاری (میر)

دوم: ۴۴

۳- بابان بیگ

سوم: ۲۳۷

۴- بایزید ابن بدیع الدین سہارن پوری

دوم: ۴۲-۴۳-۷۴-۸۰

۸۵-۱۳۹

سوم: ۱۰۸-۱۵۲

۵- بختاور خان

سوم: ۲۴۴

۶ - بدر بیگ سمرقندی

دوم: ۹۳

سوم: ۹۶

۷ - بدر الدین سرهندی

اول: ۴۰ - ۱۹۴

۸ - بدر الدین سلطان پوری

اول: ۳۵

دوم: ۴۸ - ۱۱۴

سوم: ۶۵

۹ - بدیع الدین (شیخ)

سوم: ۱۱۷

۱۰ - برخوردار کابی (مولانا)

دوم: ۱۰۶

۱۱ - بیگم جیو

سوم: ۸۹

پ

۱ - پینده محمد کابی

سوم: ۱۹ - ۷۲ - ۱۷۸ - ۲۰۲

۲۱۲

۲ - پیر محمد

دوم: ۹۰

ت

۱ - تاج الدین سبغی

سوم: ۷۰

۲ - تربیت خان (فوجدار جون پور)

(م ۱۰۹۵هـ)

اول: ۱۶۴

۳ - تیمور بیگ کولابی

سوم: ۸۲ - ۱۸۶

ج

۱ - جانان بیگم بنت عبدالرحیم خان خانان

(زوجه دانیال ابن اکبر بادشاه)

المتوفیه ۱۰۷۰هـ

اول: ۲۳ - ۵۴

۲ - جان محمد بیگ کولابی

دوم: ۱۳۳ - ۱۵۴

سوم: ۲۶ - ۷۸ - ۱۱۴ - ۱۳۸

۱۴۸

۳ - جعفر خان (حکمت الملکی)

سوم: ۹۴ - ۹۸ - ۱۱۱ - ۱۱۹ - ۱۲۳

۴ - جعفر (قاضی)

سوم: ۸۸

۵۔ جمال (مُلا)

سوم : ۱۵۰

۶ - جمال الدین (شیخ)

اولی: ۱۷۷-۱۸۱-

۷۔ - حال (شیخ)

سوم : ۳۰

۸۔ جُنیدِ حقی (شیخ)

دوم : ۱۳۷

2

۱۔ حاجی بیگ

سوم: ۱۰۹-۱۸۴-

۲۔ حافظ جیو

سوم: ۱۳۶

۳۔ حامد (ملا)

دوم: ۲۶

۴ - حبیب اللہ حصارى ثم بخارى (حاجى)

دوم: ۱۳۴

سوم: ۵۷-۱۶۰-۲۳۰

۵۔ حسن (شیخ)

اول: ۱۵۹

۶۔ حسن بیگ

سوم: ۱۹۹

۷۔ حسن علی پشاوری

اول: ۲۸ - ۳۹ - ۶۱ - ۶۵ - ۷۳ -

-۱۳۹-۱۳۵-۱۳۴-۱۲۵-۹۸

212-16A

دوم: ۱ - ۲

سوم : ۱۱۵

٨ - حسین المخلوئی الرومی

دوم: ۴۰

۹۔ حسین منصور (شیخ) جالندری

دوم: ۹۲ - ۱۰۹ - ۱۲۰

سوم: ۳۰ - ۳۵ - ۹۹ - ۱۳۰ -

٢٠٠ - ١٩٢

۱۰۔ محمد حمیدی

اول : ۱۹۲

۱۱۔ حیدر لاہوری (قاضی)

سوم: ۳۲

2

۱۔ خواجہ احمد (بخاری) المتوفی ۱۰۷۲ھ

دوم: ۳۲ - ۱۳۰

سوم: ۶۸-۱۰۹-۱۲۴-۱۳۲

۴۔ خواجہ یادشاہ بلخی

سوم : ۸۳

۳ - رعایت خان (فوجدار سیستان)

(م ۱۰۴۳هـ)

سوم: ۸۴ - ۸۶ - ۸۵

۴ - رفعت بیگ (میر)

اول: ۸۱ - ۴۰ - ۳۸

سوم: ۴۶ - ۵۲

ز

۱ - زین العابدین کئی

دوم: ۴۱

س

۱ - سجاوول (افزونده راجتی)

اول: ۱۹۴

۲ - سراندا زخان

سوم: ۱۴۵

۳ - سعدالله کابلی (صوفی)

دوم: ۱۳۵

سوم: ۵۹ - ۴۲ - ۲۶

۴ - سلیم یلچی (حاجی)

دوم: ۱۳۸ - ۶۰ - ۵۵

۵ - سید بی بی صاحبه

دوم: ۳۳

۳ - خواجه نرندی (شاه)

اول: ۱۲۶ - ۴۵

۴ - خواجه گدا

اول: ۱۴۴

۵ - خالد سلطان پوری

سوم: ۲۰۸

۶ - خلیل الله (ابن محمد سعید)

دوم: ۱۴۰

سوم: ۲۱۶ - ۱۹۵ - ۳

د

۱ - درویش محمد برکی جالندهری

سوم: ۵۵

۲ - دوست محمد بیگ

سوم: ۲۲۸ - ۱۹۰

۳ - دینار (خواجه)

اول: ۹۰ - ۱۰

ر

۱ - رجب علی

سوم: ۱۴۹

۲ - رشید آغا

اول: ۱۶۸ - ۱۸۴ - ۱۹۸

ش

۱ - شاه جیو

دوم: ۱۱۸

۲ - شاه محمد

سوم: ۹۰

۳ - شرف الدین حسین لاهوری

دوم: ۶۴-۶۵-۸۴

سوم: ۱۰۵-۱۴۴

۴ - شرف الدین سلطان پوری

سوم: ۱۳۳-۲۲۲

۵ - شمس الدین خویشتگی

اول: ۳۶

۶ - شمس الدین علی خلغالی (میر)

اول: ۲۳۲

۷ - شهزاد (نُلا)

اول: ۱۱۷

ض

۱ - ضیاء الدین حسین (اسلام خان)

(م ۱۰۷۴ھ)

اول: ۱۵-۲۴-۲۵-۱۶۹

سوم: ۱۲-۱۵

۲ - ضیائی موردی

سوم: ۶۷

ط

۱ - طاہر (نُلا)

سوم: ۱

۲ - طاہر بدخشی ثم چون پوری

اول: ۹۱

۳ - طاہر بیگ (میرزا)

اول: ۷۵

ع

۱ - عادل بیگ (پسر کامل بیگ)

سوم: ۱۳۵

۲ - عبدالاحد وحدت (شاه گل)

دوم: ۱۱۹

سوم: ۱۱۷-۱۲۸-۱۴۰-۱۶۸-

۲۰۵-۲۴۸

۳ - عبدالجلیل دہلوی (حافظ)

سوم: ۱۴۱-۱۹۱

۴ - عبدالحکیم

دوم: ۱۱۰

۱۶- عبدالسلام کابلی	۵- عبدالحمید برهان پوری
سوم: ۱۷۷	اول: ۷۷
۱۷- عبدالسلام (ملا)	۶- عبدالحی یثربی
دوم: ۲۰	اول: ۹۴
۱۸- عبدالصمد کابلی	۷- عبدالحالی بنگالی
اول: ۲۳-۸۳-۱۸۸	سوم: ۱۹۹-۲۱۵
سوم: ۳۱-۱۵۶-۲۱۴	۸- عبدالحالی (مولانا)
۱۹- عبدالقدوس (شیخ)	سوم: ۱۷-۵۶-۲۱۱
سوم: ۲۳۱	۹- عبدالرحمن بلخی (سلطان)
۲۰- عبدالغفار بلخی	سوم: ۴۱-۱۳۹-۱۴۵
دوم: ۵۶	۱۰- عبدالرحمن (برادر عرب بخاری)
۲۱- عبدالغفور (حافظ پشاور)	سوم: ۱۰-۴۸
اول: ۱۳۸-۱۵۷	۱۱- عبدالرحمن (میر)
۲۲- عبدالفتاح پسر میر محمد نعمان	دوم: ۷۰
سوم: ۲۵	۱۲- عبدالرحمن نقشبندی
۲۳- عبدالکریم (حافظ)	دوم: ۱۶
اول: ۳۴-۱۶۶-۱۶۷	سوم: ۱۲۹-۱۸۱-۲۰۷
۲۴- عبدالکریم (شیخ)	۱۳- عبدالرحیم (خواجہ)
سوم: ۳۷	سوم: ۱۱۲
۲۵- عبدالکریم (کابلی)	۱۴- عبدالرزاق (ملا)
دوم: ۱۴	دوم: ۳۶-۳۷
۲۶- عبداللطیف شکر خانی	۱۵- عبدالرشید (حافظ)
اول: ۹-۱۱۵-۱۶۰-۲۰۷	اول: ۱۹

۳۸- عبدالله بیگ (میرزا)	۲۷- عبداللطیف (ملا)
اول: ۲۵-۲۹-۵۷-۷۳-۱۰۴-	سوم: ۲۲۳
۱۱۶-۱۲۳-۱۳۷-۱۴۱-۱۵۴-	۲۸- عبداللطیف (همیشراذه خواجه محمد معصوم)
۱۸۲-۲۲۴-	سوم: ۵۳
۳۹- عبدالله کولابی	۲۹- عبدالله اسلام خانی
سوم: ۳۳-۴۴-۱۵۴-	سوم: ۸
۴۰- عثمان کولابی (میر)	۳۰- عبدالله نجفی کابلی
سوم: ۱۶۳-۲۳۶	سوم: ۳۷
۴۱- عثمان (میر)	۳۱- عبدالله پشاورى
سوم: ۱۸۱	اول: ۱۲۲
۴۲- عرب بخاری (برادر عبدالرحمن)	سوم: ۱۷۶
اول: ۱۵۵	۳۲- عبدالله (شیخ)
دوم: ۲۹-۶۶	سوم: ۱۵۲
۴۳- عزیزالله	۳۳- عبدالله کولابی
دوم: ۱۱۸	دوم: ۱۳۱
۴۴- عزیز (میر)	۳۴- عبدالله ملکندی (حافظ)
سوم: ۱۸۰	سوم: ۱۷۱
۴۵- عطارالله سورتی	۳۵- عبدالمنقدر
سوم: ۲۷-۸۸	سوم: ۸۱
۴۶- (سید) علی بارسه (نورالدین علی خان بن	۳۶- عبدالواحد
سید عبدالله بارسه) (م ۱۱۱۹هـ)	سوم: ۱۵۰
دوم: ۸۸-۹۵-۱۴۳	۳۷- عبدالهادی بدایونی
سوم: ۷۱-۱۱۳	اول: ۲۳۳

۴۷- علیم جلال آبادی (شیخ)

اول: ۲۸-۱۴۰

دوم: ۵۴

سوم: ۹۴-۹۵-۱۱۲-۱۳۱-۱۴۲

۱۴۷

۴۸- علی محمد (ملا)

دوم: ۲۰

۴۹- علی (میر)

سوم: ۱۸۱

۵۰- عمر الحضری

سوم: ۲۵۲

۵۱- عمر (میر)

سوم: ۱۸۱

۵۲- غایت الله (قاضی)

سوم: ۹

غ

۱- غازی سرستدی (مولانا)

دوم: ۱۸-۶۸

۲- غضنفر (میرزا)

دوم: ۲۱-۴۹

سوم: ۲۳

۳- غلام محمد افغان

اول: ۳۷

سوم: ۳۸

۴- غلام محمد فاروق

دوم: ۹

ف

۱- فاضل کابلی (ملا)

سوم: ۸۰

۲- فتح الله (ملا)

سوم: ۲۳۰

۳- فتح خان شیرپوری

اول: ۱۵۲

۴- فیض الدین

سوم: ۲۱۹

۵- فیض الدین (مولانا)

دوم: ۱۲۶

۶- فضل الله (شاه) برهان پوری

اول: ۱۰۷

۷- فضل الله (شیخ)

دوم: ۱۲۸

سوم: ۲۵۰

۸- فقیر الله بنگالی (پشته)

سوم: ۹۷

۹ - فقیر بامیر خان

سوم: ۲۱۲

۱۰ - فیض اللہ بنگالی

اول: ۲۲۳

۱۱ - فیض محمد فتح آبادی (ملا)

سوم: ۷۹

ق

۱ - قاسم (ابن صوفی مغربی)

سوم: ۲۳۵

۲ - قاسم پتتی

سوم: ۲۱۳

۳ - قاسم روپڑی (ملا)

سوم: ۵۸

۴ - قلیچ اللہ

اول: ۱۱

ک

۱ - کام گارخان

سوم: ۲۲۳

ل

۱ - لطف اللہ بن سیدرخان

اول: ۱۰۰ - ۱۷۶

۲ - لطیف بخاری (میرزا)

سوم: ۱۰ - ۱۶۱ - ۲۳۱

م

۱ - مہ جیو (مختصرہ)

دوم: ۱۱۳

۲ - مجدد الف ثانی قدس سرہ

اول: ۱ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵ -

۷ - ۷

۳ - محب علی (مثنائی)

سوم: ۱۸۹ - ۲۲۲

۴ - محسن سیالکوٹی (مولانا)

دوم: ۴۸

۵ - محسن کشمیری (مولانا)

اول: ۱۴۳

۶ - محمد (سید)

سوم: ۱۳۲

۷ - محمد (بن محمد طیب التہامی)

دوم: ۷۹

۸ - محمد ابراہیم (ابن میر محمد نعمان)

اول: ۷۸

دوم: ۲۸-۱۲۷	۹- محمدابراہیم (سید)
سوم: ۲۹-۱۷۰	دوم: ۱۲۸-۱۲۹-۱۵۰
۱۹- محمدابراہیم لاہوری	۱۰- محمدابراہیم (پسر محمد یعقوب)
دوم: ۱۱۶	سوم: ۱۵۹-۱۷۳-۱۹۲-۲۲۵
۲۰- محمد باقر فتح آبادی (ارادت خان)	۱۱- محمد اسحق (پسر محمد یعقوب)
دوم: ۶۹	سوم: ۱۵۹-۱۶۵-۲۲۶
۲۱- محمد باقر لاہوری	۱۲- محمد اسحق (سید)
دوم: ۴۷-۱۲۶	دوم: ۱۵۱-۱۵۲
سوم: ۱۱-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۱۷	۱۳- محمد اشرف (م سید)
۱۲۸-۱۵۰-۱۵۷-۱۹۲-۲۱۸	اول: ۲۲۹-۲۳۸
۲۳۸-۲۴۲-۲۴۹	دوم: ۱۴۴-۱۴۵
۲۲- محمد قربان پوری (شیخ)	سوم: ۲۵۳
سوم: ۱۳۵-۱۸۵	۱۴- محمد افضل (ابن بدرالدین سرمندی)
۲۳- محمد بیگ بلخی	اول: ۷۰-۱۹۴
سوم: ۸۴	۱۵- محمد افضل (خواجہ)
۲۴- محمد جان اکبر آبادی (حاجی)	دوم: ۱۱۸
اول: ۲۰-۲۱	۱۶- محمد افغان
دوم: ۹۷	اول: ۳۳-۱۷۱
۲۵- محمد حسین (حاجی)	۱۷- محمد ابن حافظ آبادی
اول: ۲۶-۱۵۳-۱۷۵-۱۹۹	اول: ۱۱۹
سوم: ۱۹۸-۲۱۵	دوم: ۱-۱۵۳
۲۶- محمد حسین کابلی	سوم: ۱۰۲-۱۹۶
سوم: ۱۳۶-۲۱۰-۲۱۱	۱۸- محمد ابن بخاری (میر)

۲۷- محمد حکیم ابن قاضی اسلم	دوم: ۱۰۵
اول: ۱۳۰	۳۶- محمد زاهد
۲۸- محمد ضیف (کابل)	سوم: ۱۳۲-۱۵۰
اول: ۱۴-۲۲-۴۷-۵۵-۷۹	۳۷- محمد زاهد (صوفی برق انار)
۸۶-۸۸-۸۹-۱۲۰-۱۵۸	سوم: ۶۱
۱۷۰-۲۰۱	۳۸- محمد زمان (پسر رعایت خان)
دوم: ۳-۶-۸-۱۰-۱۱-۱۳-۱۵	سوم: ۸۵
۱۷-۱۹-۲۰-۲۲-۲۴-۲۵	۳۹- محمد زمان (سید)
۲۷-۳۰-۳۱-۱۳۶-۱۴۸	دوم: ۱۰۷
سوم: ۳۷-۴۳-۷۷-۱۵۴-۲۵۴	۴۰- محمد سعید (م سنه ۱۰۷۰هـ)
۲۹- محمد خانی (میر)	سوم: ۱-۳-۲۰-۴۸
اول: ۴۸-۴۹-۱۴۷-۲۱۱	۴۱- محمد سعید سارنگ پوری
۳۰- محمد خان ورکی	دوم: ۷۲
سوم: ۱۵۸	سوم: ۷۴
۳۱- محمد خدلی (جذبی-خواجہ)	۴۲- محمد سیف الدین (م سنه ۱۰۹۶هـ)
اول: ۹۵	اول: ۹۰-۲۳۵
۳۲- محمد رضا (پسر رعایت خان)	سوم: ۲۲۰-۲۲۱-۲۲۷-۲۳۲
سوم: ۸۶	۲۴۲-۲۴۳
۳۳- محمد رضا (فضائل بیگ)	۴۳- محمد شاه (گربردار)
دوم: ۱۵	دوم: ۳۱-۴۵-۵۷-۱۵۵
۳۴- محمد رؤف کابل	۴۴- محمد شریف (حافظ) لاهوری
دوم: ۱۴۵	اول: ۱۳-۴۱-۱۲۲-۱۳۱-۱۳۲
۳۵- محمد زاهد جدید	۱۵۰-۲۰۲

۵۲ - محمد صالح کولابی	دوم: ۹۸ - ۱۴۶
اول: ۶۹	سوم: ۱۲ - ۱۳ - ۹۲
۵۳ - محمد صبغة الله (م ۱۱۲۱هـ)	۴۵ - محمد شریف بخاری
اول: ۶۳ - ۱۸۹ - ۱۹۶ - ۲۱۵ - ۲۳۱	دوم: ۱۳۶
سوم: ۲۵۴	سوم: ۶۹ - ۱۵۱ - ۲۱۴ - ۲۲۱
۵۴ - محمد صدیق پشادری	۴۶ - محمد شریف (حاجی) خادم
اول: ۱۸ - ۵۶ - ۵۹ - ۶۶ - ۸۴	دوم: ۵۳
۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۱۴ - ۱۱۶ - ۱۱۸	سوم: ۱۳۷ - ۲۰۶
۱۲۲ - ۱۲۴ - ۱۲۹ - ۱۳۳ - ۱۳۸	۴۷ - محمد صادق ابن نصیر فان (میرزا)
۱۳۹ - ۱۴۲ - ۱۴۶ - ۱۴۹	دوم: ۴۳ - ۴۸
۱۸۲ - ۲۱۴ - ۲۲۰ - ۲۲۱ - ۲۲۲	سوم: ۱۶ - ۴۷ - ۱۹۸ - ۱۹۹
۲۲۸ - ۲۳۲	۲۱۱ - ۲۱۵
دوم: ۱ - ۳ - ۷ - ۳۵	۴۸ - محمد صادق بخاری غم مدنی
سوم: ۷۵ - ۱۲۰	اول: ۴۴
۵۵ - محمد صدیق سرسندی (ولد محمد صالح قنایسری)	سوم: ۴۶ - ۱۱۰
سوم: ۷ - ۷۰ - ۸۳	۴۹ - محمد صادق پتینی
۵۶ - محمد صدیق کشکی (بدشتی) هدایت	سوم: ۱۴۳
(م ۱۰۵۱هـ)	۵۰ - محمد صادق کابلی (حافظ)
اول: ۵ - ۶۹ - ۱۶۱	دوم: ۱۱۷
سوم: ۹۱	سوم: ۲۴۰ - ۲۴۱
۵۷ - محمد صالح کابلی	۵۱ - محمد صالح قنایسری
دوم: ۱۲	اول: ۱۰۵
۵۸ - محمد طاهر (حافظ) سوم: ۱۷۹	سوم: ۱۰۳

۵۹ - محمد عارف	۶۸ - محمد کاشف
سوم: ۱۵۰	اول: ۸۲ - ۱۳۲ - ۱۷۲
۶۰ - محمد عارف کشمیری	۶۹ - محمد کاظم (پسر خواجہ محمد ہاشم)
سوم: ۵	اول: ۹۶
۶۱ - محمد عارف (حاجی)	۷۰ - محمد گل (گل محمد) مفتی پشادری
اول: ۲۱۳ - ۲۲۵	اول: ۲۱۲
سوم: ۱۲۸ - ۸۱ - ۷۲	۷۱ - محمد مہار پسر عبدالرحمن نقشبندی
۶۲ - محمد عارف لاہوری	سوم: ۱۲۹ - ۱۸۱ - ۲۰۷
دوم: ۵۰ - ۸۴	۷۲ - محمد محسن (حافظ)
۶۳ - محمد عاشور بخاری	دوم: ۶۷
اول: ۱۴۵	سوم: ۳۹ - ۱۳۸
دوم: ۳۴ - ۱۳۲	۷۳ - محمد معصوم
سوم: ۲ - ۸۲ - ۱۸۶ - ۲۵۱	دوم: ۱۲۵
۶۴ - محمد عبید اللہ (مروج الشریعہ م ۱۸۳۳ء)	۷۴ - محمد معین
اول: ۶۸ - ۸۵ - ۱۱۰ - ۱۳۱ - ۱۵۶	دوم: ۲۶
۶۵ - محمد فاروق (ابن عبدالغفور سمرقندی)	۷۵ - محمد معشوق طوسی
اول: ۶۰ - ۸۰ - ۹۹ - ۱۰۶ - ۱۰۸ - ۱۰۹	سوم: ۱۰۸
۶۶ - محمد فاضل	۷۶ - محمد مقیم قصوری
سوم: ۱۵۰	اول: ۵۱
۶۷ - محمد فلی	۷۷ - محمد موسیٰ
اول: ۶۲	سوم: ۱۷۹
	۷۸ - محمد موسیٰ (ملا)
	دوم: ۱۳۲

۷۹- محمد موسی بیگ کابلی	۸۸- محمد بادی (میرزا)	۹۹- مظفر (ابوالمظفر) برهان پوری
اول: ۷۱	دوم: ۷۰ - سوم: ۵۱	(م ۱۱۰۸هـ)
۸۰- محمد موسی خیری (جذبی)	۸۹- محمد با ششم کشمی	دوم: ۳۹ - ۷۱
اول: ۱۲	اول: ۱-۵۳-۲۰۶-۲۳۳	سوم: ۵۳-۹۰-۱۲۵
۸۱- محمد موسی گیلانی برهان پوری	۹۰- محمد با ششم (مربوب محمد ضیف)	۱۲۷-۲۳۹
دوم: ۵۸-۹۲	دوم: ۱۳- سوم: ۲۵۵	۱۰۰- مظفر حسین (میر)
سوم: ۵۳-۹۰-۱۲۷-۱۸۵	۹۱- محمد یحیی (شیخ) کابلی	دوم: ۸۶
۸۲- محمد منصور (میر)	اول: ۱۸۰	۱۰۱- مغل بیگ
اول: ۸۷- سوم: ۷۰	سوم: ۱۴۲ (نیرطیبه) ۱۶۹-۱۸۲	سوم: ۶۱
۸۳- محمد نعمان	۹۲- محمد یعقوب (شمیرخان)	۱۰۲- مفاتر حسین
اول: ۸-۱۷-۵۲-۹۷	دوم: ۱۱ - سوم: ۱۵۹	دوم: ۱۰۳
۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۴۸-۱۶۲	۹۳- محمد یوسف (خادم)	۱۰۳- محمد نریخان
۱۶۳-۱۸۴-۲۰۳-۲۱۷	اول: ۲۰۸	اول: ۲۱۶
۸۴- محمد نقشبند (م ۱۱۱۵هـ)	۹۴- محمد یوسف گردیزی (ملسانی)	۱۰۴- میان خواجه
اول: ۶۷-۱۱۳-۱۹۳	سوم: ۱۶۲-۱۸۸-۲۲۳	سوم: ۲۰
۹۴-۹۵-۲۳۷	۹۵- مراد قلی پشادری	۱۰۵- میان لشکری (ابن فخت بیگ)
سوم: ۶۳-۱۱۰-۲۲۵	سوم: ۲۰۹-۲۳۳	سوم: ۵۲
۲۴۷-۲۴۷	۹۶- مزاری نقشبندی (پیر خواجه عوفی)	۱۰۶- میان معقول
۸۵- محمد نقی (محمد نقی)	سوم: ۲۲۹	سوم: ۷۳
سوم: ۱۰۶	۹۷- مسافر (ملا)	۱۰۷- میر بیگ کولابی
۸۶- محمد وفا - اول: ۴۲	اول: ۷۲	سوم: ۱۴۹
۸۷- محمد وفا (سید حصار)	۹۸- مصطفی انگلی (حاجی)	۱۰۸- میر دهلوی (شیخ)
سوم: ۱۲۴-۲۳۳	دوم: ۵۲-۶۲- سوم: ۵۰	سوم: ۱۴۶

۱۰- نورمحمد بیگ	ن	۱۰۹- میرزا جان
اول: ۲۰۰	۱- نصیر خان	دوم: ۱۰۱- ۴۰۴
۱۱- نورمحمد پتی (سورنی)	سوم: ۲۱۱	۱۱۰- میرعماد
اول: ۲۸- ۹۳	۲- نظام کولابی (حاجی)	دوم: ۱۰۸
و	دوم: ۸۲	۱۱۱- میرزا گل بهاری
۱- ولی جتی (شیخ)	۳- نعمت الله (نلا- پشاور)	سوم: ۶۲
دوم: ۱۴۲	اول: ۱۳۶- ۱۳۹- ۱۵۱	۱۱۲- میرک شیخ
۲- ولی دادبرک	۴- نعمت الله بنگالی (سید)	اول: ۳۰- ۱۲۷
سوم: ۳۵	سوم: ۱۳۴- ۱۷۲	۱۱۳- میرک عباد الله
۵	۵- نعمت الله قادری (شاه)	(ابن محمد زاهد کابلی)
۱- همت خان (میر عیسیٰ؟)	۶- ابن عطار الله نارولی (المتوفی ^{۱۰۷۲})	اول: ۲۱۰- ۲۳۹
دوم: ۱۲۴	اول: ۲۷- ۷۴	۱۱۴- میرک عطار الله
۲- همت خان (میر عیسیٰ میر ابن)	۷- (سید) نوربکر یار الله سیف خان*	اول: ۱۸۵
اسلام خان بدخشی (م ۹۲- ۱۱۰۰هـ)	(م ۱۱۰۸- ۱۱۰۰هـ)	۱۱۵- میرک محمد (گنبد بردار)
اول: ۴۱۸	دوم: ۹۶- ۹۹	دوم: ۱۱۲
ی	سوم: ۴۵- ۱۶۶	۱۱۶- میرک محمد بیگ بدخشی
۱- یار محمد	۷- نور بیگ	سوم: ۴۹- ۶۰- ۲۴۰
اول: ۳۲	سوم: ۲۱	۱۱۷- میرک معین الدین
۲- یوسف (حاجی)	۸- نورمهر	دوم: ۸۹- ۱۵۶
سوم: ۶۸- ۶۹	سوم: ۱۸۲	۱۱۸- میر معصوم
	۹- نورمحمد	اول: ۱۶
	سوم: ۸۵- ۸۷- ۸۸	۱۱۹- میر مغول
	۸۹- ۹۰	اول: ۴۶

فهرست جدید کتاب طب جلد ثالث از مکاتیب خواجه محمد معصوم شیرازی

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
از ۱ تا ۵	خطبه کتاب -	۲۶	مکتوب پنجم در بیان طبیعت این	۲۶	مکتوب اول در ذکر اوزم شوق
۶	مکتوب اول در ذکر اوزم شوق	۲۷	قول مشایخ لایزاله الدائم	۲۷	مکتوب دوم در بیان آنکه فضل کل
از ۷ تا ۱۲	مکتوب دوم در بیان آنکه فضل کل	۲۸	و تعلیم طریقه علیه -	۲۸	عالم خلق راست و آنکه در تکمیل
۱۳	عالم خلق راست و آنکه در تکمیل	۲۹	مکتوب پنجم در ترفیع برکت	۲۹	و دعوت محبت رسول پر محبت
از ۱۴ تا ۱۹	مکتوب پنجم در ترفیع برکت	۳۰	مکتوب یازدهم در ذکر بعضی	۳۰	حق غالب میشود و در آنکه قول غایب
۲۰	مکتوب یازدهم در ذکر بعضی	۳۱	از نصاب ضروری و آنکه بعضی	۳۱	بزرگ که مقصود از سیر و سواک
۲۱	از نصاب ضروری و آنکه بعضی	۳۲	از اقسام اجازت و توفیق بر کار خدا	۳۲	آنست که استدلال کشفی گردد
از ۲۲ تا ۲۷	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۳۳	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۳۳	اجالی تفصیلی نسبت بآب و باران
۲۸	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۳۴	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۳۴	چگونه است آید و بیان آنکه عروج
۲۹	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۳۵	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه	۳۵	حقیقت محمدی و رسیدن حقیقت
۳۰	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۳۶	آماده کرده است -	۳۶	احمدی پیغمبر است -
از ۳۱ تا ۳۶	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۳۷	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۳۷	مکتوب سوم در ذکر مراتب یاد
۳۷	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۳۸	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۳۸	خود شیخ محمد سعید -
۳۹	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۳۹	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه	۳۹	مکتوب چهارم در بیان طریق
۴۰	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۰	آماده کرده است -	۴۰	ال الله خلاصه سیر و سواک
از ۴۱ تا ۴۶	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۱	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۴۱	و بیان فاد و بقاء لطائف عالم امر
۴۷	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۴۲	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۴۲	سفصل مناسبت لطائف عالم خلق
۴۸	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۴۳	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه	۴۳	با هر یک از لطائف عالم امر -
۴۹	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۴	آماده کرده است -	۴۴	مکتوب پنجم در شرح حدیث ارواح
از ۵۰ تا ۵۵	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۵	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۴۵	الشهادتی اجوات طریقه بر طریقه
۵۶	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۴۶	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۴۶	علا و صوفی و سیر الشبهات و احوال
۵۷	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۴۷	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه	۴۷	مکتوب ششم در بیان آنکه
۵۸	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۸	آماده کرده است -	۴۸	موانع و ادوائی که شکر نفس است
از ۵۹ تا ۶۴	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۴۹	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۴۹	مکتوب هفتم در شرح خبر برقی
۶۵	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۵۰	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۵۰	طریقه لا سوجود الاله -
۶۶	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۵۱	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۶۷	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۵۲	آماده کرده است -		
از ۶۸ تا ۷۳	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۵۳	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۷۴	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۵۴	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۷۵	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۵۵	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۷۶	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۵۶	آماده کرده است -		
از ۷۷ تا ۸۲	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۵۷	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۸۳	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۵۸	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۸۴	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۵۹	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۸۵	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۰	آماده کرده است -		
از ۸۶ تا ۹۱	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۱	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۹۲	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۶۲	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۹۳	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۶۳	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۹۴	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۴	آماده کرده است -		
از ۹۵ تا ۱۰۰	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۵	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۱۰۱	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۶۶	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۱۰۲	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۶۷	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۱۰۳	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۸	آماده کرده است -		
از ۱۰۴ تا ۱۰۹	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۶۹	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۱۱۰	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۷۰	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۱۱۱	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۷۱	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		
۱۱۲	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۷۲	آماده کرده است -		
از ۱۱۳ تا ۱۱۸	مکتوب شانزدهم در تذکیر	۷۳	مکتوب بیستم در سررشته عشق		
۱۱۹	مکتوب بیستم در سررشته عشق	۷۴	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه		
۱۲۰	مکتوب پانزدهم در بیان آنکه	۷۵	را نگاریم که حال یکدیگر را در آنچه		

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۶۴	مکتوب سی و نهم در بیان تفتیش	۶۴	فنا و بقا و در انکسار کار بفضل است	۶۴	علم و تیز زانگانش است و چو چاه
۶۵	و بجا و حقیقت اطمینان نفس را شهادت	۶۵	لیکن از اعمال ناگزیر است -	۶۵	بنیبات افتد جبل بک تیزی
۶۶	بنیبات خیر و امثال در انکسار	۶۶	مکتوب چهل و نهم در غفلت -	۶۶	افزاید و مذکر بعضی از اضلاع -
۶۷	قبولیات با غفلت علیه الصلوات	۶۷	مکتوب چهل و ششم در بیان انکسار	۶۷	مکتوب پنجاه و نهم در احکام عبادات
۶۸	پیرایه است زغال درین اوقات	۶۸	مستی حقیقی جز با غم نمی توان کرد -	۶۸	با کفاره احکام تقیید فضیلت حب
۶۹	بکبری است بیان نهضت عروج	۶۹	مکتوب چهل و هفتم در بیان فصاحت	۶۹	و بعضی در الدود و دعا که میگویند
۷۰	حالم در نفس مطهره و عناء صراط -	۷۰	طریق حضرت خوجا نایک با نچه	۷۰	که نقیض بد را بپوشد است بکس
۷۱	مکتوب سی و ششم در انکسار محبت	۷۱	حضرت محمد قدس سره بان مقامات	۷۱	مکتوب پنجاه و ششم برز ابوالحسن
۷۲	معانی بنیادیه در غریب طاعات	۷۲	در بیان طریق نفی و اثبات -	۷۲	در جواب کتابت و انکسار طلب
۷۳	عزیز انکسار و از سر و سلوک	۷۳	مکتوب چهل و هشتم در بیان بکات	۷۳	شوق صحبت نوده بود و یادگر بعضی از
۷۴	پیری و در بیان غریب طاعات	۷۴	و نیز در تخریب دوم حفظ نسبت	۷۴	احوال شیخ عبدالحق و ختم مکتوب
۷۵	مکتوب سی و هفتم در تخریب طلب	۷۵	مکتوب چهل و نهم در بیان انکسار	۷۵	بحدیث جلیل القدر -
۷۶	حق جل و علا -	۷۶	طالب اباید طلب حقیقی را و راه	۷۶	مکتوب پنجاه و هشتم در تخریب قانع
۷۷	مکتوب سی و هشتم در تخریب و احوال	۷۷	آفاق و انفس جوید -	۷۷	مکتوب پنجاه و نهم در تخریب
۷۸	خفای الله شوق و بقا بالله شود انکسار	۷۸	مکتوب پنجاه و نهم در صیحت کتب	۷۸	بقا بملایه تلخیص اصالت است و
۷۹	مطلوب پیشه فایده و در حقوق	۷۹	المیه و تفقد احوال او -	۷۹	مسائل بنیبات افتد و احوال طاعت
۸۰	مکتوب سی و نهم در شرح احوال	۸۰	مکتوب پنجاه و نهم در بیان انکسار	۸۰	فنا و بقا انقطاع پذیرد در بیان انکسار
۸۱	المیه در بیان انکسار دوم یافت مطلوب	۸۱	طالب حدت را اثر کثرت ماکور	۸۱	و در جواب راه است نذبات و در بیان
۸۲	منصور النفس است و در حضرت	۸۲	و تخریب بر اتم است و چون	۸۲	بعضی از کمالات صلوایه -
۸۳	محمد قدس سره بیرون النفس -	۸۳	از بدعت -	۸۳	مکتوب پنجاه و نهم در تخریب انکسار
۸۴	مکتوب چهل و نهم در حدیث زائیه	۸۴	مکتوب پنجاه و دوم در تخریب	۸۴	المیه و تبصیر قانع و بعضی از
۸۵	مکتوب چهل و نهم در غریب	۸۵	اعراض از خود و اقبال با صل	۸۵	حضرت صدیق اکبر -
۸۶	کسب راضی حق جل و علا -	۸۶	و حصول تهلاک و نیستی تا بقای اتم	۸۶	مکتوب شصتم در بیان انکسار هر چه
۸۷	مکتوب چهل و دوم در جواب قانع	۸۷	بر آن ترتیب شود -	۸۷	دار و ستفا و از اصل است -
۸۸	مکتوب چهل و نهم در تخریب	۸۸	مکتوب پنجاه و سوم در شرح قول	۸۸	مکتوب شصت و یکم تخریب که مکتوب
۸۹	خود باید دانست -	۸۹	لا یرک الله الا الله و بیان انکسار	۸۹	دید و بود -
۹۰	مکتوب چهل و سوم در بیان حواش	۹۰	بکلام مجید از آثار این نیست	۹۰	مکتوب شصت و دوم در جواب جل
۹۱	باراده و احوالی و عدم تلون آن	۹۱	مکتوب پنجاه و چهارم در بیان انکسار	۹۱	مشهد مکتوب بر کلام حضرت محمد
۹۲	مکتوب چهل و چهارم در شرح کمال	۹۲	تا معالیه سالک بغایت و اهتمام		

صفو	مضمون	صفو	مضمون	صفو	مضمون
۱۱۴	مجدد قدس سره و نحوه در جواب سئوال مستزاد که مدعی رعیت آورده اند و نیز در جواب اعتراضی که بر عیار کتاب کرده	۱۱۴	مکتوب هفتاد و یکم در بیان کمال محبت و وقایع آن -	۱۲۶	مکتوب هشتاد و دوم در بیان سلطان که حصول رعیت حاصل که فوق آنست ترغیب نفی مراد -
۱۰۴	مکتوب شصت و سوم در جواب کتاب مکتوب الیه که مشعر از زنا و بیگانه گم بوده	۱۱۵	مکتوب هفتاد و دوم در ترغیب لشوق نباتات حرمین شریفین -	۱۲۷	مکتوب هشتاد و سوم در بیان اهل دنیا و ترغیب بر تمیز اوقات -
۱۰۵	مکتوب شصت و چهارم در اظهار انتقاد بر ضعیف حدس آن صورتی صریح	۱۱۶	مکتوب هفتاد و چهارم در بیان لطائف عالم و بقیان و فرق بینا	۱۲۸	مکتوب هشتاد و چهارم در ترغیب بر طاعات و تحصیل نیستی -
۱۰۶	مکتوب شصت و پنجم در بیان علیه سلم و در بیان اذکار و اعمال که مناسبت هر کدام از اولایات است و	۱۱۷	مکتوب هفتاد و پنجم در بیان بیان آنکه توحید هژوی وجودی نفی بود	۱۲۹	مکتوب هشتاد و پنجم در بیان موجب نیات منوی است -
۱۰۷	کمالات نبوت فوق آن از اولایات بقایات که ترقی در آنجه و طابعها نیست بلکه فضل محض با محبت است	۱۱۸	مکتوب هفتاد و ششم در بیان ساکت یا نه در بیان تجلی ذاتی متعالی	۱۳۰	مکتوب هشتاد و ششم در بیان مکتوب هشتاد و ششم در ترغیب بر محبت شیخ و اشارت یعنی یاد کرد و
۱۰۸	مکتوب شصت و ششم در اظهار طاعات ایما و پیروی بر کاتر منوره حضرت محمد ائمه ثانی رح -	۱۱۹	مکتوب هفتاد و هفتم در بیان مطلوبه ای افاق و انفس -	۱۳۱	مکتوب هشتاد و هفتم در بیان ارجاع حوادث با راه اندازی و تقاضا مکتوب هشتاد و هفتم در بیان درجات سلوک آنکه کسب حال است
۱۰۹	مکتوب شصت و هفتم در بیان مرادات که منوط است بر احوال صفت ارادت و تدبیر دفاع و اتمام در حصول	۱۲۰	مکتوب هفتاد و هشتم در بیان و در اظهار الاثم و التوبه -	۱۳۲	مکتوب هشتاد و هشتم در بیان صالحه و خیر و کرم است -
۱۱۰	کمال فناء و ازل و احوال - دوم - مکتوب شصت و هشتم در بیان آنکه جمیع موری در طاعات از نسبت	۱۲۱	مکتوب هفتاد و نهم در بیان و در اظهار الاثم و التوبه -	۱۳۳	مکتوب هشتاد و نهم در بیان مکتوب هشتاد و نهم در بیان ایشان این مکتوب از بود بعضی اوراق او گم شده -
۱۱۱	مکتوب شصت و نهم در بیان مکتوب هشتاد و نهم در بیان میزان امان اندر شرح اشتغال و احوال	۱۲۲	مکتوب هشتاد و دهم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۴	مکتوب هشتاد و دهم در بیان مکتوب هشتاد و دهم در بیان پیر و دستگیر -
۱۱۲	مکتوب شصت و دهم در بیان مکتوب هشتاد و دهم در بیان مکتوب هشتاد و دهم در بیان	۱۲۳	مکتوب هشتاد و یازدهم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۵	مکتوب هشتاد و یازدهم در بیان مکتوب هشتاد و یازدهم در بیان مکتوب هشتاد و یازدهم در بیان
		۱۲۴	مکتوب هشتاد و بیستم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۶	مکتوب هشتاد و بیستم در بیان مکتوب هشتاد و بیستم در بیان مکتوب هشتاد و بیستم در بیان
		۱۲۵	مکتوب هشتاد و سی و یکم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۷	مکتوب هشتاد و سی و یکم در بیان مکتوب هشتاد و سی و یکم در بیان مکتوب هشتاد و سی و یکم در بیان
		۱۲۶	مکتوب هشتاد و سی و دویم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۸	مکتوب هشتاد و سی و دویم در بیان مکتوب هشتاد و سی و دویم در بیان مکتوب هشتاد و سی و دویم در بیان
		۱۲۷	مکتوب هشتاد و سی و سوم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۳۹	مکتوب هشتاد و سی و سوم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سوم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سوم در بیان
		۱۲۸	مکتوب هشتاد و سی و چهارم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۰	مکتوب هشتاد و سی و چهارم در بیان مکتوب هشتاد و سی و چهارم در بیان مکتوب هشتاد و سی و چهارم در بیان
		۱۲۹	مکتوب هشتاد و سی و پنجم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۱	مکتوب هشتاد و سی و پنجم در بیان مکتوب هشتاد و سی و پنجم در بیان مکتوب هشتاد و سی و پنجم در بیان
		۱۳۰	مکتوب هشتاد و سی و ششم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۲	مکتوب هشتاد و سی و ششم در بیان مکتوب هشتاد و سی و ششم در بیان مکتوب هشتاد و سی و ششم در بیان
		۱۳۱	مکتوب هشتاد و سی و هفتم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۳	مکتوب هشتاد و سی و هفتم در بیان مکتوب هشتاد و سی و هفتم در بیان مکتوب هشتاد و سی و هفتم در بیان
		۱۳۲	مکتوب هشتاد و سی و هشتم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۴	مکتوب هشتاد و سی و هشتم در بیان مکتوب هشتاد و سی و هشتم در بیان مکتوب هشتاد و سی و هشتم در بیان
		۱۳۳	مکتوب هشتاد و سی و نهم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۵	مکتوب هشتاد و سی و نهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و نهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و نهم در بیان
		۱۳۴	مکتوب هشتاد و سی و دهم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۶	مکتوب هشتاد و سی و دهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و دهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و دهم در بیان
		۱۳۵	مکتوب هشتاد و سی و یازدهم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۷	مکتوب هشتاد و سی و یازدهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و یازدهم در بیان مکتوب هشتاد و سی و یازدهم در بیان
		۱۳۶	مکتوب هشتاد و سی و بیستم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۸	مکتوب هشتاد و سی و بیستم در بیان مکتوب هشتاد و سی و بیستم در بیان مکتوب هشتاد و سی و بیستم در بیان
		۱۳۷	مکتوب هشتاد و سی و سی و یکم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۴۹	مکتوب هشتاد و سی و سی و یکم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سی و یکم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سی و یکم در بیان
		۱۳۸	مکتوب هشتاد و سی و سی و دویم در بیان مکتوب الیه و فوائد کرامیه -	۱۵۰	مکتوب هشتاد و سی و سی و دویم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سی و دویم در بیان مکتوب هشتاد و سی و سی و دویم در بیان

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۱۳۷	و کلمات نماز -	۱۵۱	مکتوب صد و نهم در ترجمه ایان غیب	۱۶۳	مکتوب صد و بیست و یکم در علامات
۱۳۸	مکتوب نود و چهارم در تعمیر	۱۵۲	برایمان شهودی -	۱۶۶	مکتوب صد و بیست و دو
۱۳۹	و تخریب تحصیل نیست -	۱۵۳	مکتوب صد و بیست و سه در حقیقت	۱۶۷	مکتوب صد و بیست و سه در حقیقت
۱۴۰	مکتوب نود و پنجم در غیب بزرگ	۱۵۴	لایزال ابدال الله -	۱۶۸	مکتوب صد و بیست و چهار
۱۴۱	نظم ظاهر و باطن -	۱۵۵	مکتوب صد و بیست و پنجم در امرات	۱۶۹	مکتوب صد و بیست و پنج در امرات
۱۴۲	مکتوب نود و ششم در بیان ذوق	۱۵۶	و فاضل احسان با خلق الله -	۱۷۰	مکتوب صد و بیست و شش
۱۴۳	و شرح احوال مکتوب الیه -	۱۵۷	مکتوب صد و بیست و هفتم در جواب	۱۷۱	مکتوب صد و بیست و هفتم در جواب
۱۴۴	مکتوب نود و هفتم در اندر مکتوب	۱۵۸	عزیز مکتوب الیه که در شرح احوال	۱۷۲	مکتوب صد و بیست و هشت
۱۴۵	مکتوب نود و هشتم در غیب بزرگ	۱۵۹	مکتوب صد و بیست و نهم در ترجمه ایان	۱۷۳	مکتوب صد و بیست و نه
۱۴۶	مکتوب نود و نهم در غیب بزرگ	۱۶۰	غیب برایمان شهودی -	۱۷۴	مکتوب صد و بیست و ده
۱۴۷	مکتوب نود و دهم در غیب بزرگ	۱۶۱	مکتوب صد و بیست و یازدهم در بیان	۱۷۵	مکتوب صد و بیست و یازدهم در بیان
۱۴۸	مکتوب نود و یازدهم در غیب بزرگ	۱۶۲	بر جمیع دقایق اعتبار نماید نهاد -	۱۷۶	مکتوب صد و بیست و یازدهم در بیان
۱۴۹	مکتوب نود و بیستم در غیب بزرگ	۱۶۳	مکتوب صد و بیست و دهم در فضیلت	۱۷۷	مکتوب صد و بیست و دهم در فضیلت
۱۵۰	مکتوب نود و بیست و یکم در غیب بزرگ	۱۶۴	استقامت -	۱۷۸	مکتوب صد و بیست و یکم در غیب بزرگ
۱۵۱	مکتوب نود و بیست و دویم در غیب بزرگ	۱۶۵	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت	۱۷۹	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت
۱۵۲	مکتوب نود و بیست و سوم در غیب بزرگ	۱۶۶	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت	۱۸۰	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت
۱۵۳	مکتوب نود و بیست و چهارم در غیب بزرگ	۱۶۷	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت	۱۸۱	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت
۱۵۴	مکتوب نود و بیست و پنجم در غیب بزرگ	۱۶۸	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت	۱۸۲	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت
۱۵۵	مکتوب نود و بیست و ششم در غیب بزرگ	۱۶۹	مکتوب صد و بیست و ششم در حقیقت	۱۸۳	مکتوب صد و بیست و ششم در حقیقت
۱۵۶	مکتوب نود و بیست و هفتم در غیب بزرگ	۱۷۰	مکتوب صد و بیست و هفتم در حقیقت	۱۸۴	مکتوب صد و بیست و هفتم در حقیقت
۱۵۷	مکتوب نود و بیست و هشتم در غیب بزرگ	۱۷۱	مکتوب صد و بیست و هشتم در حقیقت	۱۸۵	مکتوب صد و بیست و هشتم در حقیقت
۱۵۸	مکتوب نود و بیست و نهم در غیب بزرگ	۱۷۲	مکتوب صد و بیست و نهم در حقیقت	۱۸۶	مکتوب صد و بیست و نهم در حقیقت
۱۵۹	مکتوب نود و بیست و دهم در غیب بزرگ	۱۷۳	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت	۱۸۷	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت
۱۶۰	مکتوب نود و بیست و یازدهم در غیب بزرگ	۱۷۴	مکتوب صد و بیست و یازدهم در حقیقت	۱۸۸	مکتوب صد و بیست و یازدهم در حقیقت
۱۶۱	مکتوب نود و بیست و دهم در غیب بزرگ	۱۷۵	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت	۱۸۹	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت
۱۶۲	مکتوب نود و بیست و یکم در غیب بزرگ	۱۷۶	مکتوب صد و بیست و یکم در حقیقت	۱۹۰	مکتوب صد و بیست و یکم در حقیقت
۱۶۳	مکتوب نود و بیست و دویم در غیب بزرگ	۱۷۷	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت	۱۹۱	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت
۱۶۴	مکتوب نود و بیست و سوم در غیب بزرگ	۱۷۸	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت	۱۹۲	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت
۱۶۵	مکتوب نود و بیست و چهارم در غیب بزرگ	۱۷۹	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت	۱۹۳	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت
۱۶۶	مکتوب نود و بیست و پنجم در غیب بزرگ	۱۸۰	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت	۱۹۴	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت
۱۶۷	مکتوب نود و بیست و ششم در غیب بزرگ	۱۸۱	مکتوب صد و بیست و ششم در حقیقت	۱۹۵	مکتوب صد و بیست و ششم در حقیقت
۱۶۸	مکتوب نود و بیست و هفتم در غیب بزرگ	۱۸۲	مکتوب صد و بیست و هفتم در حقیقت	۱۹۶	مکتوب صد و بیست و هفتم در حقیقت
۱۶۹	مکتوب نود و بیست و هشتم در غیب بزرگ	۱۸۳	مکتوب صد و بیست و هشتم در حقیقت	۱۹۷	مکتوب صد و بیست و هشتم در حقیقت
۱۷۰	مکتوب نود و بیست و نهم در غیب بزرگ	۱۸۴	مکتوب صد و بیست و نهم در حقیقت	۱۹۸	مکتوب صد و بیست و نهم در حقیقت
۱۷۱	مکتوب نود و بیست و دهم در غیب بزرگ	۱۸۵	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت	۱۹۹	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت
۱۷۲	مکتوب نود و بیست و یکم در غیب بزرگ	۱۸۶	مکتوب صد و بیست و یکم در حقیقت	۲۰۰	مکتوب صد و بیست و یکم در حقیقت
۱۷۳	مکتوب نود و بیست و دویم در غیب بزرگ	۱۸۷	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت		
۱۷۴	مکتوب نود و بیست و سوم در غیب بزرگ	۱۸۸	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت		
۱۷۵	مکتوب نود و بیست و چهارم در غیب بزرگ	۱۸۹	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت		
۱۷۶	مکتوب نود و بیست و پنجم در غیب بزرگ	۱۹۰	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت		
۱۷۷	مکتوب نود و بیست و ششم در غیب بزرگ	۱۹۱	مکتوب صد و بیست و ششم در حقیقت		
۱۷۸	مکتوب نود و بیست و هفتم در غیب بزرگ	۱۹۲	مکتوب صد و بیست و هفتم در حقیقت		
۱۷۹	مکتوب نود و بیست و هشتم در غیب بزرگ	۱۹۳	مکتوب صد و بیست و هشتم در حقیقت		
۱۸۰	مکتوب نود و بیست و نهم در غیب بزرگ	۱۹۴	مکتوب صد و بیست و نهم در حقیقت		
۱۸۱	مکتوب نود و بیست و دهم در غیب بزرگ	۱۹۵	مکتوب صد و بیست و دهم در حقیقت		
۱۸۲	مکتوب نود و بیست و یکم در غیب بزرگ	۱۹۶	مکتوب صد و بیست و یکم در حقیقت		
۱۸۳	مکتوب نود و بیست و دویم در غیب بزرگ	۱۹۷	مکتوب صد و بیست و دویم در حقیقت		
۱۸۴	مکتوب نود و بیست و سوم در غیب بزرگ	۱۹۸	مکتوب صد و بیست و سوم در حقیقت		
۱۸۵	مکتوب نود و بیست و چهارم در غیب بزرگ	۱۹۹	مکتوب صد و بیست و چهارم در حقیقت		
۱۸۶	مکتوب نود و بیست و پنجم در غیب بزرگ	۲۰۰	مکتوب صد و بیست و پنجم در حقیقت		
۱۸۷	مکتوب نود و بیست و ششم در غیب بزرگ				
۱۸۸	مکتوب نود و بیست و هفتم در غیب بزرگ				
۱۸۹	مکتوب نود و بیست و هشتم در غیب بزرگ				
۱۹۰	مکتوب نود و بیست و نهم در غیب بزرگ				
۱۹۱	مکتوب نود و بیست و دهم در غیب بزرگ				
۱۹۲	مکتوب نود و بیست و یکم در غیب بزرگ				
۱۹۳	مکتوب نود و بیست و دویم در غیب بزرگ				
۱۹۴	مکتوب نود و بیست و سوم در غیب بزرگ				
۱۹۵	مکتوب نود و بیست و چهارم در غیب بزرگ				
۱۹۶	مکتوب نود و بیست و پنجم در غیب بزرگ				
۱۹۷	مکتوب نود و بیست و ششم در غیب بزرگ				
۱۹۸	مکتوب نود و بیست و هفتم در غیب بزرگ				
۱۹۹	مکتوب نود و بیست و هشتم در غیب بزرگ				
۲۰۰	مکتوب نود و بیست و نهم در غیب بزرگ				

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۲۱۳	مکتوب صد و شصت و یکم در بیان حقیقت فنا نیستی -	۲۲۵	مکتوب صد و هفتاد و چهارم در فضیلت فقر و پختن با ذکر حدیث بلیل القدر -	۲۳۵	مکتوب صد و هشتاد و پنجم در نصیحت تمیز
۲۱۳	مکتوب صد و شصت و دوم در بیان عقاید	۲۲۵	مکتوب صد و هفتاد و پنجم در نصیحت تمیز	۲۳۵	مکتوب صد و هشتاد و پنجم در نصیحت تمیز
۲۱۵	مشعر از بهر نفس است و نادمی خود در	۲۲۶	دقائق مکتوب الیه -	۲۳۶	استمرار حالت عذرت درین مقصود غافل
۲۱۵	مسامحه افاده بیان حقیقت کفر فنا و	۲۲۶	مکتوب صد و هفتاد و ششم در نصیحت	۲۳۶	مکتوب صد و هشتاد و ششم در نصیحت
۲۱۶	و در بیان کسب افاده و مفاده و صیغه	۲۲۶	محافظت از عیبت طریقت خدمت اهل	۲۳۶	مکتوب صد و هشتاد و ششم در جواب
۲۱۶	مکتوب صد و شصت و یکم در حقیقت	۲۲۶	حقوق -	۲۳۶	کتابت مکتوب یکم اگر کسی محبت تو بد
۲۱۶	فنائت طلب ترغیب برین نفس	۲۲۶	مکتوب صد و هفتاد و ششم در تعلیم طریقه و	۲۳۶	مکتوب صد و هشتاد و ششم در شرح احوال
۲۱۶	مکتوب صد و شصت و یکم در شرح	۲۲۸	حل ایام ذکر بر کبریه و مطلقه لجن	۲۳۸	و در ترغیب بطلان ذائقه و بیا و برب
۲۱۶	و از ادق و توفیق قانع مکتوب الیه	۲۲۸	والا انس لایب محمد بن و تعبیر اقامه -	۲۳۸	و شمار کمالان تلاوت قرآن مجید بحیث
۲۱۶	و در جواب پختن با اید -	۲۲۸	مکتوب صد و هفتاد و ششم در دعا و ذکر	۲۳۸	ذکر و ذکر و ذکر و ذکر -
۲۱۸	مکتوب صد و شصت و یکم در بیان امرات	۲۲۹	بر خدمت اهل حقوق -	۲۳۹	مکتوب صد و نود و نه در نصیحت و شمار از
۲۱۸	مکتوب صد و شصت و یکم در جواب	۲۲۹	مکتوب صد و هفتاد و پنجم در شرح احوال	۲۳۹	کمالات نماز -
۲۱۹	استفسار بای مکتوب الیه -	۲۳۰	مکتوب الیه حقیقت فنا فی نفس -	۲۳۹	مکتوب صد و نود و یکم در جواب کتابت
۲۱۹	مکتوب صد و شصت و یکم در تعبیر اقامه	۲۳۰	مکتوب صد و هشتاد و پنجم در تحریف طلب	۲۴۰	مکتوب الیه در ترغیب طلب طریقه و بیا و برب
۲۱۹	و شرح حال او -	۲۳۰	بنا آری -	۲۴۰	مکتوب صد و نود و یکم در جواب کتابت
۲۲۰	مکتوب صد و شصت و یکم در بیان آنکه	۲۳۱	مکتوب صد و هشتاد و یکم در شرح احوال	۲۴۰	مکتوب الیه از التذات نماز و از محبت
۲۲۰	فیض از میز فیاض بنی است اگر کسی و	۲۳۱	مکتوب الیه فرق در نقطه جذب	۲۴۱	و اخلاص نوشته -
۲۲۰	تقصیرات از پنج باب است -	۲۳۱	که مقام حیرت و فنا فی تحقیق -	۲۴۱	مکتوب صد و نود و یکم در ترغیب ذکر
۲۲۰	مکتوب صد و شصت و یکم در شرح احوال	۲۳۲	مکتوب صد و هشتاد و یکم در بیان آنکه	۲۴۱	و طاعات -
۲۲۱	مکتوب الیه -	۲۳۲	اصل برادر غافل باید گذاشت	۲۴۱	مکتوب صد و نود و یکم در بیان آنکه
۲۲۱	مکتوب صد و هفتاد و یکم در جواب الیک اندیش	۲۳۲	تا وصول بذات میسر شود -	۲۴۲	خانه را از صاحب خانه نصیحت -
۲۲۱	علیم السلام در مقام رضایه و اندیش	۲۳۲	مکتوب صد و هشتاد و یکم در شرح حال	۲۴۲	مکتوب صد و نود و یکم در شرح حال کتابت
۲۲۱	کریم و سلف بی بیگ که تشریف بیستی	۲۳۲	جواب از لکرمی و فضلنا علی کثیر	۲۴۲	مکتوب صد و نود و یکم در شمار از کمال نماز
۲۲۱	مکتوب صد و هفتاد و یکم در نصیحت و تعبیر اقامه	۲۳۲	من غفلنا و غیر ذلک -	۲۴۲	مکتوب صد و نود و یکم در تعبیر خواب
۲۲۱	مکتوب صد و هفتاد و یکم در شرح احوال	۲۳۲	مکتوب صد و هشتاد و یکم در ترغیب	۲۴۲	و حقیقت فنا فی نفس و قلب -
۲۲۱	مکتوب الیه و تعبیر و اقامه -	۲۳۲	بجسایل فنا و عذرت ذاتی -	۲۴۲	مکتوب صد و نود و یکم در علامت نقطه
۲۲۱	مکتوب صد و هفتاد و یکم در کمالات	۲۳۲	مکتوب صد و هشتاد و یکم در علو طلب	۲۴۲	قلب حقیقت تبدیل صفات و
۲۲۱	محبت و تشریف بآن -	۲۳۲	و در بیان آنکه کلیات و کلمات و کلمات	۲۴۲	تحسین اقامه -

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۲۴۶	مکتوب محمد بن محمد و نوادین و دیگران در جواب	۲۴۶	مکتوب محمد بن محمد و نوادین و دیگران در جواب	۲۴۶	مکتوب محمد بن محمد و نوادین و دیگران در جواب
۲۴۷	ترسان و از رکن شاه از کرد خداوند	۲۴۷	کتابت مکتوب الیه و فرق میان	۲۴۷	کتابت مکتوب الیه و فرق میان
۲۴۸	این بنده شمر از کلمات محبت	۲۴۸	فنائت ملک بنی نعلی نفس	۲۴۸	فنائت ملک بنی نعلی نفس
۲۴۹	مکتوب محمد بن محمد در شرح احوال	۲۴۹	مکتوب محمد بن محمد سیزدهم در شرح	۲۴۹	مکتوب محمد بن محمد سیزدهم در شرح
۲۵۰	که متضمن بعضی از اسرار بود	۲۵۰	حال مکتوب الیه سرخوش عدم بودم	۲۵۰	حال مکتوب الیه سرخوش عدم بودم
۲۵۱	مکتوب محمد بن محمد در ذکر بعضی از	۲۵۱	مطلق بدو حق کلمات باصل بود	۲۵۱	مطلق بدو حق کلمات باصل بود
۲۵۲	نسبت حضرت پیر سنگی	۲۵۲	انفکاک یک لحوق از لحوق دیگر	۲۵۲	انفکاک یک لحوق از لحوق دیگر
۲۵۳	مکتوب محمد بن محمد و شرح احوال	۲۵۳	مکتوب محمد بن محمد چهاردهم در جواب	۲۵۳	مکتوب محمد بن محمد چهاردهم در جواب
۲۵۴	مکتوب الیه	۲۵۴	کتابت مکتوب الیه که متضمن بعضی	۲۵۴	کتابت مکتوب الیه که متضمن بعضی
۲۵۵	مکتوب محمد بن محمد و در بیان	۲۵۵	از اذواق و دید قصور و اشارات	۲۵۵	از اذواق و دید قصور و اشارات
۲۵۶	حقیقی موعود با حضرت و اشارات	۲۵۶	بر بشارت	۲۵۶	بر بشارت
۲۵۷	دنیای بر بطلان بسته و شمر از	۲۵۷	مکتوب محمد بن محمد پانزدهم در اندیشه	۲۵۷	مکتوب محمد بن محمد پانزدهم در اندیشه
۲۵۸	کلمات نماز	۲۵۸	مکتوب محمد بن محمد شانزدهم در غیب	۲۵۸	مکتوب محمد بن محمد شانزدهم در غیب
۲۵۹	مکتوب محمد بن محمد چهارم در بیان	۲۵۹	برافروا	۲۵۹	برافروا
۲۶۰	مکتوب محمد بن محمد پنجم در بیان	۲۶۰	مکتوب محمد بن محمد هفدهم در حل اسوله	۲۶۰	مکتوب محمد بن محمد هفدهم در حل اسوله
۲۶۱	ولایت احمدی تعیین نمایی دارند	۲۶۱	مکتوب الیه که پرسیده بود	۲۶۱	مکتوب الیه که پرسیده بود
۲۶۲	مکتوب محمد بن محمد و شرح احوال	۲۶۲	مکتوب محمد بن محمد هجدهم در بیان	۲۶۲	مکتوب محمد بن محمد هجدهم در بیان
۲۶۳	بالقضاء منافی طلبی حاست	۲۶۳	مکتوب الیه و در بیان کلمات محبت	۲۶۳	مکتوب الیه و در بیان کلمات محبت
۲۶۴	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۶۴	مکتوب محمد بن محمد نوزدهم در بیان	۲۶۴	مکتوب محمد بن محمد نوزدهم در بیان
۲۶۵	مصطلحی قوم	۲۶۵	توجیه قول شیخ عبد القادر قدس	۲۶۵	توجیه قول شیخ عبد القادر قدس
۲۶۶	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۶۶	سره که از مشرق تا مغرب پنج دلی از	۲۶۶	سره که از مشرق تا مغرب پنج دلی از
۲۶۷	در فضیلت فقر	۲۶۷	اولیاء الله منی نعلی محبت جزو	۲۶۷	اولیاء الله منی نعلی محبت جزو
۲۶۸	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۶۸	مکتوب محمد بن محمد بیستم در بیان احکام	۲۶۸	مکتوب محمد بن محمد بیستم در بیان احکام
۲۶۹	پیر دقین باحوال طلبه و تربیت از	۲۶۹	عروج و نزول و دقائق سیر میری	۲۶۹	عروج و نزول و دقائق سیر میری
۲۷۰	که خداوندی	۲۷۰	و مراد از شمر از احوال بادشاه میری	۲۷۰	و مراد از شمر از احوال بادشاه میری
۲۷۱	مکتوب محمد بن محمد و شرح احوال	۲۷۱	مکتوب محمد بن محمد یکم در بیان	۲۷۱	مکتوب محمد بن محمد یکم در بیان
۲۷۲	مکتوب الیه	۲۷۲	مجتبای و روایات مکتوب الیه در بیان	۲۷۲	مجتبای و روایات مکتوب الیه در بیان
۲۷۳	مکتوب محمد بن محمد و بیان	۲۷۳	از بابی القلب من القلوب صحت الروح	۲۷۳	از بابی القلب من القلوب صحت الروح
۲۷۴	و نصیحت	۲۷۴	من الوجد	۲۷۴	من الوجد
۲۷۵	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۵	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۵	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی
۲۷۶	مکتوب الیه	۲۷۶	مکتوب الیه	۲۷۶	مکتوب الیه
۲۷۷	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۷	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۷	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی
۲۷۸	مکتوب الیه	۲۷۸	مکتوب الیه	۲۷۸	مکتوب الیه
۲۷۹	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۹	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی	۲۷۹	مکتوب محمد بن محمد و شرح بعضی
۲۸۰	مکتوب الیه	۲۸۰	مکتوب الیه	۲۸۰	مکتوب الیه

